

**T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ORDU AĞZI SÖZLÜĞÜ

MÜMİN ATEŞ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI /
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI**

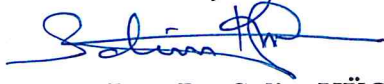
AKADEMİK DANIŞMAN

Doç. Dr. Salim KÜÇÜK

ORDU – 2015

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Bu çalışma jürimiz tarafından 24/08/2015 tarihinde yapılan sınav ile Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yeni Türk Dili Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Salim KÜÇÜK

Üye : Doç. Dr. Hakan ÖZDEMİR

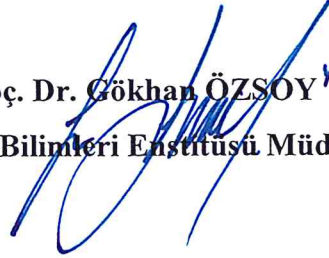
Üye : Yrd. Doç. Dr. Nuh DOĞAN

ONAY :

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

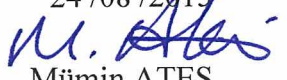
01/08/2015

Doç. Dr. Gökhan ÖZSOY^{y.}
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya, kullandığım başka yazarlara ait her özgün fikre kaynak gösterdiğimi bildiririm.

24 /08 /2015

Mümin ATEŞ

ÖZET

[ATEŞ, Mümin]. [*Ordu Ağzı Sözlüğü*], [Yüksek Lisans Tezi], Ordu, [2015].

Bir gramer terimi olarak ağız, standart bir dilin kullanıldığı bölgeler arasında kelimelerin farklı olarak telaffuz edilmeleri, kelimelerde yer alan seslerin farklı bir biçimde ifade edilmesidir.

Türkiye Türkçesi ağızlarından biri de Ordu ağzıdır. Birçok yönüyle farklılıklar gösteren Ordu ağzı kendine has geniş bir söz varlığına sahiptir. Bu çalışmayla, bu büyük söz hazinesi kayıt altına alınarak sistemli bir eser oluşturmak amaçlanmıştır.

Çalışmada ana kaynak olarak Türkiye Türkçesi ağızlarının yayımlanmış eserleri arasında en geniş kapsamlı kaynağı konumunda bulunan Türk Dil Kurumunun yayımladığı Derleme Sözlüğü esas alınmıştır. Bununla birlikte Ordu ili üzerine hazırlanmış diğer yazılı kaynaklar ulaşılabildiği ölçüde çalışmamızda kullanılmıştır.

Taranan kaynakların ışığında Ordu ağzı söz varlığı derlenerek bir tespit yapılmış ve geniş kapsamlı bir Ordu ili ağzı sözlüğü oluşturulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Ağızlar, Sözlük, Ordu Ağzı, Türkiye Türkçesi, Söz Varlığı

ABSTRACT

[ATEŞ, Mümin]. [Dictionary of Ordu Dialect], [Master's Degree Thesis], Ordu, [2015].

As a grammatical terms dialect means that the pronunciation of words between different regions where the standard language used is located , the expression of sounds in words in a different way.

One of the Turkey Anadolu Turkish dialect is Ordu dialect. Ordu dialect which differ in many ways has a large unique vocabulary. With this study we aimed to create a sistematical work by recording this treasure of great promise.

Dictionary used as the main source of work is based which published by the Assembly of Turkish Language Institution in the most extensive source location of works published in Turkey Turkish dialects. However, other sources were used in our study was prepared on the Ordu province to the extent that is reached.

In light of the scanned source dialect vocabulary Ordu made a determined and compiled a comprehensive glossary of Ordu dialect has been tried to be created.

Key words: Dialects, Dictionary, Ordu Dialect, Turkey Turkish, Vocabulary

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı :	Mümin ATEŞ
Doğum Yeri ve Tarihi :	Gölköy 1987
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi :	Atatürk Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği (2009)
Bildiği Yabancı Diller :	İngilizce (Başlangıç seviyesinde)
Bilimsel Etkinlikleri :	Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu
İş Deneyimi	
Çalıştığı Kurumlar:	Türkiye İş Kurumu
İletişim	
E-Posta Adresi :	mumin.ates@outlook.com
Telefon:	
İş:	0452 233 56 76
Ev:	
Cep:	0534 717 79 80
Tarih ve İmza:	

ÖN SÖZ

Çeşitli kaynaklar incelendiğinde ağız terimini standart bir dilin kullanıldığı bölgeler arasında kelimelerin farklı olarak telaffuz edilmeleri, kelimelerde yer alan seslerin farklı bir biçimde ifade edilmesi olarak tanımlayabiliriz.

Türkiye Türkçesi ağız özellikleri bakımından oldukça zengin bir dildir. Bu zenginliğin araştırmasına ilk olarak XX. yüzyıl başlarında yabancı araştırmacılar tarafından başlamıştır. Hemen sonrasında da ülkemizde ağızlar ile ilgili araştırmalar başlamıştır. Bu araştırmalar Türk Dil Kurumu tarafından da desteklenmiştir. Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan Derleme Sözlüğü ağızlar üzerine yazılmış en önemli kaynaklardanır.

Ordu ağızı, Türkiye Türkçesi'nin diğer ağızlarından ayrılmasının yanında kendi içinde de farklılıklar göstermektedir. Sahil kesiminde bulunan yerleşim bölgelerindeki kullanımlar ile Mesudiye, Akkuş, Gölköy, Aybastı gibi şehir merkezinden uzak bölgelerdeki kullanımlar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bunun sebebi ise sahil bölgelerinde yaşayanların daha geniş bir çevre ile etkileşim içerisine girme olanağının bulunmasıdır.

Çalışmamıza bakıldığında; birinci bölümde Ordu ilinin tarihçesi, etnik yapısı ve fiziki coğrafyası hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde ise Ordu ağızının genel özellikleri ve ses bilgisi anlatılmıştır. Ordu ağızının genel özellikleri bölümünde ağız yörelerinden bahsedilirken Ordu ağızının ses bilgisi kısmında Ordu ağızındaki ünlü ve ünsüzlerin özellikleri anlatılmıştır. Bu iki bölüm sözlük aşamasına geçilmeden önce Ordu ili ve Ordu ağızı hakkında genel bilgilerin bulunduğu kısımlar olarak düşünülmüştür.

Tezimizin asıl bölümünü oluşturan sözlük kısmı üçüncü bölümde yer almaktadır. Bu bölümde yer alan kelimeler Ordu ili ağızı üzerine hazırlanmış ve ulaşılabilen tüm kaynaklar taranarak fişleme yöntemi ile hazırlanmıştır. Bu bölümü oluşturan ana kaynak Türk Dil Kurumunun hazırlamış olduğu 6. ciltten oluşan Derleme Sözlüğüdür.

Çalışmamızın değerlendirildiği tüm veriler göz önünde bulundurularak hazırlanan sonuç bölümü ve kaynakça tezimizin son iki bölümünü oluşturmaktadır.

Yukarıda bahsetmiş olduğum bölümlerden oluşan çalışmamız Türkiye Türkçesi ağız çalışmalarına bu alanda bir katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Ordu ağız söz varlığını ortaya koymaya çalıştığımız çalışmamızda teknik olarak şu hususlara dikkat edilmiştir:

1. Madde başı sözcükler koyu renkle yazılmıştır.

algın: Çirkef, lağım akıntısı *OAD:24*

2. Yalancı ortaklıklar alt alta ve I, II, III ... şeklinde numaralandırılarak verilmiştir.

alavuz (I) : Ara bozucu, boşboğaz, geveze, ikiyüzlü, dönek *DS/1:171 Kumru *Fatsa -Ordu*

alavuz (II): Isınacak kadar yakılan ateş, alev. *DS/1:203 Kuzköy *Ünye –Ordu*

3. Taranan eserlerden sözcük alınırken önce kısaltılmış olarak eser adı, sonra sayfa numarası ve en sonda da belirtilmiş ise derleme yerinin adı verilmiştir.

aşlık(II): 1. Buğday, mısır gibi tahıl, bunlardan yapılan çorbalık, bulgur gibi yemeklikler. *DS/1:360 Akkuş, Kuzköy, Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*

4. Derleme Sözlüğü'nden alınan kelimelerde Derleme Sözlüğü'nün kendi kurallarına sadık kalınmıştır.

cebiş -1 : Bir yaşındaki dişi keçi yavrusu. *DS/2:1100 *Mesudiye, *Ünye –Ordu*

5. Bir sözcüğün kullanımı yaygın olarak birçok yerde tespit edilmiş ise virgülle ayrılarak sıralanmıştır.

aşana - 1 : Mutfak. *DS/1:352 *Ünye –Ordu, KIAT:307, OİYA:334, OAD:25*

6. Sözcüklerin cümle içi kullanımları varsa bu cümleler yazılarak eklenmiştir.

batasica: İlenç olarak kullanılır: O batasica yine gelmiş. *DS/1:569 *Mesudiye köyleri -Ordu*

Yüksek lisans eğitimim boyunca destek olan; çalışmamın her aşamasında değerli zamanını bana ayıran; bilgi, deneyim ve birikimleri ile zengin kütüphanesini benden esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Salim KÜÇÜK'e; bilgi birikimiyle bana yol gösteren Prof. Dr. Mehmet AYDIN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca bu zorlu süreçte beni yalnız bırakmayan ve daima bana destek olan aileme de sonsuz teşekkür ederim.

Mümin ATEŞ

Ordu-2015

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖZGEÇMİŞ	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
TARANAN ESERLER KISALTMASI	xii
TEZDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ	xiii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	6
1. ORDU İLİNİN TARİHÇESİ	6
1. 1. Ordu Yöresindeki İdari Birimlerin Tarihi Alt Yapısı	10
1. 2. Ordu Yöresinin Kronolojik Tarihi	14
2. ORDU İLİ VE ETNİK YAPISI	19
3. ORDU İLİNİN FİZİKİ COĞRAFYASI	21
3. 1. Yeryüzü Şekilleri	21
3. 2. İklim	21
3. 3. Bitki Örtüsü	22
3. 4. Göller	22
3. 5. Akarsular	22
İKİNCİ BÖLÜM	23
1. ORDU AĞZININ GENEL ÖZELLİKLERİ	23
1. 1. Birinci Ağız Yöresi	24
1. 2. İkinci Ağız Yöresi	25
1. 3. Üçüncü Ağız Yöresi	25
2. ORDU AĞZININ SES BİLGİSİ	27
2. 1. Ünlüler ve Özellikleri	27
2. 1. 1. Yazı Dilinde Bulunmayan Ünlüler	27
2. 1. 2. Uzun Ünlüler	28
2.1.2.1. Ünsüz Düşmesi Sonucu Oluşan Uzun Ünlüler:	28

2. 1. 2. 2. Hece Kaynaşması Sonucu Oluşan Uzun Ünlüler:	29
2.1.2.3. Ünlü Karşılığıyla Oluşan Uzun Ünlüler:	29
2.1.2.4. Tonlama ve Vurgu İle İlgili Uzunluklar:	29
2.1.2.5. Yabancı Kelimelerdeki Uzunluklar:.....	29
2. 1. 3. Kısa Ünlüler	29
2. 1. 4. Geniz Ünlüleri.....	30
2. 1. 5. İkiz Ünlüler	30
2. 2. Ünsüzler ve Özellikleri	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	33
SÖZLÜK	33
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	559
GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	559
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	564
KAYNAKLAR	564
1. SÖZLÜKLER	564
2. KİTAPLAR	564
3. MAKALELER	565
4. BİLDİRİLER	566
5. WEB ADRESLERİ	566

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Kaynaklara Göre Kelime Dağılımı.....	563
---	-----

TARANAN ESERLER KISALTMASI

- DS** : Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü
- OİYA** : Ordu İli ve Yöresi Ağızları (İnceleme-Metinler-Sözlük)
- OAD** : Ordu Ağzı Derlemeleri
- AA** : Aybastı Ağzı
- KİAT** : Kuzey-Doğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar
- HROK** : Haydar’ dan Ramazan’a Ordu’da Bir Köy

TEZDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

1. Ünlüler

ā : Normalden uzun a sesi

á : Yarı kalın, düz, geniş (a~e arası) ünlü

è : Yarı geniş, düz, ince (e~i arası) ünlü

ē : Normalden uzun e sesi

ī : Normalden uzun ı sesi

ĩ : Normalden kısa ı sesi

ī̄ : uzun ı sesi

ō : Normalden uzun o sesi

ó : Yarı kalın, yuvarlak, geniş (o~ö arası) ünlü

ō̄ : Normalden uzun ö sesi

ū : Normalden uzun u sesi

ú : Yarı kalın, yuvarlak, dar (u~ü arası) ünlü

ū̄ : Normalden uzun ü sesi

2. Ünsüzler

é : Yarı sızıcı, tonlu, dış eti-ön damak c ünsüzü

Ç : Patlayıcı, yarı tonlu, dış eti (c~ç arası) ünsüzü

ç : Yarı sızıcı, tonsuz, dış eti-ön damak ç ünsüzü

ğ : Patlayıcı, yarı tonlu, art damak ünsüzü

ğ̄ : Yarı sızıcı, tonlu, ön damak (g~c arası) ünsüzü

h : Sızıcı, nefesli, tonlu-tonsuz gırtlak ünsüzü

ḥ : Sızıcı, tonsuz art damak ünsüzü

ḳ : Yarı tonlu, art damak ünsüzü

Ḳ : Patlayıcı, yarı tonlu, ön damak (k~g arası) ünsüzü

ḵ : Patlayıcı, tonsuz, orta damak yarı kalın ünlülerle hece kuran k ünsüzü

ḷ : Ön damak l'si

ñ : Damaklı geniz ünsüzü

ṛ : Tonsuzlaşmış diş eti-ön damak r ünsüzü

Ṭ : Patlayıcı, yarı tonlu, asıl diş (d~t arası) ünsüzü

GİRİŞ

1. Problem

Bu çalışmanın konusu; Ordu ilinde konuşulan kelime ve kavramları tespit etmek ve tespit edilen maddelerin tanıklarına da yer vererek ayrıntılı bir sözlük oluşturmaktır.

Çalışmanın temeli oluşturan Ordu ağzını daha iyi anlayabilmek için bir ağız tanımını yapmak gerekmektedir. Bu konuda da en yetkin kişilerin başında gelen Zeynep Korkmaz, ağız terimini şu şekilde tanımlamaktadır: “Yetiştikleri bölge, meslek, çevre ve öğrenim farkları gibi etkenler ve şahsi eğilimler dolayısıyla, bir dilin kişiden kişiye değişen kullanılışı ve konuşma biçimleri.” (Korkmaz 1992: 4).

Bu anlamda her ağız bir dil mantığı içerisinde incelenmeli ve araştırılmalıdır. Bu bağlamda bir dilin kelime hazinesini tam olarak ortaya çıkarmak için sadece yazı dilinin sözlüğünü oluşturmakla yetinmeyip, ağızların da söz varlığını ortaya koymak gerekmektedir (Erdem 2013: 96).

Ağız sözlükleri, belirli bir bölgede konuşulan, standart dilde bulunmayan yahut anlam farklılığı olan kelimelerin bir araya getirildiği kaynaklardır (Akar 2009: 4). Ağız sözlüklerini bir başka şekilde tanımlayacak olursak; oluşturulduğu yörenin yazı dilinde hiç olmayan sözcüklerini ve yazı dilinde olan fakat fonetik olarak farklı telâffuza sahip yahut yazı dilindeki anlamından farklı anlama gelen sözcüklerini içeren kaynaklardır diyebiliriz.

Türkiye Türkçesi’nde ağız sözlüğü çalışmaları Cumhuriyet Dönemi ile başlamıştır. *Türk Dilini Tetkik Cemiyeti* (daha sonraki adıyla *Türk Dil Kurumu*)’nin 12 Haziran 1932 tarihinde kurulması ile dilde yenileşme ve sadeleşmeyi sağlamak amacıyla ilk el attığı konulardan birisi de halk ağzından söz derleme faaliyeti olmuştur. Bu faaliyetler çerçevesinde 1933-1935 yılları arasında 150 bin civarında söz derlenmiş, bu malzeme *Türkiye’de Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi* adıyla 1939-1949 yılları arasında dört cilt olarak yayımlanmıştır. Bu ilk derleme çalışmalarında birçok eksiklik ortaya çıkmıştır. Bu çalışmalardaki eksiklik ve hatalar dikkate alınarak 1952 yılında tekrar derleme çalışmaları başlatılmış, gönüllü aydınların ve öğretmenlerin çalışmalarıyla 8 yılda 450 bin fiş toplanmıştır. Bu iki derlemede toplanan malzemeler

bir araya getirilip harmanlanarak 1963-1982 yılları arasında *Derleme Sözlüğü* adı ile yayımlanmıştır.

Türkiye Türkçesi'nin ilk genel ağız sözlüğünden sonra müstakil ağız incelemeleri çalışmalarının içerisinde belirli bir bölgenin söz varlıklarını içeren ağız sözlükleri ortaya çıkarılmıştır. Bu sözlüklerin başında Ömer Âsım Aksoy'un *Gaziantep Ağızı* gelir. Bu kitapta derleme metinleri az olmakla birlikte gramer inceleme kısmındaki dağınıklıklar göze çarpmaktadır. Buna rağmen eser sözlük bakımından incelendiğinde son derece titiz hazırlandığı görülmektedir. İlk çalışmaları yapan araştırmacılardan bir diğeri olan Ahmet Caferoğlu'nun derleme yayınlarında ise yazı dilinden farklı ses ve anlamdaki kelimeler genellikle sayfanın altında açıklanmış, sözlük bölümlerinde sınırlı sayıda sözcüğe yer verilmiştir (Akar 2009: 6).

Ahmet CAFEROĞLU 1959 yılında yapmış olduğu tasnifte Ordu ağızına Kuzeydoğu ağızları grubu içerisinde yer vermiştir. Tahsin Banguoğlu ise Ordu ağızını Kuzey Doğu Karadeniz ağızları grubu içerisinde değerlendirmiştir. E. Piet Kral'ın tasnifinde ise Ordu ili Orta Karadeniz Grubunda görülmektedir. Leyla Karahan ise yapmış olduğu tasnifte Ordu ilini Batı grubu ağızlarının 5. (Mesudiye hariç) ve 6. (Ordu-Mesudiye ilçesi) alt grupları içerisinde değerlendirmiştir (Buran 2011: 41-54).

Bölge ağızları üzerine yapılan çalışmalara baktığımızda, çalışmaların genellikle gramer incelemesi, metin ve sözlük bölümlerinden oluştuğunu görmekteyiz. Bu çalışmaların birçoğunda sözlük bölümlerine, diğer bölümlere göre (gramer incelemesi ve metin çözümlemesi) daha az yer verilmiştir (Akar 2009: 7).

Yazılı kaynaklardan hareketle oluşturmaya çalıştığımız bu sözlük çalışmasında mümkün olduğunca derli toplu bir çalışma yaparak Ordu ağızının söz varlığını belirlemeye çalıştık. Bunu gerçekleştirirken Ordu ili ağızlarına ait sözcükleri ve ölçünlü dilde bulunan sözcüklerin Ordu ili ağızındaki söylenişlerini ve standart Türkiye Türkçesi'ndeki imlasını, anlamlarını ve bazı örnek cümlelerle kullanımlarını vermeye çalıştık.

Çalışma esnasında birtakım zorluklarla karşılaşmıştır. Bazı eserlerin baskısı tükendiği için çalışmaya dâhil edilememiştir. Karşılaşılan diğer bir sorun ise konu ile ilgili yazılan tezlerin özellikle de lisans tezlerinin ya çok eski tarihli olması ve üniversitelerin arşiv kayıtlarında bulunamaması ya da tez yazarı tarafından çalışmanın

yayımına izin verilmemesi gerekçesiyle kaynağa ulaşılamamasıdır. Tüm bu sıkıntılar tezin hazırlık ve yazım sürecinin uzamasına sebep olmuştur.

Bu çalışmada özellikle sözlük kısmında Türk Dil Kurumunun yayımlamış olduğu Derleme Sözlüğü temel kaynak olarak kabul edilip bu eser etrafında diğer kaynaklar taranmış ve bir sözlük oluşturulmuştur. Bu amaçla çeşitli makale, bildiri, kitap ve sözlük türündeki eserlerden yararlanılmıştır.

Sözlük kısmı haricinde çalışmada yer alan Ordu tarihçesi, Ordu ilinin etnik yapısı, Ordu ilinin fiziki coğrafyası, Ordu ağzının genel özellikleri ve Ordu ağzının ses bilgisi bölümleri de sözlükte olduğu gibi aynı itina ile hazırlanmıştır. Her bölüm için kaynaklar itina ile tek tek taranmış, elde edilen bilgiler mantık sırasına konularak çalışmaya eklenmiştir. Bu sayede çalışmayı incelemek isteyen kişilerin sadece Ordu ilinin söz varlığından değil, ilin kısa tarihçesi, etnik yapısı, fiziki coğrafyası ve dil bilimsel özellikleri hakkında da bilgi sahibi olmaları amaçlanmıştır.

Ordu Ağızı üzerine yapılan bu çalışma esasen yazılı kaynaklara dayalı bir derleme çalışmasıdır. Bu amaçla Ordu ağızı üzerine yazılan ve ulaşılabilen kitap, araştırma, inceleme ve makale türündeki bütün çalışmalar incelenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmayla birlikte özellikle derli toplu bir sözlüğe sahip olmayan ağız çalışmalarında Ordu iline önemli bir katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Bu çalışmayla, bir nebze de olsa dilimizin zenginleşmesine ve gelişmesine katkıda bulunacağımız kanısındayız.

2. Amaç

Bu çalışmanın üç amacı bulunmaktadır:

1. Bugüne kadar bu bölgeye mahsus, bölgenin tamamının söz varlığını kapsayan bir akademik çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmayla bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır.
2. Ordu ili ve yöresinden derlenen kelimeler ile bu bölgenin söz varlığı ortaya konulmuştur.
3. Söz varlığı ortaya konurken sözlük biliminin unsurları da göz önünde bulundurulmuştur.

3. Önem

Türkiye Türkçesinin yazı dili sözlükleri, gerek Türk Dil Kurumu'nun hazırladığı *Türkçe Sözlük* ve terim sözlükleri, gerekse başka kişi ve heyetlerin hazırladığı sözlükler ile hazırlanma yöntemleri bakımından belli bir olgunluğa ulaşmıştır. Ağız sözlükçülüğünü değerlendirdiğimizde ise henüz yeterli olgunluğa ulaşılmadığı görülmektedir. Ordu özelinde baktığımızda ise yapılan çalışmaların bölgesel olduğu ve hazırlanan kitaplarda sözlük bölümünün oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmada sözlük bölümü geniş bir şekilde yer alacak ve Ordu ağızı söz varlığı ortaya konacak ve bu alandaki önemli bir eksiklik giderilmiş olacaktır.

4. Sınırlılıklar

Bu çalışma, Ordu ağızının söz varlığını ortaya koymak ve bir sözlük oluşturmak için yapılmıştır. Ağız çalışmalarının temel kaynağı olan Derleme Sözlüğü başta olmak üzere ulaşılabilen kaynakların sözlük kısımları bu çalışmanın kapsamına alınmıştır.

Çalışmanın sözlük kısmında *Derleme Sözlüğü (DS)* dışında Mehmet AYDIN tarafından hazırlanan *Aybastı Ağızı (AA)*, Sıtkı ÇEBİ tarafından kaleme alınan *Ordu Ağızı Derlemeleri (OAD)*, Ahmet CAFEROĞLU'nun *Kuzeydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar (KİAT)* isimli çalışması, ağızlar üzerine son zamanlarda en fazla çalışma yapanların başında gelen Necati DEMİR' in hazırlamış olduğu *Ordu İli ve Yöresi Ağızları (OİYA)* isimli eseri ve Avni İŞBAKAN'ın *Haydardan Ramazan'a Ordu'da Bir Köy (HROK)* isimli kitabı kullanılmıştır. Adı geçen bu eserler çalışmanın ana bölümünü oluşturan sözlük kısmının sınırlarını çizmiştir.

5. Yöntem

5. 1. Araştırmanın Modeli

Çalışmada art zamanlı ve eş zamanlı incelemeye ilave olarak betimleyici tarama modeli kullanılmıştır. Bu model belli bir konuyu, olay ya da nesneyi kendi koşulları içinde tespit etme, anlayıp tanımlama amacıyla kullanılmaktadır. Bu çalışma, Ordu ağızı söz varlığını ortaya koymak üzere bir dizin çalışmasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Ordu ağızı söz varlığına katkı sağlayacak kelimelerin eserlerdeki yerleri tarama ve fişleme yoluyla tespit edilmiş ve bu kavramlar alfabetik sıraya göre sıralanmıştır.

5. 2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni, Türkiye Türkçesi ağızlarında kullanılan Ordu ağızı söz varlığına ait kavramlardır. Örneklem alanını ise ağız çalışmalarının yapılmaya başlandığı 1930'lı yıllarda yazılmaya başlanan Derleme Sözlüğünden başlayarak günümüze kadar yayımlanmış eserler oluşturmaktadır.

5. 3. Verilerin Toplanması

Veriler, eserlerde yer alan Ordu ağızı söz varlığı içerisinde değerlendirilebilecek kelimelerin tespiti ile elde edilmiştir. Veriler toplanırken eserleri tarama ve fişleme yoluna gidilmiş ve eserlerde tespit edilen her kavram alfabetik sıraya göre verilmiştir. Aynı kavrama farklı kaynaklarda rastlanıldığı takdirde, anlam değişikliği yoksa, tekrar tekrar yer verilmemiştir. Ancak kaynaklar arasında yazım farklılığı varsa bu farklılığı göstermek için aynı kavramlar çalışma içerisinde kendine yer bulmuştur. Eserlerden alınan kavramlar yazım üslubu korunarak çalışmaya dâhil edilmiştir.

5. 4. Verilerin Çözümlemesi

Ordu ağızı söz varlığı üzerine yapılan bu çalışma bir derleme çalışmasıdır. Bu çalışmayla:

1. Kavram bilim çerçevesinde yer, kişi, bitki, yiyecek, hastalık adları vb. sözcükler ve bunlarla ilgili sözcük öbekleri toplanmıştır.

2. Tespit edilen bu ögelerin anlamları ve taranan kaynaklarda bulunan örnek kullanımları verilmiş, böylelikle sözlük niteliğinde bir çalışma yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ORDU İLİNİN TARİHÇESİ

“Ordu’nun tarih öncesi dönemleri, Ünye-Cevizdere mevki ve Yüceler Köyü’ndeki mağaralarda yapılan araştırmalara göre Paleolitik çağın sonlarına kadar inerken Mesudiye ve Kumru çevresinde yapılan arkeolojik araştırmalarda Neolitik, Kaltolitik, Tunç ve Hitit dönemlerine ait kalıntılara rastlanmıştır. Söz konusu dönemlere ait arkeolojik buluntular arasında kaya mezarları su sarnıçları ve seramik parçaları yer almaktadır. Ordu’nun daha bir çok bölgesinde ilk çağlara ait olduğu düşünülen ancak yeterince araştırılmamış arkeolojik kalıntılar da vardır.” (Özdemir 2005: 34).

Ordu’nun tarihi dönemlerini incelediğimizde M.Ö 2000’li yıllarda Kızılırmak kavisi içinde yaşayan Kaşkalar kadar gittiğini görebiliriz.

Kaşkalar M.Ö 2000-1200 yılları arasında Ordu’yu da kapsayan bölgede yaşamlarını sürdürmüşlerdir (Dizman 2008:234).

Ordu ve civarında yaşayan bir diğer topluluk ise Amazonlardır. M.Ö 9. yüzyılda Ordu ve Giresun civarında yaşamışlardır (Baş 2014: 27).

Kimmerler, yörede geçici olarak bulunmuş bir kavimdir. M.Ö 9.yüzyılda İskitlerin baskılarıyla Karadeniz sahillerine kadar gelmişlerdir (Baş 2014: 28).

Kimmerlerden sonra Anadolu’ya giren diğer bir kavim İskitler olmuştur. Sinop’tan Trabzon’a kadar olan sahil şeridi de bazı İskit boylarının hakimiyetine girmiştir (Baş 2014: 29).

Kimmerleri takiben bölgeye İskitler, Medler ve Persler yerleşmişler ve M.Ö 334 yılında Makedonya Kralı İskender’in çıktığı doğu seferine kadar da devam etmiştir (Baş 2014: 29).

Ordu yöresi “Yason Efsanesi” ya da “Altın Post Efsanesi” diye adlandırılan efsaneye tanıklık eden topraklara sahiptir. Efsanede yer alan Yason Ordu ilindedir. Günümüzde Yason Burnu olarak bilinen yarımada Perşembe sınırları içerisindedir (Baş 2014: 31).

Ordu yöresinde bulunmuş bir başka kavim ise Miletoslulardır. Miletoslular Karadeniz kıyılarında 90 kadar şehir kurmuştur ve bunlardan biri de Kotyora' dır (Baş 2014: 33).

Kotyora Pontus Devleti'nin kurulması ile taşınmıştır. I. Fornak Sinop'tan Trabzon'a kadar bütün sahil kentlerini denetimine almıştır. Fornak, Fornakia'yı kurmuş ve günümüzde Ordu yakınlarında kalıntıları hâlen bulunan Kotyora halkını buraya göç ettirmiştir.(Baş 2014:45).

Pontus Krallığı Roma Devleti tarafından M.Ö 47 yılında yıkılmıştır.

Romalılar Prens Poleman'a M.Ö 36 yılında Doğu Karadeniz kıyılarının yönetimini vermiştir. Beyliğin başkenti bugün Fatsa yakınlarında bulunan Polemonium (Bolaman) dır (Baş 2014:48).

Roma İmparatorluğu parçalanınca Ordu ve yöresi Doğu Roma sınırları içerisinde kalmıştır (Baş 2014: 49).

IV. Haçlı Seferi sonrasında Trabzon merkezli yeni bir imparatorluk kurulmuştur. Ordu yöresi bu tarih itibariyle Trabzon Rum Devleti ile Türkmenler arasındaki çatışmalara, özellikle de Hacıemiroğulları arasındaki mücadeleyle karşı karşıya kalacaktır (Baş 2014:52).

Türkmenlerin Ordu'ya yerleşmesi ise Danişmendliler zamanında olmuştur. Buna kanıt olarak da kale kalıntılarını köy ve şahıs adlarını gösterebiliriz (Baş 2014: 110).

Oğuz boyları Ordu'da ilk olarak Mesudiye topraklarını yurt edinmişlerdir. Bunun sebebi ise Mesudiye topraklarının yaylak ve kışlak olarak kullanılmaya elverişli olmasıdır. (Baş 2014:115).

Danişmendlilerin yıkılmasının ardından Orta Karadeniz Bölgesinde bulunan Çepni Türkleri iki beylik kurmuştur. Bunlardan Hacıemiroğulları Beyliği'nin merkezi Mesudiye Kale Köyüdür (Baş 2014:117).

Bölge modern tarihçiler tarafından Hacıemiroğulları Beyliği olarak adlandırılmıştır. Fakat Osmanlı belgelerinde Vilayet-i Bayramlı ismiyle karşılaşıyoruz. Bunun sebebi ise bu toprakların Bayram Bey tarafından alınmasıdır (Baş 2014:120).

Hacıemiroğulları Beyliğinin en parlak dönemi Süleyman Bey'in tahta çıkmasıyla olmuştur. Süleyman Bey beyliğin merkezini bugünkü Ordu ilinin 4 kilometre güneydoğusunda bulunan Eskipazar'a taşımıştır (Baş 2014:129).

Beyliğin merkezinin taşınmasıyla buraya Türkmen beylerinin ikamet ettiği merkez anlamına gelen Ordu adı verilmiştir. (Baş 2014:129).

Ordu yöresinde Türkmenlerin fetihlerini tamamlamasıyla bölgede yerli halktan çok az bir nüfus kalmıştır. 1455 tarihli Osmanlı Tahrir Defteri düzenlenirken 6651 Türkmen ve 526 Rum ailesi bulunduğunu görmekteyiz. Bu da bize bölgedeki o halkın o yıllarda bile %90'dan fazlasının Türkmen olduğunu göstermektedir. (Yediyıldız 2000: 45).

Ordu bölgesi 1427 yılında Sultan Çelebi Mehmet zamanında kesin olarak Osmanlı Devletine bağlanmıştır. Bölge Osmanlı Devletine geçince tahriri yapılmıştır. Ordu'ya ait bilinen en eski defter "Vilayet-i Bayramlı me'a İskefsir ve Milas" adıyla düzenlenmiş olan Tahrir Defteridir. (Baş 2014: 132).

"Hacıemiroğulları Beyliğinin topraklarının Osmanlı yönetimine geçmesiyle bugünkü Ünye ve Fatsa civarı Canik Sancağına, Bolaman ve Batlama Deresi arası "Vilayet-i Bayramlı me'a İskefsir" adlı idari birime ve Batlama Deresinin doğusu da Vilayet-i Çepni idari birimine bağlanmıştır." (Baş 2014: 135).

1455 tarihli Tahrir Defterini incelediğimizde "Vilayet-i Bayramlı me'a İskefsir ve Milas" a bağlı olan idari birimler aşağıdaki gibidir: (Baş 2014:135).

1. Bölük-ü Geriş-i Bucak
2. Bölük-ü Niyabet-i Ordu bi ismi Alevi
3. Bölük-i Bedirlü
4. Bölük-i Seydi Ali Kethüda
5. Bölük-i Davut Kethüda
6. Divan-ı Elmalu tabii Bendehor
7. Bölük-i Ebulhayr Kethüda
8. Bölük-i Geriş-i Alibeğce
9. Nahiye-i Niyabet-i Fermüde
10. Niyabet-i Habsamana

11. Bölük-i Fidaverende
12. Niyabet-i Satılmış-ı Bayram
13. Bölük-i Niyabet-i Çamaş
14. Bölük-i Niyabet-i Geriş-i Bolaman
15. Nahiye-i Niyabet-i Geriş-i İhtiyar
16. Niyabet-i Geriş-i Şayıplü
17. Niyabet-i Geriş-i Sevdüşlü bi ism-i Ulubeğlü
18. Nahiye-i Milas
19. Niyabet-i Kepsil
  - a. Bölük-i Pir Kadem Kethüda veled-i Çakır
  - b. Bölük-i Şemseddin Kethüda tabii Kepsil
  - c. Bölük-i Mustafa Kethüda niyabet-i Kepsil
20. Niyabet-i Kırukili (BAŞ 2014: 135)

Türkmenlerin Ordu yöresine yerleşmesi Mesudiye yöresinden sahil bölgelerine doğru olmuştur. Mesudiye köylerine Türklerin nerelerden geldikleri şu şekildedir:

<u>“Geldikleri Yer</u>	<u>Mesudiye’de Yerleştikleri Köyler</u>
Erzincan-Refahiye	Geldişar
Erzincan-İmranlı	Beyağaç
Şarkıkarahisar	Fistoru, Daylı, Arıkmusa, Maksutalan, Güvenli
Koyulhisar	Fistoru, Maksutalan, Balıklı, Güneyce, Arıkmusa, Çerçi
Alucra	Maksutalan
Trabzon	M.Sarıca, Aşağıgökçe, Gözle, Karacaören, Sarıca, Beyağaç
Horasan	Beyağaç, M.Sarıca, Çavdar, Göçbeyi, Kışlacık, Akkırık, Yukarıgökçe
Bayburt	Beşbıyık, Arıkmusa
Kafkasya	Beşbıyık

Yozgat	Balıklı
Diyarbakır	Beyseki
Sivas	Beyağaç, Beyseki, Herközü, Yukarıgökçe, Daylı, Yardere, Yeşilce, Armutkolu
Sivas-Divriği	Beyağaç
Giresun-Piraziz	Beyseki, Herközü
Azerbaycan	Sarıca, M.Sarıca
Gümüşhane	Erik, Kavaklıdere, Sarıca, Yardere, Güzelce, Beyağaç, Sarıyayla
Kars	Gözle, Kenger Mah.
Buhara	Kale
Tokat	Kale, Topçam, Güzelce, Yeşilce
Tokat-Erbaa	Beyağaç
Erzurum	Sarıca, Karabayır, Kavaklıdere
Niksar	Yeşilce” (Baş 2014:138)

1. 1. Ordu Yöresindeki İdari Birimlerin Tarihi Alt Yapısı

1. **Bölük-i Niyabet-i Ordu bi ism-i Alevi:** Bölük Hacıemiroğulları ailesine mensup kişilerce yönetilmiştir. Osmanlı yönetimi bölgeye ilk yerleşen Türkler olduğu anlaşılan bu gruptan 1455 yıllarında vergi almamıştır (Baş 2014: 183).

2. **Bölük-i Geriş-i Bucak:** Yöre 15. yüzyılda ormanlarla kaplı olduğu için “Geriş_i Bucak” diye adlandırılmıştır (Baş 2014: 190). Bölüğün başında Mustafa Bey bulunmaktadır. Mustafa Bey kendisine bağlı olan halkı günümüzdeki Ordu merkez ve o yıllarda Kıllar, Çiftçilü, Demircülü, Öcalu, Şıhnalı, Bekişlü, Kılıçlı, Alalu, Göçerilu,

Ulubucak ve Bozca_depe bi ismi Çınarlı adlı köy ve mezralara yerleştirmiştir (Baş 2014: 190).

3. Nahiye-i Niyabet-i Fermüde: Fermüde Bey'in yerleşmelerine öncülük ettiği Türkmenlerdir (Baş 2014: 194).

4. Nahiye-i Niyabet-i Geriş-i İhtiyar: Günümüzde Ordu merkeze bağlı Uzunisa ve çevresindeki köylerin bulunduğu bölgedir. Geriş_i Bucak'da olduğu gibi bu bölge de 15. yüzyılda ormanlarla kaplı olduğu için Geriş sıfatı kullanılmıştır (Baş 2014: 197).

5. Bölük-i Geriş-i Alibeğce: Diğer bölüklerde olduğu gibi bu bölgede de ormanlarla kaplı olması sebebiyle Geriş sıfatı kullanılmıştır. “Bölüğe o yıllarda Gökömer, Uzunömerlü, Bayramiç, Bübenlü (Topluca), Bulduklu, Danişmendlü, Zekeriyalu, Çevki, Üveyskara, Çoktam, Butraklu, İsadanişmendlü, Gercalu, Bereketlü, İğdelik, Sağırlu, Kurdcalu, Çepnilü, Kevatlı ve Karapınar köy ve mezraları bağlıydı.” (Baş 2014: 201).

6. Niyabet-i Geriş-i Şayıplü: Bölge bugünkü Ulubey ilçesi yakınlarıdır (Baş 2014: 206).

7. Niyabet-i Geriş-i Sevdeşlü namı diğer Ulubeğlü: Bölge ormanlarla kaplı olduğu için Geriş sıfatı kullanılmıştır. Sevdeş Bey yörenin Türkleşmesinde öne çıkmaktadır. Sevdeş hem bir yerleşim yeri hem de idari bir merkezdir (Baş 2014: 209).

8. Bölük-i Ebulhayr Kethüda: Günümüzdeki Gülyalı ve çevresini fetheden bölüğün başında Ebulhayr Kethüda vardır (Baş 2014: 216).

“Ebulhayr Kethüda ve ona bağlı bölükle buraya gelen Türkmenler, 14. yüzyıl sonlarında ve 15. yüzyıl başlarında Alibeglü, Kuru, Rumbeglü, Kesdanederesi, Gökesen, Tayluca, Tazbeglü, Depelü, Sayacalu, İdrislü, Şemsilü, Akıncılı, Çukurköy gibi yerleşim birimlerini kurdular.” (Baş 2014: 216).

“Ebulhayr, 29.02.1972 tarih ve 10645 sayılı kararname ile Alibey ve eski Sayaca köylerinin birleştirilmesiyle Gülyalı adını almış ve belediye teşkilatı kurulmuştur.

Gülyalı Belediyesi 19.06.1987 gün ve 3392 sayılı yasa ile Gülyalı ilçesi hâline getirilmiştir.” (Baş 2014: 222).

9. Bölük-i Bedirlü: Ordu merkezden geçen Melet Irmağı ile Gülyalı yakınlarındaki Divane Deresi arasındaki bölgenin o yıllardaki adı Bedürlüdür. Bu bölük de adını buradan almıştır (Baş 2014: 222).

10. Niyabet-i Satılmış-ı Bayram: Bölge günümüzdeki Perşembe ve Bolaman arasını kapsamaktadır (Baş 2014: 225). 25 Haziran 1945 tarihinden sonra kasabanın adı Perşembe olarak değiştirilmiştir (Baş 2014: 230).

11. Bölük-i Niyabet-i Geriş-i Bolaman: Bölge adında geçen Geriş sıfatından da anlaşıldığı üzere ormanlarla kaplıdır ve adını bir prensten almıştır. Bölge 1966 yılında belediyenin kurulmasıyla belde hâline getirilmiştir (Baş 2014: 231).

12. Bölük-i Niyabet-i Çamaş: Bölge günümüzdeki Çamaş ve çevresini kapsamaktadır (Baş 2014: 235). Resmi gazetede 20 Mayıs 1990 tarihinde yayımlanan yasayla Çamaş ilçesi kurulmuştur (Baş 2014: 238).

13. Bölük-i Fidaverende: Günümüzdeki Aybastı ve Kabataş ilçeleri ve civarını kapsamaktadır (Baş 2014: 238). Çamaş'ta olduğu gibi 20 Mayıs 1990 tarihinde yayımlanan yasayla Kabataş ilçesi ismini almıştır. 14 Ağustos 1991 tarihinde de ilçe faaliyetine başlamıştır (Baş 2014: 245).

14. Niyabet-i Habsamana: Günümüzdeki Gölköy ve Gürgentepe civarıdır (Baş 2014: 245).

15. Nahiye-i Milas: Mesudiye ilçesi ve civarını kapsayan bölgedir. Adını Miletoslulardan almıştır (Baş 2014: 252).

16. Nahiye-i Satılmış-ı Mezd Bey (Ferid Bey): Geçmiş milattan önceki dönemlere kadar inen bölge Fatsa ve yöresini kapsamaktadır (Baş 2014: 261).

17. Nahiye-i Ünye: Adından da anlaşılacağı üzere Ünye ve civarını kapsayan bölgedir. Bu bölge içerisinden bugünkü Akkuş, Çaybaşı ve İkizce ilçeleri çıkmıştır.

18. Bölük-i Davut Kethuda: Bugünkü Bulancak ve Piraziz ilçelerinin bir kısmını kapsayan bölgedir (Baş 2014: 282).

19. Divan-ı Elmalu tabi-i Bendehor: Bugünkü Bulancak ilçesinin bir bölümünü kapsayan bölgedir (Baş 2014: 285).

20. Bölük-i Seydi Ali Kethüda: Günümüzdeki Gülyalı ilçesinin yukarı bölgelerini ve Piraziz'in bir kısmını kapsayan bölgedir (Baş 2014: 286).

21. Niyabet-i Kepsil: Günümüzdeki Bulancak ve Piraziz ilçelerinin bir kısmını kapsayan bölgedir (Baş 2014: 287).

22. Bölük-i Pir Kadem Kethüda: Meliklü, Gediklü, Sayca, Çukurköy, Akköy ve Küre köylerinin bağlı olduğu bölüktür (Baş 2014: 287).

23. Şemseddin Kethüda: İncügez, Taliblü, Alihacalu ve Küçükklü köylerinin bağlı olduğu, Niyabet_i Kepsil'e bağlı olan bölüktür (Baş 2014: 288)

24. Bölük-i Mustafa Kethüda: Süme, Karasulu, Çukurcaköy, Kayırhan, Kuyumculu, Karakoç, Meydancık, Sası, Mağtala, Kepekibaş, Bastanlu, Demirciköy, Süleymanlu, Kuzköy, Karga, Kılıçlı, Kösrelük, Yama, Ahmedlü, Öksün, Bazarsuyu, Demircülü köylerinin bağlı olduğu Niyabet-i Kepsil'e tabi olan bölüktür (Baş 2014: 288).

25. Niyabet-i Kırık-ili: Günümüzdeki Bulancak ve Piraziz ilçelerinin yüksek kesimlerini kapsayan bölgedir (Baş 2014: 289).

Bugünkü Ordu ili toprakları Yavuz Sultan Selim döneminde Erzincan vilayetine bağlanmıştır. 1831 yılında yapılan sınıflandırmada Ordu ili toprakları üçe bölünmüştür. Bu taksime göre:

Gölköy, Ulubey ve Ordu merkez ilçe yöreleri Trabzon'a, Mesudiye ve Aybastı Erzurum eyaletine, Ünye ve Fatsa Canik livasına dâhil edilmiştir (Demir 2001: 37).

Ordu ili 1871 yılında idari açıdan yeniden teşkilatlandırılmıştır. Aybastı, Bolaman, Gölköy, Ulubey nahiyeleri bu tarihte Ordu merkeze bağlanmış ve kaza hâline getirilmiştir (Çebi 1973: 32).

1920 yılında Ordu kazası 6 nahiyeye, 318 köyden ibaretti ve 180 bin nüfusa sahipti. Şehir 4 Aralık 1920'de müstakil sancak yapıldı. Kararın 4 Nisan 1921 tarihinde yürürlüğe girmesiyle Ordu il statüsüne kavuşmuştur (<http://www.ordu.bel.tr>).

1. 2. Ordu Yöresinin Kronolojik Tarihi

- “M.Ö 2000 : Ordu yöresinin Hitit ve Kaşga egemenliğine girmesi
- M.Ö 1200-900 : Amazonların Ordu yöresi de dâhil Karadeniz kıyılarındaki egemenliği
- M.Ö 1200-700 : Friglerin Anadolu’daki egemenlikleri
- M.Ö 695 : Kimmerlerin Frigleri ortadan kaldırarak bölgede göçebe devlet kurmaları
- M.Ö 585 : Kimmerlerin İskit baskısı nedeniyle bölgeyi terk etmeleri
- M.Ö 665 : İskitlerin bölgeye hakim olmaları
- M.Ö 8.yüzyıl : Bölgeye Grek göçlerinin başlaması. Argonotların altın postu arama maceraları
- M.Ö 7.yüzyıl : Miletlilerin Karadeniz kıyılarında koloni kurmaları
- M.Ö 6.yüzyıl : Miletlilerin Sinop, Samsun, Ünye, Kotyora, Meletios, Giresun, Tirebolu gibi yerleşkeler kurmaları
- M.Ö 546 : Yörede Pers hakimiyetinin başlaması
- M.Ö 400 : Pers kralı Dara tarafından Habsamana Kalesinin yapılması
- M.Ö 400 : Onbinlerin Dönüşü, Ksephon’un askerleriyle Kotyora’ya gelişi
- M.Ö 334 : İskender’in Pers hakimiyetine son vermesi ve yöreyi istilası
- M.Ö 281 : Pontus Krallığının kurulması ve yöreyi hakimiyetleri altına almaları. Ünye Kalesi’nin inşa edilmesi.
- M.Ö 180 : Pontus Kralı I. Farnak’ın Kotyora halkını yeni kurduğu Farnakia’ya yerleştirmesi. Kotyoranın boşaltılması.
- M.Ö 47 : Pontus Krallığının Romalılarca yıkılması, bölgenin Romalılara geçmesi

- M.Ö 36 : Bolaman'da Prens Polemon tarafından Polemenium Krallığı'nın kurulması.
- M.S 63 : Polemenium Krallığı'nın tekrar Romalılara bağlanması
- 450- : Ordu yöresinin Bizans hakimiyetine girmesi
- 527-565 : Bölgenin Bizans ve Sasaniler arasında çatışmalara sahne olması
- 8.yüzyıl : Peçeneklerin Karadeniz'in kuzeyi ve Balkanlara gelişleri
- 11.yüzyıl : Kumanların Balkanlar ve Kafkasya'ya göçmeleri
- 1071 : Malazgirt Meydan Savaşı
- 1072 : Karahisar-ı Şarki'nin Mengücek Bey tarafından fethi. Giresun ve Ordu yaylalarına Türkmenlerin gelmeye başlamaları.
- 1080 : Danişmendli Beyliği'nin kurulması
- 1082 : Anadolu'ya birinci büyük Türkmen göçü
- 1157 : Danişmendlilerin Karadeniz kıyıları ve Ünye'yi ele geçirmeleri
- 1100 : Danişmendlilerce Milas Kalesi'nin yapılması
- 1178 : Danişmedlilerin Anadolu Selçukluları tarafından ortadan kaldırılmaları
- 1220 : Anadolu'ya ikinci büyük Türkmen göçü dalgası
- 1243 : Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılması ve Anadolu'da kaos ortamı
- 1280-1310 : Mesudiye yöresinde Hacıemiroğulları Beyliğinin kurulması
- 1313 : Bayram Bey'in Karadeniz sahillerinde bir Pazar yerini basması
- 1332 : Bayram Bey'in Hamsiköy'e kadar gitmesi, fakat büyük kayıplar vermesi

- 1347 : Hacı Emir Bey'in Ünye ve Fatsa civarını beylik topraklarına katması
- 1348 : Hacı Emir Bey ve bazı Türkmen Beylerinin Trabzon'u kuşatmaları. Kayıplar vererek geri çekilmeleri
- 1357 : Hacı Emir Bey'in Maçka çevresine akın düzenlemesi ve ganimet elde etmesi
- 1358 : Hacı Emir Bey'in Trabzon Rum İmparatoru I. Basilius'un kız kardeşi Theodora ile evlenmesi
- 1386 : Bu evlilikten doğan Hacı Emiroğlu Süleyman Bey'in beyliğin başına geçmesi ve Tacettin Bey'i yenerek İskefsir ve çevresini beylik topraklarına katması
- 1396 : Ordu yerleşkesinin "Nefs-i Alevi bi ism-i Ordu" adıyla kurulması. Burada Süleyman Bey'in karargah kurarak Giresun'un fethine hazırlanması
- 1397 : Süleyman Bey'in Giresun'u fethederek beylik topraklarına katması
- 1398 : Yıldırım Bayezıt'ın Samsun'a gelmesi, Süleyman Bey'in Osmanlılara tabi olduğunu bildirmesi
- 1402 : Ankara Savaşı'nda yenilen Yıldırım Beyazıt sonrası beyliklerin tekrar bağımsız olmaları
- 1427 : Çelebi Sultan Mehmet zamanında Hacıemiroğulları Beyliği'nin ve doğal olarak Ordu yöresinin kesin olarak Osmanlılara bağlanması. Yörede Hızır Paşa'nın Ordu yöresini ilk tahriri yaptırması
- 1455 : Ordu yöresinde Osmanlılarca ikinci kez Tahrir defterinin düzenlenmesi
- 1547 : Bayramlı-yı Ordu Kazası'nın Karahisar-ı Şarki Sancağına bağlanması

- 1613-1642 : Ordu yöresinde nüfus krizi görülmesi. Nefs-i Alevi bi-ism-i Ordu'nun yok olması. Ordu ve Bucak idari birimlerinin "Bayramlı-yı Ordu Kazası" olarak birleştirilmesi ve merkezinin Bucak yapılması
- 1775 : Ordu'da kasabalaşma sürecinin başlaması.
- 1850 : Canik Sancağı ve Ordu Kazası'nın Trabzon Vilayetine bağlanması
- 1869 :Bucak Kazası'nda belediye teşkilatının kurulması
- 1870 : Bucak merkezinin Ordu olarak adlandırılması
- 1883 : Ordu merkezindeki çarşının tamamen yanması
- 1889 : Yaz mevsiminde görülen sıtma salgınları nedeniyle halkın ve hükümet görevlilerinin Çambaşı'na taşınması
- 1908 : Melet Irmağı üzerine demir köprü yapılması
- 1913 : Çambaşı'nda yangın çıkması ve 350'den fazla işyeri ve evin yanması
- 1914 : 5 Ağustos'ta seferberlik ilan edilmesi
- 1916 : Trabzon'dan Ordu'ya büyük göç
- 1919 : Çambaşı'nda yangın çıkması ve 200'den fazla ev ve işyerinin yanması
- 4 Nisan 1921 : Ordu'nun TBMM tarafından müstakil liva olmasının kabul edilmesi
- 1924 : Yeni anayasayla liva adlarının il olarak değiştirilmesi ve Ordu'nun Ordu İli olarak adlandırılması
- 19 Eylül 1924 : Atatürk'ün Ordu'yu ziyaret etmesi
- 1 Mart 1929 : Bilal Köyden ilk köy gazetesini yayımladı

- 19 Nisan 1930 : Ordu'nun elektriğe kavuşması
- 19 Haziran 1964 : OBKT'nin kurulması" (Baş 2014:463-466).

2. ORDU İLİ VE ETNİK YAPISI

Ordu ili ve yöresinin Türk vatani olması Hacıemiroğulları Beyliği dönemine denk gelmektedir. Tahrir defterine kaydedilmiş yer isimlerinin büyük bir çoğunluğunun bu dönemden kaldığı ve orjinalliğine dokunulmadığı görülmektedir (Demir 2001: 39).

“Tahrir Defterine göre Ordu ili ve yöresine yerleşen 24 oğuz boyuna bağlı oymaklar şöyle olmalıdır” (Demir 2001: 39):

1. ÇEPNİ: Anadolu'nun Türk yurdu hâline gelmesinde en önemli rolü oynayan boylardan biridir. 1455 yılında kaleme alınan Tahrir Defterinde Ordu ili ve yöresinde iki Çepni, bir Çepniköy ve bir de Çepnilü ismiyle yer adı bulunduğu görülmektedir (Yediyıldız 1992: 619). Günümüzde ise Ordu ili sınırları içerisinde Çepni ismi taşıyan bir yer adı bulunmamaktadır (Demir 2001: 40).

2. EYMÜR: 1455 yılında kaleme alınan tahrir defterine göre Ordu ili ve yöresinde Eymür adıyla bir köy ismi bulunmaktadır ve bu köy hâlen Ulubey İlçesine bağlı olup ismi değişikliğe uğramamıştır (Demir 2001: 40).

3. KARKIN: Ordu ili ve yöresinde bu isimle bir köy adı bulunmaktadır. Günümüzde Gülyalı İlçesinin sınırları içerisinde sınırları içerisinde yer alan yerleşim yerinin adı Karkın'dır (Demir 2001:41).

4. ALAYUNDLU: Ordu ili ve yöresinde bu isimle bir yer bulunmaktadır. Bu yer adı günümüzde Gölköy ilçesine bağlıdır ve ismi Alanyurt olarak değiştirilmiştir (Demir 2001: 41).

5. BAYAT: Ordu ili ve yöresinde bu isimle bir köy bulunmaktadır. Adı geçen köyün bugünkü adı Bayadı'dır (Yediyıldız 1992: 98).

6. BAYINDIR: 1455 yılında yazılmış olan Tahrir Defterinde Ordu ili ve yöresinde bu isimde bir yer adı vardır. Bu köy günümüzde Giresun ili sınırları içerisinde (Yediyıldız 1992: 64)

7. İĞDİR: Ordu ili ve yöresinde bu isimle bir köy bir de orman adı bulunmaktadır (Demir 2001: 42).

8. ÜREĞİR: Ordu ili ve yöresinde bu isimle bir köy adı bulunmaktadır (Demir 2001: 42)

3. ORDU İLİNİN FİZİKİ COĞRAFYASI

Ordu ili Karadeniz Bölgesinde Orta ve Doğu Karadeniz bölümlerinin her ikisinde de toprağı olan bir şehirdir. Şehrin doğusunda Giresun, batısında Samsun, güneyinde Sivas ve Tokat şehirleri, kuzeyinde ise Karadeniz bulunmaktadır (Demir 2001:42).

Ordu 5963 km² yüzölçümüne sahiptir ve 40-41 kuzey enlemleri 37-38 doğu boylamları arasında yer almaktadır (Demir 2001:42).

3. 1. Yeryüzü Şekilleri

Ordu ili genel olarak koyu renkli yeşilliklerle kaplıdır ve fındık örtüsü oldukça yaygındır. Güneyden kuzeye doğru uzanan akarsular derin vadiler meydana getirmiştir (Demir 2001:42).

“İl toprakları içerisinde dört landşaft şeridi bulunmaktadır:

1. Yayvan yapraklı etek ormanları veya kıyı şeridi: Karadeniz kıyılarından başlayan ve ortalama 700 metreye kadar yükselen şerittir.
2. Yayvan ve karışık yapraklı nemli dağ ormanları şeridi: Yüksekliği 700 ile 2000 metre arasında değişen ve sahile paralel uzanan bölgedir.
3. Yazın nüfuslanan yaylalar şeridi: Sadece yaz aylarında geçici olarak yaşanan bölgedir. Bu şeridin yüksekliği 2700 metreye kadar çıkmaktadır.
4. Kuru ormanlar ve ağaçlı istepeler şeridi: 2700 metreden itibaren Kelkit Irmağı oluşuna kadar uzanan bölgedir.” (Erinç 1945:119-137).

3. 2. İklim

Ordu ve yöresinden genel olarak Karadeniz iklimi görülmektedir. İklimin genel özelliğı olan kışların serin yazların ılık geçmesi ve yağış miktarının fazla olması yörede de dikkat çekmektedir. Yağışların en fazla olduğu ay şubattır. Donlu gün diye adlandırdığımız sıcaklığın sıfırın altına düştüğü gün sayısı fazla değildir. Genel sıcaklık ortalamasına bakacak olursak 10 derece civarında olduğunu görebiliriz. Kar yağışı iklimin karasallaşmaya başladığı iç kesimlerde görülmektedir.

3. 3. Bitki Örtüsü

Karadeniz ikliminin hüküm sürdüğü bölgede bitki örtüsü de ormandır. Ormanlar kıyıda yayvan yapraklı, iç kesimlere doğru gidildikçe ise iğne yapraklıdır. Kıyı şeridinde gür olan orman örtüsü iç kesimlere doğru seyrekleşir, gür ormanların yerini tepelerde bölüm bölüm yer alan seyrek koruluklar alır.

3. 4. Göller

Ordu sınırları içerisinde büyük olarak nitelendirebileceğimiz bir gölün varlığından bahsedemeyiz. Şehrin en önemli gölleri Gököy'de bulunan 80 dekarlık bir alanı kaplayan Ulugöl ve Fatsa'da bulunan 60 dekarlık alanı kaplayan Gaga Gölü'dür (Demir 2001:44).

3. 5. Akarsular

Ordu ilinde bulunan akarsular hemen hemen hiç kurumazlar. Bunu sebebi dört mevsim devam eden yağmurlar, iç kesimlerde yağan kar ve ilkbaharda yaşanan kar erimesi olayıdır. Akarsuların en önemlisi ve en uzununu Orta ve Doğu Karadenizi birbirinden ayıran doğal sınır konumunda bulunan, 125 km uzunluğunda olan Melet Irmağı'dır. Bunun dışında Turnasuyu, Civil, Akçaova, Ilica, Bolaman, Elekçi, Cevizdere, Curi ve Akçay diğer akarsulardır (Demir 2001:44).

İKİNCİ BÖLÜM

1. ORDU AĞZININ GENEL ÖZELLİKLERİ

Ordu ili ve yöresi ağızlarının tasnifine daha önce hazırlanan çalışmalar ışığında bakacak olursak batı Anadolu grubu ağızları içerisinde, Sinop (Boyabat hariç), Samsun (Havza ve Lâdik yöreleri hariç) ve Giresun (Şebinkarahisar ve Alucra hariç) ağızlarıyla birlikte beşinci alt ağız bölgesinde yer aldığını görürüz. Yine Ordu ili ve yöresi ağızları çerçevesinde incelediğimizde Mesudiye bölgesi istisna olarak bu sınırın dışında kalmıştır (Karahan 1996:164-165).

Prof. Dr. Necati DEMİR araştırmaları neticesinde Ordu ili ve yöresine ait ağız özelliklerinin komşu bölgelerden ayrıldığı tespitini yapmıştır. Kuzeyde doğal sınır Karadeniz iken, diğer üç yöndeki sınırlar ise şöyledir (Demir 2001:45).

Doğu Sınırı: Genel manada Trabzona' a bağlı Şalpazarı yöresini sınır kabul edebilir, özel manada ise coğrafi sınırı kabul edebiliriz (Demir 2001:45).

Batı Sınırı: Sınırı Samsun iline bağlı Terme ilçesinden çizmek mümkündür (Demir 2001:45).

Güney Sınırı: Bölgenin güney sınırını Tokat ve Sivas illeri oluşturmaktadır (Demir 2001:45).

Ordu ili sınırları içerisinde kalan topraklarda yaşayan insanların temelde birleştikleri bazı dil özellikleri vardır. Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. “ğ ünsüzü bütün ağız yörelerinde hemen hemen hiç duyulmaz bu ses eridikten veya düştükten sonra kelimelerde ünlü uzaması ve hece kaynaşması görülür” (Demir 2001:46).

2. ñ sesinin bölgede yalnızca Sivas ve Tokat ağızlarının etkilemiş olduğu üçüncü ağız yöresinde nadiren duyulduğunu söylemek mümkündür. Diğer bölgelerde ise hemen hemen hiç duyulmadığını söyleyebiliriz (Demir 2001:46).

3. “Katı patlamalı, tonsuz diş eti ünsüzü ç ile katı, sızmalı, tonsuz diş eti ünsüzü ş arasında telaffuz edilen ç ünsüzü, Ordu ağzının ortak seslerindedir. Bu ses, Türkiye Türkçesinin diğer ağızlarında duyulmamıştır.” (Sağır 1997:393-394)

4. Ünlü yuvarlaklaşması ve buna bağlı olarak da düzlük- yuvarlaklık uyumsuzluğu Ordu ağzının genel özelliklerindedir (Demir 2001:46).

5. İç ve son seste r ünsüzünün düşmesi komşu illerin ağızlarına göre daha az rastlanan bir ses olayıdır (Demir 2001:47).

6. Ön, iç ve son seste ünsüz tonlulaşmasının bölgede kurallı ve yaygın bir şekilde görüldüğünü söylemek mümkündür (Demir 2001:47).

7. Türkiye Türkçesinin üçüncü tekil şahıs zamiri, işaret sıfatı ve belirsizlik zamiri olarak kullanılan o, bölgede u şeklinde görülmektedir (Demir 2001:47).

Bölgedeki farklılıklar dikkate alındığında üç ağız yöresinden bahsetmek mümkündür:

1. 1. Birinci Ağız Yöresi

Bu ağız yöresi sınırları içerisinde Ordu ili merkezi ve Altınordu ilçesine bağlı köyler, Gülyalı, Kabadüz ve Ulubey ilçesinin tamamı girmektedir. Buna ek olarak Perşembe, Gürgentepe ve Çaytepe hattına çizilecek bir çizginin doğu kısmında kalan bölgeyi de bu yöreye dâhil edebiliriz (Demir 2001:47)

Bu yöreye ait bazı özellikler ise şunlardır:

1. Şimdiki zaman tekil birinci şahıs çekimi genel olarak $-\bar{i}m$; yine şimdiki zaman üçüncü tekil şahıs eki ise $-i$ şeklinde kullanılır (Demir 2001:47).

2. ñ sesi bu yörede neredeyse hiç duyulmaz, bu ünsüz kelime içerisinde ya düşmüş ya da başka bir ünsüzle değişerek kullanılmıştır (Demir 2001:47).

3. Birinci çoğul şahıs emir ve istek kipi eki olarak $-alım$, $-elim$ kullanılmaktadır (Demir 2001:47).

4. Hâl zarflarında bulunan “y” ünsüzü düşer ve bir önceki ünsüz uzar (Demir 2001:47).

1. 2. İkinci Ağız Yöresi

Fatsa, Ünye, Çaybaşı ilçelerinin neredeyse tamamı ile Perşembe, Gürgentepe ve Çaytepe hattına çizilecek çizginin batısı, Çamaş ve Çatalpınar ilçelerinin kuzey kısımları bu yörenin sınırları içerisinde (Demir 2001:47).

Bu yöreye ait bazı özellikler ise şu şekildedir:

1. Bu yöreyi diğer yörelerden ayıran en belirgin özellik ğ, ğ ünsüzlerinin iç ve son seste kurallı olarak v ünsüzüne dönüşmesidir (Demir 2001:48).
2. Şimdiki zaman birinci teklik şahıs çekimi –yam, -yem, -yám şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Demir 2001:48).
3. ñ sesi neredeyse hiç duyulmamaktadır (Demir 2001:48).
4. Birinci çoğul şahıs emir ve istek kipi –alım, -elim şeklinde kullanılır (Demir 2001:48).
5. Hâl zarfları bölgede öyle, böyle, şöyle yerine genel olarak üle, büle, şüle şeklinde kullanılır (Demir 2001:48).
6. Bu ve şu işaret sıfatlarına yön ekinin getirilmesi sonucu Samsun sınırına yakın bölgelerde bóra, şóra şeklinde kullanımlar görülür (Demir 2001:48)

1. 3. Üçüncü Ağız Yöresi

Mesudiye, Aybastı, Gököy, Gürgentepe, Kabataş, Korgan, Kumru, Akkuş ilçelerinin tamamı ile Çamaş ve Çatalpınar ilçelerinin güneyinde kalan bölgeler bu ağız yöresinde yer almaktadır (Demir 2001:48).

Yörenin başlıca özellikleri şunlardır:

1. Şimdiki zaman birinci teklik şahıs eki genellikle –yam şeklinde kullanılmaktadır (Demir 2001:48).
2. ñ sesi yörede nadiren de olsa duyulmaktadır (Demir 2001:48).
3. Ön sesteki k- ve g- ünsüzleri, yanlarında bulunan ince ünlüleri kalınlaştırır ve bu durum ünlü uyumsuzluğunun oluşmasına sebep olur (Demir 2001:48).
4. Gelecek zaman eki olan –ecek, bünyesinde bulunan k veya ğ ünsüzleri düşer ve sonra bir önceki ünlü kalınlaşır ve uzun söylenir. Bu durum da ünlü uyumunun bozulmasına yol açar (Demir 2001:48).

5. Gitmek fiili bu yörede gêtmek şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Demir 2001:49).
6. Çokluk birinci şahıs istek ve emir eki bu yörede genel olarak -ağ, -ek şeklinde kullanılır (Demir 2001:49).
7. Bu yörede nadiren de olsa -ğ-> -ğ- sızıcılaşması görülür.

2. ORDU AĞZININ SES BİLGİSİ

2. 1. Ünlüler ve Özellikleri

Ordu ili ağzında yazı dilinde bulunan temel ünlüler ve kapalı e (è) sesi bulunmaktadır.

Yörede alfabemizdeki normal ünlülerden kısmen farklılaşarak kullanılan ünlüler şunlardır:

2. 1. 1. Yazı Dilinde Bulunmayan Ünlüler

á ünlüsü: a sesinin incilmesi veya daha önde boğumlanan e sesinin kalınlaşması neticesinde karşımıza çıkan, yarı kalın, yarı ince, düz, geniş, a ile e arası bir ünlüdür (Demir 2001:55).

â ünlüsü: a>ı veya ı>a değişmesiyle ortaya çıkan yarı geniş, yarı dar, düz, kalın, a ile ı arası bir ünlüdür (Demir 2001:56).

å ünlüsü: a>o veya o>a değişmesinin bir merhalesi olan, yarı yuvarlak, geniş, kalın, a ile o arası bir ünlüdür (Demir 2001:56).

è ünlüsü: e>i değişmesinin bir merhalesi olan, daha çok i sesine yakın, yarı geniş, yarı dar, düz, ince, e ile i arası bir ünlüdür (Demir 2001:56).

°e ünlüsü: e>ö veya ö>e değişmesinin ara merhalesi olan, e sesinin biraz yuvarlaklaşmış, ö sesinin biraz düzleşmiş şekli konumunda bulunan, yarı yuvarlak, yarı düz, geniş, ince, e ile ö arası bir ünlüdür (Demir 2001:56).

í ünlüsü: ı>i veya i>ı değişmesiyle karşımıza çıkan, yarı kalın, yarı ince, düz, dar, ı ile i arasında bir ünlüdür (Demir 2001:56).

°ı ünlüsü: ı sesinin hafifçe yuvarlaklaşması ve u sesinin hafifçe daralmasıyla görülen, ı>u veya u>ı değişmesinin ara merhalesi olan yarı yuvarlak, yarı düz, kalın, dar, ı ile u arası bir ünlüdür (Demir 2001:57).

°i ünlüsü: Çoğunlukla dudak ünsüzü b'nin tesiriyle ortaya çıkan, i ile ü arasında, ince, dar, yarı yuvarlak, yarı düz bir ünlüdür (Demir 2001:57).

ó ünlüsü: Daha çok ünlüleri kalınlaştırma özelliği olan ünsüzlerin yanında ö'den o'ya olarak görülen yarı kalın, yuvarlak, geniş, o ile ö arası bir ünlüdür (Demir 2001:57).

ö ünlüsü: o>u ile u>o değişikliğinin ara noktası olan, yarı geniş, yarı dar, yuvarlak, kalın o ile u arası bir ünlüdür (Demir 2001:57).

ö ünlüsü: Yarı geniş, yarı dar, yuvarlak, ince, ö ile ü arası çok az görülen bir ünlüdür (Demir 2001:57).

“ú ünlüsü: Yarı kalın, yarı ince, yuvarlak, dar, u ile ü arası bir ünlüdür (Demir 2001:57)

2. 1. 2. Uzun Ünlüler

“Bilindiği gibi, boğumlanma süreleri normal (temel) ünlülerin boğumlanma sürelerinden daha uzun olan –yahut normal uzunluk- taki iki ünlünün boğumlanma süresini içine alan- ünlülere uzun ünlü denilmektedir.” (Korkmaz 1994:36)

Ordu ağzında uzun ünlülerin oluşumunu şu başlıklar altında toplayabiliriz:

2.1.2.1. Ünsüz Düşmesi Sonucu Oluşan Uzun Ünlüler:

ğ ve ğ ünsüzünün düşmesiyle: Ordu ağzında görülen ünlü uzama sebeplerinin en sık görülenlerindedir. Örnek verecek olursak; bārim (bağım) (Demir 2001:58)

h ve ħ ünsüzünün düşmesiyle: şēre (şehir) (Demir 2001:58)

k ve ķ ünsüzünün düşmesiyle: āşam (akşam) (Demir 2001:58)

n (<ñ) ünsüzünün düşmesiyle: sora (sonra) (Demir 2001:59)

r ünsüzünün erime veya düşmesiyle: ğalusa (kalırsa) (Demir 2001:59)

v < (ğ) ünsüzünün düşmesiyle: dōş (dövüş) (Demir 2001:59)

y ünsüzünün erimesiyle: bōle (böyle) (Demir 2001:59)

2. 1. 2. 2. Hece Kaynaşması Sonucu Oluşan Uzun Ünlüler:

Kelime içerisinde bulunan bazı ünsüzlerin iki ünlü arasında kolayca eriyip kaybolması sonucu yan yana gelen iki veya daha fazla ünlü kaynaşarak uzun ünlüleri oluşturmaktadır. Ordu ağzında bu şekilde oluşmuş ünlülere oldukça fazla örnek verebiliriz: (Demir 2001:59)

-h-, -h- ünsüzlerinin erimesiyle: dā (daha), şēre (şehir) (Demir 2001:59)

-k-, (-g-), -k-, (-ğ-), -g- ünsüzlerinin erimesiyle: aṣṣā (aşağı) (Demir 2001:59)

-n- (<-ñ-) ünsüzünün erimesi ve kaybolmasıyla: bā (bana) (Demir 2001:59)

-r- ünsüzünün erimesiyle: alūduḡ (alur idik) (Demir 2001:59)

-y- ünsüzünün erimesiyle: biçīm (biçeyim) (Demir 2001:60)

2.1.2.3. Ünlü Karşılaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler:

Ünlü ile biten ve ünlü ile başlayan iki kelime yanyana geldiğinde birinci kelimenin son ünlüsü düşer ve geride kalan ünlü düşen ünlünün görevini de alır. İki ünlü yerine kullanılan bu ünlü uzun ünlü hâline gelir. Örnek verecek olursak; dōdīse (doğdu ise) (Demir 2001:60)

2.1.2.4. Tonlama ve Vurgu İle İlgili Uzunluklar:

Vurgulama sırasında aslında uzun olmayan ünlünün normal ünlülere göre daha uzun telaffuz edilmesiyle oluşan ünlüdür. Örnek vermek gerekirse; bāl (bal) (Demir 2001:60)

2.1.2.5. Yabancı Kelimelerdeki Uzunluklar:

Ordu ağzında çok sık görülen bir durum değildir. Örnek verecek olursak; ālet

2. 1. 3. Kısa Ünlüler

İ ünlüsü: Normalden kısa olan ı sesini karşılamak için kullanılır (Demir 2001:61).

ĩ ünlüsü: Normalden daha kısa olan i sesini karşılamak için kullanılır (Demir 2001:61).

ü ünlüsü: Normalden daha kısa olan u sesini karşılamak için kullanılır (Demir 2001:61).

ű ünlüsü: Normal ü sesinden daha kısa olan ü sesini karşılamak için kullanılır (Demir 2001:61).

2. 1. 4. Geniz Ünlüleri

Bu ünlü türünde bölgemizde çok fazla örnek yoktur. Ünlemlerde ve şahıs zamirlerinde geniz ünlüleri kullanılmaktadır.

2. 1. 5. İkiz Ünlüler

“Kelimelerin veya eklerin bünyesinde bulunan -ğ-, -h-, -h-, -n-, (-ñ-), -v-, -y- ünsüzleri eriyip kaybolduktan sonra, bu ünsüzlerin iki tarafında bulunan ünlüler yan yana gelmektedir. Yan yana gelen iki ünlünün bir nefeste veya aynı hecede telaffuz edilmesine ikiz ünlü denilmektedir.” (Demir 2001:62)

Ordu ili ağızında karşımıza çıkan ikiz ünlülere örnek verecek olursak:

1. Yükselen ikiz ünlüler: ia, ie, üa, üa: Yan yana gelen iki ünlüden ikincisinin daha güçlü boğumlanması ve vurgunun ikinci ünlüde duyulması sonucu oluşan ünlülerdir. Örneğin; puarı (pınarı) (Demir 2001:62)
2. Eşit ikiz ünlüler: aa, ee, ıı, ii, oo, öö, uu, üü: Yan yana gelen iki ünlünün de hemen hemen aynı sürede boğumlanmasıyla oluşan ünlülerdir. Örneğin; eer (eğer) (Demir 2001:62)
3. Alçalan ikiz ünlüler: ai, ei, au: Aradan bir ünsüzün düşmesi sonucu yan yana gelen ünlülerden ikincisinin birincisine göre daha kısa sürede boğumlanmasıyla oluşan ünlülerdir. Örneğin; yaüt (yahut) (Demir 2001:63)

2. 2. Ünsüzler ve Özellikleri

Ordu ağızında alfabemizde bulunan bütün ünsüzler yer almaktadır. Bunlara ek olarak c, ç, f, ğ, g, h, h, k, k, k, l, ñ, p, r, s, t, y, sesleri de bulunmaktadır.

“ç ünsüzü: Sızıcılaşma yönündeki ünsüz değişmesinin ara merhalesi olup yarı sızıcılaşmış bir ünsüzdür.” (Sağır 1995:393)

Ç ünsüzü: c ile ç arasında yarı tonlu bir ünsüzdür (Demir 2001:78).

ç ünsüzü: ç ile ş arasında ve Türkiye Türkçesinin diğer ağızlarında duyulmayan bir ünsüzdür (Demir 2001:78).

F ünsüzü: v ile f arasında duyulan bir ünsüzdür (Demir 2001:78).

ğ ünsüzü: Genellikle k > ğ değişmesiyle oluşan tonlu orta damak ünsüzüdür (Demir 2001:79)

g ünsüzü: g ünsüzünün yarı kalın ünlülerin yanında boğumlanmasıyla oluşan ünsüzdür (Demir 2001:79).

“h ünsüzü: Sızıcı, tonsuz, art damak ünsüzüdür.” (Demir 2001:79)

h ünsüzü: Nadir görülen, sızıcı, tonsuz ve art damak ünsüzüdür (Demir 2001:79).

k ünsüzü: Az sayıda görülen bir ünsüzdür (Demir 2001:79).

K ünsüzü: k ile g arasında duyulan katı, patlamalı, yarı tonlu, ön damak ünsüzüdür (Demir 2001:79).

Ḳ ünsüzü: k ile ğ arasında yarı tonlu art damak ünsüzüdür (Demir 2001:79).

ḳ ünsüzü: Kalın ünlülerle hece oluşturan, katı, patlamalı, normal art damak ünsüzüdür (Demir 2001:79).

ḵ ünsüzü: Yarı kalın ünlülerle hece kuran orta damak ünsüzüdür (Demir 2001:79).

ı ünsüzü: Gevşek boğumlanan, düşmek üzere olan l ünsüzüdür (Demir 2001:79).

“ñ ünsüzü: Dil sırtının yumuşak damakta kapanması ile boğumlanan birleşik damak ünsüzüdür.” (Demir 2001:80)

P ünsüzü: b ile p arası duyulan, katı, patlamalı bir ünsüzdür (Demir 2001:80)

r₀ ünsüzü: Düşmek üzere olan r ünsüzüdür (Demir 2001:80).

ṛ ünsüzü: Titreklği uzatılan ve normalden uzun telaffuz edilen r ünsüzüdür (Demir 2001:80).

S ünsüzü: z ile s arasında duyulan, katı, sızmalı ünsüzdür (Demir 2001:80)

T ünsüzü: d ile t arasında yarı tonlu bir ünsüzdür (Demir 2001:80).

ṽy ünsüzü: Düşmek üzere olan y ünsüzüdür (Demir 2001:80).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SÖZLÜK

A

- ā** : Ağa, ağabey (bk. ağa). *OİYA:333*
- ā** : Ağa, patron *AA:115*
- āmak** : Ağmak *OİYA:333*
- ā** : Ak, beyaz *OİYA:333; AA:115*
- a'lama** : Ağlama *OAD:26*
- a'lar** : Ağalar *OAD:26*
- a'rı** : Öteye, aşağıya *OAD:26*
- a'rimak** : Ağrımak *OAD:26*
- a'samla** : Akşam olunca *OAD:25*
- a'z** : Ağız *OAD:27*
- aacuk** : Azıcık, bir parça *OAD:23*
- aaç** : Ağaç *AA:115*
- aah (I)** : Hayır, yok, olmaz, istemiyorum anlamına gelir. *DS/1:1 *Ordu köyleri*
- aah (II)** : 2. Acıma ünlemi. *DS/1:1 -Ordu*
- aah (III)** : 3. İstek, dilek ünlemi. *DS/1:1 -Ordu*
- aalamak** : Ağlamak *OAD:24*
- aalaşmak** : Ağlaşmak *OAD:24*
- aarı** : Taraf, cihet *OAD:26*

- aartu** : Süt ve süttten mamul olan şeyler *AA:115*
- aba (I)** : 1. Abla, büyük kız kardeş. *DS/1:1 *Fatsa, -Ordu ve ilçeleri*
- aba atmak** : 1. Kendisini kurtarmak için suçu başkasına yüklemek. *DS/1:5 *Ünye- Ordu*
- aba** : Abla, kızkardeş *OAD:23, OİYA:333*
- aba** : Elbise *OAD:23*
- abadan (III)** : Mesnetsiz konuşma tarzı. *DS/1:6 *Ünye -Ordu*
- abadan (IV)** : Ansızın, habersiz, birdenbire. *DS/1:6 *Ünye –Ordu*
- abanmak** : Çullanmak, bir şeyin veya birinin üzerine atılmak, kapanmak *OAD:23*
- abanmak** : Minnet etmek, dayanmak *OAD:23*
- abazan (I)** : 3. Eliyle belini getiren. *DS/1:13 -Ordu ve köyleri*
- abba gitmek** : Çocuk dilinde gezmeğe gitmek. *DS/1:14 *Ünye -Ordu*
- abbak (III)** : Çocuk maması. *DS/1:14 Teynel –Ordu*
- abbap** : Ahbap *OİYA:333*
- abdashana** : Tuvalet *OİYA:333*
- abduraman** : Abdurrahman *OİYA:333*
- abıla (I) -1** : Abla, büyük kız kardeş. *DS/1:2 *Mesudiye –Ordu*
- abilla -1** : Abla, büyük kız kardeş. *DS/1:3 Uzunmusa –Ordu*
- ābi** : Ağabey, büyük erkek kardeş *OİYA:333, OAD:23*
- abla (I) -4** : Hanım, hanımefendi. *DS/1:4 -Ordu ilçe ve köyleri*
- ablak (I)** : 1. Yüz hakkında güzel, parlak, yakışıklı. *DS/1:23 Danışman *Fatsa, Zile *Mesudiye –Ordu*

- ablak** : Güzel, yuvarlak, yakışıklı yüz *OİYA:333*
- ablak** : Köm, yuvarlak yüzlü *OAD:23*
- ablanmak** : Abanmak, birinin üzerine çullanmak. *DS/1:8 Ulubey –Ordu*
- ablanmak** : Bir kişinin bir başka kişi üzerine yaslanması, abanması *OAD:23*
- abli (II)** : Kayıkta yelken açıldığı zaman, yelkenin iki yana kaçmaması için serenin ucundan, dümene yakın kısmına bağlanan ipler. *DS/1:24 *Ünye -Ordu*
- ablüm** : Albüm *OİYA:333*
- abos** : Parasız, bedava. *DS/1:27 *Mesudiye -Ordu*
- abra (II)** : Mübadele edilen eşyanın üstesi. *DS/1:28 Vona –Ordu, OAD:23*
- abramak (I)** : 1. Becermek, hakkından gelmek, başarmak, üstesinden gelmek: Ali işini iyi abırıyor. *DS/1:28 Uzunmusa -Ordu*
- abraş (I)** : 10. Çarpık, eğri. *DS/1:29 Uzunmusa –Ordu*
- abraş (I)** : 3. Alnındaki beyazlık alt dudağına kadar inen, at, inek, manda, köpek v.b. hayvan. *DS/1:29 *Mesudiye, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- abraş (I)** : 9. Biçimsiz, çirkin *DS/1:29 *Mesudiye -Ordu*
- abril-1** : Nisan. *DS/1:30 -Ordu*
- abrul -1** : Nisan *DS/1:30 *Mesudiye, Danışman *Fatsa, Karakuş bucağı köyleri, *Ünye köyleri, Arpaköy –Ordu, KIAT:305, OİYA:333, OAD:23*
- abu (II) -1** : Abla, büyük kız kardeş. *DS/1:3 *Ünye –Ordu*
- abu (II) -5** : Kız kardeş. *DS/1:12 *Ünye -Ordu*
- abu (II)** : 6. Hanım, teyze anlamında. *DS/1:31 Danışman *Fatsa -Ordu*
- abu (III)** : Gerdan. *DS/1:32 –Ordu, OAD:23*

- abu** : 1. Anne 2. Teyze, hanım *AA:115*
- abu** : Anne *OİYA:333*
- abu** : İşte bu *OİYA:333*
- abuğat** : Avukat *OİYA:333, AA:115*
- ābulut** : Kış aylarında sisli hava *OİYA:333*
- abunluk** : Her çiftçinin tarlası kenarında ayırdığı gübreli, arpa ekmeğe mahsus yer. *DS/1:34 *Ünye -Ordu*
- abunluk** : Tarlanın kenarında arpa ekilen yer *OAD:23*
- abunmak** : Dayanmak. *DS/1: 34 *Mesudiye -Ordu*
- abur (IV) -1** : Obur, çok yiyen. *DS/1:21 *Fatsa –Ordu*
- aburga altına alınmak** : Himaye altına alınmak. *DS/1:34 Bahattin –Ordu*
- abuzambak (I)-1** : Saçma sapan, gelişi güzel, ileri geri, boş söz. *DS/1:19 *Ünye -Ordu*
- ac** : Aç *AA:115*
- acallıh** : Acarlık, gençlik *AA:115*
- acamı** : 1. Toy, tecrübesiz, eli işe alışmamış. *DS/1:37 *Ünye –Ordu, OAD:23*
- acap** : Acep *KİAT:305*
- acap** : Acep, acaba *OAD:23*
- acaplamak** : Ayıplamak, kınamak. *DS/1:37 *Ünye -Ordu*
- acar (I)** : 1. Yeni. *DS/1:38 *Mesudiye -Ordu*
- acar (III)** : 2. Çalışkan, becerikli, hamarat. *DS/1:39 *Ünye –Ordu*
- acaruḥ** : Aç gözlü *AA:115*

- acaruk acarık** : 1. Yoksul, yarı aç, çıplak, sefil. *DS/1:41 Şihlar -Ordu*
- acaruk** : Aç-arık hiç tutarı yok, fakir *OAD:23*
- áccuq** : Azıcık *OİYA:333*
- acel** : Ecel *OİYA:333*
- acık (I)** : Biraz, azıcık, pekaz. *DS/1:42 -Ordu köyleri*
- acık (III) -1** : Dağlarda yetişen bir çeşit yabani elma. *DS/1:36 *Akkuş -Ordu*
- acıman -1** : Az acı, acımsı. *DS/1:52 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- acımıklı** : Merhametli, yufka yürekli. *DS/1:51 *Ünye -Ordu*
- acımuk (I) -1** : Çok sık dallı, acı ve fena kokulu bir yaban otu *DS/1:50 Kalekaya, -Ordu*
- acımuk (I)** : 4. Hayvanların salyasını akıtan otlar *DS/1:51 Arpaköy -Ordu*
- acımuk (I)-2** : Çokça buğday tarlasında biten ve delice, karamuk da denilen ot ve tohumu *DS/1:51 *Mesudiye -Ordu*
- acısu** : 1. Maden suyu *DS/1:53 Danışman *Fatsa, Uzunmusa -Ordu*
- acıb** : Acayip *OİYA:333*
- acış, acış** : Küs, dargın, gücenik *DS/1:54 -Ordu*
- acılıq** : Açlık *AA:115*
- acu** : Ağabey *OAD:23*
- acuk (I) -1** : Dağlarda yetişen bir çeşit yabani elma. *DS/1:36 *Ünye -Ordu*
- acuk (II)** : Biraz, azıcık, pekaz. *DS/1:43 *Ünye -Ordu AA:115*
- acuk** : Azıcık *OİYA:333*
- ācuq** : İşte şurada *OİYA:333*

- acumuk (I)-1** : Çok sık dallı, acı ve fena kokulu bir yaban otu *DS/1:50 *Ünye, Uzunmusa -Ordu*
- acumuk (II)** : Az acı, acımsı *DS/1:52 Danışman *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- acur (I)-1** : Buruşuk kabuklu, üzeri ince çizgili, boz renkli bir çeşit uzun hıyar *DS/1:52 Bayadı -Ordu*
- aç çardak** : Hela *DS/1:58 Karakuş *Ünye -Ordu*
- āç** : Ağaç *AA:115*
- açacak (I)** : 1. Anahtar. *DS/1:55 *Ünye, Uzunmusa -Ordu, OAD:23*
- açık ağız** : 1. Boşboğaz, geveze. *DS/1: 58 - Ordu*
- açık ağız** : 2. Aptal, salak. *DS/1: 59 *Mesudiye -Ordu*
- açık ağızlı -1** : Boşboğaz, geveze. *DS/1: 58 Danışman *Fatsa -Ordu*
- açış** : Küsmek dargınlaşma *OAD:23*
- açkı (II)** : Oklava ile açılmış hamur, yufka. *DS/1:58 *Ünye -Ordu*
- açkı sofrası** : Üzerinde yufka açılan yahut hamur işleri yapılan uzun veya yuvarlak tahta. *DS/1:60 *Mesudiye -Ordu*
- açkı** : Baklava, börek açma işi *OAD:23*
- açma makarna** : 2. Su böreği. *DS/1:61 *Mesudiye, Uzunmusa -Ordu*
- adağ** : Adak *AA:115*
- adak adak** : Azar azar. *DS/1:62 *Ünye -Ordu*
- adamcuaz** : Adamcağız *AA:115*
- adamıklı -1** : Hatır, gönül sayan, insanıyetli. *DS/1:63 *Ünye -Ordu*
- adamıklı-2** : Terbiyeli *DS/1:64 *Ünye -Ordu*

- adamlıklı** : 1. Hatır, gönül sayan, insaniyetli. *DS/1:63 Danışman *Fatsa, Zile *Mesudiye, Şıhlar, Uzunmusa -Ordu*
- adamuklu** : 2. cana yakın, sıcak kanlı. *DS/1:64 -Ordu*
- adamuklu-1** : Hatır, gönül sayan, insaniyetli. *DS/1:64 -Ordu*
- adaşmak** : Çocuklar, oyunda ad seçerek eş olmak. *DS/1:65 *Ünye –Ordu*
- âdat** : Âdet *OİYA:333*
- adese** : Bir cins siyah üzüm ve bu üzümün ekşi pekmezi. *DS/1:65 *Ünye – Ordu*
- adabilinmez** : Gelincik *OİYA:333*
- adires** : Adres *OİYA:333*
- adiş** : Dargın, küsülü, gücenik. *DS/1:67 -Ordu*
- afarayıp küfüremek** : Öfkeyle ağızına geleni söylemek, küfretmek, bağırıp çağırmak, paylamak. *DS/1:71 *Perşembe- Ordu*
- afarna** : Yunus balığı. *DS/1:71 *Perşembe, *Fatsa, *Ünye, -Ordu*
- afarozman kesilmek** : Tehditle karışık hiddet göstermek, zorbalık yapmak. *DS/1:71 *Ünye - Ordu*
- afat** : Âfet *OİYA:333*
- afat** : Bela, büyük felaket, tabiat olayı *OAD:25*
- affurmak** : Köpek havlaması, birinin yüzüne karşı çirkin sözler söyleyerek bağırarak, lüzumsuz yere konuşmak *OAD:25*
- afır** : 2. Ahır. *DS/1:72 Ulubey –Ordu, OİYA:333*
- afır** : Ahur *KİAT:305*
- afkın** : Gübre, fişki. *DS/1:126 Eskipazar -Ordu*

- afkırmak** : 1. Köpek havlamak, ürümek. *DS/1:73 Ordu*
- afkırmak** : 3. Birinin yüzüne karşı, edepsizce bağırarak, haykırmak. *DS/1:73 Arpaköy -Ordu*
- afkun** : Gübre, fişkı. *DS/1: 126 -Ordu ve köyleri*
- afkurmak -1** : Köpek havlamak, ürümek. *DS/1:73 *Ünye, -Ordu ve köyleri*
- afkurmak -2** : Birinin yüzüne karşı, edepsizce bağırarak, haykırmak. *DS/1:73 -Ordu ve köyleri*
- afran** : Raf, terek *OAD:23*
- afur -1** : Ahırlardaki hayvan yemliği. *DS/1:72 *Ünye -Ordu*
- afur -2** : Ahır *DS/1:72 *Ünye -Ordu, OİYA:333, AA:115, OAD:23, OAD:25*
- afur küfür etmek** : Öfkeyle ağızına geleni söylemek, küfretmek, bağırıp çağırmak, paylamak. *DS/1:71 *Mesudiye köyleri- Ordu*
- āfuru** : Yanlamasına *AA:115*
- aga** : 1. Ağabey, büyük erkek kardeş *DS/1:74 *Ünye, Danışman *Fatsa, Zile *Mesudiye, -Ordu ve köyleri, OİYA:333, OAD:26*
- aga** : 2. Baba. *DS/1: 74 *Mesudiye -Ordu*
- aggun** : Ziyade, çok *OAD:23*
- ağlamsuḥ** : Ağlamaklı *AA:115*
- ağubat** : Avukat *OİYA:333, AA:115*
- ağ (I)** : 1. Ak, beyaz. *DS/1:77 -Ordu, OAD:23*
- ağ bulut** : 1. Kışın görülen yağmur bulutu. *DS/1:86 Zile *Mesudiye, Saray *Perşembe, Uzunmusa -Ordu*
- ağ pakla -1** : Beyaz kuru fasulye *DS/1:85 Zile *Mesudiye -Ordu*

- ağa** : 1. Büyük erkek kardeş *DS/6:4408 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- ağababa** : 1. Büyükbaba *DS/1:79 Uzunmusa -Ordu*
- ağacalık (I)** : 2. Çobanların, hizmetkârların pazarlıklı hizmet sürelerini doldurduktan sonra, bedava olarak çalıştıkları birkaç haftalık zaman. *DS/1:79 *Ünye -Ordu*
- ağaç delen** : Ağaçkakan kuşu. *DS/1:80 Uzunmusa -Ordu*
- ağal (I)** : Gece, kırdan yatırılan koyun sürüsünü korumak için yapılan çitle çevrili yer, açık ağıl. *DS/1:81 *Mesudiye, *Akkuş köyleri, Uzunmusa – Ordu*
- ağal** : Ahır, hayvan barınağı *OAD:23*
- ağaltı** : Süt, yoğurt, ayran v.b. ürünler *DS/1:83 Arpaköy –Ordu*
- ağargan** : 1. Uçuk renkli, ağarmış, solmuş. *DS/1:82 *Ünye -Ordu*
- ağargan** : 2. Ağarmaya, solmaya yüz tutmuş. *DS/1:82 *Ünye -Ordu*
- ağarım** : Uçurum, yar. *DS/1:82 Teyneli -Ordu*
- ağarşalı** : Kirmanı döndüren nesne *OAD:24*
- ağartı** : 1. Süt, yoğurt, ayran v.b. ürünler. *DS/1:83 Zile, Faldaca *Mesudiye, Çavdar *Ünye, -Ordu, OAD:23*
- ağartu** : Süt, yoğurt, ayran v.b. ürünler. *DS/1:84 *Ünye, *Akkuş köyleri - Ordu*
- ağaru** : Süt, yoğurt, ayran v.b. ürünler. *DS/1:84 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ağaz (II)** : Ağız. *DS/1:85 *Akkuş köyleri -Ordu*
- ağca ağaç** : Beyaz gövdeli, parlak ve dayanıklı kerestesi olan bir ağaç. *DS/1:86 Zile *Mesudiye -Ordu*

- ağca bulut** : Kışın kar eriten beyaz bulut. *DS/1:86 *Ünye -Ordu*
- ağdaam** : Süt, yoğurt, ayran v.b. ürünler. *DS/1:84 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- ağdırmak (I) -1** : Aşağı inmek, yük veya terazide denge bozularak bir yanı ağır gelmek. *DS/1:102 Karakuş bucağı köyleri, *Ünye -Ordu*
- ağgun** : Çok, fazla *DS/1:89 Şihlar -Ordu*
- ağır (I)** : 1. Olgun, terbiyeli, oturaklı, akli başında *DS/1:90 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ağır ayak** : 1. Gebe, yüklü, doğurması yakın. *DS/1:91 *Fatsa- Ordu*
- ağır ayak** : 3. Yavaş yavaş, ağır ağır. *DS/1:91 Danışman Fatsa- Ordu*
- ağır canlı** : Gebe, yüklü, doğurması yakın. *DS/1:91 Ordu ve köyleri*
- ağırmak (I)** : Bağırarak, sesli sesli ağlamak. *DS/1:92 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ağırsamak** : Yiyecek kokmaya, bozulmaya yüz tutmak. *DS/1:82 *Ünye -Ordu*
- ağıştırmak** : Üstü kapalı anlatmak, hissettirmek, dolayısıyla duyurmak. *DS/1:93 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ağız (II)** : 1. Ormandan açılmış boz tarla. *DS/1:94 Buhari *Fatsa -Ordu*
- ağız (II)** : 4. Birkaç tarlanın bir arada bulunduğu tarım bölgesi. *DS/1:94 *Ünye -Ordu*
- ağız bağı (I)** : 1. Çuval ağızı bağlamakta kullanılan ip, sicim. *DS/1:95 *Mesudiye, -Ordu*
- ağız dadı (II)** : 1. Dirlik, düzenlik, rahatlık, huzur, afiyet, sağlık, şenlik *DS/1:96 *Mesudiye, -Ordu*
- ağız eskitmek** : Boşuna çene yormak: Şu kadarcık işimizi görmedi, boşuna ağız eskittik. *DS/1:97 Karakuş Bucağı köyleri *Ünye- Ordu*
- ağız vermek (I)** : 4. Sır vermek, açığa vurmak *DS/1:100 *Ünye- Ordu*

- ağız vermek (II)** : Bitkilerin köküne toprak doldurmak. *DS/I:100 *Ünye -Ordu*
- ağız** : İnek doğurduktan sonra sağılan ilk süt *OAD:26*
- ağızlamak (III)** : Bir şeyin ağız kısmını onarmak. *DS/I:97 *Ünye -Ordu*
- ağızlık (I)** : 14. Su arkının sulanan yerlere açılan kısmı, ark başı, arklardan sulanacak tarlaya açılan su yolu. *DS/I:98 *Mesudiye -Ordu*
- ağızlık (I)** : 19. Dokuma tezgâhında mekiğin işlemesi için bırakılan çözgü aralığı. *DS/I:99 Arpaköy -Ordu*
- ağızlık (I)** : 2. Huni. *DS/I:98 *Mesudiye, Arpaköy, -Ordu*
- ağlamsur** : Ağlayacak hale gelmiş, ağlamaklı. *DS/I:101 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ağmağa** : Hastalıklı, iyi görmeyen göz. *DS/I:102 *Mesudiye -Ordu*
- ağmak (I)** : 1. Aşağı inmek, yük veya terazide denge bozularak bir yanı ağır gelmek. *DS/I:102 *Mesudiye köyleri, Arpaköy -Ordu*
- ağmak (I)** : 10. Yükselmek, yukarı çıkmak: Gönülsüz namaz, göklere ağmaz. *DS/I:103 *Mesudiye köyleri, Danışman, *Fatsa, Uzunmusa -Ordu*
- ağmak (I)** : 2. Aşmak: Ben tüfeği ateşleyene kadar tepeyi ağdı. *DS/I:103 *Mesudiye, *Ünye, Bahattin, Uzunmusa -Ordu*
- ağmak** : Terazi gözünün bir tarafa inmesi *OAD:23*
- ağman (I)** : 3. Belâ, engel, yük: Sen bana ağman olma. *DS/I:104 *Mesudiye, Şihlar *Ulubey -Ordu*
- ağman** : Kusur, ayıp, hala *OAD:23*
- ağnamak (I)** : 1. Hayvanlar toprakta yatıp yuvarlanmak. *DS/I:106 *Akkuş, Zile *Mesudiye, Akpınar -Ordu*
- ağnamak** : Anlamak. *KİAT:305*

- ağnaştırmak** : Üstü kapalı anlatmak, hissettirmek, dolayısıyla duyurmak. *DS/1:93*
*Perşembe, -Ordu ve köyleri
- ağnatmak** : Anlatmak *OAD:23*
- ağnatmak** : Anlatmak. *KIAT:305*
- ağo (II)** : Ormandan açılmış boz tarla. *DS/1:94 -Ordu*
- ağrı (I)** : 1. Yönünden, tarafından, -den doğru, -ya doğru, -nın boyunca: Üç güzel geliyor bağlardan ağrı, taramış zülfünü gerdana doğru. *DS/1:108*
*Ünye, Zile *Mesudiye, Şıhlar, Ulubey -Ordu
- ağrı (I)** : 3. Dolayı, ötürü, dolayısıyla: Ali babamdan ağrı akrabam oluyor. *DS/1:109 -Ordu*
- ağrık (II)** : 1. Ağrı, sancı, yel: Belime bir ağrık yerleşti. *DS/1:110 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ağrık (IV)** : Kokmaya, bozulmaya yüz, tutmuş yiyecek, et. *DS/1:110 Armutlu *Gölköy, -Ordu*
- ağrıklı -1** : Hastalıktan kurtulamayan kimse, hastalıklı, ağırlı sızılı *DS/1:109 Karakuş bucağı köyleri, *Ünye -Ordu*
- ağrımak -2** : Yiyecek kokmaya, bozulmaya yüz tutmak. *DS/1:82 -Ordu*
- ağrımık (I)** : Hastalıktan kurtulamayan kimse, hastalıklı, ağırlı sızılı. *DS/1:109 *Ünye -Ordu*
- ağrımık (II)** : Kirden arınmış eşya: Ağrımık çamaşırları çamaşır selesine doldurdum. *DS/1:110 *Ünye -Ordu*
- ağrıtmak** : Arıtmak, temizlemek: Çamaşırları zorla ağrıtabildim. *DS/1:111 *Ünye -Ordu*
- ağsamak** : 1. Topallamak, aksamak. *DS/1:112 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*

- ağsamak-7** : Aşağı inmek, yük veya terazide denge bozularak bir yanı ağır gelmek
DS/1:103 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu
- ağsınmak** : 1. Kibirlenmek *DS/1:112 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- ağsak (I) -1** : Ağırşak, yün bukeceği, iğın ucuna takılan yarım küre şeklindeki cisim. *DS/1:111 Mersin *Perşembe, -Ordu*
- ağu (I)** : 1. Zehir. *DS/1:114 Arpaköy -Ordu*
- ağul (I)** : 2. Eve yakın bir yerde, etrafı çevrili ufak sebze bahçesi. *DS/1:114 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ağulanmak** : Zehirlenmek. *DS/1:114 Arpaköy -Ordu*
- ağumak** : Yiyecek kokmaya, bozulmaya yüz tutmak. *DS/1:83 *Gölköy -Ordu*
- ağuz (I)** : 1. Yeni doğurmuş bir hayvandan ilk günlerde sağılan, koyu yapışkan süt, ağız. *DS/1:115 *Mesudiye, Danışman *Fatsa, Arpaköy, -Ordu*
- ağyel** : 1. Güney doğudan esen yel. *DS/1:116 *Mesudiye -Ordu*
- ağzı açık (I) 1** : Avanak, şaşkın, aptal. *DS/1:117 *Mesudiye Köyleri- Ordu*
- ağzı bağlı** : Büyülü. *DS/1:117 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ağzı bek** : Sır vermiyen, ketum (kimse). *DS/1:117 -Ordu*
- ağzı boş (I)** : Kerpeten. *DS/1:117 *Ünye -Ordu*
- ağzı gevşek** : Boşboğaz, geveze, sır tutmaz *DS/1:116 *Ünye- Ordu*
- ağzı pek** : Sır vermiyen, ketum (kimse). *DS/1:120- Ordu*
- ağzı püsür** : Kaba konuşan, söven, sövmeyi huy edinmiş. *DS/1:117 Karakuş Bucağı köyleri *Ünye- Ordu*
- ağzı yumuk -2** : Sır vermiyen, ketum (kimse) *DS/1:120 *Mesudiye köyleri - Ordu*
- ağzını bağlatmak** : Büyülemek. *DS/1:119 *Mesudiye köyleri -Ordu*

- ağzını geveletmek** : Lâf karıştırmak, sözü gevelemek : İşin aslını söylesene, niye ağzını geveletip duruyorsun. *DS/1:120 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ağzını gezeletmek** : Lâf karıştırmak, sözü gevelemek. *DS/1:120 *Ünye- Ordu*
- ağ** : Ak, beyaz. *KİAT:305*
- aha** : 1. İşte, orada, hemen şurada, bu. *DS/1:121 Bayadı –Ordu, AA:115, KİAT:305*
- aha** : Şimdi, orda, karşıda, işte *OAD:23*
- ahaca** : İşte, orada, hemen şurada, bu. *DS/1:122 Bayadı –Ordu, OAD:24*
- ahacuk** : İşte, orada, hemen şurada, bu. *DS/1:122 *Ünye çevresi -Ordu*
- ağacuk** : İşte şurda *OİYA:333*
- ahah (I)-1** : İşte, orada, hemen şurada, bu. *DS/1:122 *Perşembe, -Ordu ve köyleri*
- ahbum** : Gübre, hayvan gübresi *OAD:24*
- ahbumluk** : Köy yakınında gübrelemeye elverişli tarlalar *OAD:24*
- ahbun** : 1. Gübre, fişki. *DS/1:126 *Mesudiye -Ordu*
- ağbun** : Ahır gübresi *AA:115*
- ahdama** : Evin zemin katındaki temel üstü duvarı *OAD:23*
- ahdana** : Evin zemin katındaki temel üstü duvarı: Evin ahdanası yıkıldı. *DS/1:127 –Ordu*
- ağdana** : Taş duvar *AA:115*
- ağdarmağ** : Baştan sona okumak, hatim etmek *AA:115*
- ağıl** : Akıl *AA:115*
- ahir** : Son, nihayet *OAD:23*

- aḥlat** : Yabani armut *OİYA:333*
- aḥmaḥ** : Dökülmek *AA:116*
- ahmak hölüden** : 1. İnce ve sürekli yağın yağmur. *DS/1:132 *Mesudiye –Ordu*
- aḥmaḥ** : Aptal *OİYA:333*
- ahpum** : Gübreli toprak, tarla. *DS/1:126 *Mesudiye -Ordu*
- ahpun** : Gübre, fişkı. *DS/1:126 –Ordu*
- aḥraba** : Akraba, yakın *AA:116*
- ahraz** : 1. Dilsiz, sağır ve dilsiz. *DS/1:133 *Mesudiye –Ordu*
- ahrında** : Sonunda, sonra. *DS/1:129 *Mesudiye –Ordu*
- aḥrında** : Sonunda *KİAT:305*
- ahur -2** : Hayvanların barındığı yer, ahır, tavla. *DS/1:125 Danışman *Fatsa - Ordu*
- ail** : Ağıl, koyun yatağı *AA:116*
- air** : Ağır *AA:116*
- aız** : Ağız *AA:116*
- ajdı** : Acıktı. *KİAT:305*
- ak dut** : Beyaz dut. *DS/1:148 *Perşembe, -Ordu ve köyleri*
- ak gün** : Mesut ve mutlu gün. *DS/1:150 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ak yaşmak** : Dört köşe, beyaz renkli baş örtüsü, tülbent. *DS/1:164 *Mesudiye - Ordu*
- aka (I)** : 2. Ağabey, büyük kardeş. *DS/1:135 -Ordu ve köyleri*

- akak (I)** : 3. Çağlayan, ırmak veya derede suyun hızlı aktığı yer: Akakta yüzme.
DS/1:137 *Perşembe -Ordu
- akca ağaç** : Beyaz gövdeli ve dayanıklı kerestesi olan kayın ağacı. *DS/1:144*
*Mesudiye -Ordu
- akcilim** : Su geçirmeyen, gri renkli,killi toprak, kaolen. *DS/1:145 Arpaköy -*
Ordu
- akdarı** : 1. Beyaz mısır. *DS/1:146 Karakuş köyleri *Ünye, *Perşembe, -Ordu*
ve köyleri
- ağdarma** : Toprağı işleme *OİYA:333*
- akındırık** : Çamsakızı, reçine. *DS/1:158 *Mesudiye, Bayadı, Arpaköy -Ordu*
- akını akını gitmek** : Sürüne sürüne, yüzüstü gitmek. *DS/1:152 Akpınar -Ordu*
- akınmak** : 2. Kaymak: Dağlardan akınarak geldim. *DS/1:152 Karakuş bucağı*
köyleri *Ünye, Arpa -Ordu
- akıntı (III)** : Bir işin normal gidişi: İşleri akıntıya bindirdik. *DS/1:152 *Mesudiye -*
Ordu
- akkabak (II)** : Beyaz tenli ve etine dolgun kadın veya kız. *DS/1:142 Uzunmusa –*
Ordu.
- aklım** : Meyil, suya akış imkânı veren eğim. *DS/1:151 *Ünye -Ordu*
- akrap (II)** : 1. Akrep. *DS/1:160 *Mesudiye –Ordu*
- ağsı** : Aksi *OİYA:333*
- akşamçağ** : Akşamüzeri *OAD:24*
- ağşap** : Ahşap *OİYA:333*
- aktarma (II)** : Tavla ve domino gibi oyunlarda kullanılan bir söz: Oyun iki parti,
birde aktarma olur. *DS/1:163 -Ordu çevresi*

- aktoprak** : 3. Killi, kireçli beyaz toprak: Aktopraklı tarlaya arpa ektik. *DS/1:163 -Ordu*
- akunduruk** : Çamsakızı, reçine *DS/1:159 -Ordu ve köyleri OİYA:333*
- akunduruk** : Çam ağaçlarının gövdelerinden çıkarılan beyazımsı bir madde *OAD:24*
- aķuru** : Düz doğru *OİYA:333*
- akyel** : 1. Lodos, güneyden esen yel. *DS/1:165 *Ünye köyleri -Ordu, OAD:24*
- akyüzlük** : İffet, namus, şeref. *DS/1:165 *Mesudiye -Ordu*
- akzıtmak -1** : Yağmur, kar dinmek, hava açılmak *DS/1:206 Arpaköy, -Ordu*
- al (I)** : 1. Hile, tuzak: Haydın arkadaşlar al oldu bize, Sılanın dikenleri gül oldu bize. *DS/1:165 *Mesudiye köyleri, Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- al (I)** : 3. Kadınlardan başka, bir kimsenin üstüne çökerek onları boğduğu sanılan görüntü. *DS/1:166 -Ordu köyleri*
- al basma (I)** : 1. Loğusa kadınlarda görülen bir hastalık, loğusa humması: Aman loğusayı yalnız bırakmayın al basar. *DS/1:207 -Ordu*
- al gömlek** : 3. Kızamık, kızamıkçık. *DS/1:214 -Ordu, OAD:24*
- âl** : Ağıl *DS/1:166 Arpaköy -Ordu*
- āl** : Ağıl, koyun ve keçi sürülerinin gecelediği, çit veya duvarla çevrili yer *OİYA:333*
- al** : Cin, şeytan *OİYA:333*
- ala (I)** : 1. Siyahla beyaz karışık renk, siyahlı beyazlı. *DS/1:166 *Mesudiye, *Akkuş köyleri, -Ordu*

- ala (I)** : 5. Çok renkli, karışık renkli: Ala kilim eskimiş. *DS/1:166 Karakuş, *Ünye köyleri, Danışman *Fatsa, Arpaköy -Ordu*
- ala (II)** : 5. Tarlada sabanın atladığı yer, sürülmemiş toprak. *DS/1:169 Şıhlar, Ulubey, Arpaköy –Ordu, OAD:24*
- ala (IV)** : 1. Şaşma, hayret bildirir ünlem. *DS/1:170 *Ünye köyleri, Karakuş – Ordu*
- ala bacak (I)** : 1. Bacakları benekli, beyaz renkli hayvan. *DS/1:171 –Ordu*
- ala düşmek (II)**: Tuzağa, hileye düşmek: Ahmet beni ala düşürdü. *DS/1:182 *Mesudiye –Ordu*
- ala karga -1** : Saksagan. *DS/1:177 Arpaköy -Ordu*
- ala takaç** : Ağaçkakan kuşu. *DS/1:189 Akpınar, Arpaköy, Bayadı -Ordu*
- āla** : Ağlamak *OİYA:333*
- ala** : Ela *KİAT:305 OAD:24*
- alabalık** : Eti beyaz ve lezzetli, az kılçıklı, kırmızı ve siyah benekli sazan cinsinden tatlısu balığı. *DS/1:172 –Ordu*
- alabaş** : Yerli yersiz konuşan *OAD:24*
- alabula -1** : Çok renkli, karışık renkli *DS/1:168 Karakuş köyleri, *Ünye, Kuzköy *Akkuş, Arpaköy, -Ordu*
- ala-bula** : Oyunda iki tarafa da atak olan oyuncu *OAD:24*
- alaca (II)** : 5. Kadın donu. *DS/1:175 Danışman *Fatsa -Ordu*
- alaca (III) - 3** : Ahlâksız, ara bozucu, döneke, uğursuz adam *DS/1:172 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- alaca (III) -1** : Çok renkli, karışık renkli *DS/1:168 Karakuş köyleri *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu*

- alacalı bulacalı -2** : Siyahla beyaz karışık renk, siyahlı beyazlı . *S/1:166 *Perşembe, -Ordu ve köyleri*
- alacık** : 5. Ormandaki küçük düzlük, ağaçsız yer: Davarı ormandaki alacıkta otlattım. *DS/1:179 *Ünye -Ordu*
- alacuk -2** : Ormandaki küçük düzlük, ağaçsız yer. *DS/1:179 *Ünye -Ordu*
- alaçakır** : 6. İlbaharda dağlardan buzların çözülmesiyle, içinde buz parçaları karışık olarak akan az bulanık su: Hayvanı alaçakır suya sürme, bacaklarını buz keser. *DS/1:180 *Mesudiye -Ordu*
- aladana** : 4. Yaz aylarında avlanan, sırtı renkli ve kılçıklı bir çeşit balık. *DS/1:181 *Perşembe, -Ordu çevresi*
- alaf (I)** : 1. Hayvanlara yedirmek için kurutulmuş ot, mısır sapı. *DS/6:4415 Boğazcık *Perşembe, Ordu*
- alaf (II)** : 1. Hayvanların kışlık yiyeceği, saman, ot, mısır sapı v.b: Bu yıl alaf bol, sığırlar semiz olur. *DS/1:183 -Ordu köy ve ilçeleri, AA:116*
- alaf bağı** : Mısır dallarından, yapraklardan yapılan demet. *DS/1:185 -Ordu köyleri*
- alaf** : Kurutulmuş mısır sapı *OAD:24*
- alaf** : Mısır sapı *KİAT:305, OİYA:333*
- alaflamak (I)** : Hayvana yem, kuru ot, saman vermek, yemlemek: Ben koyunları alaflamaya gidiyorum. *DS/1:185 Karakuş köyleri *Ünye, Zile *Mesudiye, Salman *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*
- alağadar olmak** : İlgilenmek *OİYA:333*
- alak bulak** : 1. Karmakarışık, altüst: Her tarafı alak bulak ettin. *DS/1:190 -Ordu*
- alakeyf** : Çakırkeyf, neşeli, az sarhoş. *DS/1:190 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*

- alakfalan** : Yuvarlanma, dengesini kaybetme *OAD:24*
- alakuru** : 3. Atların kışın hem yayılarak, hem de saman yiyerek beslenme şekli: Kış geldi, atları ala kuru besleyeceğiz. *DS/1:191 *Ünye –Ordu*
- ālamaḥ** : Ağlamak *AA:116*
- ālamak** : Ağlamak. *KİAT:305*
- alaman** : 2. Alaca renkli koyun, inek, öküz v.b. *DS/1:193 *Akkuş köyleri -Ordu*
- alaman** : 4. Çökelekle karışık peynir. *DS/1:193 -Ordu ve köyleri*
- alaman** : Alman *OİYA:333, AA:116*
- alâmit** : Pamuk ipliğini sarmaya yarıyan el çıkırığı. *DS/1:194 -Ordu ve köyleri*
- alamuḥ** : Bulutlu *AA:116*
- alamuk -2** : Rüzgârlı ve bulutlu havada güneşin arasına görünmesi, az açık hava. *DS/1:194 -Ordu*
- alamuk** : 1. Bulutlu, durgun ve çok sıcak hava *DS/1:194 Danışman *Fatsa, Zile *Mesudiye, Samur, Arpaköy, -Ordu, OİYA:333, OAD:24*
- alan talan etmek, alen telen etmek** : 1. Altüst etmek, dağıtmak, karmakarışık etmek: Cocuk her yeri alan talan etmiş. *DS/1:196 Danışman *Fatsa -Ordu*
- alan** : 1. Açıklık, düzlük yer: Atlar alanda yayılıyor. *DS/1:195 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- alan** : 3. Orman içindeki düz ve ağaçsız yer. *DS/1:195 *Mesudiye, Karabasan –Ordu, OAD:24*
- alan** : 9. Ekilen tarlalarda tohumun bitmediği yerler. *DS/1:195 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- alanbuz** : Nemli mağara *OAD:24*
- alarga (II)** : Alaca karga. *DS/1:187 *Mesudiye -Ordu*

- alarım** : Alarm *OİYA:333*
- alarmak** : Kızarmak, kırmızılaşmak *DS/6:4416 Ordu*
- alartu** : Alacakaranlıktaki belirti, karaltı: Şu karşıda bir alartu var. *DS/1:198*
*Mesudiye köyleri –Ordu
- alasefiye** : Rastgele, üstünkörü *OİYA:333*
- alaş (II)** : 1. Büyük ve siyahlı beyazlı bostan köpeği. *DS/1:199* *Akkuş köyleri,
-Ordu
- alaş (II)** : 2. Yeşil başlı erkek ördek. *DS/1:199* Tekkiraz bucağı köyleri, *Ünye
-Ordu
- alaşa (II)** : 1. Kötü kadın, orospu, oynak, cilveli. *DS/1:199* Şıhlar, Ulubey –
Ordu, *OAD:24*
- alaşa (II)** : 7. Yaramaz, hırçın, yaygaracı. *DS/1:200* *Mesudiye, -Ordu köyleri
- ālaşmak** : Ağlaşmak. *KİAT:306*
- alaşman** : Karışık, melez. *DS/1:200* Vona –Ordu, *OAD:24*
- alatakaç** : Ağaçkakan *OİYA:333*
- alataras** : 1. Toprağı tavlıyacak kadar yağın yağmur. *DS/1:201* Karakuş bucağı
köyleri *Ünye -Ordu
- alataras** : 2. Yarı nemli, tavlı toprak. *DS/1:201* Karakuş bucağı köyleri *Ünye –
Ordu
- alatic** : El feneri *OİYA:333*
- alatlama (II)** : Yeni doğmuş bebekleri, al denilen görüntünün kötü etkisinden
korumak için alcı denilen kimselere atlatmak. *DS/1:201* –Ordu
- alav** : Alev *OİYA:333*
- alavanda (I) - 3** : Kibir, gösteriş *DS/1:173* Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu

- alavere** : 1. Alışveriş, alım satım, ticaret, ilgi: Bundan sonra sizinle alavere yok. DS/1:202 *Mesudiye köyleri –Ordu
- alavuz (I)** : Ara bozucu, boşboğaz, geveze, ikiyüzlü, döneke DS/1:171 Kumru *Fatsa -Ordu
- alavuz (II)** : Isınacak kadar yakılan ateş, alev DS/1:203 Kuzköy *Ünye -Ordu
- alavuz** : Yaygara etmek, işi olmaza sürmek OAD:24
- alavuzlamak** : Alevlendirmek, yalaza vermek. DS/1:204 Kuzköy *Ünye -Ordu
- alaz (III)** : 2. Ucu ateşli odunun sallanmasıyla meydana gelen ışıklı çizgi. DS/1:205 *Mesudiye, -Ordu
- alazımak** : Yağmur, kar dinmek, hava açılmak: Yağmur biraz alazıdı. DS/1:206 *Mesudiye -Ordu
- alazlama (I)** : 1. Yüzde ve vücutta çıkan çıbanlar, kızartılar. DS/1:206 –Ordu, OAD:24
- albastı** : Lohusa kadınlara musallat olarak yeni doğan çocuğun ölümüne sebep olduğuna inanılan cadı karı OAD:26
- albur** : Nisan OİYA:333
- alcağ** : Alacak OİYA:333
- alcı** : Al basanların gittikleri hoca OİYA:333
- alcıkarı -1** : Lohusa kadınların üstüne çökerek onları boğduğu sanılan görüntü. DS/1:166 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu
- alcıkarı** : 2. Şirret, edepsiz kadın. DS/1:208 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu
- alçağ** : Dere boyu, vadi AA:116
- aldağ vermek** : Hile yapmak, kandırmak OİYA:333

- aldak** : Hile *OİYA:333*
- aldamak** : Aldatmak kandırmak *OAD:26*
- aldırayaz** : 2. Çırlıçiplak, giyimi bozuk adam: Adamcağız aldırayaz ortada kalmış. *DS/1:210 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- aldırayaz** : 3. Yıldızlı, açık gece: Bu gece hava aldırayazdı. *DS/1:210 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- aldıraylaz** : Aldırayaz, her yanı açık *AA:116*
- alemit** : İplik çilelerini çözgü kalemlerine sarmaya yarıyan çark, dolap. *DS/1:211 *Perşembe, -Ordu ve köyleri*
- alemiyon** : Alüminyum *OİYA:333*
- alengirli** : Süslü *OİYA:333*
- aletirik** : El feneri *AA:116*
- algar** : 2. Ateş veya dal çekmeye yarıyan araç, gelberi. *DS/1:212 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- algı (II)** : 3. Vergi: Yol algısını verdim. *DS/1:212 –Ordu*
- algın (I)** : 12. Öfkeli, kinli, düşman: Babam bu sıra çok algın. *DS/1:213 Danışman *Fatsa -Ordu*
- algın (II)** : 1. Lâğım, su yolu. *DS/1:214 *Ünye -Ordu*
- algın** : Çirkef, lağım akıntısı *OAD:24*
- algın-1** : Lâğım, su yolu. *DS/1:214 *Ünye -Ordu*
- ahcı (I)** : 2. Görücü, kız istemeye gelenler. *DS/1:215 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ahcım** : Talip, müşteri, satın almaya istekli olan kimse. *DS/1:218 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*

- alık (I)** : 7. Giyecek eşya, çamaşır, giysi, elbise. *DS/1:216 -Ordu*
- alımcır** : Talip, müşteri, satın almaya istekli olan kimse. *DS/1:218 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- alımını almak** : 1. Hak ettiği cezayı görmek, paylanmak, hakarete uğramak: O konuşmasını bilmedikçe benden alımını alacaktır. *DS/1:218 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- alıngaç** : Anlayışlı, hassas, alıngan, onurlu. *DS/1:219 Gebeme *Mesudiye – Ordu*
- alıp alıp vermek** : Çok sıkıntı çekmek *OİYA:333*
- alışgannık** : Alışkanlık *OİYA:333*
- alışmak** : 1. Tutuşmak, yanmaya başlamak: Soba alışadursun, gel iki lâf edelim. *DS/1:220 *Akkuş köyleri, Zile *Mesudiye, Karakuş bucağı köyleri *Ünye, Arpaköy, -Ordu, OİYA:333*
- alışmak** : Ateşe, aleve tutulmak yanmak *OAD:24*
- alıştırmak-3** : Alevlemek, yakmak, tutuşturmak, ateşe vermek. *DS/1:186 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, Arpaköy -Ordu*
- alıyom** : Alıyorum *OAD:24*
- alikız** : 2. Vücudu ve hareketleriyle erkeğe benzeyen kız. *DS/1:222 –Ordu*
- alitağacā** : Ağaçkakan *OİYA:333*
- alkum** : Bir avuç, bir tutam. *DS/1:223 *Ünye –Ordu*
- alkuru** : Düz yol. *DS/1:223 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- alkuru** : Düz, doğru *OİYA:333*
- alkuru** : Meyilli yere yan yan çıkmak *OAD:24*

- allo** : Bahçede, sebze yetiştirmek için ayrılan ve kenarı çitle çevrili yer. *DS/1:225 *Akkuş köyleri, -Ordu köyleri*
- alma** : 1. Elma. *DS/1:226 Danışman *Fatsa, *Akkuş köyleri, Karakuş, *Ünye köyleri, -Ordu köyleri, OİYA:334*
- almağ** : Almak *AA:116*
- almazlık** : 1. Kuzusunu emzirmiyen koyunu alıştırmak için, yavrusuyla birlikte konulduğu çukur. *DS/1:228 *Mesudiye -Ordu*
- altataş** : Altı mermi alan toplu tabanca, altıpatlar. *DS/1:231 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, *Mesudiye köyleri -Ordu*
- altbaş** : 1. Sonuç, geri, aşağı taraf: Tarlanın altbaşından sürü geçiyor. *DS/1:230 *Mesudiye, -Ordu*
- altıateş** : Altı mermi alan toplu tabanca, altıpatlar. *DS/1:231 Mesudiye -Ordu*
- altını yakmak** : Kötülüğü arttıracak şekilde davranmak: Biz işi kapatmaya çalışıyoruz, o altını yakıyor. *DS/1:232 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- altun** : Altın *OİYA:334, AA:116*
- altüs** : Altüst *OİYA:334*
- aluç** : 2. Alıç ağacı ve meyvası. *DS/1:233 *Mesudiye -Ordu*
- aluk (II)** : 2. Alık, aptal, sersem. *DS/1:234 *Mesudiye -Ordu*
- aluşgun** : Alışık, alışkın. *KİAT:306, OAD:24*
- aluta (I)** : Sarp, geçilmesi güç yer: Orası pek aluta. *DS/1:234 *Mesudiye -Ordu*
- amaç** : 1. Gaye, erek, hedef. *DS/1:235 *Akkuş köyleri -Ordu*
- amarat (II)** : 1. Dülger, marangoz, demirci ve çiftçilerin kullandıkları testere, keser, balta, saban demiri, çizek gibi aygıtlar. *DS/1:237 Danışman*

*Fatsa, Gebeme, Zile *Mesudiye, Karakuş bucağı köyleri *Ünye, *Akkuş köyleri, -Ordu ve köyleri, OAD:26

- amarat** : Marangoz ve çiftçi araçlarının tamamı *OİYA:334*
- amedene** : Habersiz, ansızın, birdenbire. *DS/1:235 Bayadı –Ordu*
- amel** : İshal *OİYA:334, OAD:24*
- amele** : İşçi *OİYA:334*
- āmet** : Ahmet. *KİAT:306*
- amıca** : Amca *AA:116*
- ampil** : Ampul *OİYA:334*
- an (I)** : 4. Eklem, mafsal, boğum. *DS/1:241 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, -Ordu ve köyleri*
- an (I)** : 8. Yaprak, sap veya dalın gövdeye bağlandığı yer, budak. *DS/1:241 Arpaköy -Ordu köyleri*
- an' nı** : Alın, yüzü *OAD:25*
- anâ (I)** : 1. Korku, şaşma, hayranlık bildirir ünlem. *DS/1:242 -Ordu ve köyleri, AA:116*
- ana (III)** : 1. Değirmende çarka giden suyu salmıya yarıyan ark. *DS/1:243 Danışman *Fatsa, *Mesudiye köyleri, -Ordu ve köyleri*
- ana halı** : Kadınlarda aybaşı, âdet, kirlenme. *DS/1:249 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- ana topu** : Düğünde, kız tarafına gönderilen hediyelik kumaş. *DS/1:253 *Ünye –Ordu*
- ana** : Esas sermaye, anıl *OAD:25*

- anaç (I)** : 1. Analaşmış, çok yavru doğurmuş, yaşlanmış, kümes hayvanı, kuş ve evcil memeli hayvan. *DS/1:245 Karakuş bucağı köyleri, *Ünye, *Akkuş köyleri, Zile *Mesudiye, Danışman *Fatsa, -Ordu ve köyleri*
- anaç (I)** : 5. Orta yaşlı, ergin, olgun kadın. *DS/1:246 *Ünye -Ordu*
- anaç (VI) -2** : Değirmende çarka giden suyu salmıya yarıyan ark. *DS/1:243 *Mesudiye -Ordu*
- anahtar** : Anahtar *OİYA:334*
- analamak** : Hayvanlar toprakta yatıp yuvarlanmak. *DS/1:106 -Ordu*
- analık (I)** : 1. Üvey anne. *DS/1:249 *Akkuş köyleri, Karakuş bucağı köyleri, Zile *Mesudiye, -Ordu*
- analık (I)** : 2. Kaynana. *DS/1:250 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, *Perşembe, -Ordu ve köyleri*
- anam, anâm (I)** : Korku, şaşma, hayranlık bildirir ünlem. *DS/1:242 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ānamah** : Ağnamak *AA:116*
- anapa** : Bir çeşit fasulye. *DS/1:252 -Ordu köyleri*
- anaşma** : Anlaşma *OİYA:334*
- anat-** : Anlatmak *OİYA:334*
- anattar** : Anahtar. *KİAT:306, OAD:25*
- anca (I)** : 1. Ancak. *DS/1:254 Karakuş bucağı köyleri *Ünye ve köyleri, -Ordu*
- anca (II)** : 1. Biraz önce, demin, henüz. *DS/1:254 Karakuş bucağı köyleri, *Ünye köyleri, Danışman *Fatsa, Zile *Mesudiye, Uzunmusa, Arpaköy, -Ordu*

- anca (II)** : 2. Şimdi, bu anda. *DS/I:254 Karakuş bucağı köyleri, *Ünye ve köyleri, Arpaköy -Ordu*
- anca** : Henüz, az evvel, yeni *OAD:25*
- anca** : Şimdi, az önce *OİYA:334*
- ancacuk** : Şimdi, bu anda. *DS/I:255 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- ancak-1** : Biraz önce, demin, henüz. *DS/I:254 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ancağı** : Deminki. *KİAT:306, OAD:24*
- ancap** : Bir çeşit yaban armudu. *DS/I:255 *Mesudiye, Akpınar, -Ordu*
- ancelim** : Az önce *OAD:25*
- anda** : Fındık, bir fındık türü *OİYA:334*
- andaç (I)** : 1. Hatıra, hediye, armağan. *DS/I:256 *Akkuş köyleri, Karakuş bucağı köyleri, *Ünye -Ordu*
- andaç (I)** : 2. Ölen kimsenin arkada kalan tek evladı. *DS/I:256 *Ünye, -Ordu*
- andaç (II)** : 1. Damızlık koyun veya keçi. *DS/I:256 -Ordu*
- andaç (IV)** : İsim, ün, şöhret. *DS/I:256 –Ordu, OAD:25*
- andal (I)** : 1. Bahçe, bağ ve bostanda sulamayı kolaylaştırmak için, toprağın eğimine göre ayrılmış parçalar, maşala, evlek. *DS/I:257 *Mesudiye, *Fatsa, -Ordu*
- andal (I)** : 6. Fındığın dövülme zamanı yapılan 40-50 cm. yüksekliğinde ve 80-100 cm. enindeki kabuklu fındık yığını. *DS/I:257 Arpaköy -Ordu*
- andal** : Asayişli sağlamak için halkın meylinden istifade edilerek yapılan tüneller *OAD:25*
- andaval** : Aptal, ahmak, beceriksiz, bön, avanak, şaşkın, andavallı. *DS/I:258 *Mesudiye, Uzunmusa -Ordu*

- ander (I)** : 3. Pis, iğrenç, hantal, kötü, uğursuz, çirkin, miskin, tembel. *DS/1:259 -Ordu*
- andır (I) - 2** : İnsan ve hayvanlara ilenç yerine, sahipsiz kal anlamında kullanılır. *DS/1:259 Karakuş bucağı köyleri, *Ünye -Ordu ve köyleri*
- andır (I) - 3** : Pis, iğrenç, hantal, kötü, uğursuz, çirkin, miskin, tembel. *DS/1:259 Karakuş bucağı köyleri, *Ünye -Ordu*
- andır (I) -1** : Ölüden kalan eşya, sahipsiz kalan eşya, soyka. *DS/1:259 *Ünye, -Ordu köyleri OAD:24*
- andır galmak** : Kahrolmak, ölmek. *KIAT:306*
- andır kalmak** : Miras kalmak, ölüden artakalmak (ilenç olarak kullanılır): Andır kalsın senin verdiğin ekmek. *DS/1:260 Arpaköy -Ordu*
- andır kalsın** : Olmaz olsun, yok olsun: Andır kalsın öyle insan. *DS/1:260 -Ordu köyleri OAD:25*
- andır** : 3. Kötü yürekli. *DS/6:4420 *Gülyalı- Ordu.*
- andil (II)** : Sümüklü. *DS/1:261 *Ünye -Ordu, OAD:25*
- anga (I)** : Ahmak, sersem, akılsız, dangalak, angıt. *DS/1:262 Salman *Akkuş, Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- angıldamak** : Manda bağırarak. *DS/1:266 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- angilkoç** : Tahterevalli oyunu. *DS/1:266 *Mesudiye -Ordu*
- angırdamak -1** : Manda bağırarak. *DS/1:266 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- angırma** : Eşek bağırması, anırma *OAD:25*
- angış** : Anma, hatırlama, dedikodu *OAD:25*
- angult-1** : Ahmak, sersem, akılsız, dangalak, angıt. *DS/1:263 *Mesudiye köyleri -Ordu*

- angult-2** : Ördekten daha iri, kiremit renkli bir çeşit kuş, angıt. *DS/1:265*
*Mesudiye köyleri -Ordu
- angun** : Ünlü, tanınmış, namlı, şöhretli, soylu. *DS/1:266 -Ordu*
- anıķ** : Nane gibi kokan bir ot. *KIAT:306*
- anımak** : Yer, alan, saha *OAD:25*
- anıştırmak, anıştırmak** : Üstü kapalı anlatmak, sezdirmek, ihsas etmek. *DS/1:270*
Ulubey –Ordu
- anıız (I)** : 1. Ekinin biçildikten sonra tarlada kalan köklü sap kısmı. *DS/1:271*
*Mesudiye –Ordu, *AA:116*
- anıız (II)** : 1. Ekini biçildikten sonra sürülmeden boş kalan tarla: Koyunları anıızda otlat. *DS/1:272 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- anıız** : Mafsal *OAD:25*
- anıım** : Korku, şaşma, hayranlık bildirir ünlem. *DS/1:242 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- anıım, anıım** : Korku, şaşma, hayranlık bildirir ünlem. *DS/1:243 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ankut (I) -1** : Ahmak, sersem, akılsız, dangalak, angıt. *DS/1:263 -Ordu ve köyleri*
- anlıak (I)** : 2. Açıklık, göz önü, karşı: Arkamda durma, anlağıma gel. *DS/1:274*
Karakuş, *Ünye –Ordu
- anıına gelmek** : Görünür bir yere gelmek, ortaya çıkmak, karşı tarafa gelmek.
DS/1:277 -Ordu ve köyleri
- anıına gelmek** : Sözü işitecek, duyacak yere gelmek, yaklaşmak. *DS/6:4422 Ordu*
- anıınak (I) - 1** : Karşı, ön taraf, gözönü, her taraftan görülebilen yer, meydan, açıklık.
DS/1:276 *Mesudiye, Salman *Akkuş, Karakuş bucağı köyleri *Ünye -
Ordu ve köyleri, OAD:25

- annaḫ** : Görünen yer, saha, alan. *KİAT:306, OİYA:334*
- annaklamak** : Anlamak, kavramak. *DS/6:4422 Gülyalı Ordu*
- annaklamak** : 1. Dikkatle etrafı araştırmak, gözetlemek. *DS/1:277 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, Tepe, Arpaköy –Ordu*
- annaklamak** : Geri bakmak, göz ücüyla bakmak, gözetlemek *OAD:25*
- annaḫlamak** : Gözetmek, mürakabe altına almak, teressüt etmek. *KİAT:306*
- annamaḫ** : Anlamak *AA:116*
- annamak (II) - 2** : Anlamak. *DS/1:277 -Ordu ve köyleri, OAD:25*
- annaşmak** : Anlaşmak *OİYA:334*
- annaşılmaḫ** : Anlaşılmak *AA:116*
- annatmak** : Anlatmak *OİYA:334*
- annatmaḫ** : Anlatmak *AA:116*
- ânnem** : Korku, şaşma, hayranlık bildirir ünlem. *DS/1:243 *Ünye -Ordu*
- annuşlu** : Anlayışlı *OİYA:334*
- anō** : Vay *AA:116*
- anşa** : Ayşe *KİAT:306, OİYA:334, AA:116*
- anşirmek** : 1. Söylemek, demek, anmak, söz konusu etmek: Bu lâfi başkasına anşirma. *DS/1:280 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- antiri** : Entari, kadın giysisi, fistan. *DS/1:281 *Ünye –Ordu*
- anuk (I) - 1** : Nane, dağnanesi. *DS/1:268 *Mesudiye, -Ordu köyleri*
- anuḫ** : Nane otu *OİYA:334, OAD:24*

- apalak (I)** : 1. Tombul, gürbüz, sevimli *DS/1:282 Kuzköy, Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- apalak (I)** : 2. İri, tombul yüzlü, ablak. *DS/1:283 Kuzköy, Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- apallo** : Hoparlör *OİYA:334*
- aparmak (I)** : 1. Çalmak, aşırnak, alıp kaçmak, habersiz götürmek, gizlice almak. *DS/1:284 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, *Arpaköy -Ordu*
- apartmak (I) -1** : Çalmak, aşırnak, alıp kaçmak, habersiz götürmek, gizlice almak. *DS/1:284 Mesudiye, Danışman *Fatsa, -Ordu ve köyleri*
- apartmak (I) -2** : Götürmek, alıp götürmek. *DS/1:285 -Ordu ve köyleri*
- apdulla** : Abdullah *OİYA:334*
- apık sapık** : Saçma sapan, gelişi güzel, ileri geri, boş söz. *DS/1:19 *Ünye -Ordu*
- apli** : Kayıkta yelken açıldığı zaman, yelkenin iki yana kaçmaması için serenin ucundan, dümene yakın kısmına bağlanan ipler. *DS/1:24 -Ordu kıyı köyleri*
- apra -1** : Teraziyi dengeye getirmek için hafif olan kefeye konulan taş, demir, çivi gibi ağırlık. *DS/1:27 *Ünye -Ordu*
- aprul** : Nisan ayı *OİYA:334*
- apşal** : 1. Salak, sersem. *DS/1:290 Arpaköy –Ordu, OAD:26*
- apşal** : 2. Perişan kılıklı, giyinmesini bilmiyen. *DS/1:291 -Ordu köyleri*
- aptalsım** : Aptalca *OİYA:334*
- apuh (II)** : Deli. *DS/1:291 *Mesudiye –Ordu*
- apuk sapuk** : Saçma sapan, gelişi güzel, ileri geri, boş söz. *DS/1:20 -Ordu ve köyleri*

- ār** : Ağır *OİYA:334*
- ara hastalığı** : Nezle, grip. *DS/1:293 *Mesudiye, -Ordu ve köyleri*
- ara söküümü** : Salgın hastalık. *DS/1:300 Uzunmusa –Ordu*
- arabulan** : Hakem, uzlaştırıcı. *DS/1:292 -Ordu ve köyleri*
- arafa** : Arefe günü *OAD:26*
- aralattmak (I)** : 1. Seyrekleştirmek, arasını açmak. *DS/1:296 Uzunmusa -Ordu*
- aran (I)** : 1. Tütün dizmeye, kurutmaya, işlemeye yarıyan üstü kapalı yer, sergi. *DS/1:298 Arpaköy -Ordu*
- arasat** : 1. Ortalık, arayer: Ev dağıldı, çocuk arasatta kalacak. *DS/1:300 *Mesudiye, Uzunmusa –Ordu*
- arasdağ** : Aralık *AA:116*
- arastak (I) - 2** : Tavan arası. *DS/1:323 Karakuş, *Ünye ve köyleri –Ordu*
- araşduma** : Araştırma *OİYA:334*
- aratsak** : Tavan arası *OAD:26*
- araz (IV)** : Sel, akıntılı su. *DS/1:301 Bahattin,-Ordu*
- araz** : Kabarma, taşma *OAD:26*
- araziye** : Arazi *OİYA:334*
- arbaza** : Husumet, düşmanlık *OAD:25*
- arda gelmek** : Zora gelmek, ters gelmek: Ahmedin kolunu arda getirdim, az daha kırıyordum. *DS/1:302 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ardala (II)** : 1. İriyarı, kocaman. *DS/1:303 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ardala (III)** : 1. İssız, arkada kalmış, sessiz yer. *DS/1:303 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*

- ardalamak (II)** : Tartmak, okkalamak: Şu torbadaki mısırı ardala, bak ne kadar gelir.
DS/1:304 *Ünye -Ordu
- ardı** : 1. Soğan, sarımsak bağları, demetleri. *DS/1:304 Saylan -Ordu*
- ardılmak (I)** : 1. Abanmak, yaslanmak, dayanmak, yüklenmek. *DS/1:304 *Akkuş köyleri, Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ardılmak (II)** : 1. Sataşmak, çatmak, karşı gelmek. *DS/1:306 Uzunmusa -Ordu*
- ardılmak (II)** : 3. Kaçarken dönüp karşı koymak. *DS/1:306 *Mesudiye -Ordu*
- ardılmak (II)** : 9. Konuşan ya da ağız kavgası yapan iki kişi arasına girmek.
DS/1:306 Danışman *Fatsa -Ordu
- ardılmak (III)** : Birisine yük olmak. *DS/1:306 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ardmak** : 2. Asmak, takmak: Şu heybeyi hayvana ardiver. *DS/1:307 Bayadı -Ordu*
- argaç (I)** : 1. Dokumalarda çözüğü üzerine enliliğine atılan ip. *DS/1:308 Ulubey –Ordu*
- arha** : Arka *AA:116*
- arhadaş** : Arkadaş, ahbap *AA:116*
- ârı (I)** : -den doğru, -den yana: Doğudan ârı bir fırtına koptu. *DS/1:313 Arpaköy, Karakuş *Ünye,. *Perşembe -Ordu*
- arı buğday** : 1. İçinde yabancı tohum bulunmayan buğday. *DS/1:314 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- arı dalağı** : 1. Bal peteği. *DS/1:314 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- ârı** : Ağrı, sızı, acı *OİYA:334, AA:117, OAD:26*
- ârı** : Beri *AA:116*
- ârı** : -e doğru *OİYA:334*

- arıdamak** : 1. Çok söylemek. *DS/1:314 Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- arık (II)** : 1. Zayıf, cılız, sıksa. *DS/1:316 *Mesudiye, *Perşembe, *Akkuş köyleri, Danışman *Fatsa, -Ordu köyleri*
- arıklamak (II)** : 1. Zayıflamak. *DS/1:317 *Mesudiye, -Ordu köyleri*
- arım** : 3. İki ağaç sırası, iki orman arasındaki açıklık. *DS/1:320 *Ünye -Ordu*
- ārımak** : Ağrımak. *KİAT:306, AA:117*
- arın, arın** : 1. Alın. *DS/1:320 *Akkuş köyleri, *Ünye, Zile *Mesudiye -Ordu köyleri*
- arındırmak** : Temizlemek *DS/1:319 Ulubey -Ordu*
- arındırmak** : Gidermek *OAD:26*
- arınmak (I)** : 1. Temizlenmek, yıkanmak. *DS/1:321 *Mesudiye köyleri, Danışman *Fatsa, -Ordu ve köyleri*
- arınmak (III)** : 1. Yok olmak, boşalmak: Sürek avları sayesinde domuzlar arındı. *DS/1:322 *Mesudiye köyleri, Danışman *Fatsa, Şıhlar, Ulubey, -Ordu*
- arıtmak** : Tamamını bitirmek *OİYA:334*
- ārıtmak** : Zedelemek *OİYA:334*
- arıtmak (I) -1** : Temizlemek. *DS/1:319 -Ordu köyleri*
- arıtmak (I)** : 4. Bitirmek, tüketmek. *DS/1:324 -Ordu ve köyleri*
- arkalanmak** : Güvenmek, dayanmak, güç almak *OAD:26*
- arkalık (I) - 1** : Hamal semeri, sırta yük alınacağı zaman konulan çul, çuval, keçe parçası, altlık. *DS/1:310 Arpaköy, -Ordu*
- arkırı (I)** : Düz, çamursuz yol. *DS/1:327 -Ordu*

- arkırı** : Kestirme yol *OAD:26*
- arkuru** : 1. Düz, doğru. *DS/1:327 *Akkuş –Ordu*
- ārhlq** : Çeyiz *OİYA:334*
- armuz - 1** : Motor ve kayıkta iki kaplama arasındaki boşluk. *DS/1:328 *Perşembe -Ordu*
- arnak -1** : Karşı, ön taraf, gözönü, her taraftan görülebilen yer, meydan, açıklık. *DS/1:277 *Mesudiye, Çandır *Perşembe -Ordu*
- arpağcı** : Üfürükçü, büyücü. *DS/1:330 Ulubey -Ordu*
- arpalama** : Çok arpa yemekten ileri gelen bir hayvan hastalığı. *DS/1:330 Uzunmusa, *Akkuş, Zile *Mesudiye, -Ordu*
- arsuz** : 1. Arsız, huysuz. *DS/1:332 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- artçardak** : Hela, aptesane. *DS/1:334 Karakuş *Ünye –Ordu*
- artırmalı** : Çoğalan, fazlalaşan, bereketli (pirinç, fasulye, nohut, mercimek v. b. hakkında) *DS/1:333 *Mesudiye ve köyleri, -Ordu*
- artış** : Zam *OİYA:334*
- artis** : Artis, havalı, yakışıklı *OİYA:334*
- artu** : Artık *AA:117*
- ārtu** : Yoğurt, süt ve ayranın genel adı *OİYA:334*
- artuḥ** : Artık *AA:117*
- artuḫ** : Artık, bundan böyle *OİYA:334*
- artumuḫlu** : Bereketli *OİYA:334*
- aruk (I) - 1** : Zayıf, cılız, sıska. *DS/1:317 *Ünye köyleri, Ulubey, -Ordu*
- aruk (I) - 3** : Çürümüş, fazla olmuş, çürümeye yüz tutmuş *DS/1:317 *Ünye -Ordu*

- aruğ** : Eli ağır; uyuşuk *OİYA:334*
- aruklamak - 1** : Zayıflamak. *DS/I:317 *Akkuş köyleri, *Ünye köyleri –Ordu*
- arun** : Etrafi ağaçlıklar çevrilmiş açık alan *OAD:26*
- arustak - 1** : Tavan. *DS/I:323 -Ordu*
- arzak** : 1. Azık. *DS/I:338 Salman *Akkuş –Ordu*
- ásabet** : İsabet *OİYA:334*
- asarmak - 2** : Budamak, bakmak. *DS/I:340 *Ünye köyleri –Ordu*
- asartlamak** : Budamak, bakmak. *DS/I:340 Akpınar -Ordu*
- asartlamak** : Ağaçların gövdelerindeki zararlı otları temizlemek. *OAD:25*
- asartma** : 2. Bakılmış, budanmış ağaç. *DS/I:340 Arpaköy, *Mesudiye -Ordu*
- asartma** : Himaye edip büyütme *OAD:25*
- asartmak (I)** : 1. Beslemek, büyütme, yetiştirmek, korumak. *DS/I:340 Karakuş *Ünye -Ordu*
- asartmak (I)** : 2. Budamak, bakmak. *DS/I:340 *Ünye köyleri -Ordu*
- asartmalık** : Koruluk, ağaçlık. *DS/I:340 Karakuş *Ünye –Ordu*
- ásás** : Esas *OİYA:334*
- asbirin** : Aspirin *OİYA:334*
- asgellik** : Askerlik *AA:117*
- aşger** : Asker *KİAT:306, OİYA:334, AA:1117, OAD:25*
- asgu** : Askı *DS/I:342 Danışman *Fatsa –Ordu, OİYA:334*
- askı (II)** : 4. İpek böceğinin koza sarması için konan çalı çırpı. *DS/I:344 Arpaköy -Ordu*

- askı (II)** : 8. Yeni yapılan evlerin üzerine ustalara armağan olarak asılan şey. *DS/1:344 -Ordu ve köyleri*
- askuda kalmak** : Sallantıda kalmak. *DS/1:345 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- askuya çıkmak** : Arttırmaya, eksiltmeye konulmak. *DS/1:345 *Mesudiye –Ordu*
- aslıbaşı** : Esası, gerçeği *OİYA:334*
- asma (II)** : 4. Değirmen çarkını çevirmek için arkadan gelen suyu çark üzerine şiddetle şevke yarıyan ve dik meyilli konmuş olan üstü tahta oluk. *DS/1:345 Şeyhler, Ulubey –Ordu*
- asma üzümü** : 1. Kışın yenmek üzere hevenk şeklinde asılıp saklanan büyük taneli ve kalın kabuklu bir çeşit üzüm. *DS/1:346 –Ordu*
- asmaḥ** : İdam etmek *AA:117*
- asulu** : Asılı *AA:117*
- āsus** : Ağustos ayı *OİYA:334*
- asuta** : Süt ve ununun karıştırılmasıyla yapılan mahallebi. *DS/1:348 *Ünye - Ordu*
- asvat** : Asfalt *OİYA:334*
- aş (I)** : 8. Fırınlanmış mısır kırıklarından yapılan bir çeşit yemek. *DS/1:348 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- āş** : Ağaç *OİYA:334*
- aş** : Aşı *OİYA:334*
- āšā** : Ağırşığı *AA:117*
- aşaaa** : Aşağı *OAD:25*
- āšaḥ** : Ağırşak *AA:117*

- aşak (I) - 1** : İplik eğirirken için ağır dönmesini sağlayan tahta ağırlık, ağırşak. *DS/1:349 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- āşam** : Akşam *KİAT:306, OİYA:334, AA:117*
- aşamak (II)** : 1. Gedik, geçit yeri. *DS/1:350 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- āşamçā** : Akşamleyin. *KİAT:306, OİYA:334*
- aşamınan** : Akşamleyin *AA:117*
- aşana - 1** : Mutfak. *DS/1:352 *Ünye –Ordu, KİAT:307, OİYA:334, OAD:25*
- āşap** : Ahşap *OİYA:334*
- aşberi** : Demek onun için, tevekkeli değil. *DS/1:351 Arpaköy -Ordu*
- aşboğaz** : Erkek evinden kız evine gönderilen düğün erzakı. *DS/1:351 Karakuş *Ünye –Ordu*
- aşgana** : Mutfak *OİYA:334, AA:117*
- aşgun** : Aşkın, çok fazla. *DS/1:353 Armutlu *Gölköy –Ordu*
- aşlamak** : 2. Eski bir şeyi yenilemek, tamir etmek: Bahçeyi diktiydik, bir çok yerleri bitmemiş, bugün aşıladım geldim. *DS/1:354 -Ordu ve köyleri*
- aşirmek (III)** : İşini görmek, becermek: Adam işini aşırdı ya sen ona bak. *DS/1:357 -Ordu köyleri*
- aşırtma (I) -1** : Semer paldımının aşağıya düş memesi için sağrı üzerinden ve iki yandan paldıma bağlanan yün veya kayış kemer. *DS/1:356 Zile *Mesudiye -Ordu*
- aşırtma** : Büyük kulplu kazan *OAD:25*
- aşik** : Âşık *OİYA:334*
- aşkar (I)** : 1. Şekil, eşkal, nişan: Şu adamın aşkarına bak. *DS/1:358 -Ordu köyleri*

- aşkın** : Fazlalık *OAD:25*
- aşlakçı** : Sağlık memuru. *DS/1:353 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- aşlama (I) -1** : Aşılı fidan, aşı yapılmış bitki. *DS/1:359 - Başağrı *Mesudiye -Ordu*
- aşlama (II)** : 1. Soğutulmuş su. *DS/1:360 *Perşembe, -Ordu*
- aşlama** : Aşı yapmak *OİYA:334*
- aşlamak (I)** : Katmak, karıştırmak. *DS/1:360 -Ordu ve köyleri*
- aşlamak (II)** : 2. Yamamak. *DS/1:360 -Ordu ve köyleri*
- aşlık (II)** : 1. Buğday, mısır gibi tahıl, bunlardan yapılan çorbalık, bulgur gibi yemeklikler. *DS/1:360 Akkuş, Kuzköy, Karakuş bucağı köyleri *Ünye - Ordu*
- aşma (III)** : 1. Erkek hayvanın dişi hayvanla cinsi münasebette bulunması. *DS/1:361 -Ordu köyleri*
- aşmak** : Açmak *OİYA:334*
- aşna** : Aşına, tanıdık *OAD:25*
- aşşâ yoğarı** : Aşağı yukarı, yaklaşık *AA:117*
- aşşâ** : Aşağı *OİYA:334, AA:117*
- aşşâhı** : Aşağıdaki *AA:117*
- aşu** : Aşı *AA:117*
- aşu** : Boya yapılan kırmızı toprak. *DS/1:363 Karakuş, Kuzköy *Ünye – Ordu*
- aşu** : Kalasta hızar geçilecek yerleri belirlemek için çekilen boya *OİYA:334*
- aşumah** : Kovmak, sürüp çıkarmak *AA:117*

- aşurma (I)** : 1. Büyük kazan. *DS/I:363 *Ünye köyleri –Ordu*
- aşurtma (I)** : Semer paldımının aşağıya düş memesi için sağrı üzerinden ve iki yandan paldıma bağlanan yün veya kayış kemer. *DS/I:356 Danışman *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- aşurtma (II) - 1** : Büyük kazan. *DS/I:363 *Ünye –Ordu*
- aşurtma** : Çorba kazanı *AA:117*
- atak (I)** : 1. Geveze, mübalâğacı. *DS/I:364 *Ünye köyleri, -Ordu*
- ataş** : Ateş *KİAT:307, OİYA:334, AA:117, OAD:26*
- ataş almak** : Zor duruma düşmek *OİYA:334*
- ataşlık** : 1. Kibrit *DS/I:366 *Ünye köyleri, *Fatsa –Ordu, OAD:26*
- ataşlık** : 2. Çakmak *DS/I: 366 *Ünye köyleri –Ordu*
- atğalduran** : At kaldıran *AA:117*
- atgu** : 1. Boyun atkısı. *DS/I:368 *Akkuş köyleri -Ordu*
- atıntı (II)** : Rüzgârla bir çukura yığılan kar. *DS/I:369 Arpaköy -Ordu*
- atla bitle** : Yarım yamalak, gelişigüzel. *DS/I:370 *Ünye -Ordu*
- atlatmak** : Aklını kaybetmek *DS/I:371 Danışman *Fatsa -Ordu*
- atma (I)** : Dokumacılıkta, halıcılıkta çözümler arasına gelen ip. *DS/I:368 *Ünye –Ordu*
- atma (III)** : Yamaç ve yarlardaki kaya parçaları. *DS/I:372 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- atmağ** : Atmak *AA:117*
- ateş** : Ateş *KİAT:307*
- auku** : Cevizin dış kabuğu, çok acı *OAD:26*

- aulamak** : Ağlamak. *KİAT:307 Bolaman Ordu*
- aulu** : Evin önündeki düzlük, ekili yer *OAD:26*
- aumak** : Bir yana meyletmek, kaymak *OAD:26*
- av buğday** : Beyaz buğday. *DS/I:378 Danişman *Fatsa -Ordu*
- avanağ** : Avanak *AA:117*
- avanta** : 1. Avare, işsiz, aylak, kötü kimse. *DS/I:375 -Ordu ve köyleri*
- avara (I)** : Şaşkın, kararsız, beceriksiz, işsiz, avare. *DS/I:376 *Ünye, Armutlu *Gölköy, Kuzköy *Akkuş, -Ordu ve köyleri*
- avara (III)** : İşe yaramaz, verimsiz, kötü, bozuk, iyi olmıyan her şey: Bu adam avaradır demedim mi? *DS/I:376 Karakuş *Ünye -Ordu*
- avara** : Avare, başıboş, aylak *OAD:26*
- avara** : Teşrin, ekim ayı *KİAT:307*
- avca bulut** : Yağmur bulutu. *DS/I:378 *Ünye -Ordu*
- avda** : Pekmezin üzerine biriken beyazlık *OİYA:334*
- avdır** : Erkeklik organı. *DS/I:379 -Ordu*
- avhuruh** : Balgamlı tükürük. *DS/I:382 Başağrı *Mesudiye -Ordu*
- avıl** : Ağıl *OİYA:334*
- avınmak (I)** : Dişi hayvan gebe kalmak, döl tutmak. *DS/I:383 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- avız (III)** : Tarlanın ekinleri kalktıktan sonraki durumu. *DS/I:384 Salman *Akkuş -Ordu*
- avız** : Ağız *KİAT:307 OİYA:334*
- avil** : 1. Sarsak, aptal. *DS/I:384 Bayadı -Ordu*

- avkalamak (I)** : 1. Isırmak. *DS/1:385 *Ünye -Ordu*
- avku** : Cevizin dış kabuğu. *DS/1:387 *Ünye -Ordu*
- avkuru (I) - 2** : Yan üstü, meyilli, ters, aykırı, çapraz, döne döne (yol). *DS/1:382 *Ünye -Ordu*
- avkuru büvkürü** : Yan üstü, meyilli, ters, aykırı, çapraz, döne döne (yol). *DS/1:382 *Ünye köyleri -Ordu*
- avlağ** : Avlu, evlerin küçük bahçesi. *DS/1:388 -Ordu*
- avlak (II)** : 1. Av yeri, avı çok olan yer. *DS/1:389 Ulubey -Ordu*
- avlamak (I)** : Ağlamak. *DS/1:389 Danışman *Fatsa -Ordu*
- avlamak** : Ağlamak. *KİAT:307*
- avlo -1** : Avlu, evlerin küçük bahçesi. *DS/1:388 Danışman *Fatsa -Ordu*
- avlō** : Bahçe, eve yakın tarla *AA:117*
- avlō** : Ev çevresi *OİYA:335*
- avmak (I)** : Aşağı inmek, yük veya terazide denge bozularak bir yanı ağır gelmek. *DS/1:103 Bolaman -Ordu*
- avrı** : Ağrı, sızı *OİYA:335*
- avrupa (II)** : Entarinin arka tarafında, omuzlarla boyun arasında kalan kısım. *DS/1:391 Danışman *Fatsa -Ordu*
- avrus** : Bir patates türü, beyaz patates *AA:117*
- avsak (II)** : 1. Hafif topal, aksak. *DS/1:391 *Ünye -Ordu*
- avsak (II)** : 2. Hayvan yükünün bir tarafa hafif meyiletmiş, avmış durumu. *DS/1:391 *Ünye -Ordu*

- avsun (I)** : 2. Üfürük, nefes: Bizim Ali'nin başı pek ağrıyor, hocaya avsunlattık da geliyoruz. *DS/1:393 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- avsunlamak (II)** : 2. Zehirli hayvan sokmalarına karşı okuyup üfleyerek bağışıklık kazandırmak, şerbetlemek. *DS/1:393 *Ünye köyleri -Ordu*
- avsunlamak (II)** : 5. Hastalık bulaştırmak. *DS/1:393 *Ünye köyleri -Ordu*
- avşak (I)** : 2. İlkbaharda çiğdemle birlikte açan, kokusuz, menekşeye benzer bir çiçek. *DS/1:394 Saylan -Ordu*
- avşak (II)** : 2. Ağırşak. *DS/1:394 Danışman *Fatsa -Ordu*
- avşak** : Ahşap *OİYA:335*
- avşam (I)** : Akşam. *DS/1:350 Danışman *Fatsa -Ordu*
- avu** : 1. Zehir, ağı. *DS/1:394 Danışman *Fatsa, Kelâs *Ünye, Zile *Mesudiye -Ordu, OİYA:335*
- avu** : 2. Ormanların taşlık yerlerinde yetişen zehirli bir bitki. *DS/1:394 Danışman *Fatsa -Ordu*
- avu** : Çalılık, orman gülü *OAD:26, KIAT:307*
- avucu** : Avcı *KIAT:307*
- avukmak (II)** : Alışmak, dadanmak, göre göre, yapa yapa öğrenmek. *DS/1:395 Salman *Akkuş -Ordu*
- avukturmak** : 2. Alıştırmak, öğretmek. *DS/1:395 Şihlar, Ulubey -Ordu*
- avul (II)** : 1. Kabile. *DS/1:395 *Ulubey -Ordu, OAD:26*
- avul (II)** : 3. Asker. *DS/1:395 Vona -Ordu*
- avul** : Ağıl *KIAT:307, OAD:26*
- avulamak** : Zehirlemek *OİYA:335*

- avulamak** : Ağlamak. *KİAT:307*
- avulanmak** : 1. Zehirlenmek. *DS/1:395 *Ünye köyleri -Ordu*
- avunmak -1** : Dişi hayvan gebe kalmak, döl tutmak. *DS/1:383 *Ünye köyleri -Ordu*
- avunmak** : 2. Kadın, cinsel münasebette tatmin olmak. *DS/1:395 *Ünye köyleri -Ordu*
- avur (I)** : Ağır. *DS/1:395 Danışman *Fatsa -Ordu, OİYA:335*
- avurda** : Orada *OİYA:335*
- avurluk** : Düğün eşyası *OİYA:335*
- avuz** : Yeni doğurmuş bir hayvandan ilk günlerde sağılan, koyu yapışkan süt, ağız. *DS/1:115 *Mesudiye, *Ünye ve köyleri, *Akkuş ve köyleri -Ordu*
- avuz** : Yeni doğurmuş memelilerin ilk sütü *OİYA:335, AA:117*
- avuzluk** : Ağızlık. *DS/1:397 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ay ışık** : Mehtap, ay ışığı. *DS/1:420 -Ordu ve köyleri*
- aya (II)** : 1. Şaşma bildirir ünlem. *DS/1:397 *Ünye -Ordu*
- ayağını almak (I)** : 1. Ayağını kaydırmak, kötülük yapmak. *DS/1:398 *Mesudiye-Ordu*
- ayağını almak (I)** : 3. Günahını almak. *DS/1:398 *Mesudiye-Ordu*
- ayak artmak** : Bir kişiye manen yüklenmek, kötülüğüne çalışmak. *DS/1:400 *Ünye köyleri -Ordu*
- ayak eskisi (I)** : 2. Bebek kundaklanırken ayaklarına sarılan bez. *DS/1:402 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ayak teri** : Yolluk, harcırah, yorgunluk bedeli alman ücret, bahşiş. *DS/1:405 *Ünye -Ordu*

- ayak yolu** : Hela, tuvalet *OAD:26*
- ayağ** : Değirmeni çalıştırma ve durdurma aleti *OİYA:335*
- ayakcak (III)** : Aptesane, hela, ayak yolu. *DS/1:399 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- ayakçak (V)** : El leğeni. *DS/1:401 *Ünye -Ordu*
- ayakdaş** : 3. Yol arkadaşı, yoldaş. *DS/1:402 -Ordu ve köyleri*
- ayakkabı** : Kadın donu, don. *DS/1:399 Uzunmusa -Ordu*
- ayaklaşmak** : 1. Zıt gitmek, çekişmek. *DS/1:403 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- ayaklı (I)** : 1. Yüksek boylu, iri, bakımlı hayvan. *DS/1:403 Şıhlar, Ulubey -Ordu*
- ayaklı (I)** : 2. Çabuk yürüyen hayvan. *DS/1:403 Şıhlar, Ulubey -Ordu*
- ayaklık (I) -1** : Aptesane, hela, ayak yolu. *DS/1:399 Danışman *Fatsa, Ulubey, Arpaköy -Ordu*
- ayallamak** : Ayarlamak *OİYA:335, AA:117*
- ayallanmak** : Ayarlanmak *OİYA:335*
- ayama** : Lâkap, takma ad. *DS/1:406 Danışman *Fatsa, Zile *Mesudiye, -Ordu ve köyleri, OİYA:335, AA:117, OAD:26*
- ayama** : Lakap, takma ad. *DS/6:4434 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- ayamak (III)** : 2. Bitki ya da fidanın çevresini temizlemek, meydana çıkarmak. *DS/1:406 -Ordu ve köyleri, OAD:26*
- ayamak** : 1. Uz kullanmak, kayırmak, korumak. *DS/1:406 Zile *Mesudiye -Ordu*
- ayamak** : Bakmak, büyütme: Kestene fidesini ayadın mı? *DS/6:4434 Boğazcık *Perşembe Ordu*

- ayamak** : Korumak, esirgemek *OAD:26*
- ayanılama** : Ortaliğın aydınlamaya başlaması *OAD:26*
- ayanlama** : Karanlığın aydınlanması, fena havanın iyileşmesi, ağır hastanın tehlikeyi atlatması. *DS/1:407 Ulubey -Ordu*
- ayanta** : Tembel, ihmalcı *DS/1:407 Zile *Mesudiye -Ordu*
- ayar (V)** : Denizcilikte göz aldanması, bir şeyin olduğundan büyük ya da küçük görünmesi. *DS/1:408 *Ünye -Ordu*
- ayarmak** : Ayartmak. *DS/1:408 *Ünye köyleri -Ordu*
- ayarta** : 1. Kendi işinde iyi çalıştığı halde başkasının işinde tembellik eden. *DS/1:408 Şıhlar, Ulubey -Ordu*
- ayartmak** : Uyarmak, ikaz etmek. *DS/1:408 *Ünye -Ordu*
- ayaz** : Yıldız *OİYA:335*
- ayazıtmak** : Yağışlı, kapalı hava açılmak, ışımak, açılır gibi olmak. *DS/1:409 *Ünye köyleri -Ordu*
- aycuk** : Azıcık, biraz *DS/1:410 Kuzköy, Akkuş *Ünye -Ordu*
- aydaş** : 2. Bacakları çarpık. *DS/1:411 *Ünye köyleri -Ordu*
- aydun dutulmah** : Aydınlanmak *AA:118*
- ayhınmak** : Kaymak: Bugün adamakıllı ayhındık. *DS/1:415 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ayhıntı** : Toprağı akan yer: Bu yer ayhıntılıdır. *DS/1:415 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- ayık** : 2. Zeki, açığız, anlayışlı, açık fikirli, görgülü. *DS/1:417 *Ünye köyleri, Zile, *Mesudiye -Ordu*

- ayılmak** : Ayılmak, uyanmak, aklını başına almak, intikal etmek. *DS/1:417 Şihlar, Ulubey, *Ünye ve köyleri –Ordu, OAD:26*
- ayıpsınmak** : 2. Utanmak, ayıp saymak. *DS/1:420 *Akkuş köyleri, Danışman *Fatsa -Ordu*
- ayıt (II)** : 1. Ayırt. *DS/1:421 -Ordu ve köyleri*
- ayıtlamak** : 1. Ayıklamak, seçmek, temizlemek. *DS/1:421 *Ünye köyleri -Ordu köyleri*
- ayib** : Ayıp *OİYA:335*
- ayile** : Aile *OİYA:335*
- ayit** : Ait *OAD:26*
- aykıncak** : Kızak. *DS/1:422 Ulubey –Ordu*
- aylamak** : Ağlamak. *KİAT:307 Bolaman Ordu*
- ayle** : Aile *OİYA:335*
- ayle** : Hanım *AA:117*
- aylı günlü** : Gebe, doğumu yakın kadın *DS/1:425 *Akkuş ve köyleri -Ordu*
- ayna (II)** : 1. İyi bir halde, yolunda argo *DS/1:426 -Ordu ve köyleri*
- ayna (II)** : 7. Kayıkların kış tarafındaki düz yüzey. *DS/1:426 -Ordu ve köyleri*
- aynalı (IX)** : Fiyakalı, süslü, güzel, gösterişli. *DS/1:427 *Mesudiye -Ordu*
- ayranlığı kabarmak** : Ayranı kabarmak, öfkelenmek, kızmak. *DS/1:430 *Ünye köyleri –Ordu*
- ayrıksı** : Kendini beğenmiş *OAD:26*
- ayru** : Ayrı *AA:118*

- ayruhsu** : Başka, bambaşka, ayrı, apayrı, kimseye benzemiyen, hiç bir şeye benzemiyen, acayip. *DS/1:431 Mesudiye köyleri –Ordu*
- ayruhsu** : Ayrıksı *AA:118*
- ayu** : Ayı *KİAT:307, OİYA:335, AA:118, OAD:26*
- ayugma** : Ayıkma, kendine gelme *OİYA:335*
- ayuh** : Artık, işte *AA:118*
- ayuk (III)** : 1. Artık. *DS/1:432 *Ünye köyleri, Seferli *Akkuş, Tanyeli –Ordu*
- ayuk (III)** : 2. Biraz, azıcık: Bana ayuk bakar mısın? *DS/1:432 *Ünye –Ordu*
- ayuq** : Artık, bundan böyle *OİYA:335*
- ayurmah** : Ayırmak *AA:118*
- ayvan (II)** : 4. Üstü kesik, koni şeklinde zahire ambarı. *DS/1:433 Arpaköy -Ordu*
- ayvan (II)** : 5. Balkon, hayat, salon, teras, sundurma, saya. *DS/1:433 Esatlı, Zile *Mesudiye –Ordu, AA:118*
- ayvan** : Evlerin üst kat kısmında bulunan açık balkon *OAD:26*
- ayvas** : Köy ya da mahallede genel çamaşırılık. *DS/1:433 Başağrı *Mesudiye -Ordu*
- ayvaz (I)** : 1. Koca, erkek eş. *DS/1:433 -Ordu ve köyleri*
- âz aramak** : Doğrusunu öğrenmeye çalışmak *OİYA:335*
- âz çekmek** : Bahane uydurmak *OİYA:335*
- âz uydurmak** : Söz birliği yapmak *OİYA:335*
- âz yapmak** : Çok laf etmek, yalan uydurmak *OİYA:335*
- âz** : Ağız *KİAT:307, OİYA:335, AA:118*

- azallamak** : Azarlamak. *KİAT:307, OAD:27*
- azap (II)** : Bir yıllık tutulan erkek hizmetçi, uşak. *DS/I:435 Danışman *Fatsa – Ordu*
- azdırmak, azdırmah** : 2. Yoldan çıkartmak, şımartmak, yoldan çıkmak, sapıtmak:
Ahmet Efe benim oğlanı azdırmış. *DS/I:437 Zile *Mesudiye –Ordu*
- azgun** : Azgın *KİAT:307, OAD:27*
- āzı yarım** : İstemeyerek, gönülsüz olarak *OİYA:335*
- azınsımak** : Az görmek. *DS/I:440 Karakuş *Ünye -Ordu*
- azırganmak** : 3. Çekinmek, kaçınmak. *DS/I:440 Ulubey –Ordu*
- azıtmah, azıtmak -2** : Yolu şaşırarak, şaşırarak. *DS/I:437 Danışman *Fatsa -Ordu*
- āzlık** : Ağzılık, süzek *OİYA:335*
- azmak (I)** : 1. Akarsu kenarlarında yağmurdan sonra tarlalarda, yollarda görülen küçük su birikintisi, gölcük, su toplanan çukurcuk. *DS/I:441 Danışman *Fatsa –Ordu*
- azmsamak** : Az görmek. *DS/I:439 -Ordu*
- aznafır** : 2. Kuvvetli, açığöz. *DS/I:443 Uzunmusa –Ordu*
- azu** : Boynuz, azı *AA:118*
- azzık (I)** : Azık. *DS/I:444 Danışman *Fatsa, Zile *Mesudiye –Ordu, OİYA:335*
- B**
- bā** : Bağ. *KİAT:307*
- bā** : Bana *OİYA:335*
- ba'** : Bana, düğüm, bağ *OAD:28*

- ba'ar** : Bağır, haykır *OAD:28*
- ba'çe** : Bahçe *OAD:28*
- ba'ırmak** : Bağırmak *OAD:28*
- ba'ri** : Hiç olmazsa, hiç değilse *OAD:28*
- ba'siş** : Bahşış *OAD:28*
- ba'zı** : Bazı *OAD:29*
- baa** : Bana *AA:118*
- baarim** : Keşke, bari *OAD:28*
- baba (I)** : 1. Çatılarda, makas ağaçlarının birer ucunun çivilendiği, iki metre kadar uzunlukta ve tam ortada bulunan kalın direk, omurga direği. *DS/1:446 Ulubey -Ordu*
- baba (II)** : 1. Büyük ve onulmaz çıban, veba, dert, hastalık (ilenmelerde): Elinde kolunda babalar çıksın. *DS/1:447 Kuzköy *Ünye, -Ordu ve köyleri*
- baba çıkasica** : Öl, geber anlamında ilenç olarak kullanılır. *DS/1:449 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- baba tutasica** : Öl, geber anlamında ilenç olarak kullanılır. *DS/1:449 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- baba tutmaz** : Dayanıklı, sağlam, kuvvetli kimse. *DS/1:451 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- babacan (I)** : 2. İyiliksever, merhametli. *DS/1:447 -Ordu ve köyleri*
- babaç** : 2. Her bakımdan babasına benzeyen çocuk. *DS/1:448 -Ordu ve köyleri*
- babalar ala** : Öl, geber anlamında ilenç olarak kullanılır. *DS/1:449 *Mesudiye köyleri -Ordu*

- babalık (I)** : 1. Kayınbaba. *DS/1:450 Danışman *Fatsa, *Ünye ve köyleri -Ordu ve köyleri*
- babalık (I)** : 2. Üvey baba. *DS/1:451 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- babalık (II)** : 2. İsteksiz, zehir olsun der gibi verilen yemek: Babalığını ye de nereye gidersen git. *DS/1:451 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- babile** : Lüzumsuz yere çok konuşan, çok gezen kadın. *DS/1:453 *Ünye -Ordu*
- babuç** : Pabuç *KİAT:307, OAD:28*
- babut (II)** : Taze fasulye. *DS/1:455 Akpınar -Ordu*
- bacah** : Bacak *AA:118*
- baçaflu** : Bacaklı *AA:118*
- bacak çekiştirmek** : 1. Dedikodu yapmak, birinin arkasından sözünü etmek. *DS/1:456 -Ordu*
- bacak çekiştirmek** : 2. Kıt kanaat geçinmek, zor durumda bulunmak. *DS/1:456 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- bacı** : Hemşire *KİAT:307*
- bacı** : Kız kardeş *OAD:28*
- bacılık** : Kardeş yerine tutulan yakın arkadaş, kardeşlik (kızlar ve kadınlar arasında). *DS/1:458 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- baçalama** : Fındık bahçelerinde fazlalık dalları kesme *OAD:29*
- baçce** : Bahçe *OAD:28*
- baçça** : Bahçe *KİAT:307, OİYA:335*
- baççalamamak** : Bahçeyi temizlemek *OİYA:335*

- bāçe** : Bahçe *KİAT:307*
- badal (I)** : Merdiven, merdiven basamağı. *DS/1:461 Danışman *Fatsa, Akpınar, Uzunmusa –Ordu, OİYA:335, AA:118, OAD:28*
- badal (II)** : 1. Kar veya çamurda donmuş, kurumuş, derin, tekerlek ve ayak izi. *DS/1:462 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- badallamak (I)** : 1. Bozmak, yıpratmak, şeklini değiştirmek. *DS/1:462 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- bade parmak** : İşaret parmağı. *DS/1:465 -Ordu*
- badı parmak** : İşaret parmağı. *DS/1:465 Uzunmusa -Ordu*
- badı parmak** : Şehadet parmağı *OAD:28*
- badi parmak** : İşaret parmağı. *DS/1:465 *Gölköy -Ordu*
- badut** : Bezelye, bakla, fasulye gibi sebzelerin salkımları. *DS/1:471 Arpaköy –Ordu OAD:28*
- badut** : Sebze salkımı *OİYA:335*
- bagen** : 1. Mısırı kurutmak ve tanelemek için dört direk üzerine kurulan yer. *DS/1:472 *Ünye -Ordu*
- bağ** : Demet *HROK: 233*
- bağa** : Bana. *KİAT:307, OAD:28*
- bağactak** : Hırka *OAD:28*
- bağaltak** : Hırka. *DS/1:473 Ulubey -Ordu*
- bağarsuk** : Bağırsak *DS/1:446 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- bağcak** : 2. Kadınların kullandıkları renkli yün, sırma veya ipe örülmüş kuşak, bel bağı *DS/1:475 *Ünye ve çevresi -Ordu*

- bağda (I)** : 2. Engel, güçlük: Oğlanın düğün işi bağda oldu harmanları gecirgettik. *DS/1:476 Uzunmusa -Ordu*
- bağda atmak** : 1. Engel olmak, güçlük çıkarmak. *DS/1:476 Uzunmusa -Ordu*
- bağdaş vurmak** : Güreşte ayağa çelme takarak düşürmek. *DS/1:477 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- bağırdak (I)** : 1. Çocuğun düşmemesi için beşiğe veya salıncağa bağlanan enli kuşak. *DS/1:478 -Ordu*
- bağışlama** : 3. El öpme karşılığı verilen mal, arazi. *DS/1:481 -Ordu ve ilçeleri*
- bağlak (II) - 1** : Tarlaları korumak için kenarlarına çekilen harçsız duvar, çit. *DS/1:482 -Ordu*
- bağlak (II)** : 2. Çitle çevrilmiş tarla. *DS/1:481 Ulubey -Ordu*
- bağlak** : Otlak, tarla kenarına çekilen çit *OAD:28*
- bağlama (III)** : Akarsuların seviyesini yükseltmek, suları toplamak veya başka yöne çevirmek için yapılan bent. *DS/1:482 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- bağlanmak (I)** : Alay etmek, takılmak, eğlenmek: Bağlananı kimse sevmez. *DS/1:483 Akpınar -Ordu*
- bağlı** : Büyülü, erkeğin büyülenerek cinsî bakımdan iktidarsız olması. *DS/1:484 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- bağnak (I)** : Yeni doğmuş çocuk, üç yaşına kadar olan çocuklara verilen genel ad. *DS/1:473 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- bağura** : Yengeç. *DS/1:480 *Ünye -Ordu*
- bahalanmağ** : Pahalanmak *AA:118*
- bahalu** : Pahalı *AA:118*
- bağça** : Bahçe *AA:118*

- bahçalamak** : Fındık ağaçlarının küçük ve kuru dallarını temizlemek. *DS/1:488 Danışman *Fatsa –Ordu*
- baħıcı** : Bakıcı *AA:118*
- baħmaħ** : Bakmak *AA:118*
- bahrana (II)** : Fındık çuvallarının toplandığı yer. *DS/1:488 Eskipazar –Ordu*
- bakacak (I)** : 1. Bir tepede çevresinin en iyi görülebildiği yüksek yer, gözetleme yeri *DS/1:489 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye, *Akkuş -Ordu*
- bakanak (I)** : 2. Geviş getiren hayvanların tırnaklarının arası. *DS/1:490 Bayadı –Ordu, OAD:28*
- bakınmak** : Doktora muayene olmak, tedavi olmak. *DS/1:492 –Ordu*
- bakraç** : Yoğurt ve süt konulan bakır kap *OAD:28*
- bakrak** : Bakraç, kova, helke *DS/1:493 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- bāla-** : Bağlamak *OİYA:335*
- baladiye** : Belediye *OİYA:335*
- balak (I)** : 1. Manda yavrusu, malak. *DS/1:497 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş, Sarıca *Gölköy, -Ordu, OİYA:335*
- balak (I)** : 3. Ayı yavrusu. *DS/1:498 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- bālağ** : Çitle çevrilmiş tarla *OİYA:335*
- bālağ** : Ev ağacı *OİYA:335*
- balaklacı** : Gebe manda *DS/1:498 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- balarmak (I)** : 3. Şişmek, kabarmak, doğurması yaklaşan hayvanın ferici açılıp genişlemek. *DS/1:499 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- balatlamak** : Kazmanın ağzına demir koymak *OAD:28*

- balcan** : Patlıcan *DS/1:502 Sarmaşık *Fatsa –Ordu, OİYA:335*
- balcan inciri** : Patlıcan inciri, sap tarafı sivri, ağız tarafı geniş, mor renkli ve çatlak kabuklu bir çeşit incir. *DS/1:501 *Ünye –Ordu*
- balcan** : 1. Domates. *DS/6: 4443 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- balcan** : Patlıcan *OAD:28*
- baldıcan** : Patlıcan *DS/1:502 Danışman *Fatsa –Ordu, KIAT:307, OAD:28*
- baldıran** : Saplarından yemek yapılan bir ot *AA:118*
- baldıran** : Yabani bir bitki *OİYA:335*
- baldıran** : Yazın tarlalarda yetişen, gövdesi toprak içinde olan ve yenilebilen bir bitki. *DS/1:501 -Ordu ve köyleri*
- baldırcan** : 1. Patlıcan. *DS/1:502 Kuzköy, Akkuş –Ordu, AA:118*
- balduz** : Baldız. *DS/1:503 Danışman *Fatsa, Kurtluca *Ünye –Ordu, AA:118*
- balgam -1** : Sazlık, bataklık. *DS/1:507 -Ordu köyleri*
- balgam** : 2. Karın erimesinden ve yağmurdan meydana gelen sulu çamur. *DS/1:503 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- bâli** : Bari *AA:118*
- balıçm** : Balıkçıl, bir kuş türü *AA:118*
- balık oynamak** : Şimşek çakmak *DS/1:509 Karakuş bucağı ve köyleri, *Ünye, -Ordu*
- balıçm** : Bir kuş ismi *OİYA:335*
- balıklamak (III)**: Abdest bozmak (küfür olarak kullanılır): Ağzına balıkladığım. *DS/1:505 *Gölköy -Ordu*
- bâli (I)** : Bari, keşke, hiç olmazsa, öyle ise: Ay Aşa oturup durcâna sen de bi iş dutuve bâli. *DS/1:506 Kuzköy * Akkuş -Ordu*

- balkan** : 1. Sazlık, bataklık. *DS/1:507 Akpınar, Uzunmusa –Ordu*
- balli** : Bari *OİYA:335*
- baltacık** : 1. Değirmen taşının ortasında bulunan ve onu döndüren demir, haç şeklindeki aygıt *DS/1:511 *Akkuş -Ordu*
- baltacuk** : Değirmen taşının ortasında bulunan ve onu döndüren demir, haç şeklindeki aygıt *DS/1:511 Kuzköy *Akkuş, Danişman *Fatsa –Ordu*
- baltacuğ** : Değirmen taşının bağlı olduğu demir *OİYA:335*
- baltamağ** : Patlamak. *KİAT:308*
- bālu** : Bağlı *AA:118*
- bāmsızlık** : Bağımsızlık *OİYA:335*
- bandırmak** : 2. Suya batırmak, daldırmak. *DS/1:519 Uzunmusa, Danişman *Fatsa -Ordu*
- bandırmak** : 3. Yemekten aldırarak, almaya izin vermek. *DS/1:519 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bandırmak** : 4. Lokmayla batıra batıra yemek. *DS/1:519 –Ordu*
- bangā (III)** : Aksisada, yankı. *DS/1:519 -Ordu*
- bangā** : Banka *AA:118, OAD:28*
- banım - 1** : Lokma, ekmek parçası. *DS/1:515 -Ordu*
- banım** : 2. Yudum. *DS/1:521 -Ordu*
- bar (I)** : 2. Pas, oksitlenme, sürahi, çaydanlık ve bardakta meydana gelen tortu, kireç. *DS/1:523 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bar (I)** : 3. Ateşten, miğde bozukluğundan, ağızda, dil ve dişlerde hasıl olan acılık, sarı tortu, pas. *DS/1:523 *Ünye –Ordu*

- bār** : Bağırmaq *OİYA:335*
- barabar** : Beraber. *KİAT:308, OİYA:335, AA:118, OAD:28*
- bardabaş** : 1. Serseri, haşarı, burnunun doğrusuna giden, saygısız. *DS/1:527 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bardabaş** : 2 Tertipsiz, işini bilmez, perişan, savruk, pasaklı. *DS/1:527 Ulubey – Ordu*
- bardabaş** : Geçimsiz *AA:119, OAD:28*
- bardabaş** : Yaramaz, yerinde duramayan çocuk *OİYA:335*
- bardağ** : Bardak *AA:119*
- barı (I)** : 1. Bahçe duvarı, çit, avlu duvarları üzerine konulan çalı çırpı, harçsız yapılan duvar, tarla sınırı, tarlaların alt yanına çekilen taş set, siper. *DS/1:531 Kelaş, Saylan *Ünye –Ordu*
- barima** : Hiç olmazsa, hiç değilse *OAD:28*
- barlanmak** : Kirlenmek, paslanmak, küflenmek. *DS/1:534 Karakuş *Ünye –Ordu*
- bārmağ** : Bağırmaq *AA:119*
- barmağ** : Parmak *AA:119*
- barmak, b̄armak (I)** : 1. Parmak. *DS/1:534 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Ordu, KİAT:308, OAD:28*
- barsuk** : Bağırsak *DS/1:446 Danışman *Fatsa -Ordu*
- basalamak** : 2. Bir kaba konulan eşyayı üstünden bastırıp sıkıştırmak. *DS/1:537 Karakuş köyleri, *Ünye -Ordu*
- basanga** :Manivela, küskü, destek, kaldıraç *DS/1:538 Arpaköy -Ordu*
- basarna** : 1. Manivela, küskü, destek, kaldıraç. *DS/1:538 *Mesudiye, Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*

- basdun** : Baston. *DS/1:539 Kuzköy *Akkuş –Ordu, KIAT:308*
- basgun (II)** : Baskın, saldırma. *DS/1:539 Kuzköy *Akkuş –Ordu, AA:119*
- basgun** : Üstün *OİYA:335*
- basırmak (II)** : Dikiş dikerken, yama yaparken kumaşın kenarlarını kıvrılarak dikmek, bastırmak. *DS/1:541 *Mesudiye köyleri, -Ordu*
- baskancak - 2** : Merdiven, el merdiveni, merdiven basamağı, iskele *DS/1:537 Karakuş köyleri, *Ünye -Ordu*
- baskısız** : Terbiyesiz, ahlâksız. *DS/1:543 *Ünye -Ordu*
- baslan** : Türlü sebeplerle basıldığına inanılan ve bu yüzden hastalanan loğusa kadın, yürümesi geciken çocuk. *DS/1:539 *Ünye -Ordu*
- basmaca (III)** : İskambil kâğıdı ile oynanan bir oyun. *DS/1:544 *Ünye -Ordu*
- basmak (I)** : Evlenmek niyetiyle bir kızı alıp kaçırmak. *DS/1:544 -Ordu ve köyleri*
- bassık** : Cılız, zayıf, boysuz. *DS/1:539 -Ordu ve köyleri*
- bassuk** : Cılız, zayıf, boysuz. *DS/1:539 -Ordu*
- bastan** : 2. Salatalık. *DS/1:546 -Ordu ve köyleri*
- baston (I)** : Sandal, motor ve gemilerin baş tarafında ucu denize doğru uzanan ağaç. *DS/1:548 *Perşembe, *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- bastun** : 1. Baston. *DS/1:549 Danışman *Fatsa –Ordu*
- basuk - 1** : Cılız, zayıf, boysuz. *DS/1:539 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- baş döşürmek** : Bir takım renkli bez ve basmalarla gelinin başını sarıp düğümlemek. *DS/1:556 Karakuş köyleri *Ünye –Ordu*
- baş ekim** : Başhekim *AA:119*
- baş etmek (I)** : 1. Bir işi bitirmek. *DS/1:557 Karakuş Köyleri * Ünye -Ordu*

- baş etmek** : Hakim olmak *AA:119*
- baş koşmak (I)** : Önyak olmak. *DS/1:561 Karakuş Köyleri *Ünye -Ordu*
- baş koşmak (III)** : Bir işin önemle üzerinde durmak. *DS/1:562 Kuzköy *Akkuş - Ordu*
- başak (I)** : 1. Tahıl ve meyveleri devşirdikten sonra geriye kalan döküntüler: Zavallı ihtiyar kadın, ömrünü başak toplamakla geçirir. *DS/1:550 - Ordu ve ilçeleri*
- başaklamak (I)** : 1.Tahıl ve meyveleri devşirdikten sonra geriye kalan döküntüleri toplamak. *DS/1:551 Ulubey -Ordu*
- başanga** : Manivela *OAD:28*
- başayak yitmek** : Hiç bir iz bırakmadan kaybolmak. *DS/1:554*Mesudiye- Ordu*
- başbağı (II)** : 2.Düğünlerde gelinin yakınlarının 'başına örtü bağlanmıyor' diyerek oğlan tarafından aldıkları bahşiş. *DS/1:554 -Ordu köyleri*
- başduk parası** : Erkeğin kıza verdiği kalım. *KİAT:308*
- başdüşü** : Gelin almak için kız evine atlı giden kadınların başkanı. *DS/1:557 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- başga** : Başka *AA:119*
- başıdar** : Sinirli (kimse). *DS/1:559 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- başdışarı (I)** : Evli olupta orospuluk yapan kadın. *DS/1:559 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- başikel** : 1. Suçlu. *DS/1:559 Salman *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu köyleri*
- bāşış** : Bahşiş *KİAT:308, OİYA:335, AA:119*
- başlık (I)** : 1. Evlenecek erkeğin kız tarafına verdiği para, mal veya ziynet eşyası, ağırlık. *DS/1:562 -Ordu ilçe ve köyleri*

- başşak (I)** : Tahıl ve meyveleri devşirdikten sonra geriye kalan döküntüler
DS/1:551 Şeyhler, -Ordu
- başşak** : Toplanmış findık bahçesinde kalan findıkları arayarak toplamak
OAD:28
- bataç** : Batakçı *DS/1:568 *Ünye -Ordu*
- batak (I)** : Batakçı *DS/1:568 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- batasica** : İlenç olarak kullanılır: O batasica yine gelmiş. *DS/1:569 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- batgan** : Peştamal. *DS/1:570 –Ordu, OAD:28*
- batılğan -1** : Sazlık, bataklık, çayırlarda kapalı küçük bataklık. *DS/1:569 -Ordu*
- batılğan** : 2. Heyelana müsait yer. *DS/1:570 –Ordu*
- batırğan** : Sazlık, bataklık, çayırlarda kapalı küçük bataklık. *DS/1:569 Karakuş ve köyleri *Ünye -Ordu*
- bāttırmağ** : Bağirttirmek. *KİAT:308*
- batuk (I)** : Çok besili, yağlı hayvan *DS/1:570 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- batuk (II)** : Harap olmuş, yıkılmış, perişan. *DS/1:570 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bav** : Bağ *OİYA:335*
- bav** : Bana *OİYA:335*
- bavlamak** : Bağlamak; bavulu – bağlı. *KİAT:308, OİYA:335*
- bavriye** : Bir cins yengeç, pavurya. *DS/1:574 *Ünye -Ordu*
- bavurya** : Bir cins yengeç, pavurya *DS/1:574 *Ünye ve çevresi –Ordu*
- bavut** : baklagillerin (fasulye vb.) kabuğu *OİYA:336*

- bay (I)** : Zengin, ağa *DS/1:574 *Akkuş –Ordu*
- bayā** : Epeyce, çok fazla *OİYA:336*
- bayah (I)** : Demin, az önce, şimdi. *DS/1:576 Bayadı –Ordu*
- bayahı** : Biraz önceki *AA:119*
- bayahtan (I)** : Demin, az önce, şimdi. *DS/1:576 *Mesudiye -Ordu*
- bayak (I)** : Demin, az önce, şimdi: Aradığınız adam bayak burada idi. *DS/1:576 *Ünye köyleri, Sarıca *Gölköy, -Ordu*
- bayatsı** : Bayatlamaya yüz tutmuş, bayatımsı. *DS/1:578 Karakuş ve köyleri *Ünye -Ordu*
- baygun** : Yorgun: Bugün çok baygunum. *DS/1:579 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- baymak (I)** : 1. Yiyecek baygınlık vermek, mideyi hafifçe bulandırmak, midede ezinti yapmak: Dadı almayı hiç yiyemem, içimi bayar. *DS/1:582 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- baymak (II)** : Aldatmak, kandırmak, göz boyamak, manyetize etmek, tesir altında bırakmak. *DS/1:582 Karakuş köyleri *Ünye, *Mesudiye köyleri, -Ordu köyleri*
- bayramcık olmak** : Bayram ziyafetlerinde çok yemek yiyip şişmek. *DS/1:584 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bayuk** : Eğri, yıkılacak derecede eğrilmiş. *DS/1:585 *Ünye ve çevresi –Ordu*
- bazallıh** : Pazarlık *AA:119*
- bazallık** : Pazarlık *OİYA:335*
- bazar (I)** : 1. Haftanın ilk günü, pazar. *DS/1:586 Danışman *Fatsa –Ordu*
- bazar (II)** : 1. Belli bir günde her türlü malın satıcı ve alıcılarının toplanıp alışveriş ettikleri yer, pazar. *DS/1:586 Danışman *Fatsa –Ordu*

- bazar** : Pazar *KİAT:308, OAD:28*
- bazarlık** : Pazarlık. *KİAT:308, OAD:28*
- bazlama** : Mısır, arpa, darı ve buğday unlarından yapılan mayalı, mayasız, yağlı, yağsız, şekerli, şekersiz, ince ve kalın pişirilen saç ekmeği. *DS/1:587*
*Ünye, -Ordu
- bazlama** : Saçta pişirilmiş mısır ekmeği *OİYA:336, OAD:29*
- bazlamaç (I)** : Mısır, arpa, darı ve buğday unlarından yapılan mayalı, mayasız, yağlı, yağsız, şekerli, şekersiz, ince ve kalın pişirilen saç ekmeği. *DS/1:588*
Bayadı -Ordu
- bazlamak (I)** : 1. Topak halindeki hamuru (pazı) açmak, yassılamak. *DS/1:589*
*Mesudiye köyleri –Ordu
- bazlamak (I)** : 3. Hamuru saca yapıştırmak. *DS/1:589 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bazlamak (II)** : 1. Suya batırmak, basmak: Bize bir kilo armut almazsan seni suya bazlarız. *DS/1:589 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- bazlamak (II)** : 2. Bir şeyi yere yapıştırmak yatırmak: Güreşte Dayak Mehmet, Cırık Hasan'ı sırt üstü yere bazladı. *DS/1:589 Karakuş köyleri *Ünye –Ordu*
- bazlamaç** : Saçın üzerine hamur koyup şekil vermek *OİYA:336*
- be' nmek** : Beğenmek *OAD:29*
- be' z** : Beniz, yüz *OAD:29*
- beber** : Biber *OİYA:336*
- becene (I)** : 1. Issız, تنها, korkunç (yer). *DS/1:592 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- becit** : 1. Lüzumlu, gerekli, önemli, acele: Bu iş çok becit. *DS/1:592*
Karakuş köyleri, *Ünye, -Ordu
- becit** : 2. Güç, zor, çetin. *DS/1:593 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*

- beçge** : Mandaları otlığa götürürken söylenir. *DS/1:593 Gebeme *Mesudiye – Ordu*
- bedāfa** : Bedava *AA:119*
- beddam** : 18 Nisan günü *OİYA:336*
- bedeleşmek** : Tartışmak. *DS/1:594 Şıhlar –Ordu*
- bedelleşmek** : Zıt zıt konuşmak *OİYA:336*
- bedene** : Bezelye. *DS/1:651 Danışman *Fatsa -Ordu*
- bedürük (II)** : Temiz, pak, beyaz. *DS/1:597 Karakuş köyleri *Ünye –Ordu*
- beğrim ay** : Ekim ayı. *DS/1:598 *Ünye -Ordu*
- behni** : Hayvan yemliği *HROK: 233*
- behni** : Oluk şeklindeki hayvan yemliği *OİYA:336*
- behni, béhni** : Ahırda tahta veya taştan yapılmış oluk şeklinde hayvan yemliği. *DS/1:599 Zile *Mesudiye -Ordu ve köyleri, OAD:29*
- bek (I)** : Sert, katı, sağlam, kuvvetli: Bugün çift olmaz, toprak çok bek. *DS/1:600 Karakuş köyleri *Ünye –Ordu, OAD:29*
- bek (III)** : Hızlı olarak, çabuk: Kitabı bek oku. *DS/1:600 *Mesudiye köyleri - Ordu*
- bek (V)** : 1. Yaban taflanları ve orman gülleri ile kaplı toprak. *DS/1:600 Karakuş köyleri *Ünye –Ordu*
- bek** : Pek, kavi, sağlam. *KİAT:308*
- bekel** : Bekar *OAD:29*
- bekeşmek** : Pekişmek, sertleşmek *OİYA:336*

- bekişmek** : 1. Pekişmek, sertleşmek, katılaşmak, sıkışmak. *DS/1:602 -Ordu ve köyleri*
- bekiştirmek** : Sağlamlaştırmak, pekiştirmek, sıkıştırmak, sertleştirmek, katılaştırmak. *DS/1:603 -Ordu ve köyleri*
- bekitmek (I) -1** : Sağlamlaştırmak, pekiştirmek, sıkıştırmak, sertleştirmek, katılaştırmak. *DS/1:603 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu, OAD:29*
- bekitmek (II)** : 2. Kuşatmak, çevirmek. *DS/1:603 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bekleç** : Durak, bekleme yeri. *DS/6:4453 Ordu*
- beklik (II)** : Katılık, sertlik. *DS/1:636 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- beklik (III)** : Peklik, kabızlık. *DS/1:604 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bekmez** : Pekmez. *DS/1:604 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu, KIAT:308, AA:119, OAD:29*
- bel (VII)** : Davar sağılan yer. *DS/1:605 Arpaköy -Ordu*
- bel** : Çapalama âleti *OİYA:336*
- bel** : İki tepe arasındaki geçit *OAD:29*
- bela** : Bela. *KIAT:308*
- belbağı (I)** : 1. Kuşak, kemer, uçkur. *DS/1:606 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- belber** : Berber. *DS/1:607 Kuzköy *Akkuş -Ordu, OİYA:336*
- belcek (I)** : Sığırlarda görülen bir hastalık, karasığır hastalığı. *DS/1:607 -Ordu, OİYA:336, OAD:29*
- beldi** : Kapı köpeği *OİYA:336*
- belemek (II)** : 1. Bulamak, bulaştırmak: Hamur açılmıyorsa un bele. *DS/1:611 *Ünye köyleri, Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*

- belemek** : Belemek. *KİAT:308*
- belemek, bélemek (I)** : Çocuğu kundaklamak, sarmak, beşiğe bağlayarak, sararak yatırmak. *DS/1:610 *Ünye köyleri, Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, Ulubey, Arpaköy –Ordu, OAD:29*
- belen, beleñ (I)** : 4. Dağ üzerindeki yüksek geçit, yol, dönemeçli, dik dağ yolu. *DS/1:612 *Ünye –Ordu, OAD:29*
- belenmek, bélenmek (I)** : Bulaşmak, bulanmaki serpilmek: Değirmene girdim una belendim. *DS/1:613 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- belergöz etmek** : Şaşkına döndürmek. *DS/1:614 Karakuş köyleri*Ünye -Ordu*
- belergöz olmak** : Şaşkına dönmek, ne yapacağım bilmez hale gelmek. *DS/1:614 Karakuş köyleri*Ünye -Ordu*
- belergöz** : Şaşkına dönmüş. *DS/1:614 Karakuş köyleri*Ünye -Ordu*
- beli benzer** : Belli benzer, sıradan *AA:119*
- belibenzer (I)** : Alelade, bayağı, sıradan. *DS/1:634 Kuzköy *Akkuş, Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- belinlemek, beliñlemek (I)** : Şaşkınlıkla karışık korku duymak, irkilmek, ürkmek, uykudan sıçrayarak korku ile uyanmak, afallamak, şaşmak. *DS/1:618 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- belkime** : Belki. *DS/1:620 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- belkit** : Belki *OİYA:336, AA:119*
- belleme (V)** : Belin çıkardığı iri toprak parçası, kesek, işlenmiş toprak: Bellemeleri küçük kırın. *DS/1:622 -Ordu ve köyleri*
- belleme, béleme (I)** : 1. Binek hayvanını soğuktan korumak için beline sarılan veya eyerin altına konulan keçe, meşinlenmiş keçe. *DS/1:621 Ulubey -Ordu*
- bellemek (III)** : Ağacı belinden kesmek. *DS/1:622 Danışman *Fatsa –Ordu*

- bellemek** : Önceden göze kestirilen bir şeyi almak için kollamak *OAD:29*
- bellü** : Besbelli, apaçık, belli, belirli *DS/1:616 Salman *Akkuş –Ordu*
- belyemek** : Belemek. (mes. beşiğe) *KİAT:308*
- bēminen** : Benimle *AA:119*
- bēn** : Beğenmek *OİYA:336*
- bende étmek** : Sahiplenmek *OİYA:336*
- beñiz** : Beniz *AA:119*
- benlikci** : Kendini beğenmiş, kendini öven, gururlu, kibirli, şımarık *DS/1:625 *Ünye –Ordu*
- bēnmek** : Beğenmek. *KİAT:308*
- berdoş** : Serseri, berduş. *DS/1:632 Oğmaca –Ordu*
- beri** : Yakın, yakınlık *OAD:29*
- beribenzer (I)** : Alelade, bayağı, sıradan: Bu işi beribenzer usta yapamaz. *DS/1:634 Danışman *Fatsa, Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- beribenzer (III)**: 1. Eş, emsal, benzer: Bizim terzinin beribenzeri yoktur. *DS/1:634 Danışman *Fatsa, -Ordu ve köyleri*
- berinlemek** : Şaşkınlıkla karışık korku duymak, irkilmek, ürkmek, uykudan sıçrayarak korku ile uyanmak, afallamak, şaşırarak *DS/1:619 Danışman *Fatsa, *Ünye ve köyleri, Şihlar -Ordu*
- berinnemek** : Ansızın uyandırılınca korkmak *OİYA:336*
- berinnemek** : Havale hastalığına tutulmak *OAD:29*
- berinnemek** : Uykuda kendi kendine konuşmak. *DS/1:635 Ulubey -Ordu*

- berkitmek (I) -1** : Sağlamaştırmak, pekiştirmek, sıkıştırmak, sertleştirmek, katılaştırmak *DS/1:603 *Ünye -Ordu*
- bertik** : 2. İncinmiş, burkulmuş eklem. *DS/1:636 -Ordu ve köyleri*
- bertik** : 3. İncinme, burkulma: Kırığı, çıkığı yok dedi, sadece bertikmiş. *DS/1:636 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bertilmek, bertilmék (I)** : 1. İncinmek, burkulmak. *DS/1:637 Karakuş köyleri - Ordu ve köyleri*
- bertilmek, bertilmék (I)** : 2. Berelenmek, yaralanmak. *DS/1:637 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- besbelli** : 1. Sanırım, olasılıkla, ola ki. *DS/6:4456 Ordu*
- beslek** : Evlatlık alınan küçük kız, kız hizmetçi *OAD:29*
- beslek, béslek** : 1. Besleme, hizmetçi, evlâtlık. *DS/1:640 Karakuş köyleri *Ünye - Ordu ve köyleri, OİYA:336*
- beşlemek** : Beslemek. *KİAT:308*
- bestil etmek** : Çok dövmek, pestilini çıkarmak. *DS/1:642 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- beşerleme (II)** :Atın dörtnala koşusu. *DS/1:642 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- beşerleme** : At yürüyüşünün bir nevi. *KİAT:309*
- beşik kertiği** : Kız ve erkek çocukları beşikte iken nişanlama veya böylece nişanlanmış kız, erkek. *DS/1:643 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- beşik kertme, bésik kertme** :Kız ve erkek çocukları beşikte iken nişanlama veya böylece nişanlanmış kız, erkek. *DS/1:643 -Ordu ve köyleri*
- beşik kertmesi -1** : Kız ve erkek çocukları beşikte iken nişanlama veya böylece nişanlanmış kız, erkek. *DS/1:643 *Ünye -Ordu ve köyleri*
- beşik örtüsü** : İki yana akıntısı olan çatı. *DS/1:643 *Ünye köyleri -Ordu ve köyleri*

- bet bez** : Yüz, çehre *AA:119*
- bete gitmek, beté gitmek** : Fenasına gitmek, beğenmemek: Bugün toplantıda Fatma Hanımın tavır ve hareketleri çok betime gitti. *DS/1:645 -Ordu ve köyleri*
- bevlendi** : Meyvelerin olmaya başladığı zaman. *DS/1:645 Burhanettin -Ordu*
- beyaz** : Beyaz. *KİAT:309*
- beyenmek** : Beğenmek *OAD:29*
- bēz** : Beniz *AA:119*
- bēz** : Beniz. *KİAT:308*
- beze basmak** : Ekmeğin yağda kızartılması ile yapılan bir çeşit yemek. *DS/1:651*
*Mesudiye köyleri
- bezeme (I)** : 1. Vücutta şiş ve kızartılarla beliren bir çeşit deri hastalığı. *DS/1:650*
*Kemalpaşa -Ordu
- bezemek** : Benzemek *OİYA:336*
- bezene** : Bezelye. *DS/1:651 -Ordu ve köyleri, OİYA:336*
- bezik (I)** : Soluk, rengini atmış. *DS/1:652 Uzunmusa -Ordu*
- bezik (III)** : Buruşuk, zayıf, etsiz (findık hakkında). *DS/1:652 -Ordu*
- bezmek (I)** : Mısır, fasulye gibi bitkilerin taneleri iyice dolgunlaşmamak. *DS/1:653 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bezmek** : Bıkmak *OİYA:336*
- bezmeldek** : Bir çeşit av kuşu. *DS/1:653 Arpaköy -Ordu*
- bezüik (I)** : Dolgunlaşmamış mısır, fasulye gibi bitkilerin taneleri. *DS/1:653 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*

- bezük** : Bezmiş duruma gelmiş, buruşuk, randımansız fındık *OİYA:336*
- bıcak (III)** : Raf. *DS/1:776 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bıcağ** : Bıçak *AA:119*
- bıçılğan (I)** : Kadınların meme uçlarında, çocukların ayaklarında, hayvanların ayak parmaklarıyla bileklerinde ter, pislik, çamur v.s. sebeplerden ileri gelen sulu yara *DS/1:656 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- bıdamak** : Budamak. *DS/1:658 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- bıdır bıdır** : 3. Gevezelik etmek (hakkında). *DS/1:660 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bıdıramak -2** : Çok ve yersiz söylemek, söylenmek. *DS/1:661 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bıdırık (III)** : Geveze. *DS/1:671 -Ordu ve köyleri*
- bıdırık** : Geveze. *DS/1:671 –Ordu*
- bıho** : Kaçmaması için hayvanların ayağına takılan zincir, demir köstek. *DS/1:662 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- bıldır** : Geçen yıl *OİYA:336, AA:119, OAD:29*
- bılh bılh etmek** : İçi su dolup yumuşamak. *DS/1:665 *Mesudiye -Ordu*
- bılı (II)** : Kara lahanadan yapılan sulu bir yemek. *DS/1:665 *Ünye –Ordu*
- bılıkıma** : Meyvenin iyice olgunlaşması *OAD:29*
- bılıkımak** : 1. Çürümeye, erimeye yüz tutmak, bozulmak, yumuşamak, zedelenmek, sulanmak, yara iltihaplanmak. *DS/1:666 *Ünye -Ordu*
- bınkıldamak** : Et titremek, oynamak, su sıçramak, kıvıldamak. *DS/1:668 Bayadı – Ordu*
- bırağmağ** : Bırakmak *AA:119*
- bırmağ** : Parmak *AA:119*

- bısbıısı** : Kıskandırmak için kullanılan bir ünlem: Bısbıısı kambak, ben yiyim sen bak. *DS/1:670 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bışılamak** : Kıskandırmak için göstermek: Bu armutları Ali'ye bışıladım. *DS/1:670 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bışkı** : Işkın bıçağı *OİYA:336*
- bıtbit (I)** : Geveze. *DS/1:671 -Ordu*
- bıyda** : Buğday. *KİAT:309*
- bıydar** : Buğday *OİYA:336*
- bıyıl** : Bu yıl *DS/1:673 *Ünye -Ordu, OAD:30*
- bıyıl** : Bu yıl *KİAT:309*
- bızdıklamak (II)** : Kaçmak. *DS/1:674 Uzunmusa -Ordu*
- bızdın -1** : Kuyruk sokumu, anüs. *DS/1:833 -Ordu*
- bızdın yatağı** : Sığırların döl yatağı, rahim. *DS/1:674 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- bızdın** : Kaynak sokumu kemiği *OAD:29*
- bızgımak** : Oyun bozanlık etmek, mızımak, caymak, caydırmak. *DS/1:675 *Ünye -Ordu*
- bızgıncı** : Mızıkçı. *DS/1:674 *Ünye -Ordu*
- bızıkçı** : Mızıkçı. *DS/1:674 *Ünye -Ordu*
- bızlık (II)** : Sıkıntı. *DS/1:675 *Ulubey -Ordu*
- bızlık** : Makat *OAD:29*
- bi** : Bir *AA:119*
- bibi (I)** : 1. Hala. *DS/1:677 Uzunisa, Danışman *Fatsa, -Ordu, OİYA:336, OAD:29*

- bibi (I)** : 6. Teyze. *DS/1:678 -Ordu*
- bicaklık** : Raf. *DS/1:776 Kuzköy *Akkuş –Ordu*
- bicik (I)** : Meme, meme başı. *DS/1:681 -Ordu*
- bicimcik** : Ufacık, bir parçacık, bir tutam. *DS/1:682 Karakuş *Ünye –Ordu*
- biçak** : Bıçak *OİYA:336*
- biçenek** : Biçilmek üzere korunan otlak *OİYA:336*
- biçi biçi** : Hayvanları çağırma ve kovalama ünlemi. *DS/1:680 Karakuş -Ordu*
- biçik (I)- 2** : Sel yatağı, dere, dere yatağı. *DS/1:656 Karakuş *Ünye -Ordu*
- biçik (III) -1** : Buzağı. *DS/1:812 Karakuş *Ünye –Ordu*
- biçik** : Buzağıdan büyük yavru *AA:119*
- biçik** : Dana, sığır yavrusu *OİYA:336*
- biçilgen** : Kadınların meme uçlarında, çocukların ayaklarında, hayvanların ayak parmaklarıyla bileklerinde ter, pislik, çamur v.s. sebeplerden ileri gelen sulu yara. *DS/1:657 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- biçirgen** : Kadınların meme uçlarında, çocukların ayaklarında, hayvanların ayak parmaklarıyla bileklerinde ter, pislik, çamur v.s. sebeplerden ileri gelen sulu yara. *DS/1:657 -Ordu*
- biçirgen** : Ayak parmakları arasında çıkan mantar hastalığı *OİYA:336*
- biddinnah** : Bir parça, azıcık, biraz. *DS/1:686 *Mesudiye -Ordu*
- bi-de** : Bir de. *KİAT:309*
- bidek** : 1. Yabani ağaçların yenmeyen meyvesi. *DS/1:684 –Ordu*
- bidek** : Tomurcuk *OİYA:336*
- bidi bidi (II)** : 3. Köpek çağırma ünlemi. *DS/1:688 –Ordu*

- bidik** : Köpek yavrusu *OİYA:336*
- bigıyuh** : Bir parça, azıcık, biraz. *DS/1:686 *Mesudiye –Ordu*
- bihamla** : Ani, hemen *OAD:30*
- bila** : Bela *OAD:30*
- bilāder** : Birader, arkadaş *AA:119*
- bile** : Birlikte, beraber *OAD:29*
- bile** : Birlikte: Eve bile mi gittiniz? *DS/6:4461 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- bilecen (II)** : Saat. *DS/1:691 -Ordu*
- bilek boşandırma** : Yürürken tökezleme (at hakkında). *DS/1:691 Karakuş köyleri *Ünye –Ordu*
- bileki (I)** : 2. Mısır ekmeği pişirmeye yarayan içi oyuk taş. *DS/1:691 *Ünye – Ordu*
- bileki (II)** : Taş kapta pişirilen mısır ekmeği. *DS/1:691 *Ünye –Ordu, OİYA:336*
- bileki** : Ekmek pişirmeye mahsus taş. *KİAT:309, OAD:29*
- bileki** : İçinde ekmek pişirilen, taştan yapılmış bir çeşit kap. *DS/6:4461 Ordu*
- bilekime** : Bari, keşke, hiç olmazsa, öyle ise *DS/1:506 *Mesudiye -Ordu*
- bilerki taşı** : Üzerinde ekmek pişirilen taş *OİYA:336*
- bilersük** : Bilezik. *DS/1:692 Salman *Akkuş –Ordu*
- bilerzúk** : Bilezik *AA:119*
- billeşdürmek** : Birleştirmek *OİYA:336*
- billeşmek** : Birleşmek. *KİAT:309, OİYA:336*
- billik (II)** : Birlik. *DS/1:694 Kuzköy *Akkuş –Ordu*

- billik** : Birlik, beraber. *KİAT:309, OAD:30*
- bilō** : Bileği, bileği taşı *AA:119*
- bilōğ** : Bileği taşı. *DS/I:690 *Mesudiye –Ordu*
- bindürtmek** : Bindirmek *AA:12*
- binıt (I)** : Ekmek olacak hamurların (bezelerin) konulduğu ağaçtan, gözlü bir araç. *DS/I:696 *Ünye ve çevresi –Ordu*
- binıt** : Ekmekçilerin kanun koydukları tabla *OAD:29*
- biparça** : Bir parça *OAD:30*
- bir çalım** : Bir parça, azıcık, biraz. *DS/I:686 *Mesudiye -Ordu*
- bir kırık** : Bir parça, azıcık, biraz. *DS/I:686 *Mesudiye -Ordu*
- bir solukluk** : Kısa bir zamanlık, bir anlık. *DS/I:702 -Ordu*
- bir tahtadan** : Hepsini birden: Öküze bir tahtadan yüz lirayı saydı. *DS/I:702 *Mesudiye –Ordu*
- bir tee -1** : Bir parça, azıcık, biraz. *DS/I:686 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- bir tee** : 2. Bir tane. *DS/I:702 *Mesudiye -Ordu*
- bir tike -1** : Bir parça, azıcık, biraz. *DS/I:686 -Ordu*
- bir tike** : 2. Küçük. *DS/I:703 –Ordu*
- birbir** : Yabancı olmayan, akraba, yakın. *DS/I:698 *Ünye –Ordu, AA:120*
- birem birem** : Birer birer. *DS/I:699 Karakuş *Ünye –Ordu*
- birez** : Biraz *AA:120*
- birōn** : Yarından sonraki gün *OİYA:336*
- birte’e** : Azıcık *OAD:29*

- birükdüme** : Biriktirmek *OİYA:336*
- birzat** : Bizzat, kendi *OİYA:336*
- biseğel -2** : Birazdan. *DS/I:700 *Fatsa -Ordu*
- bisel, bisêl -1** : Az bir zaman, bir an. *DS/I:703 Karakuş *Ünye -Ordu*
- biselden, bisêlden** : Birazdan. *DS/I:700 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bişmek** : Bişmek *OİYA:336*
- bişdirmek** : Biçtirmek *OİYA:336*
- bişgünnük** : Pişginlik, olgunluk *OİYA:336*
- bişirgeç** : 2. Saçta yufka ekmeği çevirmeye yarayan tahta aygıt. *DS/I:706 Danışman *Fatsa -Ordu*
- bişirgen** : Kadınların meme uçlarında, çocukların ayaklarında, hayvanların ayak parmaklarıyla bileklerinde ter, pislik, çamur v.s. sebeplerden ileri gelen sulu yara. *DS/I:657 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bişirik (II)** : Kadınların meme uçlarında, çocukların ayaklarında, hayvanların ayak parmaklarıyla bileklerinde ter, pislik, çamur v.s. sebeplerden ileri gelen sulu yara. *DS/I:657 *Mesudiye -Ordu*
- bişmek** : Pişmek *AA:120, OAD:30*
- bişşi** : İnce pide *OAD:29*
- bişşi** : Lokma tatlısı. *DS/I:708 *Ünye -Ordu*
- bitā** : Boyuna, biteviye *AA:120*
- bitecük** : Bir tanecik. *DS/I:708 *Mesudiye -Ordu*
- bitemi** : 1. Tamı, tamamı. *DS/I:709 Kıldaca *Mesudiye, Arpaköy -Ordu*
- bitemi** : Tamamen, tamamıyla *OAD:29*

- biter** : Bal ve pekmezin soğuktan donması *OAD:29*
- bitgel** : Münbit, verimli yer *OAD:30*
- bitgel** : Verimli. *DS/I:709 Aybastı, Şıhlar *Ulubey, *Ünye –Ordu, AA:120*
- bitilgen** : Kadınların meme uçlarında, çocukların ayaklarında, hayvanların ayak parmaklarıyla bileklerinde ter, pislik, çamur v.s. sebeplerden ileri gelen sulu yara. *DS/I:657 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- bitilgen** : Ayak parmaklarında benlerden oluşan bir çeşit yara *OAD:30*
- bitmek (I)** : 1. Koyulaşmak, donmak (Pekmez, sekerli maddeler). *DS/I:711 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- bittike** : Bir parça, azıcık, biraz. *DS/I:687 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- bitümek** : Bitirmek *AA:120*
- bitün** : Bütün. *KİAT:309*
- bitüşük** : Bitişik *AA:120*
- biy** : Bir kere *AA:120*
- biyi** : Bir kere *AA:120*
- biyo -1** : Bu defa, bu sefer. *DS/I:764 *Mesudiye -Ordu*
- biyo** : Bir yol, bir kere *AA:120*
- biyol (II)** : Bir kere. *DS/I:713 –Ordu, OAD:29*
- biz** : Deri delme aleti *OİYA:336*
- bizdik (III)** : Tembel, miskin. *DS/I:713 *Ünye -Ordu*
- bizirdemek** : Organlar uyuşmak. *DS/I:714 Mesudiye –Ordu*
- bölce** : Börülce, fasulye *AA:120*

- bón** : Bugün *AA:120*
- bō** : Boğmak *OİYA:336*
- boba** : Baba *KİAT:309, OİYA:336, AA:120, OAD:30*
- bobal** : Vebal *AA:120*
- bobalıh** : Babalık *AA:120*
- bobayıt** : İri cüsseli *AA:120*
- bôca** : Bu gece. *DS/1:715 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- bocanma** : Gayret *DS/1:715 –Ordu*
- bôce (III)** : Bu gece *DS/1:754 Kutluca *Ünye, Danışman *Fatsa –Ordu, OİYA:337*
- bodoç -4** : Çam ağacından yapılmış su fıçısı, varil. *DS/1:720 Kuzköy *Akkuş – Ordu*
- boduç (I)** : 1. Çam ağacı veya topraktan yapılmış küçük testi, yuvarlak, kulpsuz testi. *DS/1:718 *Ünye -Ordu*
- boduç** : Çam ağacından yapılan kulplu su testisi *OAD:30*
- bogda** : Buğday *OAD:30*
- boğanak** : 1. Sağnak, şiddetli yağmur *DS/1:722 Uzunmusa –Ordu*
- boğaz ağrığı** : Hazır yiyici. *DS/1:726 *Mesudiye -Ordu*
- boğaz doldurma** : Mısır, kabak gibi bitkilerin diplerini çapalayarak toprakla doldurma. *DS/1:727 *Mesudiye -Ordu*
- boğaz** : Geçit *OİYA:336*
- boğazlı** : Obur, pisboğaz. *DS/728 -Ordu*
- boğazsak** : 1. Obur, pisboğaz. *DS/1:728 Karakuş *Ünye -Ordu*

- boğcak** : Kadınların kullandıkları renkli yün, sırma veya iple örülmüş kuşak, bel bağı *DS/1: 476 Danışman *Fatsa -Ordu*
- boğulamak** : Buğulamak. Kurtluca. *DS/1:730 *Ünye -Ordu*
- boğumlamak (I)** : Her hangi yuvarlak bir şeyin çevresini, başka bir şeyle karşılaştırmak amacıyla, sağ elin baş ve orta parmaklarıyla kavrayarak ölçmek. *DS/1:730 *Mesudiye –Ordu*
- boh bohlat** : Ne olduğu belli olmayan, aşağılık kişiler. *DS/1:731 *Mesudiye –Ordu*
- boh** : Dışkı *AA:120*
- bohça (I) -5** : Nişanlı kız tarafından erkeğe gönderilen hediye bohçası. *DS/1:730 Danışman *Fatsa -Ordu*
- bohça atdumak**: Nişanı bozdurmak *AA:120*
- bohça atmak** : Nişanı bozmak *AA:120*
- bohça** : 1. Bohça, çıkın 2. Nişanlı kıza oğlan evinin gönderdiği hediye çıkını *AA:120*
- bohça** : Davar ve karasığırlara arız olan bir hastalık *OAD:30*
- bokboğaz** : Obur, pisboğaz. *DS/1:728 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bokluk (I)** : 2. İşkembe. *DS/1:733 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bokuç** : Manı oyununda hedef olarak kullanılan, elma büyüklüğünde yuvarlak taş. *DS/1:733 *Ünye –Ordu*
- bolamak (II)** : Havayı yoğun şekilde doldurmak (duman). *DS/1:734 Ulubey -Ordu*
- bolamak** : Kesif surette havaya çıkan duman *OAD:30*
- bolaramak** : Genişlemek, çoğalmak. *DS/1:734 Karakuş *Ünye –Ordu*
- bolatlamak** : Tarım aletlerinin ağzına ek yapmak, çelik vurmuk *OİYA:336*

- bonalgunluk** : Eziyet, darlık. *DS/1:736 Arpaköy –Ordu*
- boncuğ** : Boncuk *AA:120*
- bondoruh, bonduruk, bondûruk** : Boyunduruk. *DS/1:736 Kuzköy *Akkuş –Ordu*
- boon, bôn** : Bugün. *DS/1:766 Kuzköy *Akkuş –Ordu, OİYA:337*
- bóra** : Bura *OİYA:336*
- borana (I) -1** : Bulgur veya pirinçle pişirilen sebze üzerine yoğurt dökülerek yapılan yemek *DS/1:739 *Ünye -Ordu*
- borana** : Cacık *OİYA:336*
- boranı -1** : Bulgur veya pirinçle pişirilen sebze üzerine yoğurt dökülerek yapılan yemek. *DS/1:739 *Mesudiye -Ordu*
- boranılamak, boranlamak** : 1. Kar yağmak. *DS/1:739 -Ordu*
- borboh** : Aşağılık kişiler. *DS/1:739 *Mesudiye –Ordu*
- borda** : Burada *KİAT:309, OAD:30*
- bordan** : Buradan *KİAT:309, OAD:30*
- bordana** : Düz direk, kereste. *DS/1:740 Ulubey, Akkise -Ordu*
- bordana** : Tahtalık ağaç kütüğü *OAD:30*
- börek (II)** : Böbrek. *DS/1:765 Küpdüşen *Fatsa -Ordu*
- bori (I)** : Buraya. *DS/1:740 Kurtluca *Ünye –Ordu*
- boruçul** : Kendini bilmeyen. *DS/1:741 –Ordu*
- boruçul** : Kendisine sahip olamayan adam *OAD:30*
- bostan** : Hıyar, salatalık. *DS/6:4465 Boğazcık *Perşembe Ordu*

- bostan** : Salatalık. *DS/1:742 Sarmaşık *Fatsa, Bayadı –Ordu, OİYA:336, OAD:30*
- bovalmak** : Usanmak, yorulmak, bunalmak, darda kalmak *DS/1:791 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- bovartlak** : Gırtlak. *DS/1:731 Karakuş *Ünye -Ordu*
- boy** : Bir kısım, bir parça *OAD:30*
- boy** : Kere, defa *OİYA:337*
- boyamak (I)** : Ağır söz söylemek, aşağılamak. *DS/1:745 *Mesudiye –Ordu*
- boydah, boydak** : 2. Bekâr, yalnız, serbest. *DS/1:745 Uzunmusa –Ordu*
- boydah, boydak** : 1. Yükü olmayan yaya. *DS/1:745 *Ünye -Ordu*
- boydak** : Yaya gitmek *OAD:30*
- boymul** : Boynu siyah koyun. *DS/1:746 Akpınar –Ordu*
- boymul** : Boynunda beyazlık bulunan hayvan *AA:120*
- boyna boyna** : Devamlı *AA:120*
- boyna** : Boyuna, daima *AA:120*
- boynul** : Boynu siyah koyun *OAD:30*
- boyunduruğ** : Boyunduruk *AA:121*
- boyunduruk** : Boyunduruk *OİYA:337*
- boz** : Kıraç arazi *OİYA:337*
- bozaltı** : Alacakaranlık *OAD:30*
- bozamık** : Yağmur, hava *OAD:30*
- bozarmak (I)** : 3. Utanmak, kızarmak. *DS/1:749 *Mesudiye –Ordu*

- bozilik** : Bir çeşit mutfak *OİYA:337*
- bozlamak (II)** : Tarla boş kalmak, sürülmeden kalmak. *DS/1:751 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bozlatmak** : Tarlayı nadasa bırakmak. *DS/1:752 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bozmancalık yapmak** : Arayı bozmak, pazarlığı bozmak, sözden caymak, caydırmak. *DS/1:752 *Mesudiye –Ordu*
- bozo** : Buzağı, sütten kesilmiş sığır yavrusu *OİYA:337*
- bozuğ** : Bozuk, bozulmuş *AA:121*
- bozûlacı** : Gebe *DS/1:779 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bozüü** : Buzağı *DS/1:674 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- bö'le** : Böyle *OAD:30*
- bö' ön** : Bugün *OAD:30*
- böce** : Fasulye. *DS/6:4466 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- böce** : Fasulye *HROK: 233*
- böce** : Fasulye *KİAT:309, OİYA:337*
- böceği sönmek** : Gücü tükenmek, umutsuz kalmak. *DS/1:754 *Mesudiye –Ordu*
- böcük (I)** : 4 Böcek, akrep, çıyan, örümcek v.s *DS/1:755 *Danışman, *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- böcük** : Böcek *KİAT:309, OİYA:337*
- bögürtük** : Kansız, zayıf. *DS/1:759 *Ünye –Ordu*
- bögce** : Fasulye. *DS/1:765 -Ordu*
- bögçük** : Böcek, akrep, çıyan, örümcek v.s *DS/1:756 Kuzköy *Akkuş –Ordu*

- bögelek (I)** : 1. Sığırları rahatsız eden bir çeşit sinek, gübre sineği. *DS/1:759 – Ordu*
- bögelek** : Fasulye *OAD:30*
- bögön** : Bugün. *DS/1:766 Danışman *Fatsa, Kutluca *Perşembe -Ordu*
- bögön** : Bugün *KİAT:309*
- bögrül (I)** : Yan tarafı beyaz olan sığır. *DS/1:765 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- bögür (II)** : Göğüs. *DS/1:766 –Ordu*
- bögürtlük** : Kansız, zayıf *OAD:30*
- böhenek** : Sığırları rahatsız eden bir çeşit sinek, gübre sineği *DS/1:760 Arpaköy –Ordu*
- bökelek** : Sığırları rahatsız eden bir çeşit sinek, gübre sineği *DS/1:760 Şıhlar, Ulubey –Ordu*
- bökelek** : Bükenek *OİYA:337*
- bökelek** : Sığır sineği *OAD:30*
- bökmek** : Bükmek *OİYA:337*
- bölce -2** : Fasulye. *DS/1:765 *Ünye -Ordu*
- böle** : Böyle *KİAT:309, OİYA:337*
- bölermek** : Gözü fazla açmak *OİYA:337*
- bölerük** : Patlak, dışarı fırlamış, devrik. *DS/1:614 Karakuş köyleri*Ünye -Ordu*
- bömbörtük** : Göze hoş görünmeyen (renk için). *DS/6:4466 -Ordu*
- bön** : Bugün. *KİAT:309*
- böngence ağlamak** : Birdenbire ağlamak. *DS/1:769 Karakuş *Ünye –Ordu*

- böökük** : Böcek *OAD:30*
- böörtmek (I)** : İnsan, hayvan acı ses çıkarmak. *DS/1:769 Ulubey –Ordu*
- böremit** : Fırında kızartılmış elma, armut. *DS/1:769 Burhanettin –Ordu*
OAD:30
- böremit** : Haşlanmış meyve *OİYA:337*
- böremüt** : Tam kuramamış armut. *DS/1:769 Mesudiye –Ordu*
- börtmek (I)** : 5. Solmak, rengi kaçmak. *DS/1:772 *Ünye -Ordu*
- börtük (III)** : Zayıf, çelimsiz. *DS/1:772 *Ünye -Ordu*
- börtük** : Açık, soluk (renk için). *DS/6:4466 Ordu*
- börük başı** : Ocağın üstüne yapılan raf. *DS/1:772 *Mesudiye –Ordu*
- börölce** : Fasulye *OAD:30*
- bövek** : Kuytu. *DS/1:773 Saylan *Ünye -Ordu*
- bövenek (II)** : Bal yapmayan arı. *DS/1:773 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- bövenek** : Tembel arı *OAD:30*
- böyönmek (II)** : Bulaşmak, bulanmaki serpilmek : Değirmene girdim una belendim.
DS/1:613 *Mesudiye -Ordu
- böylecüküne** : Böylece *AA:121*
- böyüküne** : Büyükçe *AA:121*
- böyük** : Büyük *OİYA:337*
- böyümek** : Büyümek *OİYA:337, AA:121*
- böyütmek** : Büyütmek *AA:121*
- bör** : Böğür, bağır *OİYA:337*

- börtlen** : Böğürtlen *OİYA:337, AA:120*
- börül** : Boğazı beyaz sığır *AA:120*
- buaz** : Boğaz, dar geçit *AA:121*
- buba** : Baba. *DS/1:774 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Ordu, KIAT:309, OİYA:337, AA:121*
- bucak (I)** : 1. Köşe, bucak, uç, aç. *DS/1:775 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- bucaklık (I)** : Raf. *DS/1:776 Danışman *Fatsa -Ordu*
- buçuh** : Buçuk *AA:121*
- buday** : Buğday *AA:121*
- büdey** : Buğday *AA:121*
- bugun** : Bugün *KIAT:310*
- buğ (I)** : 1. Buhar, buğu. *DS/1:778 Karakuş *Ünye –Ordu*
- buğalmak** : Bunalmak, daralmak. *DS/1:779 Danışman *Fatsa –Ordu, OAD:31*
- buğalmak** : Bunalmak, sıkılmak *OAD:31, KIAT:310*
- buğaz** : Boğaz, gırtlak *OAD:31, KIAT:310*
- buğda** : Buğday *KIAT:310*
- buğdaycık (II)** : Serçe. *DS/1:780 *Ünye -Ordu*
- buğluk** : Hamam, hamamlık. *DS/1:781 -Ordu ve köyleri*
- buğuluk** : Ocak *OAD:31*
- buğuz etmek** : Kırgınlığı sözle belirtmek, sitem etmek. *DS/6:4467 Ordu*
- buğuz** : 2. Kırgınlığı belirten söz, sitem. *DS/6:4467 Ordu*

- buğuz** : Kin, haset *OAD:30*
- buhara** : Baca *DS/1:782 Danışman *Fatsa -Ordu*
- buharı** : 1. Baca. *DS/1:782 Şeyhler, Ulubey -Ordu*
- búk** : Sık çalılık *AA:121*
- bulak (I)** : 1. Kaynak. *DS/1:785 Çandır –Ordu*
- bulamaç** : Koyu pekmez *OAD:31*
- bulaş-** : Takılmak *OİYA:337*
- bulaşmak (I)** : 1. Başlamak: Yarın işe bulaşacağım. *DS/1:786 *Ünye, Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, Uzunmusa –Ordu, OAD:31*
- bulaşmak (III)** : Çatmak, sataşmak. *DS/1:787 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş – Ordu*
- bulaşmak** : Başlamak, tevessül etmek. *KİAT:310*
- büle** : Böyle *OİYA:337*
- bulgu** : 1. Keşif, icat. *DS/1:788 Bayadı -Ordu*
- bulgurcuk (I)** : 2. Küçük dolu tanesi, dolu. *DS/1:788 Ordu ve köyleri*
- bóún** : Bugün *AA:120*
- búñek** : Hayvanlara takılan burunluk *AA:121*
- bunmak** : Beğenmemek, azımsamak, küçümsemek. *DS/1:793 *Ünye –Ordu*
- burç (II)** : 1. Dallardaki taze yaprak ve filiz. *DS/1:795 -Ordu*
- burç** : Fındık çiçeği, tomurcuk *OAD:31*
- burgaç (II)** : 2. Dolaşık, çapraşık, eğri büğrü, eğri. *DS/1:796 *Mesudiye, Karakuş köyleri *Ünye –Ordu, OAD:31*

- burgaç (II)** : 4. Taranmış, eğrilmek üzere burulup hazırlanmış yün. *DS/1:796 Şihlar, Ulubey -Ordu*
- burgaçlık etmek** : Yan çizmek, aykırı hareket etmek. *DS/1:797 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- burgalamak (II)** : Kıvırmak, bükmek. *DS/1:797 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- burkuntu (I)** : Mide bulantısı, sancı. *DS/1:799 -Ordu ve köyleri*
- burkuntu (II)** : Şiddetli rüzgâr, kasırga. *DS/1:799 Şihlar, Ulubey -Ordu*
- burkuntu** : Kasırga *OAD:31*
- burkuşmak (I)** : Karışmak, dolaşmak, burulmak. *DS/1:797 Şihlar, Ulubey -Ordu*
- burkuşmak** : Boğuşmak. *DS/6:4468 Ordu ve çevresi*
- burkuşmak** : İki kişinin birbiriyle el şakası yapması *OAD:31*
- burnunu eğmek** : Darılmak, gücenmek. *DS/1:803 *Mesudiye -Ordu*
- buruğ** : 1. Ters, inatçı 2. Erkek keçinin iğdiş edilmiş *AA:121*
- buruk (IV)** : Tatsız su. *DS/1:802 -Ordu*
- buruk** : Enenmiş *OAD:31*
- burulgan (I) -1** : Su çevrisi, girdap. *DS/1:798 -Ordu*
- burulgan (I)** : 2. Hortum. *DS/1:802 -Ordu*
- burulgan (II)** : İshal, dizanteri. *DS/1:798 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- burulgan** : Girdap, rüzgar *OAD:31*
- burun bükme** : Burun kıvırmak *AA:121*
- burunduruk** : Hayvanların burunları üstüne takılan kıskaç. *DS/1:803 Bayadı -Ordu*

- burunlamak (III)** : 1. Burnu ile itmek, beğenmemek. *DS/1:803 Karakuş köyleri*
*Ünye –Ordu
- burunsak** : 3. Hayvanların burunlarına takılan ip. *DS/1:804 Karakuş köyleri*
*Ünye, *Mesudiye –Ordu
- burunsak** : Sığır yavrularının annelerini emmeleri için burunlarına takılan çivili tasma *OAD:31*
- burunsuğ** : Anasını emmemesi için buzağuların burnuna takılan başlık *OİYA:337*
- buvaz** : Boğaz, dar geçit *OİYA:337*
- buvur** : Duman *OİYA:337*
- buydar** : Buğday. *DS/6:4468 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- buydar** : Buğday. *KİAT:310*
- buyday** : Buğday. *DS/1:780 Danışman *Fatsa –Ordu*
- buyday** : Buğday *OAD:31*
- buymak** : Üşümek, donmak *AA:121, OAD:31*
- buynuz (I)** : 1. Boynuz. *DS/1:808 Kuzköy *Akkuş –Ordu, KİAT:310, OAD:31*
- buzalamak** : Doğurmak (İnek hakkında). *DS/1:676 *Mesudiye, *Gölköy -Ordu*
- buzamak** : Doğurmak (İnek hakkında) *DS/1:676 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- buzavu** : Buzağı *OİYA:337*
- buzō** : Buzağı *OİYA:337, AA:121, OAD:31, KİAT:310*
- büdek** : Meşe palamudu *OAD:31*
- büğek (I)** : Buzağuların analarını emmelerini önlemek için, ağızlarına takılan sivri uçlu bir aygıt. *DS/1:813 Danışman *Fatsa -Ordu*
- büğet -3** : Suyun önüne çekilen set, bent. *DS/1:831 Karahasan *Gölköy –Ordu*

- bük (II)** : 5. Düz ve büyük toprak parçası. *DS/1:815 Ebülhayır -Ordu*
- bük** : Dere kıyılarındaki çalılık, dikenlik *OAD:31*
- bükeç -4** : Kambur. *DS/1:818 Karakuş *Ünye ve köyleri -Ordu*
- bükeç** : 5. Eğri. *DS/1:817 Danışman *Fatsa -Ordu*
- bükelek** : Sığırları rahatsız eden bir çeşit sinek, gübre sineği. *DS/1:760 Kuzköy *Akkuş, *Merkez köyleri -Ordu*
- bükemeç -1** : Dönemeç. *DS/1:816 Kuzköy *Akkuş, Karakuş ve köyleri *Ünye – Ordu*
- büklülük** : Havanın çok sıkıntılı ve sıcak hali *OAD:31*
- bükme (I)** : Dönemeç. *DS/1:816 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- bükmeç** : Dönemeç. *DS/1:816 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- bükürü** : Kambur. *DS/1:818 Bayadı –Ordu, OAD:31*
- büküşmek** : 1. El şakası yapmak. *DS/1:819 *Mesudiye ve köyleri –Ordu*
- bülgü** : Bilgi *OİYA:337*
- bülkü** : Havanın bunaltıcı sıcak zamanı. *DS/1:820 Ulubey, Bahattin -Ordu*
- büklülük** : Havanın bunaltıcı sıcak zamanı. *DS/1:820 Karakuş *Ünye, Aybastı – Ordu*
- bülü bülü (I)** : Kümes hayvanlarını çağırma ünlemi. *DS/1:693 Karakuş *Ünye -Ordu*
- bülüç** : 1. Piliç. *DS/1:821 Karakuş ve köyleri *Ünye -Ordu*
- bülük (II)** : Tavuk. *DS/1:821 Karakuş ve köyleri *Ünye, *Mesudiye ve köyleri - Ordu*
- bülülemek** : Tavukları çağırarak. *DS/1:822 Karakuş ve köyleri *Ünye -Ordu*

- büngüldemek** : 1. Su topraktan kaynamak. *DS/1:823 Bayadı, Danışman *Fatsa - Ordu*
- büngüldemek** : 2. Su ateşte kaynamak. *DS/1:824 Uzunmusa, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- büngüldemek** : 4. Yavrusunu veya eşini arayan manda bağırmak. *DS/1:824 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- büngülek** : Kaynak, pınar *DS/1:823 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- bünnük** : Çarşaf, çar. *DS/1:826 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- bürdek** : Tomurcuk. *DS/1:824 Karakuş ve köyleri *Ünye –Ordu, OAD:31*
- bürmek (III)** : 2. Kederli bir insan seslice ağlamak. *DS/1:828 Ulubey –Ordu*
- bürük** : Duvak *AA:121*
- bürüklenmek** : Üzerine örtünmek *AA:121*
- bürün** : Öbürgün *AA:121*
- bürük (I) -1** : Baş örtüsü. *DS/1:825 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- bürük (I) -2** : Çarşaf, çar. *DS/1:826 *Mesudiye, *Ünye ve köyleri, Armutlu *Gölköy –Ordu*
- bürük** : Ağaçları bürüyen yabanî diken *OİYA:337*
- bürüklük (II)** : Havanın bunaltıcı sıcak zamanı. *DS/1:820 Ulubey -Ordu*
- bürüklük** : Bulutlu hava *OAD:31*
- bürülemek -1** : Örtmek. *DS/1:827 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- bürüme** : Koyu gölgeli, sık ağaçlı yer *OAD:31*
- bürümeç** : Başörtüsü *OAD:31*
- bürümek** : 1. Örtmek, kaplamak. *DS/1:829 Karakuş bucağı köyleri *Ünye – Ordu*

- bürüncek** : Saç örtüsü *OİYA:337*
- bürüneç** : Çevre, yazma, başörtüsü *KİAT:310*
- bürütmek** : Büründürmek *KİAT:310, OAD:31*
- büsükmek** : Çok acıkmak. *DS/1:830 Bahattin –Ordu*
- büşmek** : Pişmek *KİAT:310*
- büşürgeç** : Saçta yufka ekmeği çevirmeye yarayan tahta aygıt *DS/1:707 Çavdar, Karakuş ve köyleri *Ünye –Ordu*
- büşürgen** : Pişik. *DS/1:706 Salman *Akkuş -Ordu*
- büşürmek** : Pişirmek *OİYA:337, AA:121, OAD:31*
- bütürmek** : Bitirmek *OİYA:337*
- büvek -1** : Suyun önüne çekilen set, bent. *DS/1:831 Buhari -Ordu*
- büvek -2** : Buzağuların analarını emmelerini önlemek için, ağızlarına takılan sivri uçlu bir aygıt. *DS/1:813 Kuzköy *Akkuş –Ordu*
- büvek** : Anasını emmemesi için buzağuların burnuna takılan başlık *OİYA:337*
- büvemek** : Suyun önüne bent yapıp toplanmasını sağlamak, göl haline getirmek *DS/1:762 Karakuş ve köyleri *Ünye -Ordu*
- büvenek** : Sığırları rahatsız eden bir çeşit sinek, gübre sineği. *DS/1:761 Ulubey -Ordu*
- büzük (I)** : Sıkılğan. *DS/1:834 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye –Ordu*

C

- cā** : Cağ, üzerinde pekmez yapılacak armutların ezildiği tekne *AA:121*

- caba (II)** : Güveç, toprak tencere. *DS/2:837 Şihlar *Ulubey –Ordu*
- caba** : Ağrı, sızı *OAD:32*
- caba** : Bedava, parasız *OAD:32*
- cabalamak** : Gayret etmek *OİYA:337*
- cabla otu** : Kökünden kara boya çıkarılan ot. *DS/2:839 –Ordu*
- cablama** : Çatılarda kiremitlerin altına konulan tahta; tarlaların kenarını çevirmek için kullanılan uzun, ince, eni dar tahta *OİYA:337*
- cablama** : Tavanlarda tuğlaların altına konulan, tarla, bahçe çevirmekte kullanılan, ince uzun yontulmuş ağaç. *DS/2:838 *Ulubey, Karakuş *Ünye -Ordu*
- cabpadak** : Aniden, birden bire *OAD:32*
- cabur -1** : Cılız, zayıf. *DS/2:872 *Ulubey –Ordu*
- cabur cabur** : Zayıf *OAD:32*
- cabur** : Tüysüz *OAD:32*
- caburga** : Ezilmiş, bozulmuş balık. *DS/6:4471 Ordu*
- cacik** : Sapından turşu yapılan bir bitki *OAD:32*
- cağ (I)** : 4. Büyük çuval. *DS/2:841 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- cağ (IV)** : 1. Lavabo, banyo. *DS/2:841 Aybastı -Ordu*
- cağ (VI)** : 2. Ekin taşımaya yarayan kızakların altına konulan çatal ağaçlar. *DS/2:843 *Mesudiye -Ordu*
- cağ** : Mutfaklarda bulaşık suyunun aktığı çukur *OAD:32*
- cahal** : Cahillik *KİAT:310*
- cahal** : Genç, cahil. *DS/2:846 Salman *Akkuş –Ordu, OAD:32*

- cala (III)** : Olmamış meyve. *DS/2:1034 Uzunmusa -Ordu*
- calamuk** : Nemli, yağmurlu hava. *DS/2:917 Çılader *Ünye –Ordu*
- calaz (I)** : 1. Mısır koçanı, sapı. *DS/2:850 Karakuş *Ünye -Ordu*
- camba** : İki ile dört yaş arasında erkek manda. *DS/2:996 *Ünye, Salman *Akkuş -Ordu*
- cambuldamak** : Su içine taş atıldığı zaman ses çıkarmak. *DS/2:1015 Danışman *Fatsa -Ordu*
- camburt** : Yaylalarda yetişen ve kökünden hayvan bitini öldürmeye yarayan ilâç yapılan bir ot. *DS/2:853 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- camı** : Cami *KİAT:310*
- camış** : Manda *OİYA:337, OAD:32*
- can cara** : Derman, güç: Bu sene çok çalıştığımndan canım caram kalmadı. *DS/2:855 Danışman *Fatsa -Ordu*
- can tahtası** : Göğüs kemiği. *DS/2:858 *Mesudiye –Ordu*
- canak** : 1. Toprak veya bakır kap. *DS/2:854 Danışman *Fatsa -Ordu*
- canaşı** : Ölünün ardından, canı için verilen yemek. *DS/2:854 *Mesudiye -Ordu*
- cangaza** : Geveze. *DS/2:851 –Ordu*
- cangıldak aktarmak** : Suyu yahut sulu bir şeyi birden boşaltmak. *DS/2:856 *Ünye-Ordu*
- cangıldak su etmek** : Fazla sulandırmak. *DS/2:856 *Ünye –Ordu*
- cānik** : Cenik *KİAT:310*
- cannu** : Canlı *AA:121*

- canta** : Çanta *KİAT:310*
- cap (I)** : 2. Küp, sırlı su küpü *DS/2:858 *Ulubey -Ordu*
- cap** : Küçük çömlek *OAD:32*
- caplama** : Tavanlarda tuğlaların altına konulan, tarla, bahçe çevirmekte kullanılan, ince uzun yontulmuş ağaç. *DS/2:838 *Mesudiye -Ordu*
- capula** : Kaba deriden yapılmış ucu sivri ve kıvrık ayakkabı, yemeni. *DS/2:1078 *Mesudiye -Ordu*
- caranak** : Şimşek ve gök gürültüsüyle yağın hızlı yağmur, sağanak. *DS/6:4471 Ordu*
- carap** : Çorap. *DS/2:860 Salman *Akkuş -Ordu*
- carcar (I)** : Geveze, dedikoducu. *DS/2:847 *Ünye köyleri -Ordu*
- carcarı -1** : Geveze, dedikoducu. *DS/2:847 Karakuş *Ünye -Ordu*
- carcarı** : 2. Kötü sesli. *DS/2:860 Karakuş *Ünye -Ordu*
- carcur (I)** : Şarjör. *DS/2:860 *Mesudiye -Ordu, OAD:32*
- carcur (III)** : Geveze, dedikoducu. *DS/2:847 *Mesudiye -Ordu*
- cardönü** : Salon. *DS/2:1080 -Ordu*
- carıs** : 1. Arsız, terbiyesiz. *DS/2:862 Bayadı, Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- carıs** : Terbiyesiz, yüz­süz *OAD:32*
- carlak** : 1. Sesi hoş­a gitmeyen (kimse). *DS/2:863 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- carlak** : 2. kötü ses. *DS/2:863 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- carp** : Aniden, hemen birden bire *OAD:32*
- carp** : Hemen, birdenbire. *DS/2:863 Şıhlar *Ulubey -Ordu*

- cartıl -1** : Kötürüm, inmeli, sakat. *DS/2:1052 *Ünye -Ordu*
- cartıl olmak** : Yorulmak, güçten düşmek, hamlaşmak. *DS/2:864 *Mesudiye -Ordu*
- cartıllamak** : Yorulmak, güçten düşmek, hamlaşmak. *DS/2:864 *Ünye -Ordu, OİYA:337*
- cav (III)** : Büyük çuval. *DS/2:841 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cav (IV)** : Balık ağı örmeye yarayan mekik. *DS/2:865 *Ünye -Ordu*
- cavcav (I)** : Boş, gereksiz laf. *DS/2:865 *Ünye -Ordu*
- cavlaklamak** : Yorulmak, kuvvetten düşmek *OAD:32*
- cavraklama** : Sözünden dönme, pişman olma. *DS/2:867 *Fatsa -Ordu*
- cavramak (III)** : Yardım istemek, yalvarmak. *DS/2:861 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- cavramak** : Gayret etmek, çalışmak *OAD:32*
- cavratmak (I)** : Üzmek, yalvartmak. *DS/2:867 Karakuş *Ünye -Ordu*
- caydak (I)** : 1. Yalınayak. *DS/2:868 Danışman *Fatsa, Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- caydağ** : Çıplak, yalın *OİYA:337*
- caygın** : Vazgeçen, işin ardını bırakan, döneç. *DS/2:868 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cayıradak** : Birdenbire, şiddetli, çarçabuk (kırılma, yanma, kaçma hali). *DS/2:869 *Ulubey, Zile *Mesudiye -Ordu*
- caylak** : Çıplak, üstü açık *OAD:32*
- caymağ** : Vazgeçmek *AA:121*
- cayraklamak** : Caymak, dönmek. *DS/2:868 -Ordu*
- cazı cazu** : Kötü ruhlu yaşlı kadın, arabozucu *OAD:32*

- cazu gülü** : Yaban gülü. *DS/2:871 *Ünye -Ordu*
- cazu tikeni** : Böğürtlen ağacının dikenli dalları. *DS/2:871 *Ünye -Ordu*
- ceba (III)** : Kazanç. *DS/2:871 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cebirtlek** : Yası, yayvan *OAD:33*
- cebirtlek** : Yassı, yapışık. *DS/2:872 *Ulubey -Ordu*
- cebiş -1** : Bir yaşındaki dişi keçi yavrusu. *DS/2:1100 *Mesudiye, *Ünye -Ordu*
- ceble (II)** : Durgun suda biriken yosun. *DS/2:872 *Ünye -Ordu*
- cecim** : 1. İnce Dokunmuş renkli, nakışlı kilim. *DS/2:873 *Fatsa -Ordu*
OAD:33
- cehiz** : Evlenecek kızın düğün eşyası *OAD:33*
- celep (I)** : 1. Genç, güzel, gösterişli (kimse). *DS/2:877 Şıhlar *Ulubey, -Ordu*
- celep (I)** : 3. Kaba yapılı, biçimsiz (kimse). *DS/2:877 *Mesudiye -Ordu*
- celep (II)** : 3. Uzun boylu hayvan. *DS/2:877 -Ordu*
- cellet** : Cellat *KİAT:310*
- ceMBER** : İnce dokunmuş kadın başörtüsü, tülbent, yaşmak *OAD:32*
- cembert** : Buğday unundan yapılan ve saçta pişirilen yufkadan kalınca ekmek.
DS/2:879 Salman *Akkuş -Ordu
- cemek (I)** : 1. Öğendirenin ucundaki demir sıyrığı. *DS/2:880 -Ordu, AA:122*
- cemek** : Bir çeşit orak sapı *OİYA:337*
- cemek** : Öğenderenin alt ucunda bulunan küçük yassı demir *OAD:33*
- cemkirmek (II) -1** : Karşı gelmek, sert cevap vermek. *DS/2:1130 *Ünye -Ordu*
- cemkirmek (II)** : 3. Hücum etmek. *DS/2:880 *Ünye -Ordu*

- cenavar** : Kurt, canavar. *DS/2:854 *Akkuş -Ordu*
- cenber** : Yemeni, ince kadın başörtüsü *KİAT:311*
- chendere** : Zor durum *OİYA:337*
- cenderme** : Jandarma. *DS/2:881 *Akkuş –Ordu, KİAT:311, OAD:32*
- cengebe** : Orman içinde çukur yer. *DS/2:881 *Mesudiye -Ordu*
- cengeme** : Gürültü, yaygara, ağız kavgası. *DS/2:856 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- cengeşme** : Gürültü, yaygara, ağız kavgası. *DS/2:856 -Ordu*
- cengiz** : Yenilmez. *DS/2:882 *Ulubey –Ordu*
- cenik (I)** : 1. Ova. *DS/2:882 -Ordu*
- cenik (I)** : 2. Havası sıcak ve kuru yer. *DS/2:882-Ordu*
- cenik (I)** : 3. Deniz kıyısına yakın yerler, sahil. *DS/2:882 *Mesudiye –Ordu, OİYA:337*
- cenik** : Sahil boyu ahalisi *KİAT:311*
- cenik** : Sahil bölgesi, kışlak yeri *OAD:32*
- cenkürmek** : Karşı gelmek, sert cevap vermek. *DS/2:1130 *Ünye -Ordu*
- cente** : Çıkın *AA:122*
- cepâne** : Cephane *KİAT:311*
- cepe** : Yön, yan *OİYA:337*
- ceper** : Çit. *DS/2:1142 –Ordu*
- ceper** : Engel, duvar *OAD:33*
- cepir cepir yemek** : Ağız şapırdatarak yemek. *DS/2:883 –Ordu*

- cer cer etmek** : Boşuna konuşmak *OİYA:337*
- cerah** : Cerrah *KİAT:311, OAD:32*
- cerak** : Uzun, ince ağaç parçası *OAD:34*
- cerak (I)** : 1. İnce uzun, yuvarlak sırik, dilme, *DS/2:884 *Ünye -Ordu*
- cerak (I)** : 2. Çatılarda kullanılan ağaç. *DS/2:885 *Ulubey -Ordu*
- cerak (II)** : 1. Ağaçlar dizilip üzerine toprak doldurularak yapılan döşeme: Bizim cerak çöktü, tazelenecek. *DS/2:885 Durak –Ordu*
- cerak** : Kesilmiş, budanmış ince ağaç, sırik. *DS/6:4472 Kuzköy *Akkuş Ordu, OAD:33*
- cereme** : Ceza *OİYA:337*
- cereme** : Ücret, bedel, masraf karşılığı *OAD:33*
- cerge (III)** : Kendir saplarından yapılan deste. *DS/2:885 *Ünye -Ordu*
- cerlemek (II)** : Ters cevap vermek: Öyle cerleme kızım, ayıp. *DS/2:886 *Ünye ve köyleri –Ordu, OİYA:337*
- cerleşmek** : Boş yere tartışmak *OİYA:338*
- cerlik yapmak** : Hainlik yapmak. *DS/2:886 *Ünye –Ordu*
- cerlik yapmak** : Hıyanet etmek *OAD:33*
- cerme** : Caza *OİYA:338*
- cetillik** : Birbirine karışmış bitki topluluğu *OİYA:338*
- cetlemük** : Bir çeşit armut. *DS/2:887 *Gölköy –Ordu*
- cevap** : Cevap *KİAT:311*
- cevçuk** : Taneleri çıkarılmış fasulyenin kabukları. *DS/2:887 Şıhlar *Ulubey - Ordu*

- cevüz** : Ceviz. *DS/2:887 Salman *Akkuş –Ordu KIAT:311 OİYA:338 AA:122 OAD:32*
- ceyiz** : Çeyiz *OİYA:338*
- ceylan** : Çocuk oyunu; elektrik *OİYA:338*
- cezik** : Çizgi *OAD:33*
- cıba (IV)** : 1. Bozkır, verimsiz toprak. *DS/2:888 Uzunmusa, -Ordu*
- cıbban (I)** : 2. Alkış. *DS/2:890 -Ordu ve ilçeleri, OİYA:338*
- cıbban (II)** : Çapak. *DS/2:984 *Ünye, Zile *Mesudiye –Ordu*
- cıbban çalmak** : El çırpma, alkışlamak. *DS/2:890 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- cıbban** : El çırpma, alkışlama *OAD:33*
- cıbbanlamak** : Alkışlamak *OİYA:338*
- cııldak (II) -2** : Çıplak. *DS/2:907 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cııldak** : Çırılçıplak halde olmak *OAD:33*
- cıbir (I)** : 1. Geçim darlığı çeken, yoksul, züğürt. *DS/2:892 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- cıbir (V)** : Cılız, zayıf. *DS/2:893 -Ordu*
- cıbir cıbir** : Züğürt, parasız, fakir *OAD:32*
- cıbir** : Işkın *OİYA:338*
- cıbir** : Parası olmayan, züğürt *OİYA:338*
- cıbir** : Parasız, zayıf, cılız *OAD:33*
- cıbir** : Züğürt, kimsesiz *AA:122*
- cıbırlamak (I)** : Parasız kalmak, dara düşmek. *DS/2:894 *Ünye, *Fatsa –Ordu*

- cıbırtmak** : Ağacın yaprak ve çiçeklerini koparmak. *DS/2:889 –Ordu*
- cıbırtmak** : Ağaç veya bitkiyi kök halinde bırakmak *OİYA:338*
- cıbit olmak** : Sırılsıklam ıslanmak. *DS/2:890 –Ordu*
- cıbit olmak** : Fazla ıslanmak *OAD:33*
- cıblak** : Çıplak *OAD:33*
- cıdavu (I)** : Derin, işleyen yara, büyük çiban (genellikle at ve eşeklerde görülür).
DS/2:960 -Ordu köyleri
- cıdık (I)** : 1. Karlı günlerde kuş yakalamak için çubuktan yapılmış bir çeşit tuzak. *DS/2:896 -Ordu*
- cıdık** : Av hayvanlarına kurulan bir tür tuzak *OİYA:338*
- cıdık** : Kuş tuzağı, fındık dalından yapma tuzak *OAD:33*
- cıftır** : Küçük, ufak *OAD:33*
- cığara** : Sigara *OİYA:338*
- cığıl cığıl (I)** : 3. Yavaş yavaş, ağır ağır anlamında kullanılır. *DS/2:901 *Mesudiye - Ordu*
- cığır etmek (I)** : Ailesine darılıp, evden kaçmak. *DS/2:902 *Mesudiye -Ordu*
- cık (I)** : Yok, hayır anlamında ünlem. *DS/2:905 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- cıkırık** : Bir çeşit tahterevalli. *DS/2:1168 -Ordu*
- cılagıt** : Suyu durdurmak için değirmen oluklarında kullanılan bir araç.
DS/2:906 *Ünye -Ordu
- cılamuk (II)** : Cılız. *DS/2:907 Karakuş *Ünye –Ordu*
- cılbban** : Alkış. *DS/2:890 *Fatsa -Ordu*

- cılbır (I)** : 3. Soğan, domates ve et suyu ile yapılan sulu yemek. *DS/2:909 Çatak *Ünye -Ordu*
- cılbırt** : Saçta pişirilen buğday, arpa, çavdar ekmeği. *DS/2:909 Karakuş *Ünye –Ordu*
- cılcıbiz** : Sırılsıklam, ıpsıslak *OAD:34*
- cıldır** : Azalan su *OİYA:338*
- cılga (I)** : İnce, dar, taşlı yol, patika. *DS/2:910 –Ordu, OİYA:338*
- cılğa** : Keçi yolu *AA:122, OAD:33*
- cılız** : Çok zayıf *OAD:33*
- cılk** : İçi sulanan yumurta *OİYA:338*
- cılmık** : Çok sulu. *DS/2:914 *Ünye ve -Ordu*
- cılmık** : Sulu çamur *OAD:33*
- cımak (III)** : Toprak altında kalan bitki kökleri. *DS/2:914 Uzunmusa –Ordu, OİYA:338*
- cımbış** : 1. Topluca gülme. *DS/2:916 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- cımbış** : 2. Eğlenme. *DS/2:916 Uzunmusa -Ordu*
- cımbış** : Cümbüş, eğlence *OAD:33, KIAT:311*
- cımbut (I)** : 1. Genç, gelişmiş. *DS/2:916 *Ünye -Ordu*
- cımbut (II)** : Yakışıklı *DS/2:916 *Ünye -Ordu*
- cımık (II)** : 1. Nemli, yağmurlu hava. *DS/2:917 Çandır –Ordu, OAD:33*
- cımuğ** : Yağmurlu çiseli *OİYA:338*
- cımbıdamak** : Suda oynamak. *DS/2:916 Kuzköy *Ünye –Ordu*

- cımbış** : Cümbüş *OİYA:338*
- cındık (I)** : Küçük ve yuvarlak. *DS/2:919 Danışman *Fatsa , *Ulubey -Ordu*
- cındık** : Çok küçük *OİYA:338*
- cındık** : Çok ufak, az *OAD:33*
- cındım** : Hareketini ve sözünü bilmeyen. *DS/2:919 *Ünye –Ordu*
- cındın** : Sözünü, konuştuğunu bilmeyen *OAD:33*
- cındır (II)** : Kuru, zayıf. *DS/2:919 *Ünye –Ordu*
- cınğan** : Çingene *OİYA:338*
- cingar** : Kavga, gürültü: Eve gelelerdi cingar çıkarırdım. *DS/2:920 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- cıngıl** : Dal ucundaki buz *OİYA:338*
- cıngır cıngır etmek** : 1. Gevezelik etmek. *DS/2:923 Karakuş, *Ünye -Ordu*
- cıngır cıngır etmek** : 2. Terbiyesizce söz söylemek. *DS/2:923 Karakuş, *Ünye –Ordu*
- cınnaklamak** : Tırmalamak. *DS/2:934 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cıpban** : Alkış. *DS/2:890 *Ünye -Ordu*
- cırbağa (I)** : 1. Küçük çocuk. *DS/2:925 *Ünye –Ordu*
- cırbālu** : Çok çocuğu olan *AA:122*
- circıbit olmak** : Sırılsıklam ıslanmak. *DS/2:890 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- circır (I)** : Ağustos böceği. *DS/2:926 -Ordu*
- circır (IV)** : Geveze. *DS/2:927 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- cirga (IV)** : İnce, dar, taşlı yol, patika. *DS/2:910 Karakuş *Ünye –Ordu*

- cırgamak** : Zayıf, ince *OİYA:338*
- cırgana (III)** : Cendere. *DS/2:928 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cırganiye çekmek** : Talan etmek *OİYA:338*
- cırhta** : Lokma tatlısı. *DS/2:930 *Mesudiye –Ordu*
- cırık çıkmak** : Kullanılmaz hale gelmek *OİYA:338*
- cırık** : Zayıf, gelişmemiş *OİYA:338*
- cırım cırım** : Lime lime, parça parça. *DS/6:4473 Ordu*
- cırını cırım etmek** : Lime lime etmek, parçalamak. *DS/6:4473 Ordu*
- cırıtta** : Lokma tatlısı. *DS/2:930 *Ünye -Ordu*
- cırıtta** : Lokma tatlısı. *DS/2:930 *Ünye -Ordu*
- cırlamak (II)** : 1. İnce ses çıkararak ağlamak. *DS/2:932 *Ünye -Ordu*
- cırlamak (II)** : 4. Ötmek. *DS/2:932 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cırlat** : Aç gözlü. *DS/2:933 –Ordu OAD:33*
- cırlavık (I)** : Ağustos böceği. *DS/2:926 *Ünye -Ordu*
- cırmak (V)** : Ağaç köklerindeki lifler. *DS/2:933 Arpaköy –Ordu*
- cırmak atmak** : Tırnaklamak, tırnak atmak. *DS/6:4473 Ordu*
- cırmak** : Ağacın kökünden süren ikincil kökler *OAD:33*
- cırmak** : Tırnaklamak *OİYA:338*
- cırmak** : Uzun tırnaklı hayvan pençesi. *DS/6:4473 Ordu*
- cırmaklamak** : Tırnaklamak, tırnak atmak. *DS/6:4473 Ordu*
- cırmalamak** : Tırmalamak *OAD:33*

- cırmık** : Bir çeşit hamur tatlısı *OAD:33*
- cırt cırt (II)** : Az az anlamında kullanılır. *DS/2:938 Karakuş *Ünye –Ordu*
- cırtla** : Kızgın yağda pişirilmiş yumurtalı yası tatlı *OAD:32*
- cırtlak (IV)** : Kulağa hoş gelmeyen karıncalı ses. *DS/2:939 *Ünye -Ordu*
- cırtlanbuk (II)** : Su fişkirtan oyuncak. *DS/2:939 Karakuş *Ünye –Ordu*
- cırtlık (I)** : Ağaçkakan. *DS/2:940 Eskipazar, Uzunmusa -Ordu*
- cırtlık (V)** : Küçük, cüce. *DS/2:940 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cırtlık parmak** : Küçük parmak. *DS/2:940 *Ünye -Ordu*
- cırtlık** : Bir çeşit küçük kuş *OAD:33*
- cırtlık** : Çalığışu *OİYA:338*
- cırtlıkuş** : Çalığışu. *DS/2:940 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cıscıbık** : Sırılsıklam *OİYA:338*
- cıscıbık** : Yağmurdan çok ıslanmış kişi *OAD:34*
- cıscıbil** : Parasız, yoksul. *DS/6:4472 Ordu*
- cıscıbil (III)** : Sırılsıklam, sulu. *DS/2:890 *Merkez köyleri -Ordu*
- cıscıbil** : Çırılçıplak *OAD:32*
- cıscıbir (I)** : Çok fakir, hiç bir şeysiz. *DS/2:940 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cıscıblah** : Çırılçıplak *DS/2:892 *Mesudiye –Ordu*
- cıskımak** : Caymak, vazgeçmek. *DS/2:941 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cışkı** : Oyunbozan, mızıkçı. *DS/2:903 *Mesudiye -Ordu*
- cıvcıv olmak** : Kırılıp parça parça olmak. *DS/2:942 Karakuşlu *Ünye –Ordu*

- cıvdırmak (I) -1** : Delirmek. *DS/2:1198 *Ünye -Ordu*
- cıvık** : Çok sulu hamur veya çamur *OİYA:338*
- cıvıl (I)** : Mısırın koçanları koparılmadan kesilerek yapılan yığın. *DS/2:943 - Ordu ve çevresi*
- cıvıl** : Yanyana getirilmiş hububat demetleri *OAD:33*
- cıvıtmak (II)** : 2. Caymak, dönmek. *DS/2:943 Danışman *Fatsa, Kuşçulu -Ordu*
- cıvıtmak** : Hamura çok su katmak *OİYA:338*
- cıvızmak** : Verdiği sözden vazgeçmek, caymak *OAD:34*
- cıvılamak (I)** : 1. Yontmak, parçalamak. *DS/2:944 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cıvmak (III)** : Delirmek. *DS/2:1198 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cıymık** : Ağaçtan koparılan çok küçük parça *OAD:32*
- cıynak (I)** : Tırnak, pençe. *DS/2:936 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cıynak (IV)** : 2. Bitki köklerinin ince saçakları. *DS/2:945 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cız (I)** : Çocukları ateşten ve tehlikeli yerlerden korkutmak için söylenir *DS/2:940 *Mesudiye -Ordu*
- cızan (I)** : Oyunbozan, mızıkçı. *DS/2:903 *Mesudiye -Ordu*
- cızga** : Küçük, çizgi gibi *OİYA:338*
- cızgı** : Çizgi, sek sek oyunu *OİYA:338, OAD:32*
- cızıdan çıkmak** : Doğru yoldan çıkmak. *DS/2:948 *Mesudiye ve çevresi, Karakuş *Ünye -Ordu*
- cızıhdırmak (II)** : Son hızla koşmak. *DS/2:949 Şıtlar *Ulubey -Ordu*
- cızık (I)** : 1. Çizgi. *DS/2:948 Danışman *Fatsa -Ordu*

- cızık (II)** : Oyunbozan, mızıkçı. *DS/2:903 *Mesudiye -Ordu*
- cızıkmak (II)** : Dönmek, caymak. *DS/2:949 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cızıkmak (III)** : Oyunda mızıkçılık etmek, *DS/2:904 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- cızıkmak (IV)** : Kızmak. *DS/2:949 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cızlak (I)** : Yağda veya saçta pişirilen sulu hamurdan yapılmış yağlı veya yağsız ekmek. *DS/2:950 *Ünye -Ordu*
- cızlama (I)** : Yağda veya saçta pişirilen sulu hamurdan yapılmış yağlı veya yağsız ekmek. *DS/2:951 *Ünye -Ordu, OİYA:338*
- cızlamaç** : Yağda veya saçta pişirilen sulu hamurdan yapılmış yağlı veya yağsız ekmek. *DS/2:951 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cızmak** : Çizmek *OİYA:338*
- cızmak** : Verdiği sözden vazgeçmek, caymak *OAD:32*
- cibban çalmak** : El çırpma, alkışlamak. *DS/2:890 *Ünye -Ordu*
- cibbelek çalmak** : El çırpma, alkışlamak. *DS/2:890 Salman *Akkuş -Ordu*
- cibcib akmak** : Az az, ince ince akmak. *DS/2:953 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cibcük çalmak** : Alkışlamak, el çırpma. *DS/2:954 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cibe (I)** : Çorap şişi. *DS/2:953 -Ordu, KIAT:311, OİYA:338*
- cibe** : Çorap şişi, tığ *OAD:32*
- cibe, cıba** : İğne, yüksek yer *OAD:33*
- cibil cibil yunmak** : Bol su ile yıkanmak. *DS/2:955 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cibin (I)** : 1. Çamurlu toprak. *DS/2:956 Mesudiye -Ordu*
- cibiş cibiş** : Koyun ve keçiyi çağırma ünlemi. *DS/2:956 Danışman *Fatsa -Ordu*

- cibre (I)** : Madeni kalem ucu. *DS/2:956 *Ünye –Ordu*
- cicik (I)** : Meme. *DS/2:958 Danışman *Fatsa, *Ünye –Ordu, OİYA:338*
- cicik (II)** : Meme. *DS/6:4474 Kuzköy *Akkuş Ordu Kayseri*
- cicik** : Meme, kızmemesi *OAD:32*
- ciciklenmek** : Ekşime nedeniyle sıvı yiyeceklerde kabarcıklar oluşmak: Ayran ciciklendi. *DS/6:4474 Ordu*
- cicildarı** : Küçük taneli darı. *DS/2:959 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cidavu (I)** : Derin, işleyen yara, büyük çıban (genellikle at ve eşeklerde görülür). *DS/2:960 -Ordu köyleri*
- ciğara** : Sigara *AA:122*
- çiğerli** : 1. Atılğan. *DS/2:963 *Mesudiye -Ordu*
- çiğersiz** : Korkak. *DS/2:963 *Mesudiye -Ordu*
- çiğir etmek** : Birisine kızarak, kendisinden ümit edilmeyen işi yapmak. *DS/2:963 Danışman *Fatsa –Ordu*
- cilim (III) -1** : Killi toprak. *DS/2:966 –Ordu, KIAT:311, OAD:33*
- cilim** : Sürülmesi zor toprak *AA:122*
- cimala-** : Tırmalamak *OİYA:338*
- cimcik (I)** : Çimdik. *DS/2:969 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cimcik (II)** : İki parmak ucuyla alınan miktar, tutam (toz şeyler hk.). *DS/2:969 Uzunmusa -Ordu*
- cimciklemek** : Çimdiklemek. *DS/2:970 *Ünye -Ordu*
- cimcim (III)** : Çocukların ellerini üstüste koyarak oynadıkları bir çeşit oyun. *DS/2:971 *Mesudiye köyleri -Ordu*

- cimcim ettirmek** : Gözlerini sık sık açıp tapamak. *DS/2:972 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cimcük (II)** : Çimdik. *DS/2:969 *Mesudiye –Ordu, AA:122*
- cimit (II)** : Fındık ve ceviz içi. *DS/2:973 *Ünye –Ordu, OAD:33*
- cimmek (II)** : Çimdiklemek. *DS/2:971 *Ünye -Ordu*
- cinar** : Akasya *OİYA:338*
- cinbil** : 1. Benekli, noktalı. *DS/2:975 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cinbil** : 2. Renkli. *DS/2:975 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cinci (I)** : 3. Falcı. *DS/2:976 Zile *Mesudiye -Ordu*
- cindire (I)** : Kurnaz. *DS/2:977 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- cindire (II)** : Küçük. *DS/2:977 Armutlu *Gölköy –Ordu*
- cindoruk** : Ağacın veya dağın en tepesi *OAD:34*
- cindoruk** : En yüksek yer. *DS/2:977 Karakuş *Ünye –Ordu*
- ciñek (I)** : Mısır tarlalarında biten, yaprakları buğday yaprağına benzeyen bir çeşit ot. *DS/2:978 Ulubey, Karakuş *Ünye –Ordu, OİYA:338*
- cinек** : Mısır tarlasında biten bir çeşit ot *OAD:34*
- cingirt** : 1. Öküzle ağaç çekmeye yarayan halkalı demir araç. *DS/2:980 Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- cingirt** : Ağaç çekmede kullanılan halkalı demir, asma kilitleri takmak için kapıya çakılan demir *OİYA:338*
- cingözlü** : Küçük gözlü. *DS/2:980 Karakuş köyleri *Ünye –Ordu*
- cini (I)** : Bakır tabak. *DS/2:980 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- cini (II)** : 2. İp eğirmeye yarayan demir veya ağaç aygıt. *DS/2:980 Zile *Mesudiye -Ordu*

- cini** : Kenarları çentikli küçük tabak *OİYA:338*
- cinlenmek** : Öfkelenmek, kızmak. *DS/2:981 Danışman *Fatsa -Ordu*
- cip (I)** : 1. Hep, bütün, çok. *DS/2:982 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cippanamak** : Alkışlamak *OİYA:338*
- cirāt** : Cerahat, irin *OİYA:338*
- circibik (I)** : Sırsıklam, sulu. *DS/2:891 *Perşembe -Ordu*
- cirnik** : Sık fundalık *OAD:33*
- cirnik (II)** : Fundalık. *DS/2:986 *Mesudiye –Ordu*
- cisirden çıkmak** : Çok sinirlenmek *OİYA:338*
- cismûk** : Sisli ve yağmurlu hava *AA:123*
- çişdan** : Arsız, utanmaz. *DS/2:941 *Ünye -Ordu*
- cit kadar** : Az, azıcık. *DS/2:987 -Ordu*
- civ (III)** : Yüksek ses, nara. *DS/2:987 *Ünye -Ordu*
- civcılık** : Yemeği yapılan beyaz çiçekli kır otu. *DS/2:988 Karakuş *Ünye – Ordu*
- civek (I)** : Küçük taneli, siyah yabanî üzüm. *DS/2:988 Karakuş *Ünye –Ordu*
- civek** : Çok küçük *OİYA:338*
- civek** : Ufak taneli hububat *OAD:34*
- civil (III)** : Küçük tipli (kimse). *DS/2:988 Danışman *Fatsa -Ordu*
- civil civil (II)** : Güneşli, açık havayı anlatır. *DS/2:989 Karakuş *Ünye –Ordu*
- civil** : Ufak, küçük *OAD:34*

- civildek** : Küçük, olmamış meyve *OİYA:338*
- ciyir etmek** : Kızmak, nefret etmek. *DS/2:991 –Ordu, OİYA:339, OAD:34*
- cizek (II)** : İz, çizgi. *DS/2:991 *Ünye ve çevresi –Ordu*
- coap** : Cevap *AA:122*
- cocul darı** : Bir çeşit küçük darı. *DS/2:1009 *Ulubey –Ordu*
- cohar** : Zehirli sıtma hastalığı. *DS/2:1258 *Ulubey –Ordu*
- cohar** : Sıcak havanın insanı rahatsız etmesi *OAD:34*
- coket** : Çeket *OİYA:338*
- comaat** : Cemaat *OİYA:339*
- comba** : 1. İki ile dört yaş arasında erkek manda. *DS/2:996 Karakuş ve köyleri *Ünye -Ordu*
- combuldamak** : Su çalkalanmak. *DS/2:915 Karakuş *Ünye -Ordu*
- combuldatmak** : Sıvıyı çalkalamak, sarsmak. *DS/2:1015 Uzunmusa –Ordu*
- comburt** : Kadınların belden aşağı kısmı. *DS/2:997 -Ordu*
- conbul conbul** : Su sesini anlatır. *DS/2:998 Karakuş *Ünye –Ordu*
- cor (II)** : 2. Husye, erkeklik bezi. *DS/2:1000 Ulubey –Ordu*
- coranak** : Sağanak, yağış *OİYA:339*
- corap** : Çorap *KİAT:311 OAD:34*
- corma** : Yaylalarda çayırın içindeki otlarla kaplı bataklık yer *OAD:34*
- cort atmak** : Palavra, yalandan vaad etmek. *DS/2:1002 Uzunmusa -Ordu*
- cort etmek (III)** : İşin sonunu getirememek, bozmak. *DS/2:1002 *Ünye –Ordu*

- coruḡ** : Zayıf, arık *AA:122*
- coruk (I)** : Gelişmemiş, büyümemiş. *DS/2:1002 Uzunmusa, Zile *Mesudiye, *Ünye ve köyleri -Ordu*
- coruk** : Cılız, zayıf *OAD:34*
- coruḡ** : Zayıf, hastalıklı *OİYA:339*
- coruklamak (I)** : Zayıflamak. *DS/2:1003 -Ordu*
- çoştar** : 2. Fesatçı. *DS/2:1003 *Ünye -Ordu*
- çoştar** : Savurgan, müsrif kişi *OAD:34*
- covap** : Cevap *KİAT:311*
- coydak** : Çıplak, açık. *DS/2:868 -Ordu, OAD:34*
- coynak** : Yassı. *DS/2:1004 *Ünye -Ordu*
- cöbreṭi** : Irmak ve derelerin getirdiği birikinti. *DS/2:1005 *Perşembe -Ordu*
- cöfer (II)** : Çalışkan. *DS/2:1006 *Ünye -Ordu*
- cöher (I)** : Evliya ve ermişlerin mezarlarından şifa için alınmış toprak. *DS/2:1006 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cöke** : Joker, kısa boylu *OİYA:339*
- cönk (II)** : 1. Neşe, sevinç. *DS/2:1007 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- cöp (II)** : 1. Dikenli sopa. *DS/2:1007 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cöre** : Erkek atmaca. *DS/2:1007 Aybastı -Ordu OAD:34*
- cört (II)** : Kaba saba. *DS/2:1293 Uzunmusa -Ordu*
- cört etmek** : Yanlış yapmak. *DS/2:1008 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cörtlek (I)** : Cüce, çok kısa boylu. *DS/2:1008 Karakuş *Ünye -Ordu*

- cörtlemen** : Cüce, çok kışa boylu. *DS/2:1008 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cöüz** : Ceviz *OİYA:339*
- cöz** : Ceviz *OİYA:339*
- cucul (III)** : Bir çeşit küçük darı. *DS/2:1009 *Ulubey –Ordu, OAD:34*
- cudam (I)** : 1. Beceriksiz. *DS/2:1009 Burhanettin –Ordu*
- cudam** : Beceriksiz, kabiliyetsiz *OAD:34*
- cuğa** : Kıymetli bir kumaştan dikilmiş pantolon *OİYA:339*
- cuharlamak** : Hava hastalığına tutulmak, hava çarpmasından müteessir olmak. *KİAT:311*
- cuharlamak** : Sıtmaya benzer ateşli bir hastalığa tutulmak. *DS/2:1010 –Ordu*
- cuharlanmak** : Tifo veya sıtma hastalığına tutulmak *OAD:34*
- culap (II)** : Bal peteklerinden sıkılıp kaynatılarak yapılan bal. *DS/2:1012 Karakuş *Ünye -Ordu*
- culban** : Yabanî bezelye, burçak. *DS/2:1012 Karakuş, *Ünye -Ordu*
- culuh culuh** : Hindi. *DS/2:1014 *Mesudiye -Ordu*
- culuz etmek** : Yutmak. *DS/2:1014 Yalbaş *Mesudiye -Ordu*
- cumbuldatmak** : Sıvıyı çalkalamak, sarsmak. *DS/2:1015 Zile *Mesudiye -Ordu*
- cumörtesi** : Cumartesi *KİAT:312, AA:122*
- cumuk** : Mısır ekmeğinin tereyağında peynirle karıştırılması *OAD:34*
- cunak** : Ağaç kökü *OAD:34*
- curmuk** : Tortu. *DS/2:1019 -Ordu*
- curruk (I)** : 1. Martı. *DS/2:1019 *Uzunmusa –Ordu*

- cuul** : Mısır öbek *OİYA:339, AA:122*
- cuvap** : Cevap *KİAT:312, OAD:33*
- cuvul** : Mısır demeti *OAD:34*
- cuvul** : Mısır yığını. *DS/2:1020 Gavraz *Bolaman -Ordu*
- cü cü** : Tavukları çağırma ünlemi. *DS/2:1021 Zile *Mesudiye –Ordu*
- cübre** : Üzüm posası *DS/2:984 Karakuşbucağı ve köyleri -Ordu*
- cüce (I)** : Kümes hayvanlarının yavrusu, civciv. *DS/2:1022 Uzunmusa *Akkuş –Ordu*
- cücen (III)** : Kümes hayvanlarının yavrusu, civciv. *DS/2:1022 Kaleyaka *Perşembe –Ordu, OİYA:339*
- cücük (I)** : 1. Kümes hayvanlarının yavrusu, civciv. *DS/2:1021 Danışman *Fatsa –Ordu, AA:122*
- cücük (II)** : 4. Meyve ve sebzelerin en küçüğü. *DS/2:1023 Karakuş *Ünye –Ordu*
- cücük** : Civciv *OİYA:339, OAD:32, KİAT:312*
- cücül (I)** : Yenilen bir türlü mantar. *DS/2:1024 Zile *Mesudiye -Ordu*
- cücül darı** : İnce ufak darı. *DS/2:1024 *Ulubey, Uzunmusa -Ordu*
- cücüllük** : Cücül mantarının çok bulunduğu bölge. *DS/2:1024 Zile *Mesudiye -Ordu*
- cüherli** : 2. Yürekli, özüpek. *DS/2:1025 *Mesudiye -Ordu*
- cül (I)** : Mısır saplarından yapılan yığın. *DS/2:1025 *Ünye -Ordu*
- cünüt** : Batakılık. *DS/2:1027 *Fatsa -Ordu*
- cüpre** : Balı alınmış petek. *DS/2:1027 *Ünye –Ordu*

- cüre (I)** : Ufak tefek, gelişmemiş. *DS/2:1017 Danışman *Fatsa, *Mesudiye, Karakuş *Ünye -Ordu*
- cüre (III)** : Küçük zurna, *DS/2:1018 Seferli *Akkuş -Ordu*
- cüre** : Kısa boylu, zayıf *OAD:34*
- cürep** : Balı alınmış petek. *DS/2:1027 *Ünye -Ordu*
- cürep balı** : Balı alınmış petek. *DS/2:1028 Karakuş *Ünye -Ordu*
- cürüt** : Sulu tarla, bataklık *OAD:34*
- cüvelemek** : Ayakta durmak *OİYA:340*
- cüz oğutmağ** : Elifbâ okutmak *AA:122*
- cöz** : Ceviz *AA:122*
- Ç**
- ça (I)** : Öküz, manda, keçi vb. hayvanları kovalama ve yürütme ünlemi. *DS/2:1030 *Fatsa -Ordu*
- çā** : 1.Yaş 2. Vakit *AA:122*
- ça'rmak çaarmak** : Çağırarak, davet etmek *OAD:36*
- çaar** : Çağır *OAD:38*
- çabık** : Çabuk *OAD:35*
- çabla** : Elde yapılmış ayakkabı *OİYA:339*
- çabras** : Şaşı. *DS/2:1031 Danışman *Fatsa -Ordu*
- çabuğ** : Çabuk *AA:122*
- çabut** : Çaput *AA:122*
- çadar (I)** : 1. Tohumluk mısır. *DS/2:1032 *Ünye -Ordu*

- çadar (I)** : 2. Mısır demeti. *DS/2:1032 –Ordu, OAD:35*
- çağ (VIII)** : Şıra süzmeye yarayan tahta tekne. *DS/2:1033 Gölköy -Ordu*
- çağa (I)** : Bebek, çocuk. *DS/2:1033 *Ünye -Ordu*
- çağala** : Olmamış meyve. *DS/2:1034 Uzunmusa -Ordu*
- çağalgan** : Çağlayan. *DS/2:843 *Mesudiye -Ordu*
- çağıl (II)** : Olmamış meyve. *DS/2:1034 *Ünye –Ordu*
- çağla** : Badem ve zerdali meyveleri, ham meyve *OAD:35*
- çağlan -1** : Çağlayan. *DS/2:844 *Ünye –Ordu*
- çağlık (I)** : Çığlık. *DS/2:1037 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çağmak (I)** : 1. Güneş doğmak. *DS/2:1037 Boyadı, Karakuş *Ünye, Bayraklı *Mesudiye –Ordu, OAD:35*
- çağmak (III)** : Çınara benzer açık renk kabuklu bir ağaç. *DS/2:1037 -Ordu*
- çağman otu** : Suyu, zehirlenen hayvanlara içirilen bir çeşit ot. *DS/2:1037 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- çağman otu** : Yaylalarda bir çeşit ağulu (zehirli) ot *OAD:35*
- çağsır (II)** : 5. Geniş pantolon, şalvar. *DS/2:1039 *Ünye -Ordu*
- çağdurmağ** : Fark ettirmek *AA:122*
- çağıl** : Çakıl *AA:122*
- çağıldak (II)** : Çokluk bildirir. *DS/2:1040 *Mesudiye -Ordu*
- çağır** : Çakır *AA:122*
- çağmağ** : Çakmak, vurmak *AA:122*
- çaho** : Bahçe süpürgesi. *DS/2:1051 *Mesudiye -Ordu*

- çakak (I) -1** : Kağnının yan taraflarına, yükün düşmemesi için konulan ağaçlar
DS/2:843 *Ünye -Ordu
- çakak (I)** : 2. Yere çakılan kalın kısa kazık. *DS/2:1041 Boğazcık *Perşembe - Ordu*
- çakak** : Küçük bahçe kazığı *OAD:38*
- çakal (I)** : 1. Titiz, huysuz. *DS/2:1041 -Ordu*
- çakal yağmuru** : Güneş varken yağan yağmur. *DS/2:1042 -Ordu*
- çağatura** : Taş ve çamur ile sıvanmış duvar *OİYA:339*
- çakıl (I) -1** : Olmamış meyve. *DS/2:1034 *Gölköy, *Ulubey -Ordu, OİYA:339*
- çakıldak (I) -1** : Olmamış meyve. *DS/2:1034 -Ordu*
- çakıldak (III)** : Seviyesi düşük. *DS/2:1043 -Ordu*
- çakıldak** : Ham olmamış *OAD:36*
- çağıldak** : Yarı olgunlaşmış meyve *OİYA:339*
- çal (VI)** : 3. Kül rengi. *DS/2:1047 *Karakuş, *Ünye -Ordu*
- çal kirazı** : Beyaz kiraz. *DS/2:1058 -Ordu*
- çala çala** : Vura vura anlamında kullanılır. *DS/2:1048 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- çalaca (III)** : Olmamış meyve. *DS/2:1034 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çalaca yapmak** : İşi çabuk ve gelişi güzel yapmak. *DS/2:1048 Salman *Akkuş -Ordu*
- çalak (II)** : Erkek domuzun dışarı çıkan keskin dişi. *DS/2:1048 Karakuş *Ünye - Ordu*
- çalak (VIII)** : Dallı budaklı ağaç. *DS/2:1049 Salman, *Akkuş -Ordu*
- çalapa** : Beceriksiz, eli işe yakışmayan. *DS/2:1061 *Perşembe -Ordu*

- çalar (II)** : Sırtı dikenli, yenmeyen bir cins balık. *DS/2:1049 *Perşembe -Ordu*
- çalarmak** : Ekinler veya meyvalar olmağa yüz tutmak. *DS/2:1049 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çalçap** : 2. Acele, gelişi güzel iş gören. *DS/2:1050 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çaldumağ** : Çaldırmak *AA:122*
- çalgarış** : Karışık, bozuk: Hava çalgarış. *DS/2:1051 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çalgın (IX)** : Çisentî, az yağan yağmur: Fındık çalgın tutan tepelerde iyi olur. *DS/2:1053 -Ordu*
- çalgun (II)** : Sağanak yağmur. *DS/2:1053 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çalhu** : Çalgı *OİYA:339*
- çalık (XVII)** : 1. Renksiz, kansız (kimse). *DS/2:1055 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çalık** : İnmeli, kötürüm *OAD:35*
- çalınmak (I)** : 3. Cin çarpmak. *DS/2:1055 *Merkez köyleri -Ordu*
- çalınmak (VIII)** : 1. Atıştırmak, az yemek. *DS/2:1056 *Ünye –Ordu*
- çalınmış** : Cin çarpmış, felç olmuş *OAD:35*
- çalıntı (I)** : Yoğurt yapmak için içine maya konulmuş süt. *DS/2:1056 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çalıntı** : Yoğurt *OİYA:339*
- çalkama** : Yağı alınmış ayran *OAD:35*
- çalkı (II)** : 2. Kaşağı. *DS/2:1058 *Mesudiye –Ordu, OAD:35*
- çalmaç (II)** : 2. Mısırunu, yağ ve su ile yapılan kuymak yemeği. *DS/2:1059 *Ünye, *Fatsa –Ordu*

- çalmaç** : Pirinç unu veya nişastadan yapılan çocuk maması, mısır unu ile yapılan kaymak *OAD:35*
- çalmağ** : 1. Çalmak, hırsızlık yapmak 2. Davula vurmak *AA:122*
- çalmak (II)** : Bir şeyin üzerine bir şeyi sürmek, bulaştırmak. *DS/2:1060 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- çalmak (III)** : Diş kamaşmak. *DS/2:1060 *Perşembe -Ordu*
- çalmak** : Katmak *OİYA:339*
- çalmar** : Üstü açık, çalılarla ve taşlarla çevrilmiş ağıl. *DS/2:1060 Karakuş *Ünye, Gölköy -Ordu*
- çalpalá** : Çarkalamak, karıştırmak *OİYA:339*
- çalpalamak** : 1. Yoğurt, pekmez vb. şeyleri sulandırarak ezme. *DS/2:1061 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- çalpalamak** : Yoğurdu su ile karıştırmak *OAD:35*
- çalpara (II) - 1** : Beceriksiz, eli işe yakışmayan. *DS/2:1061 *Ünye -Ordu*
- çalpara** : Küçük tencere. *DS/6:4478 Ordu*
- çalparası çıkmak** : Çok fazla yorulmak. *DS/2:1061 *Ünye -Ordu*
- çalpmak** : Çalkalanmak, karıştırmak *OİYA:339*
- çaltı (I)** : 4. Akasya ağacı. *DS/2:1062 -Ordu, OİYA:339, OAD:35*
- çalı** : Çalı *AA:122*
- çaluk** : İçi boş fındık *OİYA:339*
- çamaşlu** : Çamaşlı *AA:123*
- çamcak (I) -1** : Çamdan oyularak yapılmış su kabı. *DS/2:1063 -Ordu*
- çamçak** : Ağaçtan yapılmış su kabı, maşraba *OAD:35*

- çamçakıl** : Olmamış, ham, kozak *OAD:38*
- çamçakır ayaz** : Yıldızlı, aydınlık, açık gece. *DS/2:1064 Danışman *Fatsa -Ordu*
- çamdı** : 3. Duvar. *DS/2:1064 *Ünye –Ordu*
- çamır** : Çamur *OAD:35*
- çamlar** : Üstü açık çalılarla çevrilmiş ağıl *OAD:35*
- çan çalmak** : Her yerde söylemek *OİYA:339*
- çandı (I)** : 7. Duvar. *DS/2:1068 –Ordu, OAD:35*
- çandu** : Duvar. *DS/2:1069 Bahattin –Ordu, AA:123*
- çangal (I)** : 2. Fasulye sırtığı, sırik. *DS/2:1069 *Ünye, *Perşembe -Ordu*
- çangal (I)** : Uzun, ince sırik. *DS/6:4478 Ordu*
- çangal (II)** : Güreşte bir oyun. *DS/6:4478 Ordu*
- çangal fasilesi** : Sırik fasulyesi. *DS/2:1070 *Ünye -Ordu*
- çangal** : İnce sırik, fasulye kazığı *OAD:35*
- çangallı** : Kötü karakterli adam. *DS/2:1070 *Ünye -Ordu*
- çangışmak** : Döğüşmek. *DS/2:1070 *Ünye –Ordu*
- çankı** : Bakır tabak *OAD:36*
- çantı (I) -5** : Tavan . *DS/2:1068 –Ordu*
- çantı** : Duvar *OİYA:339*
- çanur** : Ayak izi *OAD:36*
- çap (IV)** : 1. Deste, çile, bağ. *DS/2:1072 Şihlar *Ulubey, -Ordu, OİYA:339*
- çap demürü** : El hızarlarının dişlerini ayarlamaya yarar âlet *OİYA:339*

- çap gitmek** : Zıt gitmek. *DS/2:1075 Yeveli *Mesudiye -Ordu*
- çap** : Ot demeti, ot destesi *OAD:36*
- çap** : Tutam *AA:123*
- çapak** : Göz kenarında biriken *OAD:38*
- çapalamak (I)** : Uğraşmak, didinmek. *DS/2:1073 –Ordu*
- çapanız** : Ters giden iş *OAD:36*
- çapar (III)** : 1. Tek direkli kayık. *DS/2:1074 *Ünye -Ordu*
- çapar (III)** : 2. Baş, kış tarafı sivri ve yukarı kalkık olan mavna. *DS/2:1074 *Ünye -Ordu*
- çapar** : Bir çeşit yük taşıma kayığı, büyük mavuna *OAD:36*
- çaparız (I)** : 1. İçinden çıkılamayacak karışık iş. *DS/2:1074 Ulubey *Şihlar -Ordu*
- çaparız (II)** : Borcuna sadık olmayan. *DS/2:1074 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çapıla** : Kaba deriden yapılmış ucu sivri ve kıvrık ayakkabı, yemeni. *DS/2:1078 *Ünye –Ordu*
- çapılacı** : Çarık, yemeni yapıp satan adam. *DS/2:1075 *Ünye -Ordu*
- çaplamak (I)** : 1. Eşyayı düzgünce birbiri üzerine yığmak. *DS/2:1077 Şerafiye –Ordu, OAD:36*
- çapraz** : Destek ağacı *OİYA:339*
- çapula (I)** : 1. Kaba deriden yapılmış ucu sivri ve kıvrık ayakkabı, yemeni. *DS/2:1078 *Perşembe, *Ünye -Ordu*
- çapula** : Deriden yapılan ayakkabı, altında gabara denilen çivi bulunur *OAD:36*
- çaput** : Eski bez parçası. *DS/2:1076 Karakuş *Ünye -Ordu*

- çaput** : Kirli bez, bez parçası *OAD:35*
- çaput** : Yamalık *OİYA:339*
- çara (I)** : 1. Memeli hayvanların kızgınlık zamanlarında ve doğumları yaklaşınca dişilik organlarından akan sıvı. *DS/2:1080 Ulubey -Ordu*
- çara (I)** : 7. Yavru. *DS/2:1080 *Ünye –Ordu*
- çara** : Körpe, genç *OAD:36*
- çaramak** : Sağanak halinde yağmur *OAD:36*
- çardağ** : Kerevet *AA:123*
- çardım** : Evlerin sofası, koridoru *OAD:36*
- çardın (I)** : Balkon. *DS/2:1080 -Ordu*
- çarındı** : Salon. *DS/2:1081 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- çarkı (II)** : 2. Porselen, bakır tabak. *DS/2:1081 *Ünye –Ordu*
- çārmah** : 1. Çağırmaq 2. Söylemek *AA:123*
- çārmak** : Çağırmaq *KİAT:312*
- çārmak** : Çağırmaq *OİYA:339*
- çarmukta kalmak** : Sıkıntı içinde kalmak. *DS/2:1082 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çarpan çalmak** : Çabalamak, uğraşmak. *DS/2:1083 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çarpı (I)** : İnce uzun sırık. *DS/2:1083 Ulubey –Ordu, OAD:36*
- çarpı** : Ceviz dökmek için kullanılan uzun sırık *OAD:38*
- çarpı** : Uzun ağaç *OİYA:339*
- çarpık** : Kısa boylu, bodur. *DS/2:1084 *Ünye –Ordu*

- çarşı** : Şehir *OİYA:339*
- çarşu** : Çarşı, Pazar *AA:123*
- çaruh** : Çarık *AA:123*
- çaruhcu** : Çarıkçı *AA:123*
- çaruğ** : Çarık *OİYA:339*
- çat (I)** : 1. İki dere veya iki yolun birleştiği yer. *DS/2:1086 Karakuş *Ünye – Ordu*
- çatal** : Çift, ikiye ayrılmış *AA:123*
- çatalca (II)** : 2. Toprağı kesip bir yana yatırmak için demirin üst tarafından sabana sokulan keskinin deliğine vurulan demir. *DS/2:1088 Şıhlar *Ulubey, - Ordu*
- çatanak (I)** : 1. Daldaki meyve kümesi. *DS/2:1088 Danışman *Fatsa, *Ünye - Ordu*
- çatı ayrılmak** : Bacakları ayrılmak. *DS/2:1089 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çatır (I)** : Çizgi, çatlak. *DS/2:1090 *Ünye -Ordu*
- çatışmak (II)** : Karşılaşmak, buluşmak. *DS/2:1090 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çatlağgara** : Bir kiraz çeşidi, siyah kiraz *AA:123*
- çatlak** : Düşük, kötü kadın. *DS/2:1091 *Mesudiye -Ordu*
- çatma (I)** : 2. Yörük çadırı. *DS/2:1091 -Ordu*
- çatma (V)** : 2. Sehpa. *DS/2:1091 *Mesudiye –Ordu*
- çatmağ** : Sataşmak, rastlamak *AA:123*
- çatmak** : İstenmeyen kişiyle karşılaşmak *OAD:36*
- çatmak** : Varmak, irişmek, vasıl olmak, ulaşmak. *KİAT:312*

- çatu** : Çatı *OİYA:339*
- çav (III)** : Çan. *DS/2:1093 Salman *Akkuş –Ordu*
- çav** : Kelek, çan *KİAT:312*
- çav** : Taşıma amaçlı ipten örülmüş yuvarlak ağ *HROK: 233*
- çavan -1** : Hayvanların erkeklik organı. *DS/2:1093 Danışman *Fatsa -Ordu*
- çavan** : 2. İnek, manda vb. hayvanların dişilik organı. *DS/2:1093 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- çavdırmak (I)** : Işık tutmak: Ayna çavdıran kim? *DS/2:1094 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çavgun** : Rüzgârda karla karışık yağın yağmur. *DS/2:1199 -Ordu*
- çavgun** : Fırtınalı yağmur *OİYA:339*
- çavgun, çavgın** : Sağanak halinde yağın yağmur *OAD:36*
- çavırmak** : Çağırarak *OİYA:339*
- çavlan, çaaalan** : Çağlayan *OAD:36*
- çavmağ** : Güneş için doğmak *AA:123*
- çavmak (I)** : 1. Güneş doğmak. *DS/2:1094 Karakuş *Ünye, *Mesudiye -Ordu*
- çavmak (I)** : 2. Güneş bulutların arasından sıyrılmak. *DS/2:1095 –Ordu*
- çavşut** : Gözcü, haberci *OAD:36*
- çavşutçu** : Gözeleyici. *DS/2:1086 Kumru *Fatsa -Ordu*
- çavun (II)** : Ayak izi. *DS/2:1096 *Fatsa –Ordu*
- çayan** : Ayak izi *OİYA:339*
- çayan (I)** : 1. Akrep. *DS/2:1096 Karakuş *Ünye -Ordu*

- çayan (I)** : 5. Yılana benzer kertenkele gibi yürüyen hayvan. *DS/2:1096 -Ordu*
- çayan gözlü** : Mavi gözlü. *DS/2:1096 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çayan** : Çıyan *OİYA:339*
- çayğara** : 1. Çay kenarında çıkan göze, kaynak, pınar. *DS/2:1097 Danışman *Fatsa –Ordu*
- çayılıh** : Çayırılık *AA:123*
- çayır çayır** : Çayır çayır *KİAT:312*
- çaykara** : Çay kenarında çıkan göze, kaynak, pınar. *DS/2:1097 *Ünye, Bayadı - Ordu*
- çaykara** : Dere kenarındaki kaynak suyu *OAD:36*
- çaynik** : Çaydanlık. *DS/2:1098 Perşembe, Karakuş *Ünye –Ordu OAD:38*
- çebiç (I)** : 1. Bir yaşındaki keçi yavrusu. *DS/2:1099 -Ordu*
- çece (I)** : 2. Baba. *DS/2:1102 –Ordu OAD:36*
- çecik (I)** : 1. Kulp, sap: Şu kazanı çeciklerinden tut getir. Kazanın çeciği kırılmış. *DS/2:1102 *Ünye -Ordu*
- çecik** : Cacık *AA:121*
- çeç (I)** : 1. Savrularak samanından ayrılmış tahıl yığını. *DS/2:1103 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, *Fatsa -Ordu*
- çeç (I)** : 2. Kabuğu çıkarılmış fındık, ceviz ve mısır: Bir çuval kabuklu fındıktan ne kadar çeç çıkar? *DS/2:1104 *Perşembe ve köyleri –Ordu OİYA:339*
- çeç etmek** : Büyük ölçüde değer kaybına yol açmak *OİYA:339*
- çeç** : Yeşil kabuğundan çıkmış kabuklu fındık tanesi *OAD:38*

- çeftali** : Şeftali *KİAT:312*
- çefteli** : Şeftali *KİAT:312*
- çeğel** : Çakıl *OAD:38*
- çeke** : Kayık ve mavunaların çekildiği kıyı *OAD:36*
- çekildek** : Olmamış meyve. *DS/2:1113 Salman *Ünye, *Akkuş -Ordu*
- çekincek (I)** : Utangaç, çekingen olan kimse: : Öyle çekincek ki yüzüne baksan buğur buğur terler. Çekincenliğinden ile, güne garışmaz. *DS/2:1113 - Ordu ve köyleri*
- çekiş (I)** : Ağız kavgası. *DS/2:1114 Şeyhler *Ulubey –Ordu OİYA:339*
- çekiş etmek** : Kavga etmek *OAD:37*
- çekişikli** : Kavgalı: Ahmet Hasan'la çekişikli. *DS/2:1114 *Mesudiye ve köyleri - Ordu*
- çekişken kemiği** : Lâdes kemiği. *DS/2:1114 *Fatsa -Ordu*
- çekişmek** : Sözle sataşmak *OİYA:339*
- çeklemek** : Çekinmek, utanmak. *DS/2:1114 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- çekürge** : Çekirge *AA:123*
- çekü (I)** : Başörtüsü, yemeni. *DS/2:1116 *Mesudiye, *Ulubey –Ordu*
- çekü** : Bir kerede tartılan yük *OİYA:339*
- çeküntü** : Mısır kırması *OİYA:339*
- çel (II)** : Yaramaz (çocuklar hk.): Bizim çocuklar çok çel ; hiç rahat durmuyorlar. *DS/2:1117 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye –Ordu OİYA:339*

- çelermek (IV)** : 1. Sinirlenerek gözlerini açıp bağırarak. *DS/2:1121 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çelezlik** : Çerezlik *OİYA:339*
- çelik (VIII)** : Çocukların sopa ile oynadıkları oyun: Çocuklar çelik oynadı. *DS/2:1123 Danışman *Fatsa, *Ünye, *Perşembe –Ordu, OİYA:339*
- çelim (II)** : Kuvvet, güç. *DS/2:1124 *Perşembe, *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- çellik (I) -2** : Çocukların sopa ile oynadıkları oyun. *DS/2:1123 Karakuş, Kuşköy, *Ünye -Ordu*
- çellik yapmak** : Afacanlık, yaramazlık yapmak: Bu çocuklar hiç rahat durmaz sabahtan akşama kadar sokakta çellik yaparlar. *DS/2:1125 *Ünye -Ordu*
- çelpeşik (I)** : Karışık, bozuk. *DS/2:1117 Karakuş köyleri *Ünye, *Ulubey, Şıhlar -Ordu*
- çelpeşik** : Yağmurlu, dumanlı hava *OAD:36*
- çelpeşik** : Karışık, bozuk. *DS/2:1118 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- çember (I)** : Kadın başörtüsü, yemeni, yazma: Fatma'nın çemberi düşmüş. *DS/2:1128 *Perşembe -Ordu*
- çember** : Başa bağlanan yazma *AA:121*
- çemçün** : Soğan, sarmısak ve pırasanın ortasından uzayıp tohum veren sap: Pırasalar çemçünü sertleştirdi. *DS/2:1129 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çemek (IV)** : Zıpkın. *DS/2:1129 *Ünye –Ordu*
- çemiç (I)** : 1. Dut kurusu. *DS/2:1129 Akpınar, Bolaman –Ordu, OAD:36*
- çemiç** : Kiraz kurusu *OİYA:339*
- çemkerimek** : Köpek havlaması *OAD:36*

- çemkirmek (II)** : 1. Köpek, olduğu yerde kesik kesik havlamak. *DS/2:1130 Bayadı - Ordu*
- çemrenmek (I)** : Kolunu veya paçalarını sıvamak, eteğini toplamak. *DS/2:1132 Bayadı -Ordu*
- çencik** : Kapıyı dışarıdan kilitlemek için yapılan ucu eğri bir çeşit demir *OAD:36*
- çencik** : Kilidi takmak için kullanılan halka. *DS/2:1133 *Perşembe -Ordu*
- çendek (IV)** : Yüzü çiçek bozuğu, çopur olan (kimse). *DS/2:1134 Kuzköy, Karakuş *Ünye -Ordu*
- çendelemek** : Yontmak. *DS/2:1134 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çendemek** : Yontmak. *DS/2:1135 Uzunmusa -Ordu*
- çeñe (I)** : 1. Köşe: Çeneyi dönünce okul görünür. *DS/2:1135 *Ulubey -Ordu*
- çene** : Evin ve sokağın köşesi *OAD:36*
- çenesek** : Çok konuşan, geveze (kimse) *DS/2:1134 *Ünye -Ordu*
- çengel (II)** : Tarlayı hayvanlardan korumak için kenarına dikilen uzun sııklar. *DS/2:1137 *Perşembe -Ordu OAD:36*
- çente (I)** : Çanta: Çocuğa çente aldım. *DS/2:1139 Uzunmusa -Ordu KİAT:313 OİYA:339 OAD:36*
- çentek (IV)** : Bıçakla, çubuk veya tahta üzerinde açılan küçük tırtık: Hele şuna, masanın kenarını çentek çentek etmiş. *DS/2:1139 *Ünye -Ordu*
- çentemek** : Yontmak. *DS/2:1135 Uzunmusa -Ordu*
- çepək** : Çapak *AA:123*
- çepəklenmek** : Çapaklanmak *AA:123*
- çepel (I)** : Çamur, pislik, bulaşık, kir. *DS/2:1141 *Ulubey -Ordu*

- çepel (III)** : Yağmurlu, bozuk hava. *DS/2:1141 –Ordu*
- çepel** : Yoz tohumlarla karışık hububat, tozlu *OAD:36*
- çepellik (III)** : Yağmurlu, bozuk hava *DS/2:1141 *Mesudiye -Ordu*
- çepellik** : Yağmurlu, sulu- sepkenli havalarda meydana gelen rüzgar *OAD:36*
- çepiş** : Bir yaşından iki yaşına kadar erkek veya dişi keçi *OAD:35*
- çepni (I)** : 2. Soysuz, ahlâkı bozuk olan kimse. *DS/2:1144 -Ordu*
- çepni (I)** : 3. Fahişe. *DS/2:1144 Şihlar, *Ulubey -Ordu*
- çepük (II)** : Alkış, el çırpma. *DS/2:1143 *Ünye -Ordu*
- çerçive** : Çerçeve *OAD:38*
- çerlemek (I) -1** : Hayvan, zehirli ot yiyerek ölmek. *DS/2:1121 Mahmutören -Ordu*
- çerlemek** : Hayvanın ölmesi *OAD:36*
- çermik** : Sıcak su kaynağı, kaplıca. *DS/2:1147 Karakuş *Ünye –Ordu, OAD:36*
- çerpeşik (I)** : Karışık, dolaşık *DS/2:1147 *Mesudiye -Ordu*
- çerşefe** : Çerçeve. *DS/2:1144 Salman *Akkuş –Ordu*
- çeşana** : 1. İçi yivsiz tüfek namlusu. *DS/2:1148 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- çeşana** : 2. Uzun namlulu eski tip av tüfeği. *DS/2:1148 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- çeşana** : 3. Kurşundan yapılmış yuvarlak ok. *DS/2:1148 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- çeşdira** : Gereksiz yere çok dolaşan ve sözünü sakınmayan (kimse): Çeşdira oldun artık. *DS/2:1148 *Ünye -Ordu*

- çeşte (I)** : Koyun kırkıldığında üzerinde bırakılan yün. *DS/2:1149 Akpınar – Ordu OAD:37*
- çet (II)** : Ormanlarda büyük ağaçlar arasında yetişen gövdesi ve dalları elastikî bir cins küçük ağaç. *DS/2:1149 Kaleyaka *Perşembe –Ordu*
- çete** : Eşkiya *AA:123*
- çeten (I)** : 1. Saman taşımak için kağınlara konulan büyük sepet. *DS/2:1149 Karakuş bucağı *Ünye –Ordu*
- çetir (I)** : 1. Bodur boylu, çoğu dikenli fundalıklardan ibaret kayalık, taşlık yerler: Çakallar çetirde saklanıyor. *DS/2:1151 -Ordu ve köyleri.*
- çetir (I)** : 2. Ak meşe. *DS/2:1151 Şıhlar *Ulubey –Ordu, OAD:37*
- çetir** : Dikenli yer *OİYA:339*
- çetirtlek** : Çekirdek *OİYA:339*
- çeve** : Çene. *DS/2:1152 Salman *Akkuş –Ordu*
- çevel** : Verimsiz *OİYA:339*
- çevrek (II)** : Etrafı çevrilmiş bahçe veya tarla. *DS/2:1153 -Ordu*
- çevrik (I)** : Etrafı çevrilmiş bahçe veya tarla. *DS/2:1153 Burhanettin -Ordu*
- çevrinti (I)** : Etrafı çevrilmiş bahçe veya tarla. *DS/2:1153 Danışman *Fatsa -Ordu*
- çevrük (I)** : Etrafı çevrilmiş bahçe veya tarla. *DS/2:1153 Karaköy bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çevşek** : Çakıllı toprak. *DS/2:1155 -Ordu, OAD:37*
- çevürmek** : Çevirmek *AA:123*
- çeykel (III)** : Kılıksız. *DS/2:850 -Ordu*
- çeykel** : Kılık kıyafeti düzgün olmayan adam *OAD:37*

- çézmek (I)** : Çözmek. *DS/2:1156 *Mesudiye –Ordu, AA:123*
- çézmek** : Çözmek. *KİAT:313, OAD:35*
- çıbıl** : Tembellik nedeniyle yoksul kalan. *DS/6:4480 Ordu*
- çığa (I)** : 1. Kadınların örtündükleri çarşaf. *DS/2:1159 *Mesudiye –Ordu, OAD:37*
- çığırmak (III)** : Çığlık koparmak. *DS/2:1161 –Ordu*
- çığırta (III)** : Çığlık. *DS/2:1162 -Ordu*
- çığırta** : Keskin ses, bağırma *OAD:37*
- çığmak (II)** : 2. Terlemek, nemlenmek. *DS/2:1163 Karakuş bucağı köyleri *Ünye - Ordu*
- çığnak** : Ayak altı, çok çığnenen yer. *DS/2:1163 *Perşembe -Ordu*
- çığrık kapı** : Dar boğazlara yapılan parmaklıklı kapı. *DS/2:1163 *Mesudiye –Ordu*
- çığrımak** : Az terlemek *OAD:37*
- çığsımak** : Nemlenmek, terlemek. *DS/2:1163 Karakuş bucağı köyleri *Ünye – Ordu*
- çıhartmağ** : Götürmek *AA:123*
- çıhmağ** : Çıkmak *AA:123*
- çıhrıh** : İplik bükme ve sarmak için kullanılan alet *AA:123*
- çıkagene** : Çıkarken *OAD:37*
- çıkı (I)** : 1. Bohça, çıkın. *DS/2:1164 Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş, Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye, Uzunmusa –Ordu, OİYA:340*
- çıkı (III)** : Büyük düğüm. *DS/2:1167 Gemlik, Bolaman -Ordu*

- çıkıl (II)** : Dügümlü, karışık: Ne çıkıl işin var senin de canım. DS/2:1167 *Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çıkındırık** : Pancar, pazı kökü. DS/2:1167 *Burhanettin –Ordu, OAD:37*
- çıkıntı (I)** : Sürü içinde işe yaramayan koyun, koç. DS/2:1167 *Akpınar -Ordu*
- çıkma (I) -1** : Balkon. DS/2:1165 **Perşembe, Şihlar, Ulubey -Ordu*
- çıkma (I)** : 2. Bir binanın yanına ek olarak yapılan kısım. DS/2:1170 –Ordu *OİYA:339*
- çıkma (II)** : Sedir: Odanın çıkmasına minder yaptırdım. DS/2:1170 *Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- çıkma** : Evlerin balkonu, cumbası OAD:37
- çıkuk** : Hortlak OİYA:340
- çıldırarak (I)** : Hafif rüzgâr esmesiyle ağaçlar ve çalılar hışırdamak, ses çıkarmak. DS/2:1171 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıldırarak (II)** : Su şırıldayarak akmak. DS/2:1171 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıldırık (II)** : Gözbebeği. DS/2:1172 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıldırıyuk** : Gözbebeği. DS/2:1172 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıldırtı (I)** : Rüzgârdan ağaç ve çalıların çıkardığı ses, hışırtı. DS/2:1172 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıldırtı (II)** : Su hışırtısı. DS/2:1172 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıldurtu (I)** : Rüzgârdan ağaç ve çalıların çıkardığı ses, hışırtı. DS/2:1172 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıldurtu (II)** : Su hışırtısı. DS/2:1172 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*

- çılkalamak** : Yayığı hafifçe yaymak: Bir parça yoğununuz vardı, yayığa atıp çılkaladım. DS/2:1174 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çiltak (I)** : İftira: Ahmed'in şerrinden herkes yıld, çiltakçı mı çiltakçı ellerinde kara hemen çalacak adam arıyor. DS/2:1175 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çiltılık** : Ağaçları pek küçük orman OİYA:340
- çimbışma** : Su kaynamaya başlama. DS/2:1176 *Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çimçikil (I)** : Çok, bol: Bizim erik ağacı çimçikil, dallar eriği tartmıyor. DS/2:1176 **Perşembe -Ordu*
- çimçikil (II)** : Açık, aydınlık hava. DS/2:1176 **Perşembe -Ordu*
- çimçitir** : Çok, bol. DS/2:1176 **Ünye -Ordu*
- çimik (I)** : 4. Yağmurla karışık yağın kar. DS/2:1176 *Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çimkişmak (I)** : 1. Uyuşmak ürpermek. DS/2:1178 *Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çimuğ** : Sürekli yağmur OİYA:340
- çın (II)** : 1. Üzerinde çok meyve bulunan küçük dal. DS/2:1178 **Ulubey -Ordu*
- çın** : Salkım OİYA:340
- çınar** : 3. Akasya. DS/2:1179 *Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- çınçılamak** : Gizliden gizliye araştırmak. DS/2:1226 *Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çıngan** : Çingene OAD:35

- çingil (II)** : Küçük üzüm salkımı, üzüm salkımındaki küçük salkımcıklar. *DS/2:921 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çingil (VII)** : Kalemin ucunu korumak için yapılan metal başlık. *DS/2:1181 Şihlar, Ulubey -Ordu*
- çingil (VIII)** : Püskül, kuyruk. *DS/2:1181 *Ünye -Ordu*
- çingil çitak (I)** : Bol, sık (meyve hk.) *DS/2:1181 *Ünye -Ordu*
- çingil çitak (II)** : Takıp takıştırmış: Bu ne çalım kız Fadime çingil çitak nereye ? *DS/2:1181 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çingilli (II)** : Süslü. *DS/2:922 Danişman *Fatsa -Ordu*
- çingirt (I)** : Suyun toprak altından dere halinde akması. *DS/2:1182 Seylân -Ordu OAD:37*
- çingirt (II)** : 1. Sabana, arabaya koşulacak hayvanın bağlandığı demir halka. *DS/2:1182 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çipa (III)** :Kapı sürgüsü. *DS/2:1183 Armutlu, Aybastı *Gölköy -Ordu*
- çıpar (I)** : Biçim, şekil (hayvanlar hk.). *DS/2:1183 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, Şihlar, Ulubey -Ordu OAD:37*
- çıpir (II)** : Benekli, alacalı hayvan. *DS/2:1073 Ulubey -Ordu*
- çıpir** : İnsan ve hayvanlarda görülen benekler *OAD:37*
- çırım çırım çirtmağ** : Sesli sesli ağlatmak *AA:123*
- çırımçingil** : Sık taneli (üzüm, kiraz vb. meyve için). *DS/6:4480 Ordu*
- çırpıcı (I)** : Hırsız: Ahmet köyün çırpıcısı. *DS/2:1189 -Ordu*
- çırpmak (V)** : Çamaşır yıkamak. *DS/2:1190 *Mesudiye -Ordu*
- çıs toprak** : İşlenmiş toprağın altından çıkan beyaz, sakız gibi yapışkan toprak. *DS/2:1191 Şeyhler, *Ulubey -Ordu*

- çıtak (IV)** : Evlenmeye ilk yeltenen (kimse). *DS/2:1192 Uzunmusa -Ordu*
- çıtak (V)** : İyi giyinmiş, yakışıklı delikanlı. *DS/2:1192 *Mesudiye, Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çıtak (VI)** : Bir dalda dört beş meyvenin yanyana bulunması. *DS/2:1192 *Ünye -Ordu*
- çıtak** : Öbek *OİYA:340*
- çitanak (II)** : Küçük dal. *DS/2:1192 *Ünye -Ordu, OAD:37*
- çıtık (I)** : Küfe, sepet örmekte kullanılan soyulmuş fındık çubuğu. *DS/2:1193 Uzunmusa -Ordu*
- çıtık** : Hile yapmak, kandırmak, oyun yapmak *OAD:37*
- çıtıl (I)** : 2. Kavgacı (kimse). *DS/2:1193 *Perşembe, Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu ve köyleri*
- çıtıl (II)** : 1. Üzerinde kendir ipi bükülen çatal ağaç. *DS/2:1193 Şıhlar *Ulubey -Ordu, OAD:37*
- çıtıl** : Bozguncu kişi *OAD:37*
- çıtıl** : Herkese bulaşan, kendini bilmez kişi *OAD:37*
- çıtıman** : Hayvan yemi yığını. *DS/2:1193 *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- çıtın** : Salkım *OİYA:340*
- çıtınuk** : Karışık, birbirine girmiş, dolaşık. *DS/2:1195 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıtır (I)** : Karışık, birbirine girmiş, dolaşık. *DS/2:1195 Şıhlar, *Ulubey -Ordu*
- çıtır (VI)** : Mısır biçildikten sonra istiflenmiş şekli: Bugün onbeş çıtırlık yer biçtim. *DS/2:1194 Uzunmusa -Ordu*
- çıtırlaşmak** : Birbirine girmek, karışmak, dolaşmak. *DS/2:1195 *Ulubey -Ordu*

- çıtırman** : Alafların yığın halinde bir araya toplanması *OAD:35*
- çıtırman** : Hububatın biçildikten sonra yığılmış şekli. *DS/2:1195 *Ulubey - Ordu*
- çıtırman** : Mısır öbeği *OİYA:340*
- çıtlak (I)** : Kıvılcım. *DS/2:1196 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu, OİYA:340, OAD:37*
- çıtlık kuşu** : Çalığı *OAD:37*
- çıtloğ** : Kaburga kemiği. *DS/2:1197 -Ordu, OİYA:340, OAD:37*
- çitnak (II)** : Nar, portakal gibi meyvelerin tane veya dilimlerinin birkaçının bir arada bulunması *DS/2:1197 Gököy -Ordu*
- çıtıt** : Çıtıt, fermejüp. *DS/2:1198 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çıvdırmak (I)** : Delirmek. *DS/2:1198 *Ünye -Ordu*
- çıvıl** : Küçük. *DS/2:1200 *Ünye -Ordu, OAD:37*
- çıynak (II)** : Çok çığnenen yer, ayak altı. *DS/2:1201 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çızgı (III)** : Sözünden dönme, cayma. *DS/2:1202 *Ulubey -Ordu, OAD:37*
- çızık** : Çizilmiş yer. *DS/2:1202 Zile *Mesudiye -Ordu*
- çif** : Çift, iki *OİYA:340*
- çifçi** : Çiftçi *OAD:38*
- çiflik** : Çiftlik *KİAT:313, OAD:38*
- çifteli** : Uğursuz. *DS/2:1205 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- çigara** : Sigara, cigara *KİAT:313*

- çiğit (I)** : Çekirdek. *DS/2:1209 Salman *Akkuş, *Mesudiye ve köyleri –Ordu, OIYA:340*
- çiğleme (II)** : 2. Pişirilmeden büyük kazanlara süzülen ve sonra yağı alınan süt. *DS/2:1210 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- çiğse** : İnce yağmur. *DS/2:1211 *Ünye –Ordu*
- çiğselemek** : Yağmur çiselemek. *DS/2:1204 *Ünye -Ordu*
- çiit** : Çekirdek *AA:123*
- çil (I)** : 1. Topraktan yeni çıkan bitki, ekin. *DS/2:1212 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çil (IX)** : 2. Küçük kabak, hıyar, bostan vb. (hk.). *DS/2:1213 *Perşembe, *Merkez ilçesi -Ordu*
- çil getirmek** : İhtiyarlamış atların, öküzlerin tüyleri arasında benekler hasıl olmak. *DS/2:1217 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*
- çil yarmak** : Tohum yeşerip, filizlenmek. *DS/2:1221 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çile (I)** : Sağlık, şişmanlık (hayvanlar hk.): Hayvanların çilesi bu yıl iyi, kışı geçirirler inşallah. *DS/2:1214 Karakuş bucağı *Ünye -Ordu*
- çilenmek (I)** : Semizlenmek, şişmanlamak (hayvanlar hk.). *DS/2:1215 Karakuş bucağı köyleri -Ordu*
- çileli** : Besili (hayvan hk.). *DS/2:1215 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye – Ordu*
- çilenmek (III)** : Şüphelenmek. *DS/2:1217 *Ünye -Ordu*
- çilenmek, çillenmek** : Küflenmek *OAD:37*
- çilesiz (I)** : Besisiz, zayıf (hayvan hk.). *DS/2:1217 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*

- çilik (IV)** : Dişilik organı. *DS/2:1218 Karakuş bucağı köyleri *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu*
- çillenmek** : 1. Çimlenmek, yeşermek. *DS/2:1219 Karakuş ve köyleri *Ünye - Ordu*
- çilleşmek** : Çimlenmek, yeşermek. *DS/2:1219 *Merkez ilçesi ve köyleri -Ordu*
- çilmek** : Bir vuruşta kesmek, tamamlamak *OAD:38*
- çilmek** : Bir vuruşta kesmek. *DS/2:1219 Saylan *Ünye -Ordu*
- çilte (VI)** : Şilte, minder. *DS/2:1221 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çilte (VII)** : Şemsiye teli. *DS/2:842 *Ünye -Ordu*
- çima** : Kayıkçılıkta kullanılan bir çeşit halat. *DS/2:1221 Sarmaşık *Fatsa - Ordu*
- çimak (I)** : 1. Bembeyaz: Çamaşırı yudum çimak oldu. *DS/2:1221 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çimdirmek** : İsteksiz yemek yemek. *DS/2:1222 Karakuş bucağı ve köyleri, *Ulubey -Ordu*
- çimdirmek** : İştahsızlıktan bir şeyi ağzında gevelemek *OAD:37*
- çimdirmek** : Yıkamak *KİAT:313*
- çimmek (I)** : Yıkamak. *DS/2:1224 *Ünye -Ordu, KİAT:313, OİYA:340*
- çimmek** : Yıkamak. *DS/6:4481 Kuzköy *Akkuş Ordu, OAD:35*
- çin (I)** : Omuz. *DS/2:1208 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çinçilemek** : Gizliden gizliye araştırmak. *DS/2:1226 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çingirt** : Kapı, pencere mandalı *OAD:37*

- çingirt** : Tomruğun öküzler tarafından çekilmesi için tomruğa çakılan demir çivi *AA:123*
- çini (V)** : Bilezik. *DS/2:1228 –Ordu*
- çipar (III)** : Özel işaret, renk. *DS/2:1231 Burhanettin –Ordu, OAD:37*
- çipar** : Hayvanların cinsini ve karakterini belirten işaretler. Galat olarak insanlar için de kullanılır. *KİAT:313, OAD:38*
- çipar** : Yüz, çehre *OİYA:340*
- çipillik (II)** : Yağmurlu, çamurlu hava. *DS/2:1233 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çir** : Kar üzerinde açılan yol *OİYA:340*
- çiriş (I)** : Dağ pırasası. *DS/2:1235 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye -Ordu*
- çirmak** : Çığırmaq, bağırmaq *OİYA:340*
- çirpi ipi** : Duvarcıların kullandığı boyalı ip. *DS/2:1237 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- çiruş** : Çıgırmaq *OİYA:340*
- çis** : İnce yağmur. *DS/2:1239 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çise** : 1. İnce yağmur. *DS/2:1239 *Perşembe, Karakuş bucağı *Ünye -Ordu*
- çise** : Çiğ *OİYA:340*
- çisik** : İyi pişmemiş (yiyecek hk.). *DS/2:1239 Karakuş bucağı köyleri *Ünye –Ordu*
- çistil** : Arpa ekmeği. *DS/2:1240 Kumru*Fatsa -Ordu*
- çit (IX)** : 2. Dallardan silindirik şekilde örülmüş mısır ambarı. *DS/2:1241 *Ünye –Ordu*

- çit** : Ağaç dallarından örülen, içine mısır vb. koyulan küçük yapı; çevrilmiş bahçe *OİYA:340*
- çit** : Çift *AA:123*
- çite (I)** : Çorap şişi. *DS/2:1241 Karakuş bucağı ve köyleri –Ordu, OAD:37*
- çite** : Şiş *AA:124*
- çitembik** : Sebze bahçesi. *DS/2:1241 *Ünye –Ordu, OAD:37*
- çitemek (II) -1** : Kumaş ve örgülerin yırtıklarını örmek, dikmek. *DS/2:1244 *Merkez ilçesi –Ordu*
- çiten (I) -2** : Saman taşımak için kağınlara konulan büyük sepet. *DS/2:1150 Boğazcık *Perşembe –Ordu*
- çiten (I)** : 1. Küçük sepet, küfe. *DS/2:1242 *Perşembe -Ordu*
- çiten** : Kulpsuz sepet *OİYA:340*
- çitenlik** : Bahçe, avlu, sebzelik. *DS/2:1242 *Ünye -Ordu*
- çiti kemiği** : Kaburga kemiği. *DS/2:1243 *Ünye –Ordu*
- çitil çıkarmak** : Kavga çıkarmak. *DS/2:1243 *Ünye -Ordu*
- çitil** : Kavgacı *AA:123*
- çitillik** : Aksilik. *DS/2:1244 Danışman *Fatsa -Ordu*
- çitiman** : Mısırı alınmış mısır saplarının küme küme bir yere yığılması. *DS/2:1244 -Ordu*
- çitirmek (I)** : Kumaş ve örgülerin yırtıklarını örmek, dikmek. *DS/2:1244 Karakuş bucağı ve köyleri *Ünye, *Merkez ilçesi -Ordu*
- çitō** : Kaburga kemiği *AA:124*
- çivil (II)** : Küçük, ufak. *DS/2:1248 *Ünye –Ordu*

- çivit (I) -2** : Meyve ve sebzelerin çekirdeği, tohumu. *DS/2:1251 -Ordu ve köyleri*
- çivit** : Tohum, çekirdek, meyve çekirdeği *OAD:37*
- çiyduman** : Sis. *DS/2:1250 Uzunmusa -Ordu*
- çiyit (I)** : 2. Meyve ve sebzelerin çekirdeği, tohumu. *DS/2:1250 Danışman *Fatsa -Ordu*
- çiyneh** : Yol ağzı, uğrak. *DS/2:1251 *Mesudiye -Ordu*
- çiysemük** : Sisli ve yağmurlu hava. *DS/2:1240 Ordu*
- çizek (I)** : 1. Sabanın okuna takılan toprağı kesmeğe yarıyan bıçak. *DS/2:1252 *Fatsa -Ordu*
- ço (I)** : Eşeği, hızlı yürütme ünlemi. *DS/2:1253 *Ulubey -Ordu*
- ço** : Köz *OİYA:340*
- çobancalık -1** : Çoban hakkı, çoban bahşişi. *DS/2:1255 Karakuş *Ünye -Ordu*
- çocuğ** : Çocuk *AA:124*
- çoğla (I)** : Olmamış meyve. *DS/2:1034 *Ünye, *Mesudiye -Ordu*
- çoğrumak** : Sinmek. *DS/2:1257 Uzunmusa -Ordu*
- çoğşurmak (I)** : 2. Ateşi kuvvetlendirmek, alevlendirmek için üflemek. *DS/2:1257 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- çoğuşturmak** : Ateşi yakmak, tutuşturmak, alevlendirmek. *DS/2:1258 Salman *Akkuş -Ordu*
- çoğ** : Çok *AA:124*
- çohuşmak** : Toplanmak, birikmek, üşüşmek, kalabalık etmek. *DS/2:1262 *Mesudiye ve köyleri -Ordu*

- çokal (III)** : Hızlı akan suların üzerinde meydana gelen köpük. *DS/2:1259 *Ünye -Ordu*
- çokmak (I)** : Köpek havlamak. *DS/2:1260 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çokmak (IV)** : Geçmek, bulaşmak *DS/2:1261 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çoğmak** : Çökmek *OİYA:340*
- çokuşmak (I)** : Toplanmak, birikmek, üşüşmek, kalabalık etmek. *DS/2:1261 -Ordu ve köyleri*
- çokuşmak (II)** : Köpek havlamak. *DS/2:1260 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çolapa** : 1. Beceriksiz, eli işe yakışmayan. *DS/2:1262 *Mesudiye ve köyleri, -Ordu ve köyleri, OİYA:340*
- çolapa** : 2. Dağınık, dikkatsiz. *DS/2:1262 Mesudiye ve köyleri, -Ordu ve köyleri*
- çolapa** : Her işe karışma, beceriksiz *OAD:37*
- çomça -1** : Kepçe, büyük tahta kaşık. *DS/2:1285 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*
- çomu** : Küçük kulaklı koyun veya keçi. *DS/2:1267 Karakuş Bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çon (II)** : 2. At, eşek, öküz ve sığır gibi hayvanlarda görülen ve alnından ya da kulaklarından kan alınarak tedavi edilen bir çeşit hastalık. *DS/2:1267 -Ordu, OİYA:340, AA:124*
- çon (III)** : 3. Yarması güç ve budaklı kütük. *DS/2:1267 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu, OAD:37*
- çongaz** : Dalli, budaklı ağaç, odun. *DS/2:1268 Aybastı, Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çopan** : Çoban *KİAT:313*

- çor (II)** : 1. Tuzlu. *DS/2:1270 *Ünye ve çevresi, *Perşembe, Danişman *Fatsa –Ordu, OAD:38*
- çor (V)** : 2. Yulaf sapı. *DS/2:1270 –Ordu, OAD:38*
- çora (I)** : 1. Çorba. *DS/2:1270 *Ünye ve köyleri –Ordu*
- çorağ** : Çok sulu çamur *OİYA:340*
- çoraş (II)** : Rutubetten çürüme. *DS/2:1271 Erikçeli –Ordu, OAD:38*
- çorbacı (I)** : Tüccara verilen ad. *DS/2:1271 Şeyhler *Ulubey –Ordu*
- çorek** : Çörek *OİYA:340*
- çorku** : Sıska, cılız *OAD:38*
- çorlan (II)** : Zehir zıkkım ye, zıkkımlan anlamında ilenç. *DS/2:1272 -Ordu ve köyleri*
- çorlanmak** : Bir parça yiyerek açlığı gidermek *OAD:38*
- çorlu (I)** : 1. Hastalıklı, dertli, illetli. *DS/2:1272 *Mesudiye köyleri –Ordu*
- çort (I)** : Dikenli yer. *DS/2:1273 –Ordu, OİYA:340*
- çort** : Ufak bataklık, sık dikenli yer *OAD:35*
- çortluğ** : Dikenlik *OİYA:340*
- çortuk (II)** : Yabanî armut, ahlat. *DS/2:1292 -Ordu*
- çortuk, çörtük** : Küçük armut, ahlat *OAD:38*
- çorum** : Soya fasulyesi. *DS/2:1273 -Ordu ve köyleri, OAD:38*
- çoşarmak** : Herhangi bir şeyi abartarak anlatmak. *DS/2:1274 *Mesudiye -Ordu*
- çoştar** : Her işe burnunu sokan, fazla atılğan. *DS/2:1274 *Ünye -Ordu*
- çotan** : Dalı ile beraber koparılmış meyve topluluğu. *DS/2:1274 *Ünye -Ordu*

- çotanak** : Dalında olgunlaşmış fındıkların bir arada yeşil zurufu içinde oluşları
OAD:38
- çotul (I)** : 1. Ağacın büyük dalları veya dalların çatallara ayrıldığı yer.
DS/2:1275 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu
- çotul (II)** : Herhangi bir şeyin dibi. *DS/2:1275 *Ünye –Ordu, OAD:38*
- çotullamak** : Ağacı, büyük dallara ayrıldığı yerden kesmek. *DS/2:1275 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çotulma** : Taştan yapılmış yiyecek ambarı. *DS/2:1275 *Ünye –Ordu*
- çotur (I)** : Fundalık. *DS/2:1275 Ulubey –Ordu*
- çotur** : Dikenli yer *OİYA:340*
- çotura, çötüre** : Taşla oynanan çocuk oyunu *OAD:38*
- çödümek** : Fıskırtarak, kavis çizerek işlemek. *DS/2:1277 Karakuş bucağı *Ünye –Ordu, OİYA:340*
- çödürmek** : Fıskırtarak, kavis çizerek işlemek. *DS/2:1277 Karakuş *Ünye, Bahattin -Ordu*
- çödürük (II)** : Sidik. *DS/2:1276 Karakuş bucağı köyleri *Ünye -Ordu*
- çöğdürmek (I)** : 1. Fıskırtarak, kavis çizerek işlemek. *DS/2:1277 *Ünye ve köyleri, Salman *Akkuş -Ordu*
- çöğe durmak** : Yeni yürümeye başlayan çocuk bir kaç saniye ayakta durmak, tay durmak. *DS/2:1278 Bayadı, Yakacık *Gölköy -Ordu*
- çöğör** : Mısır ve buğday saplarının tarla yüzünde kalan kısmı. *DS/2:1280 *Gölköy -Ordu*
- çöğür (I)** : 4. Buğday ve mısır anızı. *DS/2:1280 -Ordu ilçe ve köyleri*
- çöğür (II)** : 1. Bir çeşit saz, tambur. *DS/2:1280 *Ünye –Ordu*

- çökelik** : Yağı alınmış ve kurutulmuş süzme *OAD:35*
- çökülce** : Çiğdem. *DS/2:1282 –Ordu*
- çökülce** : Sakarca *HYO: 233*
- çökülce, çüklücen** : Sakarca sebzesi *OAD:38*
- çökürce** : Çiğdem otu *OİYA:340*
- çökürtme** : Bir çeşit balık ağı. *DS/2:1282 *Ünye, *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- çöl etmek** : Uykuda yatağı ıslatmak, işemek. *DS/2:1283 *Mesudiye –Ordu*
- çölmek** : Çömlek *KİAT:313*
- çölük** : 4. Kütük, tomruk. *DS/2:1284 *Aybastı –Ordu, OAD:38*
- çöme (II)** : Köy evlerinin salonu. *DS/2:1285 *Bolaman –Ordu*
- çömen** : Mısır öbeği *OİYA:339*
- çömen** : Mısır öbeği *OİYA:340*
- çömmek** : Çökmek *OİYA:340*
- çöödürmek** : İşemek *OAD:38*
- çöör** : Mısırın hasadan sonra tarlada kalan kısmı *OAD:35*
- çöplemek (I)** : Sütü az hayvanları sağmak. *DS/2:1290 Kuzköy, Eldirti, Karakuş *Ünye –Ordu*
- çöplük** : Evin avlusu *OİYA:340*
- çöplük** : Evin yanındaki tarla. *DS/2:1290 *Gölköy, Salman *Akkuş –Ordu*
- çöpre** : Pekmez artığı *OİYA:340*
- çöpür (II)** : 1. Keçi kılı. *DS/2:1291 –Ordu*

- çör** : Mısırın biçildikten sonra toprakta kalan kısmı *OİYA:340*
- çördek (II)** : 2. Diken. *DS/2:1291 -Ordu ve ilçeleri*
- çördü** : Çabuk olgunlaşan bir çeşit armut. *DS/2:1291 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- çördük (I)** : 1. Yabanî armut, ahlat. *DS/2:1291 Salman *Akkuş, *Karakuş, *Ünye -Ordu*
- çörek** : Ekmek *KİAT:314 OAD:38*
- çörlük** : Ham armut ağacı *OAD:35*
- çörne** : Köy evlerinin gezinti yeri *OAD:38*
- çört (II)** : Dikenlik. *DS/2:1293 -Ordu*
- çörte (II)** : Fındık toplanan sepet. *DS/2:1293 -Ordu, OAD:38*
- çörtük (I)** : Yabanî armut, ahlat. *DS/2:1292 -Ordu*
- çörtük (IV)** : Cüce, çok kısa boylu. *DS/2:1008 Uzunmusa -Ordu*
- çörtük** : Ham armut ağacı *KİAT:314*
- çörüş (I)** : 2. Direk, destek. *DS/2:1295 Salman *Akkuş -Ordu*
- çörüş (I)** : 3. Kapı mandalı olarak kullanılan ağaç. *DS/2:1295 Karakuş ve çevresi *Ünye -Ordu*
- çörüşlemek (II)** : 1. Duvara direkle destek yapmak. *DS/2:1295 Karakuş ve civarı *Ünye -Ordu*
- çörüşlemek (II)** : 2. Mandallamak. *DS/2:1295 Karakuş ve civarı *Ünye -Ordu*
- çöte (II)** : 1. Fındık toplanan sepet. *DS/2:1296 -Ordu, OİYA:340*
- çöte (III)** : Ekin bağlarının üçü dördü, kök kısmı aşağıya, başak kısmı yukarıya getirilerek yapılan yığın. *DS/2:1296 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- çöte (IV)** : Eğri çıkan, düzgün olmayan diş. *DS/2:1296 *Ünye -Ordu*

- çötelemek (I)** : 2. Çan sıkıntısı ile sınırlı sınırlı gezmek. *DS/2:1297 Samur *Fatsa – Ordu*
- çötelemek** : Can sıkıntısı ile sınırlı sınırlı gezelemek *OAD:38*
- çöten** : Fındık çubuğundan yapılan mısır ambarı *OAD:38*
- çötür** : Orman içindeki diken ve çalı topluluğu *OİYA:340*
- çötüre** : Çocuk oyunu *OİYA:340*
- çöven (I)** : 1. İçinde mısır patlatılan toprak tencere. *DS/2:1298 *Ünye -Ordu*
- çöven** : İçerisinde mısır patlatılan güveç *OAD:38*
- çövmek** : 3. Bir tarafına basılan şey dengesini kaybetmek, ağmak. *DS/2:1298 Yalıköy *Bolaman -Ordu*
- çöz (I)** : 2. Bağırsak yağı. *DS/2:1299 -Ordu*
- çözelmek** : Azalmak. *DS/2:1299 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- çözlemek (I)** : Davarın karın ve bağırsak iç yağlarını ayırmak. *DS/2:1300 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- çözlemek (II)** : Eti közde pişirmek. *DS/2:1300 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- çözmek (II)** : 1. Dişi hayvan, erkekle çiftleştikten sonra dölünü tutamayıp bırakmak. *DS/2:1300 Karakuş *Ünye –Ordu*
- çötelik** : Şeftali *KİAT:314*
- çual** : Çuval *AA:124*
- çuçulmak** : Her şeye uymak. *DS/2:1300 *Ünye –Ordu*
- çufa** : Çuha kumaşı *OAD:38 KİAT:314*
- çuhlalık** : Dokuma aygıtı. *DS/2:1012 *Ünye -Ordu*
- çuğur** : Çukur *AA:124*

- cul** : Kendirden dokunmuş kilim *OİYA:340, OAD:35*
- çulapa** : Perişan kıyafetli, pejmürde *DS/2:1302 *Ünye -Ordu*
- çullamak** : 2. Örtmek. *DS/2:1303 *Mesudiye -Ordu*
- çun** : Üzerinde az meyve bulunan dal *OAD:37*
- çurfalıh** : Çulhalık *AA:124*
- çuvalcı** : Bahçede toplanan fındıkları harmana taşıyan işçi *OAD:38*
- çuvalmak** : Çoğalmak *OİYA:340*
- çüçül (I)** : 2. Kılıbık. *DS/2:1306 *Ünye -Ordu*
- çümdürmek** : Yıkamak, banyo yaptırmak *OAD:37*
- çünküt** : Çünkü *OİYA:340*
- çürçar etmek** : Lüzumsuz yere kullanmak, israf etmek. *DS/2:1308 *Mesudiye - Ordu*
- çüve** : Ayakta durma *OİYA:340*
- D**
- dā** : 1. Daha 2. Dağ *KİAT:314*
- dā** : Dağ *OİYA:340*
- da, dâ, daa (I) -2** : İşte, orada, şurada. *DS/2:1327 -Ordu ve köyleri*
- da' m** : Dağ *OAD:39*
- daátmaḥ** : Dağıtmak *AA:124*
- daban diremek** : Direnmek, inat etmek. *DS/2:1314 -Ordu ve köyleri*
- daban inciri** : Kuru incir. *DS/2:1314 *Ünye, *Perşembe -Ordu*

- dabanca (I)** : Tabanca. *DS/2:1313 Danışman *Fatsa –Ordu, KIAT:314, AA:124*
- dabil dabil** : Yeni yürümeye başlayan çocukların yürüyüşünü anlatır. *DS/2:1315 - Ordu ve köyleri*
- dāce** : Henüz, şimdiye kadar *OİYA:340*
- dācuk** : Hemen şurada, çok yakın yerde *OİYA:340*
- daffa** : Defa *AA:124*
- dagal (I) -2** : Ahmak, saf, bön, şaşkın, sersem. *DS/2:1318 Çatak, Kurudere, Lâleli *Ünye -Ordu*
- dagal (I)** : 1. Sağır, dilsiz. *DS/2:1321 Çatak, Kurudere, Lâleli, *Ünye –Ordu*
- dağ** : Orman *KIAT:314*
- dağ** : Orman *OAD:39*
- dağan (II)** : 3. Üç ağacın bir noktada birleştirilmesiyle yapılan ve kaba şeyleri dokumak için kullanılan basit tezgâh. *DS/2:1322 Bahattin, Uzunmusa -Ordu*
- dağan** : Sehba *OAD:39*
- dağarcuk** : Dağarcık. *DS/2:1323 Danışman *Fatsa -Ordu*
- dağdagezen** : 1. Kurt. *DS/2:1324 Salman *Akkuş -Ordu*
- dağlamak (I)** : Dağa çıkmak, eşkıyalık yapmak. *DS/2:1325 *Ünye -Ordu*
- dağnak (I)** : Yabanıl, uygarlaşmamış. *DS/2:1325 *Fatsa -Ordu*
- dağnamak** : Ayıplamak *OAD:39*
- dağnamak-1** : Ayıplamak, kınamak. *DS/2:1362 *Çandır, *Ünye –Ordu*
- daha, dâha (II)** : İşte, orada, şurada. *DS/2:1327 - *Gölköy -Ordu*
- dağılmağ** : Takılmak *AA:124*

- daħım** : Takım, deste *AA:124*
- daħmaħ** : Takmak *AA:124*
- dailmaħ** : Dağılmak *AA:124*
- daķı** : Nişan ve düğünlerde verilen hediye *OİYA:340*
- dakılmak** : Takılmak *KİAT:314, OAD:39*
- dakmak** : Takmak *KİAT:314, OAD:39*
- daku** : Düğünde gelen hediye. *DS/2:1332 Göbü, Gölevi, Kalcılar –Ordu*
- dāl** : Dağılmak *OİYA:341*
- dalab -2** : At isteyen kısraķ, erkek isteyen dişi eşek ya da hayvan. *DS/2:1338*
*Ünye çevresi -Ordu
- dalab etmek (I)** : 1. İstemek. *DS/2:1333 *Ünye -Ordu*
- dalab olmak (I)** : Dişi hayvan çiftleşmek istemek, erkek istemek. *DS/2:1334 -Ordu ve çevresi*
- dalak (VI)** : 1. Boyun atkısı. *DS/2:1336 Danışman *Fatsa -Ordu*
- dalaklamak** : 2. İnsan veya hayvanı döverek bayılmak. *DS/2: 1336 -Ordu ve çevresi*
- dalap olmaħ** : At ve eşeğin döllenme zaman *AA:124*
- dalap** : 1. At isteyen kısraķ, erkek isteyen dişi eşek ya da hayvan. *DS/2:1337*
Uzunmusa –Ordu, AA:124
- dalaşma** : Köpek kavgası *OAD:39*
- dalaşmak** : Kavga etmek (köpek) dalaşmak *OİYA:341*
- dalaviracı** : Hileci, oyunla başkalarını aldatan. *DS/2:1339 *Perşembe -Ordu*
- dalbastı** : Bir çeşit iri, aşıllı kiraz. *DS/2:1340 Perşembe -Ordu*

- dalbaz (I)** : 1. Davlumbaz, ocak etekliği. *DS/2:1340 *Ünye –Ordu*
- dalbaz** : Davlumbaz, ocağın üstündeki raf *OAD:39*
- dalbaz** : Raf *OAD:39*
- dalda** : Gölgelek *AA:124*
- dalğa geçmek** : Alay etmek *OİYA:341*
- dalğa saymak** : Oyalanmak *OİYA:341*
- dallama (III)** : 2. Damların üstünü örtmek için, kesilmiş ve kurutulmuş kalın, uzun dal. *DS/2:1345 Salman, *Akkuş -Ordu*
- dallamak (III)** : Seçmek, beğenmek. *DS/2:1345 Bahattin, Şihla *Ulubey, *Perşembe, Danışman *Fatsa -Ordu*
- dallanmak (V)** : 1. Parçalanmak, kısımlara ayrılmak. *DS/2:1346 Uzunmusa -Ordu*
- dalmağ** : Girmek *AA:124*
- dalpınmak** : Mücadele etmek. *DS/2:1347 *Ulubey –Ordu*
- dalya** : Çelik çomak oyununda elli sayıya denir *OAD:39*
- dam** : Evin, binanın üzeri, çatısı *OAD:39*
- damağ etmek** : Hırsla kapılmak *AA:124*
- damağ** : Tamah, hırs *AA:124*
- damak (I)** : 1. Kapı rezesi, zemberek, kapıdaki sürgü. *DS/2:1348 -Ordu*
- damak** : Bir çeşit hayvan hastalığı *OAD:39*
- damazlık (I)** : Pekmez, yoğurt, peynir vb. şeyleri yapmaya yarayan maya. *DS/2:1352 Uzunmusa -Ordu*
- damdazlak** : 1. Çırılçıplak. *DS/2:1351 *Ulubey -Ordu*

- damdazlak** : 2.Kimsesiz, yapayalnız. *DS/2:1351 *Ulubey -Ordu*
- damızlık** : Sütü mayalamak için gereken yoğurt *OİYA:341*
- dammak (IV)** : Akla gelmek, önceden hissetmek, sezmek, ummak. *DS/2:1354 Arpaköy *Ünye -Ordu*
- dana (II)** : Bıçak. *DS/2:1355 Vona -Ordu*
- dana** : İnek yavrusu *OAD:39*
- dana** : Keyf alma *OİYA:341*
- danagıran (I)** : Danaburnu. *DS/2:1356 *Ünye -Ordu*
- danalık** : 1. Ahırda buzağları koymak için yapılan yer. *DS/2:1356 Uzunmusa -Ordu*
- danalyá** : Deri kesme aleti *OİYA:341*
- danamak** : Ayıplamak, kınamak. *DS/2:1362 *Ünye -Ordu*
- danāran** : İlkbaharda biten sarı çiçekli bir bitki *AA:124*
- dandiligaç kuşu (I)** : Kuyruksallayan kuşu. *DS/2:1357 *Ünye -Ordu*
- dandiligaç kuşu (II)** : Bir işte sebat etmeyen (kimse). *DS/2:1358 *Ünye -Ordu*
- dangırdamak** : 1. Bağırarak, kaba saba konuşan, küstah. *DS/2:1359 Danışman *Fatsa, Uzunmusa -Ordu*
- danık (I)** : Şahit, tanık. *DS/2:1361 Cebel Arpaköy -Ordu*
- dapu** : Tapu *AA:124*
- dar canlı** : Sabırsız, tez canlı *OAD:39*
- dar dar etmek** : Lüzumsuz yere çok konuşmak *OAD:39*
- daraba** : 1. Tahta perde, tahta bölme. *DS/2:1365 *Ünye -Ordu*

- darah** : Manda boynuzundan sık dişli siyah tarak *AA:124*
- darak (IV)** : Tepe, zirve. *DS/2:1366 Danışman *Fatsa -Ordu*
- darak** : Tarak *OAD:39*
- daraka** : Bahçe kenarına çekilen tahta perde *OAD:39*
- daraklık (I)** : Etin fileto kısmı. *DS/2:1366 -Ordu ve ve köyleri*
- daralmak** : Sıkıntıya düşmek *OİYA:341*
- darama** : Salamura halinde balık yumurtası. *DS/2:1367 *Ünye -Ordu*
- daramah** : Taramak *AA:124*
- dararmak** : Daralmak, sıkıntıya düşmek *OİYA:341*
- daraz** : İyi dokunmamış kumaştaki pürüz. *DS/2:1367 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- darı ayı** : Ekim ayı. *DS/2:1370 -Ordu*
- darı** : 1. Mısır, mısır tanesi. *DS/2:1370 Danışman *Fatsa, Boğazcık, *Perşembe -Ordu, KIAT:314, OİYA:341, OAD:39*
- darıhmah** : Sıkıntı basmak *AA:124*
- darılmak** : Küsmek, gücenmek *OAD:40*
- darlanmak** : Sıkıntıya girmek, bunalmak *OAD:40*
- darmadolaşık** : 1. Karmakarışık. *DS/2:1372 Salman *Akkuş -Ordu*
- dartdumah** : Tattırmak *AA:125*
- daru** : Darı *AA:125*
- darucuk** : Çocukların karın ve yüzlerinde olan bir cilt hastalığı. *DS/2:1374 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- dasmaayak** : Yalınayak: Dasmaayak geldi. *DS/2:1374 Uzunmusa -Ordu*

- dastar** : 6. Yünden dokunmuş, ince, küçük kilim. *DS/2:1375 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş, Boğazcık, *Perşembe, -Ordu, OİYA:341*
- dastar** : Bir çeşit kilim *OAD:39*
- daş** : Taş *KİAT:315, OAD:39*
- daşmak** : Taşmak *KİAT:315*
- daşlıh** : Taşlık *AA:125*
- daşmağ** : Taşmak *AA:125*
- daşşak** : Haya, husye *OAD:39*
- datlı** : Tatlı *OAD:39*
- datlu** : Tatlı *OİYA:341*
- daun çıksın** : Veba hastalığına uğrasın *OAD:39*
- daun** : Veba *OAD:39*
- dav (I)** : 1. Dağ. *DS/2: 1378 *Ünye –Ordu, KİAT:315*
- davalmak** : Dağılmak. *DS/2:1378 *Ünye –Ordu*
- davara** : Uyku halindeyken kabusu sebep olan korkunç yaratık *OAD:39*
- davarcuk** : Dağarcık. *DS/2:1323 Çandır -Ordu*
- davatmak** : Dağıtmak. *DS/2:1379 *Ünye –Ordu*
- davşan** : Tavşan *KİAT:315, AA:125, OAD:39*
- davulbaz** : 1. Davlumbaz. *DS/2:1387 Gököy –Ordu*
- davun** : Beddua sözü *AA:125*
- davun** : Veba *OİYA:341*

- davuşan** : Tavşan *KİAT:315*
- day (II)** : Çıplak, sivri *DS/2:1389 *Fatsa -Ordu*
- day day durmak** : Yeni yürümeye başlayan çocuk iki ayak üzerinde durmak, tay durmak *DS/2:1387 -Ordu ve köyleri*
- day durmak** : Yeni yürümeye başlayan çocuk iki ayak üzerinde durmak, tay durmak. *DS/2:1387 *Perşembe -Ordu*
- day** : Çıplak *OAD:39*
- dayalı** : Kapının arkasından kol demiri veya ağaç sürgü ile kapanması *OAD:39*
- dayanık** : Kuvvetini kaybetmiş, yürümeye gücü kalmamış olan (hayvan). *DS/2:1386 Uzunmusa -Ordu*
- dayaşgan** : Destek ağacı *OİYA:341*
- dayaşkan** : Destek. *DS/2:1384 Uzunmusa -Ordu*
- dayfa** : Konukomşu *KİAT:315*
- dayfalmak** : Bulantı duymak, bayılma derecesine gelmek, bayılmak. *DS/2:1387 Arpaköy, Uzunmusa, Danışman *Fatsa -Ordu*
- dayıbaşı** : Amele başı. *DS/2:1388 -Ordu köyleri*
- dayıbaşı** : Fındık toplamaya amele götüren kişi *AA:125*
- dayıbaşı** : Hasad zamanı bahçelerde amaleyi yöneten kişi *OAD:43*
- dāyima** : Daimā *AA:125, OAD:39*
- dayire** : Daire *OAD:40*
- daylak (I)** : 2. Damızlık erkek deve. *DS/2:1388 *Ünye -Ordu*
- daylak (II)** : 2. İnce, uzun boylu (kimse). *DS/2:1389 *Perşembe -Ordu*

- daylan** : İnce uzun boy *OİYA:341*
- dazlamak (I)** : Kaçmak. *DS/2:1391 *Ulubey –Ordu*
- dazlamak** : Tez, çabuk gitmek, arkasına bakmadan kaçmak *OAD:39*
- de** : İşte, na. *KİAT:315*
- de’ el** : Değil *OAD:40*
- de’ şmek** : Değişmek *OAD:42*
- debelemek -1** : Tepinmek, çırpınmak, kımıldamak, hareket etmek. *DS/2:1392 Danışman *Fatsa –Ordu*
- debertmek (I)** : 1. Eşelemek, kabartmak, karıştırmak. *DS/2:1393 *Ulubey -Ordu*
- debertmek** : Kurcalamak *OİYA:341*
- debreşmek** : Nüksetmek, tepreşmek, tekrarlamak. *DS/2:1396-Ordu ve köyleri*
- debreştirmek** : Gizli, unutulmuş bir şeyi meydana çıkarmak, ortaya atmak. *DS/2:1394 Danışman *Fatsa -Ordu*
- déek** : Çocuğun tay durması. *DS/2:1398 *Ünye ve çevresi –Ordu*
- deel** : Değil *OİYA:341, AA:125*
- deellü** : Değerli *AA:125*
- deermen** : Değirmen *AA:125*
- deermi** : Kare şeklindeki başörtüsü *AA:125*
- deesdürmek** : Değiştirmek *AA:125*
- deesmek** : Değişmek *AA:125*
- defrin** : Yunus balığı *OAD:42*
- değermen** : Değirmen *OAD:40*

- değil** : Keçi gübresi *OAD:41*
- değiz** : Deniz *KİAT:315, OAD:40*
- değme (I)** : Seçme, üstün, en iyi. *DS/2:1403 -Ordu ve köyleri*
- değmede** : 1. Umulmaz, inanılmaz anlamında kullanılır: Gelecek seneye ucuzluk olacak diyorlar, değmede. *DS/2:1403 Bayadı -Ordu*
- değmede** : Herhalde, galiba, emin olmama *OAD:42*
- değmek (I)** : Miras kalmak: Bu ev bana anamdan değdi. *DS/2:1403 -Ordu ve köyleri*
- değmen** : Değirmen. *DS/2:1435 Aşağıkızilen *Ulubey -Ordu*
- değrmi** : Kadın başörtüsü *OAD:42*
- dēhn** : Defn *KİAT:315*
- deil** : Değil *AA:125*
- deinmek** : Bir şeyin olması için uğraşmak *OAD:42*
- dek (I)** : 1. Denk, eşit, uygun. *DS/2:1406 Danışman *Fatsa -Ordu*
- dekmük** : Tekme, çifte. *DS/2:1429 *Ünye, -Ordu, OİYA:341, AA:125*
- dekmük** : Tekme. *DS/6:4485 Ordu*
- delek (I)** : 1. Ahmak, aptal. *DS/2:1409 *Ünye -Ordu*
- delek (I)** : 2. Piç (çocuk). *DS/2:1409Danışman *Fatsa -Ordu*
- delek** : Ahmak, aptal *OAD:41*
- deli dembesek** : Saçma sapan: Deli dembesek ne konuşup duruyorsun. *DS/2:1411 -Ordu ve köyleri*
- delice (I)** : 1. Şahin, atmaca. *DS/2:1411 *Perşembe -Ordu*

- delidömbek** : Zırdeli *OİYA:341*
- deligücük** : Şubat ayı: Deligücük bu yıl canımızı yaktı. *DS/2:1412 -Ordu ve köyleri*
- delimsük** : Sersem, salak, çılgın, delişmen *DS/2:1413 *Ünye –Ordu*
- delli** : Değerli *OİYA:341*
- delü** : Deli *AA:125*
- delük** : Delik *AA:125, OAD:42*
- delümsö** : Deli gibi, delice *AA:125*
- demek** : Söylemek *AA:125*
- demen tamı** : Uyduruk ev *OİYA:341*
- demen** : Değirmen *KİAT:315, OİYA:341, OAD:40*
- demlik** : Çaydanlık *OAD:40*
- demür** : Demir *OİYA:341, AA:125*
- dene** : Tane *KİAT:315, OİYA:341, AA:125, OAD:40*
- denek** : Menzil, dinlenecek yer *OAD:40*
- dengerek** : Kendinden büyüklerin işine karışmak *OAD:41*
- dengesek** : 2. Kendini bilmeyen, terbiyesiz, büyüklerin işine karışan. *DS/2:1423 *Ulubey –Ordu*
- dengesek** : Oynak, dengeli olmayan *OİYA:341*
- deniz** : Deniz *KİAT:315*
- denk** : Sarılmış yük *OİYA:341*
- denk** : Yük, hayvanların iki tarafına konulmak üzere hazırlanan yük *OAD:42*

- depboy** : Depo *AA:125*
- depe** : Kafa, baş *OİYA:341*
- depe** : Tepe *KİAT:315, OAD:40*
- depel** : Alnında beyaz lekeler bulunan koyun, keçi ve emsali. *KİAT:315*
- depik (II)** : Kuru ve basılmış toprak. *DS/2:1429 –Ordu*
- depik** : Kuru yer, çığnenerek düzeltilmiş yer *OAD:41*
- depimek** : Az nemli olan şey kurumaya yüz tutmak: Astiğım çamaşırlar depimiş.
DS/2:1429 *Mesudiye –Ordu
- depme** : Ağzı dar testi *OİYA:341, OAD:41*
- depmek** : Tepmek- katırın tepmesi *OAD:41, KİAT:315*
- depoy** : Depo *OİYA:341*
- deppoy** : Kulplu, ağzı kapalı bakı su güğümü *OAD:41*
- depreşmek** : Hastalığın yeniden ortaya çıkması *OAD:42*
- depretmek** : Eşelemek, uyandırmak, ortaya çıkarmak *OAD:41*
- depük (II)** : Kuru: Burası depükmuş, sergen serilebilir. *DS/2:1431 -Ordu ve köyleri, OİYA:341*
- deregüllü** : Yabani bir bitki *OİYA:341*
- derek (II)** : Küçük küfe. *DS/2:1432 *Ünye ve köyleri –Ordu, OAD:41*
- deremeç** : Destek, payanda *OAD:40*
- deremek** : Yardım görmek *OAD:41*
- derhal** : Derhal *KİAT:315*
- derinmek** : Bir şeyi karıştırıp dağıtmak, eşelemek. *DS/2:1434 -Ordu*

- derinmek, dörünmek** : Eşelemek, bir şeyi karıştırıp dağıtmak *OAD:42*
- derneşme** : Topluca görüşme *OAD:41*
- derneşmek (I)** : 1. Toplu halde konuşmak, görüşmek. *DS/2:1436 Aybastı –Ordu*
- dèsdi** : Testi *OİYA:341*
- deste** : Mısır sapından yapılan öbek *OAD:40*
- desti geçmek** : Nazı geçmek, sözünü dinletmek *OİYA:341*
- dēş** : Değişmek *OİYA:341*
- deşmek (I)** : Delmek, yarmak, yara açmak. *DS/2:1438 *Perşembe -Ordu*
- deşük** : Şişman. *DS/2:1437 -Ordu köyleri*
- detdemek** : Çocuğu sırtı alıp gezdirmek. *DS/2:1439 Bayadı –Ordu*
- devinmek** : 3. Çabalamak, uğraşmak, didinmek. *DS/2:1443 *Ulubey, Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- devşek** : Çoluk çocuk. *DS/2:1445 -Ordu köyleri*
- devül** : Devir *OİYA:341*
- devürme** : Yaka *OİYA:341*
- dey (I)** : İşte, orada, şurada. *DS/2:1327 –Ordu, AA:126*
- dey** : İşaretle bir şeyi gösterme *OAD:41*
- dey’ da** : Daha, orada *OAD:40*
- deyha** : İşaretle bir şeyi gösterme *OAD:41*
- deyha** : İşte *AA:126*
- deyil** : Değil *KİAT:316, OİYA:341*

- deyin** : Diye, diyerek *AA:126*
- deyirmen** : Değirmen *KİAT:316, OİYA:341*
- deyiş (I)** : 1. Mâni, destan, ağıt, şiir, mısra, şarkı, türkü, gazel. *DS/2:1447*
*Ünye -Ordu
- deyiş (I)** : 3. Halk şairlerinin karşılıklı mâni, türkü söylemeleri. *DS/2:1447*
*Ünye ve çevresi -Ordu
- deyiş (II)** : Değiş tokuş. *DS/2:1447* *Ünye ve çevresi –Ordu
- déyiz** : Deniz *OİYA:341*
- deymek** : Değmek, dokunmak *KİAT:316*
- deymek** : Dokunmak *OAD:41*
- deymen** : Değirmen. *DS/2:1435 Danışman* *Fatsa -Ordu
- déynek** : Değnek *OİYA:341*
- deyyos** : Deyus *AA:126*
- dēzdürmek** : Dokundurmak, temas ettirmek. *KİAT:315*
- dēze** : Teyze *OİYA:341*
- dezgah** : Tezgah *AA:126*
- dezürgün etmek** : Ürkütme, ilgisini kesme: O hizmetçiyi dezürgün et.
DS/2:1448 *Ünye köyleri -Ordu
- dıdı, dîdı (I)** : Uzak akraba. *DS/2:1452* -Ordu ve köyleri
- dığan (I)** : 3. Bakır kazan, karavana. *DS/2:1451 Bayadı* -Ordu
- dıka (II)** : Şişe, testi kapağı, mantar, tıpa. *DS/2:1454* *Ünye ve köyleri -Ordu
- dıkıştırmak** : Sokuşturmak, doldurmak. *DS/2:1457 Danışman* *Fatsa –Ordu

- dıkız (I) -1** : Çok sıkıştırılmış, bastırılmış, dolu, sıkı. *DS/2:1456 -Ordu*
- dıkmaç** : Ekmeği fazla doğranmış yoğurt *OİYA:341*
- dıldıbiz (I)** : 1. Düşkün, aşağılık (kimse): Öyle dıldıbizlerin sözüne bakma.
DS/2:1458 *Perşembe –Ordu
- dıldıviz** : Basit *OİYA:341*
- dımbıldamak (III)** : Kıvıldamak, oynamak, sallanmak. *DS/2:1505 -Ordu*
- dımbırdatmak** : Saz, cura, tambur gibi müzik aletlerini çalmak: Hadi oğlum şu sazı bir dımbırdat bakalım. *DS/2:1459 -Ordu köyleri*
- dımdırız** : Vücudu zayıf, karnı şiş (kimse). *DS/2:1460 *Ulubey –Ordu OAD:42*
- dımı** : İçme suyunun taze ve soğuk hali *OAD:42*
- dımı** : Suyun tazeliği, berraklığı, ılıkılığı. *DS/2:1460 Aybastı, Uzunmusa - Ordu*
- dingana** : Kendir dövmekte kullanılan ve su ile dönen bir araç. *DS/2:1463 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- dingıldamak (I)** : Kıvıldamak, oynamak, sallanmak. *DS/2:1505 -Ordu ve köyleri*
- dınlamak, dınlamak -2** : Sürekli olarak gerekli gereksiz konuşmak, söylenmek, mırıldanmak. *DS/2:1465 *Ünye ve çevresi –Ordu*
- dınnaç** : Tırnak *KİAT:316, OİYA:341*
- dırımaç** : Toplamak *AA:126*
- dırız** : Zayıf, kuru, mecalsiz (kimse). *DS/2:1469 Uzunmusa -Ordu*
- dırlamak (I)** : Gereksiz ve çok konuşmak, gevezelik etmek. *DS/2:1470 Danışman *Fatsa, -Ordu köyleri*
- dırman (I)** : Cin, dev. *DS/2:1471 *Ulubey –Ordu, OAD:42*

- dırmanmak** : Tırmanmak *KİAT:316*
- dırmuğ** : Tırmık *AA:126*
- dırmuğ** : Tırmık *OİYA:341*
- dırnak** : Tırnak *OAD:42*
- distiric** : Oldukça dar *OİYA:341*
- dışa gitmek (I)** : Abdest bozmak. *DS/2:1472 Seferli *Akkuş, Uzunmusa -Ordu*
- dışa gitmek (III)** : Evli erkek başka kadınlarla ilgi kurmak: Ahmet karısını bırakıp dışa gidermiş. *DS/2:1473 Seferli *Akkuş -Ordu*
- dışarı ayaklı** : Ahlâkı bozuk, kötü kadın. *DS/2:1473 Uzunmusa, Danışman *Fatsa – Ordu*
- dışlık** : Sokak için giyilen yeni elbise *OAD:42*
- dıvağ** : Duvak *OİYA:341*
- dıvdıv** : Kemence. *DS/2:1474 Uzunmusa -Ordu*
- dıvılcık (I)** : Küçük, ufacık: Bir sepet elma aldım, yarısından fazlası dıvılcık çıktı. *DS/2:1474 -Ordu ve köyleri*
- dız dız (III)** : Acele ve çabuk yürüyüş (için): Hasan dız dız eve gidiyor. *DS/2:1476 -Ordu ve köyleri*
- dızılmak (I)** : 2. Koşmak, kaçmak, seyirtmek. *DS/2:1476 -Ordu köyleri, OAD:42*
- dibek** : Mısır dövmek için ağaç veya taştan oyulmuş tekne *OİYA:341*
- dibelcek** : Dibek tokmağı. *DS/2:1479 -Ordu, OAD:42*
- dible** : 2. İnce ince doğranmış kara pancara pirinç ve kıyma konularak yapılan yemek. *DS/2:1480 Vona, *Ulubey -Ordu*
- dible** : Bir çeşit karalahana veya fasulye yemeği *OAD:42*

- dibleyi** : Etsiz lahana yemeği. *DS/2:1480 *Perşembe, -Ordu*
- dıda (II)** : İşte, orada anlamında kullanılır. *DS/2:1528 –Ordu*
- difrin** : Yunus balığı. *DS/2:1482 *Perşembe, -Ordu*
- difrün** : Yunus balığının orta boylusu *OAD:43*
- diinenmeç** : Mola verilen yer *OAD:40*
- diinenmek** : İstirahat etmek, dinlenmek *OAD:42*
- dikçe** : İplik sarılan kafesin düşey olan eksenini. *DS/2:1484 Mersin *Perşembe -Ordu*
- dikelmek** : Karşı gelmek, kafa tutmak, dayatmak, dikleşmek. *DS/2:1485 -Ordu*
- diken** : Yokuş. *DS/2:1486 Şıhlar, *Ulubey -Ordu*
- diken ağacı** : Akasya. *DS/2:1486 -Ordu*
- dikilgen** : Yel, sancı. *DS/2:1487 Şıhlar, *Ulubey –Ordu , OİYA:341, OAD:42*
- dikiltokmak** : Tepe taklak. *DS/2:1487 *Ünye -Ordu*
- dikirgen** : Yel, sancı. *DS/2:1487 Burhanettin -Ordu*
- dikkulak (II)** : 2. Çakal. *DS/2:1488 Uzunmusa -Ordu*
- dikleme (II)** : 2. İtmek. *DS/2:1488 Uzunmusa -Ordu*
- dikme (II)** : 1. Fidan, yeni dikilmiş fidan. *DS/2:1488 Danışman *Fatsa, Şıhlar *Ulubey –Ordu, OİYA:341, OAD:40*
- dil (I)** : 4. Koyun ve sığırlara takılan çanın içindeki madenî parça. *DS/2:1490 Bayadı -Ordu*
- dil balığı** : Yassı, dil gibi ince uzun kalkana benzeyen bir cins balık. *DS/2:1491 *Perşembe -Ordu*
- dilbezeği** : 1. Tatlı dilli, hoşsohbet. *DS/2:1491 Yavadı *Mesudiye -Ordu*

- dilcek -2** : Geveze. *DS/2:1492 *Gölköy -Ordu*
- dilcek** : 1. Dilsiz. *DS/2:1492 *Gölköy -Ordu*
- dilik** : 1. Üst dudağı yukardan aşağıya doğru yarık olan (kimse). *DS/2:1494 -Ordu*
- dilki** : Tilki *AA:126*
- dilkim dilkim** : Yırtık pırtık. *DS/2:1495 *Ünye -Ordu*
- dilli** : Büyükleriyle saygı sınırını aşarak çok fazla konuşan, gevezelik eden *OAD:40*
- dilme (I)** : Dört köşe kesilmiş ağaç, kereste. *DS/2:1497 *Gölköy -Ordu*
- dimdiklemek (I)** : 1. Gagalamak. *DS/2:1498 -Ordu köyleri*
- dimdiklemek (I)** : 3. Bir yiyeceğin kenarından yemek. *1499 -Ordu köyleri*
- dimen** : Değirmen. *DS/2:1352 Buhari, Bolaman *Fatsa -Ordu, OİYA:341*
- dimenit** : En iyi cins buğday. *DS/2:1499 Yolbaşı *Akkuş -Ordu*
- dimi (I)** : Değil mi anlamında kullanılır. *DS/2:1499 Danışman *Fatsa -Ordu*
- dinek (IV)** : Konak, mola verilecek yer. *DS/2: 1501 Meydan *Ünye -Ordu*
- dinelmek** : Diyelmek, ayakta durmak *OİYA:341, AA:126*
- dinenmeç** : Konak, mola verilecek yer. *DS/2:1501 *Ulubey -Ordu*
- dingene** : Kendir dövmeğe yarayan bir aygıt. *DS/2:1503 *Ünye -Ordu*
- dingesek** : Hafif genç kız *AA:126*
- dingik** : Edepsiz, terbiyesiz. *DS/2:1503 *Ünye -Ordu*
- dingil (II) -4** : Oynak, hoppa (kimse). *DS/2:1504 -Ordu*
- dingil** : Fettan, oynak *OAD:40*

- dingil** : Hafif, yerinde duramayn, oynak *OİYA:341*
- dingil** : Turşu yemeği *OİYA:341*
- dingildemek (I)** : 1. Kımıldamak, oynamak, sallanmak. *DS/2:1504 Danışman *Fatsa - Ordu*
- dingilim atmak** : Fink atmak. *DS/2: *Ünye -Ordu*
- dingilitaş** : Tahtaravalli *OAD:40*
- dingilitos** : Tahterevalli. *DS/2:1505 Arpaköy -Ordu*
- dink, diñk** : 2. Tahılın kabuğunu ayırmaya yarayan büyük taş dibek. *DS/2:1508 *Ünye -Ordu*
- dinle** : Hububat dövülen dibek *OAD:40*
- dinlengün** : Dinlenmiş, yorgunluğu gitmiş. *DS/2:1508 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- dinnemek** : Dinlemek *KİAT:316 OİYA:341*
- dinnemek** : Dinlemek *OAD:42*
- dirakka** : Ağırılık, büyüklük, kuvvetlilik, kurum: Bu adam çok dirakkalıdır. *DS/2:1511 Yassıtaş *Fatsa -Ordu*
- direm (I)** : 1. Bir ağırlık ölçüsü, dirhem. *DS/2:1513 Danışman *Fatsa -Ordu*
- direme (I)** : 1. Tıka basa doldurma. *DS/2:1513 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- diremeç** : Duvarların yıkılmaması, ağaç dallarının kırılmaması için konulan ağaç destek, payanda. *DS/2:1513 *Ulubey -Ordu*
- diremek (II)** : İnat ve ısrar etmek. *DS/2:1513 Akpınar –Ordu*
- diremek** : Derlemek, toplamak. *KİAT:316*
- dirgen** : 1. Harmanda sapları yaymaya yarayan demir ya da tahtadan yapılmış ucu çatallı tarım aygıtı. *DS/2:1515 Şıhlar *Ulubey -Ordu*

- dirgen** : Çatallı uzun değnek *OAD:40*
- dirgen** : Dayama direği *OİYA:341*
- dirgen** : Fındık ağacından yapılmış ot ve sap kaldırmada kullanılan alet *AA:126*
- dirhal** : Derhal, hemen *OAD:42*
- dirlik** : Ev, aile işinin yolunda olması *OAD:40*
- dirlik** : İçten giyilen çamaşır, don *OAD:42*
- dişemek** : Yeniden diş çıkarmak *OİYA:342*
- dişek** : Taşları yontmak için kullanılan dişli bir çeşit çekiç. *DS/2:1521 –Ordu*
- dişemek (IV)** : Atlara köstek vurmak. *DS/2:1522 Arpaköy -Ordu*
- dişenmek (IV)** : Demir keski ile bir şey yontulmak, kazınmak. *DS/2:1523 *Ulubey - Ordu*
- dişlik** : 1. Dizgin yerine ata takılan ip. *DS/2:1525 Danışman *Fatsa –Ordu*
- dişmek** : Değişmek *OİYA:341*
- div** : Dev *KİAT:316*
- divaḥ** : Duvak *AA:126*
- diyâretli** : Dirayetli *AA:126*
- diyelmek** : Ayakta durmak, ayağa kalkmak, dik durmak. *DS/2:1502 *Perşembe – Ordu, OAD:42 OİYA:342*
- diyil** : Değil *OİYA:342*
- dizek (III)** : 2. Hayvanların yatmasına yarayan döşeme. *DS/2:1530 Burhanettin - Ordu*
- dizek** : Ahır tahtası *OİYA:342*

- dizin (I)** : 2. İpliğe dizili sebze ya da meyve kurusu. *DS/2:1531 *Gölköy -Ordu*
- dizlik (III)** : 2. İç donu. *DS/2:1532 Vona –Ordu OAD:40*
- dòól** : Değil *AA:126*
- dōme** : Keşkeklik buğday *OİYA:342*
- dōmek** : Dövmek *KİAT:316*
- dô (I)** : Küçük kulaklı davar. *DS/2:1538 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- dō** : Değil *AA:126*
- do' ru** : Doğru *OAD:41*
- dobran** : Yüzü gülmeyen, kendini beğenmiş *OAD:40*
- dobran** : Yüzü gülmeyen, kibirli. *DS/2:1533 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- dobuç (II)** : Kısa boylu, tıknaz (kimse). *DS/2:1533 *Gölköy -Ordu*
- dobura dobur** : Dolambaçlı yollara sapmadan gerçeği söylemeyi anlatır. *DS/2:1534 *Ünye –Ordu*
- dodağ** : Dudak *KİAT:316*
- dodil** : Ağız kavgası yapan (kimse). *DS/2:1534 *Ünye –Ordu*
- doğaldağ** : Yuvarlak *OİYA:342*
- doğ (III) -1** : Küçük kulaklı davar. *DS/2:1538 Bahattin *Ulubey –Ordu*
- doğu (II)** : 5. Küçük kulaklı davar. *DS/2:1538 Kaçar aşireti, Akpınar –Ordu, OAD:40*
- doğuz** : Domuz *KİAT:316*
- doğuzluk** : 1. Bazı evlerin zemin katında bırakılan boşluk. *DS/2:1539 Armutlu *Gölköy –Ordu*

- doğdur** : Doktor *AA:126*
- doğsan** : Doksan *AA:126*
- doğtur** : Doktor *OİYA:342*
- doğumağ** : Dokumak *AA:126*
- doğuz** : Dokuz *AA:126*
- dok** : Tok *OAD:40*
- dokurcum (III)** : Dokuztaş oyunu. *DS/2:1541 *Gölköy –Ordu*
- doğurcun** : Dokuz taş oyunu *OİYA:342*
- dokurcun (I)** : 2. Binanın altına konulan büyük temel taşı. *DS/2:1541 Karakuş *Ünye -Ordu*
- dokurcun** : Büyük temel, kazı *OAD:40*
- dokürgen** : Beyaz asma üzümü. *DS/2:1541 -Ordu ve köyleri*
- dolağ** : Atkı *OİYA:342*
- dolama (I)** : 6. Önlük, peştemal. *DS/2:1542 *Ünye, Salman *Akkuş -Ordu*
- dolama** : Peştemal, kadın önlüğü, tırnak çıkartan yara (parmakta) *OAD:40*
- dolanmak** : Karşı cinsten birine kendini beğendirmek için çalışmak, kur yapmak *OAD:40*
- dolukmak** :1. Göz yaşarmak, ağlayacak duruma gelmek. *DS/2:1547 -Ordu ve köyleri*
- dolunmak (II)** : Çok sevinmek. *DS/2:1548 *Ünye –Ordu*
- döm** : Doğum *OİYA:342, AA:126*
- dōmağ** : Doğmak *AA:126*

- domartlak** : Olmamış meyve *OAD:41*
- domartlak** : Olmamış, ham meyve. *DS/2:1550 -Ordu*
- dombak (I)** : 1. Yuvarlak: Dombak bir soğan buldum. *DS/2:1550 Bayadı -Ordu*
- dombala** : Çocuk oyunu *OİYA:342*
- domruk** : Kerestelik kütük, tomruk. *DS/2:1553 *Perşembe -Ordu*
- domurcuḡ** : Tomurcuk *AA:126*
- domurmak (III)** : Ağaçları, tomrukları kısa kısa keserek kütük haline getirmek. *DS/2:1554 *Perşembe -Ordu*
- domurtmak** : Fidan ve çiçeğin tepesinden koparmak. *DS/2:1554 *Ulubey -Ordu*
- don** : Yalnız hayvanlara mahsus bir renktir. *KİAT:316, OAD:41*
- donamaḡ** : Süslemek *AA:126*
- donaray** : Ocak ayı. *DS/2:1558 *Ünye -Ordu*
- donatmaḡ** : Süsletmek *AA:126*
- doncak (I)** : 2. Üstünde yalnız iç donu olarak: Doncak çıktı geldi. *DS/2:1559 -Ordu ve köyleri*
- doncukmak (II)** : Pıhtılaşmak. *DS/2:1559 Arpaköy -Ordu*
- doncukmak** : Kanı pıhtılaşması *OAD:41*
- dongilik** : Küçük baş hayvanlara takılan çingirak *OİYA:342*
- dongirik** : Ufak ve ağzı kapalı kuzu çingırağı. *DS/2:1560 Arpaköy -Ordu*
- dongirik** : Ufak, ağzı kapalı kuyu suyu kaynağı *OAD:41*
- donine** : Donmuş gibi *AA:126*
- doñrō** : Ayak kiri *AA:126*

- doñuz** : Domuz *AA:126*
- doñuzluk** : Değirmenin alt kısmındaki oyuk *OİYA:342*
- doors** : Atı durdurma ünlemi. *DS/2: 1563 *Ulubey –Ordu*
- dooşmak** : Dövüşmek *OİYA:342*
- doram** : Mısır çiçeği *OAD:40*
- dōramak** : Doğramak *OİYA:342, AA:127*
- doran (I)** : Tepe, en yüksek yer, uç. *DS/2:1564 Arpaköy –Ordu*
- doran (III)** : Mısır çiçeği. *DS/2:1563 *Ulubey –Ordu, OİYA:342*
- doran** : Tepenin üzeri, doruk kısmı, ağacın kalın dalı, mısır saplarının gelişmiş durumu *OAD:40*
- doru** : At cinsi *OAD:41*
- dōru** : Doğru *KİAT:316, AA:127*
- doruk (II)** : 3. Çam, ardıç, katran, köknar fidanı. *DS/2:1565 Şıhlar*Ulubey, Bayadı -Ordu*
- doruk** : Çam ağacı *OAD:40*
- doruğ** : Ladin *OİYA:342*
- dorum (I)** : Deve yavrusu. *DS/2:1566*Ünye –Ordu*
- dóúl** : Değil *AA:127*
- doum** : Doğum *OİYA:342*
- douzluk** : Su değirmenlerinde çarkın bulunduğu ve döndüğü yer. *DS/2:1557 Şeyihler *Ulubey –Ordu*
- dovmak** : Doğmak *OİYA:342*

- dovuz** : Domuz *OİYA:342*
- dozirik (I)** : İki ceviz, iki fındık ya da iki yuvarlak madenî şeyi delip iplik geçirerek yapılan bir çeşit oyuncak. *DS/2:1569 Arpaköy -Ordu*
- dozirik (II)** : Gece ses çıkartarak uçan iri bir çeşit kelebek. *DS/2:1569 -Ordu ve köyleri*
- dozirik** : İpe dizilerek oynanan bir topaç oyunu *OAD:41*
- dö' ş** : Döğüş *OAD:41*
- dögül** : Değil *KİAT:316, OAD:41*
- dökme (I)** : Tavan ve tabanda kullanılan ağaç kiriş. *DS/2:1573 *Ulubey -Ordu*
- dökme (II)** : Denizin içindeki kayalar: Dikkat et kayık dökmeye bindirmesin. *DS/2:1573 *Perşembe -Ordu*
- dökme** : Ahşap ev ağacı *OİYA:342*
- dökme** : Döşeme üzerine atılan kiriş, ağaç *OAD:41*
- döl (I)** : 2. Piç. *DS/2:1575 -Ordu ve köyleri*
- döl başı** : Sürüde ilk doğan kuzu, oğlak. *DS/2:1576 Salman, *Akkuş -Ordu*
- dölek (I)** : 1. Düz, engebesiz arazi, tepenin eteği. *DS/2:1577 *Gölköy -Ordu*
- dölek (II)** : 1. Uslu, terbiyeli, ağırbaşlı(kimse). *DS/2:1577 *Ünye -Ordu, OAD:41*
- dömbedek** : Ansızın, birdenbire. *DS/2:1580 Karakuş *Ünye -Ordu, OAD:41*
- dömbek** : Kocaman *OAD:41*
- dömbelek (I)** : 2. Darbuka. *DS/2:1580 -Ordu ve köyleri*
- dömbelek** : Elek kasnağına naylon gerilerek yapılan küçük davul *OİYA:342*
- dömbelek** : Ramazan davulu *OAD:41*

- dömek** : Dönmek *OAD:41*
- dömelmek -3** : Secde eder gibi durmak, arkasını çıkarmak, çıkıntı yapmak. *DS/2:1549 -Ordu ve köyleri*
- dömelmek** : Domalmak *OİYA:342*
- dömlmek** : Secde eder gibi durmak, arkasını çıkarmak, çıkıntı yapmak. *DS/2:1549 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- döncek** : İğın altındaki yuvarlak parça *AA:127*
- döndemek** : Döndürmek *AA:127*
- dönderme (II)** : 2. Kuru yufkadan yapılmış börek. *DS/2:1581 *Perşembe -Ordu*
- dönderme** : Kuru yufkadan yapılmış börek *OAD:41*
- döndermek** : Döndürmek, çevirmek *OAD:41*
- dönek (VI)** : Hayvanın başlığı ile yuları arasında bulunan ve hayvan bağılyken dolaşmamasına yarayan döner halka. *DS/2:1582 -Ordu*
- dönek** : Sözünde durmayan, girdap *OİYA:342*
- dönek** : Verdiğı sözden cayan *OAD:41*
- dönelemek** : 1. Dönüp durmak, dolaşmak. *DS/2:1583 *Ünye -Ordu*
- dönelik yapmak** : Değıştirmek: Tarlamı Naci ile dönelik yaptım. *DS/2:1584 Aybastı -Ordu*
- dönelik** : Değışme, takas *OAD:41*
- döngel (I)** : 1. Muşmula. *DS/2:1585 *Perşembe ve köyleri, Uzunmusa -Ordu*
- dörelmek** : 3. Boşu boşuna oyalanmak. *DS/2:1587 -Ordu ve köyleri*
- dörelmek** : 4. Köşe bucağı karıştırmak. *DS/2:1587 -Ordu ve köyleri*

- dörelenmek** : 5. Tavuklar çöplüğü karıştırmak, eşelenmek. *DS/2:1587 -Ordu ve köyleri*
- dörmek (II)** : 2. Tavuk yeri eşelemek. *DS/2:1587 *Ulubey –Ordu, OAD:41*
- dörmek** : Karıştırmak *OİYA:342*
- dörünmek (III)** : 2. Tavuk vb. hayvanlar eşinmek. *DS/2:1588 -Ordu köyleri*
- döş (V)** : 1. Göğüs, bağır. *DS/2:1589 Akpınar –Ordu, OİYA:342*
- döşekli** : 1. Geniş, enli, yassı. *DS/2:1590 *Ünye –Ordu*
- döşeme** : Bir çeşit karalahana yemeği *OAD:42*
- döşeme** : Pancar yemeği *OİYA:342*
- döşsek (I)** : Yatak, şilte, minder. *DS/2:1591 -Ordu ve köyleri*
- döşsek** : Döşek *KİAT:316, OİYA:342, AA:127*
- döşürmek -1** : Devşirmek, toplamak. *DS/2:1438 *Ünye -Ordu*
- döşürüklü** : Derli toplu olan, düzeni seven, becerikli (kimse). *DS/2:1591 Saylan *Ünye –Ordu*
- döt** : Dört *KİAT:316*
- dövünmek -2** : Pişman olmak. *DS/2:1588 Danışman *Fatsa -Ordu*
- dövür** : Devir *OİYA:342*
- dözirik** : Kuş çeşidi *OİYA:342*
- döş** : Dövüş *OİYA:342*
- döşmek** : Dövüşmek *KİAT:316, AA:127*
- dúe** : Düve, ilk defa doğuracak inek *AA:127*
- duen** : Döven *AA:127*

- duğar** : Divar *KİAT:316*
- dulcağ** : Kck, ufacık *AA:126*
- dulcuğ** : Kck, ufacık *AA:126*
- dulum** : Dolunay *OAD:42*
- dulun** : Tolun (ay) bedir *KİAT:317*
- dulunmak (I)** : 1. Ay ve güneş batmak. *DS/2:1599 Karakuş *nye –Ordu OAD:42*
- dme** : Dgme *KİAT:317*
- dn** : Dgn *KİAT:317*
- duncuğmağ** : Yorulmak *AA:127*
- duncukmak (I)** : 1. Sıkılmak, bunalmak. *DS/2:1603 Bayadı -Ordu*
- duncukmak (I)** : 3. Tıkanmak, nefes alamamak. *DS/2:1603 *Ulubey –Ordu, OİYA:342*
- duncukmak** : Tıkanmak, suyun içinde hava alamama hali *OAD:42*
- dönüş** : Dnr *OİYA:342*
- dunder (I)** : Rzgr ve güneş almayan kuytu yer, siper. *DS/2:1603 -Ordu köyleri*
- dunder** : Gölgede veya görünmeyen *OAD:42*
- dunder** : Kenar, köşe, görünmeyen yer *OİYA:342*
- dnş** : Dgn *AA:127*
- durak (VII)** : 1. Durulacak, oturup dinlenilecek yer. *DS/2:1604 -Ordu köyleri*
- durak** : Açık, aşıkar *OAD:42*
- durmağ** : Durmak *AA:127*
- durna** : Turna *OAD:43*

- duruksamak (I) -1** : Tereddüt etmek, karar verememek, duralamak. *DS/2:1607 -Ordu ve köyleri*
- dussak (II)** : Açık, belli, meydanda. *DS/2:1608 *Ulubey -Ordu*
- duşak** : 1. Hayvanların ayak bağı, köstek. *DS/2:1609 Bayadı -Ordu*
- duşak** : Hayvan kösteği *OAD:42*
- duşalamak** : Hayvanın iki ayağını bağlamak, kösteklemek. *DS/2:1609 Şıhlar *Ulubey -Ordu OAD:42*
- duşamak (I)** : Hayvanın iki ayağını bağlamak, kösteklemek. *DS/2:1609 Bayadı -Ordu*
- duşamak** : Yalan söylemek, aldatmak, hile yapmak *OAD:42*
- dutaḥ** : Tutak *AA:127*
- dutak (II)** : Tencere tutacağı. *DS/2:1610 *Perşembe -Ordu*
- dutaḥ** : Sıcak yemek kaplarını tutmaya yarayan bez parçası *OİYA:342*
- dutamḥ** : Etrafi çevrili, sahipli yer *OİYA:342*
- dutḡal** : Tutkal *AA:127*
- dutmaḥ** : 1. Tutmak, yakalamak 2. Ezberlemek, hıfz etmek *AA:127, OAD:42*
- dutturmak** : Tutturmak *KİAT:317*
- dutulmaḥ** : Yakalanmak *AA:127*
- dúúlcək** : Küçük, düvlek *AA:127*
- dúún** : Düğün *AA:127*
- dúúr** : Dünür *AA:127*
- dúúrlúk** : Dünürlük *AA:127*

- duva** : Dua *OAD:43*
- duvan** : Doğan kuşu *KİAT:317*
- duz** : Tuz *OAD:42*
- duzla** : Hayvanlara tuz verilen yer *AA:127*
- duzluh (II)** : Yağı alındıktan sonra tuzlanarak katılaştırılmış yoğurt. *DS/2:1615 Zile *Mesudiye -Ordu*
- düdek** : 4. Meşe ve çam palamutu. *DS/2:1616 *Perşembe -Ordu*
- düdek** : Ham incir *OAD:43*
- düdek** : İncirin olmamışı *OAD:41*
- düdük (II)** : 1. Boru. *DS/2:1617 Kızılhisar -Ordu*
- düğe (I)** : Boğaya gelmemiş iki üç yaşında dişi dana, düve. *DS/2:1619 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- düğü (I)** : 1. Elendikten sonra geriye kalan en ince bulgur. *DS/2:1622 *Mesudiye -Ordu*
- düğücek (I) -1** : Küçük dolu. *DS/2:1624 *Mesudiye -Ordu*
- düğüncelik** : Düğün yapanlara komşuları tarafından yapılan erzak yardımı. *DS/2:1625 Danışman *Fatsa -Ordu*
- düğüncü** : 1. Bekâra kız arayan kadın ve erkek. *DS/2:1625 Bayadı -Ordu*
- düğür (II) -2** : Kız istemeye giden kimse, elçi. *DS/2:1632 *Ünye -Ordu*
- düğür (II)** : 4. Bacanak. *DS/2:1625 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- düğür, düyür** : Kız istemek için gönderilen görücü *OAD:43*
- düğüşü** : 1. Gelinin giyinmesine yardım eden kadın. *DS/2:1626 Salman *Akkuş -Ordu*

dükan	: Dükkan <i>OİYA:342</i>
düldül	: Dürbün <i>KİAT:317</i>
dünemek	: Tünemek <i>AA:127</i>
dünmek	: Dönmek <i>KİAT:317</i>
dürlü	: Türlü <i>KİAT:317, OAD:43</i>
dürme	: Beyaz lahana <i>OİYA:342</i>
dürme	: Toplahana <i>OAD:43</i>
dürmek	: Katlamak <i>AA:127</i>
dürşü	: Atla gelin almaya giden kişi <i>OİYA:342</i>
dürtek (I)	: Sivri fırın küreği. <i>DS/2:1635 Aybastı –Ordu, OAD:43</i>
dürüs	: Dürüst, doğru <i>AA:127</i>
dürzü	: Küfür sözü <i>AA:127</i>
düşgün	: Düşkün <i>AA:127</i>
düşmek	: Şehit olmak <i>OİYA:342</i>
düüm	: Düğüm <i>OAD:43</i>
düüme	: Düğme <i>OAD:43</i>
düün	: Düğün <i>OİYA:342</i>
düve	: Yavrulamamış inek <i>OAD:43</i>
düvensir	: Döveni boyunduruğa bağlayan araç, döven oku. <i>DS/2:1641 Kuzköy</i> *Ünye –Ordu
düvmek	: Döğmek <i>OİYA:342</i>

- düzdürmek** : Dizdirmek *KİAT:317*
- düzeldek** : Tesviye aracı *OAD:43*
- düzeldek** : Tesviye ruhu. *DS/2:1644 –Ordu*
- düzenlemek** : Düzenlemek *OİYA:342*
- düzmek (I)** : 1. Bir şeyi hazırlamak, eksikleri tamamlayıp yapmak. *DS/2:1647 - Ordu köyleri*
- düzmek (II)** : Düzene koymak, süslemek. *DS/2:1647 Salman *Akkuş, Uzunmusa – Ordu*
- düzmek** : Sıraya koymak, dizmek *OAD:43*
- dövmak** : Doğmak *OİYA:342*
- E**
- ebe (I)** : 1. Büyükanne, nine. *DS/3:1649 *Ünye -Ordu*
- ebe** : Büyükanne, nine. *DS/6:4492 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- ebe** : Hala *OİYA:342*
- ebe** : Nine *OAD:44*
- ebekuşa, ebekuşağı** : Gökkuşağı. *DS/3:1655 Uzunmusa, Danişman *Fatsa -Ordu ve köyleri*
- ebekuşaa** : Gökkuşağı *OAD:44*
- ebelek sebelek (I)** : Yürürken sık sık düşüp kalkan, düşe kalka yürüyen (insan ya da hayvan). *DS/3:1653 Uzunmusa -Ordu*
- ebelzebel** : Düşe kalka yürümek *OAD:44*
- ebemkuşağı** : Gökkuşağı. *DS/3:1654 Uzunmusa -Ordu*

- ebeş (II)** : 1. Şişman, göbekli insan. *DS/3:1656 Uzunmusa -Ordu*
- ebir ğambağ** : Uygunsuz *OİYA:342*
- eböden** : Bir sürüngen *AA:128*
- ebrum (II)** : Şişman. *DS/3:1658 *Ünye -Ordu*
- ebrük** : Erimeğe yüz tutmuş. *DS/3:1658 Uzunmusa, -Ordu*
- ebrüm** : Şişman *OAD:44*
- eccük** : Azıcık *AA:128*
- ece (I)** : 11. Aksakallı ihtiyar. *DS/3:1659 Uzunmusa -Ordu*
- ece (I)** : 2. Baba. *DS/3:1659 Arpaköy -Ordu, OAD:44*
- ēce** : İyice *OİYA:342*
- ecemük** : Zayıf, cılız. *DS/3:1659 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- ecene (I)** : 1. Marangozların delik açmakta kullandıkları bir araç, keski, demir kalem. *DS/3:1659 Kuzköy, Karakuş *Ünye, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ecene (I)** : 3. Ayakkabı yapılan hayvan derilerini delmek için kullanılan dikey açıcı biçiminde demirden bir araç. *DS/3:1660 Uzunmusa, Danişman *Fatsa, -Ordu ve köyleri*
- eceremük** : Zayıf, cılız. *DS/3:1659 Uzunmusa, Akpınar -Ordu*
- eceremük** : Zayıf, sıska *OAD:44*
- eci** : 1. Abla, büyük kız kardeş. *DS/3:1660 *Fatsa, Kuzköy, Karakuş, *Ünye, Armutlu, Aybastı -Ordu*
- eci** : 1. Kız arkadaş. *DS/6:4492 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- eci** : Abla *OAD:44*
- eci** : Büyük kız kardeş, arkadaş *AA:128*

- eci** : Kız kardeş *OİYA:342*
- ecilcücül** : Küçük, işe yaramaz şeyler *OİYA:342*
- ecim (III) -1** : Abla, büyük kız kardeş. *DS/3:1661 *Ünye, Karakuş -Ordu*
- ecim (III) -3** : Saygıya yaraşır kadın. *DS/3:1661 *Ünye -Ordu*
- ecim** : Abla, saygın kadın, bacı *OAD:44*
- ecinni, ecünnü** : Cin *OAD:44*
- ecir** : Sıkıntı, dert *OAD:44*
- ecük (I)** : Az, çok az, azıcık, biraz, küçücük. *DS/3:1662 Bayadı –Ordu, OİYA:342*
- ecünnü** : Cin, peri, şeytan, ecinni. *DS/3:1662–Ordu, AA:128*
- ecünnü** : Cinni, korkunç, korkulacak kadar tehlikeli *OİYA:342*
- eçeri** : İçeri *OİYA:343*
- edi (IV)** : Yapılış. *DS/3:1664 *Ulubey -Ordu*
- edi** : Yapılış, yaratılış *OAD:44*
- edilcev** : Peygamberimizin ümmeti *OAD:44*
- edilcev** : Sünnet. *DS/3:1665 *Ünye -Ordu*
- edirāf** : Yakın, akraba *AA:128*
- edüklemek -1** : Sağılan bir hayvanı ikinci kez sağmak. *DS/3:1665 -Ordu ve köyleri*
- ee** : Güzel. *DS/3:1666 Bayadı -Ordu*
- eelmek** : Eğilmek *OİYA:343*
- een, eğin** : Üst baş, giyim eşyası *OAD:44*

- eer** : Eyer *OİYA:342*
- eêsük** : Eksik, noksan. *DS/3:1827 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- efelek (II)** : 1. Herkesin söylediğini yapan, iltifattan hoşlanan, iltifat meraklısı (kimse). *DS/3:1667 Danışman *Fatsa –Ordu*
- efelik** : Yaprakları yenilebilen, tohumlarından da çay yapılan ıspanağa benzeyen bir çeşit ot, labada. *DS/3:1804 Salman *Akkuş -Ordu*
- efelik** : Efellek, labada *AA:128*
- eferim** : Aferin. *DS/3:1668 Zile *Mesudiye –Ordu OİYA:343, AA:128*
- efil efil** : Rüzgarın esmesini tanımlamada kullanılır *OAD:44*
- eğdi (IV)** : Peteklerden bal almakta kullanılan eğri uçlu demir araç. *DS/3:1674 Şıhlar *Ulubey –Ordu, OAD:44*
- eğek (I)** : 1. Sabanın el ile tutulan ağaç kısmı, tutak. *DS/3:1675 *Ünye, Uzunmusa, Danışman *Fatsa –Ordu*
- eğek (I)** : 2. Sabanın demir takılan ve biraz da toprağa giren kısmı, ökçe. *DS/3:1675 Bayadı -Ordu*
- eğek** : Sapanda el tutulan yer, tutak *OAD:44*
- eğen (II) -1** : Üst baş, giyecek, elbise. *DS/3:1822 Salman *Akkuş -Ordu*
- eğens etme** : Alay etme, sitem etme. *DS/3:1676 -Ordu ve köyleri*
- eğens** : Çift sürerken saban demirinin tarlada açtığı iz, ince yol. *DS/3:1676 Burhanettin -Ordu*
- eğenz -2** : Çift sürerken saban demirinin tarlada açtığı iz, ince yol. *DS/3:1676 Burhanettin –Ordu*
- eğer** : Sarkıntılık yaparak alay etmek *OAD:44*

- eğercek** : Yün eğirmeye yarayan araç, kirmen. *DS/3:1679 Uzunmusa –Ordu, OIYA:343*
- eğercek** : Yün ve iplik bükmede kullanılan sivri ağaç, topaç *OAD:44*
- eğerlim** : Eğer, şayet. *DS/3:1677 *Ünye -Ordu*
- eğermek** : Yünü büküp iplik yapmak. *DS/3:1672 Uzunmusa -Ordu*
- eğes** : Sitem. *DS/3:1673 -Ordu ve köyleri*
- eğeş büğüş** : Eğri büğrü, yamuk yumuk, dolambaçlı. *DS/3:1684 Uzunmusa -Ordu*
- eğidemir** : Marangozların, semercilerin ve taşçıların oyma ve delme işlerinde kullandıkları demir kalem. *DS/3:1677 Salman *Akkuş, Uzunmusa -Ordu*
- eğın (II)** : Üst baş, giyecek, elbise. *DS/3:1822 Bayadı, -Ordu ve köyleri.*
- eğınbaş** : Üst baş, giyecek, elbise. *DS/3:1822 Bayadı -Ordu*
- eğinti** : Eğinin ağzından dökülen demir ufakları. *DS/3:1678 Uzunmusa -Ordu*
- eğircek** : Yün eğirmeye yarayan araç, kirmen. *DS/3:1679 Mersin *Perşembe, Bayadı, Uzunmusa -Ordu*
- eğırtmek** : Köpek havlamak. *DS/3:1679 Şıhlar *Ulubey, Danışman *Fatsa -Ordu*
- eğiş (I) -3** : Ateş küreği. *DS/3:1822 *Ünye, Sarıca *Gölköy, -Ordu*
- eğiş büğüş** : Eğri büğrü, yamuk yumuk, dolambaçlı. *DS/3:1685 -Ordu*
- eğiş** : Demirden yapılmış uzun saplı kürek, mısır ekmeğini saçta pişirmede kullanılır *OAD:44*
- eğiş** : Ekmek yufka çevireceği *HROK: 233*
- eğlemek** : Yolundan alıkoymak *OAD:44*

- eğleyni** : Öğle vakti *OAD:44*
- eğmir** : Kağrı tekerleğinin dingil geçecek yerine oturtulan demir halka.
DS/3:1681 -Ordu
- eğni (I)** : Üst baş, giyecek, elbise. *DS/3:1822 -Ordu*
- eğrek (I) -1** : Hayvanların yazın öğle sığağında toplanıp dinlendikleri yer.
DS/3:1825 Salman *Akkuş -Ordu
- eğrek (I)** : 5. Küçük baş hayvanların gece yattıkları yer, ağıl. *DS/3:1682 Gemrik, Bolaman *Fatsa -Ordu*
- eğrek** : Öküz, manda, at gibi hayvanların bağlandığı yer *OAD:44*
- eğrelti (I)** : Yıkılmak üzere olan. *DS/3:1682 Uzunmusa, Bayadı -Ordu*
- eğrelti (III)** : Şimdilik anlamında kullanılır. *DS/3:1683 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- eğri** : Eğri *OAD:44*
- eğrikmek** : Su birikmek: Tarlada su eğrikti. *DS/3:1684 Karakuş *Ünye -Ordu, OAD:44*
- eğrim büğrüm** : Eğri büğrü, yamuk yumuk, dolambaçlı. *DS/3:1685 Bayadı -Ordu*
- eğşi- eenşi** : Ekşi, tadı değişmiş *OAD:44*
- eğşün** : Saçta pişirilen ekmeği çevirmeye yarayan demir araç. *DS/3:1689 *Perşembe -Ordu köyleri*
- ehbap** : Dost, ahbap *OAD:45*
- ehdi (II)** : Anası ölüp de başka bir koyuna alıştırılan ya da elde beslenen kuzu.
DS/3:1700 *Ünye ve çevresi -Ordu
- ehem (I)** : Dargın. *DS/3:1689 -Ordu ve köyleri.*
- ehenk (III)** : Saban demirinin takıldığı eğri ağaç. *DS/3:1689-Ordu*

- eheşmek** : Bülüğa ermek. *DS/3:1689 Arpaköy -Ordu*
- ehlez** : Cılız, zayıf, kudretsiz. *DS/3:1752 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- ehlez** : Çelimsiz, zayıf *OAD:45*
- eh̄ti (II)** : 3. Fakir, yoksul, sefil. *DS/3:1690 Uzunmusa -Ordu*
- eh̄ti (III)** : Hısım, akraba. *DS/3:1691 Uzunmusa -Ordu*
- eh̄tivar** : İhtiyar *KİAT:318*
- eh̄tiyaç** : İhtiyaç *OAD:46*
- ehya** : İhya, dirileştirmek, canlandırmak *OAD:45*
- ek (I)** : Çocukların bir şeyden sakınmaları için söylenir: Ek kızım ek alma.
DS/3:1691 *Ünye -Ordu
- eke (II)** : 1. Kurnaz, açığız (insan). *DS/3:1692 Uzunmusa -Ordu*
- eke (II)** : 2. Tecrübeli, usta. *DS/3:1692 Sayacı -Ordu*
- eke (II)** : 5. Görgülü. *DS/3:1692 Uzunmusa -Ordu*
- eke** : İki yaşından yukarı erkek veya dişi koyun *OAD:44*
- eke** : Kurnaz, görgülü *OAD:45*
- ekelemek (II)** : 1. Tane ya da toz halindeki bir şeyi serpmek. *DS/3:1693 Salman *Akkuş -Ordu*
- ekeleşmek (I)** : Vücutça kuvvetlenmek, olgunlaşmak. *DS/3:1693 Uzunmusa -Ordu*
- ekemek** : Ekilebilen, ekilmiş tarla *OİYA:343*
- ekenek** : 1. Ekilecek, ekilmeye elverişli yer, tarla. *DS/3:1694 -Ordu, OİYA:343, OAD:45*
- ekeşmek (I) -1** : Tecrübe, görgü sahibi olmak. *DS/3:1693 -Ordu ve köyleri*

- ekeşmek** : Bülüğa ermek, çocukluktan çıkıp delikanlı olmak *OAD:45*
- ekimay** : Mayıs ayı *DS/3:1694 *Ünye –Ordu*
- ekiz** : İkiz *OAD:45, OİYA:343*
- ekleşmek (I)** : 1. Sataşmak, birinin başına belâ olmak. *DS/3:1696 *Perşembe, Salman *Akkuş, Bayadı, Uzunmusa -Ordu ve köyleri, OİYA:343*
- ekmek kapağı** : Saç üzerinde pişirilen ekmekleri çevirmek için kullanılan tahta araç. *DS/3:1696 Bayadı –Ordu*
- ekmek yamamak** : Sacda ya da tavada ekmek pişirmek: Annem ekmek yamadı. *DS/6:4494 Ordu*
- eksan** : İhsan *AA:128*
- eksügetek** : Kadın *OAD:45*
- eksük** : Gelin eşyası *OİYA:343*
- ekşimelek** : Kuzukulağı. *DS/3:1699 Eskipazar, Bayadı -Ordu*
- el avı** : El yordamı. *DS/3:1703 *Ulubey, Bayadı ve çevresi –Ordu*
- el tutmak (II)** : 1. Daralan bir kimseye yardım etmek. *DS/3:1728 Bayadı -Ordu*
- ela** : Elâ *KİAT:318*
- elçim (I)** : 1. Az, bir kerede ele alınabilecek kadar az olan nesne. *DS/3:1706 Salman *Akkuş -Ordu*
- eldeç** : Bulgur, mısır, buğday gibi tahılları dövmekte kullanılan taş ya da ağaçtan yapılmış dibek tokmağı. *DS/3:1707 Uzunmusa, Bayadı -Ordu*
- eldirti** : Yabancı, ecnebi: Eldirtinin iyisinden, bizim kötümüz yeğdir. *DS/3:1708 *Ünye –Ordu*
- elecek (I)** : 1. Dibek tokmağı. *DS/3:1709 Danışman *Fatsa, Akpınar -Ordu*

- elecek** : Dibek tokmağı *OAD:45*
- elecek** : Mısır döğme aracı *OİYA:343*
- elemüt** : İplik sarılan çıkırık. *DS/3:1710 *Ünye, Salman *Akkuş –Ordu*
- ēlence** : Eğlence *OİYA:343*
- elenti (I)** : Arpa, buğday ve benzerlerinin kalburdan geçirilmiş kısmı. *DS/3:1711 Uzunmusa -Ordu*
- ēletmek** : İletmek *AA:128*
- eletmek** : İletmek, götürmek. *DS/3:1712 Danişman *Fatsa, Uzunmusa, *Perşembe –Ordu, OAD:45*
- eli başına ermek (III)** : Bulûğ çağına girmek. *DS/3:1714 Uzunmusa -Ordu*
- eli başına yetmek** : Bulûğa erip, kendi kendini idare edecek hale gelmek. *DS/3:1715 Uzunmusa -Ordu*
- elicek (I)** : 1. İplik bükülen çıkırığın el ile tutulan yeri. *DS/3:1715 Salman *Akkuş -Ordu*
- elik (I)** : Dağ keçisi, karaca. *DS/3:1717 Aybastı, Uzunmusa –Ordu OAD:45*
- elik keçi** : Dağ keçisi, karaca. *DS/3:1717 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- eliklemek (I)** : 1. Büyüme (çoğu zaman çocukların ana karnında büyümesi için kullanılır). *DS/3:1717 *Ulubey, Uzunmusa –Ordu OAD:45*
- elikmek (II)** : İrileşmek, büyüme. *DS/3:1717 Kumru *Fatsa –Ordu OAD:45*
- elininkörü** : Bir şeyin olmazlığını anlatmak için söylenir *OAD:45*
- elişi (II)** : Eliyle belini getirme. *DS/3:1718 -Ordu*
- elişmek** : Müdahale etmek karışmak, sataşmak, takılmak *OAD:45*
- ellahem** : Herhalde *AA:128*

- ellehem** : Herhalde, galiba, zannedersem. *DS/3:1720 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- elleme (II)** : 1. Taze incir. *DS/3:1721 *Ünye, *Fatsa –Ordu OAD:44*
- ellere kalası** : 1. Kimsesiz, öksüz, yetim kalasın anlamında ilenç. *DS/3:1721 Uzunmusa -Ordu*
- elleşdürmek** : Yoklamak *AA:128*
- elleşmek (I)** : 4. Dokunmak. *DS/3:1722 Bayadı –Ordu*
- ellik (I)** : 2. Ekin biçerken sol elin parmaklarına geçirilen, eldiven şeklinde tahtadan yapılan bir araç. *DS/3:1723 Uzunmusa -Ordu*
- ellik çorabı** : Eldiven. *DS/3:1723 Salman *Akkuş -Ordu*
- ellik** : Eldiven *OAD:45*
- ellü** : Elli *AA:128*
- elma** : Elma *KİAT:318*
- elmas** : Elmas *KİAT:318*
- elmek (II)** : Çalışmak. *DS/3:1725 *Ünye -Ordu*
- elmeklemek** : El ile yoklamak. *DS/3:1726 Uzunmusa -Ordu*
- em (I)** : İlâç, merhem. *DS/3:1729 *Ünye, Uzunmusa -Ordu*
- eme (I)** : Hala, babanın kız kardeşi. *DS/3:1731 *Ünye, Salman *Akkuş –Ordu, OİYA:343, AA:128*
- eme yaramak** : İşe yaramak, faydalı olmak. *DS/3:1734 *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu*
- eme** : Yaşlı, tecrübeli kadın *OAD:45*
- emedene** : 1. Geçici olarak. *DS/3:1732 *Ulubey –Ordu, OAD:45*
- emeklemek** : Yavaş yavaş yürümek. *DS/3:1732 Uzunmusa -Ordu*

- emen (I)** : 3. Çocukların oyun oynarken kazdıkları çukur. *DS/3:1733 *Ünye - Ordu*
- emen (III) -3** : Çocukların oyunda işaretledikleri yer, ebenin yeri, kale. *DS/3:1731 Esenli *Aybastı -Ordu*
- emen (III)** : 4. Çocukların oyunda hedef olarak diktikleri taş. *DS/3:1733 *Ünye - Ordu*
- emen** : Çocuk oyunlarından tarafların kalesi *OAD:45*
- emenmek (I)** : 1. Boş yere yorulmak, emek ver mek, uğraşmak, didinmek. *DS/3:1734 *Ünye -Ordu*
- emi** : Amca. *DS/3:1740 Uzunmusa -Ordu*
- emin** : Amin *OİYA:343*
- emiş** : Süt kardeş. *DS/3:1737 -Ordu OAD:45*
- emişik (I)** : Süt kardeş. *DS/3:1737 Uzunmusa, Bayadı, -Ordu ve köyleri,*
- emişme (I) -1** : Süt kardeş. *DS/3:1737 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- emişme (I)** : 2. Sütlük. *DS/3:1738 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- emişük -2** : Süt kardeş. *DS/3:1737 Danışman *Fatsa, *Gölköy -Ordu*
- emişük** : 1. Her cuma günü koyun ve keçilerin sağılmadan önce yavrularına emdirilmesi: Emişük günü. *DS/3:1738 -Ordu ve köyleri*
- emlek (III)** : Emlâk. *DS/3:1738 Danışman *Fatsa -Ordu*
- emlek** : Bir avuç *OAD:45*
- emlemek (I)** : Yaraya merhem sürmek, iyileştirmek. *DS/3:1739 Uzunmusa -Ordu*
- emlik** : Yeni doğmuş kuzu *OAD:45*
- emme** : Ama *KİAT:317, OİYA:343, AA:128*

- emmi** : Amca. *DS/3:1740 Bayadı, *Gölköy, *Ünye –Ordu, DS/6:4497 Ordu KİAT:317, OİYA:343*
- emmi, emice, emme** : Amca, babanın erkek kardeşi *OAD:45*
- emmicelik** : Bir kız evlenirken güveyin babası tarafından kızın amcalarına verilen para ya da herhangi bir eşya. *DS/3:1741 *Akkuş -Ordu*
- emmidaş** : Amcazade, amcaoğlu *AA:128*
- emü** : Hala *OİYA:343*
- emüşük** : Süt kardeş. *DS/3:1738 Uzunmusa –Ordu*
- emüşük** : Aynı zamanlarda doğan çocuklar, yaşıt *OİYA:343*
- emvare** : Emare, iz, belirti *OAD:45, KİAT:317*
- en (V)** : 2. Yaka. *DS/3:1743 *Ünye –Ordu*
- ēn** : Eğin, giyecek *AA:128*
- en** : Elbise yakası *OAD:45*
- enci** : Hadım eden, eneyen *KİAT:317*
- encik (IV)** : Diz kapağı ile kalça kemiği arası. *DS/3:1744 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- encik** : Köpek yavrusu *OİYA:343*
- enderek** : Koca yemiş *OAD:45*
- endez** : Ölçü, endâze *KİAT:317*
- endikmek** : 3. Sabırsızlanmak. *DS/3:1746 Salman *Akkuş -Ordu*
- ëndürmek** : İndirmek *OİYA:343*
- ene (I)** : Şaşma bildirir ünlem. *DS/3:1651 Bayadı -Ordu*

- enek (III)** : 1. Sabanın el ile tutulan yerinden demir takılan yerine kadar olan kısım. *DS/3:1748 Uzunmusa -Ordu*
- enelcek** : Şapkanın kaymaması için çene altından geçirilen kayış *OAD:45*
- enelcek** : Takke gibi başlıkların, baştan düşmemesi için çene altından geçen bir ucu dikilmiş, bir ucu ilikli bağ. *DS/3:1749 Bayadı *Ünye -Ordu*
- eneme (I) -1** : İğdiş edilmiş hayvan. *DS/3:1750 *Fatsa, Salman *Akkuş -Ordu*
- eneme (I)** : 2. Erkek keçi. *DS/3:1750 *Fatsa -Ordu, OAD:45*
- enemek** : Hayvanları hadım etmek, kısırlandırmak *OAD:45, KIAT:317.*
- enenük** : İğdiş edilmiş hayvan. *DS/3:1751 * Salman *Akkuş -Ordu*
- enetmek** : Hayvanları iğdiş ettirmek. *DS/3:1751 Salman *Akkuş -Ordu*
- engarı** : Çok bilgili kadın: Ayol bu sizin çocuk engarı be. *DS/3:1752 *Ünye -Ordu*
- engeme (I)** : 3. Alçak yer. *DS/3:1753 *Ulubey -Ordu, OAD:45*
- engeri** : Yatık kumaş *OAD:46*
- engin (VI)** : Yatık kumaş. *DS/3:1755 *Ünye -Ordu*
- enik** : Kedi ve köpek yavrusu. *DS/3:1757 *Perşembe ve köyleri, -Ordu ve köyleri*
- eniş** : Bayır, meyilli yer *OAD:45*
- enişde** : Enişte *AA:128*
- enmek** : İnmek *KIAT:319*
- ênmek** : İnmek *OİYA:343*
- enni** : Enli, geniş. *DS/3:1760 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ens** : Üzüntü, elem. *DS/3:1760 *Ulubey -Ordu*

- enser** : 1. Döğme ya da köşeli büyük çivi. *DS/3:1760 -Ordu*
- enser** : Demir çivi, mih *OAD:46*
- entere** : Enteri *KİAT:318*
- enteri** : Entâri *KİAT:318*
- enteri, entere** : Entari, kadın dış giysisi *OAD:45*
- enterilik** : Entarilik, elbiselik *AA:128*
- enük** : Enik, kedi ve köpek yavrusu *AA:128*
- enüklemek** : Eniklemek, doğurmak *AA:128*
- enük** : Köpek, kedi yavrusu. *DS/6:4499 Yolbaşı *Akkuş Ordu, KİAT:318, OİYA:343*
- enük** : Köpek yavrusu, hopal *OAD:45*
- epelek sepelek** : Yürürken sık sık düşüp kalkan, düşe kalka yürüyen (insan ya da hayvan). *DS/3:1653 Uzunmusa -Ordu*
- epelemek (I)** : Yağmur ya da kar hafif hafif yağmak, serpelemek. *DS/3:1762 Uzunmusa -Ordu*
- epi** : Çokça *OİYA:343*
- ērçek** : Değirmen mili *OİYA:343*
- erçel** : Hırçın, huysuz, yaramaz (çocuk). *DS/3:1764 *Ulubey -Ordu, OİYA:343, OAD:46*
- eren peren** : Darmadağınık, karışık. *DS/3:1766 Salman *Akkuş, Bayadı, -Ordu*
- eren peren olmak (I)** : Darmadağınık hale gelmek, perişan olmak. *DS/3:1766 Bayadı -Ordu*
- ereyunmak** : Yıkanmak, gusletmek *OAD:46*

- erġen** : Ergen, delikanlı *KİAT:319*
- erginlik kabarı** : Evlenmemiş kız ya da erkeğin yüzünde ve boynunda çıkan sivilceler.
DS/3:1768 Bayadı –Ordu
- ergişi** : Erkek *OAD:46*
- ericep** : Recep *KİAT:318*
- erif** : Dokuma tezgahlarında uzunluġuna atılan ip, boy ipliġi, arış *OAD:46*
- eriġ** : İştah verici. *DS/3:1769 -Ordu*
- erikmek (I)** : 1. Azmak, taşkın hareketler yapmak. *DS/3:1769 Bayadı, -Ordu*
- erikmek (I)** : 3. Anlamak, kavramak. *DS/3:1769 *Ulubey -Ordu*
- erikmek** : Sabırsız olmak, azgınlık etmek *OAD:46*
- eringen** : Tembel, üşenen (kimse). *DS/3:1770 Bayadı -Ordu*
- erirmek** : Üşenmek, tembellik etmek. *DS/3:1770 Danışman *Fatsa, *Ulubey – Ordu, OAD:46*
- eriş (I)** : 1. Dokuma tezgâhlarında uzunluġuna atılan ip, arış, boy ipliġi: Halının erişi çok kaba. *DS/3:1771 Sayaca *Ulubey -Ordu*
- eriş** : Dokuma tezgahlarında uzunluġuna atılan ip, boy ipliġi, arış *OAD:46*
- eriřġún** : Olgun *AA:128*
- erişmek** : Olgunlaşmak *AA:128*
- erkeç** : İki yaşındaki erkek keçi *OAD:46*
- erkış** : Kervan. *DS/3:1774 *Ulubey –Ordu, OAD:46*
- ērmek** : Eġirmek *AA:128*
- erpi** : Başörtüsü. *DS/3:1776 –Ordu, OAD:46*

- ertmek (I)** : Köpek havlamak. *DS/3:1679 *Ulubey -Ordu*
- erúk** : Erik *AA:128*
- erzaḥ** : Erzak *AA:128*
- ēs** : Sitem *OİYA:343*
- ese** : Doğru *OAD:46*
- ese** : İsa *KİAT:318*
- esenleşmek** : Bir iki kişi dertleşmek, konuşmak. *DS/3:1779 *Ulubey -Ordu*
- eseri (I)** : Döğme ya da köşeli büyük çivi. *DS/3:1761 Şerefiye -Ordu*
- eserli** : Perili, cinli kişi *OAD:46*
- esetlemek** : Çocuk ya da hastaya özenerek bakmak. *DS/3:1780 *Ulubey, Bayadı, Uzunmusa -Ordu*
- esetlemek** : Korumak, tedavi etmek *OAD:46*
- esgellik** : Askerlik *AA:128*
- esger** : Asker *AA:128*
- esgi** : Eski *AA:128*
- esgimek** : Eskimek *AA:129*
- esgitmek** : Eskitmek *AA:129*
- esgün** : Rüzgâr, sert esen rüzgâr. *DS/3:1780 -Ordu ve köyleri*
- esirgin (I)** : Tipi, kar fırtınası. *DS/3:1782 *Ünye -Ordu*
- esirgin (II)** : Ele avuca sığmayan, hal ve hareketleri aşırı olan. *DS/3:1782 Danışman *Fatsa -Ordu*
- esirgin** : Şiddetli rüzgar, fırtına *OAD:46*

- esirgün** : Tipi, kar fırtınası. *DS/3:1782 Başağrı *Mesudiye -Ordu, AA:129*
- esirgün** : Hafif rüzgarlı fırtına, çok şımarık *OİYA:343*
- esirik** : 1. Kızgın, öfkeli, sinirli. *DS/3:1783 Bayadı -Ordu, OAD:46*
- esirmek (I)** : 1. Azmak, kudurmak, delirmek. *DS/3:1783 Bayadı -Ordu*
- esirtgen (I)** : Besleyici, besleyen. *DS/3:1783 -Ordu*
- esirtgen (II)** : Kuvvetlendirici. *DS/3:1783 -Ordu*
- esirtgen** : Sağlam, kavi *OAD:46*
- esirtmek (I)** : Beslemek. *DS/3:1783 -Ordu*
- esirtmek (III)** : Delirmek. *DS/3:1784 Uzunmusa -Ordu*
- esiş** : Rüzgar *OAD:46*
- eski (I)** : 1. Çamaşır. *DS/3:1784 Danışman *Fatsa -Ordu*
- eslek** : 1. Söz tutan, yumuşak başlı. *DS/3:1785 Şıblar, *Ulubey -Ordu*
- eslek** : Söz tutan, itaat eden *OAD:46*
- esrimek** : Azmak, kudurmak *OAD:46*
- esük (III)** : Eksik, noksan. *DS/3:1827 *Gölköy -Ordu*
- ēsük** : Eksik *OİYA:343*
- esürgün** : Tipi, kar fırtınası. *DS/3:1782 Uzunmusa -Ordu*
- esürük -1** : Deli. *DS/3:1783 -Ordu*
- esürük** : Deli, aşırı sarhoş *OAD:46*
- ēş** : Eyiş *AA:129*

- eşek (I)** : 9. Odunu boyuna yarmak için kullanılan bir araç. *DS/3:1789 *Ünye - Ordu*
- eşelek (IV)** : Şişman kadınlara verilen isim. *DS/3:1790 Uzunmusa -Ordu*
- eşelek** : Meyve artığı *OİYA:343*
- eşenek (I)** : 2. Az kazanç elde edilen iş yeri. *DS/3:1790 *Ünye -Ordu*
- eşenek (III)** : Sebze yetiştirilen bahçe, saha. *DS/3:1790 Çatak, Karlıtepe, Cilâder *Ünye -Ordu*
- eşgin (I)** : Atın tırısla rahvan arası yürüyüşü. *DS/3:1791 -Ordu ve köyleri*
- eşgin** : Bir nevi at yürüyüşü *KİAT:319*
- eşgiye** : Eşkîya *OİYA:343*
- eşgün** : Atın bir çeşit yürüyüşü *OAD:46*
- ēşi** : Ekşi *OİYA:343*
- ēşitmek** : İşitmek *AA:129 OAD:46*
- eşkün** : Filiz, sürgün *OAD:46*
- eşme (I)** : Kaynak, göze, pınar. *DS/3:1794 Ağcatepe -Ordu*
- eşme (II)** : Ağaçsız yerlerde, hayvanları sıcaktan korumak için yapılan gölgelik. *DS/3:1795 *Mesudiye -Ordu ve köyleri*
- eşme** : Göze, pınar, kaynak *OAD:46*
- eşsek** : Eşek *OİYA:343, AA:129*
- eşümük (I)** : Ekşiye yakın, ekşimsi. *DS/3:1796 *Gölköy -Ordu*
- eşün** : Ekmek ve yufkayı pişirmeye ya da çevirmeye yarayan kürek. *DS/3:1796 -Ordu*
- eşün** : Fırıncı küreği, yufka pişirilen saç *OAD:46*

- eşya** : Eşya *KİAT:319*
- et kesîği** : Adale ağrısı. *DS/6:4501 Ordu*
- etdâreci** : Çerçi, zerzevatçı *AA:129*
- êteberi** : Öteberi *KİAT:319*
- etekcek** : 3. Elbise. *DS/3:1797 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ëteki** : Öteki *AA:129*
- etikmek** : Terbiyesi bozulmak, saygısızca davranmak. *DS/3:1798 Uzunmusa - Ordu*
- etlek** : Korkak,ödlek *OAD:46*
- etlik (I)** : 1. Kış için etinden kıyım, kavurma, pastırma ve sucuk yapılan semiz hayvan. *DS/3:1799 Danışman *Fatsa -Ordu*
- etmeme** : Az süt veren sağmal hayvan. *DS/3:1799 Bayadı -Ordu*
- etşimen** : Ekşi ot *OAD:44*
- ëttiyaç** : İhtiyaç *KİAT:319*
- ev şenliği** : Bir kimsenin karısı, eşi. *DS/3:1816 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ëvceklik** : Acelecilik *OİYA:343*
- evciman** : Evine bağlı erkek *OAD:46*
- evcimen** : Evine bağlı, ev işlerinde kabiliyetli *OİYA:343*
- evcük (I)** : Küçük çocukların taş ve kiremit parçaları ile evcilik oynamak için yaptıkları ev. *DS/3:1801 *Gölköy -Ordu*
- evcümen** : Ev işlerinde becerikli, çalışkan olan, derleyip toparlayan (kadın). *DS/3:1802 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- evceik** : Aceleci. *DS/3:1803 Danışman *Fatsa -Ordu*

- evelek** : 1. Yaprakları yenilebilen, tohumlarından da çay yapılan ıspanağa benzeyen bir çeşit ot, labada. *DS/3:1804 *Ulubey -Ordu*
- evelek** : Yayla mandası *OAD:46*
- evermek** : Evlendirmek *KIAT:319, OAD:46, DS/3:1805 Danışman *Fatsa, *Perşembe ve köyleri, -Ordu ve köyleri*
- eveti** : Acele, çabuk. *DS/3:1804 Şıhlar *Ulubey, -Ordu, OAD:47*
- evetici** : Aceleci. *DS/3:1803 -Ordu*
- evetilemek** : Acele etmek, acele ettirmek. *DS/3:1812 *Gölköy -Ordu*
- evetü** : Acele, çabuk. *DS/3:1804 *Ünye -Ordu*
- êvetü** : İvedi, acele *AA:129*
- evgin** : Aceleci. *DS/3:1803 Bayadı -Ordu*
- evin (I)** : 5. Ürün, tanelenmiş ürün: Yaylanın evini iyi olur. *DS/3:1807 *Ünye -Ordu*
- evkârlanmağ** : Üzülmek *AA:129*
- evlatlığ** : Evlatlık *AA:129*
- evlek (I)** : 1. Tarlaya tohum ekmek için saban iziyle bölünen kısımlardan herbiri. *DS/3:1810 Uzunmusa -Ordu*
- evlek** : Bir evin sığacağı kadar yer *OİYA:343*
- evlek** : Tarlanın bir kısmı *OAD:45*
- evlekçi** : 2. Tarlayı evleklere ayıran işçilerin başında duran adam. *DS/3:1810 Bayadı -Ordu*
- evlensek** : Tekrar evlenmek isteyen dul erkek. *DS/3:1811 Bayadı -Ordu*

- evmek** : Acele etmek, acele ettirmek. *DS/3:1812 Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş, *Ünye, -Ordu, OİYA:343, AA:129, OAD:46*
- evran (II)** : Fazlasıyla uzayıp yükselen ağaç ya da büyüyen insan. *DS/3:1813 Uzunmusa -Ordu*
- evsane** : Akli eksik, aklını yitirmiş, deli. *DS/3:1814 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- evsecek** : Tahılın taşlarını ayıklamakta kullanılan budaksız ağaçtan yapılmış az kenarlı tepsi. *DS/3:1814 *Ünye -Ordu*
- evsenmek** : Tahılın içindeki yabancı cisimleri evsecek denilen kap içinde savurarak temizlemek. *DS/3:1814 *Ünye -Ordu*
- evsin -1** : Ateş küreği. *DS/3:1822 *Ünye -Ordu*
- evsük -1** : Eksik, noksan. *DS/3:1827 *Ünye -Ordu , OİYA:343*
- evsük etek** : Kadın *AA:129, DS/6:4493 Yolbaşı *Akkuş Ordu*
- evsük** : 2. Gününden önce doğmuş çocuk. *DS/3:1816 *Ünye -Ordu*
- evsük-eğsik** : Eksik, noksan *OAD:44*
- evşün** : Saç üzerinde ekmeği çevirmeye yarayan araç. *DS/3:1816 *Ünye ve köyleri -Ordu*
- evşün** : Ocak küreği, saç üstünde ekmek pişirmede kullanılır *OAD:47*
- evza** : Kibrit. *DS/3:1828 -Ordu ve köyleri, OİYA:343, HROK: 233*
- ey vër** : Yüksek sesle çağırıldığında karşılık vermek *OİYA:343*
- ey** : Yüksek sesle çağırıldığında cevap edatı *OİYA:343*
- eycana** : Büyükanne. *DS/3:1661 *Ünye -Ordu*
- eyce** : Büyükanne. *DS/3:1661 *Ünye -Ordu*

- eydemir** : Marangozların, semercilerin ve taşçıların oyma ve delme işlerinde kullandıkları demir kalem. *DS/3:1677 Bayadı -Ordu*
- eyes** : Çift sürerken saban demirinin tarlada açtığı iz, ince yol. *DS/3:1676 *Fatsa, Bayadı -Ordu*
- eyha yapmak** : Tarlayı gübrelemek, verimli hale getirmek. *DS/3:1821 Bayadı -Ordu*
- èyi** : İyi *OİYA:343, AA:129, OAD:47*
- èyice** : İyice *AA:129*
- èyigine** : İyice *AA:129*
- èyin (I)** : 1. Vücut, beden. *DS/3:1821 *Ünye -Ordu*
- èyin (I)** : 2. Sırt, arka. *DS/3:1821 *Ünye -Ordu*
- eyin (II)** : 1. Üst baş, giyecek, elbise. *DS/3:1822 Danışman *Fatsa, *Ünye ve köyleri -Ordu, OİYA:343*
- eyin (II)** : 2. İç çamaşırı. *DS/3:1822 *Ünye -Ordu*
- eyinbaş** : Üst baş, giyecek, elbise. *DS/3:1822 Bayadı -Ordu*
- eyirmek** : Eğirmek *OİYA:343*
- eyiş (I)** : 1. Ateş küreği. *DS/3:1822 Danışman *Fatsa, -Ordu ve köyleri, OİYA:343*
- eyiş** : Alay, ironi, istihza *OAD:47*
- eyitim** : Eğitim *OİYA:343*
- eylen** : Dur, kal *OAD:47*
- eylenmek** : Beklemek *OİYA:343*
- eylenmek** : Dinlenmek için durmak *OAD:47*
- eylenmek** : Durmak, tevaffuk etmek *KİAT:319*

- eylentü** : Eğrelti otu. *DS/3:1823 Salman *Akkuş -Ordu*
- eyme (III)** : İki dağ arasındaki alçak yer. *DS/3:1824 Arpaköy -Ordu, OAD:47*
- eymece** : Eklem yerleri: Eymecelerim çok ağrıyor. *DS/6:4503 Ordu*
- eyni, öynü** : Giyilen elbise, çamaşır *OAD:47*
- eyrek (I)** : 1. Hayvanların yazın öğle sıcağında toplanıp dinlendikleri yer. *DS/3:1825 *Mesudiye -Ordu, OAD:47*
- eyri** : Eğri *KIAT:319*
- eyrinti** : Küçük hamur teknesi *OAD:47*
- eyşi** : Ekşi *KIAT:319, OAD:47*
- ez** : Az *AA:129*
- ezap** : Ezap *KIAT:319*
- ezcük** : Azıcık *OAD:47*
- ezentele** : Yenilebilen yabancı bir bitki *OİYA:343*
- ezgin (I)** : 1. Paraca durumu bozuk olan (kimse). *DS/3:1829 Uzunmusa -Ordu*
- ezgin (I)** : 3. Yorgun olan (kimse). *DS/3:1829 *Gölköy -Ordu*
- ezva** : 1. İlâç; ecza. *DS/3:1830 *Ünye -Ordu*
- ezva** : 3. Kapsül. *DS/3:1830 *Ünye -Ordu*
- F**
- fadik** : Fatma *OİYA:343*
- fádime** : Fatma *KIAT:319, OAD:48*
- fahat** : Fakat *AA:129*

- faħıllamaħ** : Fakirlemek *AA:129*
- faħıllıħ** : Fakirlik *AA:129*
- faħır** : Fakir *AA:129*
- fak fak gülmek** : Yüksek sesle, kakhaha ile gülmek. *DS/3:1831 Danışman *Fatsa - Ordu*
- faħ** : Ufak *OİYA:352*
- fakırmak** : Yemek, su kaynamak. *DS/6:4504 Ordu*
- falak (II)** : Ham, olmamış. *DS/3:1832 *nye –Ordu, OAD:48*
- falaklanmak (I)2.** : Fındık, ceviz vb. olgunlaşınca kabuğundan kolayca ayrılmak. *DS/3:1832 şihlar *Ulubey -Ordu*
- falaklanmak** : Olgunlaşmış fındık veya cevizin kabuğundan kolayca çıkması *OAD:48*
- faralak** : İçi boş, kurtlu ceviz, fındık vb. yemişler. *DS/3:1834 *nye –Ordu*
- farfar** : Gazyağı bulunan şişenin ağzına bezden fitil takılarak yapılan bir çeşit aydınlanma aracı. *DS/6:4504 Ordu*
- farfar** : İçine gaz koyularak aydınlatma amacıyla kullanılan şişe *OİYA:343*
- farlk** : Kısa boylu adam *OAD:49*
- farta** : Abartılmış yalan. *DS/3:1837 *nye, Uzunmusa -Ordu*
- fasile** : Fasulye *KİAT:319, OAD:48*
- fasille -1** : Fasulye. *DS/3:1838 Salman *Akkuş, Danışman *Fatsa –Ordu, OİYA:344, AA:129*
- fāřalık** : Fahışelik *KİAT:320*
- faşta, paslaf** : Yalan *OAD:48*

- fayız** : Faiz *AA:129*
- fayızçılığ** : Faizcilik *AA:129*
- fayrap** : Birden, aniden hareket *OAD:48*
- felek (I)** : Kayığın kolayca yüzdürülmesi ya da karaya çekilmesi için üzerine donyağı sürülen ortası kertikli ağaçlar. *DS/3:1841 *Perşembe -Ordu*
- felek** : Gemilerin altına konan ve sırf bu gaye ile yapılan direkler *KİAT:320*
- felek** : Kayıkların karaya çekilmesinde altlarına konulan bir çeşit direk *OAD:48*
- felfecri oğumağ**: Gözleri arsızca bakınmak *AA:129*
- felice** : Eti yenmeyen, atmacaya benzer bir çeşit kuş. *DS/3:1842 *Perşembe -Ordu köyleri*
- feliga** : Sandal, küçük kayık, balıkçı kayığı. *DS/3:1842 *Ünye -Ordu*
- fene** : Fena *OİYA:344*
- fene** : Kurnaz, yaman, işgüzar. *DS/3:1843 Uzunmusa -Ordu*
- ferfana** : Ortaklaşa yapılan yemekli içkili toplantı. *DS/3:1845 Armutlu, Aybastı -Ordu*
- fergıl** : Suda pişmiş elma, armut *OAD:48*
- feri** : Çabuk *OİYA:344*
- ferik (I)** : 1. Kümes hayvanlarının civcivlikten çıkmış yavruları, piliç. *DS/3:1846 Danışman *Fatsa, *Gölköy, *Ünye -Ordu*
- ferik** : Piliçlik devresinden çıkmış horoz, tavuk *OAD:48*
- ferik** : Yumurtlamaya yeni başlayan tavuk *OİYA:344*

- feriklemek (II)** : Lahana dikildikten bir süre sonra gelişmeye başlamak. *DS/3:1846 Salman *Akkuş -Ordu*
- ferimek (I)** : 2. Kuvvet ve kudretten düşmek. *DS/3:1846 Şıhlar *Ulubey –Ordu, OAD:48*
- fermene** : Kadınların giydiği üzeri işlemeli yelek. *DS/3:1847 *Ünye -Ordu*
- ferzek** : Kötü kadın, fahişe. *DS/3:1847 *Ünye -Ordu*
- fes** : Başlık *OİYA:344*
- fesüklük** : Kekemelik, pepemelik. *DS/3:1848 *Ulubey -Ordu*
- feşek** : Dayanaksız basma ya da bez. *DS/3:1848 Karabasan, *Gölköy –Ordu, OAD:48*
- feşel** : Afacan, ele avuca sığmayan, yaramaz *KİAT:320, OİYA:344*
- feşel** : Yaramaz, haşarı çocuk. *DS/3:1848 Danışman *Fatsa, *Ulubey, Uzunmusa –Ordu, OAD:48*
- fıdık (IV)** : Çocukların oynadığı bir çeşit oyuncak, bilye. *DS/3:1850 *Perşembe, -Ordu ve köyleri*
- fıdık atmak** : Başparmakla ortaparmağı birbirine sürterek ses çıkarmak, şıkırdatmak. *DS/6:4505 Ordu*
- fıdık** : Başparmakla ortaparmak uçlarının birbirine sürülmesiyle çıkan ses, şıkırtı. *DS/6:4505 Ordu*
- fıdıl (II)** : Erkeklik bezi. *DS/3:1850 -Ordu*
- fıdıl** : Husye *OAD:48*
- fıhare** : Fakir *AA:130*
- fıhdan fia gömah** : Kahkahalara boğmak *AA:130*

- fık fık (II)** : Herhangi bir şeyin ateş üzerinde kaynamasını anlatır. *DS/3:1851*
*Perşembe ve köyleri, -Ordu ve köyleri
- fıkara** : Fakir, yoksul *OAD:48*
- fıkara** : Fukara *KIAT:320*
- fılka (II)** : Küçük ev. *DS/3:1852 Danışman *Fatsa -Ordu*
- fillama** : Fırlama *OİYA:344*
- fındıh** : Fındık *AA:130*
- fırahdı** : Çit *AA:130*
- fırağdı** : Etrafi çitlerle çevrilmiş manta *KIAT:320*
- fırağlı** : Etrafi çitlerle çevrilmiş manta *KIAT:320 Ünye Ordu*
- fırağtı** : Tarlaların kenarlarına çalılardan örülen muhafaza *OİYA:344*
- fıraktı-fıraklı** : Ağaç dallarından yapılan bahçe korkuluğu *OAD:48*
- fırambul** : İhlamur *OAD:48*
- fırantı** : Üstü açık, etrafı çalılarla çevrili ağıl *OAD:48*
- fırdolayı** : Her taraf *OİYA:344*
- fırğıl** : Haşlanmış yumurta veya meyve *OİYA:344*
- fırğıl** : Suda pişmiş armut, elma. *DS/3:1854 *Ünye, -Ordu ve köyleri*
- fırın darısı** : Fırınlanmış mısır. *DS/3:1855 Danışman *Fatsa -Ordu*
- fırın darusu** : Fırınlanmış mısır. *DS/3:1855 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- fırka (III)** : Kadın ceketi. *DS/3:1855 Danışman *Fatsa -Ordu*
- fırkıl** : 1. Suda ya da sıcak külde haşlanmış meyve. *DS/3:1855 Kumru*
*Fatsa -Ordu

- fırkıl** : Külde veya suda pişmiş meyve *OAD:48*
- fırsız** : Hırsız *KİAT:320*
- fırtana (I)** : Fırtına. *DS/3:1857 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- fırtkelek** : Düzen, hile *OİYA:344*
- fisil** : En küçük fare. *DS/6:4505 Ordu*
- fıska (IV)** : Ayakkabıların ucuna konulan sert kösele. *DS/3:1859 *Ünye köyleri - Ordu*
- fıskışmak** : Nefes almak. *DS/3:1859 *Ünye -Ordu*
- fışğı** : Fışkı, hayvan gübresi *AA:130*
- fışır** : Eski *OİYA:344*
- fışirtmak** : Bir şeyi ucundan tutup, savurarak atmak. *DS/3:1859 Bayadı -Ordu*
- fışkan** : 2. İnce fındık çubuğı. *DS/3:1860 Uzunmusa -Ordu*
- fışkı** : At pisliğı, dışkısı *OAD:48*
- ficekmek (I)** : Kuşkulanmak, şüphe etmek. *DS/3:1863 -Ordu*
- fiğ vermek** : Birine kötü öğüt vermek, fit vermek. *DS/3:1864 Bayadı -Ordu*
- filik (I)** : 1. Tiftik keçisi. *DS/3:1865 -Ordu ve köyleri*
- filiz** : Fındık ocaklarında, dalların dibinden büyüyen taze fidan, ışkın *OAD:48*
- fingil (II)** : Kaynak sularının kumlu ve gevşek topraklarda kum ve toprak zerreleriyle kubbe yaparak kaynaması. *DS/3:1867 Arapköy -Ordu*
- finini** : Ufak tefek, küçücük. *DS/3:1867 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- fıraklı** : Parmaklık, çit. *DS/3:1853 *Ünye -Ordu*

- firaktı** : Parmaklık, çit. *DS/3:1853 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, Bayadı, Uzunmusa, -Ordu*
- fire düşmek** : Zayıflamak. *DS/3:1868 –Ordu*
- firengi** : Düdüğün ağız kısmı *AA:130*
- fisdan** : Kadın elbisesi *OİYA:344*
- fisil (I)** : Küçük soğan, arpacık soğanı. *DS/3:1871 -Ordu ilçe ve köyleri, OİYA:344*
- fisil** : Soğan ve sarımsağın tohumu *AA:130*
- fisil** : Soğanın tohumluğu, sıska *OAD:48*
- fiske (I)** : 1. İdare lambası, kandil. *DS/3:1871 Burhanettin -Ordu*
- fistan** : Kadın gömleği, entari *OAD:48*
- fişdirik** : Döküntü *AA:130*
- fişne** : Vişne. *DS/3:1873 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu, KIAT:320, OAD:48*
- fitetmek** : 2. Elinde avucunda olanı başkasına vermek. *DS/3:1874Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- fiyet** : Fiyat *OİYA:344*
- fiza** : Acı, sızı *OİYA:344*
- fizah êtdümek** : Bağirtmak *AA:130*
- fokalma** : Soyulmuş, ayıklanmış (findık, ceviz vb. için). *DS/6:4507 Ordu*
- fol etmek** : Ceviz, findık vb. yemişleri kabuklarından ayıklamak. *DS/3:1875 Ordu*
- fol etmek** : Fındığı kabuğundan zulufundan çıkarmak *OAD:48*

- fol** : Kuş, yılan gibi hayvanların yuvası *OAD:48*
- fol** : Tavukların yumurtlaması için bırakılmış yumurta *OİYA:344*
- folaklamak** : Yeşil kabuğu soymak (findık, ceviz için). *DS/6: 4507 Ordu*
- folaklamak** : Yumurta haşlamak *OİYA:344*
- folluğ** : Tavuğun yumurtladığı yer *AA:130*
- folluğ** : Tavukların yumurtladıkları yer *OİYA:344, OAD:48, HROK: 233*
- foltağ** : Bol, geniş *AA:130, DS/3:1875 -Ordu ilçe ve köyleri, OİYA:344, HROK: 233*
- foltak** : Bol, gevşek. *DS/6:4507 Ordu*
- foltak** : Bollaşmış, genişlemiş delik *OAD:48*
- foltan** : Bollaşmış, genişlemiş ayakkabı *OAD:48*
- foltan** : Eskimiş ve bollaşmış çarık. *DS/3:1875 *Ünye -Ordu*
- fomatır** : Yığın yapılmış keten demeti. *DS/3:1876 *Ünye -Ordu*
- forddik** : Eşek yavrusu, sıpa *HROK: 233*
- foroz** : Horoz *AA:130*
- fortuk** : 1. Kısa boylu (kimse). *DS/3:1876 Bahattin *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- fortuk** : 2. Sekiz ile dokuz yaşındaki çocuk. *DS/3:1876 *Ulubey -Ordu*
- fortuğ** : Marangoz aleti *OİYA:344*
- fortum** : Hortum *OİYA:344*
- foru** : Mera, çayır *OAD:49*
- foru** : Otlak. *DS/3:1876 *Ünye, Uzunmusa -Ordu*

- forutmak** : Emeğe değmek *OİYA:344*
- foruz** : Horoz *KİAT:320, OİYA:344, AA:130, OAD:48*
- fos** : Boş asılsız *HROK: 233*
- fosalak** : Şişman olduğu halde kuvvetsiz olan (kimse). *DS/3:1877 *Ünye -Ordu*
- foslamak (IV)** : Bir işi yapmaktan çabucak vazgeçmek, yılmak. *DS/3:1877 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- fosuh** : İçinde tane bulunmayan taze fasulye *OAD:48*
- fosuk (I)** : İçi boş, çürük. *DS/3:1877 Bayadı -Ordu*
- fosuk (II)** : Gücü, kuvveti yerinde olmayan (kimse). *DS/3:1877 Bayadı -Ordu*
- fosul** : Fırınlanmış elma, armut *OAD:49*
- fosul** : Fırınlanmış sebze ya da meyve. *DS/3:1877 Kumru *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- fosul** : Haşlanmış armut *AA:130*
- fosul** : Haşlanmış *OİYA:344*
- foşforan** : Tarlada yetişen yapraklarından yemek yapılan bir tür ot *AA:130*
- fotak** : Kanatlı hayvanların tepelerinde bulunan uzun ve toplu tüyler, sorguç. *DS/3:1878 Sayaca, Ebülhayır -Ordu, OAD:49*
- fotanak** : Kara lahanaya benzeyen, değirmi yapraklı ve yalnız çorbası yapılan bir bitki. *DS/3:1878 Şeyhler *Ulubey -Ordu, OAD:49*
- foter** : Fötr şapka, kenarlı şapka *AA:130*
- fotuk (I)** : Ayı, domuz vb. hayvanların yavruları. *DS/3:1878 -Ordu*
- fotuk** : Ayı yavrusu *OAD:49*
- foturaf** : Fotoğraf *AA:130*

- foyrak** : Ayakkabı çekeceği *OAD:49, DS/3:1878 *Ünye -Ordu*
- föltek** : Bol, geniş. *DS/3:1875 *Ünye –Ordu, OAD:49*
- föltemek** : Genişlemek. *DS/3:1878 *Ünye -Ordu*
- förtlek** : Öfkeden yuvalarından fırlamış göz *AA:130*
- föseldek** : Meyvenin fırında pişmiş *OAD:49*
- fösük** : Dişsiz ya da dişsiz gibi konuşan. *DS/3:1878 *Perşembe ve köyleri, - Ordu*
- fraklı** : Tarla ya da bahçe çevresine yapılan çit. *DS/3:1879 –Ordu*
- G**
- ğa** : Kız, hitap sözü *AA:130*
- gaaruk (I)** : Yaşlı, büyük ağaç. *DS/3:1881 Sarmaşık *Fatsa, Akpınar, Uzunmusa - Ordu*
- gaaruk (II)** : Kolay kırılan şey. *DS/3:1881 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- gaaruk** : Büyük ağaç *OAD:51*
- gaave** : Kahve *OAD:50*
- ğab** : Kap *AA:130*
- gaba (IV)** : Biçimsiz, kaba, görgüsüz. *DS/3:2185 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gabaca gün** : Sabahla öğle arası. *DS/3:1882 Kuzköy *Akkuş –Ordu*
- gabağ** : Kabak *KİAT:320, AA:130*
- gabak** : Kabak *OAD:50*
- gabaklô** : Tahılı ölçmeye yarayan 8 dm³ hacminde, silindir şeklinde bir ölçek. *DS/3:1882 Kuzköy *Akkuş -Ordu*

- ğabala** : Kabāle, götürü iş *AA:130*
- ğabalağ** : İri yapraklı bir ot *AA:130*
- gabalak (VII)** : 1. Su kenarlarında yetişen geniş yapraklı bir ot. *DS/3:1883 *Ünye, Bayadı ve çevresi, Sarmaşık *Fatsa, Kuzköy *Akkuş, -Ordu ve köyleri*
- ğabalağ** : Süs bitkisi *OİYA:344*
- gabartlak** : İncirin biraz olgunlaşmış hali *OAD:50*
- ğabāt** : Kusur *AA:130*
- gabcuk böce** : Fırınlanmış fasulye *HROK: 233*
- gabcukböcee** : Fırınlanmış veya güneşte kurutulmuş fasulye *OAD:50*
- gabçuk** : Meyvenin kabuğu *OAD:50*
- gabık (II)** : Elverişsiz yer. *DS/3:1885 Kuzköy -Ordu*
- gabık (III)** : Evlenmemiş kız. *DS/3:1885 Bayadı -Ordu*
- ğabil** : Kabul *OİYA:344*
- gabir** : Kabir, mezar *OAD:50, KIAT:320*
- gabiz** : Canlıların bağırsaklarının çalışmama hali. *DS/3:1886 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gablak (III)** : Eskiyen baltanın ağzına vurulan demir ve çelik parçası. *DS/3:1886 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gabrisdannık** : Mezarlık *KIAT:321*
- gabristanlık** : Mezarlık *OAD:50*
- gabsil** : Ufak çocuk *OAD:50*
- gabuk** : Kabuk. *DS/3:1885 Kuzköy *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu*

- gabul** : Kabul *KIAT:321, AA:130, OAD:50*
- gaburga** : Kaburga *KIAT:321, OAD:51*
- gabyana** : İllet *OAD:50*
- gacacuk** : Semerin arkasına çivilenen ve yük yüklerken iki tarafına ip takılan ay şeklindeki demir aygıt. *DS/3:1886 Şihlar *Ulubey –Ordu, OAD:51*
- gacartmak** : Özendirmek, kıskırtmak, isteklendirmek, teşvik etmek. *DS/3:2050 *Ulubey -Ordu*
- gacartmak** : Kıskırtmak, teşvik etmek *OAD:51*
- gacemer** : Çalışkan, becerikli *OAD:51, DS/3:1887 *Ünye –Ordu*
- gaç** : Kaç *KIAT:321, AA:130, OAD:51*
- ğaçah** : Kaçak *AA:130*
- gaçmah** : Kaçmak *AA:131*
- gada (I)** : 1. Dert, hastalık. *DS/3:1888 –Ordu*
- gada** : Dert, hastalık, bela *OAD:51*
- gada** : Kadar *KIAT:321, OAD:50*
- gadallık** : Kadarlık *OAD:50*
- gadallık** : Kadarlık *KIAT:321*
- gadama (I)** : Fırın süpürmeye yarayan sırık ucundaki paçavra. *DS/3:1889 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gadan alsın** : İstedğin olsun *OAD:50*
- gadar (I)** : Kadar *DS/3:1889 Kuzköy *Ünye –Ordu, AA:131, OAD:50*
- ğadarca** : Kadar *AA:131*

- ğadasdura** : Kadastro *OİYA:344*
- ğaddar** : Kadar *OİYA:344*
- ğademe** : Derece *AA:131*
- gader** : Kader *KİAT:321, AA:131*
- ğadın** : Kadın *KİAT:321, AA:131*
- ğadim** : Kadim, eski *OAD:50, KİAT:321*
- ğadun** : Kadın *OİYA:344, AA:131*
- gafa** : Kafa, baş *OAD:50, KİAT:321, AA:131*
- gafalanmak** : Gururlanmak, kendini beğenmek, öğünmek. *DS/3:2093 *Ünye –Ordu*
- gaful** : Çalı yığını *OAD:51*
- gagaç (IV)** : Ağaçkakan. *DS/3:1892 Uzunmusa -Ordu*
- gagak (I)** : Yumurta (çocuk dilinde). *DS/3:1896 Ulubey *Şıhlar -Ordu*
- gagak (II)** : Uzun burunlu (kimse). *DS/3:1892 *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- gagak** : Yumurta *OAD:51*
- gagal (III)** : Erkeklik organı. *DS/3:1892 -Ordu*
- gağırmak** : Bastırmak, zorlamak, bükerek kaldırmak. *DS/3:1893 Salman *Akkuş -Ordu*
- gağşamak (I)** : 1. Gevşemek, dağılmak, yıpranmak: Fazla gağırma, sonra kırarsın.
DS/3:1894 Kuzköy *Ünye, *Gölköy, *Akkuş, Uzunmusa -Ordu
- gağşamka** : Sarp, kayalık yer, en dış kabuk *OAD:52*
- gağşarığa** : Sarp kayalık. *DS/3:1893 -Ordu*
- gağşatmak (I)** : 1. Gevşetmek. *DS/3:1894 Sarıca *Gölköy -Ordu*

- gağşatmak (I)** : 2. Yumuşatmak. *DS/3:1894 Uzunmusa -Ordu*
- gaha (I)** : Yüksek yer. *DS/3:1894 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- ğahırmağ** : Balgam çıkarmak *AA:131*
- ğahırh** : Balgam *AA:131*
- ğahvaltu** : Kahvaltı *AA:131*
- gáhve** : Kahve *KİAT:321*
- gakmak (I)** : 1. Sokmak, saplamak: Herif sinirlendi pıçağı böğrüne gaktı. *DS/3:1897 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gaçmağ** : Kalkmak *KİAT:321*
- galak (X)** : İhtiyar kadın. *DS/3:1904 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- galak (XI)** : Türlü oyunlarda kazanılan sayı. *DS/3:1898 *Merkez ilçesi ve köyleri -Ordu*
- galan (I)** : Artık, başka: Haydi galan gidelim. *DS/3:1898 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- galan** : Kalan, yünden örülmüş iri ip *OAD:55*
- galay** : Kalay *KİAT:321, OAD:50*
- galaycı** : Kalaycı *KİAT:321*
- ğalaycılığ** : Kalaycılık *AA:131*
- ğalaylatmağ** : Kalaylatmak *AA:131*
- galaz (I)** : Kuru yaprak yığını. *DS/3:1899 Şihlar *Uluğbey, Sarıca *Gölköy –Ordu, OAD:51*
- galbur** : Kalbur *KİAT:321, OAD:50*
- galdırmak** : Kaldırmak *KİAT:321, OAD:51*

- galdirik** : Tüylü ve geniş yapraklı, kırmızı ve yeşil saplı yenen bir bitki: Bu yıl galdirik turşusu yapmadım. DS/3:1899 Aşağıkızilen *Ulubey, Bayadı, Uzunmusa -Ordu
- galdirik** : Yabani bir bitki OİYA:344
- galdirik** : Yenilen bir çeşit ot OAD:50
- ğaldumağ** : Kaldırmak AA:131
- ğalduramamağ** : Kaldıramamak AA:131
- ğaldurmağ** : Kaldırmak AA:131
- galduruk** : Tüylü ve geniş yapraklı, kırmızı ve yeşil saplı yenen bir bitki. DS/3:1899 *Akkuş -Ordu
- galdürük** : Yaprak ve dallarından yemek yapılan bir bitki AA:131
- gale** : Kale OAD:53, KIAT:321
- ğäle** : Mesuliyet, sorumluluk OİYA:344
- ğäle** : Sıkıntı, dert AA:131
- galem** : Kalem KIAT:321, AA:131, OAD:51
- ğalem** : Meyve aşılama da kullanılan filiz AA:131
- galemari** : Bir çeşit ayrık otu. DS/3:1974 *Ulubey -Ordu
- galeta** : Peksimet OAD:58
- ğalhmağ** : 1. Kalkmak 2. Uyanmak AA:131
- ğalıç** : Ot biçmeye yarayan küçük orak AA:131
- galın (III)** : Kalın. DS/3:1901 Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş -Ordu
- ğalıp** : Kalıp AA:131

- ğalincih** : Kalınca *AA:131*
- galkmak** : Kalkmak, ayağa dikilmek *OAD:52*
- gallân** : Pipo. *DS/3:1902 Danışman *Fatsa -Ordu*
- galleş** : Kalleş. *DS/3:1903 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- galleş, gelleş** : Oynak *OAD:53*
- gallet kuyusuna gitmek** : Düşüp kaybolmak (eşya için). *DS/3:1903 *Ünye -Ordu*
- ğalmağ** : Kalmak *AA:131*
- galmağ** : Kalmak *KİAT:321*
- galmayınan** : Kalmakla beraber *OAD:53*
- galp** : Uzak *KİAT:321*
- galpak** : Kalpak. *DS/3:1904 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- galtak (I)** : 1. Ahlâksız kadın. *DS/3:1904 Sarıca * Gölköy -Ordu*
- galtak (II)** : Atın eğerinin üstündeki ağaçtan parça. *DS/3:1904 Kuzköy *Ünye, Danışman, Sarmaşık *Fatsa, *Gölköy -Ordu*
- ğaluğ** : Kalma, kalmış *AA:131*
- galuk (I)** : Evlenmemiş kız. *DS/3:1904 Sanca *Gölköy, Danışman, Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- galuk (II)** : Güneş almayan yer. *DS/3:1905 Salman *Akkuş -Ordu*
- ğaluğ** : Evde kalmış kız *OİYA:344*
- galuk** : Evlenmemiş, yaşlı kız *OAD:51*
- galyon (I)** : Pipo. *DS/3:1902 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gam (III)** : Nemli, rutubetli. *DS/3:1905 Şihlar *Ulubey -Ordu, OAD:51*

- gama (I)** : Kama. *DS/3:1905 Kuzköy *Ünye –Ordu, KIAT:321, OAD:51*
- ğama** : İki tarafı keskin hançer *AA:131*
- gamalak (III)** : 1. Tembel, uyuşuk, yorgun (kimse). *DS/3:1905 Kuzköy *Akkuş, *Gölköy –Ordu, OİYA:344*
- gamalak (IV)** : Karnı büyük olan (kimse için). *DS/3:1905 Şıhlar *Ulubey, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- gamalak** : Geniş kasımlı adam, ağır hareket eden *OAD:51*
- ğamalamah** : Kamalamak, bıçaklamak *AA:131*
- gamanmak (II)** : 2. Boyun eğmek. *DS/3:1906 *Ulubey -Ordu*
- gamanmak** : Çullanmak, kapanmak *OAD:51*
- gamaşmak** : Kamaşmak, uyuşmak (diş için). *DS/3:1906 *Gölköy -Ordu*
- gambak (I)** : 1. Saçları dökülmüş baş, kel. *DS/3:1906 Sarmaşık *Fatsa, *Ulubey, Uzunmusa –Ordu, OİYA:344*
- gambak (II)** : Büyük, yuvarlak. *DS/3:1906 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gambak (III)** : 3. Tepesi kesilmiş veya kırılmış ağaç. *DS/3:1906 Bayadı –Ordu*
- gambak (IV)** : Boynuzsuz hayvan. *DS/3:1882 Bayadı -Ordu*
- gambak** : Başında saç olmayan *OAD:51*
- gamçı** : Kamçı *KIAT:321, OAD:51*
- gamga (I)** : Yonga. *DS/3:1907 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- gamiş** : Kamış *KIAT:321, OAD:51*
- ğampur** : Kambur *AA:132*
- gamze, gazma** : Kazma *OAD:52*

- gan** : Kan *KİAT:321, AA:132, OAD:51*
- ganad** : Kanat *KİAT:321*
- ganat** : Kanat *KİAT:321, OAD:51*
- ganatız** : Kanaviçe *KİAT:321*
- ganaviz** : Kanaviçe *KİAT:321*
- ganca (I)** : 1. Gemi demiri. *DS/3:1909 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ganca (I)** : 4. Balık oltası. *DS/3:1909 Bayadı -Ordu*
- ganca (I)** : 5. Kancalı iğne. *DS/3:1909 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gancık (I)** : Dişi (insan veya hayvan için). *DS/3:1909 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ğancık** : Orospu, sözünde durmayan *OİYA:344*
- gandırmaq** : Kandırmak, aldatmak *OAD:51*
- ğandumağ** : Kandırmak *AA:132*
- gandurmağ** : Kandırmak *KİAT:321*
- ğanēt** : Kanaat *OİYA:344*
- ğangıran** : Kangren *OİYA:344*
- gangil inek** : Zayıf, çarpık insan. *DS/3:1912 *Ünye -Ordu*
- ğanıhmağ** : İyice doymak, kanmak *AA:132*
- ğanmağ** : Kanmak *AA:132*
- ganmağ** : Kanmak *KİAT:321*
- ğannu** : Kanlı *AA:132*
- ğañruğ** : İri ağaç, iri odun *AA:132*

- ġansız** : Acıma duygusu olmayan *OİYA:344*
- ġantar** : Kantar *KİAT:322, AA:132, OAD:51*
- ġānun** : Kanun *AA:132*
- ġanya** : Yapıda giriş *OİYA:344*
- ġanyana** : Kaynana, kayınvalide *OAD:53*
- ġapaḥ** : Kapak *AA:132*
- ġapamaḥ** : Kapamak *AA:132*
- ġapanu** : Kapalı *AA:132*
- ġapcuḥ fasille** : Kabuklu fasulye *AA:132*
- ġapcuḥ** : 1. Tahıl kabuğu 2. Boş kovan *AA:132*
- ġapcuḥ** : Taneler halinde kırılarak kurutulan fasulye *OİYA:344*
- ġapdıġaçdı** : Hile *OİYA:344*
- ġapı** : Dışarı *OİYA:344*
- ġapı** : Kapı *KİAT:322, AA:132*
- ġapılmak** : Kapılmak *KİAT:322*
- ġapmaḥ** : Kapmak, yakalamak *AA:132, KİAT:322, OAD:51*
- ġappo** : Kahpe *OİYA:355*
- ġapponaḥlı** : Akılsız, gafil *OİYA:344*
- ġapsul** : Fındık kapuğunun dışındaki kap *OAD:50, OİYA:344*
- ġaptan** : Kaptan *KİAT:322, OAD:51*

- gaput (I)** : Kaput, asker paltosu. *DS/3:1917 Sarmaşık *Fatsa, Bayadı –Ordu, AA:132*
- gar (IV)** : Kar. *DS/3:1917 Danışman *Fatsa –Ordu, AA:132*
- gara av** : Ormanlarda yetişen ve taflana benzeyen bir bitki. *DS/3:1917 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gara avu** : Ormanlarda yetişen ve taflana benzeyen bir bitki. *DS/3:1917 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gara pancar** : Kara lahana *KİAT:322*
- gara** : Kara *KİAT:322, AA:132, OAD:52*
- ğarafil** : Fındık çiçeği *OİYA:344*
- garafil** : Karanfil *KİAT:322*
- ğarağ** : Karlı yer *OİYA:344*
- garagiş** : Kânun, aralık ayı *KİAT:322*
- garaltı** : Karartı, hayalet *KİAT:321, OAD:52*
- ğaraltu** : Karartı *AA:133*
- garamet (II)** : 2. Alın yazısı, yazgı. *DS/3:1920 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- garamet** : Keder, çile *OAD:51*
- garametli** : Üzüntülü, mutsuz (kimse için). *DS/3:1920 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- garan koymak** : Zarar vermek, hasar yapmak: Davar bahçeye garan koymuş. *DS/3:1920 Bayadı -Ordu*
- garanca** : Karınca. *DS/3:1920 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ğarannuğ** : Karanlık *AA:132*
- garannuk** : Karanlık. *DS/3:1920 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*

- ġarar etmek** : Kararlaştırmak *AA:132*
- garar** : Karar *KİAT:322, AA:132*
- ġararmak** : Bitmek *OİYA:344*
- ġarartmaġ** : Karartmak *AA:133*
- garatavuk** : Karatavuk denilen sığırcık büyüklüğündeki bir çeşit kuş. *DS/3:1921 Danışman *Fatsa -Ordu*
- garaz** : Kin, buġuz *OAD:51*
- garcaşmak** : Karışmak, birbirine girmek. *DS/3:1921 -Ordu*
- garda** : Orta halli yaş, çaġı geçmiş *OAD:52*
- gardaş** : Kardeş *KİAT:322, AA:133, OAD:52*
- ġardařlıġ** : Samimi arkadaş *OİYA:345*
- ġarer etmek** : Kararlaştırmak *AA:133*
- garer** : Karar *KİAT:322, OAD:52*
- garez etmek** : Kin tutmak *AA:133*
- ġarez** : Garaz *AA:133*
- garga (II)** : Keten ipliġi sarılan kalın kalem. *DS/3:1923 şıhlar *Ulubey -Ordu*
- garga** : Masura, keten ipliġi sarılan kalın kamış kalem *OAD:51*
- gargacık** : Deġirmen çarkının altındaki demir. *DS/3:1923 -Ordu*
- ġargal** : Harçsız duvar *OİYA:344*
- gargalak** : Dalgaların sahile vurduġu odun ve aġaç parçaları. *DS/3:1923 -Ordu, OAD:52*
- ġargalak** : Selin getirdiġi çör çöp *OİYA:345*

- gargı (II)** : Avcıların barut, saçma ve kapsül koydukları üç gözlü teneke ya da ağaç kap. *DS/3:1923 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gargın (VIII)** : Mısırın, fırında kururken yanma derecesine gelmesini anlatır. *DS/3:1924 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- gargu** : Kamış, bataklık kamışı. *DS/3:1923 Bayadı -Ordu*
- garġu** : Karga *KİAT:322*
- garı** : Karı, zevce, eş *KİAT:322, AA:133*
- ġarı** : Yaşlı kadın *OİYA:345*
- garıklu** : Buğday, arpa, çavdar karışımı tahıl. *DS/3:1926 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- garılmak (III)** : Cinsî ilişkide bulunmak (insan ve hayvan için). *DS/3:1926 Kuzköy *Akkuş, *Gölköy -Ordu*
- garımak (IV)** : İşler üst üste yığılmak: İşler garıdı, altından nasıl çıkacağız bakalım. *DS/3:1927 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- garımak (V)** : Tarlada ürünler fazlaca olgunlaşıp, kendiliğinden dökülmek, boşa gitmek. *DS/3:1927 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*
- garımak (VI)** : Usanmak, bıkmak. *DS/3:1927 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ġarımca** : Karınca *AA:133*
- garın** : Karın *KİAT:322 AA:133*
- garış** : Karış *KİAT:322, AA:133, OAD:52*
- ġarışmah** : Karışmak *AA:133*
- garışmaġ** : Karışmak *KİAT:322, OAD:52*
- garince** : Karınca *KİAT:322*
- ġarmaġ** : Karıştırmak *AA:133*

- garmak (I)** : Karıştırmak: Hamuru gardım. *DS/3:1928 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş, Sarva *Gölköy -Ordu*
- ğarput** : Patates *OİYA:345*
- garpuz** : Karpuz *KİAT:322, OAD:52*
- ğarsan** : Korsan *AA:133*
- garşu** : Karşı *KİAT:322, AA:133*
- garşuki** : Karşiki *OAD:53*
- gartlak, gartakmış** : Vakti geçmiş sebze *OAD:52*
- ğartubu** : Patates *OİYA:345*
- garuk (III)** : Mısır sapı. *DS/3:1931 Aşağıkızilen *Ulubey -Ordu*
- ğāruk** : Yaşlı *OİYA:345*
- garuklu** : En iyi cins buğday ve arpa karışımı. *DS/3:1931 Yolbaşı *Akkuş -Ordu*
- gasap** : Kasap *KİAT:322, AA:133*
- gasbaa, gasbaanek** : Bilerek ve kasıtlı olarak yapmak *OAD:52*
- gasbanak** : 1. Zorla: Dediğini gasbanak yaptırıyor. *DS/3:1932 *Ünye -Ordu*
- gasbanak** : 2. Bile bile: Gasbanak yapıyor. *DS/3:1932 *Ünye -Ordu*
- ğasğas olmak** : Çok kalabalıklaşmak *OİYA:345*
- gasgaslanmak** : Kendini beğenmek. *DS/3:1932 *Ünye -Ordu*
- gasım** : Kasım, mide *OAD:52*
- gasit** : Bilerek yapmak, kasıtlı *OAD:50*
- ğasma** : At yuları *OİYA:345*

- gasmuk (II)** : 1. Kir, pislik. *DS/3:1933 *Gölköy -Ordu*
- gasmuk (III)** : Burnu çökük olan (kimse). *DS/3:1933 Bayadı -Ordu*
- gasmuk (IV)** : Mısırın öğütüldükten sonra çıkan kabuğu. *DS/3:1933 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gasmuklaşmak** : Ağacın kabukları kuruyarak dökülmek. *DS/3:1933 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gasnak (I)** : İri ve çok kılçıklı olan bir çeşit tatlı su balığı. *DS/3:1933 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- ğaspana** : Kasıtlı olarak *OİYA:345*
- gastaklamak** : Bir işi bile bile yanlış yapmak. *DS/3:1933 *Ulubey –Ordu, OAD:52*
- ğasut** : Kasten *OİYA:345*
- gaş (I)** : 1. Dik yamaç, uçurum. *DS/3:1933 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, Bayadı -Ordu*
- ğaş** : Kaç *AA:133, KIAT:322, OAD:52*
- gaş** : Kaç, uzaklaş *OAD:52*
- gaş** : Kaş *OAD:51, OAD:52*
- ğaş** : Kaş, bayır *AA:133*
- ğaş** : Semer tahtası *OİYA:345*
- ğāşamah** : Kağşamak, gevşemek *AA:133*
- ğaşanğalak** : Gevşek toprak, heyelana müsait bölge *OİYA:345*
- ğaşkol** : Atkı *OİYA:345*
- ğaşmah** : Kaçmak *AA:133, OAD:52, DS/3:1934 Danışman *Fatsa –Ordu, KIAT:322*

- ğaşō** : Kaşığı AA:133
- ğaşsa** : Kaşığı. DS/3:1934 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu
- ğaştarmak (I)** : Becerikli olmak, bir işi başarmak. DS/3:1934 Armutlu -Ordu
- ğaştarmak (II)** : Uğurlamak: Hadi oğlum misafirleri gâstar. DS/3:1934 Armutlu – Ordu, OİYA:345
- ğâşuḥ** : Kaşık AA:133
- ğâşuk** : Kaşık. DS/3:1935 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Ordu, KIAT:322, OİYA:345, OAD:52
- ğâşukluk** : Kaşıklık, kaşık kutusu. DS/3:1935 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu
- ğât** : Kat AA:133
- ğâtı** : Katı AA:133
- ğâtık (I)** : Ayran. DS/3:1935 Kuzköy *Ünye -Ordu
- ğâtık** : Yayık ayranı OAD:51
- ğâtık** : Yoğurt, yenilecek şey OAD:52, KIAT:322
- ğâtır** : Katır KIAT:322, AA:133, OAD:52
- ğâtırcı** : At, eşek ya da katırla yük taşıyan (kimse) DS/3:1935 *Fatsa -Ordu
- ğâtlamak** : Rüzgar ağaçları kırmak. DS/3:1936 Kuzköy *Ünye –Ordu
- ğâtmaḥ** : Katmak AA:133
- ğâtuvaz** : 1. İnatçı (kimse). DS/3:1936 Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye, Bayadı - Ordu
- ğâtuvaz** : 2. Güçlü, kuvvetli erkek. DS/3:1936 Bayadı, Uzunmusa -Ordu
- ğâtuvaz** : 3. Cimri. DS/3:1936 Kuzköy *Akkuş -Ordu

- ġatuvaz** : İri *OİYA:345*
- gav (I)** : Aġaçlarda meydana gelen mantar, kav. *DS/3:1937 Danişman *Fatsa, Kuzköy *nye, Salman *Akkuş, *Gölköy, Uzunmusa, Bayadı -Ordu*
- gavak** : 1. Kavak. *DS/3:1937 Kuzköy *Akkuş, Danişman *Fatsa -Ordu, KIAT:322*
- ġaval** : Aġaç kabuġundan yapılmış bir algı *OİYA:345*
- gaval** : Kaval *KIAT:322, AA:133*
- gavamak** : Mısır veya buġday unundan yapılan peynirli pide *OAD:52*
- gavanak (II)** : Mısır yada buġday unundan yapılan peynirli börek. *DS/3:1937 Bolaman -Ordu*
- gavara (I)** : Kavga, gürültü. *DS/3:1937 Kuzköy *Akkuş, *nye -Ordu*
- gavara (III)** : Yellenme. *DS/3:1937 -Ordu ve köyleri*
- gavara atmak** : Yellenmek, osurmak, boş konuşmak *OAD:52*
- gavara çekmek** : Yellenmek. *DS/3:1938 Uzunmusa -Ordu*
- gavat** : Eşinin kötü yolda oluşuna göz yuman erkek *OAD:52*
- ġve** : Kahve *OİYA:345, AA:133, KIAT:322*
- gavga** : Kavga *KIAT:322*
- gavil etmek** : İddiaya girişmek *OAD:53*
- ġavil** : Lades, anlaşma *OİYA:345*
- gavlaġan** : ınar aġacı. *DS/3:1939 Yalıköy -Ordu*
- ġavlamak** : (aġaç) kabuk kuruyarak kendi kendine soyulmak *OİYA:345*
- gavlamak** : Bahara doġru yılanın deri deġiřtirmesi. Güneşten yanan insan derisinin soyulmuş hali *OAD:52*

- gavlan** : Bir ağaç türü *OAD:52*
- ğavlan** : Çınar *OİYA:345*
- gavluk** : İçine çakmak ya da kav konan deri cüzdan. *DS/3:1939 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gavran (I)** : 1. Un konulan tahta kutu. *DS/3:1940 *Perşembe, Bayadı, Uzunmusa -Ordu*
- gavran (I)** : 2. içi çürümüş olan ağaçlardan yapılmış fiçı. *DS/3:1940 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- gavran (I)** : 3. Arı kovanı. *DS/3:1940 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- ğavran** : Ağaçtan oyulmuş uzun kap *OİYA:345*
- gavran** : İçerisine un konulan tahta sandık *OAD:52*
- gavruk** : 1. Ormanda, kendiliğinden kuruyup, çürümüş ve işe yaramaz hale gelmiş ağaç. *DS/3:1940 *Ünye, Salman, *Akkuş –Ordu, OİYA:345*
- gavsak (III)** : Fındığın kurumuş yeşil kabuğu. *DS/3:1940 -Ordu*
- ğavsak** : Artık *OİYA:345*
- gavsak** : Mısır koçanının dışındaki yeşil kabuk. *DS/3:1940 Uzunmusa –Ordu*
- gavsuk** : Fındığın en dış kabuğu *HROK: 233*
- gavsul** : Fındığın yeşil kabuğu *OAD:50*
- ğavsul** : Kapsül *OİYA:345*
- ğavşuk** : Fındık kapsülü, sebze artığı *OİYA:345*
- gavuk (III)** : Kar başlığı. *DS/3:1941 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gavuk** : Kavuk *KİAT:322*
- ğavum** : Akraba ziyareti *OİYA:345*

- gavum** : Dügünden sonra kız ve oğlan evinin birbirlerine verdikleri yemek:
Yarın akşam Ayşe'nin gavumu var. *DS/3:1941 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gavuma gitmek** : Ziyarete gitmek. *DS/3:1941 *Ünye ve köyleri –Ordu*
- ğavun armudu** : Kavun armudu *AA:134*
- gavun** : Kavun *KİAT:322, AA:133*
- ğávur** : Kafir *AA:134*
- gavuşmak** : Kavuşmak *KİAT:322, OAD:53*
- gavzalak** : Tatsız. *DS/3:1942 *Ünye -Ordu*
- gay (II)** : Kusmuk. *DS/3:1942 -Ordu ve köyleri*
- ğaya** : Kaya, büyükçe taş *AA:134, KİAT:322, OAD:53*
- gaybana (II)** : Kötü, biçimsiz, yakışksız (insanlar için). *DS/3:1943 *Ünye, Uzunmusa, Bayadı –Ordu*
- gaybet** : Birinin arkasından konuşmak, gıybet *OAD:50*
- ğaybetmek** : Kaybetmek *AA:134*
- ğaydalamah** : Oyuna getirmek *AA:134*
- ğayfaltu** : Kahvaltı, yemek *AA:134*
- gayfe** : Kahve *KİAT:322*
- gaygana (I)** : 1. Yumurta ve un, yağda kızartılarak yapılan bir çeşit omlet.
DS/3:1944 Sarıca *Gölköy -Ordu
- gaygana (I)** : 3. Yumurtaya batırılarak yağda kızartılan ekmek. *DS/3:1945 Bayadı, Sar maşık *Fatsa -Ordu*
- gaygana (I)** : 4. Yağda kızartılarak yapılan bir çeşit börek. *DS/3:1945 -Ordu ve köyleri*

- ğayğana** : Yağda kızartılarak yapılan ince mısır ekmeği *AA:134*
- gaygana** : Yumurta ile pişirilen undan ekmeğ *OAD:52*
- ğayhı** : Kayk, bir çeşit kazık *AA:134*
- gayık** : Kayık *KİAT:323, OAD:53*
- gayım (I)** : 1. Kırılmaz, sağlam, kuvvetli. *DS/3:1946 Bayadı -Ordu*
- ğayınçı** : Kayınbirader *AA:134*
- ğayıp** : Kayıp *AA:134*
- gayış** : 2. Kayış. *DS/3:1946 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*
- gayıt (I)** : 1. Bir işin yapılabilmesi için gerekli olan araç, gereç. *DS/3:1947 Bayadı -Ordu*
- gaykı** : Kızak. *DS/3:1945 Sarıca *Göhlisar -Ordu*
- gaylamak** : Yağmur ve selden sonra kuruyan toprağın üstü sertleşmek, kabuk bağlamak. *DS/3:1951 Bayadı -Ordu*
- gaylık (II)** : Yağmurlu günlerde başa alınan çuval. *DS/3:1947 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gaymak (I)** : Sütün yüzü, kaymak. *DS/3:1948 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- gaymak** : Kaymak (fiil), süt, yoğurt kaymağı *OAD:53*
- gaymağ** : Kaymak *KİAT:322*
- gaymağam** : Kaymakam *KİAT:323, OAD:53*
- ğaynağçı** : Kaynakçı *AA:134*
- ğaynamağ** : Kaynamak *AA:134*
- gaynamağ** : Kaynamak *KİAT:323*

- gaynana** : Kaynana *KİAT:323*
- ğaynata** : Kayınbaba *OİYA:345*
- gaynatmak** : Kaynatmak *KİAT:323*
- gayrak (II)** : 3. Kumlu toprak. *DS/3:1949 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- gayran (I) -2** : Kumlu toprak. *DS/3:1949*Fatsa -Ordu*
- gayran** : Kumsal yer *OAD:52*
- gayrı** : Artık, bundan böyle. *DS/3:1949 Şekeroba -Ordu*
- gaytarma** : Atın gemi *OAD:52*
- gaytarmak (II)** : 1. İşten kaçmak. *DS/3:1951 Danışman, Sarmaşık, *Fatsa -Ordu*
- gaytarmak (II)** : 2. İşte oyalanmak, hile yapmak, tembellik yapmak. *DS/3:1951 Sürez *Bozdoğan, Bayadı -Ordu*
- gaz** : Kaz (hayvan) *OAD:53, KİAT:323*
- gazak (I)** : Yünden örülen fanila, ceket, kazak. *DS/3:1952 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gazal** : 1. Mısır koçanı yaprakları. *DS/3:1953 Kuzköy *Akkuş, *Ünye -Ordu ve köyleri*
- gazal** : 3. Kuruyup dökülen ağaç yaprağı. *DS/3:1953 Sarıca *Gölköy -Ordu, OİYA:345*
- gazal** : Kuru yaprak *HROK: 233*
- gazal** : Kurumuş her çeşit meyve yaprağı *OAD:51*
- ğazan dibi** : En küçük çocuk *OİYA:345*
- gazan** : Kazan (kap) *OAD:53, KİAT:323, AA:134*
- ğazanmağ** : Kazanmak *AA:134*

- gazguç (II)** : Sıvıları boşaltmaya yarayan huni. *DS/3:1954 *Ulubey –Ordu*
- gazguç** : Ağzı dar huni *OAD:52*
- gazi** : Kazı *OAD:51*
- gazımak** : Kazımak *KİAT:323*
- gazma** : Kazma *KİAT:323, AA:134*
- ğazmağ** : Kazmak *AA:134*
- gazuk** : Kazık. *DS/3:1955 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Ordu, OİYA:345*
- ğöde** : Gövde *KİAT:326, OİYA:346*
- gebece (III)** : Böbrek yatağı boşluğu. *DS/3:1955 –Ordu, OAD:53*
- gebeç (I) -1** : Kısa boylu, şişman, göbekli. *DS/3:2122 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gebes** : Karnı şiş olan (kimse). *DS/3:1956 *Ulubey -Ordu*
- gebeş -2** : Kısa boylu, şişman, göbekli. *DS/3:2122 Uzunmusa -Ordu*
- gebeş** : 1. Karnı şiş olan (kimse). *DS/3:1956 *Perşembe -Ordu*
- gebeş** : 3. Büyük başlı (kimse). *DS/3:1956 *Mesudiye -Ordu*
- gebeş** : Çok şişman *OİYA:345*
- gebre (I)** : 1. Hayvan, tımar edildikten sonra tozunu silmeye yarayan kıl kese. *DS/3:1957 *Ulubey -Ordu*
- gebre** : At tımarı için yapılan kese *AA:134*
- gebüç gebüç** : Öküz, manda, buzağı vb. hayvanları çağırma ünlemi. *DS/3:1957 Karahisar *Mesudiye -Ordu*
- gecekuşu** : Yarasa. *DS/3:1958 *Perşembe -Ordu*

- gecim** : Fasulyenin hayvanlara yedirilen kuru sapı *OAD:53*
- gecin** : 1. Taneleri ayrılan yeşil fasulyanın hayvanlara yedirilen kabuk ve sapları. *DS/3:1960 - *Gölköy, Sarmaşık *Fatsa -Ordu, OİYA:345*
- gecin** : 2. Yulafın hayvanlara verilen sapı. *DS/3:1960 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- geçe** : Taraf, yön. *DS/3:1960 Uzunmusa -Ordu, AA:134*
- geçek (I)** : 3. Ufak tahta köprü. *DS/3:1960 Sarıca *Gölköy -Ordu, OAD:53*
- geçek** : Geçit yeri *KİAT:326, OİYA:345, AA:134*
- geçelü** : Geçerli *AA:134*
- geçemek** : 1. Dar geçit, boğaz. *DS/3:1960 Sarmaşık *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- geçesilik ğadar** : Gececek kadar *AA:134*
- geçgere** : Taş, toprak, kum taşımaya yarayan sedye şeklinde bir çeşit araç, teskere. *DS/3:1961 Sanca *Gölköy, Bayadı, Uzunmusa -Ordu*
- geçgere** : Toprak taşımaya yarayan tahta tezkere *OAD:53*
- geçğün** : Geçkin, yaşlı *AA:134*
- geçğüncü** : Elinde bulunamı bol harcayan (kimse). *DS/3:1962 Danışman *Fatsa -Ordu*
- geçğüncü** : Geçinmekten aciz *OİYA:345*
- ğeçi** : Keçi *KİAT:326*
- geçinecek** : Geçim *OİYA:345*
- geçinmek** : Ölmek. *DS/3:1962 Bayadı, Sarıca *Gölköy, Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- geçişliğin** : Geçince. *DS/3:1963 *Ünye -Ordu*
- geçitimine** : Parasız verilen şey (için). *DS/3:1963 Şihlar *Ulubey -Ordu*

- geçmek** : Şikayet etmek *OİYA:345*
- geçük** : İhtiyar. *DS/3:1963 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- geçümek** : Geçirmek, (hayat) sürmek *AA:134*
- gedal** : Ağdan balık almak için kullanılan ağ kepçe. *DS/3:1964 Sayaca Ordu*
- gedal** : Ağdan yapılmış balıkçı kepçesi *OAD:53*
- gedeboz** : 2. Dümeni idare eden ağaçtan yapılan eğri bir araç. *DS/3:1965 *Perşembe -Ordu*
- gedek** : 1. Manda yavrusu. *DS/3:1965 *Ulubey –Ordu, OAD:53*
- gedeliç çivisi** : Boyunduruğu sabana tutturmak için saban okunun ucundaki deliğe sokulan ağaç çivi. *DS/3:1965 *Ulubey, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu*
- gedük (I)** : Defa, kez: Bu gedük bana bağışla. *DS/3:1968 Mahmutören -Ordu*
- gegek (I)** : Gaga. *DS/3:1892 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gegek (II)** : 1. Askılık. *DS/3:1969 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gegek (II)** : 4. Ucu çengelli ağaç. *DS/3:1969 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- geğekli cibe** : Ucu kancalı çorap şişi *KİAT:326*
- geğermek** : Midede toplanan gazı sesle ağızdan çıkarmak, geğirmek. *DS/3:1970 Bayadı –Ordu*
- geğiş** : Geniş *OAD:53*
- gelbere (I) -1** : Büyük ocaklardan ateşi dışarı çekmek, tıkanmış boru, ark vb. şeyleri temizlemek ya da harç, çamur, kireç karıştırmak için kullanılan uzun saplı demir araç. *DS/3:1972 Sayaca *Ulubey, Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*
- gelbere** : Tırmık *OİYA:345*

- gelberi** : Ocaktan, sobana ateş çekmeye yarayan ucu eğri demir *OAD:53*
- gelder** : Ağaçtan yapılma fiçıya benzer kap *OAD:53*
- gelecoş** : 1. Soğan, kıyma ve ayrandan yapılan bir çeşit yemek. *DS/3:1973 Bayadı -Ordu*
- gelek (II)** : 1. Kurumaya yüz tutmuş yeşil yaprak. *DS/3:1974 -Ordu, OAD:53*
- gelek** : Lahana yaprağı *KIAT:326, OİYA:345*
- gelek** : Yaprak *OAD:53*
- gelevü** : Tarla faresi. *DS/3:1975 *Ünye -Ordu*
- gelezimek** : Yorulmak, bitkin düşmek: Bugün açlıktan imanım gevredi, çok gelezidim. *DS/3:1976 Kumru *Fatsa -Ordu*
- gelinabla** : Yenge. *DS/3:1978 Bayadı -Ordu*
- gelinatu** : Sincap *AA:134*
- gelinbarmağı** : 1. Parmak ucu biçiminde üzüm. *DS/3:1979 Bayadı -Ordu*
- gelinbarmağı** : 3. İlkbaharda yetişen ıspanakgillerden bir çeşit ot. *DS/3:1979 Bayadı -Ordu*
- gelinbarmağı** : 4. Bir çeşit uzun fındık. *DS/3:1979 *Ünye -Ordu*
- gelincúk** : Sincap *AA:134*
- gelineli** : Gelincik çiçeği. *DS/3:1980 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gelinge** : Yenge. *DS/3:1978 Bayadı -Ordu*
- gelinkirpiği** : Kasımpatı çiçeği *OAD:53, DS/3:1981 *Ünye -Ordu*
- gelinlik tutmak** : Gelin bir zaman kocasının akrabalarının yanında başını örtmek, konuşmamak. *DS/3:1981 Bayadı -Ordu*
- gelinti (I)** : Göçmen. *DS/3:1982 Şihlar *Ulubey -Ordu*

- gelinti** : Dışarıdan gelen, muhacir *OAD:53*
- geliş (I)** : Kere, kez, defa. *DS/3:1983 Bayadı -Ordu*
- gelişaatlı** : Görünüşü itibarı ile yaşından büyük durumda olduğu görülen kişi *OAD:54*
- gelişat** : Gelenek, ahlak. *DS/3:1983 Uzunmusa -Ordu*
- gelişgin** : Gürbüz, büyümüş, yetişmiş: Hacı Murat'ın böyle gelişgin oğlu olduğunu bilmezdim. *DS/3:1983 Bayadı -Ordu*
- gelişmek (III)** : Uğurlu gelmek. *DS/3:1983 Bayadı -Ordu*
- gelişmek** : İyi ve uğurlu gelmek *OAD:53*
- gelişteni** : Gelineye kadar anlamında kullanılır: Bu gelişteni burada otur. *DS/3:1984 Yolbaşı *Akkuş -Ordu*
- gelme** : Göçmen. *DS/3:1982 Bayadı -Ordu*
- gelmek (II)** : Uğraşmak. *DS/3:1984 *Ünye -Ordu*
- gelō** : Tarla faresi *AA:134*
- geloğ** : Tarla faresi, büyük fare. *DS/3:1984 Mahmutören -Ordu*
- geloğ, geloo** : Fare, keme *OAD:53*
- geloğan** : Ateş karşısında fazla ısınmaktan yüz, el ve bacaklarda meydana gelen kırmızı lekeler. *DS/3:1984 Bayadı -Ordu*
- gelō** : Tarla faresi, büyük fare. *DS/3:1984 Kuzköy *Akkuş, Durak -Ordu*
- gelöğö** : Tarla faresi, büyük fare. *DS/3:1984 Aşağıkıyılar *Ulubey -Ordu*
- geluks** : Öküz çağırma ünlemi. *DS/3:1985 Karahisar *Mesudiye -Ordu*
- gelüç (I)** : Orak. *DS/3:1985 *Mesudiye -Ordu*
- gelüken** : Gelirken *OAD:53*

- gelüntü** : Gelinti, muhacir *AA:134*
- gembe (II)** : Karnı şiş olan (kimse). *DS/3:1956 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gembuş** : Karnı şiş olan (kimse). *DS/3:1956 Bereketli *Tavas -Ordu*
- game (VII)** : Koyunların üzerinde bulunan bit. *DS/3:1986 Kuzköy *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- gemik** : Kemik *OAD:53*
- gen (I)** : 4. Verimi fazla olan tarla. *DS/3:1989 Daylu *Mesudiye -Ordu*
- gen (II)** : Geniş. *DS/3:1989 *Ünye -Ordu*
- gen** : Geniş, enli *OAD:54*
- ğendeme** : Arpa tanelerinden yapılan keşkek *KİAT:326*
- gendeme** : Bir çeşit buğday *OAD:54*
- gendü** : Kendi *OİYA:345, AA:134*
- gendüme** : Dibekte dövülerek yemek yapılan buğday ya da arpa. *DS/3:1990 *Mesudiye -Ordu, AA:134*
- gene** : Kene. *DS/3:1990 Sarıca *Gölköy, Bayadı -Ordu*
- geñeşdümek** : Genişletmek *AA:135*
- geñeşmek** : Genişlemek *AA:135*
- geñiş** : Geniş *AA:135*
- geniş** : Anlayışlı *OİYA:345*
- gennabu** : Yenge *AA:135*
- genne** : Taş, toprak, kum taşımaya yarayan sedye şeklinde bir çeşit araç, teskere. *DS/3:1961 *Ulubey -Ordu*

- genneşmek** : Gerinmek. *DS/3:2005 Sarmaşık *Fatsa, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ğenşlik** : Gençlik *KİAT:326*
- gerdel** : 1. Süt vb. şeyler koymaya ya da hayvanlara yem vermeye yarayan kova şeklinde tahta kap. *DS/3:1995 Bayadı, Kalıyaka *Perşembe - Ordu*
- gerdel** : Hayvanlara yal verilen tahta kap *OAD:50*
- gerdeliç** : Çift sürerken saban okunu duruma göre uzatmak ya da kısaltmak için ok deliklerine takılan ağaç çomak. *DS/3:1996 Kaleyaka *Perşembe - Ordu*
- gerdüme -2** : Sulak yerlerde yetişen yenilir, yeşil renkli bir çeşit ot, tere. *DS/3:1996 Bayadı -Ordu*
- gere** : Kara *KİAT:323*
- gerek gerek** : Koyun çağırma ünlemi. *DS/3:1997 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gerevi** : Ağaçtan meyve toplamaya mahsus sırım *OAD:54*
- gerevü (II)** : Meyveleri çekmeye yarayan ucu çatal sırım. *DS/3:2000 *Ünye -Ordu*
- gergelek** : Dere ve ırmakların getirdiği küçük ağaç parçaları. *DS/3:2000 *Ünye - Ordu*
- gergere, gelbere** : Çamur tezkeresi *OAD:54*
- gerikmek (I)** : Yara dolup gerginleşmek, şişmek, kabarmak: Yaram gerikmiş hemen patlayacak. *DS/3:2002 -Ordu ve köyleri.*
- gerinleşmek** : Gerinmek. *DS/3:2005 Bayadı -Ordu*
- gerinneşmek** : Gerinmek. *DS/3:2005 Uzunmusa -Ordu*
- geriş (I)** : 1. Dağların ve tepelerin üst kısmı, sırt. *DS/3:2003 *Fatsa -Ordu*
- geriş** : Sert rüzgar *OAD:54*

- germe (I)** : 1. Bir yeri bölmek, sınırı belli etmek için yapılan tahta perde. *DS/3:2004 Arpaköy, Şıhlar *Ulubey –Ordu, OİYA:345*
- germeç (I)** : Su değirmeni oluklarında, kanallarda suyu kesmek, dışarı akıtmak için kullanılan tahta ya da sac kapak, sürgü. *DS/6:4510 Ordu*
- germeç (II)** : Sürekli açık ya da büyük ağız (argo). *DS/6:4510 Ordu*
- germeger** : Sonuna dek (açık olma için). *DS/6:4510 Ordu*
- germesik** : Kızılılık bitkisi *OAD:54*
- germesik** : Yabanî kızılılık. *DS/3:2005 Bayadı *Perşembe -Ordu*
- germicek** : Değirmen taşları arasına konan demir *OAD:54*
- germicek** : Değirmenlerde, üst taşın dönmesini sağlayan, alt taşın ortasından yukarı taşa geçirilmiş baltı biçiminde demir ya da ağaç aygıt. *DS/3:2005 Bayadı, *Mesudiye -Ordu*
- gerö** : Meyve toplamakta kullanılan ucu eğri uzun değnek *OİYA:345*
- geroo, gelevi** : Yüksek fındık dallarını toplamak için uzun çengelli değnek *OAD:53*
- gerö -1** : Meyve toplarken yüksekteki dalları yaklaştırmakta kullanılan ucu eğri çubuk. *DS/3:2006 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- gerö** : 2. Ocakta yemek pişirmek için kazanın takıldığı ucu çengelli ağaç. *DS/3:2006 Salman *Akkuş -Ordu*
- germeger** : Boydan boya açık kapı, pencere *OAD:54*
- gerüğ** : Meyve toplarken yüksekteki dalları yaklaştırmakta kullanılan ucu eğri çubuk. *DS/3:2006 -Ordu*
- gerve** : Ayakkabı koncu. *DS/3:2007 *Perşembe -Ordu*
- gēsi** : Elbise *OİYA:345*
- geşlik** : Gençlik *OİYA:345, AA:135*

- geşlimine** : Parasız, karşılıksız. *DS/3:2007 Bayadı -Ordu*
- geçmek** : Geçmek *KIAT:326, OAD:54, DS/3:2007 Danışman *Fatsa –Ordu, AA:135, OİYA:345*
- geşmiş** : Mazi *OİYA:345*
- gétmek** : Gitmek *OİYA:345, AA:135*
- getümek** : Getirmek *AA:135*
- gevele (I)** : Saban oku ile saban tabanını birbirine bağlayan çivi. *DS/3:2008 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gever (I)** : 1. Bahçe ve tarla sulamak için açılan ince su yolu, ark. *DS/3:2009 Aybastı -Ordu*
- gevgeç (II)** : 1. Düşük kulaklı hayvan. *DS/3:2010 *Ulubey –Ordu, OAD:54*
- gevmek (I)** : Ağızda katı bir şey çiğnemek, geviş getirmek. *DS/3:2013 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gevmek** : Çiğnemek *AA:135*
- gevre** : Meyve toplamaya yarayan sıruk *OAD:55*
- gevrek** : Peksimet *OAD:58*
- gevrük** : Mısır sapı *HROK: 233*
- gevşemek** : Ağızda katı bir şey çiğnemek, geviş getirmek. *DS/3:2013 Uzunmusa, Sarıca *Gölköy, Bayadı -Ordu*
- gevrük -3** : Meyve toplamaya yarayan ucu eğri sıruk. *DS/3:2014 Kuzköy *Akkuş – Ordu*
- gevrük -5** : Duvara çakılmış ağaç ya da demir çengel. *DS/3:1969 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gevrük** : 1. Yapraksız mısır sapı. *DS/3:2014 -Ordu ve köyleri*

- gevük** : Mısır sapının artığı *OİYA:345*
- gevük** : Mısır tarlasında kalan sap çöör *OAD:50*
- gevülcen olmak** : Ateş karşısında kalan vücut benek benek kırmızı olmak. *DS/3:2014*
Kuşköy *Akkuş –Ordu
- gey** : Giy (Elbise) *OAD:54*
- gëydümek** : Giydirmek *AA:135*
- geyik kanı** : Pembe renkli boya. *DS/3:2015 -Ordu*
- geymek (I)** : Giymek. *DS/3:2016 Kuzköy *Ünye, Danişman *Fatsa –Ordu, AA:135*
- geymek (II)** : Gevşemek. *DS/3:2016 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- geymek** : Giymek *OAD:53*
- gez (IV)** : 2. Sıra dağların uzayıp giden sırtları. *DS/3:2018 *Mesudiye -Ordu*
- gezeleme** : Tuvalete gitme *OİYA:345*
- gezelemek (I)** : 1. Can sıkıntısından boşboşuna gezmek: Biraz gezele rahatlırsın.
DS/3:2021 Kuzköy *Akkuş, Bayadı -Ordu
- gezelemek (II)** : İşemek. *DS/3:2021 -Ordu ve köyleri*
- gezeletmek** : Can sıkıntısından boşboşuna gezmek: Biraz gezele rahatlırsın.
DS/3:2021 Şihlar *Ulubey -Ordu
- gezenek -4** : Gezinti yeri. *DS/3:2020 Arpaköy -Ordu*
- gezenek -5** : Otlak. *DS/3:2020 Bayadı -Ordu*
- gezenek** : Gezilecek yer, mesire yeri *OAD:54*
- gezente (I) -1** : Çok gezen (kimse). *DS/3:2019 *Ünye –Ordu, DS/3:2020 Bayadı -Ordu , AA:135*

- gezgere -1** : Taş, toprak, kum taşımaya yarayan sedye şeklinde bir çeşit araç, teskere. *DS/3:1962 Burhanettin –Ordu*
- gezgüç** : Çok gezen (kimse). *DS/3:2020 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gezi (I)** : Seyahat. *DS/3:2023 Bayadı -Ordu*
- gezyaz** : Kısır keçi *OAD:53*
- ğftır** : Küçük, zayıf, ince. *DS/2:897 *Ulubey –Ordu*
- gı (I)** : Be...' Hey...' gibi çağırma, seslenme ünlemi (kadınlar için kullanılır): Gı Ayşe buraya gel. *DS/3:2024 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gıbal (II)** : 2. Nitelik, biçim: Gördüğün asker ne gıbalda idi? *DS/3:2024 *Ünye -Ordu*
- gıcı (VI)** : Kendinden küçüklere aslanım, çocuğum anlamında seslenme ünlemi: Gel gıcı gel. *DS/3:2025 *Ünye -Ordu ve köyleri*
- gıcı** : Küçük kız çocuğu *OAD:54*
- ğıcılğ** : Gıcık *AA:135*
- gıcırғанmak (I)** : Nazlanmak. *DS/3:2029 Arpaköy -Ordu*
- gıcırғанmak (II)** : Kıskanmak. *DS/3:2029 Bayadı –Ordu*
- gıcırғанmak** : Naz etmek *OAD:54*
- ğıçмуğ** : Tekme *AA:135*
- gıdak (III)** : Yumurta (çocuk dilinde). *DS/3:1896 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ğıdığ** : Küçük sepet *AA:135*
- ğıdığlamah** : Gıdıklamak *AA:135*
- gıdık (IV)** : Fındık çubuklarından örülmüş yumurta ya da çilek sepeti. *DS/3:2033 *Perşembe ve köyleri, Kuzköy, *Ünye, *Akkuş -Ordu ve köyleri*

- gıdık** : Fındık çubuğundan örülen küçük sepet *OAD:50*
- gıdık** : Küçük el sepeti *KİAT:323, OİYA:345, HROK: 233*
- gıdım (III)** : Pek az. *DS/3:2034 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gıdım gıdım** : 1. Azar azar: Bu sene bulguru gıdım gıdım harcıyoruz. *DS/3:2034 Kuzköy *Akkuş, *Ünye, Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- gıdım gıdım** : 2. Yavaş yavaş. *DS/3:2034 Kuzköy *Ünye -Ordu, OAD:55*
- gıdım** : Çok az *OAD:54*
- gıgıç** : Ateş kıvılcımı. *DS/3:2036 Aşağıkızilen *Ulubey -Ordu*
- gıgık (II)** : Yumurta (çocuk dilinde). *DS/3:1896 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- gıgıl gıgıl** : Ağır ağır, yavaş yavaş. *DS/6:4510 Ordu*
- gıgılmak** : Tavuk ses çıkarmak. *DS/6:4510 Ordu*
- gıkgili** : Ağacın en yüksek yeri: Ayhan ağacın ta gıkgilisine çıktı. *DS/3:2037 Uzunmusa -Ordu*
- gıl** : Kıl *KİAT:323, OAD:55*
- gılcan** : İnce yapılı. *DS/3:2039 Uzunmusa -Ordu*
- gıldır gıldır** : 1. Çabuk çabuk: Herkesin uşağı gıldır gıldır sınıfını geçiyor. *DS/3:2040 *Ünye -Ordu*
- gıldıramak (II)** : Yuvarlanarak ses çıkarmak. *DS/3:2039 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gıldırgıcık** : Önemsiz. *DS/3:2040 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- gıldırgücük (II)** : Güçsüz, dermansız. *DS/3:2040 Bayadı, Uzunmusa -Ordu*
- gılıç** : Kılıç *OAD:55*
- gılıç** : Kılıç *KİAT:323*

- ğılıvik** : Kılıbık *OİYA:345*
- ğilibik** : Kılıbık, karısının dediğini yapan erkek *HROK: 233*
- ğilik (I)** : 3. Bir çeşit küçük mantar. *DS/3:2043 Sayaca -Ordu*
- ğilik (II)** : Saçta pişirilen küçük ekmek, çörek. *DS/3:2077 Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ğilik (III)** : Keçi yavrusu, oğlak. *DS/3:2032 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ğilik (IV)** : Keçi yavrularım çağırma ünlemi. *DS/3:2043 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ğilik (VI)** : Küçük. *DS/3:2043 *Ünye -Ordu*
- ğilik** : Saçta pişirilen küçük ekmek *OİYA:346*
- ğılanmak (I)** : Tüylenecek. *DS/3:2043 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- ğılmak** : Kılmak *OAD:55*
- ğiltan** : Bereketsiz, kuvvetsiz toprak. *DS/3:2044 Aybastı -Ordu*
- ğimgım (I)** : 4. Yavaş yavaş: Ğım ğım yürüyor. *DS/3:2045 Sarıkavak, Bayadı -Ordu*
- ğimgır** : Bomboş *OAD:55*
- ğımğır** : İyice beyazlanmış *OİYA:345*
- ğımramah** : Kımıldamak *AA:135*
- ğımramak** : Hareket etmek, kımıldamak. *DS/3:2045 Uzunmusa -Ordu*
- ğımranmak (I)** : Hareket etmek, kımıldamak. *DS/3:2045 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ğına** : Kına *KİAT:323, AA:135, OAD:55*
- ğınamah** : Kınamak *AA:135*
- ğınamak** : 1. Ayıplamak. *DS/3:2046 *Ünye -Ordu*

- gınamağ** : Kınamak *KİAT:323, OAD:55*
- gınıh** : Hasır *OAD:54*
- gınık -2** : Cimri. *DS/3:2056 *Ünye -Ordu*
- gınık** : 1. Aç gözlü, obur (kimse). *DS/3:2050 Danışman *Fatsa -Ordu ve köyleri, OAD:54*
- gınık** : Sabırsız, tahammülsüz *OAD:54*
- gınıkmak -1** : Alışmak. *DS/3:1913 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gınıkmak** : 6. Bir şeyin hepsini kendi almak istemek, bencillik etmek. *DS/3:2050 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gınnap (I)** : İnce sicim. *DS/3:2061 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gınnap** : Kendir ipi *OİYA:346*
- gınnata** : Klarnet *OİYA:346*
- gınuğ** : Hasis, aç gözlü *OİYA:346*
- gıpğızıl** : Aşırı derecede kırmızı *OİYA:345*
- gıpranmağ** : Kıpırdanmak *KİAT:323*
- gır** : Kır *KİAT:323, OAD:55*
- gıra** : Kırağı *KİAT:323*
- gıraa, gırağ** : Kırağı *OAD:55*
- gıraç** : Kıraç *AA:135*
- gıraç** : Verimsiz, kolay sulanmayan toprak. *DS/3:2051 *Gölköy -Ordu*
- gıran (II)** : 1. Tepe. *DS/3:2052 Uzunmusa -Ordu*
- gıran (II)** : 2. Tepelerin üstündeki düzlük. *DS/3:2052 Bayadi -Ordu, OİYA:346*

- gıran (II)** : 3. Dağ sırtı. *DS/3:2052 -Ordu ve köyleri*
- gıran (V)** : 3. Ufak. *DS/3:2052 Aşağıkıyılar *Ulubey -Ordu*
- gıran** : Tepe, yüksek yer *OAD:54*
- gırantı** : 1. Saçına kır düşmüş orta yaşlı kimse. *DS/3:2053 *Ulubey -Ordu*
- gırcı** : Eskici *OİYA:346*
- gırgır (I)** : 1. Bir çeşit hamsi ağı, seyyar dalyan. *DS/3:2056 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- gırgır etmek** : Çok konuşmak, gevezelik etmek. *DS/3:2056 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gırh** : Kırk *AA:135*
- gırhım** : Kırkma, kırkım *AA:135*
- gırhılıh** : Kırma işine yarayan alet *AA:135*
- gırık gırık** : Köpek yavrusunu çağırma ünlemi. *DS/3:2057 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gırılmağ** : Kırılmak *AA:135*
- gırımsa (I)** : Hafif kar ya da küçük dolu. *DS/3:2058 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, *Gölköy -Ordu*
- gırımsa** : Bir yağış çeşidi (kar için) *AA:135*
- gırımsō** : Kırığı *OİYA:346*
- gırıntı yapmak** : Ölmek, ormanı toptan kesmek *OİYA:346*
- gırıntı** : Ölme *OİYA:346*
- gırıntuluk** : Çalılık. *DS/3:2058 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gırıs gırıs** : Çalılımlı çalılımlı yürümeyi anlatır. *DS/3:2058 Bayadı -Ordu*
- gırk** : Kırk *KİAT:323*

- gırk** : Kırk *OAD:55*
- gırkayak** : Yengeç *KİAT:323*
- gırklık (I)** : Keçi ve koyun tüylerini kırmaya yarayan bir çeşit makas. *DS/3:2059 Kuzköy *Ünye, Uzunmusa, Sarıca *Gölköy, -Ordu*
- gırklık** : Makas *KİAT:323*
- gırmağ** : Öldürmek *AA:135*
- gırmak** : Kırmak *OAD:55 DS/3:2060 Danışman *Fatsa –Ordu, KİAT:323*
- gırmança** : Ahlaksız, kötü kadın. *DS/3:2060 Uzunmusa –Ordu*
- gırmızı** : Kırmızı *KİAT:323, OAD:55*
- gırmıyon olmağ** : Kedi ve köpeğin çiftleşme dönemi *AA:136*
- gırmızı baldırcan** : Domates *AA:136*
- gırmızı** : Kırmızı *AA:135*
- gırmoho** : Kedilerde çiftleşme isteği belirtisi. *DS/3:2061 Uzun -Ordu*
- gırmuzu** : Kırmızı *OİYA:346*
- gırnap** : Kırnap, ip *OAD:55*
- gırō** : Kırağı *OİYA:346, AA:136, DS/3:2051 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gırūğ** : Kırık, kırılmış *AA:136*
- gıruk (I)** : Ormandan elde edilen yeni tarla: Babam gıruk çıkarmaktan vazgeçti. *DS/3:2062 Sarıca *Gölköy –Ordu, OİYA:346*
- gırūğ gızmak** : Ormanı keserek tarla açmak *OİYA:346*
- gıruk** : Yayla, kır *OAD:54*

- ğısa** : Kısa *AA:136*
- ğısğaç** : Ateşten köz almaya yarayan alet *OİYA:346*
- ğısım** : Avuç *OİYA:346, AA:136*
- ğısır** : Kısır *KİAT:323, OAD:55*
- ğısırık** : Aralık *OİYA:346*
- ğısmısı** : Takım, bölük *AA:136*
- ğısmuğ** : Cimri *AA:136*
- ğısmuk** : Cimri. *DS/3:2056 *Merzifon ve köyleri -Amasya*
- ğış** : Kış *AA:136*
- ğışlığ** : Kışlık *AA:136*
- ğışmuğ atmak** : Tekmelemek *OİYA:346*
- ğışmuğ** : Hayvanların arka ayaklarıyla vurduğu tekme *OİYA:346*
- ğıt** : Kıt *AA:136*
- ğıtlığ** : Kıtlık *AA:136*
- gıvşak** : Fındığın yeşil kabuğu. *DS/3:2064 Danışman *Fatsa –Ordu*
- gıyak (I)** : Güzel, şık, gösterişli, yakışıklı. *DS/3:2065 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu ve köyleri*
- gıyak** : Fiyakalı, güzel, kıyak *OAD:51*
- gıyak** : Kıyak *KİAT:323*
- gıygaç aramak** : Birine fenalık etmek için neden aramak. *DS/3:2065 Bayadı –Ordu*
- ğıyhiç** : Topal *AA:136*

- gıy** : Kıy *KİAT:323, AA:136*
- ğıyılanmağ** : Kıyılanmak *AA:136*
- ğıykenarbiz** : Saraç aleti *OİYA:346*
- gıyma** : 3. Tütünün havanda ince ince doğranmış hali. *DS/3:2067 Kuzköy*
*Ünye -Ordu
- gıymağ** : Kıymak *KİAT:323*
- gıymet** : Kıymet *KİAT:323, OAD:55*
- ğıymetlü** : Kıymetli *AA:136*
- gıymık** : Küçük odun parçacığı *OAD:54*
- gıymuk** : Küçük ve sivri tahta ya da kemik parçası, kıymık. *DS/3:2068 Sarıca*
*Gölköy -Ordu
- gıynak (II)** : Çok az, küçük parça. *DS/3:2068 *Gölköy -Ordu*
- gıyo** : Güveyi *KİAT:323 Fatsa Ordu*
- gız** : Kız *KİAT:323, AA:136, OAD:54*
- ğızah** : Kızak *AA:136*
- gızan olmak** : Kedi, köpek vb. dişi hayvan, erkek istemek *DS/3:2069 Danışman*
*Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu
- ğızan** : Hayvanların çiftleşme zamanı *OİYA:346, AA:136*
- gızana gelmek** : Kedi, köpek vb. dişi hayvan, erkek istemek. *DS/3:2069 Kuzköy*
*Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu
- gızartma** : Kızartma *KİAT:323*
- gızcuvaz** : Kızcağız *KİAT:323*
- ğızılcık** : Küçük bir mantar türü *OİYA:346*

- gızılcuğ** : Kızılıcık AA:136
- gızilot** : Yabani bir ot OIYA:346, AA:136
- gī** : Kız AA:135
- gibil** : Gibi OIYA:346
- gice** : Gece AA:136
- gicimek (I)** : 5. Kuvvetle cinsî istek duymak (kadınlarda). DS/3:2071 Uzunmusa – Ordu
- gicimek** : Kaşınmak, tahrik olmak AA:136
- giçişmek** : Kaşınmak, tahrik olmak AA:136
- gidal** : Ağdan balık toplamaya yarayan bir çeşit araç: Ancak iki gidal hamsi tutabildik. DS/3:2073 *Perşembe -Ordu
- gidiikene** : Giderken OAD:54
- gidişgen (III)** : Uyuz hastalığı. DS/3:2072 Danışman *Fatsa -Ordu
- gidişmek (I)** : Kaşınmak. DS/3:2073 Kuzköy *Akkuş, *Ünye, Şıhlar, *Ulubey, Uzunmusa ve çevresi -Ordu
- gil** : Adın sonuna eklenerek ailesini belirtir:Ahmetgile gideceğiz. DS/6:4511 Ordu
- gile** : Birlikte, beraberce OAD:54
- gile** : Zoruna gitmek OAD:54
- giler** : Yiyecek konulan yer OAD:54
- gilik (IV)** : 1. Saçta pişirilen küçük ekmek, çörek. DS/3:2077 Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Ordu, AA:136

- gine** : Yine. *DS/3:2079 Kuzköy *Akkuş, Sarıca *Gölköy, Danişman *Fatsa, Uzunmusa –Ordu, KIAT:326, OAD:54*
- gink** : Dayanılmayan, tahammül edilemeyen (kimse): Osman gink adamdır. *DS/3:2079 Aybastı -Ordu*
- girdeburun** : Delik delmeye yarayan küçük testere. *DS/3:2080 *Gölköy -Ordu*
- ğireb** : Odun ve saire kesmeye mahsus baltamsı bir alet *KIAT:326*
- girebi** : 1. Küçük otsu bitkileri kesmeye yarayan ucu kanca gibi bir çeşit küçük balta. *DS/3:2080 Sayaca, Danişman, Sarmaşık *Fatsa, Boğazcık *Perşembe, *Ulubey -Ordu*
- girebi** : Burnu da olan küçük balta *OİYA:346, OAD:54*
- girebi** : Diken ve çalı kesmeye yarayan ucu eğri küçük balta *AA:136*
- girebo** : Arı kovanının içine ya da çatlak delik tenekelere sıvanan siyah mum. *DS/3:2079 Uzunmusa -Ordu*
- girebolu -1** : Arı kovanının içine ya da çatlak delik tenekelere sıvanan siyah mum. *DS/3:2079 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- girek (III)** : Tilkinin korunduğu taş kovuk. *DS/3:2081 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- girempe** : Sokulgan, becerikli, girgin (kimse). *DS/3:2084 *Ünye -Ordu*
- girente** : Sokulgan, becerikli, girgin (kimse). *DS/3:2084 Babalı *Perşembe, Arpaköy, Bayadı -Ordu*
- girente** : Becerikli, girgin kişi *OAD:55*
- girgin** : Cesareti, gözü pek *OİYA:346*
- girinmek** : Yükü sırtta almak, yüklenmek. *DS/6:4511 Ordu*
- girinti (III)** : Denize doğru uzanmış kara parçası, burun. *DS/3:2084 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- girinti (IV)** : 1. Ağaç dallarını kesmeye yarayan, orağa benzer bir araç. *DS/3:2084 -Ordu*
- girinti (VIII)** : Tarlayı yabancı otlardan temizleme işi: Çocuklar girintiye gittiler. *DS/3:2084 -Ordu*
- girinti** : Orak *OİYA:346*
- girişmek** : Vurmak *AA:136*
- girnık** : Sokulgan, becerikli, girgin (kimse). *DS/3:2084 *Ünye -Ordu*
- girve** : Meyve toplamaya yarayan bir çeşit çubuk. *DS/3:2085 *Ünye -Ordu*
- gişi** : 2. Kişi, insan. *DS/3:2085 Kuzköy *Akkuş, Danişman *Fatsa -Ordu, AA:136*
- ğışı** : Erkek; adam, kişi, er *KİAT:326*
- gişi** : Kişi *OAD:55*
- giyes** : Çamaşır yıkama (için). *DS/3:2086 -Ordu*
- giyevülük** : Geyimlik elbise *KİAT:326*
- giyō** : Damat *OİYA:346*
- gizlembeç** : Saklambaç *AA:136*
- gizlemmeç** : Saklambaç *AA:137*
- gōmek** : Olmamış *OİYA:346*
- gōnük** : İyice olmuş *OİYA:347*
- gōnümek** : İyice olmak *OİYA:347*
- gobal** : 2. Tokaç, çamaşır tokmağı. *DS/3:2088 -Ordu ve köyleri*
- gobal** : Çamaşır yıkamada kullanılan yassı tokmak *OAD:55*

- gobil** : Küçük çocuk *OİYA:346*
- gobil, gibril** : Küçük erkek çocuk *OAD:56*
- gobil, gübül** : Küçük köpek *OAD:58*
- goca** : 1.Yaşlı 2. Koca, bey *AA:137*
- goca** : Koca, büyük, zevç. *KİAT:324*
- gocamağ** : Yaşlanmak *AA:137*
- gocaman** : Kocaman, yaşlı erkek *OAD:55, KİAT:324*
- gocaman** : Yaşlı, ihtiyar *AA:137, OİYA:346*
- gocarı** : Kocakarı *AA:137*
- gocunmak** : 1. Sakınmak, çekinmek, kaçınmak. *DS/3:2090 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- goç ayı** : Kasım ayı *OAD:55*
- goç** : Koç *AA:137*
- goç** : Teşrin, kasım ayı *KİAT:324*
- göçmek** : Göçmek *AA:137*
- göçmen** : Göçmen *AA:137*
- göden** : Kurbağa *AA:137*
- goderbana** : Becerikli kadın *OAD:55*
- goduş (I)** : Büyük kafalı adam. *DS/3:2093 Uzunmusa -Ordu*
- gofli** : Sülük, salyangoz *OİYA:346*
- goğsu** : Yanan yün, pamuk vb.'nden çıkan koku, yanıksı. *DS/6: 4512 Ordu*
- gokmak** : İki kişi arasında söz götürüp getirmek. *DS/3:2096 *Ünye -Ordu*

- gol** : Kol *KİAT:324, AA:137*
- golan** : Hayvanın semerini ya da eyerini bağlamak için göğsünden aşırılarak sıkılan yassı kemer. *DS/3:2097 Kızılköy *Akkuş –Ordu, OİYA:346*
- ğolan** : Kolan *AA:137*
- ğolarmak** : Kafa tutmak, dövmeye niyetlenmek *OİYA:346*
- ğolay** : Kolay *AA:137*
- golçak (II)** : Sepet. *DS/3:2097 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- golet-golat** : Tokalak biçiminde peynir *OAD:55*
- goley** : Kolay *OİYA:346*
- golit** : 1. Külde pişirilen küçük ekmek, kül çöreği. *DS/3:2098 Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- golit** : Saç üzerinde pişirilen mısır ekmeği *OAD:58*
- golluk (V)** : Salak (adam). *DS/3:2098 Uzunmusa –Ordu*
- ğöllüce** : Bir armut çeşidi *AA:137*
- ğoltuħlamaħ** : Koltuklamak *AA:137*
- ğomaħ** : Komak *AA:137*
- ğōmaħ** : Kovmak *AA:137*
- ğōmak** : Kovmak *KİAT:324, OAD:55*
- gomalak** : Ham incir *OAD:56*
- gomşu** : Komşu *KİAT:324, AA:137*
- ğón** : Gön *AA:137*
- ğonaħ** : Konak *AA:137*

- gonak** : Konak *KİAT:324, OAD:55*
- göncü** : Gön alışverişi yapan *AA:137*
- gondak** : Kundak. *DS/3:2100 Kızılköy *Akkuş -Ordu*
- gönder** : Boyundurukla döven arasındaki bağlantıyı sağlayan alet *AA:137*
- gondik** : Bilyeyi yüksekten atma *HROK: 233*
- gonşu** : Komşu *KİAT:324, AA:137, OAD:55*
- gönüşmah** : Konuşmak *AA:137, KİAT:324*
- gönül** : Gönül *AA:137*
- gonyak** : Konyak *KİAT:324*
- goolamak** : Kovalamak *OAD:56*
- goomak** : Kovmak *OAD:55*
- gopca** : Düğme *OAD:50*
- gopça** : 1. Düğme. *DS/3:2103 Sarıca *Gölköy, *Ünye –Ordu, OİYA:346, AA:137*
- gopmak** : Kopmak *KİAT:324*
- gopsil** : Patates, küçük çocuk *OİYA:346*
- gopuğ** : Kopuk, rahat insan *OİYA:346*
- gopul** : Suyun toprağı oyduğu yer. *DS/3:2103 Bayadı –Ordu*
- gopuz** : İn, köşe *OİYA:346*
- gor (I)** : 1. Kor, köz. *DS/3:2103 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- goralak** : İçi boş, kurtlu fındık, ceviz vb. yemişler. *DS/3:2104 *Ünye –Ordu*

- gordın** : Kordon *KİAT:324*
- ğorhımağ** : Korkmak *AA:137*
- ğorhu** : Korku *AA:138*
- gorkmağ** : Korkmak *KİAT:324*
- gorğu** : Korku *KİAT:324, OAD:55*
- gorlaşmak (III)** : Dal budak salmak, azmak. *DS/3:2105 *Ulubey -Ordu*
- gorlaşmak (V)** : Başkalarına zarar vermek. *DS/3:2105 Aşağıkıziler *Ulubey -Ordu*
- ğorpe** : Körpe *AA:138*
- ğorsetmek** : Göstermek *AA:138*
- gorucu** : Korucu *KİAT:324*
- goruh (I)** : 1. Olgunlaşmamış üzüm, koruk. *DS/3:2106 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- goruh (I)** : 2. İçi boş ya da kurtlu ceviz, fındık. *DS/3:2106 *Ünye -Ordu, AA:138*
- ğoruğ** : Fındık kurdunun deldiği fındık *OİYA:346*
- goruk** : İçi boş fındık *OAD:55*
- ğörükmek** : Görünmek *AA:138*
- ğörüm** : Görümce *AA:138*
- ğosdil** : Patates *AA:138*
- ğosğoca** : Çok büyük *OİYA:346*
- ğossağ** : Çiftleşme dönemi gelen koyun *AA:138*
- ğossağlamağ** : Koyunun çiftleşmek istemesi *AA:138*
- gossak** : Koyunların çiftleşmek istemesi. *DS/3:2107 *Ulubey -Ordu*

- gostil** : Patates. *DS/3:2195 Danışman *Fatsa -Ordu OİYA:346, OAD:50*
- gostül** : Patates. *DS/6:4512 Kızılköy *Akkuş Ordu*
- gosu** : Yanan közün kokusu *OAD:58*
- goşak** : Gevşek, iki şey arasındaki boşluk. *DS/3:2107 Bayadı –Ordu*
- goşdurmaq** : Koşturmak *KİAT:324*
- goşmah** : Koşmak *AA:138*
- goşmak (I)** : Tarlayı sürmek. *DS/3:2108 Bayadı –Ordu*
- goşmaq** : Koşmak *KİAT:324, OAD:55*
- gót denmek** : Arkasını dönmek *AA:138*
- gót** : Dip *AA:138*
- gótürmek** : Götmek *AA:138*
- gouşdumaḡ** : Kovmak, kovuşturmak *AA:138*
- govak** : Başta olan kepek. *DS/3:2100 Kuzköy *Akkuş, *Uzunmusa ve çevresi - Ordu*
- govaldak** : Çorapsız ayakkabı giyme (için). *DS/3:2109 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- govan (II)** : 1. Arı peteği. *DS/3:2109 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- govanlık (I)** : Saban demirinin eğeye geçtiği yer. *DS/3:2109 *Ulubey -Ordu*
- govat** : Kuvvet. *DS/3:2203 Salman *Akkuş –Ordu*
- govuḡ** : Kovuk *KİAT:324*
- govur** : Yarı boş, doluya yakın. *DS/3:2110 *Ünye –Ordu*
- govuz** : Tam dolmamış, dolmak üzere *HROK: 233*

- goya** : Gûya *KİAT:324, OİYA:346, OAD:55*
- goyak (I)** : 1. Dağ yamaçlarında, çukurlukta kalan düzlükler. *DS/3:2110 Danışman *Fatsa –Ordu*
- goymağ** : Koymak *AA:138*
- goymağ** : Koymak *KİAT:324*
- göyneğ** : Gömlek *AA:138*
- goyu (II)** : Katı. *DS/3:2111 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- goyultmağ** : Süt ve undan yapılan bir yemek. *DS/3:2111 Sarıca *Gölköy –Ordu*
- goyun** : Koyun *KİAT:324, AA:138, OAD:56*
- goyvermek** : Koyvermek *OAD:56*
- goza (I)** : Biber meyvesi. *DS/3:2112 Danışman *Fatsa -Ordu*
- goza (II)** : İpek böceği kozası. *DS/3:2112 Danışman *Fatsa –Ordu*
- gozak (II)** : Ham meyve. *DS/3:1953 Kuzköy *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- gö (I)** : Gökyüzü. *DS/3:2126 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gö (II) -1** : Mavi, masmavi. *DS/3:2134 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gö (II) -2** : Yeşil, yemyeşil. *DS/3:2135 *Gölköy -Ordu*
- göbel (II)** : Köpek yavrusu. *DS/3:2140 *Gölköy -Ordu*
- göbel (VII)** : Sebze ya da meyvelerde olgun tane. *DS/3:2115 *Ünye -Ordu*
- göbelek (III)** : Şişkin, kabarık. *DS/3:2115 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*
- göbelek (XIII)** : Küçük ve şişman köpek yavrusu. *DS/3:2115 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- göbül (III)** : Köpek yavrusu. *DS/3:2140 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- göcek (V)** : Küfe. *DS/3:2119 Sarıca *Gölköy, Danişman *Fatsa, *Perşembe, - Ordu*
- göcek (XI)** : 2. Kıyı, kenar. *DS/3:2119 Armutlu *Gölköy -Ordu*
- göcek** : Büyük sepet *HROK: 233*
- göcek** : Fındık çubuğundan yapılmış şelek, küfe *OAD:56*
- göç** : Aile, çoluk-çocuk ev eşyası *OAD:56*
- göçek (VIII)** : Tarlanın kenar ya da köşe kısmı. *DS/3:2120 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- göçgün** : Göç eden, göçebe *OAD:56*
- göçkün (I)** : Çadır hayatı yaşayan, göçebe. *DS/3:2121 -Ordu*
- göçük** : Beri köşesi, sandığın köşesi *OAD:56*
- göçük** : Kaymış arazi *OAD:56*
- gödek (V)** : Sapanın el ile tutulan kısmı, tutak. *DS/3:2124 *Perşembe -Ordu*
- gödek (VI)** : Boyu kısa, geniş karınlı küp. *DS/3:2124 Danişman *Fatsa -Ordu*
- gödellemek** : Karıştırmak: Tenceredeki yemeği gödelleyiver. *DS/3:2124 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- göden (I)** : 1. Kurbağa. *DS/3:2125 Danişman, *Fatsa, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Akkuş, *Ünye, *Ulubey, -Ordu, KIAT:326, OİYA:346, OAD:56*
- göden (I)** : 2. Kurbağanın bağırsağı. *DS/3:2125 *Ünye -Ordu*
- göden gözü** : Sivilce, sulu kabarcık *OAD:56*
- göden gözü** : Su toplamış nasır kabarcığı. *DS/3:2125 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- gödük (I)** : On iki ya da on beş okkalık eski bir tahıl ölçüsü. *DS/3:2126 Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy, -Ordu, OİYA:346*
- gödük** : Mısır ölçüğü *OAD:50*

- göğ (I)** : Gökyüzü. *DS/3:2126 Danışman *Fatsa -Ordu*
- göğ (II) -2** : Yeşil, yemyeşil. *DS/3:2135 Danışman *Fatsa -Ordu*
- göğ** : Olmamış meyve, yeşil, ham *OAD:50*
- göğce (I)** : Ağaçlarda görülen ve asalak olarak yaşayan bir bitki, ökseotu. *DS/3:2126 *Ulubey -Ordu*
- göğce** : Ağacın yaz kış eksik olmayan yaprağı *OAD:56*
- göğden** : Kurbağa. *DS/3:2125 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- göğerti (I)** : Yeşillik, yeşerti, sebze (bitki hakkında). *DS/3:2130 Arpaköy -Ordu*
- göğnemek** : 1. Olmak, olgunlaşmak. *DS/3:2132 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- göğnemek** : 2. İhtiyarlamak. *DS/3:2132 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- göğnü (I)** : İyice olmuş meyve. *DS/3:2132 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Ünye, Bayadı -Ordu*
- göğnük (I)** : Az yanmış, ateş karşısında renk değiştirmiş kumaş. *DS/3:2132 *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- göğnük (IV)** : Üzüntüden ağlar duruma gelme. *DS/3:2132 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- göğnümek** : Olgunlaşmak *OAD:56*
- göğremek** : Çimenlerin, sebzelerin yeşillenmeye başlaması *OAD:56*
- göğü keçemen** : Zehirli, yeşil kertenkele. *DS/3:2139 Bayadı -Ordu*
- göğünmek (I)** : Toplandığı zaman sert olan meyveler kendi kendine fazla olgunlaşmak, yumuşamak. *DS/3:2173 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- göğüş** : Maimsi *OAD:56*
- gök geçemen** : Zehirli, yeşil kertenkele. *DS/3:2140 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- gök keçemen** : 2. Sarı renkli, çok ayaklı ve zehirli bir hayvan, çiyen. *DS/3:2138 Uzunmusa -Ordu*
- gök kocaman** : Zehirli, yeşil kertenkele. *DS/3:2140 *Ünye -Ordu*
- gökcek** : Güzel (insan için). *DS/3:2136 -Ordu*
- gökcen** : Güzel (insan için). *DS/3:2136 Bayadı -Ordu*
- gökcen** : Taze, güzel, güçlü *OAD:56*
- gökçe (I)** : Gökyüzü. *DS/3:2127 Sarmaşık *Fatsa, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gökçek (I)** : 1. Güzel (insan için). *DS/3:2136 *Ünye -Ordu*
- gökkuşağı** : Ebe kuşağı, alkım. *DS/3:2138 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gözkengin** : Çok zengin. *DS/3:2140 -Ordu*
- gölkem** : Gösteriş, görünüş. *DS/3:2161 Bayadı, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- göllenmek** : Akarsu çukurlarda birikmek, gölcük olmak. *DS/3:2145 Bayadı, Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- gölmeç** : Küçük su birikintisi, gölcük. *DS/3:2142 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, Bayadı -Ordu, OİYA:347*
- gölük (I)** : 1. At, eşek, beygir, katır vb. yük taşıyan ve binilen hayvan. *DS/3:2145 *Mesudiye -Ordu*
- gölük (IV)** : Oyunda ebe olan (kimse). *DS/3:2145 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gölük** : Yük hayvanı *OAD:57*
- gömber** : Kavrulmuş kestane *OAD:56*
- gömbes (I)** : 1. Kavrulmuş kestane. *DS/3:2147 *Ünye -Ordu*
- gömbes (I)** : 2. Küllü ateşte pişirilen patates. *DS/3:2147 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- gömbez** : Kavrulmuş kestane. *DS/3:2147 *Ünye -Ordu*
- gömeni** : Döveni boyunduruğa bağlayan ağaç. *DS/3:2149 *Mesudiye -Ordu*
- gömme (I) -1** : Mayalı ya da mayasız, yağlı ya da yağsız olarak yapılan bir çeşit külpidesi, ekmeği. *DS/3:2147 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gömü (I)** : 2. Yeraltı deposu, mahzen. *DS/3:2150 *Mesudiye -Ordu*
- gömü (III)** : Derinlik, çukurluk. *DS/3:2150 Bayadı -Ordu*
- gömü** : Mahzen *OAD:56*
- gön (I)** : 1. Hayvan derisi: Atın gönünü sattınız mı? *DS/3:2151 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş, *Ünye, Bayadı -Ordu, OİYA:346, OAD:56*
- göndel (I)** : Döveni boyunduruğa bağlayan ağaç. *DS/3:2149 -Ordu , OAD:56*
- göndel (II)** : 1. Saman karıştırmaya yarayan sırık. *DS/3:2152 Uzunmusa -Ordu*
- göndel (II)-2** : Kayık ve yelkenli gemilere yön vermeye yarayan, 4-5 m. uzunluğunda ucu madenî ağaç sopa. *DS/3:2152 Bayadı -Ordu*
- göndem (I)** : Buğday, arpa başaklarını toplamakta kullanılan tırmık. *DS/3:2152 Bahattin, *Ulubey -Ordu*
- göndem** : Arpa, buğday tanelerini toplamaya yarayan tırmık *OAD:56*
- gönderici** : Uğurlayıcı. *DS/3:2153 Bayadı -Ordu*
- gönmek** : Gömmek *KİAT:326*
- gönük (II)** : Az yanmış, ateş karşısında renk değiştirmiş kumaş. *DS/3:2132 *Ulubey -Ordu*
- gönük** : Yanan bez parçası *OAD:56*
- gönümek (I)** : Toplandığı zaman sert olan meyveler kendi kendine fazla olgunlaşmak, yumuşamak. *DS/3:2173 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*

- göön** : Göğün (Gök'ten) *OAD:57*
- gördüksüz** : Aç gözlü; görgüsüz *OİYA:347*
- göresim geldi** : Hasret kaldım, göreceğim geldi *OAD:56*
- göreslemek** : Göreceği gelmek *OAD:56*
- görge (II)** : Gölge. *DS/3:2160 Danışman *Fatsa -Ordu*
- görgü (II)** : Göz tokluğu: Görgülüdür hayra verilen paraya acımaz. *DS/3:2160 Bayadı -Ordu*
- görkem (I)** : 2. Gürbüz, iyi gelişmiş (çocuk). *DS/3:2161 *Ünye -Ordu*
- görkemli** : 2. İri yapılı, kuvvetli. *DS/3:2161 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- görpedek** : Birdenbire, ansızın. *DS/3:2237 -Ordu ve çevresi*
- görset-** : Göstermek *OİYA:347*
- görükmek** : Gözükmek görülmek *KİAT:326*
- görüm (I)** : Kocanın kız kardeşi, görümce. *DS/3:2163 Danışman *Fatsa, Bahattin *Ulubey, Sarna *Gölköy, Bayadı -Ordu, OAD:56*
- görümlük** : 2. İlk görülen bir şeye yapılan tören ya da karşılığında verilen armağan. *DS/3:2163 -Ordu*
- ğös** : Göğüs *KİAT:326, OİYA:347*
- gösdül** : Patates. *DS/3:2164 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gösnük (I)** : Erkek isteyen dişi hayvan. *DS/3:2164 Akpınar -Ordu*
- gösnük (II)** : Açgözlü, terbiyesiz (kimse). *DS/3:2164 Sarmaşık *Fatsa, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- gösnük** : Erkek isteyen dişi hayvan *OAD:56*
- ğöstek** : Köstek *KİAT:326*

- göstül** : Patates. *DS/3:2164 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- götdeş** : Arkadaş *OİYA:347*
- göteşmece** : Bir çocuk oyunu *OİYA:347*
- götlek (I)** : 4. Korkak. *DS/3:2165 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- götümek** : Götürmek *KİAT:326, OAD:58*
- götüngerı** : Arka arka *OİYA:347*
- götürge (IV)** : 2. İş. *DS/3:2166 -Ordu*
- götürümsüz** : Başkalarının varlıklı oluşunu çekemeyen, bencil (kimse). *DS/3:2166 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- göv** : Mavi, gök renkli *OAD:58*
- gövcenek** : Bir çeşit sinek *OAD:57*
- göve (II)** : Yünlü kumaşları ve dokumaları yiyen bir çeşit böcek, güve. *DS/3:2167 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- gövek** : Cevizin yeşil kabuğu. *DS/3:2215 Ulubey *Şıhlar -Ordu*
- gövek** : Cevizin içinde büyüdüğü dış kabuk *OAD:56*
- gövercin** : Güvercin. *DS/3:2168 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gövertme (III)** : Çok sulu ayran. *DS/3:2169 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- gövlük** : Yeşillik, yeşerti, sebze (bitki hakkında). *DS/3:2130 Uzunmusa ve çevresi -Ordu*
- göyn** : Gönül *OAD:57*
- göynek (I)** : 1. Frenkgömleği. *DS/3:2172 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- göynek (I)** : 2. İç çamaşırı. *DS/3:2172 Bayadı, Kuzköy *Akkuş, Sarmaşık *Fatsa -Ordu*

- göynek** : Gömlek *KİAT:326, OİYA:347, OAD:50*
- göynü** : İyice olmuş meyve. *DS/3:2132 Aybastı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- göynü** : Olgunlaşmış, yetişmiş meyve *OAD:56*
- göynük** : Yanık, fazlasıyla yanmış *OAD:56*
- göynükmek** : Gücenmek, darılmak *OAD:56, DS/3:2173 *Ünye -Ordu*
- göynümek (I)** : Toplandığı zaman sert olan meyveler kendi kendine fazla olgunlaşmak, yumuşamak. *DS/3:2173 Kuzköy *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- göynümek** : Meyvenin çok olgun hali *OAD:56*
- göynümüş** : Çürümeye yüz tutmuş, çok olgunlaşmış meyve *OAD:58*
- göz (II)** : 1. Oda: Evimiz iki göz. *DS/3:2174 Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- göz (III)** : 1. Suyun çıktığı yer, kaynak. *DS/3:2174 Bayadı -Ordu*
- göz bayıcı** : Göz boyayıcı, sihirbaz. *DS/3:2175 Bayadı -Ordu*
- göz belirtmek (I)** : Hiddetle ya da korkutmak için gözlerinin akını göstererek bakmak: : Hem kabahatlisin hem de göz belertiyorsun. *DS/3:2176 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- göz bölertmek** : Hiddetle ya da korkutmak için gözlerinin akını göstererek bakmak. *DS/3:2176 Bayadı -Ordu*
- göz değmek** : Nazar değmek *OAD:58*
- göz kesimi** : Göz kararı, oranlama. *DS/3:2182 -Ordu ve köyleri*
- göz(göğ)** : Yeşil, ham meyve *OAD:56*
- gözcü** : 1. Kendisine gözetlemek işi yaptırılan kimse, bekçi, casus. *DS/3:2176 Bayadı -Ordu*
- göze (I) -1** : Suyun çıktığı yer, kaynak. *DS/3:2174 *Mesudiye, -Ordu ve köyleri .*

- gözel** : Güzel *KİAT:326, OAD:58, DS/3:2178 Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Ordu*
- gözer** : Buğday, toprak vb. şeyler elenen iri gözlü büyük kalbur. *DS/3:2180 Kuzköy *Ünye –Ordu, OİYA:347*
- gözlekçi** : 2. Toplantı ve törenleri düzenleyen (kimse). *DS/3:2182 Karakuş *Ünye -Ordu*
- gözlekçi** : Davette gelenleri karşılayan *OAD:56*
- gözleme** : Sacda pişirilen yağlı ince ekmek. *DS/3:2182 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- gubaş (I)** : Ortaklık, şirket. *DS/3:2185 *Fatsa -Ordu*
- gubaşık** : Değişme *OAD:58*
- gubat** : İri yapılı, sevimsiz *AA:138*
- gubat** : İri yayık, dar *OAD:50*
- gubat** : Kaba, iri yapılı, sevimsiz *OAD:57*
- gubuz atmak** : Yalan söylemek, abartmak. *DS/3:2186 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gubuz** : Yalan, hakikate aykırı söz *OAD:58*
- gucağ** : Kucak *KİAT:324, OAD:57*
- gucaqlamak** : Kucaklamak *KİAT:324, OAD:57*
- gucik** : Böbrek. *DS/3:2187 *Fatsa –Ordu, OAD:58*
- gúcúk** : Şubat ayı *AA:138*
- gudubet** : Çirkin, sevimsiz kişi *OAD:58*
- guduk (I)** : Köpek yavrusu. *DS/3:2032 -Ordu*
- guduk** : Ekmeğin sivri iki ucu *OAD:58*

- guduk** : Meme ucu *OAD:58*
- ğuduruk** : Kudurmuş, gözü dönmüş *OİYA:347*
- guduruk** : Kuduz olmuş, azmış *HROK: 233*
- guguk (I)** : 4. Çavuş kuşu. *DS/3:2189 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- guguk** : Kuğu kuşu, ibibik *OAD:58*
- ğuguk** : Kumru *OİYA:347*
- gugul (IV)** : 2. Balık ağının en çok balık toplanan sık gözenekli yeri. *DS/3:2190 *Perşembe -Ordu.*
- guguvak** : Yaylalarda yeişen yenen bir mantar *OAD:58*
- ğul gúbúr** : Çer çöp *AA:138*
- ğulaç** : Kulaç *AA:138*
- ğulaçlamağ** : Kulaçlamak *AA:138*
- ğulağ** : Kulak *AA:138*
- gulağ** : Kulak *KİAT:324, OAD:57*
- gulaklı** : İki tarafında tutacak yeri olan bakır sahan *OAD:57*
- gulağlı** : Kulaklı *KİAT:324*
- ğulbet** : Gurbet *AA:138*
- guleşmek** : Güreşmek *KİAT:325, AA:138*
- gulguluk** : Baykuş. *DS/3:2190 *Ünye –Ordu, OAD:58*
- gulleb** : Kapı sürgüsü, menteşe. *DS/3:2192 *Ünye –Ordu*
- guľluğ** : Kuyruk *KİAT:325*

- ğullunnamak** : (hayvan) doğurmak *OİYA:347*
- gulun (I)** : At ve eşek yavrusu. *DS/3:2193 *Akkuş, Danişman *Fatsa –Ordu*
- ğulun** : Yeni doğmuş tay *AA:138*
- ğuluncağ** : Bir ot *AA:138*
- guluncak** : Çayırlarda biten, yaprakları parçalı olan ve yemeği yapılan bir bitki. *DS/3:2193 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ğüm** : Güğüm *AA:138*
- gum** :Kum *KİAT:325*
- guma** : 1. Çok kadınla evli erkeğin karılarından biri, ortak. *DS/3:2194 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- guma** : İki evlilikte olan kadınlar *OAD:57*
- guma** : Ortak kadınlar *KİAT:325*
- gumandan** : Kumandan *KİAT:325*
- gumandar** : Kumandan. *DS/3:2194 *Ünye –Ordu*
- gumar** : Kumar *KİAT:325*
- ğumbul** : Plastik bidon *OİYA:347*
- ğun** : Gün *OİYA:347, AA:139*
- gunnaz** : Kurnaz *KİAT:325*
- ğunnúk** : Günlük *AA:139*
- ğunnúklemek** : Günlüklemek *AA:139*
- gur gur (II)** : Koyun ve keçi çağırma ünlemi. *DS/3:2198 Sarıca *Gölköy –Ordu*
- ğurağ** : Kurak *AA:139*

- ğuramağ** : Hayal *OİYA:347*
- gurban** : Kurban *KİAT:325, AA:139, OAD:57*
- ğurintene** : Veba hastalığı *OİYA:347*
- gurnaz** : Kurnaz *OAD:57*
- gurşun** : Kurşun *KİAT:325 Mesudiye Ordu, OAD:57*
- gurt** : Kurt *KİAT:325, AA:139, OAD:57*
- ğurtarmağ** : Kurtarmak *AA:139*
- ğurtuğmağ** : Kurtulmak *AA:139*
- ğurtulmağ** : Kurtulmak *AA:139*
- guruldamak** : Karnından tuhaf sesler çıkmak *OAD:58*
- gurum (I)** : Kurum, is. *DS/3:2201 *Ulubey–Ordu, OAD:57*
- ğurumağ** : Kurumak *AA:139*
- ğuruş** : Kuruş *OİYA:347, AA:139*
- ğuruvaz** : Zayıfça *OİYA:347*
- ğuslane** : Banyo *OİYA:347*
- gusur** : Kusur *KİAT:325, AA:139, OAD:57*
- guş** : Kuş *KİAT:325, OİYA:347, AA:139, OAD:57*
- ğuşana** : Tencere *OİYA:347*
- guşanmağ** : Kuşanmak *KİAT:325, OAD:57*
- ğuşluğ çāñı** : Kuşluk vakti *AA:139*
- ğuşluğ** : Kuşluk *AA:139*

- guşluk** : İmece zamanı, yani kahvaltı zamanı *KİAT:325*
- guşluk** : Kahvaltı zamanı, sabah ile öğle arası vakit *OAD:57*
- gútmek** : Gútmek, otlatmak *AA:139*
- gutu** : Kutu *KİAT:325, AA:139*
- guu kuşu** : Gece kuşu. *DS/3:2203 –Ordu*
- guud** : Cimri *OAD:58*
- guvak** : Başta olan kepek. *DS/3:2100 Bayadı -Ordu*
- guvan** : Kuvan *KİAT:325*
- gúvatura** : Guvatra *OİYA:347*
- güvetli** : Kuvvetli *KİAT:325, OAD:57*
- gúvetlü** : Kuvvetli *AA:139*
- guyak** : Güzel, fiyakalı *OAD:54*
- guyluḡ** : Kuyruk *AA:139*
- guyluk** : Kuyruk *KİAT:325*
- gúymaḡ** : Koymak, dökmek *AA:139*
- guymak** : Bir çeşit mısır unu yemeği *OAD:57*
- guymaḡ** : Koymak *KİAT:325*
- gúyō** : Güveyi, damat *AA:139*
- guytaḡ** : Kuytu *AA:139*
- guytak** : Çukur ve basık yer *OAD:57*

- guyu (I)** : Kuyu. *DS/3:2204 Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş –Ordu KIAT:325, AA:139, OAD:57*
- guz (I)** : Gölgelek, güneş almayan yer. *DS/3:2204 *Ünye, Kuzköy *Akkuş, Şililar *Ulubey –Ordu, AA:139, KIAT:325*
- ğuz** : Kuzeyde kalan *OİYA:347*
- ğúz** : Sonbahar *AA:140*
- guzcuaz** : Kızcağız *OAD:55*
- ğúzel** : Güzel *AA:140*
- guzine** : Ekmek pişirilen saç fırın *OAD:50*
- ğuzine** : Ekmek pişirilen soba *OİYA:347*
- ğúzle** : Sonbaharın geçirildiği yer, mezra *AA:140*
- guzu (I)** : Kuzu. *DS/3:2205 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- gübül (I)** : 2. Küçük köpek. *DS/3:2206 *Ünye -Ordu*
- gübür** : 1. Süprüntü, toz, çöp. *DS/3:2206 - Bayadı, Sarova *Gölköy, *Perşembe, Danışman *Fatsa –Ordu, OİYA:347, OAD:57*
- güc kuruşu** : Keder, tasa. *DS/3:2208 Seylan *Ünye -Ordu*
- güce gitmek** : Onura dokunmak, kırılmak. *DS/3:2207 -Ordu*
- gücek (I) -1** : Kuyruksuz, kuyruğu kesik hayvan. *DS/3:2208 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- güekurusu** : Üzülme, gücenme, kırılma. *DS/6:4514 Ordu*
- güçük (I)** : 1. Kuyruksuz, kuyruğu kesik hayvan. *DS/3:2208 Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy, Bayadı –Ordu*
- güçük (II)** : Kısa, bodur, gelişmemiş. *DS/3:2209 -Ordu*
- ğüçük** : Şubat ayı *KIAT:326, DS/3:2209 Danışman *Fatsa –Ordu, OAD:57*

- gücükdene** : Lâbada, pazı. *DS/3:2209 -Ordu*
- güç kurusu** : Üzüntü, tasa. *DS/3:2211 Danışman *Fatsa -Ordu*
- güççük** : Küçük *KİAT:325, OİYA:347, OAD:58*
- güçük (I)** : Kuyruksuz, kuyruğu kesik hayvan. *DS/3:2208 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- güdek (II)** : Kısa, bodur, gelişmemiş. *DS/3:2209 Danışman *Fatsa, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- güdek** : İçine tereyağı konan ağaç kap *OAD:57*
- güdelek (I)** : Kısa, bodur, gelişmemiş. *DS/3:2209 Bayadı -Ordu*
- güdemen** : Küçük, ufak. *DS/3:2207 -Ordu*
- güdü (II)** : At, sığır, koyun sürüsü. *DS/3:2213 Bayadı -Ordu*
- güdük (I) -1** : Köpek yavrusu. *DS/3:2032 Danışman *Fatsa -Ordu*
- güdükay** : Şubat ayı. *DS/3:2209 *Ünye -Ordu*
- güdül** : Bir çeşit tüyden örülme oyun topu *OAD:58*
- güdüne** : Mısır koçanı. *DS/6:4514 Ordu*
- gügek** : 1. Cevizin yeşil kabuğu. *DS/3:2215 Akpınar -Ordu*
- gügil** : Külâh: Mevlütte üç gügil şeker aldı. *DS/3:2216 -Ordu*
- gügek** : Cevizin yeşil kabuğu *OAD:58*
- gülbet (I)** : Gurbet. *DS/3:2217 Seferli *Akkuş -Ordu*
- gülbüz** : Gürbüz. *DS/3:2217 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- güldür güldür** : Suyun bol bol akışını anlatır. *DS/3:2218 Bayadı -Ordu*
- gülemek (I)** : Yontmak, sivirtmek: Kurşun kalemi güledim. *DS/3:2219 Şıhlar *Ulubey -Ordu*

- güleş** : Güreş *OAD:58 OİYA:347*
- gülk (I)** : Kuluçka (tavuk için). *DS/3:2199 *Ünye -Ordu*
- gülk (III)** : Sebzelerin çiçekli durumu: Pancarlar gülk olmuş. *DS/3:2219 *Ünye -Ordu*
- gülk** : Kuluçkaya yatan tavuk *OAD:58, HROK: 233*
- güllük (I)** : Eğreltiotu. *DS/3:2219 Kaleyaka *Perşembe, Sarmaşık *Fatsa, *Ulubey ve köyleri –Ordu, OİYA:347, HROK: 233*
- güllük** : Girinti demirden aletle biçme işi *OAD:58*
- ğüllük** : Kızıl ot. *KİAT:326, OAD:57*
- gümbek (I)** : Orta boylu dolgun kadın. *DS/3:2221 Danışman *Fatsa -Ordu*
- gümbek (II)** : Boynuzsuz öküz. *DS/3:2221 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- gümber** : Kestane kebabı *OAD:57*
- gümenli** : Gebe kadın. *DS/3:2222 Gazipınarı *Mesudiye -Ordu*
- gün dulunmak** : Güneş batmaya başlamak. *DS/3:2227 Ordu*
- gümbek** : Kuyruksuz. *DS/3:2225 Mahmutören -Ordu*
- gümbürtü** : Gürültü, kaba ses *OAD:58*
- gündek** : Kısa kuyruklu tavuk. *DS/3:2225 Arpaköy *Ulubey -Ordu*
- gündek** : Kısa *OAD:58*
- günden** : Döveni boyunduruğa bağlayan eğri ağaç *DS/3:2225 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- gündöndü (I)** : Ayçiçeği. *DS/3:2226 –Ordu, OİYA:347, OAD:57*
- gündöndü (II)** : 1. Öğleden sonraki vakit. *DS/3:2227 *Gölköy -Ordu*

- gündüm** : Kuyruksuz tavuk. *DS/3:2227 *Ünye -Ordu*
- güney** : Daima güneş görünen *OAD:57*
- güney** : Her zaman güneş alan yer. *DS/3:2228 Şihlar *Ulubey, *Bayadı, *Fatsa -Ordu*
- günilimek** : Yabancılamak: Çocuk mektebi güniliyor. *DS/3:2229 *Ünye -Ordu*
- güninimi** : Batı. *DS/3:2229 Uzunmusa -Ordu*
- günnemek (II)** : 2. Güneşte kurutmak. *DS/3:2230 Bayadı, Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- günnetmek** : Güneşlendirmek. *DS/3:2230 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- günnük** : Günlük *OAD:58*
- günnük** : Yevmiye *OİYA:347*
- günüük (II)** : Grup. *DS/3:2231 -Ordu*
- günüük** : Güneş batarken ufku aldığı renk *OAD:57*
- günülleme** : Çekememek, kıskanmak. *DS/3:2232 *Ünye -Ordu*
- günüüz** : Gündüz *OAD:58*
- gür (I)** : Çalılık, ormanlık. *DS/3:2233 Şeyhler *Ulubey, *Bayadı -Ordu*
- gür gitmek** : Anlayamamak, şaşırarak *OAD:57, DS/3:2236 Bolaman -Ordu*
- gürçüce** : Tavuklu yemek *OAD:58*
- gürdek (I)** : Yeşillik. *DS/3:2234 Bayadı -Ordu*
- gürdel** : Keşkek karıştırmağa yarayan kepe. *DS/3:2234 *Ulubey -Ordu*
- gürebe** : Eğri uçlu küçük balta, nacak. *DS/3:2198 Bayadı -Ordu*
- gürk** : Kuluçka (tavuk için). *DS/3:2199 Bayadı -Ordu*

- gürleyik (II)** : Çağlayan. *DS/3:2236 *Gölköy –Ordu*
- gürlük (I) -1** : Çalılık, ormanlık. *DS/3:2233 Sarmaşık *Fatsa -Ordu*
- gürpecek** : Gürp diye ses çıkararak *OİYA:347*
- gütmek (I)** : Hayvan otlatmak. *DS/3:2239 -Ordu*
- gütmek (II)** : Gözetlemek, bir işi ya da düşünceyi izlemek. *DS/3:2239 *Ünye – Ordu*
- güvek** : Cevizin yeşil kabuğu. *DS/3:2215 Sarmaşık *Fatsa, *Ulubey -Ordu*
- güvem olmak** : Fazla gübre yüzünden sebze dal budak salmak, birdenbire büyümek. *DS/3:2240 *Ünye -Ordu*
- güvenç** : *Güveç OİYA:347*
- güvenek** : Böğelek sineği. *DS/3:2239 Bayadı -Ordu*
- güvermek** : Yeşermek *OİYA:347*
- güymek** : Raksetmek *OAD:57*
- güyo** : Damat, güveyi. *DS/3:2239 Kuzköy *Ünye, *Gölköy –Ordu*
- güzbahar** : Sonbahar *OİYA:347*
- güzle (I)** : 1. Yörüklerin en son oturdukları daha az serin ve köye yakın olan yayla. *DS/3:2243 -Ordu*
- güzle** : Güz evi *OİYA:347*
- göymak** : Koymak *OİYA:346*
- H**
- habar** : Haber *KİAT:328, AA:140, OAD:60*

- habba (II)** : Çocuk dilinde yemek: Gel yavrum habbanı ye. DS/3:2246 Kuzköy *Ünye -Ordu
- hâbe (III)** : Kırmızı renkli, iki gözlü, omuza atılarak kullanılan yün torba, heybe. DS/3:2246 Yolbaşı *Akkuş -Ordu
- habiç etmek** : Çocuk dilinde yemek, yutmak. DS/3:2246 Kuzköy *Ünye -Ordu
- habire** : Ara vermeden, sürekli olarak. DS/3:2247 Bayadı *Uzunisa, Kuzköy *Ünye, *Akkuş -Ordu
- haböyle** : Bunun gibi OAD:60
- haccak** : Güzel, hoş OAD:59
- hacet** : Abdest bozmak OAD:60
- hacet** : Mesken, ev OAD:59
- haç (II)** : Ekim ayı. DS/3:2248 *Mesudiye -Ordu
- haçan** : 1. Ne vakit, ne zaman: Haçan sizin eve geldimse boş bulamadım. DS/3:2249 Kuzköy *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu, AA:140
- haçan** : 3. Ne çabuk: Haçan gidip geldin. DS/3:2249 *Fatsa -Ordu ve köyleri, OIYA:347
- haçan** : Çok çabuk, çabucak OAD:59
- haççak** : 1. Güzel, iyi. DS/3:2249 -Ordu, OIYA:347
- hadik (I)** : Kar üzerinde gezerken batmamak için giyilen, altı gönden kesilmiş şeritlerle ya da fındık çubuklarıyla örülmüş daire biçiminde bir çeşit ayakkabı. DS/3:2250 Kuzköy *Ünye -Ordu
- haf (IV)** : Köpeğin kesik kesik çıkardığı ses. DS/3:2250 Kuzköy *Ünye -Ordu
- hağıygatan** : Hakikaten AA:140
- hağıyğı** : Gerçek AA:140

- hağim** : Hakim *OİYA:347*
- hağ etmek** : Hak etmek *AA:140*
- hağ** : Hak *AA:140*
- hahsız** : Haksız *AA:140*
- hakırdamak** : Kahkahayla gülmek. *DS/3:2254 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hakırtı** : 1. Gürültü, patırtı. *DS/3:2254 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hağkım** : Hakem *OİYA:347*
- hakurka** : Hayvanların sırtında çıkan yaralarda bulunan kurtçuklar. *DS/3:2255 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- halak (I)** : Yavan, tatsız: Halak mısırın unundan iyi ekmek olmaz. *DS/3:2256 Darahta *Ünye -Ordu*
- halak ağızlı** : Boşboğaz: Ali'ye güvenilmez halak ağızlıdır. *DS/3:2256 Eskipazar - Ordu*
- halaklamak** : Koyun, kuzu zayıflamak: Bu kış koyunlar çok halakladı. *DS/3:2256 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- halal** : Helal *AA:140*
- hâlan** : Hâlâ, hâlen *AA:140*
- halaput** : Kargaşa, patırtı-gürültü *OAD:59*
- halastar (I)** : Çay demliği, küçük güğüm. *DS/3:2257 -Ordu*
- halastar (II)** : Bahçe çevresindeki çit ya da tahta perde. *DS/3:2257 *Ünye -Ordu*
- halastar, halartar** : Bakır küçük güğüm *OAD:59*
- hâletin** : Hala *OİYA:347*
- halğa** : Halka *AA:140*

- halikgulik** : Ufak tefek şeyler *OİYA:347*
- halpaç (I)** : Geniş ayakkabı. *DS/3:2261 *Perşembe -Ordu*
- halpaç (II)** : Büyük ağızlı adam. *DS/3:2261 *Perşembe, *Ünye, Danişman *Fatsa -Ordu, OAD:59*
- halpan** : Geniş, bol. *DS/3:2262 -Ordu ve köyleri*
- haltağaç** : Her işe karışan, boşboğaz. *DS/3:2262 Danişman *Fatsa -Ordu*
- haltak** : Geniş, bol. *DS/3:2262 Danişman *Fatsa -Ordu*
- haltuk** : Buzağı yularının ucundaki, boyuna takılan halka. *DS/3:2262 Bayadı -Ordu*
- halu** : Halı *AA:140*
- halva** : Helva *KİAT:329*
- hamança** : Çobanların kullandığı, deri ya da yünden yapılmış ağız büzmeli, süslü azık torbası. *DS/3:2263 *Ünye, *Mesudiye, *Ulubey -Ordu*
- hamaylu** : Hamail, içine muska konulan dikdörtgen muşamba çıkın *AA:140*
- hamaz (II)** : Verimsizleşmiş toprak: Bizim tarla artık hamaz hale geldi. *DS/3:2264 Bayadı, Danişman *Fatsa -Ordu*
- hamaz toprak** : Otuz kırk yıl işlendikten sonra bitekliğini kaybeden ve bir daha işlenmeyen toprak. *DS/3:2265 Bayadı -Ordu*
- hamaz** : Verimsiz toprak, çorak yer *KİAT:327*
- hambalcan** : 2. Domates. *DS/3:2265 *Ünye -Ordu*
- hambar** : Ambar *KİAT:327, OAD:59*
- hambar** : Tahıl ambarı, serendi *OİYA:347*
- hammal** : Hamal *KİAT:327*

- hammal** : Hamal *KİAT:329*
- hamut** : Atın boynuna geçirilen koşum takımı *AA:140*
- han (III)** : 1. Dükkân. *DS/3:2270 -Ordu ve köyleri, OİYA:347*
- han (III)** : 2. At, eşek gibi hayvanların yattığı yer. *DS/3:2270 -Ordu ve köyleri*
- hanbar** : Ambar *KİAT:327*
- hañğı** : Hangi *AA:140*
- hangınız** : Hanginiz *KİAT:327*
- hangırdamak** : 1. Yüksek sesle, çirkin ve kaba şekilde gülmek: Ne hangırdıyorsun, ayıp değil mi? *DS/3:2274 Bayadı -Ordu*
- hanımcık** : Saka kuşu. *DS/3:2274 *Ünye -Ordu, OAD:59*
- haniştra** : Topraktan yapılmış büyük su testisi. *DS/3:2275 *Ünye -Ordu*
- hap (III)** : Köylülerin yağ, peynir yapmak için sıra ile sütlerini birleştirmeleri işlemi, imece. *DS/3:2276 *Mesudiye -Ordu*
- hap etmek (I)** : Çocuk dilinde yemek: Sen yemezsen ben seninkini de hap ederim. *DS/3:2279 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hapahap gelmek** : Karşı karşıya, yüz yüze gelmek, karşılaşmak. *DS/3:2277 Sarıca *Gölköy, *Ünye, Bayadı -Ordu*
- hapal (I)** : Yabanî güvercin. *DS/3:2404 *Ünye -Ordu*
- hapan (III)** : Tuzak. *DS/3:2277 Bayadı -Ordu*
- hapan (VIII)** : Tarla sürüldükten sonra toprağı ezmek için kullanılan, öküzle çekilen uzun ağaç. *DS/3:2277 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- happak (I)** : Çocuk yemeğı. *DS/3:2280 Bayadı, Şıhlar -Ordu*

- hapsut** : Kağnı tekerleklerinin parçaları, ispit. *DS/3:2280 *Ünye ve köyleri - Ordu*
- haraklamak** : Çalmak. *DS/3:2282 -Ordu*
- haral** : Depo, erzak konulan kiler *KIAT:329*
- haral** : Erzak konulan kiler *OAD:60*
- harala** : Herhalde *OİYA:347*
- haranı -1** : Tencere. *DS/3:2284 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- haranı -2** : Kazan. *DS/3:2284 *Ünye, Danişman *Fatsa -Ordu*
- haranı** : Büyük bakır kazan *AA:140*
- haranı, hereni** : Büyük kazan, çamaşır kazanı *OAD:59*
- harannu** : Kazan. *DS/3:2284 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- harar** : Büyük çuval *OİYA:347*
- hardabaş** : Kimseyi dinlemeyen *OAD:59*
- hardı** : Marangoz aleti *OİYA:347*
- harenı** : Kazan. *DS/3:2284 -Ordu*
- harenı** : Kazan, büyük tencere. *DS/6:4517 Ordu*
- harese kürese** : Tekerleme sözü *AA:140*
- harg** : Ark, suyolu *OAD:59*
- harh** : Ark *AA:140*
- harın (I)** : 3. Tembel. *DS/3:2289 *Ulubey -Ordu*
- harlamak (IV)** : 1. Yorgunluktan ses çıkararak sık sık nefes almak. *DS/3:2292 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- harman (I)** : Tepe. *DS/3:2292 Bayadı -Ordu*
- harman** : İçine hayvanların kışlık yiyeceği konulan yer *AA:140*
- harpıtmak** : Çabuk çabuk yemek. *DS/3:2294 Bayadı -Ordu*
- harpıtmak** : Fazla yutmak *OAD:59*
- harpuşta** : Bağlak *OİYA:347*
- hartama** : 1. Kiremit yerine kullanılan ya da kiremit altına konulan ince tahta. *DS/3:2295 Danışman *Fatsa, Sarıca *Gölköy, -Ordu, OİYA:347*
- hartama** : Ladin ağacından yapılan ince tahta, çatı üstü kaplamaya yarar *OAD:59*
- hartı (I)** : İplik eğirirken örekenin başına dolanan yünü ya da pamuğu tutturmak için üzerine sarılan enli kayış şeklindeki deri parçası. *DS/3:2295 Kaleyaka *Perşembe, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hartı (III)** : 3. Delinen çarığa konan parça. *DS/3:2296 Gebeme *Mesudiye -Ordu, OİYA:347*
- hartıl** : Duvarın sağlam olması için örülürken araya konulan ağaç. *DS/3:2296 -Ordu, OAD:59*
- hartıma** : 25 cm. eninde tahta. *DS/3:2296 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- haruldaşmak** : Gereksiz gürültü yapmak. *DS/3:2297 Bayadı -Ordu*
- harus** : 1. Sürülerek dinlenmeye bırakılan tarla. *DS/3:2297 *Mesudiye -Ordu*
- has ekmek** : Beyaz ekmek *OAD:59*
- has** : İyi, güzel *OİYA:347*
- hasbeten** : Hasbeten *KİAT:329*
- hasbeten** : İyili, zamanında *OAD:60*

- hasda** : Hasta *AA:140*
- hasdāne** : Hastahane *AA:140*
- hase** : Patiska. *DS/3:2300 Uzunmusa -Ordu*
- hased** : Kıskanç kişi *OAD:59*
- hasıllamak (I)** : Arıtmak. *DS/3:2299 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- haşa (II)** : Küllü su ile yıkanmış çamaşır. *DS/3:2301 *Fatsa -Ordu*
- haşalak** : İşe yaramayan, değersiz şey, işi çabuk yapma *OİYA:347*
- haşıl (I)** : 1. Buğday, mısır ya da darı unundan yapılan bir çeşit yemek. *DS/3:2302 *Perşembe –Ordu, OAD:60*
- haşıl (I)** : 14. Kepek, un ve yemek artıklarının sıcak suda karıştırılmasıyla yapılan hayvan yemi. *DS/3:2302 Danışman *Fatsa -Ordu*
- haşıl (II)** : 1. Bulanık su. *DS/3:2303 Bayadı -Ordu*
- haşılla-** : Haşlamak *OİYA:347*
- haşindi, haşimdi** : Şimdi, şu anda *OAD:59*
- haşlak (VII)** : Kötü, fena. *DS/3:2304 Bayadı –Ordu*
- haşlak, haşlı** : Çok sıcak, aniden pişmiş *OAD:59*
- haşlığ** : Harçlık *KİAT:329*
- haşlık** : Harçlık *OAD:59*
- haşran** : Bahçelerde kendi kendine çıkan ıspanağa benzer, yenen bir çeşit ot. *DS/3:2304 *Ünye -Ordu*
- haşuran** : Bahçelerde kendi kendine çıkan ıspanağa benzer, yenen bir çeşit ot. *DS/3:2304 *Ünye -Ordu*
- hatıllatmak** : Hatırlatmak *OİYA:348*

- hَاتılı** : Hatırlı *OİYA:348*
- hatır** : Hatır *AA:140*
- hatuncuğ** : Sincap *AA:140*
- hava kuşu** : Uçurtma. *DS/3:2308 *Ünye –Ordu*
- havar** : Bahçe *OAD:60*
- havas olmak** : Heveslenmek *KİAT:328*
- havas** : Heves, istek *OAD:59, KİAT:327*
- havaslık** : Heves etmek *OAD:59*
- havaslık** : Hevesli *KİAT:327*
- havli** : Atkı *KİAT:328*
- havli** : Çevre, avlu *OİYA:348*
- havlu** : Çevre, avlu *OİYA:348, OAD:59*
- havra** : İşte orası *OİYA:348*
- havu** : İşte *OİYA:348*
- havu** : İşte orada, şu, bu *OAD:60*
- havuçlamak** : Tohumları birbirine karıştırmak. *DS/3:2313 –Ordu*
- havya** : Ayva *OAD:59*
- haya** : Elin içi, aya. *OAD:60*
- hayasımak** : Pişmekte olan yemeğin ateşini yavaşladığından kaynaması durarak tadı ve rengi bozulmak: Ocağı yak yemek hayası. *DS/3:2314 *Boztepe, Bayadı, *Ulubey –Ordu, OAD:60*
- hayat (I)** : 1. Sofa. *DS/3:2314 Danışman *Fatsa -Ordu*

- hayat (I)** : 2. Avlu. *DS/3:2315 Bayadı, -Ordu*
- hayat** : Köy evlerine giriş bölümü, antre *OAD:59*
- hayat** : Salon *OİYA:348*
- hayın** : Hain, acımasız *AA:140*
- hayın** : İnsafsız, merhametsiz *OAD:59*
- hayinsememek** : Önem vermemek. *DS/3:2317 *Ulubey -Ordu*
- haylamak (I)** : 17. Hayvanı bağırarak ürkütmek. *DS/3:2319 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- haylamak (I)** : 6. Seslenmek. *DS/3:2318 -Ordu*
- haysanmak** : Kıskanmak, çekememek. *DS/3:2321 Aşağıkızılın *Ulubey -Ordu*
- haysınmak** : İmrenmek, kıskanmak *OAD:60*
- haysunmak** : Kıskanmak, çekememek. *DS/3:2321 -Ordu*
- hayva** : Ayva *KİAT:328, OİYA:348, AA:140*
- hayvar (II)** :Balık yumurtası, havyar. *DS/3:2321 *Ünye -Ordu*
- haz** : Ağaç kertmesi *OİYA:348*
- hazar** : İlkbahar *KİAT:328, OAD:60*
- hazılanmağ** : Hazırlanmak *AA:141*
- he (I)** : 1. Evet anlamında gerçekleştirme edatı olup soruların olumlu olduğunu belirtir. *DS/3:2323 Bayadı, *Mesudiye, *Ulubey -Ordu*
- he (II)** : Sepet. *DS/3:2323 Yolbaşı *Akkuş -Ordu*
- he mi (I)** : 1. Öyle mi, değil mi. *DS/3:2338 Bayadı *Mesudiye, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hē** : Büyük sepet *AA:141*

- hē** : Evet, değil mi? *AA:141*
- he' er** : Sapan izi *OAD:60*
- he' mi** : Öyle mi, evet mi, öyle değil mi *OAD:60*
- heamaz** : Verimsiz toprak *OAD:59*
- heba** : Hibe, bağış *OİYA:348*
- hēbe** : Heybe *KİAT:328 Mesudiye Ordu, OİYA:348*
- hebil (II)** : Bir çeşit armut. *DS/3:2324 *Ünye -Ordu*
- heciş** : Tuz. *DS/3:2325 -Ordu ve köyleri*
- heç** : Hiç *KİAT:328, OİYA:348, AA:141, OAD:60*
- hederlemek** : Ansızın ürkmek. *DS/3:2326 Bayadı -Ordu*
- hederlenmek** : Hayaletten korkmak *OAD:60*
- hederlenmek** : Korkmak. *DS/3:2326 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- hedersinmek** : Mahcup olmak *OİYA:348*
- hedik (I)** : 1. Haşlanmış buğday, bulgur, mısır, nohut vb. şeyler. *DS/3:2327 Kuzköy *Ünye, *Mesudiye -Ordu*
- hedik (II)** : 1. Kara batmamak için ayağa giyilen, altı şerit şeklinde kesilmiş gönlerle kaplı, yuvarlak bir çeşit kar ayakkabısı. *DS/3:2327 Sarıca *Gölköy, *Ünye -Ordu*
- hedik (III)** : 3. Örme terlik. *DS/3:2327 Bayadı -Ordu*
- hedik** : Bir çeşit kar ayaklığı *OAD:60*
- hedillemek** : Ansızın ürkmek. *DS/3:2326 *Ulubey -Ordu, OAD:60*
- hedük** : Kar ayakkabısı; haşlanmış mısır *OİYA:348*

- hee -1** : Evet anlamında gerçekleme edatı olup soruların olumlu olduğunu belirtir. *DS/3:2323 Danişman *Fatsa –Ordu*
- hee** : Öyle, evet *OAD:60*
- hees** : Sabanın tarlada açtığı iz. *DS/3:2328 Ebülhayır -Ordu*
- heç (I)** : Meyve ya da sebze taşımaya yarayan byk sepet, kfe. *DS/3:2329 Kuzköy *nye, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- heğes** : Sabanın tarlada atığı iz. *DS/3:2328 *Ulubey -Ordu*
- hekā** : Masal *OİYA:348*
- hekāyi** : Hikayeyi *AA:141*
- hekket** : Hakikat *OAD:60*
- hekleme (I)** : evreyi kollamak, gzlemek. *DS/3:2353 *Ulubey -Ordu*
- hekrc** : Ark, hendek *OAD:60*
- hekv** : 1. Hendek. *DS/3:2330 *Gölköy-Ordu*
- hekv** : 2. Ark. *DS/3:2330 *Gölköy -Ordu*
- hel (III)** : Harman sıyrgası. *DS/3:2330 şifalar *Ulubey –Ordu*
- hel** : Harman süpürgesi *OAD:60*
- hełal** : Helāl *KİAT:328*
- hełal** : Helal *KİAT:329*
- helal** : Hilal (ay için) *OAD:60*
- helbet** : Elbet *KİAT:328 OİYA:348*
- helbetde** : Elbette *KİAT:328*

- heldir heldir** : Düzensiz bir biçimde, sallanarak yürümei anlatır. *DS/3:2331 Bayadı -Ordu*
- hele** : Buğday unundan yapılan bir çeşit çorba *OAD:60*
- helik hülük** : Değersiz, önemsiz, ufak tefek şeyler için kullanılır: Emeğine yazık değil mi böyle helik hülük şeylerle uğraşıyorsun? *DS/3:2334 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- helkeme** : Gözetleme *OAD:60*
- helki** : Su, süt vb. şeyleri koymaya yarayan, çoğunlukla bakırdan yapılan, bakraçtan büyük bir çeşit kova. *DS/3:2335 *Ünye -Ordu*
- helki** : Bakraç, kova *OAD:60*
- helle (I)** : 1. Un çorbası. *DS/3:2335 *Ulubey, Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- helle aşı** : Un çorbası. *DS/3:2336 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- helle** : Pancar çorbası *AA:141*
- helük hülük -1** : Değersiz, önemsiz, ufak tefek şeyler için kullanılır: Emeğine yazık değil mi böyle helik hülük şeylerle uğraşıyorsun? *DS/3:2334 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hemence** : Acilen, çabucak *OİYA:348*
- hemişeri** : Hemşehri *AA:141*
- hengelek** : Olay: O hengeleği de duymuştum. *DS/3:2339 *Ünye -Ordu*
- henkilt** : Davarın boynuna bağlanan ip. *DS/3:2340 Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- hens** : Sabanın tarlada açtığı iz. *DS/3:2328 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- hepenk (II)** : Yeraltı deposu. *DS/3:2341 *Mesudiye -Ordu*
- hepeyi** : Az denmeyecek kadar fazla, bol, epey *OAD:60*

- hepsi** : Hepsi *AA:141*
- hereni (I) -2** : Kazan. *DS/3:2284 *Ulubey -Ordu*
- herif** : Kadınların kocalarına seslendikleri kelime *HROK: 233*
- herk (I)** : 1. Sürülüp dinlenmeye, nadasa bırakılan tarla. *DS/3:2345 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- herk etmek** : 1. Tarlayı sürüp dinlenmeye bırakmak. *DS/3:2346 Boğazcık *Perşembe, Kuzköy *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- herk etmek** : 2. Tarlayı ilk kez sürmek. *DS/3:2346 -Ordu*
- herk** : Tarla sürme *OİYA:348*
- herk** : Tarlayı bel ile altını üstüne getirmek *OAD:60*
- herk** : Tarlayı ilk defa sürme *AA:141*
- herkeş** : Herkes *KİAT:328, OİYA:348*
- herlemek (II)** : Saygısızca karşılık vermek. *DS/3:2347 -Ordu ilçe ve köyleri*
- hermik** : Toprağın yağmurdan sonra sürülmeye, ekilmeye elverişli durumu, toprağın tava. *DS/3:2347 *Mesudiye -Ordu*
- hernük (I)** : Toprağın yağmurdan sonra sürülmeye, ekilmeye elverişli durumu, toprağın tava: Toprağın hernüğü gitmeden işleyelim. *DS/3:2347 Saraca -Ordu*
- herti** : Bayat *OAD:60*
- herük** : Erkek çocuk. *DS/3:2348 *Ünye -Ordu, OAD:60*
- heş (I)** : Öküz, at vb. hayvanları yürütme ünlemi. *DS/3:2349 -Ordu*
- heş** : Hiç *KİAT:328, OİYA:348, AA:141*
- hevlek (III)** : Sabanın tarlada açtığı iz. *DS/3:2351 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- hey (I)** : Meyve ya da sebze taşımaya yarayan büyük sepet, küfe. *DS/3:2329*
*Ünye, Danışman *Fatsa, Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu
- hey** : Ağzı geniş, dibi dar sepet *OİYA:348*
- hey** : Göçeğin büyüğü *OAD:60*
- heyin** : Sepet, kap *KİAT:328*
- heylemek (I)** : Hayvan sürüsünü toplamak için çağırmak: Sürüyü heyle de gidelim
akşam oldu. *DS/3:2354* *Ulubey -Ordu
- heylemek** : Hayvanı sürmek, kovalamak. *KİAT:328*
- heylemek** : Önüne geçerek koyunları çağırmak *OAD:60*
- hezen** : Damların üzerine döşenen uzun ağaç, kiriş *OİYA:348*
- hı** : 1. Evet. *DS/3:2356* Danışman *Fatsa -Ordu
- hıçıl** : Kuduz köpek. *DS/3:2357* *Ünye -Ordu
- hıdellez** : Hıdırellez *OİYA:348*
- hıdırel** : Hıdırellez *OİYA:348*
- hılgım** : Aynı, tıpkı. *DS/3:2358* *Ünye -Ordu
- hılt (I)** : Bol, geniş, gevşek. *DS/3:2360* Bayadı -Ordu
- hıltak** : Bol, geniş, gevşek. *DS/3:2360* Bayadı -Ordu
- hıltamak** : Gevşemek, yerinden oynamak, kımıldamak. *DS/3:2360* Uzunmusa -
Ordu
- hınç (IV)** : Vurma nedeniyle deride kan toplanması durumu. *DS/3:2363* Bahattin
*Ulubey -Ordu
- hındık (I)** : Fındık. *DS/3:2364* Kuzköy *Ünye -Ordu
- hıngılamak** : Ağlamaya hazır olmak, ağlamaklı olmak. *DS/3:2365* *Ünye -Ordu

- hıngırmak** : Sümkürmek. *DS/3:2366 Bayadı -Ordu*
- hınık (III)** : Sümük. *DS/3:2365 *Ünye -Ordu*
- hınız** : Cılız, sıska. *DS/3:2362 Aşağıkızilen *Ulubey, Bolaman -Ordu*
- hınız** : İnce, zayıf *OAD:61*
- hıra (I)** : 1. Cılız, çelimsiz, sıska: Bu çocuk hıra. *DS/3:2367 –Ordu, OAD:61*
- hırğıl** : Haşlanmış yumurta veya meyve *OİYA:348*
- hırıt (I)** : Zayıf, hastalıklı. *DS/3:2373 -Ordu ve köyleri*
- hırkıl (II)** : Komposto. *DS/3:2371 *Ünye -Ordu*
- hırlamak** : Yorgunluktan sık sık nefes almak *OAD:61*
- hırlı** : Kusursuz, iyi kişi *OAD:61*
- hırtanış** : Siyah, ekşi, uzun bir çeşit üzüm. *DS/3:2372 *Ünye –Ordu*
- hırtı (I)** : İnce deri ya da gönden yapılmış çarık. *DS/3:2373 Aybastı, Sarıca *Gölköy –Ordu*
- hırtı (VI)** : Kâğıt gibi ince: Seni hırtı kulak seni. *DS/3:2373 Kumru *Fatsa -Ordu*
- hırtı** : Boşuna üren köpek *OİYA:348*
- hırtı** : Kağıt gibi ince şey *OAD:61*
- hırtık (I)** : Kavgacı, saldırgan (kimse). *DS/3:2373 -Ordu ve köyleri*
- hırtık (V)** : 1. Romatizma sancısı. *DS/3:2373 -Ordu ve köyleri*
- hırtlak (I)** : Gırtlak. *DS/3:2374 Danışman *Fatsa, Uzunmusa -Ordu*
- hışım** : Öfke, kin, hırs *OAD:60*
- hışır etmek** : Dövmek, işe yaramaz hale getirmek *OAD:61*

- hışır olmak (I)** : 2. Eskimek, yıpranmak: Şu sandalya amma hışır olmuş. *DS/3:2378 Uzunmusa, Danışman *Fatsa, Kuzköy *Ünye, sarıca *Gölköy, -Ordu ve köyleri*
- hışır olmak (I)** : 1. Parça parça olmak, ufalmak. *DS/3:2378 Kuzköy *Ünye, Bayadı, *Akkuş -Ordu*
- hışır olmak (II)** : 1. Çok yorulmak, yorgun olmak. *DS/3:2378 Bayadı -Ordu*
- hışır** : Eski, pörsümüş, kullanılmış (elbise ve ev) *KİAT:328, OİYA:348, AA:141*
- hışır** : Eskimiş, yıpranmış *OAD:60*
- hışkı (II)** : Hayvan gübresi. *DS/3:2379 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hışlamak (II)** : Sık sık nefes almak. *DS/3:2379 -Ordu*
- hıt (I)** : 1. Kötülük. *DS/3:2380 *Ulubey -Ordu, OAD:61*
- hızan (I)** : 3. Görgüsüz, sonradan görmüş (kimse). *DS/3:2381 Kuzköy *Ünye-Ordu*
- hızan (IV)** : 1. Aile, çoluk çocuk. *DS/3:2382 Bayadı, Uzunmusa ve köyleri -Ordu, OİYA:348*
- hızan** : Çocuk, evlat *OAD:59, DS/3:2382 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- hızma** : 2. Köpeğin boynuna takılan dişli demir halka. *DS/3:2382 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hızmatkar** : Hizmetçi *OAD:61*
- hızmatker** : Hizmetçi *KİAT:329*
- hızmık (I)** : 1. Yıkanan buğdayın su üstünde toplanan artıkları, kapçıkları. *DS/3:2383 Danışman *Fatsa -Ordu*
- hızmık (I)** : 2. Küçük taneli mısır. *DS/3:2383 Danışman *Fatsa -Ordu*

- hızmık (II)** : Zayıf, iyi yetişmemiş, cılız (hayvan ya da bitki için). *DS/3:2383 *Ünye -Ordu*
- hızmuk** : Küçük taneli mısır. *DS/3:2383 Uzunmusa -Ordu*
- hiciklemek** : Çevreyi kollamak, gözlemek. *DS/3:2353 *Ulubey –Ordu*
- hicikmek** : 1. İçini çekerek ağlamak: Çocuk hicike hicike ağlıyor. *DS/3:2383 - Ordu ve köyleri*
- hicikmek** : 2. Ürpermek. *DS/3:2383 Aşağıkızılar *Ulubey -Ordu*
- hille** : Hile *OİYA:348*
- him (I)** : 1. Temel: Bu evin himi çürüktür. *DS/3:2385 Aybastı -Ordu*
- him (I)** : 2. Köşe, aralık: Himden sepeti çıkar. *DS/3:2385 Sarıca *Gölköy - Ordu*
- hinci** : Şimdi. *DS/3:2386 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- hind** : Huzur *AA:141*
- hire hire** : Boğa çiftleştirilmek istendiği zaman söylenen söz *AA:141*
- hiş** : Hiç *OİYA:348, AA:141*
- hitleşmek** : Tartışmak, uğraşmak. *DS/3:2389 Uzunmusa –Ordu*
- hizana gelmek** : Dişi köpek vb. hayvanlar çiftleşmek istemek. *DS/3:2382 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- hông itmek** : Bir araya toplamak *OİYA:348*
- hóbek** : Öbek, yığın *AA:141*
- hobuç etmek** : Çocuğu sırta almak. *DS/3:2390 *Gölköy -Ordu*
- hobuçlamağ** : Çocuğu sırta almak *AA:141*
- hocalığ** : Hocalık *AA:141*

- hodol** : Hatır gönül dinlemeden konuşan, tok sözlü (kimse). *DS/3:2393 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- hoduğ** : Domuz yavrusu *OİYA:348*
- hodul (I)** : 1. Kendini beğenmiş, kibirli. *DS/3:2393 Danışman *Fatsa -Ordu*
- hodul (I)** : 3. Kabadayı (kimse). *DS/3:2393 Bayadı -Ordu*
- hodul (I)** : 6. Kötü ruhlu (kimse). *DS/3:2393 -Ordu*
- hodullanmak** : Kimseyi beğenmemek, büyüklenmek. *DS/3:2394 Uzunmusa -Ordu*
- hoğlamak** : 1. Üstüne yürümek, saldırmak. *DS/3:2394 Danışman *Fatsa, Bayadı -Ordu*
- hol (I)** : Fol yumurtası. *DS/3:2396 Bayadı -Ordu*
- holak (II)** : Cevizin yeşil kabuğu. *DS/3:2396 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- holak (III)** : Büyük gözlü. *DS/3:2396 Danışman *Fatsa -Ordu*
- holasa -1** : Beceriksiz, tembel (kimse). *DS/3:2415 -Ordu ve köyleri*
- holasa** : 2. Densiz. *DS/3:2396 -Ordu ve köyleri*
- holasak** : Beceriksiz, tembel (kimse). *DS/3:2415 –Ordu*
- holdurhop** : Sıçrayarak, atlayarak. *DS/3:2396 Balaman -Ordu*
- holluk (I)** : Tavuğun yumurtladığı yer, folluk. *DS/3:2397 Kuzköy *Ünye, Akkuş -Ordu*
- holtak** : Bol, geniş, gevşek. *DS/3:2360 Uzunmusa -Ordu*
- holtan** : 1. Çarık ve ayakkabılara konulan keçe, deri yama: Çarığım delindi holtan koydum. *DS/3:2398 Kuzköy *Akkuş, *Ünye ve çevresi -Ordu*
- homa durmak** : Baş yerde, ayaklar havada durmak. *DS/3:2399 Danışman *Fatsa -Ordu*

- homak (I)** : 1. Yığın, canlı cansız (şeyler için). *DS/3:2399 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- homak** : Yığın, küme *OAD:61*
- homurmak** : Homurdanmak *KİAT:328*
- hopak hopak** : Top top, öbek öbek. *DS/3:2404 Danışman *Fatsa -Ordu*
- hopal (II)** : Köpek yavrusu. *DS/3:2404 *Mesudiye, Danışman *Fatsa -Ordu ve köyleri, OİYA:348, OAD:61*
- hopbak** : Gürültücü (kimse). *DS/3:2405 Uzunmusa -Ordu*
- hopçukmak** : Arkaya, sırtta almak. *DS/3:2405 *Bolaman -Ordu*
- hopçuramak** : Sıçramak, atlamak. *DS/3:2405 Uzunmusa -Ordu*
- hoppi** : Minber *KİAT:328*
- hopur-hopur** : Fıkır fıkır kaynama *OAD:61*
- horan (I)** : 1. El ele tutuşarak halka şeklinde oynanılan bir çeşit oyun. *DS/3:2408 Bayadı -Ordu*
- horata** : 6. Sohbet toplantısı. *DS/3:2409 -Ordu*
- hormet** : Hürmet *OİYA:348*
- hórmet** : Saygı *AA:141*
- horsunmak (I) -4** : Kıskanmak, çekememek. *DS/3:2321 Uzunmusa -Ordu*
- horsunmak (I)** : 2. Tiksinmek. *DS/3:2413 *Ulubey -Ordu*
- hortik (I)** : Eşek, katır, domuz, deve gibi hayvanların yavrusu: Eşek hortik doğurmuş. *DS/3:2413 Uzunmusa -Ordu*
- hortuk (I)** : Eşek, katır, domuz, deve gibi hayvanların yavrusu. *DS/3:2413 *Çandır, *Ünye -Ordu*
- hortuk (III)** : Kısa boylu (kimse). *DS/3:2414 Danışman *Fatsa, *Ünye -Ordu*

- hortuk** : Marangoz aleti *OİYA:348*
- horu (I)** : 2. Korunan yer. *DS/3:2414 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- horuk (I)** : Meyve zamanı dokunulmaması için, ağaçların dibine ya da dallarına konulan dikenli ağaç. *DS/3:2414 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- horul** : Fırında pişirilmiş taze elma, armut gibi meyveler. *DS/3:2414 Danışman *Fatsa –Ordu*
- horum** : Bir çevrili otlaktan biçilen ot *OİYA:348*
- horuz** : Horoz *KİAT:329*
- hoshopalak** : Şişman, sevimli kişi *OAD:61*
- hosul** : Haşlanmış meyve *OİYA:348*
- hoşgıran** : Tarlalarda yetişen yapraklarından yemek yapılan bir tür ot *AA:141*
- hoşgıran** : Yabani bir bitki *OİYA:348*
- hoşgıran, hoşıran** : Yenilen bir yabani bitki *OAD:61*
- hoşkopalak** : Şişman, sevimli *OAD:59*
- hoşkuran** : Tarlalarda yetişen yenilebilir bir çeşit ot. *DS/3:2416 -Ordu ve köyleri*
- hoşuk (I)** : Hoşaf. *DS/3:2417 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- hoşıran** : Tarlalarda kendiliğinden yetişen, geniş yapraklı bir çeşit ot. *DS/3:2417 -Ordu ve köyleri*
- hoşveren** : Ispanağa benzer bir çeşit ot. *DS/3:2417 *Ünye -Ordu*
- hotaklamak** : 1. Azarlamak. *DS/3:2418 *Ünye -Ordu*
- hotaklamak** : 2. Birine batacak söz söylemek, iğnelemek. *DS/3:2418 *Ünye -Ordu*
- hotmul** : Çalım, gurur, kibir. *DS/3:2420 Bayadı –Ordu*

- hovarta** : Hovarda *KİAT:329, OAD:61*
- hoyrat (I)** : 5. Söz dinlemeyen, itaatsiz (kimse). *DS/3:2423 *Ulubey -Ordu*
- hoz** : Boş arazi. *DS/3:2424 Buharı -Ordu*
- hozan (I)** : 1. Dinlenmeye bırakılmış, birkaç yıl işlenmemiş tarla. *DS/3:2424 Uzunmusa -Ordu*
- hozan (I)** : 3. Hiç sürülmemiş ya da çoktan beri işlenmemiş tarla. *DS/3:2424 *Mesudiye -Ordu*
- hozan (I)** : 9. Ekime elverişli olmayan tarla. *DS/3:2425 Bayadı -Ordu*
- hozan bağlamak** : Tarlayı bakımsızlıktan yabanî ot kaplamak. *DS/3:2425 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- hozmur (I) -1** : Güzün kendiliğinden yere dökülen tohumdan, ilkbaharda çıkan bitki. *DS/3:2425 Uzunmusa -Ordu*
- hozmur (II)** : Zayıf, cılız. *DS/3:2425 Bayadı -Ordu*
- höbek (I)** : 1. Yığın, öbek. *DS/3:2426 Danışman *Fatsa -Ordu, OİYA:348*
- höbek** : Mısır ve buğdayın sap yığınları *OAD:61*
- hödük** : 6. Aceleci (kimse). *DS/3:2428 Danışman *Fatsa -Ordu*
- hödüklemek (I)** : 1. Korkmak, ürkmek. *DS/3:2428 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- hödüklemek (II)** : Hayvan sağarken sütünü saklamaması için arasına yavrusuna emzirtmek. *DS/3:2428 -Ordu, OAD:61*
- hödüş** : Ödünç *OİYA:348*
- höğül** : Patates *AA:141*
- hökömet** : Hükümet *AA:141*
- hökümet** : Hükümet *KİAT:328, OİYA:348, OAD:61*

- höl (I)** : 2. Yaş (toprak, çamaşır vb. şeyler için). *DS/3:2430 Sarıca *Gölköy, -Ordu, OİYA:348*
- höl** : Nemli *OAD:61*
- höldürecek** : Sıvı ve sulu maddenin birden bire dökülmesi *OAD:59*
- höllük** : Çocuğun altına (bez yerine) konan toprak *AA:141*
- hölrek** : Derbeder, sünepe *OAD:61*
- hölsek** : Derbeder, sünepe. *DS/3:2431 -Ordu*
- hölsümeK** : Dağılmak, parçalanmak *OAD:61*
- hölsümeK** : Kırılıp dökülmek. *DS/3:2431 -Ordu*
- hölümeK (I)** : 1. Islanmak. *DS/3:2431 *Ünye, Yavadı, Yeveli *Mesudiye, Uzunmusa -Ordu*
- hölümeK (I)** : 2. Islatmak. *DS/3:2431 Yavadı, Yeveli *Mesudiye -Ordu*
- hölümeK** : Bir eşyanın iyice ıslanması *OAD:61*
- höme (I)** : Çocuk oyunlarında hedef, kale, çukur. *DS/3:2337 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- höme (II)** : Küme, birikinti. *DS/3:2432 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- höme** : Çocuk oyunlarında tutulması gereken yer *OAD:61*
- hömeK** : Küme, birikinti. *DS/3:2432 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- hömük** : Tembel *OAD:61*
- hömük** : Torun. *DS/3:2432 *Ünye -Ordu*
- höngül (I)** : 1. Patates. *DS/3:2433 Oğmaca -Ordu, OİYA:348*
- höngül (I)** : 2. Yerelması. *DS/3:2433 -Ordu*

- höngül (I)** : 4. Şalgam. *DS/3:2433 *Ünye -Ordu*
- höngül** : Yer elması, şalgam, patates *OAD:61*
- hönük (I)** : Tembel. *DS/3:2433 *Ünye -Ordu*
- hörelemek** : Üzerine atılmak, saldırmak. *DS/3:2434 Bayadı -Ordu*
- hörelenmek** : Üzerine atılmak, saldırmak. *DS/3:2434 -Ordu ve köyleri*
- hörelenmek** : Üzerine yürümek *OAD:59*
- hörelep** : Görünüşü korku veren (kimse). *DS/3:2434 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- hörgelek** : Cahil grubu. *DS/3:2434 Uzunmusa -Ordu*
- hörlek (I)** : Bağırıp çağıran, gürültücü (kimse). *DS/3:2434 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- hörpürtmek** : Ses çıkararak içmek. *DS/3:2435 *Ünye -Ordu*
- hörtün** : Yudum. *DS/3:2436 -Ordu, OAD:61*
- hörümek** : Uykuda horlamak. *DS/3:2436 *Ünye, *Ulubey -Ordu*
- höst (I)** : At, katır, sığır vb. hayvanları durdurma, kovalama ünlemi. *DS/3:2437 -Ordu ve köyleri*
- höşmerik** : Hoşveren denilen, ıspanağa benzer bir çeşit ottan yapılan yemek. *DS/3:2438 *Ünye -Ordu*
- höşük (II)** : 1. Kuraklıktan yanmış, küçük kalmış mısır koçanı. *DS/3:2438 *Ulubey -Ordu, OAD:61*
- höşül** : 1. Suyu alınmış meyvenin posası. *DS/3:2438 Şeyhler *Ulubey, Danışman *Fatsa, Bayadı -Ordu, AA:141*
- höşül** : Artık, posa *HROK: 233*
- höşül** : Pis *OİYA:348*
- höşül** : Sebzelerin gereğinden fazla pişmiş hali *OAD:59*

- hötmür** : Sabırsız ve kendi bildiğini yapan. *DS/3:2439 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- hötürük** : 1. Sürgün, isal. *DS/3:2439 Danışman *Fatsa –Ordu, OİYA:348*
- hötürüklü** : Hastalıklı *OİYA:348*
- höyüklemek (I)** : Küçük tepeler üzerinden çevreyi seyretmek, gözetlemek. *DS/3:2440 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- hu (III)** : Ahırda hayvan yiyeceği konulan yer, yemlik. *DS/3:2441 Bayadı, -Ordu*
- huğ (III)** : Çevresi çitle çevrilmiş ağıl. *DS/3:2441 *Ünye -Ordu*
- hulgun** : Benzeri *OAD:61*
- hulüs** : Hülusi *KİAT:329*
- hundarsız** : Sabırsız. *DS/3:2443 Saylan *Ünye, -Ordu*
- hure** : Büyük torba, yatak dengi *OAD:61*
- huşkuran** : Yenilen bir çeşit ot. *DS/3:2446 *Ulubey -Ordu*
- huvdarsız** : Sabırsız *OAD:61*
- huykırma** : Haykırma *OİYA:348*
- huysukmak** : 2. Kötü huy edinmek. *DS/3:2447 -Ordu ve köyleri*
- huzullanmak** : Huzurlanmak *OİYA:348*
- hübek** : Bitki yığını. *DS/3:2447 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- hüdük (I) -3** : Ürkek, çekingen. *DS/3:2428 -Ordu*
- hül (II)** : Sazdan yapılan, kulübe. *DS/3:2449 *Ünye -Ordu*
- hümcünmek** : Dövmeye kalkışmak. *DS/3:2450 –Ordu, OAD:61*
- hümük** : Sıkılgan *OAD:61*

- hümürmek (I)** : Birisine kızarak saldırmaya hazırlanmak. *DS/3:2432 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- hünük (I)** : Sıkılğan (kimse). *DS/3:2450 *Ünye -Ordu*
- hürüme** : Uykuda iken çıkarılan tabii olmayan sesler *OAD:61*
- hüşümlenmek** : Ürkmek, korkmak, kuşkulanmak. *DS/3:2452 Bayadı -Ordu*
- hüzür** : Hüzür *KİAT:328*
- I**
- iba** : Nem, yaşlık, çiğ *OAD:62, DS/4:2501 *Mesudiye, *Perşembe -Ordu*
- ibalanmak** : Nemlenmek. *DS/4:2455 *Perşembe -Ordu, OAD:62*
- ıcık (I)** : Çok az, biraz. *DS/4:2456 *Ünye -Ordu, OAD:62*
- ıcuk** : Çok az, biraz. *DS/4:2456 *Ünye -Ordu*
- ıçun** : İçin *AA:141*
- ığrış** : Püf noktası *OAD:62*
- ıhlambur** : İhlambur *AA:141*
- ıkdıyar** : İhtiyar *OİYA:348*
- ıkışmak (I)** : 1. Yük altında sık sık solumak. *DS/4:2464 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ıklım ıklım** : Ağzına kadar dolu, çok kalabalık. *DS/4:2465 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ıkman** : İdman. *DS/4:2465 Salman *Akkuş -Ordu*
- ılancak** : Küçük çocuk salıncağı. *DS/4:2472 -Ordu*
- ıldır** : Alacakaranlık. *DS/4:2465 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ıldırayaz (I)** : Penceresiz, kapısız, eşyasız ev: Bu nasıl oda ıldırayaz. *DS/4:2466 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- ılek** : Zayıf, cansız. *DS/4:2520 *Ünye ve çevresi -Ordu*
- ılga (II)** : Geçimsizlik, kargaşa, karışıklık. *DS/4:2467 -Ordu*
- ılga vermek** : Kavgayı kışkırtmak. *DS/4:2468 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ılıdır (I)** : 1. İpliği çile yapmaya yarayan iki ucu çengelli tahta araç. *DS/4:2468 Şihlar *Ulubey, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ılıt ılıt** : 1. Yavaş yavaş, hafif hafif (esen rüzgâr, akan su vb. şeyler için). *DS/4:2470 Kuzköy *Akkuş, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ılıcak (I)** : 1. Ilıkça. *DS/4:2471 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ılıkmak** : Sıcaklamak, sıcaklıktan fenalık geçirecek şekle gelmek *OİYA:348*
- ılıman** : Havanın mutedil hali, normal hali *OAD:62*
- ılımur** : Ilıkça. *DS/4:2471 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ılıncak (I)** : Küçük çocuk salıncağı. *DS/4:2472 -Ordu, AA:142*
- ılıncak** : Çocukların uyuması için yapılan salıncak *OAD:62*
- ılıncak** : Salıncak *OAD:62*
- ılınk** : Ilık *OAD:62*
- ılık (I)** : 1. Az sıcak, ılık. *DS/4:2475 -Ordu*
- ılık (I)** : 2. Bulutlu, durgun hava. *DS/4:2475 Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ılık** : Sıcak *OİYA:348*
- ılık, ılmuk** : ılık havanın ve suyun mutedil hali *OAD:62*
- ılışık** : Ilık (hava ya da su için). *DS/4:2476 *Fatsa -Ordu*
- ımız** : Yeni mayalanmış süt. *DS/4:2476 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ımız** : Yeni mayalanmış yoğurt *OİYA:348*

ırmızganmak (I) : 1. Uyuklamak. *DS/4:2476 Arpaköy -Ordu*

ırmuk : Sıcak, ılık *OAD:62*

ırmaqtar : Anahtar *KİAT:329, OAD:62*

ırmıcık mırmıcık etmek : Karıştırıp ezmek, yenmez ya da kullanılmaz duruma getirmek:
İncirleri ırmıcık mırmıcık ettin, al hepsini kendin ye. *DS/4:2478 *Ünye - Ordu*

ırmıcınuk : Dargınlık. *DS/4:2478 Şıhlar *Ulubey -Ordu*

ırmıdallamak : Kararsız olmak, duraksamak. *DS/4:2478 *Ulubey –Ordu*

ırmıgıl ışık : Düşe kalka, sendeleyerek gitme *OAD:62*

ırmısıcak : Sıcak *OİYA:348*

ırmıraf : Raf *KİAT:329, OAD:62*

ırmırahat : Rahat *KİAT:329, AA:142, OAD:62*

ırmırahatlaşmaḡ : Rahatlamak *AA:142*

ırmırahmetlik : Rahmetli *AA:142*

ırmıraq : Uzak *KİAT:329, DS/4:2481 Kuzköy *Akkuş, -Ordu, OAD:62* .

ırmıraqı : Rakı *KİAT:329, OAD:62*

ırmıraqıcı : Çok içki içen, ayyaş, başıboş, ıssız *OİYA:349*

ırmıraslamaḡ : Rast gelmek *AA:142*

ırmırāzı : Rız *AA:142*

ırmırgalamāḡ : Sallamak *AA:142*

ırmırgalamak : Sarsmak, sallamak. *DS/4:2484 Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Ordu, KİAT:329*

- ırgalamak** : Yerinden oynatmak, hareket ettirmek *OAD:62*
- ırgalanmağ** : Sallanmak *AA:142*
- ırgalanmak** : Sallanmak. *DS/4:2458 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ırgat** : İmece *AA:142*
- ırılmak (I)** : Ayrılmak, uzaklaşmak. *DS/4:2487 Kuzköy *Akkuş –Ordu*
- ırıp (I) -2** : Yöntem, tutulması gereken yol. *DS/4:2459 Kuzköy *Akkuş –Ordu*
- ırıplö** : Bir tahıl ölççeği *AA:142*
- ırkılğan** : Kayşa, göçü. *DS/4:2488 *Mesudiye -Ordu*
- ırmağ** : Irmak *AA:142*
- ırmak (I)** : 1. Uzaklaştırmak, ayırmak, kovmak. *DS/4:2489 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ırsız** : İssız *OİYA:349*
- ısdammul** : İstanbul *OİYA:349*
- ısgat** : Ölü eşyası *OİYA:349*
- ısgatçı** : Başkalarından geçinen *OİYA:349*
- ısıcağ** : Sıcak *AA:142*
- ısıcak** : Sıcak *KİAT:329, OAD:62*
- ısırgan** : Sırgan *OAD:62*
- ısırgı (I)** : 1. Ağızda kaşıntı ve kabarcıklar yapan, perhizle giderilen bir çeşit hastalık. *DS/4:2492 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ısırgu** : Sivillece, ergenlik. *DS/4:2492 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ısıtma** : Sıtma hastalığı. *DS/4:2492 *Ünye –Ordu, OAD:62*

- ıslah** : Islak *AA:142*
- ıslak** : Kendir ıslamak üzere açılmış kuyu *OİYA:349*
- ıslama** : 3. Yumurta karıştırılmış yağlı suya ekmek doğranarak yapılan bir çeşit yemek. *DS/4:2493 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ıstapan** : Yemek yapılan bir bitki *AA:142*
- ıstavrut** : Eylül ayı *KİAT:329, OAD:62*
- ışgın** : 1. Bir yıllık ağaç sürgünü. *DS/4:2495 Kuzköy *Akkuş -Ordu, OİYA:349*
- ışgın** : Fındık ocaklarının dibinde filizlenen küçük fidan, dal *OAD:62*
- ışgınlanmak** : Filizlenmek, sürgün vermek. *DS/4:2498 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ışığıya** : Eşkıya *KİAT:329, AA:142*
- ışgın** : Işkın, kök sürgünü *AA:142*
- ışguya** : Eşkıya *OAD:62*
- ışık** : Elektrik *OİYA:349*
- ışılak (I)** : Parlak. *DS/4:2496 Bayadı -Ordu, OAD:62*
- ışılmak (I)** : Parlamak. *DS/4:2497 Bayadı -Ordu*
- ışılmağ** : Işıklanmak *KİAT:330*
- ışkın -1** : Bir yıllık ağaç sürgünü. *DS/4:2495 -Ordu*
- ışkın** : Genç filiz, fidan *OAD:62*
- ışkınılamak** : Filizlenmek, sürgün vermek. *DS/4:2498 Bayadı -Ordu*
- ışmar** : İşaret *AA:142*
- ışymak** : Aydınlanmaki ortalığın ışması *OAD:62*

- ıyılmak (I)** : 3. Düşmek: Sopayı yiyince olduğu yere ıyıldı. *DS/4:2499 Bayadı - Ordu*
- ıyım** : Kilim dökümek üzere serilen ip *OİYA:349*
- ıyım** : Şal dokumak için iki kazık arasına dizilen iplerin biçimi ya da yapılan iş. *DS/4:2499 Sayaca *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- ıyın** : Dağınıklık, perişanlık *OİYA:349*
- ıymak (I)** : Dokuma tezgâhında halı kilim vb. şeylerin iplerini yerleştirmek, germek, ip çözmek. *DS/4:2499 *Ulubey -Ordu*
- ıymak** : Sermek *OİYA:349*
- ıymek** : Halı, kilim gibi eşyaların ipliklerini germek *OAD:62*
- ıyım bıyım** : Yırtık pırtık, paramparça. *DS/4:2499 Ulubey -Ordu, OAD:62*
- ıyım ıyım** : Yırtık pırtık, paramparça. *DS/4:2499 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ızgar** : 2. Hastalıklı, çok zayıf. *DS/4:2500 *Ünye -Ordu, OİYA:349*
- ızgar** : Hastalık *OAD:62*
- İ**
- iba** : Çiğ, nem. *DS/4:2501 Aybastı -Ordu, OAD:63*
- ibitmek (III)** : Büyütmek, korumak, esirgemek. *DS/4:2504 Aybastı -Ordu*
- ibitmek** : Himaye etmek, korumak, sıraya kalmak *OAD:63*
- iblik** : İnce sicim. *DS/4:2504 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ibram** : İbrahim *OİYA:349*
- ibrúk** : İbrik *AA:142*
- ici (I) -2** : Kızkardeş, abla. *DS/4:2502 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- ici (I)** : 3. Kardeş. *DS/4:2504 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- içcamlık** : Sebze yetiştirmek için çitle çevrilen yer *OAD:63*
- içik** : Aceleci. *DS/4:2506 *Ünye –Ordu, OAD:63*
- içlenmek** : Tanelenmek *AA:142*
- idare** : Küçük gaz lambası *OAD:63*
- idda** : İddia *OİYA:349, AA:142*
- ifdira** : İftira *KİAT:330*
- ifil ifil** : Hafif hafif, kesik kesik (esen rüzgâr için). *DS/4:2509 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- igan** : İki çatallı yaba. *DS/4:2509 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- iğ (III)** : 1. Değirmen taşının ortasında bulunan ve yukarıdaki üst taşa geçen demir eksen. *DS/4: 2509 *Ünye -Ordu*
- iğdemir** : Marangozlukta ağaç delmek için kullanılan çelik araç. *DS/4:2510 Bayadı -Ordu*
- iğdir (I)** : Hastalıklı, cılız, çok zayıf. *DS/4:2510 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- iğlek (II)** : 1. Zayıf, güçsüz, hastalıklı. *DS/4:2512 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- iğlemek (I)** : Zayıflamak. *DS/4:2512 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- iğrip (II)** : Dolap, düzen, gizli çalışma. *DS/4:2514 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- iğrip (III)** : Büyük balık ağı. *DS/4:2514 Şeyhler *Ulubey –Ordu*
- ihdiyâc** : İhtiyaç, eksik *AA:142*
- ihdiyathı** : Savaş durumunda yedekte tutulma *AA:142*
- ihlez** : Zayıf, hastalıklı, cılız (insan, hayvan ve bitki için). *DS/4:2512 Bahattin *Ulubey –Ordu, OAD:63*

- iinen** : İle *OAD:63*
- ikilek** : Mısırın ikinci kez otunun ayıklanması *OİYA:349*
- ikilemek (I)** : 3. Mısırların, sebze fidelerinin diplerini ikinci kez doldurmak, çapalamak. *DS/4:2516 Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye –Ordu*
- ikircúk** : İkircik, endişe *AA:142*
- ikman** : İdman. *DS/4:2517 *Ünye -Ordu*
- ikti (I)** : 1. Annesi öldüğü için başka koyun emmeye alıştıran kuzu ya da oğlak. *DS/4:2517 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ikti (I)** : 2. Çobana alışkın hayvan. *DS/4:2517 Kuzköy *Ünye –Ordu*
- ilā** : İlahi *AA:142*
- ilān** : Leğen *AA:142*
- ilazım** : Lâzım *KİAT:330, OİYA:349, AA:143*
- ileçbellik** : Rençberlik, toprağı işleme *AA:143*
- ilek (II)** : Zayıf, cansız. *DS/4:2520 *Ünye -Ordu*
- ilen** : Bakır abdest kabı *OAD:63*
- ilenç** : Beddua. *DS/4:2520 Sarıca *Gölköy, Bayadı -Ordu*
- ilençer** : Reçel *OİYA:349*
- ilenme** : Beddua etmek *OAD:63*
- ilenmek** : Beddua etmek. *DS/4:2521 *Akkuş -Ordu*
- ileş** : Leş. *DS/4: 2521 *Ünye -Ordu*
- ileşbellik** : Çiftçilik *OİYA:349*
- ilgi (I) -3** : Düğme. *DS/4:2524 Kuzköy *Ünye –Ordu*

- iliç** : 1. Uçları koparılan çam ağacı sürgünlerinden akan su. *DS/4:2524 *Ünye, Arpaalan *Mesudiye –Ordu, OAD:63*
- iliman** : Liman *KİAT:330*
- ilincak (I)** : Küçük çocuk salıncağı. *DS/4:2473 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- ilinç** : Beddua. *DS/4:2520 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- iline** : İğne *OAD:63*
- ilinti (II)** : Seyrek dikiş, teğel. *DS/4:2527 Gebene *Mesudiye -Ordu*
- ilinti** : Sızıntı, azar azar akan su *OAD:63*
- ilistir** : İlistir, kevgir *AA:143*
- ilistir** : 1. Süzgeç, kevgir. *DS/4:2527 *Mesudiye, *Ünye, Sarıca *Gölköy, Bayadı –Ordu, OİYA:349, OAD:63*
- ilişmek (I)** : Şaka etmek. *DS/4:2529 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ilişmek (III)** : Irza geçmek. *DS/4:2529 Bayadı -Ordu*
- ilişmek** : Takılmak *OİYA:349*
- ilkilmek (II)** : Yürürken durmak. *DS/4:2530 Mahmutören -Ordu*
- ilkmek (I)** : Biriktirmek, toplamak. *DS/4:2531 Arpaköy, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- ille** : İlla *OİYA:349*
- ilmäber** : İlmühaber *AA:143*
- ilmik (II)** : Kalbur ve elek üzerinde kalan iri taneler, kalbur üstü. *DS/4:2552 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ilter** : Vatanı koruyan, kayıran (kimse). *DS/4:2534 *Ünye -Ordu*
- ilti (I)** : 3. Evli erkeğin ikinci kez aldığı hanım. *DS/4:2534 *Ünye -Ordu*

- ilti (II)** : Çok gezen (kimse). *DS/4:2534 *Ünye -Ordu*
- imansız** : Yağı alınmış süt *OAD:63*
- imeci** : Birçok kimselerin toplanıp elbirliğiyle bir kişinin işini görmesi. *DS/4:2536 Danışman *Fatsa -Ordu*
- imeci** : Köylerde komşuların bir araya gelerek yardımlaşarak tarlada çalışmaları *OAD:63*
- imelemek** : Yürümeye başlamak *OİYA:349*
- imerci** : Birçok kimselerin toplanıp elbirliğiyle bir kişinin işini görmesi. *DS/4:2536 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- imik (I)** : 3. Gırtlak. *DS/4:2537 -Ordu*
- imil imil** : 2. Yavaş yavaş. *DS/4:2537 Parçi, *Mesudiye -Ordu*
- imtān** : İmtihan *OİYA:349, AA:143*
- incir kuşu** : Sarıasma da denilen serçe büyüklüğünde sarı bir çeşit kuş. *DS/4:2540 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ine** : İğne *OİYA:349*
- inecük** : Değirmenlerde taban ağacıyla eğirceği bağlayan demir *OİYA:349*
- ineme (I)** : Burulmuş koyun ya da keçi. *DS/4:2542 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- ineme** : Burulmuş teke *OAD:63*
- inge (I)** : Yenge: Bugün ingem gelmedi. *DS/4:2543 *Ünye -Ordu*
- ingileşik** : Hastalıktan yeni kalkmış (kimse). *DS/4:2543 -Ordu, OAD:63*
- innem** : 2. Büsbütün. *DS/4:2545 -Ordu*
- intāp** : İltihap, irin *OİYA:349*
- ipil ipil** : Parça parça, lime lime. *DS/4:2546 Bayadı -Ordu, OAD:63*

- ıplıklemek** : İpliğini ayırmak *OİYA:349*
- ıplım ıplım** : Pırıl pırıl (parlamak için). *DS/4:2547 *Ünye -Ordu*
- ıpsala** : İşsiz, tembel. *DS/4:2547 *Ulubey –Ordu*
- ırab** : Rab, Allah *AA:142*
- ıraḥ** : Irak, uzak *AA:142*
- ıramazan** : Ramazan *KİAT:330*
- ırdelemek (I)** : 5. Hakaret etmek. *DS/4:2547 *Ulubey -Ordu*
- ırdemek -5** : Hırpalamak, zedelemek. *DS/4:2548 Bayadı -Ordu*
- ırdemek** : 3. Azarlamak. *DS/4:2548 -Ordu*
- ırdemek** : Azarlamak, göz önüne almak *OAD:63*
- ırdemek** : Kusur bulmak, aşağılamak *AA:143*
- ırdemek** : Küçümsemek *OİYA:349*
- ırdenúk** : İrdenik, kusurlu *AA:143*
- ıreis** : Reis, başkan *AA:143*
- ıreislik** : Reislilik, başkanlık *AA:143*
- ırende** : Rende *AA:143*
- ıresim** : Resim *OİYA:349*
- ırilmek (I) -2** : Şişmanlamak. *DS/4:2549 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- ırize** : Rize *KİAT:330*
- ırmikli** : Davranışları hafif olan, oynak kadın. *DS/4:2554 *Ünye -Ordu*
- ırteşmek** : İtişip kakışmak, kavga etmek. *DS/4:2554 *Ulubey –Ordu*

- irteşmek** : Kavga etmek, itişip kakışmak *OAD:63*
- irülü ız armudu** : İrili kız armudu, bir armut çeşidi *AA:143*
- isan** : İnsan *KİAT:330*
- isdemek** : İstemek *AA:143*
- isdifalanmak** : İstifade etmek, yararlanmak *OİYA:349*
- isdol** : 2. Masa. *DS/4:2555 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- isdot** : Biber. *DS/4:2559 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- isembik** : Evlerin yanındaki sebze bahçesi. *DS/4:2555 *Ünye –Ordu, OAD:63*
- iseyin** : Hüseyin *AA:143*
- isimli** : Adlı, isimli *AA:143*
- isin** : Hüseyin *KİAT:330, OİYA:349*
- iskele** : Merdiven *OİYA:349*
- iskemli** : İskemle *KİAT:330*
- ismayıl** : İsmail *AA:143*
- isot** : 1. Biber. *DS/4:2558 Yolbaşı *Akkuş -Ordu*
- istar** : Masa *OAD:63*
- istot** : Biber. *DS/4:2559 Karakuş *Ünye –Ordu*
- iş** : İç *KİAT:330*
- işallah** : İnşallah *OAD:63*
- işde** : İşte *AA:143*
- işgil** : Şüphe, zan, bit yeniği *OAD:63*

- işkefe** : Açılmış yufka. *DS/4:2563 Kumru *Fatsa -Ordu*
- işmar** : 1. Kaş, göz işareti. *DS/4:2566 Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Ordu, OİYA:349*
- işmar** : Göz kırparak veya parmakla işaret yapmak *OAD:63*
- işya** : Eşya *OAD:63*
- itāl** : İthal *OİYA:349*
- itdirseği** : Göz kapağında çıkan sivilce, arpacık. *DS/4:2568 *Ünye, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- itimal** : İhtimal *AA:143*
- itoğ** : Un elerken dökülmemesi için yere serilen bez ya da şaplanmış deriden yapılan örtü. *DS/4:2567 Aybastı -Ordu*
- itrei** : Kızılotaya denen bitki *OAD:63*
- iv (II)** : Taşların ortasındaki yarıklar. *DS/4:2571 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- iv** : Yiv, taşlardaki yarıklar *OAD:63*
- ivermek** : Acele etmek *OAD:63*
- ivez (I)** : Bir çeşit sivrisinek. *DS/4:2572 Bayadı -Ordu*
- ivik divik** : İnceden inceye, ayrıntılı olarak. *DS/6:4528 Ordu*
- ive demir** : Doğramacı araçlarından bir çeşit keski, çelik kalem. *DS/4:2574 Uzunmusa -Ordu*
- ivlek** : Zayıf, hastalıklı. *DS/4:2575 *Ünye –Ordu*
- ivyy** : Değirmen taşının bağlı olduğu ağaç *OİYA:349*
- izân** : 1. Şaka, yapmacık. *DS/6:4528 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- izan** : 2. Bilerek, özellikle. *DS/6:4528 Kuzköy *Akkuş Ordu*

izölu armudu : Bir armud çeşidi *AA:143*

K

ka (II) : Bir çeşit saç ekmeği, böreği. *DS/4:2581 *Ünye -Ordu*

kaa : Bir çeşit börek *OAD:66*

kaahaa : Yağda kızartılıp üzerine toz şeker dökülerek veya şerbete katılarak yenen hamur tatlısı *OAD:66*

kaaruk : Mısır saplarının uzun ve büyüğü *OAD:65*

kaaruk : Uzun boylu adam *OAD:65*

kaat : Kağıt *OİYA:349, AA:143, OAD:64*

kabak (I) : 2. Boynuzsuz hayvan. *DS/4:2579 Akpınar, *Ünye -Ordu*

kabak : Boynuzlu hayvan *OAD:64*

kabakuşluk : Öğleden bir iki saat önceki zaman. *DS/4:2579 Kuzköy *Ünye, Bayadı -Ordu*

kabala : Toptan, götürü, hepsi birden. *DS/4:2580 *Ünye, Salman *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*

kabalak (I) : 1. Geniş ,etli, tüylü, kabak yaprakları biçiminde yaprakları olan, kırdada su kenarlarında yetişen bir bitki. *DS/4:2580 Kuzköy *Ünye, Arpaköy, Lapa -Ordu*

kabalaklanmak : Büyümek, irileşmek. *DS/4:2581 Kuzköy *Ünye -Ordu*

kabar : Tümsek, yığın *OAD:64*

kabarama : Hindi. *DS/4:2582 *Ünye -Ordu*

kabartlak (I) : Olmamış incir. *DS/4:2583 *Perşembe, merkez köyleri -Ordu OAD:64*

- kabartmak** : 1. Coşturmak, kışkırtmak. *DS/4:2583 -Ordu*
- ķablama** : Kaplama *KİAT:341*
- kaboş** : Erkek ya da kadın hizmetçi. *DS/4:2585 Ortaköy -Ordu*
- kabran (I)** : İçi boşalmış, kof (ağaç, kabuklu yemiş vb. şeyler). *DS/4:2891 -Ordu*
- kabran** : İçi delikli kovuk ağaç *OAD:64*
- kaçağan (I)** : 1. Tavşan. *DS/4:2587 *Ünye -Ordu*
- kaçık (III)** : İlkbahar ya da sonbaharda birden bire esen kuvvetli yel. *DS/4:2588 *Perşembe -Ordu*
- kaçık** : Birden esen sert rüzgar *OAD:64*
- kadaa** : Kaza, bela *OAD:64*
- kadaklamak (II)** : Biçimine getirmek, işi yerinde yapmak. *DS/4:2589 *Ulubey-Ordu.*
- kadamak (I)** : Teyellemek, iri iri dikmek. *DS/4:2590 Salman *Akkuş -Ordu*
- kadamak (II)** : 3. Hayvanı bir yere kısa ve sıkı bağlamak. *DS/4:2590 *Ünye, Bayadı, -Ordu*
- kadanmak (I)** : 2. Kısa iple bağlanan hayvan çok hareket edememek. *DS/4:2590 *Ünye -Ordu*
- kadanmak (I)** : 3. Yorulmak, tıkanmak, takılıp kalmak. *DS/4:2590 Salman *Akkuş, Bayadı, -Ordu*
- kadanmak (II)** : Ağzından söz çıkmamak. *DS/4:2590 *Ünye -Ordu*
- kafalak** : Kendini öven. *DS/4:2593 *Ünye -Ordu*
- káfir** : Canavar *AA:143*
- kafliz** : Salyangoz. *DS/4:2599 *Perşembe -Ordu*

- kaful** : Sık ve bodur çalı öbeği *OAD:64*
- kağarmak** : Geri bükülmek. *DS/4:2594 *Ünye, *Ulubey -Ordu*
- kağartmak** : Zorlayarak bükmek *OAD:66*
- kağırtmak** : 1. Bükmek. *DS/4: 2595 Bayat -Ordu*
- kağşamak (I)** : 1. Eskimek, yıkılmağa yüz tutmak (yapı için). *DS/4:2597 Bayadı -Ordu*
- kağşamak (I)** : 3. Parça parça olmak, dağılmak, yıkılmak, kırılmak. *DS/4:2597 *Ünye -Ordu*
- kah, keh** : tarla, bahçe kenarındaki tümsek, yükselti *OAD:64*
- kaha (II)** : 2. Zeytinyağda kızartılıp üzerine toz şeker ekilerek ya da tatlıya batırılarak yenen hamur tatlısı. *DS/4:2598 *Ünye -Ordu*
- kahat** : Kağıt *KİAT:331*
- kâit** : Kağıt *AA:143*
- kakaç kesilmek** : Soğuktan donup kaskatı olmak. *DS/4:2601 *Ünye -Ordu*
- kakalamak (I)** : 1. İtelemek, sarımsak, sokuşturmak. *DS/4:2601 Salman *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- kakanaz** : Daima kendi fikrini kabul ettirmek isteyen *OAD:64*
- kakanaz** : İnatçı, kendi fikrini kabul ettirmek isteyen. *DS/4:2602 -Ordu*
- kakımak** : Öfkelenmek, darılmak, kızmak. *DS/4:2603 Bayadı -Ordu*
- kakırmak** : Balgam çıkarmak. *DS/4:2604 Karakuş *Ünye -Ordu*
- kakışlamak (I)** : İtelemek, sarımsak, sokuşturmak. *DS/4:2602 Bayadı -Ordu*
- kakışlamak** : Dürtmek, itmek *OAD:66*
- kaklık (I)** : 2. Sel yığıntısı. *DS/4:2605 *Fatsa -Ordu, OAD:64*

- kakmak (II)** : 3. Sürmek. *DS/4:2606 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- kakmuk (I)** : Yumruk. *DS/4:2606 Bayadı -Ordu*
- kakmuqlamak** : İtelemek, sarsmak, sokuşturmak. *DS/4:2602 Salman *Akkuş -Ordu*
- kakrık** : Balgam. *DS/4:2597 Karakuş *Ünye -Ordu*
- kalak (V)** : 2. Çocuk oyunlarında sayı. *DS/4:2609 *Ünye -Ordu, OAD:64*
- kalandor** : Ocak ayı *OAD:64*
- kalıç** : Küçük orak *OAD:64*
- kalınlık** : Kesici marangoz aleti *OİYA:349*
- kaltak** : Bir çeşit ata eçeri *OAD:64*
- kaltak** : Kötü yolda olan kadın *OAD:64*
- kaluk (I)** : Evlenmemiş, yaşlı kız *DS/4:2612 *Ünye, Bayadı -Ordu*
- kaluk** : Evde kalmış kız *OAD:64*
- kam (IV)** : 1. Kazık, direk. *DS/4:2612 *Mesudiye -Ordu*
- kámal** : Kemal *AA:143*
- kamalak (IV)** : 1. Korkak, şaşkın, uyuşuk. *DS/4:2613 Bayadı -Ordu*
- kamalak** : Çürük, kötü *OAD:64*
- kamalma** : Eğilme, diz çökme. *DS/4:2613 *Ünye -Ordu*
- kamamak (III)** : 1. Birini eleştirmek. *DS/4:2613 *Mesudiye -Ordu*
- kamarga** : Yırtıcı hayvanların ormanda parçaladığı leş. *DS/4:2614 *Mesudiye -Ordu*
- kambak (I)** : 2. Saçları dökülmüş ya da kısa kesilmiş kimse. *DS/4:2615 Çandır -Ordu*

- kambak (II)** : 1. Boynuzsuz öküz, keçi. *DS/4:2615 Çandır, Bayadı, Akpınar -Ordu*
- kambak (IV)** : Semiz, şişman: Açlık arıklık, dokluk kambaklık getirir. *DS/4:2615 *Ünye -Ordu*
- kambak (VII)** : Kılçıksız bir cins balık. *DS/4:2615 Sayaca, Ebülhayır -Ordu*
- kambak buğday** : Bir çeşit kılçıksız buğday. *DS/4:2615 Kuzköy *Ünye, Bayadı -Ordu*
- kambak** : Kılçıksız balık *OAD:65*
- kamber (I)** : Büyük boynuzlu öküz. *DS/4:2615 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- kamdak** : Ot ve ağaç bitmeyen yer *OAD:64*
- ķamuķ** : Kekik otu *OİYA:349*
- kan tutmak** : 1. Koyunlar zehirli ot yiyerek bir çeşit hastalığa tutulmak. Kulaklarından ya da alınlarından kan alınarak iyileştirilir. *DS/4:2629 Danışman *Fatsa -Ordu*
- kanak (V)** : Çabuk aldanan, saf. *DS/4:2618 *Ünye -Ordu*
- kanayaklı (I)** : Kadın, kız, eksiketek. *DS/4:2620 Şıhlar *Ulubey, *Ünye -Ordu*
- kanayaklı** : Çekingen (kadınlar içindir.) *OAD:66*
- kandahlamak** : İğreti bağlamak, tutturmak. *DS/4:2620 *Ulubey -Ordu*
- kandak (II)** : 1. Uçurum, yar. *DS/4:2620 Salihli *Fatsa -Ordu*
- kandaklamak** : Eğrelti bağlamak *OAD:64*
- kandal (II)** : Budala. *DS/4:2621 Kızıllhisar -Ordu*
- kandaz** : Kurnaz, kandırıcı adam. *DS/4:2621 Mahmutören -Ordu*
- kanı ılmak** : Sevmek, yakınlık duymak, beğenmek. *DS/4:2625 Salman *Akkuş -Ordu*

- kantutma** : Çorak yerlerde biten otu yemekle koyunlarda görülen bir hastalık. *DS/4:2629 Salman *Akkuş -Ordu*
- kanzi (II)** : Fındık, ceviz içi. *DS/4:2629 *Perşembe -Ordu*
- kapak (I)** : 5. Değirmende un doldurulan küçük el küreği. *DS/4:2630 *Ulubey -Ordu*
- kapan (I)** : Pazar yeri. *DS/4:2631 *Ünye -Ordu*
- kapcık (I) -1** : Tahıl tanelerinin kabuğu . *DS/4:2632 Kuzköy*Ünye -Ordu*
- kapçuk (I) -1** : Tahıl tanelerinin kabuğu. *DS/4:2633 *Ünye -Ordu*
- kapçuk (II)** : Kurutulmuş yeşil fasulye. *DS/4:2633 -Ordu*
- kaplak (II)** : Baltanın ağzı tam yıpranmadan üzerine vurulan ikinci bir demir parçası. *DS/4:2635 Kuz *Ünye -Ordu*
- kapsalak (I)** : 1. Sersem, budala. *DS/4:2637 Perşembe ve köyleri -Ordu*
- kapsul** : Çeç fındığın üzerindeki yeşil zulf *OAD:65*
- kaptırma** : 2. Kemer tokası. *DS/4:2637 Şihlar *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- kaptırma** : Kayış tokaç *OAD:64*
- kara (I)** : 1. Suç: Ben karamı söylüyorum inkâr etmiyorum. *DS/4:2638 *Ünye -Ordu*
- kara pata** : İri bir cins bakla, eşek baklası. *DS/4:2653 Zile *Mesudiye -Ordu*
- karaağır** : Yapraklarını dökmeyen, mor çiçek açan bir çeşit ağaç. *DS/4:2638 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- karababaya tutulmak** : Çaresiz hastalığa tutulmak, ölmek (ilenç olarak kullanılır). *DS/4:2638 Bayadı -Ordu*
- karabaş (IV)** : Evlenmemiş erkek. *DS/4:2639 Bayadı -Ordu*

- karadilik** : İlkbaharda yetişen yenen bir ot *OAD:66*
- karagucak** : Güreşte sarılma, tutuşma, kavrama. *DS/4:2645 Bayadı -Ordu*
- karak (VI)** : Karda açılan ince yol, iz. *DS/4:2924 *Perşembe -Ordu*
- karak** : Kar izi *OAD:64*
- karakabar** : 1. Taş vb. sert cisimlerin çarpmasından ya da batmasından ayak altında olan şişlik. *DS/4:2646 Bayadı -Ordu*
- karakılçık** : Kılçıkları siyah olan kırmızı ya da beyaz sert taneli buğday. *DS/4:2647 Bayadı -Ordu*
- karakış** : Aralık ayı *OAD:67*
- karakucak** : 1. Güreşte kavrama, sarılma. *DS/4:2648 Kuzköy *Ünye, Salman *Akkuş -Ordu*
- karalahan** : Karapancar *OAD:66*
- karalak** : Çürük, kötü. *DS/4:2650 *Ünye -Ordu*
- karalamak (I)** : Kötülemek, kara sürmek. *DS/4:2650 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- karambuk** : İçi gelişmemiş boş fındık *OAD:66*
- karamet** : Karacılık, iftira. *DS/4:2651 -Ordu*
- karamuk (I)** : 1. Vücutta siyah kabarcıklar çıkararak bir hastalık. *DS/4:2652 *Ulubey -Ordu*
- karamuk** : Fındık hastalığı *OAD:64*
- karamuk** : Vücutta çıkan siyah kabarcıklar *OAD:64*
- karanfil** : Fındık toplandıktan bir süre sonra dalların ucunda beliren kıla benzer belirti *OAD:65*
- karannık** : Karanlık *OİYA:349*

- karayılık** : Kısır. İlk doğan kuzu *OAD:64*
- karcaşmak** : Karışmak, karmakarışık olmak, dolaşmak, bozulmak. *DS/4:2656*
*Ulubey -Ordu
- karçunlanmak** : Emretmek. *DS/4:2657* *Ünye -Ordu
- kargalak** : Deniz ve ırmağın kıyıya attığı odun ve tahta parçaları. *DS/4:2659*
*Perşembe -Ordu
- kargın (I)** : 5. Çağlayan. *DS/4:2660* *Çandır* *Perşembe -Ordu, *OAD:64*
- kargın (VIII)** : Fırında çok kurutulmuş tahıl. *DS/4:2661* *Ünye -Ordu
- kargu** : Dokuma aygıtında ipliklerin yolunu açan araç. *DS/4:2660* *Bayadı -Ordu*
- karık (I)** : 1. Bağ ve bahçelerde sebze ekmek için ayrılan bölümler, evlek. *DS/4:2662* *Fatsa -Ordu
- karıklı (I)** : 1. Buğday, arpa ve çavdar karışımı. *DS/4:2662* *Ünye -Ordu
- karıklı** : Hububat tanelerinin karışması *OAD:64*
- karmak (I)** : Karıştırmak. *DS/4:2666* *Ünye, *Perşembe -Ordu
- karman çarman** : Karmakarışık. *DS/4:2666* *Şıhlar* *Ulubey -Ordu
- karpatağı** : *Kartopu*. *DS/4:2668* *Ünye -Ordu
- karpişmak** : Karpışmak, boğuşmak. *DS/4:2668* *Bayadı -Ordu*
- karsamba (III)** : 1. Topluluk. *DS/4:2669* *Kuzköy* *Ünye -Ordu
- kartlamak** : 2. Çatlamak, biraz kırılmak. *DS/4:2671* *Bayadı -Ordu*
- kartopu** : Patates. *DS/6:4538* *Gölköy Ordu
- karuk (II)** : Uzun darı sapı. *DS/4:2673* *Ulubey -Ordu
- karuk (IV)** : İçi boş fındık. *DS/4:2673* *Perşembe -Ordu

- karuk (V)** : Çok uzun boylu adam. *DS/4:2673 *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- karut (II)** : İnce bulgur. *DS/4:2673 *Mesudiye -Ordu*
- kasar (V)** : 1. Kumaşı beyazlatma, ağartma işi. *DS/4:2674 *Perşembe -Ordu*
- kasbaana** : Bile bile kasten yapmak *OAD:64*
- kassak (I)** : Koç isteyen koyun. *DS/4:2677 Akpınar -Ordu, OAD:65*
- kastil** : Patates. *DS/4:2672 *Mesudiye -Ordu*
- kaş (I)** : 1. Sarp kayalıklar, uçurum. *DS/4:2677 *Ünye, Bayadı -Ordu*
- kaş (I)** : 2. Tepe, dağ. *DS/4:2678 *Perşembe -Ordu*
- kaş** : Dağın tepesi, tümsek yar *OAD:65*
- kaştarmak** : İdare etmek *OAD:65*
- kaştarmak** : Yönetmek, kayırmak, korumak, bakmak. *DS/4:2682 *Ünye -Ordu*
- kāt** : Kağıt *KİAT:331*
- katava** : 2. İnatçı. *DS/4:2683 *Ünye -Ordu*
- katık** : Ayran *OAD:65*
- katikara** : Kalın kabuklu bir çeşit kuş üzümü. *DS/4:2685 Bayadı -Ordu*
- katuvaz** : 1. İnatçı, kaba adam. *DS/4:2686 -Ordu*
- katuvaz** : 2. İri yapılı, kuvvetli. *DS/4:2686 -Ordu*
- kav (II)** : 1. Gurur. *DS/4:2687 *Mesudiye -Ordu*
- kavana** : Ağaçtan oyulmuş kapaklı kavanoz. *DS/4:2692 -Ordu*
- kavana** : Tahta tekne *OAD:65*
- kavata** : Tahta çanak *OAD:65*

- kavazan** : 2. Kibirli. *DS/4:2689 *Mesudiye -Ordu*
- kavazan** : Gururlu, kibirli *OAD:65*
- kavgaz** : Kuru, kuru odun *OAD:65*
- kavil** : İddiaya girme, anlaşma yapma *OAD:64*
- kavlağan** : Çınar ağacı. *DS/4:2690 İğneciler Kuzköy *Ünye -Ordu*
- kavlak** : Kof, boş, faydasız *OAD:65*
- kavlan** : Çınar ağacı *OAD:66*
- kavluk (I)** : 1. Küçük bohça. *DS/4:2691 Kuz *Ünye -Ordu*
- kavram (I)** : 1. Tutam, avuç dolusu. *DS/4:2691 Kuz *Ünye -Ordu*
- kavrama (I)** : 2. Orakla biçilen bir tutam ekin. *DS/4:2691 Kuz *Ünye -Ordu*
- kavran (I)** : 2. Boş arı kovanı. *DS/4:2692 *Fatsa, Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- kavran (I)** : 3. Ağaçtan oyulmuş kapaklı kavanoz. *DS/4:2692 Bayadı -Ordu*
- kavran** : Arı kovanı *OAD:65*
- kavran** : İçi oyulmuş ağzı kapaklı ağaç kapı *OAD:65*
- kavruk (IV)** : 1. Bir kaç yıl önce kesilerek içi çürümüş, boşalmış ağaç. *DS/4:2692 Kuz *Ünye -Ordu*
- kavsul** : Meyve kabuğu. *DS/4:2633 *Perşembe -Ordu*
- kavum (I)** : Yemekli, oyunlu toplantı. *DS/4:2694 *Ünye -Ordu*
- kavum** : Yemekli, oyunlu davet *OAD:65*
- kavuşak (I)** : Kuru kestane. *DS/4:2695 *Ünye -Ordu*
- kavut (I)** : 1. Kavrulmuş ve dövülmüş tahıl ununun şeker ya da tatlı yemişle karışımı, helva. *DS/4:2695 *Ünye -Ordu*

- kavuz (I)** : 2. İçi boş, kabuklu yemiş. *DS/4:2696 *Ünye -Ordu*
- kay (I)** : 1. Yağmur, yaz yağmuru. *DS/4:2696 Yalıköy, Bolaman -Ordu*
- kayaniaat** : Kainat, evren *OAD:64*
- kayar (I)** : 1. Hayvanın eski nallarının çivilerini değiştirme işlemi: Atın nalını kayar yaptırdım. *DS/4:2698 Şıhlar *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- kayar** : Eskimiş malların sadece mıhlarını değiştirip yeniden kullanılması *OAD:65*
- kaybana (I)** : 1. Ölünün arkada bıraktığı sahipsiz eşya ya da hayvan. *DS/4:2699 *Perşembe -Ordu*
- kaybana (II)** : 1. Miskin, tembel. *DS/4:2699 -Ordu*
- kaybana (II)** : 2. Cimri. *DS/4:2699 -Ordu*
- kaye** : Müzikte nota, ahenk *OAD:66*
- kayıkmak** : Öfkelenmek. *DS/4:2701 *Ünye -Ordu OAD:65*
- kayım (I)** : Dayanıklı, sağlam. *DS/4:2701 Kuz *Ünye -Ordu*
- kayımak** : Köpek ısırması *OAD:66*
- kayır (I)** : 6. Çakıl taşı. *DS/4:2701 *Ulubey -Ordu*
- kayışmak (III)** : Karşı gelmek, saymamak. *DS/4:2702 *Ünye -Ordu*
- kaykana** : Ölü eş yası *OAD:66*
- kaykı (I)** : Arkaya doğru eğik, eğri. *DS/4:2703 -Ordu*
- kaykı** : Kızak *OAD:65*
- kaylanmak (II)** : Yağmurdan sonra toprak üstü sert tabaka tutmak. *DS/4:2705 Bayadı -Ordu*
- kaylık (II)** : 1. Garaj, araba konulan yer. *DS/4:2704 Seylan *Ünye -Ordu*

- kaylık (III)** : Toprak yapıların kenarlarına konulan ince taşlar. *DS/4: 2704*
*Mesudiye -Ordu
- kaylık (IV)** : Aba, pelerin, palto. *DS/4:2704 Bayadı -Ordu*
- kaylık** : Araba garajı *OAD:65*
- kaylık** : Topraktan yığın yapıldıktan sonra, etrafına ince taşlar dizilmesi
OAD:65
- kaymak (I)** : 1. Sobaya ya da ocağa odun sıralamak. *DS/4:2704 Eğmir, Kabadüz -*
Ordu
- kaypaçlanmak** : Islaklıktan kayganlaşmak. *DS/4: 2706 -Ordu*
- kaypak (II)** : Sözünde durmayan, dönek. *DS/4:2706 -Ordu*
- kaypak** : Dönek, ikiyüzlü *OAD:64*
- kaypak** : Kalleş *OAD:65*
- kayrak (I)** : 1. Taşlı, kumlu, ekime elverişli olmayan toprak. *DS/4:2707* *Ünye,
Bolaman, Gavraz -Ordu
- kayrak** : Heyelana müsait toprak *OAD:65*
- kayraksı** : Çakıllık yer. *DS/4:2708* *Ünye -Ordu
- kaytak** : Sözünde durmayan, dönek. *DS/4:2706 Bayadı -Ordu, OAD:66*
- kaytan** : İpekten örülmüş ip, bağ *OAD:64*
- kaytar (I)** : İşsiz güçsüz, tembel. *DS/4:2709 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- kaytarmak (V)** : Kusmak, çıkarmak. *DS/4:2710 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- kaytarmak** : İstifra etmek, kusmak *OAD:65*
- kazak (II)** : Dilsiz. *DS/4:2711 *Perşembe -Ordu, OAD:65*
- kazankulpu** : Gökkuşağı. *DS/4:2711 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*

- kazayağı** : Su kıyılarında biten ve yenilen bir çeşit ot. *DS/4:2712 *Ünye -Ordu*
- kazıcak -2** : Bakırcıların kapları kalaylamak için kullandıkları bir demir araç. *DS/4:2710 Bayadı -Ordu*
- kazmayol** : Şose. *DS/4:2714 *Ünye -Ordu*
- kebe (I)** : 2. Kaba kumaştan yapılmış ceket, palto, aba. *DS/4:2714 *Bayadı -Ordu*
- keçedelen** : İnce ve sürekli yağın yağmur. *DS/4:2716 *Uluğbey -Ordu, OAD:67*
- keçemen** : Kertenkele *OAD:66*
- keçemen** : On, oniki santimetre boyunda keçi, koyun ve inek memesi emen bir cins yeşil kertenkele. *DS/4:2716 -Ordu*
- kef** : Kaynatılıp pişirilen yiyeceklerin kaynatıldıktan sonra üst kesiminde kalan, yenilmeyen kısmı *OAD:67*
- kef** : Yükselti, sırt *AA:143*
- kefin** : Kefen *KİAT:331, AA:143, OAD:66*
- kefinnemek** : Kefenlemek *KİAT:331, OAD:66*
- keh (I)** : 1. Kenar, köşe, uç. *DS/4:2721 *Akkuş -Ordu*
- keh (I)** : 3. Dağların en yüksek noktası, doruk. *DS/4:2721 -Ordu*
- keh (II)** : Kulp, sap. *DS/4:2721 Yenipazar *Fatsa -Ordu*
- keh** : Yükselti, sırt *AA:143*
- kehel** : Tembel. *DS/4:2722 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- kekeç (I)** : 1. Kekeme, peltek. *DS/4:2723 Salman *Akkuş -Ordu*
- kekelek** : Kekeme *OİYA:349*
- kekeş (II)** : Ters. *DS/4:2723 Danışman *Fatsa -Ordu*

- kekez (III)** : Kekeme, peltek. *DS/4:2723 *Perşembe -Ordu*
- kekkül** : Su kabağı *OAD:65*
- kekúk** : Bir kır bitkisi *AA:143*
- kekül** : Kahkül *OİYA:349*
- kelam-ı ğadim** : Kur'an-ı Kerim *AA:143*
- kelçük** : Elma ve armut gibi meyvelerin yenilmeyen iç kısmı *OAD:67*
- kelçük** : Meyve artığı, meyvenin yenmeyen çekirdekli kısmı. *DS/4:2726 *Perşembe, *Ünye, Bayadı -Ordu, OİYA:349*
- kelebce** : Çoban köpeğinin boynuna takılan mahmuzlu demir halka. *DS/6:4545 Göçet *Ünye Ordu*
- kelek (I)** : Hayvanların boyunlarına takılan büyük çan, çingirak. *DS/4:2727 Danışman *Fatsa, *Ulubey -Ordu*
- kelek (VII)** : Sal, kayık. *DS/4:2728 *Perşembe -Ordu*
- kelek** : Bakırdan yapılmış büyük çan. Hayvanlara takılır. *OAD:67*
- kelek** : Koyun, keçi ve büyükbaş hayvanların boynuna takılan çingirak *OAD:67*
- kelek** : Olmamış karpuz *OAD:66*
- kelek** : Zil *OİYA:349*
- kelem** : Kara pancarın dip kısmı (yenir) *OAD:66*
- kelep (I)** : 1. İplik çilesi. *DS/4:2729 Bayadı -Ordu*
- kelep** : İpin sarılmış hali, yumak *OAD:66*
- kelepce** : Çoban köpeğinin boynuna takılan mahmuzlu demir halka. *DS/6:4545 Göçet *Ünye Ordu*

- keleplemek** : Fırlatıp atmak *OİYA:349*
- kelepür** : Ucuz ya da hile ile alınan şey. *DS/4:2730 Bayadı -Ordu*
- keler (I)** : 1. Kertenkele. *DS/4:2730 Bayadı -Ordu*
- keleş (I)** : 2. Yiğit, temiz yürekli, kabadayı. *DS/4:2731 Bayadı -Ordu*
- keleş** : Güzel, zarif, yakışıklı *OAD:67*
- kelete (I)** : 2. Küçük parça, artık: Bu kumaş kelete kalmıştı, çocuğa yaptım.
DS/6:4545 *Ünye Ordu
- kelete (IV)** : Ayakkabı çekeceği. *DS/4:2732 Salman, *Akkuş, Key *Ünye -Ordu*
- kelezimek** : 2. Zayıflamak. *DS/4:2733 Danışman *Fatsa -Ordu*
- kelif** : Bağ evi, kulübe. *DS/4:2734 -Ordu*
- kelif** : Sayvan *OAD:67*
- kelle** : Mısır koçanı *OAD:67*
- kelli (I)** : Sonra: Ben geldikten kelli mi çağırıyon? *DS/4:2735 -Ordu*
- kelpetün** : Bir çeşit pense *OİYA:349*
- keltek (I) -1** : Eski ayakkabı. *DS/4:2734 *Ulubey, Akpınar, Bayadı -Ordu*
- keltek (II)** : Terbiyesiz, uygunsuz insan. *DS/4:2737 Danışman *Fatsa -Ordu*
- keltek** : Eski ayakkabı *OAD:66*
- keltek** : Eski, yaşlı *OİYA:349*
- kelteki** : Eski ayakkabı. *DS/4:2734 -Ordu*
- keltemek** : İşe yaramaz adam *OAD:66*
- keltenek** : Eski ve kötü giyimli adam. *DS/4:2737 *Ünye -Ordu*

- keltenkese** : Yonga. *DS/4:2737 -Ordu*
- keltöş** : Kel kafa, saçın kazınmış hali *OAD:67*
- keltük** : Eksik, yarım, küsüratlı *OİYA:349*
- kelür** : Kellik hastalığı *OAD:69*
- kem (VII)** : Bir eşyanın kırılan kısmını yerine koyarak onarma şekli. *DS/4:2737 Danışman *Fatsa -Ordu*
- kemçek** : Toprakta çıkarılmış kendir sapının soyulan lifleri. *DS/4:2737 Danışman *Fatsa -Ordu*
- kemçük** : 1. Yaşlılıktan ve zayıflıktan ağzı çöküp burnu ile çenesi birbirine yaklaşmış olan insan. *DS/4:2738 *Akkuş -Ordu*
- kemçük** : Meyve azlığı *OAD:66*
- keme (I)** : 1. Büyük, iri fare. *DS/4:2738 -Ordu, OİYA:349*
- kemezen** : Sarımtırak bir erik cinsi *KİAT:331*
- kemkem** : Geveze. *DS/4:2740 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- kemp** : Kilim dokuma aygıtı. *DS/4:2740 *Ulubey -Ordu*
- kemre (I)** : Gübre, tezek. *DS/4:2741 *Ünye -Ordu, OİYA:350, KİAT:331, AA:143, OAD:66*
- kemsüm** : Mısır koçanının tanelerinin alınmış hali *OAD:65*
- kemük** : Kemik *OİYA:350, AA:144*
- ken etmek** : 1. Yük etmek, yüklemek: Onu da bana ken etme. *DS/4:2744 Salman *Akkuş -Ordu*
- kenci** : Kinci. *DS/4:2742 Salman *Akkuş -Ordu*
- kencilik** : Kencilik, hasetlik *AA:144*

- kendir** : Kenevir *OİYA:350*
- kene** : Sağırtlak *OİYA:350*
- keneker** : Palto. *DS/4:2743 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- kenet** : Çoban köpeğinin boynuna takılan mahmuzlu demir kalka. *DS/6:4547 Doğan *Perşembe Ordu*
- kenzi** : Yabani bir ot *OİYA:350*
- kepçe** : Solungaçlı, kuyruklu kurbağa yavrusu. *DS/6:4547 Ordu*
- kepçük** : Küçük yüzlü (insan). *DS/4:2745 *Fatsa, Bayadı -Ordu*
- kepek (I)** : Tavan kapısı. *DS/4:2746 -Ordu*
- kepelek** : Davarlarda olan kelebek hastalığı. *DS/4:2746 Kuzköy, *Ünye, Salman *Akkuş -Ordu*
- kepelek** : Kelebek *KİAT:331*
- kepelek** : Kelebek, öksürüklü bir hastalık *OİYA:350*
- kepelek** : Koyun hastalığı *OAD:66*
- kepenek (I)** : Çobanların omuzlarına aldıkları keçeden giysi, aba. *DS/4:2746 *Ünye -Ordu*
- kepez (I)** : 6. Göl ve ırmaklardaki çukurlar. *DS/4:2748 Çandır, Bay adı -Ordu*
- kepez** : Deniz bitkisi, akarsuların kuytu yerleri *OAD:67*
- kerama** : Balkon. *DS/4:2752 *Ünye -Ordu*
- kerinti** : Tırpan. *DS/4:2754 Akpınar -Ordu*
- kerinti** : Fındık bahçeleme orağı *OAD:66*
- keriş (I)** : 1. Alan. *DS/4:2755 *Ünye -Ordu*

- keriş** : Meydan *OAD:67*
- kerme** : Hayvan gürbesi *OİYA:350*
- kerteriz** : Geçit, boğaz. *DS/4:2758 *Ulubey -Ordu*
- kertil (I)** : 1. Geçit, boğaz. *DS/4:2758 Karakuş -Ordu*
- kertil (II)** : Engin, uçsuz bucaksız. *DS/4:2758 *Ünye -Ordu*
- kertil** : Patates *OİYA:350*
- kertil** : Yaylalarda yetişen bir ot türü *OAD:68*
- kertilmek (I)** : 1. Kesilmek. *DS/4:2759 Salman *Akkuş -Ordu*
- kertük kürtük** : Pürüzlü, girintili çıkıntılı. *DS/6:4549 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- kervan** : Kârvan *KİAT:332*
- kervancı** : Kervancı *AA:144*
- kesat** : Kesilen dalın ağaçta kalan kısmı *OAD:69*
- kesdene** : Kestane *OAD:66*
- kese** : Ev idaresi; kestirme *OİYA:350*
- kese** : Kestirme, kısa (yol vb.). *DS/4:2761 Danışman *Fatsa, *Perşembe - Ordu*
- keseğen (I) -2** : Bitki köklerini yiyen, dana burnu da denilen bir böcek. *DS/4:2762 *Ulubey -Ordu*
- keseğen** : Dama kurusu böceği *OAD:67*
- kesek** : Kesici taş *OİYA:350*
- kesek** : Parça *AA:144*

- kesenek (II)** : Köylünün odunundan faydalandığı ağaçlık, ormanlık. *DS/4:2763 Arpaköy, Bayadı –Ordu*
- kesenek** : Köy bataklığı, orman *OAD:67*
- kesenek** : Orman *OİYA:350*
- kesgen** : Keskin *OİYA:350*
- kesgü** : Keski *OİYA:350*
- kesi (I)** : Ortaklık, yarıcılık: Tarlayı kesiyeye verdim. *DS/4:2764 *Perşembe, Bayadı, -Ordu*
- kesi** : Fındık bahçesinde fındık tahmini yapmak *OAD:66*
- kesici** : Fındık tahmini yapan tecrübeli kişi *OAD:66*
- kesik otu** : Kanayan yara üzerine konularak kanı durduran bir ot. *DS/4:2765 Salman *Akkuş -Ordu*
- kesilmek** : Süt, ayran bozulmak, ekşimek. *DS/4:2765 Salman *Akkuş -Ordu*
- kesim (I)** : 1. Pazarlık, anlaşma. *DS/4:2765 Bayadı -Ordu*
- kesim (II)** : 1. Biçim : İri kesimli. *DS/4:2765 *Ünye -Ordu*
- kesim** : Ücret, kesilmiş ücret, icar *OAD:67*
- kesimli** : Güzel, alımlı *OAD:66*
- kesmen (I)** : Kestirme, kısa (yol vb.). *DS/4:2761 Bayadı -Ordu*
- kesmük (II)** : 1. Mısır koçanı. *DS/4:2769 -Ordu ilçe ve köyleri, OİYA:350*
- kesmük (II)** : 2. Meyvelerin yenilmeyen iç kısımları. *DS/4:2769 Kuzköy *Ünye – Ordu, AA:144*
- kesmüntü** : Meyvelerin yenilmeyen iç kısımları. *DS/4:2769 *Ünye -Ordu*
- kestiğe biçtik yapmak** : Pazarlıkta anlaşmak. *DS/4:2770 Şıhlar, *Ulubey -Ordu*

- kestirme (II)** : 3. Çorba, paça, köfte vb. yemekleri terbiyelemek için kullanılan çırpılmış limon ve yumurta karışımı. *DS/4:2770 Bayadı -Ordu*
- kestürüm** : Kestirme, kısa (yol vb.). *DS/4:2761 *Mesudiye -Ordu*
- keş (I)** : 1. Yağı alınmış yoğurttan ya da süttten yapılan peynir. *DS/4:2770 Salman *Akkuş, *Perşembe, Bayadı -Ordu*
- keş (I)** : 3. Tulum peyniri. *DS/4:2770 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- keş (IX)** : Gırtlak. *DS/4:2771 *Ulubey -Ordu*
- keş** : Kurutularak topak haline getirilmiş süzme *OAD:66*
- keşen (III)** : Peştemal, bir çeşit başörtüsü. *DS/4:2771 Bayadı -Ordu*
- keşgek** : Keşkek, dövme buğdaydan yapılan yemek *AA:144*
- keşgem** : Keşke *OAD:66*
- keşgún** : Keskin *AA:144*
- keşgül** : Su kabağı *OAD:66*
- keşik (I)** : Sıra, nöbet. *DS/4: 2772 Kuzköy *Akkuş, *Ünye -Ordu OİYA:350, AA:144, OAD:65*
- keşikleşmek** : Sıraya girmek, nöbetleşmek: Ahmet'le tarlada tek orakla keşikleştik. *DS/4:2772 Salman *Akkuş -Ordu*
- keşikten** : Sebep *OİYA:350*
- keşişlenmek** : Uyumak *OİYA:350*
- keşkek** : Dövülmüş buğday ve etle pişirilen bir çeşit yemek, lâpa. *DS/4:2773 Kuzköy *Ünye, *Ulubey -Ordu*
- keşlemek (I)** : Boğmak. *DS/4:2773 Akpınar -Ordu*
- keşoor** : 1. İnat. *DS/4:2774 Danışman *Fatsa -Ordu*

- keşoor** : 2. İnatçı. *DS/4:2774 Danışman *Fatsa -Ordu*
- keşük** : Sıkıntı *OİYA:350*
- keşül** : Meyve artığı, meyvelerin yenilmeyen kısımları *OİYA:350*
- kevgür** : Kevgir, delikli kepçe *OİYA:350*
- kevgür** : Üzeri delikli tava *OAD:67*
- kevnek** : Kendir sapı *OAD:67*
- kevram** : Yaşlı kadın *OAD:66*
- kevran** : Kervan *OİYA:350*
- kevrānı** : Koca karı *KİAT:331*
- kevrek** : Kendir sapı. *DS/4:2778 Salman *Akkuş, *Ünye –Ordu*
- kevrişak** : Çok kıvrımlı *OAD:68*
- kevrúk** : Mısırın kalın sapı *AA:144*
- kevrum** : Yuvarlak. *DS/4:2778 Akpınar -Ordu*
- kevsenmek** : Çekinmek. *DS/4:2778 *Ünye –Ordu*
- kevük** : Mısır koçanının taneleri ayıklandıktan sonra kalan kısmı *AA:144*
- kevük (I)** : 1. Meyve toplamak için dalları eğmeye yarayan ucu çengelli ağaç. *DS/4:2778 - Kuz *Ünye -Ordu*
- kevük (II)** : 2. Mısır sapı. *DS/4:2778 Danışman *Fatsa –Ordu*
- keydirmek (II)** : Savurmak, atmak. *DS/4:2779 *Ulubey -Ordu*
- keyfam** : Yaşlı kadın. *DS/4:2780 *Perşembe –Ordu*
- keyfanı** : Yaşlı kadın *OAD:65, OİYA:350*

- keymek** : Koymak *OİYA:350*
- keyvani** : Çok yaşlı kadın. *DS/6:4552 Ordu*
- kezleme -2** : Kısır, doğurmamış koyun. *DS/4: 2781 *Ulubey -Ordu*
- kezleme kele** : Hayvan boynuna takılan küçük çan *KİAT:332*
- kezlemek** : 1. Avlamak için nişan almak. *DS/4:2781 Salman *Akkuş, Kuz *Ünye -Ordu*
- kezyarma** : Kısır, doğurmamış koyun. *DS/4:2781 Kor -kucak *Fatsa -Ordu*
- kıbal (IV)** : Değişik ve özel biçim, yol. *DS/4:2782 -Ordu*
- kıban** : İyi yetişmemiş bitki. *DS/4:2782 Bayadı -Ordu*
- kıcıklamak (I)** : 1. Huylandırmak, kızdırmak, şüphelendirmek. *DS/4:2783 Kuz *Ünye -Ordu*
- kıç (I)** : 1. Ayak: Soğuktan kıçlarım sızladı. *DS/4:2785 Bayadı -Ordu*
- kıçık (I)** : Köpek yavrusu. *DS/4:2788 Fatsa *Ünye -Ordu*
- kıçmık** : Tekme. *DS/4:2786 Kuzköy *Ünye -Ordu.*
- kıçmuk** : Tekme. *DS/4:2786 Kuz *Ünye, *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- kıdı kıdı** : 1. Davar çağırma ünlemi. *DS/4:2788 Kuz *Ünye -Ordu*
- kıdık (III)** : Sepet, küçük ve dar el sepeti. *DS/4:2787 Bayadı, Seylan -Ordu*
- kıdım (V) -2** : Bir cismin en küçük parçası, molekül. *DS/4:2787 Çandır *Perşembe -Ordu*
- kıdım kıdım (I)** : Küçük küçük, azar azar. *DS/4:2788 Bayadı *Perşembe, Kuz *Ünye -Ordu*
- kıdım kıdım (II)** : Ağır ağır, yavaş yavaş. *DS/4:2788 Kuz *Ünye -Ordu*
- kıdım kıdım** : Azar azar *OAD:67*

- kılavulamak** : Keskinletmek, bilemek. *DS/4:2794 *Ünye -Ordu*
- kıldırdamak (I)** : 1. Gürültü etmek. *DS/4:2796 Kuz *Ünye -Ordu*
- kılıç (I)** : 1. Saban ökçesini oka bağlayan ağaç parçası. *DS/4:2798 Kuz *Ünye -Ordu*
- kılıç (II)** : Dokumacılıkta kullanılan, cetvele benzer bir araç. *DS/4:2798 *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- kılıklı (I)** : 1. Güzel. *DS/4:2799 Bayadı -Ordu*
- kılıklı (I)** : 2. Güzel vücutlu, yakışıklı, gösterişli. *DS/4:2799 Bayadı -Ordu*
- kımıl kımıl** : Yavaş yavaş, ağır ağır. *DS/4:2804 Bayadı -Ordu*
- kımkım** : 1. Ağır ağır konuşan (kimse). *DS/4:2804 Kuz *Ünye -Ordu*
- kınamsık (I)** : Ayıplayıcı. *DS/4:2806 Karahasan *Gölköy -Ordu*
- kındıra** : 1. Sulu yerlerde biten ince uzun yapraklarının kenarları keskin, ucu diken gibi, koyu renkli bir çeşit çayır otu. *DS/4:2809 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- kınık (II)** : Açgözlü. *DS/4:2811 -Ordu, OAD:67*
- kınık (VII)** : Darlık. *DS/4:2811 Aybastı -Ordu*
- kınıkmak (I) -5** : Bir işe istekle başlamak, bir şey yapmak isteği göstermek. *DS/4:2800 Bayadı -Ordu*
- kınıkmak (I)** : 8. Açgözlülük etmek. *DS/4:2812 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kıpınmak** : 3. Bir işin olmasını gizlice belli etmek. *DS/4:2814 Bayadı *Ulubey -Ordu*
- kıpma** : Göz açıp kapayınca kadar geçen zaman, an, kısa süre. *DS/4:2815 Kuz *Ünye -Ordu*
- kıran (I)** : 3. Dağ tepesindeki ağaçsız, çıplak düzlük. *DS/4:2816 -Ordu*

- kıran** : Tepelerin sırtı, yamaç *OAD:67*
- kırandibi** : Tepenin en aşağı bölgesi, eteği. *DS/6:4556 Ordu*
- kıranta** : Orta yaşlı, düzgün kıyafetli erkek *OAD:68*
- kırarmak** : Saç ağarmak. *DS/6:4556 Ordu*
- kıravu** : Kırağı. *DS/4:2818 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- kırçal** : Kır saçlı insan ya da kır tüylü hayvan. *DS/4:2819 Bayadı -Ordu*
- kırgın (I)** : 1. Toptan ölüme götüren, bulaşıcı hastalık, kıran: Köyümüze gelen kırgın bir çok evleri söndürdü. *DS/4:2823 *Ulubey -Ordu*
- kırgın** : Bulaşıcı hastalık *OAD:67*
- kırık (III)** : Ormandan açılmış tarla. *DS/4:2824 *Bayadı, Bolaman, Buhari -Ordu*
- kırık düzen** : Karışık, düzensiz. *DS/4:2825 Bayadı -Ordu*
- kırık kırık** : At ve eşek çağırma ünlemi. *DS/4:2826 Bayadı -Ordu*
- kırık** : Doarlık *OAD:67*
- kırık** : Orman açma *OAD:67*
- kırimsa (II)** : 3. Yeri beyazlatacak kadar yağın ince kar: Bu gece kırimsa yağmış. *DS/4:2827 Şıhlar *Ulubey, -Ordu*
- kırimsa, kırimsaoo** : Yeri beyazlatacak kadar yağın kar *OAD:67*
- kırışmak (I)** : 3. Öfkeden yüz buruşmak. *DS/4:2828 Bayadı -Ordu*
- kırıklık (I)** : Davar kırkılan makas. *DS/4:2831 Bayadı -Ordu*
- kırışmak** : Ağarmak, beyazlaşmak. *DS/4:2832 Bayadı -Ordu*
- kırma (I)** : 1. Bir çeşit av tüfeği. *DS/4:2833 Bayadı -Ordu*

- kırmaç** : Mısır ekmeğine sıcakken yağ karıştırılıp yapılan yemek. *DS/4:2834 Salman *Akkuş -Ordu*
- kirmen** : Elde yün eğirmeye yarayan araç. *DS/4:2881 *Perşembe -Ordu*
- kırmık** : Erkek isteyen kızgın dişi kedi. *DS/4:2836 Sayaca -Ordu*
- kıro** : Eşek yavrusu, sıpa. *DS/4:2823 Bayadı -Ordu*
- kırtıl (II)** : Küme küme, yaylalarda yetişen dikenli tohumu olan, çimene benzer sert ve parlak ot. *DS/4:2838 *Ulubey -Ordu*
- kırtıl** : Yaylalarda yetişen bir ot türü *OAD:68*
- kırtlatmak** : Parmakları bükerek ek yerlerini çatlatmak. *DS/4:2840 *Ulubey -Ordu, OAD:68*
- kısgıç** : Cimri. *DS/6:4558 Ordu*
- kısık** : İki tepe arasındaki geçit *OAD:68*
- kısırik** : İki tahta arasındaki delik. Küçük aralık *OAD:68*
- kıskaç (I)** : 1. Demircilerin kızgın demiri tuttıkları maşa gibi bir araç. *DS/4:2843 Kuz *Ünye -Ordu*
- kıskıç (V)** : Cimri, pinti. *DS/4:2844 *Perşembe -Ordu*
- kıskılamak** : İnsan ya da hayvanı kavgaya kışkırtmak. *DS/4: 2887 Kuzköy *Ünye, *Bayadı -Ordu*
- kıskıslamak** : İnsan ya da hayvanı kavgaya kışkırtmak . *DS/4:2887 *Ünye -Ordu*
- kısmak** : Pintilik etmek. *DS/4:2844 Bayadı -Ordu*
- kısmık** : Cimri *OAD:68*
- kısmuk** : Cimri, pinti. *DS/4:2845 Kuzköy *Ünye -Ordu*

- kışalamak** : Kümes hayvanlarını kovalamak. *DS/4:2886 Salman *Akkuş, Bayadı – Ordu*
- kışkıslamak** : Kışkırtmak *OAD:68*
- kıtık (II)** : Mısır ekmeğinin kabuğu. *DS/4:2848 Bayadı -Ordu*
- kıtırık (II)** : Azıcık, küçücük. *DS/4:2849 *Ünye -Ordu*
- kıtırı** : Oynak yerlerde ve kemiklerde çıkan ses. *DS/4:2848 Salman *Akkuş - Ordu*
- kıtlatmak** : Oynak kemikleri ya da kırık kemikleri birbirine sürerek ses çıkartmak. *DS/4:2848 *Perşembe -Ordu*
- kıvrak (V)** : Sıkı, kuvvetli: Kilimin bağını kıvrak bağla düşmesin. *DS/4:2853 Bayadı -Ordu*
- kıvranlı** : Fazla bükülmüş, birbirine dolaşmış (ipek, iplik vb.). *DS/4:2853 Bayadı -Ordu*
- kıvranmak (I)** : 1. Bir şeyin çevresinde dönmek. *DS/4:2853 Bayadı -Ordu*
- kıvranmak (II)** : İki büküm bir halde gezmek, dolaşmak. *DS/4:2853 Bayadı -Ordu*
- kıvratmak (I)** : İpi katladıktan sonra iyice bükmek, tel gibi şeyleri burmak: Çuval, kilim gibi dokunan şeylerin erişini kıvratırlar. *DS/4:2854 Bayadı - Ordu*
- kıvrışık (I)** : 1. Kıvrıcık: Kıvrışık saçlı. *DS/4:2854 Bayadı -Ordu*
- kıvrışık** : Kıvrım kıvrım *OAD:67*
- kıyak (I)** : Güzel, biçimli, yakışıklı, düzgün giyimli. *DS/4:2855 Kuz *Ünye, Bayadı -Ordu*
- kıyık (III)** : Donmak üzere olan, çok üşümüş (kimse). *DS/4:2856 *Ulubey -Ordu*

- kıyık (V)** : 1. Mısır buğday vb. tahılların biçildikten sonra toprakta kalan kökleri. *DS/4:28556 Kaleyaka *Perşembe -Ordu, OAD:68*
- kıyimsız** : Cimri. *DS/4:2857 *Ünye -Ordu*
- kıymık** : Ağaç parçası *HROK: 233*
- kıynaşık (I)** : Az açık, aralık. *DS/4:2859 *Ünye -Ordu*
- kıynık (II)** : Parça. *DS/4:2860 Bayadı -Ordu*
- kıypık (IV)** : Parça. *DS/4:2860 Bayadı -Ordu*
- kıypık** : Odunun küçük parçaları *OAD:68*
- kıypuk (II)** : Parça. *DS/4:2860 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- kıytuk** : Yonga, kıymık. *DS/4:2803 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- kızan (II)** : Dişi köpek, kedi, kurt vb. hayvanların çiftleşmek isteği gösterdikleri durum ya da zaman. *DS/4:2862 Kuz *Ünye, Bayadı -Ordu*
- kızan olmak** : Dişi kedi ve köpek erkek istemek. *DS/4:2862 Bayadı -Ordu*
- kızana gelmek** : Dişi kedi ve köpek erkek istemek. *DS/4: 2862 Bayat Kuz *Ünye - Ordu*
- kızilkurt** : At ve eşeklerin makatlarında ya da kalın bağırsaklarında yerleşip kanlarını emen kırmızı bir kurt. *DS/4:2866 Kuz *Ünye -Ordu*
- kızilot (II)** : 1. Bir çeşit ot. *DS/4:2867 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- kızilot (II)** : 2. Eğrelti otu. *DS/4:2867 Kuz *Ünye -Ordu*
- kif (III)** : Örtü. *DS/4:2871 *Ünye -Ordu*
- kilci** : Kil satan *AA:144*
- kilinti** : Orak *OİYA:350*
- killi** : Kirli *OİYA:350*

- killik (II)** : Kil çıkarılan yer. *DS/4:2873 Bayadı –Ordu*
- killü** : Kirli. *DS/4:2873 Danışman *Fatsa -Ordu*
- kilō** : Kilogram *AA:144*
- kiltan (II)** : Fare. *DS/4:2873 *Ünye -Ordu*
- kiltek** : Ufalanmış sabun parçası. *DS/4:2883 Bayadı -Ordu*
- kimdan** : Evlilik dışı doğan çocuk. *DS/4:2873 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- kinzi** : Kışniş. *DS/4:2874 *Ulubey -Ordu*
- kip (I)** : Uygun, tıpatıp gelen. *DS/4:2874 Bayadı -Ordu*
- kip (II)** : Sağlam, dayanıklı. *DS/4:2875 -Ordu OAD:68*
- kip (III)** : Şık, zarif, biçimli. *DS/4:2875 -Ordu*
- kipekip** : Uygun, tıpatıp gelen. *DS/4:2875 Bayadı -Ordu*
- kipgelmek** : Tıpatıp, uygun gelmek. *DS/4:2875 Bayadı -Ordu*
- kiprik** : Kirpik. *DS/4:2876 Bayadı -Ordu*
- kiraz ayı** : Haziran ayı. *DS/4:2876 -Ordu*
- kirbit** : Kibrit *KİAT:332*
- kirbüt** : Kibrit *AA:144*
- kiren** : Kızılılık. *DS/4:2877 *Kuz *Ünye -Ordu*
- kiresep** : Bir armut çeşidi *AA:144*
- kirevit (I)** : Tahta kanepesi. *DS/4:2878 -Ordu*
- kirez ayı** : Haziran ayı *AA:144, KİAT:332, OAD:67*
- kirez** : Kiraz *AA:144, KİAT:332*

- kirik kirik** : At, eşek ve katırı çağırmaq için kullanılan söz *AA:144*
- kirincimek (I) -2** : Kendine verilen işi başkalarına gördürmek için tembellik etmek, üşenmek. *DS/4:2879 *Akkuş -Ordu*
- kirinti (I)** : Tırpana benzer, ot kesmekte kullanılan bir araç. *DS/6:4562 Ordu*
- kirinti (II)** : Otları biçmeye yarayan orak, tırpan (vb. araçlar.). *DS/4:2879 Bayadı -Ordu*
- kirinti** : Büyük orak *OAD:67*
- kirizma** : Fındık dikimi için toprak kazımı *OAD:67*
- kirkit (I)** : Dokumacılıkta atkı ipliğini sıkıştırmak için kullanılan, demirden ya da ağaçtan yapılmış dişli araç. *DS/4:2880 *Ulubey -Ordu*
- kirman (I)** : Elde yün eğirmeye yarayan araç. *DS/4:2881 Kaleyaka *Perşembe, *Ünye -Ordu, OİYA:350*
- kirmit tırmıt** : Bir çeşit yenen mantar *OAD:68*
- kirmit** : Ağaçların arasında biten, yenilen bir çeşit mantar: Kirmitin kavurması güzel olur. *DS/4:2882 *Perşembe -Ordu, OİYA:350*
- kirpit** : Kibrit *OAD:67*
- kirtik (I)** : 1. Ufalanmış sabun parçası: Bir kirtik sabunla çamaşır yıkanır mı ? *DS/4:2883 Salman, *Akkuş, Kuz *Ünye -Ordu*
- kirtik** : 1. Küçülmüş sabun parçası. *DS/6:4563 Ordu, OAD:67*
- kis** : Bir çeşit taşlı toprak *AA:144*
- kis** : Taş, kum, kil ile karışık kaynaşmış sert tabaka. *DS/4:2885 Salman *Akkuş, Kuz *Ünye -Ordu*
- kiskip** : Sıkıca *OİYA:350*
- kişilemek** : Köpekleri saldırmaya hazırlamak *OAD:67*

- kişğilemek** : Saldırmak *KİAT:332*
- kişi (I)** : 1. Evin erkeği, koca, eş. *DS/4:2886 -Ordu ve köyleri*
- kişi** : Korku *KİAT:332*
- kişilemek** : Kümes hayvanlarını kovalamak. *DS/4:2886 Kuz *Ünye -Ordu*
- kişniç** : Yaban maydanozu. *DS/4:2887 -Ordu*
- kişniş (I)** : 1. Yaban papatyası. *DS/4:2887 *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- kitlek (I)** : Kilit. *DS/4:2888 Danışman *Fatsa, Bayadı -Ordu*
- kitli** : Kilitli *OAD:68*
- kitlik** : Ufalanmış sabun parçası . *DS/4:2884 -Ordu*
- kitmek** : Gitmek *KİAT:332*
- kobal** : 3. Çamaşır tokacı. *DS/4:2890 -Ordu*
- kobal** : Çamaşır dövme tokmağı *OAD:68*
- kobul (I)** : 1. Çukur, içi oyuk şey. *DS/4:2891 Arapköy -Ordu*
- kocak (I) -1** : Eli açık, cömert. *DS/4:2894 -Ordu, OAD:68*
- kocaman** : Yaşlı erkek. *DS/4:2893 -Ordu*
- koç kaçımı** : 1. Koç katımından önce koçla çiftleşen koyunun vakitsiz doğurduğu kuzu. *DS/4: 2895 *Ünye -Ordu*
- koçak (I)** : 1. Kabadayı, yiğit, yürekli. *DS/4:2894 Bayadı -Ordu*
- koçayı** : 2. Kasım ayı. *DS/4:2895 -Ordu*
- koçayı** : Haziran *OAD:67*
- koçsak** : Koç isteyen dişi koyun. *DS/4:2896 Kuz *Ünye -Ordu*

- koçsamak** : Dişi koyun erkek koyun istemek. *DS/4:2896 Kuz *Ünye -Ordu*
- kodalak (I)** : 1. Kaba, görgüsüz, beğenilmeyen (kimse). *DS/4:2898 Bayadı -Ordu*
- kodalak (IV)** : 1. Kısa boylu, tıkız (kimse). *DS/4:2898 Bayadı -Ordu*
- kodallanmak** : Kavga etmek istemek, kafa tutmak. *DS/4:2898 Bayadı -Ordu*
- koğ kaybet** : Çekiştirme, yerme, kötüleme, dedikodu. *DS/4:2901 Bayadı -Ordu*
- koğalamak** : Kovalamak *OAD:69*
- koğcu** : Dedikoducu, söz getirip götüreren, arkadan çekiştiren. *DS/4:2902 Kuz *Ünye, *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- koğşak** : Eskimiş, gevşemiş, yıkılmağa yüz tutmuş eşya, yapı. *DS/4:2597 Bayadı -Ordu*
- koğucu (I)** : Dedikoducu, söz getirip götüreren, arkadan çekiştiren. *DS/4:2902 *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- koğur (I)** : 1. Sarı ile siyah karışımı bir renk, koyu kumral, kestane rengi (öküz, inek için kullanılır). *DS/4:2903 *Ünye -Ordu*
- koğusa** : Öksürük. *DS/4:2904 *Ünye -Ordu*
- koğuz (II)** : 4. Yarıdan yukarı (sıvı için) : Bana bir bardak su ver fakat koğuz yap. *DS/4:2904 Tepeyibalâ -Ordu*
- koğuz** : Noksan *OAD:68*
- koğa** : Kova *OİYA:350*
- kohutmak** : Açmak. *DS/4:2905 *Ünye -Ordu*
- koka (I)** : Bataklıklarda yetişen ucu sivri saz. *DS/4:2905 Orman *Çarşamba - Ordu*
- kokak** : Kirli, pis, murdar, kokmuş. *DS/4:2905 Kuz *Akkuş -Ordu*

- kolan** : Yünden örülmüş kalın ip *OAD:68*
- kolarmak** : Birisine vurmak ya da bir şey atmak için kolları kaldırmak.
DS/4:2908 - Bayadı -Ordu
- kolçak (IV)** : İnce çubuktan örülmüş, yandan kulplu büyük sepet. *DS/4:2910*
Kuzköy *Akkuş, *Fatsa -Ordu, OAD:68
- kóle** : Hizmetkar *AA:144*
- kolot** : Ocak ya da tandırda pişirilen una yoğurt, yumurta ve yağ karıştırılarak yapılan ekmek, bir çeşit pide. *DS/4:2912 -Ordu*
- ķomali** : Saklambaç *OİYA:350*
- komsu (I)** : İki yüzlü, dalkavuk, boşboğaz, söz getirip götürten. *DS/4:2915*
*Perşembe -Ordu
- komutmak** : Harekete getirmek. *DS/4:2915 *Ulubey -Ordu*
- ķómür** : Kömür *AA:144*
- ķómüş** : Manda *AA:144*
- ķonsarva** : Konserve *OİYA:350*
- konur (I) -1** : Sarı ile siyah karışımı bir renk, koyu kumral, kestane rengi (öküz, inek için kullanılır). *DS/4:2904 *Ünye -Ordu*
- konuşuk (I)** : 1. Sözleşme, mukavele. *DS/4:2920 Bayadı -Ordu*
- konuşuk** : Sohbet etmek *OAD:68*
- konuz** : Kabın ağzına dek dolu olması, yarıyı geçmiş durumu. *DS/6:4567*
Ordu
- koor** : Hayvanların boyunlarına takılan küçük çan, çingirak. *DS/4:2918*
*Ulubey -Ordu
- kopça (I)** : Düğme. *DS/4:2921 Kuz *Akkuş, *Ünye, *Perşembe -Ordu OAD:68*

- ķóplü** : Köprü *AA:144*
- kopmak** : 1. Koşmak, hızlı gitmek. *DS/4:2922 Bayadı -Ordu*
- kopuz** : 2. Düz alanlarda görünmeyen oyuklar, çukurlar. *DS/4:2923 *Ulubey -Ordu*
- kopuz** : 3. Deniz kıyısındaki girinti, körfez. *DS/4:2923 *Ulubey -Ordu*
- kopuz** : Arazide görünmeye oyuk, girinti, körfez *OAD:68*
- kor (II)** : 1. Katır çanı. *DS/4:2923 Bayadı -Ordu*
- kora (II)** : 1. Anahtar. *DS/4:2923 Aziziye, Bayadı -Ordu*
- kora (IV)** : Bir parça, bir süre: Haydi çocuklar bir kora daha uyuyun. *DS/4:2924 *Ünye -Ordu*
- koralak** : Boş kafalı. *DS/4:2924 *Ünye -Ordu*
- korçil balığı** : İskorpit balığı *HROK: 233*
- kōrek** : Mısırın biçildikten sonra tarlada kalan sapı *AA:144*
- korgan** : Gözetleme delikleri olan sığınak. *DS/6:4567 Ordu*
- korkmak** : Ürünler sararmaya yüz tutmak. *DS/4:2926 Salman *Akkuş -Ordu*
- korkut (I)** : 1. Büyük dolu tanesi. *DS/4:2927 *Mesudiye -Ordu, OAD:68*
- ķórseķópelek** : Toprağı eşen bir sürüngen, köstebek *AA:144*
- koruk (IV)** : İçi boş (kabuklu meyveler için): Bu sene fındıklar koruk çıkıyor. *DS/4:2929 Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- kosat (I)** : Kesilen dalın ağaçta kalan bölümü. *DS/4:2931 -Ordu*
- ķósdere** : Baltayı bilemekte kullanılan yuvarlak büyük taş *AA:144*
- kosmak (II)** : Hotoz. *DS/4:2931 Çandır *Perşembe -Ordu*

- kostak (I)** : 1. Çalımlı, iyi giyinmiş, güzel yakışıklı. *DS/4:2932 Bayadı -Ordu*
- kostak (I)** : 2. Kendini beğenen, onurlu. *DS/4:2932 -Ordu*
- kostak (I)** : 3. Yiğit, kabadayı, yürekli. *DS/4:2933 Bayadı -Ordu*
- kostak (II)** : Çiftleşmeye istekli (koyun vb. hayvanlar). *DS/4:2932 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- koştil** : Patates *KİAT:343 OAD:68 DS/6:4568 Ordu ve köyleri*
- koşüre** : Baltayı bilemekte kullanılan yuvarlak büyük taş *AA:144*
- koşam** : İki elin yan yana gelmesiyle oluşan avuç: Beş koşam fasulye aldım.
DS/6:4568 Ordu
- koşam, kaşam** : Bir avuç dolusu *OAD:67*
- koşan (II)** : 2. Boyunduruğa bağlanarak hayvanlara sürüklenilerek çektirilen ağaç, odun vb. şeyler. *DS/4:2934 *Ünye -Ordu*
- koşan (II)** : Kesilmiş, budanmış ağaç gövdesi, tomruk. *DS/6:4568 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- koşan (IV)** : Kalınca halat. *DS/4:2934 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- koşan yolu** : Ormanlarda kesilmiş ağaçları taşımak için koşulmuş bir çift öküzün geçtiği yol. *DS/4:2934 *Ünye -Ordu*
- kot kafa** : Aylak, anlayışı kıt kişi *OAD:69*
- kot kafa** : Kalın kafalı, akılsız. *DS/4:2938 *Ulubey -Ordu*
- kotarmak (I)** : 1. Bir kaptan başka bir kaba yemek boşaltmak, yemeği kaplara dağıtmak. *DS/4:2937 Şıhlar *Ulubey -Ordu, OAD:69*
- kotmak (III)** : Kütük parçası. *DS/4:2938 Bayadı -Ordu*
- kotur (I)** : 2. Kel. *DS/4:2938 *Ulubey -Ordu*

- kovak (II)** : Saçtaki kepek. *DS/4:2916 Kuz *Ünye, *Akkuş -Ordu*
- kovalmak (I)** : Gururlanmak, övünmek. *DS/4:2900 Bayadı -Ordu*
- kovalmak** : Kendi kendini beğenmek, öğünmek *OAD:69*
- kovcu** : Dedikoducu, söz getirip götüreren, arkadan çekiştiren. *DS/4:2902 Bayadı -Ordu*
- kovuşturmak** : 2. Kendi işiyle uğraşmak. *DS/4:2941 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- kovuz (I)** : 1. Aralık, açıklık: Kapıyı kovuz bırak. *DS/4:2941 *Ünye -Ordu*
- kovuz (I)** : 2. Tam dolu olmayan: Testi dolu değil kovuz. *DS/4:2941 *Perşembe -Ordu*
- kovuz** : Aralık, açıklık *OAD:69*
- köy** : Köy *AA:144*
- koyak (I)** : 1. Bir ucu dağda son bulan kapalı boğaz, iki dağ, tepe arasındaki boşluk, vadi. *DS/4: 2942 Eskipazar -Ordu*
- koyak** : Kapalı vadi, boğaz *OAD:69*
- köygöçüren** : Bir yabancı bitki *AA:144*
- koyun gözü (I)** : 1. Papatya. *DS/4:2945 Salman Kuz *Akkuş -Ordu*
- koz** : Ceviz *OAD:68*
- köz** : Köz *AA:145*
- kozak (II)** : Ham meyve, olmamış meyve. *DS/4:2946 *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- kozak** : Olgunlaşmamış meyve *OAD:68*
- kozalak** : Çam meyvesi *OAD:68*
- köfrek** : Kendir sapı. *DS/4:2949 Bayadı, Durak -Ordu, OİYA:350*

- köğün** : Büyük sepet, küfe. *DS/4:2951 *Ünye -Ordu*
- köhrek** : Kendir sapı. *DS/4:2949 Burhanettin -Ordu*
- köken (V)** : Kalın kıldan ağaç üstüne yapılmış bir çeşit tuzak. *DS/4:2953 *Ünye -Ordu*
- köken (VI)** : Dip koçan. *DS/4:2953 -Ordu*
- köken** : Fındığın dal olmadan önceki hali *OAD:68*
- kökenlemek** : Fidan ya da asma çubuğu dikmek. *DS/6:4570 Ordu*
- köklem (I)** : 1. Başka yere dikilmek için, köküyle sökülen fidan. *DS/4:2953 Bayadı -Ordu*
- köklem (I)** : 2. Bağ çubuklarının toprağa gömüldükten ve kök saldıktan sonraki durumu. *DS/4:2953 Bayadı -Ordu*
- köklük (I)** : Tarla yapmak için ormanda yakılarak açılan yer. *DS/4:2954 -Ordu*
- kökrek (III)** : Kolayca ateş yakmakta kullanılan kabuğu soyulmuş ve içi boş bir çeşit ağaç parçası. *DS/4:2954 Danışman *Fatsa -Ordu*
- köllek** : Kapalı, işlemez, çıkmaz yol *KİAT:333*
- köm (I) -1** : Ağıl, davar ahır. *DS/4:2914 -Ordu ve köyleri*
- köm** : 1. Samanlık. *DS/6:4570 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- köm** : Koyun ağılı *OAD:68*
- köm** : Koyun ahır *OİYA:350*
- köme** : Küme, bir çeşit yiyecek *OAD:69*
- kömele (III)** : Bir şeyi saymadan, tartmadan, ölçmeden, göz kararıyla yapılan ayırma. *DS/4:2958 Kuz *Akkuş, Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- kömele** : Bir şeyi tartmadan ayırma *OAD:69*

- kömle, köme** : Ocak külünde pişirilmiş mayasız ekmek *OAD:69*
- kömüş** : Manda. *DS/4:2958 *Ulubey, *Ünye –Ordu, OAD:68*
- köp (I) -3** : Küreğin, baltanın sap takılan yeri. *DS/4:3041 Bahattin *Ulubey - Ordu*
- köpen (I)** : 8. Çocuk bezi, kundak bezi. *DS/4:2961 *Ulubey –Ordu*
- köplü** : Köprü *KİAT:333, OİYA:350, OAD:68*
- köpürük daşı** : Çok hafif, köpük gibi, süngere benzer, delikli taş. *DS/4:2962 *Ünye -Ordu*
- kör duman** : Sis, pus. *DS/4:2964 Kuz *Ünye -Ordu*
- körelmek (II)** : Bıçak, balta gibi şeylerin ağızlan kesmez olmak, körlenmek. *DS/4:2965 Bayadı -Ordu*
- köremez (I)** : 2. Ayrılanla pişmiş süt karıştırılarak yapılan yiyecek. *DS/4:2966 Salman *Akkuş -Ordu*
- körlemek (I)** : 1. Alay etmek, eğlenmek, taklit etmek. *DS/4:2967 Salman *Akkuş - Ordu*
- körlemek (I)** : 2. İnsanı sinirlendiren, kızdıran davranışta bulunmak. *DS/4:2967 Bayadı -Ordu*
- körükmek** : 2. Yılmak, pusmak, durgunlaşmak. *DS/4:2970 Salman *Akkuş -Ordu*
- körüktürmek** : 2. Yıldırımak, ürkütme, yürek gücünü sarsmak. *DS/4:2970 Salman *Akkuş -Ordu*
- kös** : Sokak kapısının arkasına takılan ağaç *OAD:69*
- köse (I) -2** : Ateş karıştırmaya yarayan bir ucu yanmış odun, tahta. *DS/4:2972 – Ordu*

- kösere (I)** : Kesici araçları bilemeye yarayan bir çeşit taş, bileği taşı. *DS/4:2979 Bayadı -Ordu*
- kösere** : Balta, girebi bileyleme aleti *OAD:65*
- köskü (II)** : Sokak kapısının arkasına vurulan ağaç dayak. *DS/4:2971 *Ünye - Ordu*
- kösmeklik** : Ahır penceresi *OİYA:350*
- kösmük (II)** : Sigara izmariti. *DS/4:2975 –Ordu, OİYA:350*
- kösmük (III)** : İşe yaramayacak kadar eskimiş aygıt, araç. *DS/4:2975 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- kösmük** : Sigara artığı, izmarit. *DS/6:4572 Ordu*
- kösmük** : Sigaranın bitmiş hali *OAD:65*
- kösnük (I)** : 1. Çiftleşmek isteyen at, eşek vb. hayvan. *DS/4:2976 Şerefiye -Ordu*
- köstek (III)** : 3. Köpekleri bağlamak için kullanılan ağaç, sopa. *DS/4:2977 Sarıca *Gölköy –Ordu*
- köstüre** : Bileği taşı *OİYA:350*
- köşe (II)** : Dört yönden her biri. *DS/4:2980 Bayadı -Ordu*
- kötmek (II)** : Bir çeşit arkasız sandalye, tabure. *DS/4: 2983 Kuz *Ünye –Ordu*
- köv** : Köy *KİAT:333, OAD:68*
- köz** : 1. İyice yanıp ateş durumuna gelmiş odun ya da kömür parçası, kor. *DS/4:2985 -Ordu*
- köz** : Tamamen yanmış odun ve kömürün kızılılaşmış hali *OAD:69*
- közkavranı** : Mangal. *DS/4:2987 -Ordu*
- közleme** : 1. Külbastı, ateşte pişirilen et. *DS/4:2986 Bayadı -Ordu*

- közleme** : 2. Ateş üstünde pişirilen sebze, meyve ve her şey. *DS/4:2986 Bayadı -Ordu*
- közlemek** : 1. Et, sebze, meyve, hamur vb. şeyleri ateşte pişirmek. *DS/4:2987 Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- kubarık** : Çalımlı, gururlu. *DS/4:2988 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kubarmak** : 1. Gururlanmak, böbürlenmek. *DS/4:2988 Bayadı, Kuz *Akkuş -Ordu*
- kubaşık** : 4. Bir çobanın baktığı, birbirine katılmış birkaç sürü. *DS/4:2988 Aybastı -Ordu*
- kubat** : Kaba, şişman, biçimsiz. *DS/4:2988 *Fatsa -Ordu*
- kubur (I)** : 1. Dolma tabanca, çakmalık tabanca. *DS/4:2989 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kubur** : Hela çukuru *OAD:69*
- kucca** : 1. Dokuma tezgâhlarında arış ipliklerini açıp kapayan tarak. *DS/4:3024 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- kucca** : Dokuma tezgâhlarında arış ipliklerini açıp kapayan tarak. *DS/4:3024 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- kudret** : İnsan gücü dışında meydana gelen tabii olay *OAD:69*
- kufa (II)** : 1. Ağaç su kabı, kova. *DS/4:2992 Bayadı -Ordu*
- kufa** : Kova *OAD:69*
- ķúffar** : Kafirler *AA:145*
- kuğuruk** : Baykuş. *DS/4:2992 Bolaman -Ordu*
- kúl** : Kül *AA:145*
- kulakçak** : Küpe. *DS/4:2995 *Ünye -Ordu*

- kulan** : Saban *OAD:69*
- kulaşık** : Birkaç kişiye ait koyun sürüsü *OAD:69*
- ķúllúķ armudu** : Bir armut çeşidi *AA:145*
- kulunlamak** : Hayvanlar doğurmak. *DS/4:3003 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kulunlu** : Karnında yavrusu olan at, eşek vb. hayvan. *DS/4:2999 Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- kulunnacı** : Karnında yavrusu olan at, eşek vb. hayvan. *DS/4:2999 Kuz *Akkuş – Ordu*
- kuman** : Güman, ümit *KİAT:333*
- kumanya** : 1. Kışın yenmek için alınan erzak. *DS/4:3000 *Perşembe -Ordu*
- kumbul** : 1. Çam, söğüt, çınar vb. ağaçların kabuğundan yapılan kap. *DS/4:3000 Bayadı -Ordu*
- kumbul** : 2. Çam, söğüt, çınar vb. ağaçların kabuğundaki sakız. *DS/4:3000 Bayadı -Ordu*
- kumul** : Yığın. *DS/4:3001 -Ordu*
- kumullamak** : Tepeleme doldurmak, yığmak. *DS/4:3001 -Ordu*
- kundak (I)** : 2. Tüfeğin namlu yatağı. *DS/4:3002 Bayadı -Ordu*
- kundak (II)** : Mısır koçanı. *DS/4:3002 Kuz *Akkuş -Ordu*
- ķúp** : Büyük toprak kap *AA:145*
- ķúpdüşdü** : Bir armut çeşidi *AA:145*
- kurada (I)** : İşe yaramaz, yıpranmış, eskimiş, bozulmuş eşya. *DS/4:3005 Bayadı -Ordu*

- kurada (II)** : 1. Gelişmemiş, zayıf, cılız (insan ve hayvan). *DS/4:3005 *Ulubey - Ordu*
- kuramak (I)** : Taşınmaz mal, mülk. *DS/4:3005 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- kurdalamak** : Karıştırmak, dokunmak, yoklamak. *DS/4:3007 Salman *Akkuş -Ordu*
- kurdanmak** : 1. Kıvrınmak, oynamak, kımıldamak. *DS/4:3007 Bayadı –Ordu*
- kürek** : Kürek *AA:145*
- kurk olmak** : Tavuk kuluçka olmak. *DS/4:3009 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kurnaç** : Kurnaz. *DS/4:3010 *Ünye -Ordu*
- kurtlu** : 2. Kurnaz. *DS/4:3011 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- kurumlu** : Kendini beğenmiş kişi *OAD:69*
- kurunaz** : Kuru, zayıf, cılız. *DS/4:3008 Bayadı -Ordu*
- kurut** : Suyu alınmış süttten yoğurt, süzme *OAD:69*
- kurutgan** : Kramp girmesi *OAD:69*
- kuruvaz** : Kuru, zayıf, cılız. *DS/4:3008 Salman *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- kuruyel** : Romatizma. *DS/4:3014 Bayadı -Ordu*
- küsgü** : Kalın sopa *AA:145*
- kuskus** : Evde yapılan makarna *OAD:69*
- kút** : Kötürüm topal *AA:145*
- kutan (I)** : 2. Saban. *DS/4:3018 -Ordu*
- kuvak** : Saçtaki kepek. *DS/4:2916 Bayadı –Ordu, OAD:69*
- kuytak** : Çukur, kuytu yer. *DS/4:3022 Bayadı -Ordu*

- kuytal** : Çukur, kuytu yer. *DS/4:3022 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kuz** : Fazla güneş görmeyen yer *OAD:69*
- kübületmek** : Kuvvetli vurmak. *DS/4:3024 –Ordu*
- küccük** : Küçük *KİAT:333*
- kücü (I)** : 1. Dokuma tezgâhlarında arış ipliklerini açıp kapayan tarak. *DS/4:3024 Sayaca *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- kücük (I)** : Şubat ayı. *DS/4:3025 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kücümek** : Tezgâhta halı, kilim, kumaş vb. dokurken çözgü ipliklerini gücü ağacına bağlamak. *DS/4:3025 Bayadı -Ordu*
- küçen** : Köpek yavrusu. *DS/4:2990 Salman *Akkuş -Ordu*
- küçü** : Dokuma tezgâhlarında arış ipliklerini açıp kapayan tarak. *DS/4:3024 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- küdelemek** : Karışık olan sıvıyı süzmek. *DS/4:3026 *Ünye -Ordu*
- küdür** : Mısır unundan yapılmış küçük bazlama. *DS/4:3026 *Ulubey –Ordu, OAD:69*
- küflü** : (mec.) Yaşlı, eski *OİYA:350*
- küfü** : Korkunç, kocamış. *DS/4: 3026 *Ulubey -Ordu*
- küldürküp** : 1. Ansızın, birdenbire (düşme, yuvarlanma için). *DS/4: 3028 Bolaman -Ordu*
- külek (I)** : Tahta kova. *DS/4: 3029 Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- külek** : Ağaçtan yapılan kap *OAD:69*
- külek** : Tahtadan su kabı *KİAT:333*

- külkedisi** : Vücudun ağrıyan, acıyan, şişen kısmına sarmak için küle sokulmuş ıslak bez: Ali ağaçtan düşmüş, koluna hemen külkedisi saralım.
DS/4:3030 Danışman *Fatsa -Ordu
- küllük kirişi** : Ahşap yapılarda binanın bütün yükünü çeken orta direk. *DS/4: 3032 Danışman *Fatsa -Ordu*
- kültek** : Toprak ya da ağaçtan yapılmış su, yağ kabı. *DS/4:3023 Kaleyaka *Perşembe, Bayadı -Ordu*
- kültöken** : Kadın, eş. *DS/4:3028 *Ulubey -Ordu*
- külük (IV)** : Taşçı çekici, balyoz. *DS/4:3023 Salman *Akkuş -Ordu*
- külür (III)** : Bezelye. *DS/4:3034 Şıhlar *Ulubey -Ordu OAD:69*
- küman** : Ümit *OAD:69*
- kümele** : İçine ot konulan kulübe, barınak. *DS/4:3000 -Ordu*
- kündelemek** : Hastalık bütün vücudu sarmak. *DS/4:3038 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- künt (III)** : Değirmen çarkı. *DS/4:3040 -Ordu*
- künt olmak** : Uyuşuk olmak. *DS/4:3040 *Ünye -Ordu*
- künt** : Değirmen çarkı kepeçlerinin dizildiği ağaç *OAD:69*
- küpe (IV)** : 1. Kulak memesi. *DS/4:3041 Bayadı -Ordu*
- küpen (II)** : Beşiğin içine konulan yatak, şilte. *DS/4: 3042 -Ordu, OAD:69*
- küplengi** : Küreğin, baltanın sap takılan yeri. *DS/4: 3041 Bayadı -Ordu*
- küplentü** : Küreğin, baltanın sap takılan yeri. *DS/4: 3041 Şıhlar, *Ulubey -Ordu*
- küplevü** : Küreğin, baltanın sap takılan yeri. *DS/4: 3041 -Ordu*
- küpü** : Balta ve keserin kesmeyen kalın yanı. *DS/4:3043 -Ordu*
- küpüç (I)** : Kısa boylu, şişman (kimse). *DS/4:3043 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*

- küpüç** : Balta, girebi sapı *OAD:69*
- küpülemek** : Atıp vurmak: Şu köpeğe bir taş küpület. *DS/4:3043 Bolaman, Yalıköy -Ordu*
- küpülü** : Kazmanın bir nevi *KIAT:333*
- kürelemek** : 3. Birisini ya da hayvanı taşıyarak kovalamak, uzaklaştırmak. *DS/4:3045 Bayadı -Ordu*
- küren (II)** : Hayvan sürüsü. *DS/4:3045 *Fatsa -Ordu*
- kürenlemek** : 2. Pirinç, şeker, mısır vb. şeyleri kürekle ya da avuçla almak. *DS/4:3046 *Bayadı -Ordu*
- kürenlemek** : Üstünü örtmek *OAD:66*
- kürküt (I)** : Kükürt. *DS/4:3046 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- kürlük** : Kar yığını, kuytu yerlerde kalan kar yığını *OAD:69*
- kürtük (I)** : 1. Kuytu yerlere toplanmış kar ya da kum yığını. *DS/4: 3047*Akkuş, Kuz *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu, OİYA:350*
- kürtünnü** : Alevi. *DS/4:3048 Kuz *Ünye -Ordu*
- kürük (I)** : 2. At yavrusu. *DS/4:3049 Kuz *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- kürük** : Atın tayı *OAD:69*
- kürül** : Yaban bezelyesi. *DS/4:3049 Arpaköy -Ordu*
- kürümek** : Kar, çamur, toprak vb. şeyleri kürekle sıyırarak atmak. *DS/4: 3049 Bayadı -Ordu*
- kürüz (I) -2** : Küçük kulaklı koyun, keçi. *DS/4:3049 Akpınar -Ordu*
- kürüz** : Ufak kulaklı sığır *OAD:69*
- küsek (I)** : Sık sık ve çabuk küsen kimse. *DS/4:3050 Salman *Akkuş -Ordu*

- küskü (I)** : 1. Taş kaldırmakta kullanılan uzun demir çubuk ya da ağaç, basit kaldıraç. *DS/4:3051 Kuz *Akkuş -Ordu*
- küskü** : Sakarca çıkarmak için kullanılan sivri odun *OAD:66*
- küsü tutmak** : Dargınlığı sürdürmek. *DS/4:3052 Salman *Akkuş -Ordu*
- küsük (I)** : 3. Çürümeye yüz tutmuş şey. *DS/4:3052 Bayadı -Ordu*
- kütedek** : Küt diye ses çıkararak *OİYA:350*
- kütlez** : Kısa boylu, şişman, bodur. *DS/4:3054 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*
- kütmek** : 1. Ağaç kökü, kütük:İnce odunları kütmek üzerinde kırdım. *DS/4:3055 Şeyhler *Ulubey, *Fatsa, Kuz *Akkuş -Ordu*
- kütmek** : 2. Üç, dört bacaklı tabure. *DS/4:3055 *Fatsa, Kuz *Akkuş -Ordu*
- kütmen** : Sandalye: Marangoz bir kütmen yaptı. *DS/4:3055 *Ünye -Ordu, OAD:69*
- kütük (I)** : Makara: Kütük tükendi. *DS/4:3056 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kütük ipliği** : Makara. *DS/4:3056 Kuz *Akkuş -Ordu*
- kütür (I)** : Küçük saç ekmeği. *DS/4:3056 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- L**
- lağap** : Lakap *OAD:70*
- lalalamak** : Alay etmek, birinin yaptıklarını yineleyerek eğlenmek. *DS/4:3062 *Ünye -Ordu*
- lalalamak** : Alay etmek, taklidini yapmak *OAD:70*
- lalaş, lâlaş** : 1. Ağırkanlı, uyuşuk (kimse). *DS/4:3062 Salman *Akkuş -Ordu*
- lalaş, lâlaş** : 3. Peltek konuşan, sözü anlaşılamayan. *DS/4:3062 Salman *Akkuş, Bayadı -Ordu*

- lan** : Ey, ulan anlamında kabaca seslenme ünlemi. *DS/4:3063 *Akkuş - Ordu*
- lango** : Hamalların yük taşıdıkları ip. *DS/4:3064 -Ordu*
- lar** : Tuzu fazla peynir *OAD:70*
- laşk** : Aldırış etme, boş verme *OAD:70*
- lavaş** : Bir nevi pide hamuru *OAD:70*
- lāvolmaḥ** : Lağvolmak, kaldırmak *AA:145*
- lavum** : Dinamitv *OİYA:350*
- lavut (II) -3** : Kayığın suyunu atmak için kullanılan tahtadan yapılmış kürek. *DS/4:3068 Sayaca -Ordu*
- lazımlık** : Büyük abdeste ait oturak *OAD:70*
- lazut** : Mısır *OAD:70*
- leçer** : Reçel *KİAT:334, OİYA:350, OAD:70*
- lefa** : Levha *OAD:70*
- lehen -2** : Karavana denilen yemek kabı. *DS/4:3071 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- lem** : Islak *OİYA:350*
- lem** : Nem *OAD:70*
- lenger** : Geniş, bakır sahan *OAD:70*
- lev olmak** : Sona erdirilmek, zamansız bitirilmek *OİYA:350*
- leva** : Kayıkta içeriye dolan suyu akıtmaya yarayan delik : Hasan levayı kapa. *DS/4:3075 *Perşembe -Ordu*
- lığ** : Selin, akarsuyun getirdiği ince çamur, tortu, birikinti. *DS/4:3076 Bayadı, *Perşembe -Ordu, OAD:70*

- lığlamak (I)** : 1. Sel, akarsu ince çamur, birikinti getirip yığmak. *DS/4:3077 Bayadı, Şihlar *Ulubey, Danışman *Fatsa -Ordu*
- lızgar** : Kazma. *DS/4:3079 *Ünye -Ordu*
- likmen** : Tenekeden yapılmış idare lambası, kandil. *DS/4:3080 *Perşembe - Ordu*
- likonta** : Lokanta *KİAT:334*
- lılamağ** : Dibe çökmek, oturmak *AA:145*
- ling (II)** : Kendir dövmeğe yarayan ve su ile dönen dolap. *DS/4:3081 Durak - Ordu*
- link (I)** : 4. Kendir dövmeğe yarayan ve su ile dönen dolap. *DS/4:3081 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- lire** : Lira *OİYA:350*
- livirden** : Tespih tanesi gibi siyah meyvesi olan, fena kokulu, acı bir ot. *DS/4:3082 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- lobiya** : Fasulye (kur) yemeği *OAD:70*
- loğusa** : Lohusa kadın, doğum sonrasında. *OAD:70*
- loğanta** : Lokanta *AA:145*
- loğum** : Lokum *AA:145*
- lóđ** : Ağır, çamur *AA:145*
- lokum** : 3. Lokma tatlısı. *DS/4:3085 *Ünye -Ordu*
- loğunta** : Lokanta *OİYA:350*
- lóđús** : Lüks lambası *AA:145*
- lom sözlü** : Sözüünü, konuşmasını bilmeyen. *DS/4:3087 Bayadı -Ordu*

- longaş, löngöz** : Denizlerde derin çukurlar *OAD:70*
- loş (III)** : Çok yaş, sırlıklam. *DS/4:3089 Bayadı -Ordu*
- löbet** : Nöbet *OİYA:350, AA:145*
- löbet** : Nöbet, sara *OAD:70*
- löbüt (I)** : Islak. *DS/4:3090 Buhari, Bolaman -Ordu*
- löç olmak** : Çok ıslanmak, sırlıklam olmak. *DS/4:3082 -Ordu*
- löküs** : Lüks *OAD:70, OİYA:350*
- löngöz** : 2. Deniz ya da nehirlerdeki derin kuyular, su çevirisi. *DS/4:3093*
* *Buharı -Ordu*
- löp (III)** : Kemiksiz et. *DS/4:3093 -Ordu*
- löp** : Lakap *OİYA:350*
- löslöbüt** : Sırlıklam *OİYA:350*
- löş (I)** : 5. Pis. *DS/4:3094 Bayadı -Ordu*
- löş (III)** : 1. Çürümüş. *DS/4:3094 *Akkuş -Ordu*
- löş** : Islak *OİYA:350*
- luğ** : Selin, akarsuyun getirdiği ince çamur, tortu, birikinti. *DS/4:3077*
Danışman *Fatsa -Ordu
- lülük (III)** : Çocuğun erkeklik organı. *DS/4:3095 *Ulubey -Ordu*
- lüver** : Tabanca. *DS/4:3097 *Ünye -Ordu*
- M**
- ma** : Kuvvetlendirme edatı *AA:145*
- maara** : Mağara *OAD:71*

- maaza** : Mağaza *OAD:71*
- mābbet** : Muhabbet *OİYA:351*
- mābelle** : Nikah *OİYA:351*
- mada (I)** : 2. Yemek yeme isteği. *DS/4:3101 *Ünye, *Perşembe köyleri -Ordu*
- mada** : İştah *OAD:71*
- madası şakıramak** : Cinsel istek duymak. *DS/4: 3102 *Ünye -Ordu*
- madımak** : İlkbaharda kırlarda yetişen, ufak, yeşil yapraklı, ıspanak gibi yenilen bir ot. *DS/4:3102 Burhanettin -Ordu*
- madıranmak** : Birine kızıp kendi kendine söylenmek. *DS/4:3102 *Ünye -Ordu*
- madırdamak** : Çok söylenmek, dırdır etmek. *DS/4:3102 Bayadı -Ordu*
- madoş** : Gururlu, kibirli. *DS/4:3103 Bayadı -Ordu*
- maf olmak** : Onulmaz duruma gelmek, yok olmak. *DS/4:3103 Bayadı -Ordu*
- maf** : Duygusuz, aptal. *DS/4:3103 Faldaca *Mesudiye –Ordu, OAD:71*
- mafızer** : Mavzer *KİAT:334*
- mağgeme** : Mahkeme *AA:145*
- mağgemelik** : Mahkemelik *AA:145*
- mağarmak** : Sığır bağırmak, böğürmek. *DS/4:3125 *Akkuş -Ordu*
- mağlakta kalmak** : Boş, sahipsiz kalmak. *DS/4:3104 Sarıca *Gölköy –Ordu*
- mahdap** : Matkap *AA:145*
- mahle** : Mahalle *OAD:71*
- mählem** : Merhem *KİAT:335*

- maḥna** : Bahane *OİYA:351*
- mahsen** : Mahzen *OAD:71*
- mahşar** : Kalabalık *AA:145*
- maḫana** : Makarna *OİYA:351*
- makas bağı** : Çatılara eğik olarak konulan direk. *DS/4:3108 *Ulubey –Ordu*
- makat** : Sedir, bir nevi divan *OAD:71*
- maḫsus** : Kasıtlı olarak *OİYA:351*
- maksus** : Mahsus, yalandan *OAD:71*
- mal** : Hayvan (inek ve manda için) *OAD:71, OİYA:351*
- mal** : Kara davar *KİAT:334*
- malak (I)** : 2. Manda yavrusu. *DS/4:3109 Kuz *Akkuş -Ordu*
- malamat (III)** : Kötü, bulaşık (iş için). *DS/4:3111 *Ünye -Ordu*
- malamat** : Bulaşık adam *OAD:71*
- males** : Bir çeşit un çorbası *OAD:71*
- mam** : Çocukların oynadığı kaydırak oyunu. *DS/4:3115 *Fatsa -Ordu*
- mamaç** : Şişman. *DS/4:3115 Bayadı -Ordu*
- mamuh (I)** : Güzel (küçük çocuklar için). *DS/4:3117 *Akkuş -Ordu*
- mamur** : Memur *KİAT:334, OAD:71*
- mamut** : Mahmut *OİYA:351*
- manca manca oynamak** : Çocuklar aralarında yemek yaparak oynamak. *DS/4:3118 *Ünye -Ordu*

- mandal** : Ağaçtan kapı sürgüsü *OAD:71*
- mandurus** : Maydanoz. *DS/4:3122 -Ordu köyleri*
- mangır olmak** : Zengin olmak. *DS/4:3123 Salman Akkuş -Ordu*
- mango** : Sobe *OİYA:351*
- mani mani -1** : Azar azar, yavaş yavaş, bazı bazı. *DS/4: 3124 *Ünye -Ordu*
- mani mani** : Azar azar, yavaş yavaş *OAD:71*
- mantar (III)** : Çürük. *DS/4:3126 Bayadı -Ordu*
- manuklamak** : İvmek. *DS/4:3127 *Ünye -Ordu*
- manya (III)** : Çocuk oyunlarında sonuca varma ya da oyunun bir bölümünü kazanma. *DS/4:3127 *Ünye -Ordu*
- mapis** : Mahpus *AA:145*
- mapus** : Hapis yatan *OAD:71*
- mapus** : Mahpus *KİAT:334*
- mar** : Var (kendisinden önce gelen kelime sonu -m ile bittiği zaman) *KİAT:334*
- māra** : Mağara *KİAT:334, OİYA:351*
- marabacı** : Hamamda çalışan ortakçı işçi *OAD:71*
- marabacı** : Ortakçı, işçi *KİAT:334*
- maran suyu** : Bulaşık suyu. *DS/4:3128 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- maran** : Ev içinde kullanılmayan eşyaların konulduğu bölüm *OİYA:351*
- maransuyu** : Bulaşık suyu *OAD:71*
- mardallı** : İri kemikli, iri yapılı insan ya da hayvan. *DS/4:3129 Bayadı -Ordu*

- mareslemek** : Ot ve bitkilerin yaprakları solmak. *DS/4:3129 -Ordu*
- marezlemek** : Ot nevi bitkilerin yapraklarının solması *OAD:71*
- marħa** : Marka *AA:145*
- martal** : Hafif deli, yarı akıllı *OAD:71*
- martaval** : Yalan söz *OAD:71*
- martufal** : Boş, yalan yanlış sözler. *DS/4:3131 Salman *Akkuş -Ordu*
- martuval** : 1. Boş, yalan yanlış sözler. *DS/4:3131 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mārumiyet** : Mahrumiyet *OİYA:351*
- maruslamak** : Solmak: Fasulyeler kuraktan marusladı. *DS/4:3131 *Perşembe köyleri -Ordu*
- masarîf** : Masraf *OİYA:351*
- masıraf** : Masraf *AA:145*
- maslahat** : Önemli iş *OAD:71*
- masra (I)** : 2. Hıyarın küçüğü. *DS/4:3133 Kuz *Akkuş -Ordu*
- masteli** : 1. Hayvanların yal yedikleri kap. *DS/6:4589 *Perşembe Ordu*
- masteli** : 2. Tahta kova, külek. *DS/6:4589 *Perşembe Ordu*
- mastili -1** : Hayvanların yal yedikleri kap. *DS/6:4589 Ordu ve köyleri*
- mastili -2** : Tahta kova, külek. *DS/6:4589 Ordu ve köyleri*
- mâsumamak** : Adam yerine koymamak, önem vermemek. *DS/4:3127 *Fatsa -Ordu*
- masunmamak** : Önemsememek *OAD:71*
- maşraba** : Kulplu su kabı *OAD:71*

- matrak** : Alay *OAD:71*
- mavraşkil** : Kefale benzer, yassı, pullu bir çeşit balık. *DS/4: 3138 -Ordu*
- mavuk** : 3. Bunak. *DS/4:3139 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mavuklamak -1** : Çiftleşmek isteyen kedi bağırarak, miyavlamak. *DS/4:3138 Bayadı -Ordu*
- mavuna** : Yük taşımaya yarayan büyük kayık *OAD:71*
- maya (I)** : 6. Buhur deveyle adi devenin birleşmesinden doğan uzun tüylü dişi deve. *DS/4:3140 -Ordu*
- maya (IV)** : 1. Başparmağın altındaki etli kısım. *DS/4:3140 Bayadı -Ordu*
- maya** : Yoğurt *OAD:71 OİYA:351*
- mayalık (I)** : Damızlık hayvan. *DS/4:3140 Bayadı, Sarıca *Gölköy, Kuz *Akkuş -Ordu*
- maymaynımak** : Alıklaşmak. *DS/4:3143 *Ünye -Ordu*
- mayna (II)** : 2. Oyunda ebenin beklediği yere ayak basma. *DS/4:3144 *Perşembe köyleri -Ordu*
- māza** : Mağaza *AA:145*
- maza** : Öküz arabası *OİYA:351*
- mazak (II)** : Şakacı, neşeli (kimse). *DS/4:3144 Bayadı, Salman *Akkuş -Ordu*
- mazağ** : Komik kimse *KİAT:335*
- mazak** : Komik *OAD:71*
- mazı (I)** : 1. Kağnı ve arabalarda iki tekerleği birbirine bağlayan, kalın ağaç dingil. *DS/4:3145 *Akkuş, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mazmata** : Mazbata *KİAT:335, OAD:71*

- mazu (I) -1** : Kağnı ve arabalarda iki tekerleği birbirine bağlayan, kalın ağaç dingil.
DS/4:3145 Salman *Akkuş -Ordu
- me (I)** : 1. Al, buyur. *DS/4:3147 Kaleyaka *Perşembe, *Ünye, Kuz *Akkuş -Ordu, AA:145*
- me (II)** : İşte. *DS/4: 3098 - *Ünye, Kuz *Akkuş -Ordu*
- me** : Al, işte *OAD:72*
- mecmuri** : Mecburi *KİAT:335*
- mecmuri** : Zorunlu olan, mecburen *OAD:72*
- meel** : Çapa. *DS/6:4591 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- meer** : Meğer *OİYA:351, AA:145*
- mefā** : Vefa *OİYA:351, OAD:72*
- mefāt etmek** : Ölmek *OİYA:351*
- mefāt** : Fayda, yarar *OİYA:351*
- mefat** : Vefat *KİAT:335*
- megel** : Kazma. *DS/4: 3151 Burhanettin -Ordu*
- megil -1** : Kazma. *DS/4: 3151 Burhanettin -Ordu*
- meğel (I)** : 1. Kazma. *DS/4:3151 *Fatsa -Ordu*
- meğel (I)** : Tek ağızlı küçük kazma, çapa. *DS/6:4591 Yolhan *Akkuş Ordu*
- meğelsimek** : Değer vermek, önem vermek, önemli saymak. *DS/4:3105 *Ünye - Ordu*
- meğil -1** : Kazma. *DS/4: 3151 Kuz *Akkuş -Ordu*
- meğil -2** : Çapa. *DS/4: 3151 Kuz *Akkuş -Ordu*

- meğillemek** : Toprağı çapa ile kabartmak, otlarını temizlemek. *DS/4: 3151 Kuz *Akkuş -Ordu*
- meğsimek** : Beğenmek *OAD:72*
- meh -1** : Al, buyur. *DS/4:3147 *Perşembe -Ordu*
- meh -2** : İşte. *DS/4: 3098 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mehcúp etmek** : Üzmek *AA:146*
- mehek (I)** : Hastalık, sakatlık. *DS/4:3152 *Ünye -Ordu*
- mehek (II)** : Eğreti. *DS/4:3152 *Ünye -Ordu*
- mehel** : Uygun *OAD:73*
- mehle (I)** : Mahalle. *DS/4:3152 Kuz *Akkuş -Ordu*
- mehni** : Hayvan yemliğı. *DS/4:3153 Karakuş Ünye –Ordu*
- mejbur** : Mecbur *OİYA:351, AA:146*
- mejburet** : Mecburiyet *OİYA:351*
- mejlis** : Meclis *OİYA:351*
- meker** : Meğer *KİAT:335*
- mektep** : Mektep, okul *AA:146*
- mektip** : Mektup *KİAT:335*
- mel** : Çapa. *DS/4: 3151 Karakuş *Ünye -Ordu*
- mele (III)** : Köpeğın yaşı: Bizim köpek yedi melesinde. *DS/4:3155 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- melemez (I)** : 1. Beceriksiz, tembel. *DS/4:3156 Kuz *Ünye, Salman *Akkuş, Sarıca *Gölköy -Ordu*

- melemsük** : Cılız, zayıf. *DS/4: 3156 Bayadı *Ünye –Ordu OAD:72*
- meleşük** : Bulaşık, kötü. *DS/4:3156 *Ünye -Ordu*
- meleşük** : Fena, bulaşık *OAD:72*
- melen (I)** : Balık sürüsü. *DS/4:3156 *Fatsa -Ordu*
- meler** : Balıkların bir araya toplandığı yer *OAD:72*
- meles (I)** : Köpeğin yaşı: Benim köpek iki melesinde. *DS/4:3157 Salman, Kuz *Akkuş -Ordu*
- meles (II)** : Köpek bağlamak için ağaçtan yapılmış, zincir ödevini gören bir araç. *DS/4: 3157 Kuz *Akkuş -Ordu*
- meleşmek** : Yalvarmak. *DS/4: 3157 *Ulubey -Ordu*
- melevcen** : Eflâton renginde küçük çiçekler açan, tesbih tanesi büyüklüğündeki meyveleri kırmızı, yapraklarından dolma, ince dallarından yumurta ile kavruarak yemek yapılan dikenli bir ot. *DS/4: 3157 *Ünye -Ordu*
- meleviçen** : Eflâton renginde küçük çiçekler açan, tesbih tanesi büyüklüğündeki meyveleri kırmızı, yapraklarından dolma, ince dallarından yumurta ile kavruarak yemek yapılan dikenli bir ot. *DS/4: 3157 *Ünye –Ordu*
- melmeket** : Memleket *KİAT:335, OİYA:351, AA:146*
- melocan** : Eflâton renginde küçük çiçekler açan, tesbih tanesi büyüklüğündeki meyveleri kırmızı, yapraklarından dolma, ince dallarından yumurta ile kavruarak yemek yapılan dikenli bir ot. *DS/4:3157 *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- melocan** : Diken ucu bitkisi *OAD:73*
- melövcan** : Eflâton renginde küçük çiçekler açan, teşbih tanesi büyüklüğündeki meyveleri kırmızı, yapraklarından dolma, ince dallarından yumurta ile

- kavrularak yemek yapılan dikenli bir ot. *DS/4:3157 Şihlar *Ulubey - Ordu*
- melucan** : Diken sürgünü *OİYA:351*
- melucan** : Tabiatı yetişen yenilen bitki *OAD:72*
- mēmed** : Mehmet *OİYA:351*
- memesük (I)** : Sıkılğan, utangaç. *DS/4:3160 Sarıca *Gölköy, Salman *Akkuş -Ordu*
- memesük (II)** : Rengi soluk eşya. *DS/4:3160 Salman *Akkuş -Ordu*
- memmed** : Mehmet *AA:146*
- memmet** : Mehmet *KİAT:335*
- memük (III)** : Kendir liflerinden yapılmış bağ, çile. *DS/4:3160 Karakuş, Saylan *Ünye -Ordu*
- memük** : Kendir ipliğinden yapılmış kelep, bağ *OAD:72*
- mençük** : Kısa boylu, çirkin. *DS/4:3161 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- mençük, mevçük** : Kısa boylu, yakışsız kişi *OAD:72*
- mendek (IV)** : 2. İlbaharda kırlarda kendiliğinden biten, ısırgana benzer, çorbası yapılan yabancı bir ot. *DS/4:3161 *Ulubey *Ünye, -Ordu*
- mendek** : Sırgana benzer bir ot *OAD:72*
- mendurus** : Maydanoz *OİYA:351*
- mene (I)** : Çocuk oyunlarında kale olarak kazılan çukur. *DS/4:3161 Bayadı - Ordu*
- mene (II)** : Köpeğin yaşı. *DS/4:3161 Bayadı -Ordu*
- menevşe** : Menekşe. *DS/4:3163 Salman *Akkuş -Ordu*

mengül (III) -1 : Büyükbaş hayvanları bağlamak için ağaçtan yapılmış "u" biçimindeki halka. *DS/4:3164 Sarıca *Gölköy -Ordu*

mengül (III) -2 : Köpeklerin boynuna takılan, diken gibi demirden yapılmış tasma. *DS/4:3165 Sayca -Ordu*

mengül, mengürt : Davarların boğazına takılan kayış halka *OAD:72*

mengürt : Büyükbaş hayvanları bağlamak için ağaçtan yapılmış "u" biçimindeki halka. *DS/4:3164 Bayadı -Ordu*

menizi : Ayran kesiği, bir çeşit peynir *OAD:72*

meşur : Meşhur *KİAT:335*

menük (IV) : Kendir liflerinden yapılmış çile. *DS/4:3166 Bayadı, Salman *Akkuş -Ordu*

menüşhane : Hela *OAD:71*

merak : Ahır *OİYA:351*

merçem : Perçem *KİAT:335*

merdimen : Merdiven *AA:146*

merdümen : Merdiven *OİYA:351*

mere (IV) : Köpeğin yaşı. *DS/4:3168 -Ordu, OAD:72*

merek (I) : 3. Samanlık. *DS/4:3168 Hisarcık, *Mesudiye -Ordu*

merek : Ot yığmaya mahsus çubuktan yapılmış mahel *KİAT:335*

merek : Saman veya ot konulan yer *OAD:72*

mereslemek (II) : Solmak (meyve yaprağı). *DS/4:3169 Bayadı -Ordu*

merevcen : Sürgünlerinden yemek yapılan dikenli bir çeşit yabancı bitki. *DS/6:4594 Ordu*

- merikmen** : Merdiven. *DS/4:3170 –Ordu, OAD:72*
- merşinnemek** : Meşin çekmek, deriyle kaplamak *OİYA:351*
- mes** : Mest *KİAT:335*
- mes** : Mest, ayağa giyilen bir çeşit ayakkabı *OAD:72*
- mesel** : İbret alınacak söz *OAD:72*
- mesevu** : Dedikodu. *DS/4:3172 *Gölköy -Ordu*
- mesevü** : Dedikodu. *DS/4: 3172 *Taşova, Kuz *Akkuş -Ordu*
- mesimek** : Değer vermek, önem vermek, önemli saymak. *DS/4:3105 Mahmutören -Ordu*
- mēsimek** : Ciddiye almak *AA:146*
- mesö** : Dedikodu. *DS/4: 3172 Karakuş *Ünye –Ordu, OİYA:351, AA:146*
- metrō** : Metre *AA:146*
- metruke** : Sahipsiz olduğu için köy halkının kullandığı ortak arazi *OAD:72*
- metürü** : Metre *OİYA:351*
- mevlücan** : Yemeği yapılan bir dikenin ucu, yabancı sebze. *DS/4:3171 Akpınar – Ordu*
- mevşur** : Meşhur *OAD:72*
- meşdanlatmak** : Meydana çıkarmak *KİAT:335*
- meysimek** : Değer vermek, önem vermek, önemli saymak. *DS/4:3105 *Gölköy - Ordu*
- mezallık** : Mezarlık *OAD:71*
- mezallik** : Mezarlık *KİAT:335*

- mezar** : Mezar *KİAT:335*
- mezecü** : Dedikoducu *OAD:72*
- mezellemek** : Taklit etmek *OİYA:351*
- mezellenmek** : Alay etmek *OAD:71*
- mezellik** : Mezarlık *AA:146*
- mezer** : Mezar *KİAT:335, OİYA:351, AA:146, OAD:71*
- mıcık (I)** : 1. Küçük, ufak tefek (kimse). *DS/4:3178 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mıcırık (I)** : 1. Beceriksiz, sünepe. *DS/4:3178 *Perşembe köyleri -Ordu*
- mıdara (III)** : Kötü, işe yaramaz, güçsüz, çürük. *DS/4:3179 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*
- mıdıranmak** : Kendi kendine söylenmek mırıldanmak. *DS/4:3180 *Perşembe köyleri -Ordu*
- mıdırık** : Geveze. *DS/6:4596 *Perşembe Ordu*
- mıhđdar** : Muhtar *AA:146*
- mık (I)** : Çivi. *DS/4:3183 Kuz *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu, OİYA:351*
- mık** : Çivi, mih *OAD:72*
- mığdar** : Muhtar *KİAT:335*
- mıkır** : Cimri, açgözlü. *DS/4:3183 Danışman *Fatsa, Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*
- mıncık (III)** : Kedi yavrusu. *DS/4:318 *Ünye -Ordu*
- mıngıldüşük** : Neşesiz, düşünceli kimse. *DS/4:3186 Salman *Akkuş -Ordu*
- mınkıl** : Neşesiz, kendini bırakmış (kimse). *DS/4:3186 Sarıca *Gölköy -Ordu*

- mıntığa** : Mintika AA:146
- mır mır etmek** : Dır dır etmek, gevezelik etmek. DS/4:3189 *Perşembe köyleri -Ordu
- mırık (III)** : 1. Zayıf, cılız, hastalıklı. DS/4:3187 Salman *Akkuş -Ordu
- mırıklamak (I)** : Zayıflamak. DS/4:3188 Salman *Akkuş -Ordu
- mırıl (I)** : İyi olmayan, işe yaramayan. DS/4:3188 Saylan *Ünye -Ordu
- mırıl (II)** : Kof ceviz, içi boş mısır. DS/4:3188 Saylan *Ünye -Ordu
- mırışmak (I)** : Olgunlaşmak : İncirler mırışmış. DS/4:3189 *Perşembe köyleri - Ordu
- mırt mırt etmek** : 1. Kendi kendine söylenip durmak. DS/4:3190 Salman *Akkuş – Ordu
- mısdafa** : Mustafa KIAT:335
- mısıl** : İçi olmamış kof ceviz, dolmamış mısır OAD:72
- mıskıç** : Cimri. DS/4:3191 Bayadı -Ordu OAD:72
- mıskıç** : Hasis, cimri OAD:72
- mısmıl (III)** : 2. Eti yenilebilen, murdar olmayan (hayvan için). DS/4:3192 Sarıca *Gölköy -Ordu OİYA:351
- mıtırılı** : Cimri AA:146
- mıtırık** : 1. Geveze. DS/4:3194 Sarıca *Gölköy, -Ordu, OAD:72
- mıtıriryuk** : Geveze. DS/4:3194 Salman *Akkuş -Ordu
- mıyel mıyel** : Uyuşuk uyuşuk. DS/4:3195 Bayadı –Ordu
- mıyoñlamağ** : Miyavlamak AA:146
- mızgıç** : Cimri, mızıkçı OİYA:351

- mızımak** : Oyunbozanlık etmek. *DS/4:3196 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mızıramak** : Acı acı ağlamak. *DS/4:3197 Danışman *Fatsa -Ordu*
- mızırđanmak** : Homurđanmak. *DS/4:3197 Bayadı -Ordu*
- mızırđanmak** : Çocuk mızımızlanmak, bir şeyi sürekli istemek, çok söylenmek. *DS/4:3197 Bayadı -Ordu*
- mızırđanmak** : Çocuk mızımızlanmak, bir şeyi sürekli istemek, çok söylenmek. *DS/4:3197 *Ulubey -Ordu*
- mızımız** : Huysuz, her şeye itiraz eden *OAD:72*
- mibārek** : Mübarek *AA:146*
- miğir** : Cimri. *DS/4:3198 *Ünye -Ordu*
- mikkah** : Tat. *DS/4:3199 *Ünye -Ordu*
- mil** : İnce demir çubuk *AA:146*
- mil** : Tığ *OİYA:351*
- mile (II)** : Bilye. *DS/4:3200 Bayadı -Ordu OİYA:351*
- mile** : Çelik veya camdan bilye *OAD:73*
- millon** : Milyon *OİYA:351*
- mimit (I)** : Sivilce. *DS/4:3200 Burhanettin -Ordu*
- mintan** : Erkek gömleği *OAD:72*
- minto (I)** : Köpek yavrusu. *DS/4:3203 Sarıca *Gölköy, *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- minto** : Fino köpeği *OAD:72*
- miras** : Ceviz ve boncukla oynanan bir çocuk oyunu. *DS/4:3203 *Perşembe -Ordu*

- misgin** : Cimri *AA:146*
- misir** : Mısır *KİAT:336, OİYA:351, AA:146, OAD:73*
- mismillah** : Bismillah *KİAT:335, OAD:72*
- mişek (I)** : Yayık kolu. *DS/4: 3205 Salman *Akkuş, Karakaş *Ünye -Ordu*
- mitil (II)** : 1. Yüz geçirilmemiş yorgan, şilte, minder, yatak. *DS/4:3206 Şıtlar *Ulubey, Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mitil** : Yüzsüz yorgan, şilte veya yatak *OAD:72*
- mobal atmak** : Yemin verdirmek *OAD:71*
- mobal** : Vebal *OİYA:351*
- modul (I)** : Tomurcuk. *DS/4:3208 *Ünye -Ordu*
- modul (III)** : Hayvanları dürtmek için kullanılan ucu çivili değnek ya da değneğin ucundaki çivi, nodul. *DS/4:3208 Sarıca *Gölköy, Danışman *Fatsa -Ordu*
- modul** : Hayvanları sürmek için kullanılan ucu sivri değnek *OAD:73*
- modul** : Nodul, üvendire çivisi *AA:146*
- modul** : Tomurcuk *OAD:73*
- modullamak** : Hayvanları sivri değnekle dürterek yürütmek *OAD:73*
- moduramak** : Homur homur söylenmek, kızgın kızgın mırıldanmak. *DS/4:3209 Danışman *Fatsa -Ordu*
- moduş** : Ağaçların ilk yaprak açmaya başlamış durumu. *DS/4:3209 Bayramlı -Ordu OAD:73*
- molozma** : Küçük balıkları avlamak için kullanılan balık ağı. *DS/4:3210 Perşembe -Ordu*

- mort** : Beklenmedik bir zamanda söylenen söz. *DS/4:3211 *Ünye -Ordu*
- mosolmak** : Erimek, olduğu yere yığılmak. *DS/4:3212 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- moşörülüşmak** : Bir kaç kişi, gizli konuşmak. *DS/6:4600 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- moşuldamak** : 1. Geniş nefes almak. *DS/4:3212 Bayadı -Ordu*
- motur** : Motor *OAD:73*
- motur** : Traktör *AA:146*
- möhkem** : Dayanıklı, sağlam *OAD:73*
- muazzeplik** : Muvazzaflık *AA:146*
- mucmuluk** : Obur. *DS/4:3215 Sarıca *Gölköy, Bayadı -Ordu*
- mucur (II)** : Sekiz kilo alabilen bir tahıl ölçeği. *DS/4:3215 Sarıca *Gölköy - Ordu*
- muçu (III)** : 2. Hizmetçi. *DS/4:3216 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- muçul** : Filiz. *DS/4:3216 *Perşembe köyleri -Ordu*
- mudara (II)** : Eğreti: Tabakları mudara koyma sonra kırılır. *DS/4:3216 *Ünye - Ordu*
- mudara (IV)** : 1. Zayıf, cansız, işe yaramaz, güçsüz. *DS/4:3216 Kuz *Akkuş -Ordu*
- mudara** : İğreti, dayanıksız *OAD:72*
- mudul** : At, eşek, öküzleri dürtmekte kullanılan ucu çivili değnek, üvendire. *DS/6:4599 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- mudul (I)** : Tomurcuk. *DS/4:3208 -Ordu*
- mudul** : Nodul, üvendire çivisi *AA:146*
- mudullamak (I)** : Hayvanı üvendireyle dürtüklemek. *DS/4:3209 -Ordu*

- mudullamak** : Dürtmek, fazla yürütmek *OAD:72*
- muhannet** : Ürkek, çekingen, namert *OAD:73*
- muiddin** : Muhiddin *AA:146*
- muğdar** : Muhtar *OİYA:351*
- muktar, miktar**: Muhtar *OAD:72*
- mulak (I)** : Hizmetçi. *DS/4:3219 Çandır -Ordu*
- muncur (I)** : Karıştırıcı, arabozucu. *DS/4:3220 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mundar** : Pis, iğrenç, murdar *OAD:73*
- munzur (I)** : Zararlı insan ya da hayvan, baş belası. *DS/4:3221 Bayadı -Ordu*
- murt (VIII)** : 1. Akarsuların getirdiği birikinti. *DS/4:3222 Salman *Akkuş -Ordu*
- murt (VIII)** : 2. Sıvıların dibine çöken tortu. *DS/4:3222 Bayadı -Ordu*
- musaf** : Mushaf *AA:146*
- muşga** : Muska *AA:146*
- musibet** : Bela *HROK: 233*
- musluk (IV)** : 7. Çam ağacından yapılmış çeşme yalağı. *DS/4:3224 Bayadı -Ordu*
- musmul** : Yenebilir, murdar olmayan *OAD:73*
- mustur (I)** : 1. Suçlu olduğu halde suçsuz görünmeye çalışan, suçunu gizleyen. *DS/4:3224 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- mustur (I)** : 3. Yemek seçen, kolay beğenmeyen. *DS/4:3224 Bahattin *Ulubey, Danışman *Fatsa -Ordu*
- muşamma** : Muşamba *AA:147*
- muşammalamah** : Muşamba yapmak *AA:147*

- muşmuluk** : Obur. *DS/4:3215 Bayadı -Ordu*
- mutlağ** : Mutbak *KİAT:336*
- mutuma, mütemaa** : Sürekli, devamlı *OAD:73*
- muuzur** : Zarar veren *OAD:73*
- muzadiye** : Müzayede *KİAT:336*
- müezinnik** : Müezzinlik *AA:147*
- mühdü** : Müftü *AA:147*
- mürtü** : Hınç, nefret. *DS/4:3231 *Ünye –Ordu*
- müşgül** : Meşgul, zor durum *OİYA:351*
- müşşek** : Yaygın uzun saplı döveceği. *DS/4:3232 *Fatsa -Ordu*
- müzevir** : Geveze, dedikodu yapan *OAD:73*
- N**
- na'** : İşte, orda *OAD:74*
- nacağ** : Küçük balta *AA:147*
- nacak** : Bir çeşit küçük balta *OAD:74*
- nacari** : Para. *DS/4:3233 *Ünye –Ordu*
- nafağa** : Nafaka, geçim *AA:147*
- nağrapa** : Mağara. *DS/4:3234 Mahmutören -Ordu*
- nağış** : Nakış, süs *AA:147*
- nālet** : Lanet *AA:147 OAD:74*
- nálin** : Nalın *KİAT:336*

- nalın** : Takunya, nalın *OAD:74*
- namaz gılmaḡ** : Namaz kılmak *AA:147*
- namazlaḡı** : Üstünde namaz kılınan kilim, post vb. şeylerden yapılmış seccade. *DS/4:3237 *Perşembe köyleri -Ordu*
- namazlo** : Üstünde namaz kılınan kilim, post vb. şeylerden yapılmış seccade. *DS/4:3238 Bayadı, Salman *Akkuş -Ordu, OİYA:351*
- namazloḡ** : Üstünde namaz kılınan kilim, post vb. şeylerden yapılmış seccade. *DS/4:3238 *Ulubey -Ordu*
- namet** : Ekmek *OAD:74*
- namnu** : Namlı *KİAT:336*
- namnu** : Namlu *OAD:74*
- nantı -1** : Sapsız bıçak, çakı, bıçağın maden kısmı. *DS/4:3239 Kuz *Akkuş -Ordu*
- nantu** : Sapsız bıçak, çakı, bıçağın maden kısmı. *DS/4:3239 Salman *Akkuş -Ordu*
- nârdek** : Sulandırılmış pekmez vb. ekşi. *DS/6:4605 Ordu ve köyleri*
- narpuz** : Yabannanesi. *DS/4:3241 Bayadı, Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- nās** : Kalabalık *OİYA:351*
- nası** : Nasıl *KİAT:336, OİYA:351, AA:147, OAD:74*
- nasibetsiz** : Uygunsuz (kimse). *DS/4: 3241 *Ünye -Ordu*
- nassı** : Nasıl *OİYA:351*
- nastık** : Lastik *OİYA:351*
- nâş** : İşleme. *DS/4:3241 *Ünye, Salman *Akkuş -Ordu*

- nayan** : Bey: Ahmet nayan geldi. *DS/4:3243 Ulubey –Ordu*
- nāyet** : Nihayet *KİAT:336, AA:147*
- nāyeti** : Nihayet, sonunda *OİYA:351*
- nayeti, nayet** : Nihayet *OAD:74*
- nayiye** : Nahiye *OİYA:351*
- nazallanmak** : Göze gelmek *OAD:74*
- nazarlanmak** : Göze gelmek *OAD:74*
- nazırganmak** : Nazlanmak *OAD:74*
- nefes değmek** : Nazar değmek. *DS/4:3245 *Ünye -Ordu*
- nekes** : Cimri *OAD:74*
- nelik (I)** : 2. Ne işe yarar. *DS/4:3246 Bayadı –Ordu*
- nelik** : Ne gerek *OİYA:351*
- neḡmaharam** : Namahrem *KİAT:336*
- nemisli** : Sebzeli börek. *DS/4:3247 *Ünye -Ordu*
- nemüslü** : Sebzeli börek. *DS/4:3247 *Ünye -Ordu*
- nene** : 1. Anne. *DS/4:3247 *Perşembe köyleri -Ordu*
- nene** : 2. Büyükanne, nine. *DS/4:3247 Kuz, Bayadı, Salman *Akkuş, Sarıca *Gölköy –Ordu, AA:147, OAD:74*
- nene** : 3. Üvey anne. *DS/4:3247 Sarıca *Gölköy, Salman *Akkuş –Ordu*
- nene** : Anneanne, babaanne *OİYA:351*
- neni** : Ninni *OAD:74*

- nerdek** : Acı pekmez *OİYA:351*
- nerdek, nardek** : Üzüm, kızılılık ve nardan yapılan şerbet *OAD:74*
- nergebü** : Bakırdan yapılmış küçük yemek tabağı. *DS/4:3248 *Ünye –Ordu*
- neñice** : Netice *KİAT:336*
- netme** : Çobanların giydiğı keçeden üstlük, kepenek. *DS/4:3249 Bayadı – Ordu*
- neyişe** : Neyse *AA:147*
- nezet** : Lezzet *OİYA:351*
- nezetli** : Lezzetli *OİYA:351*
- nezik (II)** : 2. İncelmiş (dokuma şeyler için). *DS/4:3251 Salman *Akkuş -Ordu*
- nezúk** : Nazik *AA:147*
- nezük (I)** : Davranışları ince ve saygılı olan. *DS/4:3251 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- nezük (II)** : Taze, yeni . *DS/4: 3251 *Ünye, *Perşembe –Ordu*
- nezük** : Naziktaze, kibar *OAD:74*
- nezzet** : Lezzet *OAD:74*
- nide** : İğde *OİYA:351*
- nimakaram** : Namahrem, haram olmayan *OAD:74*
- nisbet vermek** : Kışkındırarak bir şey yapmak *OAD:74*
- nişannamañ** : Nişanlanmak *AA:147*
- nişaşda** : Nişasta *OİYA:351*
- nişlemek** : Ne yapmak: Nişliyorsun ? *DS/4: 3254 Salman *Akkuş -Ordu*

- nivik** : Ekşi katılarak yaprağından yemek yapılan bir çeşit yabancı bitki, domuzlahanası. *DS/4:3254 Şıyhlar *Ulubey, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- niydi** : Ne idi *AA:147*
- niyise** : Neyse *AA:147*
- nızá** : Kavga, dövüş *AA:147*
- norşit** : Musluk taşı, lavabo. *DS/4:3257 *Ünye -Ordu*
- núnúq** : Yabancı bir bitki *AA:147*
- nurşit** : Musluk taşı, lavabo. *DS/4:3257 *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- nusga** : Muska *OAD:74*
- nuzla (III)** : 1. Sivilce. *DS/4:3257 *Perşembe köyleri -Ordu*
- nüfús** : Nüfus *OİYA:351*
- nüğ -2** : Okkanın sekizde biri, elli dirhem. *DS/4:3258 Aybastı -Ordu*
- nüzül** : Felç *OAD:74*
- O**
- ō** : Sessiz, تنها *OİYA:352*
- óa** : Ona *AA:147*
- oba (IV)** : Beş on evli köy. *DS/5:3261 Sarıca *Gölköy, Danişman *Fatsa -Ordu*
- oba (V)** : Mağaza. *DS/5:3261 Kuz *Akkuş -Ordu*
- oba** : Beş, on evli yayla yerleşkesi *OAD:75*
- obuz (II)** : 1. Su kaynağı. *DS/5:3263 -Ordu*
- obuz** : Derenin daraldığı yer. *OİYA:352*

- obuz** : Su kaynağı *OAD:75*
- ocahlıh** : Ocaklık, tandır *AA:147*
- ocak (II)** : 1. Eski ve soylu aile. *DS/5:3264 -Ordu köyleri*
- ocak (III)** : Fide ya da ağaç dikmek için açılan çukur. *DS/5:3264 Salman*Akkuş - Ordu*
- ocak (V)** : Bir yerde toplu olarak bulunan fındık ağaçları. *DS/5:3264 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ocak** : Birden fazla fındık kökünün bir arada olması *OAD:75*
- ocağ** : Türbe, adanılan yer; eski ve soylu aile *OİYA:352*
- ocaklık** : 3. Baca, bacanın tabanı. *DS/5:3265 Salman *Akkuş -Ordu*
- odalanmak (II)** : Gerdeğe girmek. *DS/5:3266 Salman *Akkuş -Ordu*
- odlamak (I)** : Yakmak, tutuşturmak. *DS/5:3266 *Akkuş -Ordu*
- odul -2** : Güreşte, at yarışlarında, yarışmalarda kazananlara verilen armağan. *DS/5:3313 *Ünye -Ordu*
- ofak** : Küçük. *DS/5:3267 Kuz *Akkuş -Ordu*
- ofağ** : Ufak *OİYA:352*
- ofraf** : Yufka açarken hamurun yapışmaması için serpilene un. *DS/5:3268 Bayadı -Ordu*
- oğ (I)** : Kalabalık olmayan yer. *DS/5:3268 Sarıca *Gölköy, *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- oğ (II)** : Kafa dinçliği. *DS/5:3268 -Ordu*
- oğ** : Tenha, kafa dinçliği *OAD:75*
- oğartlamak** : Onarmak. *DS/5:3269 Bayadı -Ordu*

- oğlak** : Keçi yavrusu *OAD:75*
- oğlaman** : Bir yaşıdayken yavrulayan koyun ya da keçi. *DS/5:3269 Salman *Akkuş -Ordu*
- oğmaç** : 3. Kavrulmamış buğday unundan yapılan pelte koyuluğunda bir yemek. *DS/5:3270 *Ünye -Ordu*
- oğrak (I)** : İstasyon, durak, çok uğranılan yer, uzun yollardaki dinlenme yerleri. *DS/5:3271 -Ordu*
- oğrak** : Uğranılan yer, durak *OAD:75*
- oğraşmak** : Uğraşmak *KİAT:337*
- oğrılmak** : Çalmak. *DS/5:3271 Vona -Ordu*
- oğul (I)** : Arıların baharda çıkardığı yavrular. *DS/5:3271 Bayadı, Salman *Akkuş -Ordu*
- oğul balı** : 1. Baharda çıkan arı yavrularının yaptığı beyaz ve iyi bal. *DS/5:3272 Salman *Akkuş -Ordu*
- oğulbalı (II)** : Çok güzel, eksiksiz. *DS/5:3272 Salman *Akkuş -Ordu*
- oğulluk** : 1. Üvey oğul. *DS/5:3272 Salman *Akkuş -Ordu*
- oğulluk** : 3. Damat. *DS/5:3272 Salman *Akkuş -Ordu*
- oğulsuz** : Süt veren koyun. *DS/5:3273 Bayadı -Ordu*
- oğursak** : 1. Süt veren koyun. *DS/5:3273 Salman *Akkuş -Ordu*
- oğuz** : 2. Anlayışı kıt olan. *DS/5:3274 Şihlar *Uluhey -Ordu*
- oha** : Sığır durdurma ünlemi. *DS/5:3274 Kuz *Akkuş, Bayadı, Şihlar *Ulubey, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- oğarı** : Yukarı *AA:147*

- oḥcur** : Uçkur *AA:147*
- oḥlō** : Oklava *OİYA:352 AA:147*
- oḥumaḥ** : Okumak *AA:147*
- oḥuntu** : Davetiye *AA:148*
- oḥutmaḥ** : Okutmak *AA:148*
- oḥarı** : Yukarı *KİAT:337, OAD:75*
- óḥcül** : Bir ot *AA:148*
- oḥğa** : Okka *AA:148*
- oḥlavu** : Oklava *OİYA:352*
- óḥlemek** : Örklemek, hayvanı uzunca bir ipe bağlamak *AA:148*
- oklō** : Oklava. *DS/5:3276 Salman *Akkuş -Ordu*
- okuma** : Küçük armağanlarla yapılan düğün çağrısı. *DS/5:3277 *Ünye -Ordu*
- okumak** : Düğün, mevlit vb. yerlere çağırarak. *DS/5:3278 *Sarıca *Gölköy -Ordu*
- óḥüz gotü** : Yabani bir ot *AA:148*
- ōl** : Oğul, erkek çocuk *OİYA:352, AA:148*
- olaman (I)** : Bir yaşındayken doğuran davar. *DS/5:3278 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- olaman (II)** : Tuzlanmış ve deri tuluma bastırılmış peynir, çökelek karışımı. *DS/5:3278 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- olaman** : Çökelekle karışık peynirin toplanarak deriye konulması *OAD:75*
- ōlan** : Oğlan, erkek çocuk *OİYA:352, AA:148*
- olçum (I)** : 2. Beceriksiz, kaba saba (kimse). *DS/5:3279 Salman *Akkuş -Ordu*

- olçum (I)** : 6. Çok konuşan, olur olmaz her söze karışan. *DS/5:3279 Akpınar – Ordu*
- olçun** : Söze karışan, çok konuşan *OAD:75*
- oluḥ** : Oluk, ağaç kütüğünden yapılan yemlik *AA:148*
- oluk (III)** : 2. Irmak. *DS/5:3280 *Ünye –Ordu*
- ōluḫ** : Tenha *OİYA:352*
- om** : On *AA:148*
- omsak** : Yorulmak, son hadde gelmek, bıkmak *OAD:75*
- omuzluk** : Çatı direklerine çakılan ağaç *OAD:75*
- onar** : Onlar *OAD:75*
- oñarmaḥ** : Onarmak *AA:148*
- onarmak (III)** : 2. Düzeltmek, düzgün bir biçime sokmak. *DS/5:3283 *Ünye -Ordu*
- ōñde** : Önünde *AA:148*
- ongun (IV)** : Kutlu, uğurlu, beğenilen (kimse). *DS/5:3285 -Ordu*
- ónúḫ** : Önlük *AA:148*
- oolaman** : Bir yaşındayken kuzulayan koyun *OAD:75*
- oolu** : Oğlu *OAD:75*
- ooraşmak** : Uğraşmak *OAD:75*
- oraḥ** : Orak *AA:148*
- oraḫ ayı** : Temmuz *KİAT:337 OAD:75 DS/5:3287 Danişman *Fatsa -Ordu*
- orakay** : Temmuz. *DS/5:3288 *Ünye –Ordu*

- oranlama** : 1. Atasözü. *DS/5:3288 Aybastı -Ordu*
- oranlama** : 2. Masal, öykü. *DS/5:3288 Aybastı -Ordu*
- orannama** : 2. Şaka. *DS/6:4616 Ordu*
- orannamacı** : Şakacı. *DS/6:4616 Ordu*
- orannamak -1** : Bilgiçlik taslamak. *DS/5: 3288 Bayadı -Ordu*
- ōrařmak** : Uğraşmak *OİYA:352*
- orda** : Orada *OAD:75*
- ōret** : Öğretmek *OİYA:352*
- ortagüz** : Ekim ayı. *DS/5:3291 Bayadı -Ordu*
- ortakçı** : Tarlayı, ürünü tarla sahibiyle yarı yarıya pay etmek üzere ekip biçen çiftçi. *DS/5:3291 Bayadı -Ordu*
- ortan** : Ortanca *KİAT:337*
- ortancı** : Ortanca *AA:148*
- ortancıl** : 1. Ortancı, ikinci: Büyük yanımızda değil, ortancıl oğlan var.
DS/5:3291 Bayadı -Ordu
- ortara** : Ortadan *AA:148*
- oruç** : Oruç *OİYA:352*
- osmak** : Bıkmak *OİYA:352*
- osmak (II)** : Yorulmak. *DS/5:3293 *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- ostot** : Biber. *DS/5:3293 Kuz *Akkuş -Ordu*
- otalanmak** : Ağılanmak. *DS/5:3295 Bayadı -Ordu*
- otalanmak** : Zehilenmek *OAD:75*

- óti yan** : Öte yan, öte taraf *AA:149*
- otlakçı** : Başkalarının sırtından geçinen, bir şeyi parasız ve emeksiz elde eden: Ahmet'e sigara vermeye kalkma, o otlakçıdır. *DS/5:3296 Bayadı, Salman, Kuz *Akkuş, Sarıca *Gölköy, *Ünye -Ordu*
- otlamak (I)** : Başkalarının sırtından geçinmek. *DS/5:3296 Sarıca *Gölköy, Bayadı -Ordu*
- otlamak (III)** : Ateşlemek, yakmak. *DS/5:3296 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- otlanmağ** : Otlanmak *AA:148*
- otluğ** : Ot yığını *AA:148*
- otu'** : Otur *OAD:75*
- otukmak** : Kuzu, oğlak, buzağı vb. yavru hayvanlar otlamaya başlamak, yayılmak. *DS/5:3297 Salman, Kuz *Akkuş -Ordu*
- otumağ** : Oturmak *AA:148, OAD:75, KIAT:337*
- oturak (II)** : 1. Kötürüm. *DS/5:3297 Bayadı *Ünye -Ordu*
- oturak (II)** : 2. Yürüme zamanı geldiği halde yürüyemeyen çocuk. *DS/5:3297 Salman *Akkuş -Ordu*
- oturak (III)** : 2. Lazımlık. *DS/5:3297 *Ünye -Ordu*
- oturak (VIII)** : 3. Tahtadan yapılmış arkalıksız sandalye. *DS/5: 3298 Bayadı -Ordu*
- oturak (VIII)** : 6. Merdivenin üstünde ve pencere önünde oturulacak yer. *DS/5:3298 *Ünye -Ordu*
- oturmağ** : Oturmak *AA:148*
- oturuhat** : Otururken *AA:148*
- ovarmak -1** : Bozulmuş bir şeyi düzeltmek, işe yarar duruma getirmek. *DS/5:3283 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*

- ovarmak** : 2. Düzeltmek. *DS/5:3301 Salman *Akkuş Ordu*
- ovart** : Tersin karşıtı, yüz, doğru. *DS/5:3283 Salman *Akkuş -Ordu*
- ovartmak** : Yaptırmak, düzelttirmek. *DS/5:3284 Kuz *Akkuş -Ordu*
- ovha** : Sığır kovalama ünlemi. *DS/5:3301 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- oyanta -2** : Sürüden ayrıldıktan sonra orada burada otlayıp arkadan gelen davar, sığır. *DS/5:3302 Kuz *Akkuş -Ordu*
- oyanta** : 1. Başkalarına uymayan insan ya da hayvan. *DS/5:3302 Salman *Akkuş -Ordu*
- oyma (I)** : 1. Duvarda eşya koymaya yarayan kapaksız dolap, raf. *DS/5:3303 Kuz *Akkuş -Ordu*
- oyma (II)** : Ağaç yongası. *DS/5:3303 Kuz *Akkuş, *Salman -Ordu*
- oymak (IV)** : Arazinin alçak, çukur yeri. *DS/5: 3304 Kaleyaka *Perşembe, Bayadı, Danışman *Fatsa -Ordu, OAD:75*
- oynak (I)** : 2. Sözünde durmayan, güvenilmeyen (kimse). *DS/5:3304 Sarıca *Gölköy, Bayadı, Kuz *Akkuş -Ordu*
- oynamağ** : Oynamak *AA:148*
- oynaşmağ** : Oynaşmak *AA:148*
- oytuğ** : Kuytu yer *OİYA:352*
- oyuk (I)** : Sevinç, mutluluk. *DS/5:3305 Aybastı -Ordu*
- oyuk (III)** : Bostan korkuluğu. *DS/5:3305 Kaleyaka *Perşembe, Şihlar *Ulubey -Ordu*
- oyuk (V)** : 3. Kuytu yer. *DS/5:3306 *Mesudiye -Ordu*
- oyuk gibi olmak** : Çamaşırlar çok kirlenmek. *DS/5:3306 Salman *Akkuş -Ordu*

- oyuk** : Sevinç, neşe *OAD:75*
- oyulgama** : Kalın, seyrek, gelişigüzel dikiş. *DS/5:3306 *Mesudiye -Ordu*
- oyusa** : Halbuki. *DS/5:3305 Danışman *Fatsa -Ordu*
- oyusam** : Halbuki. *DS/5:3305 Danışman *Fatsa -Ordu*
- Ö**
- öbelek (II)** : Mısır koçanı. *DS/5:3309 Kırcaali *Mesudiye -Ordu*
- öbelek öbelek** : Az az *OAD:76*
- öbet** : Kusurlu. *DS/5:3309 -Ordu, OAD:76*
- öcbe** : 2. Bilgiçlik taslayan, her şeye karışan. *DS/5:3309 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- öcbe** : 4. Kimsenin iyiliğini istemeyen, kinci. *DS/5:3309 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- öcü (I)** : Çocukları korkutmak amacıyla söylenen hayali yaratık, umacı, cin, peri. *DS/5:3310 Bayadı -Ordu*
- öcü** : Cin, peri, umacı *OAD:76*
- ödlek, ötlek** : Korkak *OAD:76, OİYA:352*
- ödü yarılmak** : Çok korkmak, ödü patlamak. *DS/5:3314 Kuz *Akkuş -Ordu*
- ödüç** : Ödünç *AA:148*
- ödüçleme** : Ödünç alıp verme *OİYA:352*
- ödüklemek** : Davar ve sığırları ikinci kez sağmak. *DS/5:3313 Uzunmusa -Ordu*
- ödütlemek** : Sağmak *AA:148*
- öfelek (II)** : Kelebek. *DS/5:3314 Fatsa -Ordu*

- ögürsemek, öğürsemek** : Dişi sığır çiftleşmek istemek. *DS/6:4623 Ordu*
- öğendere** : Hayvanları dürtmekte kullanılan ucu bizli değnek, üvendire. *DS/5:3317 -Ordu*
- öğlen** : Öğle vakti *OAD:76*
- öğmeç** : 1. Üstüne yağ sürülmüş sıcak ekmek. *DS/5:3318 Kuz, *Akkuş, Şıhlar *Ulubey, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- öğmeç** : 2. Ufalanmış ekmek ya da mısır ekmeğini yağda kızartıp üstüne toz şeker dökerek yapılan bir çeşit yiyecek. *DS/5:3318 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- öğmeç** : Yağda kavrulmuş mısır ekmeği yemeği *OAD:76*
- öğmek (III)** : Karıştırmak. *DS/5:3318 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öğn** : Ön. *DS/5:3315 *Ünye -Ordu*
- öğnü** : Ön kısım *OAD:76*
- öğnüük (II)** : Değirmencinin öğüttüğünden aldığı pay. *DS/5:3318 Perşembe köyleri -Ordu*
- öğrencelik** : 1. İlk yapılan iş, deneme, temrin. *DS/5:3319 -Ordu ilçe ve köyleri*
- öğrüm** : Eylül ayı : Geçen yıl öğrümde kar yağdı. *DS/5:3320 Karakuş *Ünye -Ordu*
- öğsemek (III)** : Dişi hayvan çiftleşmek istemek. *DS/5:3325 *Perşembe köyleri -Ordu*
- öğsevü** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5: 3320 *Perşembe köyleri -Ordu*
- öğsö** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3320 Bayadı -Ordu*
- öğsü** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3320 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öğün** : Yemek vakti *OAD:76*

- öğün (V)** : 1. Vakit, zaman: Öğünsüz yemek yemeyin. DS/5:3322 *Perşembe köyleri -Ordu
- öğün (V)** : 2. Yemek zamanı. DS/5:3322 Bayadı -Ordu
- öğüncek (I)** : Kendi kendini öven, övüngen. DS/5:3322 *Ünye -Ordu
- öğünç** : Övünme. DS/5:3323 *Ünye -Ordu
- öğünge** : Kendi kendini öven, övüngen. DS/5:3322 Sarıca *Gölköy -Ordu
- öğünnük** : Değirmene öğütülmeye götürülen tahıldan hemen kullanılmak için sırası gelmeden öğütülen azıcık un. DS/5:3323 Danışman *Fatsa -Ordu
- öğür (IV)** : Dişi sığırın çiftleşme zamanı. DS/5:3323 *Perşembe -Ordu
- öğür almak** : Hayvan gebe kalmak. DS/5:3324 Kuz *Akkuş -Ordu
- öğürsek** : 1. Çiftleşmek isteyen dişi sığır, kısır vb. hayvan. DS/5:3324 - Kuz *Akkuş, Sarıca *Gölköy Salman -Ordu
- öğürsemek** : Dişi hayvan çiftleşmek istemek. DS/5:3325 Kuz *Akkuş, Sarıca *Gölköy -Ordu
- öğürtlemek (II)** : Başkasını kendi fikirlerine inandırmaya çalışmak, inandırmak. DS/5:3325 Danışman *Fatsa -Ordu
- öğütlemek** : Birisini kandırıp bir başkasına karşı kışkırtmak. DS/5:3326 Bayadı, Şihlar *Ulubey -Ordu
- ök (I)** : İp, organ. DS/6:4624 Ordu
- ök (II)** : Anasız çocuk, öksüz. DS/6:4624 Ordu
- ökçe** : Taban OİYA:352
- ökçelemek (III)** : Binici, ayağının ökçesiyle atın karnına vurmak. DS/5: 3327Kuz *Akkuş -Ordu

- öklemek** : Hayvanı kaçmaması için bir yere bağlamak. *DS/5:3327 Bayadı -Ordu*
- ökselek** : Elma, armut ağaçlarında görülen ve hastalık yapan bir ot, ökseotu. *DS/5:3328 *Perşembe -Ordu*
- ökseve** : Ucu yanmış odun. *DS/6:4625 Ordu*
- öksevi** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3320 Çavuşlu -Ordu*
- öksövi** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3320 Burhanettin -Ordu*
- öksü** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3320 Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- öksüğü** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3321 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öksüzyamalığı** : Lapa lapa yağın kar. *DS/5:3329 *Gölköy -Ordu*
- öle** : Öyle *OİYA:352*
- ölecük** : Öylecik *OİYA:352*
- ölek (II)** : Çok zayıf, sıska, cılız. *DS/5:3332 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öllüğü çıkmak** : Zayıflamak. *DS/5: 3334 *Perşembe -Ordu*
- ölmesek** : 1. Ölecekmiş gibi zayıf, cılız olan. *DS/5:3335 Salman *Akkuş -Ordu*
- ölmesek** : 2. Ölümcül. *DS/5:3335 Salman *Akkuş -Ordu*
- ölümsek** : 2. İnce, dayanıksız kumaş. *DS/5:3335 *Ünye -Ordu*
- ölüşük** : İşe yaramaz, kötü (davranış, iş ve nesne için). *DS/6:4626 Ordu*
- ömeç** : 1. Mısır ekmeği, yağ ve yumurta karıştırılarak yapılan yemek. *DS/5: 3336 – Ordu, OİYA:352*
- ömzenmek** : İstemek: O kızını almaya çok ömzendim ama, anası razı olmadı. *DS/5:3336 Salman *Akkuş -Ordu*
- ön** : Ön *KİAT:337*
- önayak** : Kılavuz, önder. *DS/5:3337 -Ordu*

- öncü (II)** : Kılavuz, önder. *DS/5:3337 - Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- öncülü** : Önce gelen, birinci, başta giden. *DS/5:3338 Bayadı -Ordu*
- öndere** : Hayvan dürtmeye yarayan ucu bizli değnek, üvendire. *DS/5:3364 Salman *Akkuş -Ordu*
- öndere** : Kara sabana sürülen öküzleri yürütmek için ucunda demir çivi olan sırik *OAD:76*
- öne** : 1. Biraz ileri, öte. *DS/5:3339 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öner** : 1. Yön. *DS/5:3340 *Ulubey -Ordu*
- öner** : 2. Sıra. *DS/5:3340 *Ulubey -Ordu*
- önlemek, önlemek (I)** : Bir şeyin önünü almak, engel olmak. *DS/5:3343 Kuz *Akkuş -Ordu*
- önlük (I)** : Değirmene öğütülmeye götürülen tahıldan hemen kullanılmak için sırası gelmeden öğütülen azıcık un. *DS/5:3323 *Ulubey -Ordu*
- önner** : Sıra, bir seferde ekilebilecek arazi parçası *OİYA:352*
- önner** : Uç noktası : Tarlanın önneri. *DS/5:3344 -Ordu*
- önümek** : Gözetlemek. *DS/5:3340 -Ordu*
- önürde** : Orada. *DS/5:3344 Ilıcak *Gölköy -Ordu*
- öörsek** : Sığırların çiftleşmeye hazırlanması *OAD:76*
- öösevi, öösoo, öğso** : Ucu yanmış odun *OAD:76*
- öre (II)** : Çevre, dolay. *DS/5:3346 *Ünye -Ordu*
- öre** : Çevre, muhit *OAD:76*
- örek (IV)** : Yün, iplik eğirme aracı, kirmen. *DS/5:3346 *Fatsa -Ordu*
- öreke** : Başiboş serseri gibi gezen sürü *OAD:76*

- öremek** : Hayvanlar çoğalmak. *DS/5:3347 Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- ören (I)** : 3. Şehir ya da ev yıkıntısı, kalıntı. *DS/5: 3347 *Ünye -Ordu*
- örene (I) -1** : Şehir ya da ev yıkıntısı, kalıntı. *DS/5:3347 Kuz *Akkuş -Ordu*
- örene (I)** : 3. Taşla yapılan duvar. *DS/5:3348 Kuz *Akkuş –Ordu*
- örenmek** : Öğrenmek *AA:148*
- örk (I)** : 1. Hayvanları bağlamaya yarayan kalın ip ya da zincir. *DS/5:3349 Başağrı *Mesudiye, Bayadı –Ordu, OİYA:352*
- örk** : Hayvan bağlanan ip *HROK: 233*
- örk** : Hayvanı kazığa bağlamaya yarayan ip *OAD:76*
- örklemek** : Hayvanı iple çayıra bağlamak *OAD:76*
- örklemek** : Hayvanı otlaması için uzunca bir iple çayıra bağlamak. *DS/5:3350 Bayadı –Ordu, OİYA:352*
- örkünmek -1** : Birinin yaptıklarını, söylediklerini yineleyerek alay etmek. *DS/5:3329 *Ulubey –Ordu*
- örkünmek** : Alaylı olarak taklidini yapmak *OAD:76*
- örme (I)** : 1. Kıldan örülerek yapılan ip. *DS/5:3350 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- örme (II)** : Kazak. *DS/6:4629 Ordu*
- örme** : Keçi kılından yapılmış yuvarlak kolan *OAD:76*
- örmeç** : Ufalanmış ekme ya da mısır ekmeğini yağda kızartıp üstüne toz şeker dökerek yapılan bir çeşit yiyecek. *DS/5:3318 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu **
- örögö** : Yün, iplik eğirme aracı, kirmen. *DS/5:3346 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- örsek (II)** : Çiftleşmek isteyen dişi hayvan. *DS/5:3351 Bayadı –Ordu, AA:149*

- örsü** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3321 Salman *Akkuş -Ordu*
- örtlek (I)** : Korkak. *DS/5:3351 *Fatsa, *Ünye, Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- örtme (II)** : 1. Üstü kapalı, önü açık yer. *DS/5:3352 Bayadı -Ordu*
- örtmelik** : Yapıların dış kapısının üstündeki çıkıntılı örtü. *DS/5:3352 Bayadı -Ordu*
- örtü** : Yatak *KİAT:337, OAD:76*
- örü (I)** : 1. Otlak. *DS/5:3353 Ünye -Ordu*
- örü (VII)** : Yün, iplik eğirme aracı, kirmen. *DS/5:3346 Salman *Akkuş -Ordu*
- örü kalkmak** : Ayağa kalkmak: Oturma örü kalk! *DS/5:3354 *Ünye -Ordu*
- örü** : Mera, otlak, yaylım *OAD:76*
- örübaşı** : Yün eğirme aracında yünün sarıldığı yer. *DS/5:3354 Salman *Akkuş -Ordu*
- örük (III)** : Hayvanı çayıra bağlamaya yarayan ip, yular, urgan. *DS/5:3354 Salman, Kuz *Akkuş -Ordu*
- örüklemek (I) -1** : Hayvanı otlaması için uzunca bir iple çayıra bağlamak. *DS/5:3350 *Ünye, Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*
- örüklü (II)** : Ayağından bağlı hayvan. *DS/5:3354 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*
- örüm (IV)** : 1. Sürünün gece otlaması. *DS/5:3355 Bayadı, Sarıca *Gölköy, *Fatsa, *Mesudiye -Ordu*
- örüm (VI)** : Otlak. *DS/5:3353 Bolaman, Gemrik -Ordu*
- örüm yaymak** : Gece koyun otlatmak *OİYA:352*
- örüm** : Davarların gece otlaması *AA:149*
- örüstü** : Ayaküstü, ayakta. *DS/5:3356 Safalık, Aybastı -Ordu*

- örüzger** : Yel. *DS/5:3357 Salman *Akkuş –Ordu, OİYA:352*
- öselek (I)** : Sünepe, beceriksiz. *DS/5:3357 *Perşembe -Ordu*
- ösevü** : Ucu yanmış odun parçası. *DS/5:3321 *Ünye -Ordu*
- ösmek (II)** : Benzetmek. *DS/5: 3357 Teyneli –Ordu*
- ösö** : Ucu yanan odun *OİYA:352, AA:149*
- ösürmek** : Öksürmek *KİAT:337, OAD:76*
- ösürük** : Öksürük *OİYA:352*
- öşek (III)** : Hortlak. *DS/5:3358 Çandır -Ordu*
- öşelemek** : Bir şeyi iki avuç arasında ovalayıp ezmek. *DS/5:3358 Bayadı -Ordu*
- öşmek** : Ölçmek *OİYA:352*
- öte áçe** : Öte geçe *AA:149*
- öte geçe** : Karşı taraf *OİYA:352*
- ötel** : Otel *OİYA:352*
- ötelemek** : Ateşe sokup çıkarmak, ütülemek: Tavuğu öteledim. *DS/5:3359 Danışman *Fatsa -Ordu*
- ötkünç** : Öykü. *DS/5:3313 -Ordu*
- ötlek** : Korkak. *DS/5:3312 Kuz *Akkuş, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- ötük** : Kez. *DS/5: 3360 *Ünye -Ordu*
- ötürek** : Sürgün, ishal. *DS/5:3362 Kuz *Salman, *Akkuş -Ordu*
- ötürekli** : İshalli (insan ya da hayvan). *DS/5:3362 Salman, Kuz *Akkuş -Ordu*
- ötürmek (I)** : İshal, sürgün olmak: Çocuk ötürük olmuş, ortalığa oturup durur. *DS/5:3361 *Ulubey, Sarıca *Gölköy -Ordu*

- ötürük (I)** : 1. Sürgün, ishal. *DS/5:3361 * Kuz, Bayadı *Akkuş, Sarıca *Gölköy - Ordu OİYA:352*
- ötürük (I)** : 3.Hastalıklı. *DS/5:3362 *Ünye -Ordu*
- ötürük (III)** : Zayıf, çürük, dayanıksız. *DS/5:3362 *Ünye -Ordu*
- ötürüklü (I)** : 1. İshalli (insan ya da hayvan). *DS/5:3362 Kuz *Akkuş, Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- öveç (I)** : Kurnaz kadın. *DS/5:3363 *Ünye -Ordu*
- öveç (II)** : Toprak çömlek ya da küçük küp. *DS/5:3363 *Ünye, *Fatsa -Ordu*
- öveç (III) -3** : Bir yaşından dört yaşına kadar erkek koyun, koç. *DS/5:3316 Çandır - Ordu*
- övey** : Üvey *OAD:76*
- öveyik** : Bir kuş türü *OAD:76*
- övez (II)** : 1. Atsineği. *DS/5: 3365 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öveze (I)** : Sürüye uymayan hayvan. *DS/5:3365 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- övşelemek** : Bir şeyi iki avuç arasında ovalayıp ezmek. *DS/5:3358 Bayadı -Ordu*
- öykelenmek** : Öfkelenmek, kızmak. *DS/5:3367 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öykenmek (I)** : Öykü anlatmak. *DS/5:3329 *Ünye -Ordu*
- öykünmek (I) -1** : Öykü anlatmak. *DS/5:3329 - *Perşembe, Danışman Fatsa, Kuz, Salman *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- öylennik** : Öğlelik *AA:149*
- öymeç -1** : Ufalanmış ekmeç ya da mısır ekmeğini yağda kızartıp üstüne toz şeker dökerek yapılan bir çeşit yiyecek. *DS/5:3318 Kuz *Akkuş -Ordu*

- öymek (I)** : 2. İki ya da daha çok şeyleri ezerek, yoğurarak iyice birbirine karıştırmak. *DS/5:3367 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*
- öymek (I)** : 4. Sıvı şeyleri sürmek, bulaştırmak: Pekmezi üzerine öyme. *DS/5:3367 Akpınar -Ordu*
- öymek** : Ezmek *AA:149*
- öyner ağası** : İmeceyle çalışanları yöneten kimse. *DS/5:3368 Salman *Akkuş -Ordu*
- öyner** : Tarlada toplu olarak çalışan işçilerin yayıldıkları alan. *DS/5:3368 Kuz, Salman *Akkuş -Ordu*
- öyülmek (II)** : Meyve vb. şeyler ezilmek. *DS/5: 3368 Danışman *Fatsa -Ordu*
- öyülmek (IV)** : Karıştırılmak, yoğrulmak. *DS/5:3368 Kuz *Akkuş -Ordu*
- öyün (I)** : 1. Yemek: Öyün pişti mi? *DS/5:3368 Heniske Bayadı -Ordu*
- öyün (I)** : 5. Yemek vakti. *DS/5:3368 *Sarıca *Gölköy, Salman *Akkuş, Danışman *Fatsa -Ordu*
- öyünlemek** : Yemek yedirmek. *DS/5:3369 Bayadı -Ordu*
- öyünnük** : Değirmene öğütülmeye götürülen tahıldan hemen kullanılmak için sırası gelmeden öğütülen azıcık un. *DS/5: 3323 Salman *Akkuş -Ordu*
- öyünnük almak** : Değirmende bir öğünlük un öğütmek için başkasının sırasını almak: Mustafa mısır öğütüyordu, götürdüğüm mısırı öğütmek için bana öyünnük verdi. *DS/5:3369 Salman *Akkuş -Ordu*
- öz (I)** : 2. Dere, çay, ırmak. *DS/5:3369 *Ünye -Ordu*
- özek (V) -1** : Tepeler arasındaki çukur, düzlük yer, koyak. *DS/5:3370 Salman *Akkuş -Ordu*
- özek (V)** : 2. Susuz dere. *DS/5:3371 Salman *Akkuş -Ordu*

- özelemek (II)** : Ezip çalkalamak, karıştırmak (yoğurt vb. yiyecekler için). *DS/5:3372 *Ünye -Ordu*
- özge (II)** : İki dağ arasındaki dereciklerin birleştiği yer, derenin başlangıcı. *DS/5:3373 Bahçeköy -Ordu*
- özger, ölüzger** : Rüzgar *OAD:76*
- özker** : Rüzgar *KİAT:337*
- özlük (IV)** : Biçilmiş saplardan yapılan öbeğin sağlam durması için toprağa çakılan, sağlam ve uzunca sırık. *DS/5:3374 Salman *Akkuş -Ordu*
- özlük (V)** : Öz çıkarılan ağaç. *DS/5:3374 Bayadı -Ordu*
- özmek (I) -1** : Tepeler arasındaki çukur, düzlük yer, koyak. *DS/5:3370 Saylan -Ordu*
- özü bozuk** : Kötü yaradılışlı (kimse). *DS/5:3375 Salman *Akkuş -Ordu*
- özü doğru** : Güvenilir, iyi yaradılışlı (kimse). *DS/5:3375 Salman *Akkuş -Ordu*
- özü kara** : Sütü bozuk, kötü soydan gelen (kimse). *DS/5:3375 Salman *Akkuş -Ordu*
- ör almak** : Hayvanın döl tutması *OİYA:352*
- örenmek** : Öğrenmek *OİYA:352*
- öretmek** : Öğretmek *OİYA:352*
- öri** : Kendir kıvratma aleti *OİYA:352*
- P**
- paala** : Fasulye. *DS/6:4634 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- pac** : Bâc *KİAT:338*
- paç (IV)** : Çorap lastiği. *DS/5:3377 *Vona -Ordu*

- paçan** : Ağaçların, bitkilerin ince kökleri. *DS/5:3378 *Ulubey -Ordu*
- paçul** : Üstü başı dağınık, pis, düzensiz. *DS/5:3379 Ünye –Ordu*
- padar** : 2. Çatılara konulan dilme tahtası. *DS/5:3379 Akkise, Bayadı –Ordu*
- padar** : Ağacın gövdesinden alınan kalın ve geniş parça *OİYA:352*
- padar** : Padavra tahtası *OAD:77*
- padişak** : Padişah *OİYA:352*
- pafit olmak** : Çürümek: Yağmurun altında bütün ağaçlar pafit olmuş. *DS/5:3379 *Perşembe -Ordu*
- pağaç (I)** : 1. Tuzsuz ve mayasız hamurdan yapılıp kızgın küldde pişirilen çörek, poğaç. *DS/5:3380 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- pağaç** : Bir çeşit tuzsuz veya mayasız çörek, kül çöreği, gömme *OAD:77*
- pağala** : Fasulye. *DS/5:3381 Kuz *Akkuş -Ordu*
- pahal (III)** : Ters, aksi: İşim pahal gitti. *DS/5:3382 -Isparta ilçeleri *Ünye -Ordu*
- paķit** : Paket *OİYA:352*
- paķla** : Bakla *KİAT:338*
- paķlađu** : Baklava. *DS/5:3383 *Ünye –Ordu*
- paķlava** : Bakalava *KİAT:338 OAD:77*
- pala (I) -2** : Kuru ve taze fasulye. *DS/5:3383 Karakuş *Ünye –Ordu*
- pāla** : Bakla *AA:149*
- pālā** : Fasulye *OİYA:352*
- palak (III)** : 3. Manda yavrusu. *DS/5:3384 Bayadı, *Ünye köyleri, -Ordu*
- palak** : Çamış yavrusu *OAD:77*

- palan** : Eski bez *OİYA:352*
- palar** : Börek *OAD:77*
- palarmak (I)** : Büyüme, gelişme (hayvan ve bitki için). *DS/5:3385 Bayadı -Ordu*
- palarmak (II)** : Börek. *DS/5:3385 Bayadı -Ordu*
- palas (V)** : Börek. *DS/5:3386 -Ordu*
- palaz (II)** : Manda yavrusu. *DS/5:3386 Kuz *Akkuş -Ordu*
- palaz (IV)** : Yuvarlak fındık. *DS/5:3386 Bayadı *Perşembe -Ordu*
- palaz (VIII)** : Börek. *DS/5:3386 Perşembe -Ordu*
- palaz (X)** : 3. Eskimiş kilim, keçe, çul, çuval. *DS/5: 3386 Gebeme *Mesudiye - Ordu*
- palaz** : Börek *OAD:77*
- palazımak (I)** : Canlanmak, gelişmek, büyüme. *DS/5:3386 Kuz *Akkuş, Çayıralan *Fatsa -Ordu*
- palazlanmak (II)** : 3. Büyüme, büyüme başlamak (insan ve hayvan için).
DS/5:3387 * Kuz *Akkuş -Ordu
- paldır (III)** : Geçilmesi güç çalılık. *DS/5:3388 -Ordu*
- paldır** : Geçilmesi güç çalılık *OAD:77*
- paldıramak** : 2. Gürültülü ses çıkarmak. *DS/5:3388 Kuz *Akkuş -Ordu*
- paldırdamak (III)** : Gürültüyle düşmek, yıkılmak, tepinmek. *DS/5:3388 Bayadı - Ordu*
- palılamak** : Parlamak *KİAT:338*
- paltu** : Palto *AA:149*
- pambalak** : Tombul, gürbüz. *DS/6:4636 Ordu*

- pampalak** : Tombul, gürbüz. *DS/6:4636 Salman *Akkuş Ordu*
- pamucak (IV)** : Sevimli. *DS/5:3391 Kuz *Akkuş -Ordu*
- pamuklu** : Kumaşın arasına pamuk konularak dikilen ve içe giyilen yelek.
DS/5:3390 *Ünye -Ordu
- pancar (I)** : 1. Karalahana. *DS/5:3392 Danışman *Fatsa, Kuz *Akkuş -Ordu*
- panğa** : Banka *AA:149*
- pangart** : Derin uçurum *OAD:78*
- pangavut (II)** : Lira. *DS/5:3393 *Ünye -Ordu*
- pankanot** : Lira. *DS/5:3393 *Ünye -Ordu*
- pantol** : Pantolon *OAD:77*
- papak** : 1. Kalpak. *DS/5:3394 Kuz *Akkuş -Ordu*
- papak** : 2. Silindir şapka. *DS/5:3395 Kuz *Akkuş -Ordu*
- papağ** : Kûlah *OİYA:352*
- papaklık** : Döneklik, kötülük. *DS/5:3395 *Ulubey -Ordu*
- papara işitmek** : Azar işitmek *OAD:77*
- papaz** : İslamın gereklerine uymayan, saç sakalı karışık *OİYA:352*
- papur** : Vapur *OAD:77*
- para** : Parça *OİYA:352*
- paraca (I)** : Az, azıcık. *DS/5:3396 Bayadı -Ordu*
- parasa** : Pırasa. *DS/5:3397 Kuz *Akkuş -Ordu*
- parpı (III)** : Sopa. *DS/5:3400 Bayadı -Ordu*

- parpılamak (I)** : 1. Paylamak. *DS/5:3401 Bayadı -Ordu*
- parpılamak (I)** : 2. Azarlamak. *DS/6:4638 Salman *Akkuş Ordu*
- parpılamak (I)** : 2. Dövmek, döverek korkutmak *DS/5:3401 -Ordu*
- parpu (II) -1** : Dayak. *DS/5:3400 Kuz *Akkuş -Ordu*
- parpu (II) -2** : Korku, korkulu durum, sıkıntı. *DS/5:3400 Kuz *Akkuş -Ordu*
- parpılamak** : Dövmek, dayak atmak *AA:149*
- partaf** : Çabalama. *DS/5:3403 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- partakıl** : Portakal *KİAT:338*
- partal (I)** : 1. Abartılmış söz, yalan. *DS/5:3403 Bayadı, Sarıca *Gölköy, *Ünye -Ordu AA:149*
- partal (I)** : Eskimiş, yıpranmış. *DS/6:4639 Salman *Akkuş Ordu*
- partal (VIII)** : 1. Ev, ambar, tarla vb. taşınmaz mal. *DS/5:3404 *Fatsa -Ordu*
- partal atmak** : Övünmek, abartarak konuşmak. *DS/5:3404 Kuz *Akkuş -Ordu*
- partalcı** : Abartarak konuşan, yalancı. *DS/5:3403 Uzunisa -Ordu*
- partalcı** : Övünge, kendini beğenmiş. *DS/6:4639 Salman *Akkuş Ordu*
- partallamak** : Palavra atmak *AA:149*
- partaval** : Mübalağalı *OAD:77*
- partiye** : Kez, yol. *DS/5:3404 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- pasa (I)** : Ardı arkası kesilmeden, durmadan, sürekli olarak. *DS/5:3405 *Ünye -Ordu, OİYA:352, AA:149*
- pasa (II)** : Ekmek pazısı dizilen ve taşınan tahta tabla. *DS/6:4640 Ordu*
- pasa** : Durmadan, devamlı *OAD:77*

- pasak** : Kirli giysi. *DS/6:4640 Salman *Akkuş Ordu*
- pasaklı** : Kirli *OAD:77*
- pasalak** : Çarık yapmak için kesilen gönün orta parçası. *DS/5:3406 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- pasdaf** : Çalımlı, övünçlü. *DS/5:3406 -Ordu*
- pası (I)** : Kız. *DS/5:3406 -Ordu*
- paska (I)** : Kamıştan, çalıdan yapılan bostan kulübesi. *DS/5:3406 *Ünye -Ordu*
- pastaf** : 1. Abartı, büyütme. *DS/5:3407 Kumru, *Fatsa -Ordu*
- pastaf** : 2. Yalan, uydurma. *DS/5:3407 *Ünye -Ordu*
- pastaf** : 3. Alay. *DS/5:3407 *Perşembe köyleri -Ordu*
- pata (III)** : El sallayarak verilen selâm. *DS/5:3408 *Ünye -Ordu*
- pata** : Berabere kalmak *OAD:77*
- patadis** : Patates *OİYA:352*
- patah** : Çotanak (findık) *AA:149*
- patak (V)** : Fındıkların toplu olarak bulunduğu dalcık. *DS/5:3409 Danişman *Fatsa -Ordu*
- patak** : Taze iç fındığın zararı *OAD:78*
- patalak (II)** : Patates. *DS/5:3410 *Fatsa, -Ordu*
- patanak (III)** : Fındıkların toplu olarak bulunduğu dalcık. *DS/5:3409 *Perşembe - Ordu*
- patanak (IV)** : Ispanağa benzer bir çeşit bitki. *DS/5:3410 Boztepe -Ordu*
- patanak** : Fındık demeti, kümesi *KİAT:338*

- patanak** : Ispanağa benzeyen bir bitki *OAD:77*
- patatis** : Patates *AA:149*
- patazlamaḡ** : Vurmak, dövme *AA:149*
- patazlamak (II)** : Dövmek. *DS/5:3409 Bayadı, Şihlar *Ulubey, Danışman *Fatsa -Ordu*
- patazlamak** : Dövmek, tokatlamak *OAD:77*
- patela** : Yelkenli, motorların arkasına takılan küçük kayak *OAD:77*
- patıramak (I)** : Anlaşılmayacak biçimde konuşmak, kendi kendine söylenmek. *DS/5:3412 Bayadı -Ordu*
- patıramak (II)** : Gürültü etmek. *DS/6:4641 Salman *Akkuş Ordu*
- patıranmaḡ** : Çırpınmak, öfkelenmek *AA:149*
- patıraşmak** : Gürültü etmek. *DS/5:3411 Danışman *Fatsa -Ordu*
- patırdamak (I)** : 1. Anlaşılmayacak biçimde konuşmak, kendi kendine söylenmek. *DS/5:3411 Bayadı -Ordu*
- patıramak (II)** : Gürültü yapmak. *DS/5:3412 Bayadı, Kuz *Akkuş -Ordu*
- patlak (II)** : Göze, su kaynağı. *DS/5:3413 Bayadı -Ordu*
- patlak** : Kavrulmuş mısır *OAD:77*
- patlamaḡ** : Sıkılmak *AA:149*
- patlangaç** : İncir dalının özü çıkarılarak yapılan bir çeşit çocuk oyuncağı *OAD:77*
- patlıcan** : 2. Domates. *DS/5:3414 Kuz*Akkuş -Ordu*
- patranmak** : Çırpınmak, kanat çırpınmak. *DS/5:3415 *Perşembe -Ordu*
- patuz** : Patoz *OİYA:352*

- pavlika** : Fabrika. *DS/5:3416 *Ünye -Ordu*
- payınsımamak** : Hiçe saymak, aldırış etmemek, önem vermemek. *DS/5: 3417 Kuz *Akkuş -Ordu*
- paykıtmak** : Kümes hayvanlarını kovalamak, ürkütmek. *DS/6:4642 Ordu*
- paymak** : Kümes hayvanları korkup, ürkemek. *DS/6:4642 Ordu*
- paynak** : Korkarak kaçmak *OAD:78*
- paysımak** : Önem vermek *OİYA:353*
- payton** : Fayton *OİYA:353*
- pazarotesi** : Pazartesi *KİAT:308*
- pazlamak (III)** : Yaymak. *DS/5:3420 *Ünye –Ordu*
- pē** : Taş duvar *OİYA:353*
- peçe** : Ev saçağı *OİYA:353*
- peçellemek** : Bir işi beceremeyip bozmak. *DS/5:3421 *Ünye -Ordu*
- peğ (II)** : Yığın. *DS/5:3422 *Ünye –Ordu*
- peğkürmek** : Karaca, keçi vb. hayvan bağırarak, melemek. *DS/6:4643 Salman *Akkuş Ordu*
- pehlivan** : Pehlivan *KİAT:339*
- pehlúan** : Pehlivan *AA:149*
- pehni** : Ahırda, taş ya da tahtadan, oluk biçiminde yapılmış hayvan yemliğı. *DS/5:3439 Kuz *Akkuş -Ordu*
- pek (II)** : Hızlı. *DS/5:3422 *Fatsa -Ordu*
- pekişmek** : 1. Sıkışmak, sıkışarak sertleşmek. *DS/5:3423 -Ordu*

- pekişmek** : 4. Güçlenmek: Bu helva ne kadar pekişmiş ? DS/5:3423 -Ordu
- pekişmek** : Sertleşmek, kuvvetlenmek OAD:77
- pekmez toprağı** : Üzüm yapılırken şırayı kestirmek için kullanılan beyaz toprak.
DS/5:3424 Bayadı -Ordu
- pend** : Bend OİYA:353
- pepildek** : Kekeme. DS/5:3429 Bayadı -Ordu
- pepildeklik** : Kekemelik. DS/5: 3429 Bayadı -Ordu
- per (I)** : 2. Değirmen çarkının kepçeleri. DS/5:3429 Gebeme *Mesudiye -Ordu
- perçinlemek** : Perçinlemek OİYA:353
- perdeh** : Perdah, tesviye AA:149
- perem perem** : 1. Parça parça. DS/5:3431 Kuz *Akkuş -Ordu
- perese (IV)** : 1. Dağların geçilmesi zor, dik yerleri. DS/5:3431 *Perşembe -Ordu
- perese (IV)** : 2. Taşlık ve engebeli yer. DS/5:3431 Kuz *Akkuş -Ordu
- perese (IV)** : 3. Onarılması gerekli yol. DS/5:3431 Akpınar -Ordu
- pereselik** : Fidan dikmek için açılan yer. DS/6:4645 Salman *Akkuş Ordu
- pereze, perere** : Sarp yer OAD:77
- perikmek (III)** : 1. Ezilmek, berelenmek: Elmaları yavaş koy perikmesin. DS/5:3432
*Ünye -Ordu
- pers olmak (I)** : 3. Çok yorularak düşmek, bitkin duruma gelmek. DS/5:3434 Bayadı
*Ünye, Sarıca *Gölköy -Ordu
- pers olmak (II)** : 3. Yenilgiye uğramak, yenilmek. DS/5:3434 Kuz *Akkuş -Ordu
- perşembe** : Perşembe KIAT:339

- pervane** : Büyük tas *OİYA:353*
- perzü** : Pazı bitkisi. *DS/5: 3435 Kuz *Akkuş –Ordu*
- peşdambal** : Peştimali önlük *AA:149*
- peşdemmal** : Kadınların bağladığı iş önlüğü *OİYA:353*
- peşgu** : Soba. *DS/6:4646 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- peşkir** : Havlu *OİYA:353*
- peşkir** : Küçük havlu *OAD:77*
- peşko** : Soba *OAD:77*
- peşlemek** : Önüne katıp kovalamak *OİYA:353*
- peştamal** : Bir çeşit önlük *OAD:77*
- petek (VI)** : 1. Çeşme yalağı. *DS/5:3438 Bayadı, Akpınar –Ordu, OİYA:353, OAD:77*
- petek (VI)** : 2. Ağaçtan yapılmış çamaşır teknesi. *DS/5:3438 Bayadı -Ordu*
- petez (I)** : Patates ve yuvarlak meyvelerin küçüğü. *DS/5:3438 *Ünye -Ordu*
- petez (II)** : Yün eğirmeye yarayan aracın yuvarlak başı. *DS/5:3438 *Ünye -Ordu*
- pevlemek** : Ulumak, ürümek (kurt, çakal, tilki, köpek vb. hayvanlar). *DS/5:3416 Akpınar –Ordu*
- pey (I)** : 3. Taş duvar. *DS/5:3439 Bayadı, Sanca *Gölköy –Ordu, OİYA:353, OAD:77*
- pey (I)** : 5. Boş arsa. *DS/5:3439 Gebeme *Mesudiye –Ordu*
- peyik** : Don, şalvar paçalarının birleştiği yere konulan üçgen biçiminde kumaş parçası. *DS/6:4647 Salman *Akkuş Ordu*
- pezemek** : Pezevenk *KİAT:339, AA:149*

- pezik (I)** : 1. Pancar, şalgam. *DS/5:3440 Bayadı -Ordu*
- pezük (I) -1** : Pancar, şalgam. *DS/5:3440 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- pezük (I)** : 3. Yabanpancarı, pazı. *DS/5:3441 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- pezük** : Pazı *HROK:233, KIAT:339, OAD:77*
- pıcah** : Bıçak *AA:149*
- pıcah** : Bıçak *KIAT:339, OAD:78*
- pılı-pırtı** : Eskimiş eşya *OAD:77*
- pillamak** : Uçmak. *DS/5:3442 Danışman *Fatsa -Ordu*
- pınkıl** : Çok yamalı. *DS/5:3443 *Ünye -Ordu*
- pınkıl** : Yamaç *OAD:78*
- pıraçal** : Dağınık *OİYA:353*
- pıraçal** : Üstü başı yırtık pırtık. *DS/5:3443 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- pırava** : Aferin, bravo. *DS/5:3443 *Ünye -Ordu*
- pırçım** : Parça *HROK: 233*
- pırkıl** : Çok olgun, ezik, yumuşak : İncirler pırkıl olmuş. *DS/5: 3444 *Ünye - Ordu*
- pırlama** : Budala, işini bilmeyen. *DS/5:3444 *Ünye -Ordu*
- pırlamak (I)** : 1. Uçmak. *DS/5:3444 Bayadı -Ordu*
- pırlangaç** : Ağaçtan yapılan kapı mandalı *OAD:78*
- pırlangıç (II)** : Topaç. *DS/5:3444 Asker *Mesudiye -Ordu*
- pırlangıç (III)** : Ağaç kapı mandalı. *DS/5:3445 Arpaköy -Ordu*

- pırtı** : Manifatura AA:149
- pırtıl** : Eskimiş kumaş parçası. DS/6:4648 Salman *Akkuş Ordu
- pırtıl** : Eskimiş, parçalanmış giysi, eşya vb. şeyler. DS/5:3447 *Perşembe - Ordu
- pırtkesek** : Parça parça, ufak tefek OAD:78
- pırtkesek** : Parça parça, ufak ufak. DS/5:3447 Bayadı *Fatsa –Ordu AA:149
- pısrık (I)** : 2. Hastalıklı (kimse). DS/5:3449 Kuz Akkuş -Ordu
- pıskırmak** : Aksırmak. DS/5:3449 Danışman *Fatsa, Bayadı -Ordu
- pıspıtırak** : Sıklık, bolluk (ağaç ya da bitki üstündeki meyve ve çiçekler için). DS/5:3449 *Ünye -Ordu
- pıtık (VI)** : Bilye ve bilyeyle oynanan oyun. DS/5:3450 Sarıca *Gölköy, *Ünye - Ordu
- pıtık vurmak** : Fiske vurmak. DS/5:3449 *Ünye -Ordu
- pıtık** : Parmakların birbirine vurularak ses çıkarması OAD:78
- pıtırak (I)** : 1. Dikenli tohumu insanların giysilerine, hayvanların tüyelerine yapışan bir ot. DS/5:3451 Bayadı *Perşembe, Danışman *Fatsa, Sarıca *Gölköy -Ordu
- pıtırak** : Bir çeşit yapışkan dikenli ot OAD:78
- pıtırak** : Vücutta çıkan ufak kabarcıklar OAD:78
- pıtırlık** : Çalılık, fundalık. DS/5:3451 Bayadı -Ordu
- pıtlak** : Ateşte kavrulmuş patlatılmış mısır. DS/5:3413 Bayadı, Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy, Danışman *Fatsa -Ordu
- pıtlak** : Mısır patlağı OAD:78

- pıtlak** : Patlamış mısır *OİYA:353*
- pıtlamak** : Patlamak, açılmak. *DS/5: 3452 Danışman *Fatsa -Ordu*
- pıtnak** : Nokta
- pıtnak** : Nokta. *DS/5:3452 *Ulubey –Ordu, OAD:78*
- pıtramak** : Çırpınarak uçmak. *DS/5:3452 Şıtlar *Ulubey -Ordu*
- pic** : Piç *AA:150*
- piçi piçi** : 1. Sığır, davar çağırma ünlemi. *DS/5:3454 Kuz *Akkuş -Ordu*
- piçtek** : Köpek yavrusu *OİYA:353*
- pij** : Piç *KİAT:340*
- pikola** : Küçük taneli iç fındık *OAD:78*
- pilaç** : Yazlık ayakkabı *OİYA:353*
- pileki** : Mısır ekmeği pişirilen, toprak ya da taştan yapılmış yuvarlak tepsi gibi kap. *DS/5:3454 -Ordu*
- pili bitmek** : Dayanma gücü kalmamak *OİYA:353*
- piliz** : Piliç *AA:150*
- pillaböcük** : Uğur böcüğü *OİYA:353*
- pilö** : Pilav *KİAT:340 OAD:78*
- pimpiri mantarı** : Bir mantar türü *AA:150*
- pin (I)** : 1. Kümes. *DS/5:3455 Kuz *Akkuş -Ordu*
- pinek** : Kümes *HROK: 233*
- pinek** : Tünek. *DS/5:3457 Bayadı -Ordu*

- pineklik** : Tünek. *DS/5:3457 Bayadı -Ordu*
- pinemek** : Tavuk tünemek. *DS/6:4651 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- pines** : Kümes *OAD:78*
- pinik (III)** : Kümes. *DS/5:3456 *Perşembe –Ordu*
- pininc** : Pirinç *OİYA:353*
- pinlik -1** : Kümes. *DS/5:3456 -Ordu*
- pinnik (I)** : Kümes. *DS/5:3456 -Ordu köyleri, OİYA:353*
- pinti (I)** : Küçük. *DS/5:3458 Kuz *Akkuş –Ordu*
- pinüç** : Pirinç *OİYA:353*
- piriş** : Pirinç *OİYA:353*
- pirpirim (IV)** : Kıvrım kıvrım: Pirpirimli bir etek. *DS/5:3461 *Perşembe köyleri - Ordu*
- pirşembe** : Perşembe *OAD:78*
- pisik (I)** : 1. Kedi. *DS/5:3462 Danışman *Fatsa, Sarıca, Gölköy *Ünye -Ordu*
- pisik** : Kedi yavrusu *OAD:78*
- pisütlük** : Sisli hava *OAD:78*
- pisütlük** : Sisli hava. *DS/5:3463 Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- pişte** : Köpek yavrusu. *DS/5:3465 –Ordu, OAD:78*
- pocuğa** : Bir yaşını aşmış domuz yavrusu *AA:150*
- pofturmak (I)** : Bir yerde kapalı kalmış su dar bir delikten dışarıya doğru hızla ve ses çıkararak akmak. *DS/5:3468 *Ulubey -Ordu*
- poğul olmak** : Sıcak ya da koşma nedeniyle kızarmak, terlemek. *DS/6:4653 Ordu*

- poğul** : Haşlama. *DS/6:4653 Ordu*
- poğul** : Pişmiş kestane. *DS/5:3468 Danışman*Fatsa –Ordu*
- ponçağ** : Püskül. *DS/6:4653 Salman *Akkuş Ordu*
- pontul** : Pantolon *OAD:77, OİYA:353*
- popaz** : Papaz *KİAT:340*
- porsuğ** : Porsuk, pörsümüş *AA:150*
- porsuk (I)** : Dolaşık. *DS/5:3472 Bayadı -Ordu*
- porsuk** : Saçı başı dağınık, inatçı, dayanıklı *OİYA:353*
- port (I)** : 1. Taranan yünün işe yaramayan bölümü. *DS/5: 3472 Bayadı -Ordu*
- posarmak** : Rengi bozulmak *OİYA:353*
- posarmak** : Küflenmek. *DS/5:3474 *Ulubey –Ordu, OAD:78*
- post etmek (I)** : Öldürürcesine dövmek. *DS/5:3474 Bayadı -Ordu*
- postakı** : Pösteki. *DS/5:3474 *Ünye -Ordu*
- posul** : Erginleşmemiş meyve ve sebze *OİYA:353*
- posul** : Taneli mısır koçanı *OAD:78*
- posul** : Taze, sütlü mısır. *DS/5:3475 *Perşembe köyleri –Ordu*
- potak (III)** : 1. Taze fındığın kapçığı. *DS/5:3475 -Ordu*
- potak (III)** : 2. Salkım: Bana bir potak üzüm gönder. *DS/5:3475 Kuzköy *Ünye - Ordu*
- potak** : Fındığın daldaki hali *OİYA:353*
- potak** : Fındığın üzerindeki yeşil örtüsü ile görünüşü *OAD:78*

- potur (IV)** : Alçak ve sık çalılıkların arasındaki, altındaki boşluk: Poturun altından tavşan çıktı. *DS/5:3478 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- povar** : Pınar. *DS/6:4655 Salman *Akkuş Ordu*
- poydurmak** : 1. Caydırmak, döndürmek. *DS/5:3478 Bayadı -Ordu*
- poydurmak** : 2. Darıltmak, ürkütme, kaçırtmak. *DS/5:3478 *Ulubey -Ordu*
- poymağ** : Koşmak, koşarak kaçmak *AA:150*
- poymak (I)** : 1. Caymak, dönmek: Ben bu işten poydum. *DS/5:3478 Bayadı, Akpınar -Ordu*
- poymak (I)** : 3. Koşan hayvan birdenbire ürküp yol değiştirmek. *DS/5:3478 *Ünye -Ordu*
- poymak** : Caymak, vazgeçmek *OAD:78*
- pöcük** : Dağın zirvesi, en nihayetdeki yer *OAD:78*
- pöçük (III)** : 1. Uç, en son nokta: Su dağın pöçüğüne çıktım. *DS/5:3479 Saylan *Ünye -Ordu*
- pöçük (VI)** : Tarlanın sürülmüş, bakımlı bölümü. *DS/5:3480 Bayadı -Ordu*
- pöçükçü** : 3. Köşede duran (kimse). *DS/5:3480 Bayadı -Ordu*
- pöğrek (I)** : Ağaç ya da topraktan yapılmış su borusu, künk. *DS/5:3480 *Perşembe -Ordu*
- pöh** : Manda kovalama ünlemi. *DS/5:3480 Bayadı -Ordu*
- pöhlivan** : Pelivan *KİAT:341*
- pöhrenk** : 2. Ağaç ya da topraktan yapılmış su borusu, künk. *DS/5:3480 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- pöhrenk** : Pişmiş tuğladan yapılan su borusu, kaval *OAD:78*

- pöhrenk** : Toprak, su kokusu *OAD:79*
- pöörük** : Kanal, lağım veya musluğun suyunun pis rengi *OAD:78*
- pörçük** : Kuyruk. *DS/5:3479 *Ünye -Ordu*
- pörmek** : Küçük koyun sürüsü *OAD:78*
- pörmek** : Mal veya menfaat birliği için oluşan topluluk *OAD:78*
- pörnek (I)** : 1. İnsanların ortak yararları için oluşturdukları topluluk. *DS/5:3481 *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- pörnek (II)** : Başkasının sürüsüne katılan küçük davar sürüsü. *DS/5:3481 Aybastı -Ordu*
- pörtlek (I)** : Patlak, dışarıya doğru çıkık (göz için). *DS/5:3481 Bayadı, Kuz *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- pörtlek** : Patlak gözlü *OAD:78*
- pörtlemek** : 1. Göz çeşitli nedenlerle açılmak, dışarıya doğru fırlamak. *DS/5:3482 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- pörü (I)** : 2. Menteşenin kapıya çakılan parçası. *DS/5:3482 Saylan -Ordu OAD:78*
- pörüşan** : Perişan *KİAT:341*
- pösermek** : 2. Nemlenen şeyin hacmi genişlemek. *DS/5:3483 Saylan -Ordu*
- pösermek** : Nemden dolayı genişlemek *OAD:78*
- pöykürmek (II)** : Fıskırmak : Su göğe pöykürüyor. *DS/5:3483 *Ünye -Ordu*
- pöykürmek (III)** : Fırlatmak. *DS/5:3483 *Ünye -Ordu*
- pöyrek** : Ağaç ya da topraktan yapılmış su borusu, künk. *DS/5:3480 Bayadı -Ordu*

- puar** : Pınar *OİYA:353, AA:150, OAD:79*
- puğar -2** : Pınar, çeşme. *DS/5:3382 Kuz *Akkuş -Ordu*
- puğar** : Pınar *KİAT:341*
- puhnuk** : Biteklik, verimlilik. *DS/5:3486 *Ünye -Ordu*
- pul (I)** : Düğme. *DS/5:3486 Kuz *Akkuş -Ordu*
- pulur (I)** : 2. Sarı renkli, yumuşak, killi taş. *DS/5:3487 Başağrı *Mesudiye – Ordu, OAD:79*
- punar** : Pınar *OİYA:353*
- punt** : Fırsat, elverişli zaman *OAD:79, AA:150*
- pur (I)** : 10. Tarıma elverişli olmayan killi toprak. *DS/5:3489 Kaleyaka, *Perşembe –Ordu, OİYA:353*
- pur** : Killi taş, yumuşak taş ve toprak *OAD:79*
- purç** : 2. Ağaçların ince dalları, yeni sürgünleri. *DS/5:3489 Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- purç** : 5. Ağaçların tomurcukları. *DS/5:3489 Kuz *Akkuş, Karakuş *Ünye, Şihlar *Ulubey -Ordu*
- purç** : Meyve ağaçlarındaki tomurcuk *OAD:79*
- purtul (I)** : 2. Çiçek hastalığının yüzde bıraktığı iz, çiçekbozuğu. *DS/5:3490 Kuz *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- pusalamak** : Karıştırmak: Tarlayı pusaladım. *DS/5:3491 Burhanettin -Ordu*
- pusarık (I)** : 1. Bulutlu, puslu, yağışlı (hava için). *DS/5:3491 Alivera *Ünye, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- pusarık** : Bulutlu, yağışa dönük hava *OAD:79*

- pusarmak (I)** : Hava bulutlanmak, kapanmak, puslanmak. *DS/5:3492 *Ulubey – Ordu*
- pusaruḥ** : Bulutlu hava *AA:150*
- pusaruk** : Bulutlu, puslu, yağışlı (hava için). *DS/5:3491 Danişman *Fatsa - Ordu*
- puslu (I)** : Bulutlu, puslu, yağışlı (hava için). *DS/5: 3491 *Perşembe, Danişman *Fatsa -Ordu*
- puş** : Puşt *KİAT:341, AA:150*
- puşut** : Tokmakla ezilmiş armut, kurutulduktan sonra, muhafaza edilir. Kışın iyice kavrulmuş buğdayla beraner öğütülür ve helva haline getirilerek yenir. *KİAT:341*
- putrak** : İnce ve yapışkan dikenli tohumları olan bir çeşit ot. *DS/5:3495 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- puvar** : Hain. *DS/5:3382 -Ordu ve köyleri*
- puvar** : Pınar *KİAT:341*
- pünçek** : Ağaç ve bitkilerin saçak gibi ince kökleri. *DS/5:3498 Kuz *Akkuş – Ordu*
- pünçek** : Ağaçların, bitkilerin ince saçak kökleri. *DS/6:4657 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- pündük** : Kümes. *DS/5:3456 Danişman *Fatsa -Ordu*
- pündük** : Tavuk kümesi *OİYA:353*
- pünlük** : Kümes. *DS/5:3456 *Ünye -Ordu*
- pünnúḳ** : Kümes *AA:150 DS/5:3456 Sarıca *Gölköy, *Ünye -Ordu*
- pünnük, pinnik** : Tavuk kümesi *OAD:78*

- pür** : Fındıktaki erkek çiçek *OAD:79*
- pür** : Lahana yaprağı *OAD:79*
- pür** : Odunsu bir bitki *OİYA:353*
- pürç (I)** : 2. Ağaçların tomurcukları. *DS/5:3497 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- pürçek (III)** : 2. Mısırın tepesinde püskül biçiminde olan erkeklik organı. *DS/5:3498 Bayadı, -Ordu*
- pürçek** : Mısır tepesindeki püskül *OAD:79*
- pürpürüm mantarı** : İlbaharda ormanlarda yetişen bir çeşit mantar. *DS/5:3501 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- pürz** : Zamk. *DS/5:3503 Saylan -Ordu*
- püs (II)** : Mısır bitkisinin tepesinde ya da kozasında üremeyi sağlayan, sarı toz taşıyan erkeklik organı. *DS/6:4658 Ordu*
- püs (IV)** : Erkek çiçeklerdeki üremeyi sağlayan toz. *DS/5:3503 Bayadı -Ordu*
- püsdenek** : Pasaklı, düzensiz. *DS/5:3503 *Ünye -Ordu*
- püsermek** : Tahta vb. şeyler ıslaklık nedeniyle şişmek. *DS/5:3504 *Ünye -Ordu*
- püsermek** : Tahtadan yapılan eşyanın yaş olmasından dolayı açılması *OAD:79*
- püskül** : Mısır çiçeği *OAD:78*
- püskürdek** : Püskürteç. *DS/5:3504 *Ünye -Ordu*
- püslük** : Çöplük. *DS/5:3505 *Fatsa -Ordu*
- püsür (I)** : Tembel, kalpazan. *DS/5:3505 Kuz *Akkuş -Ordu*
- püsür (III)** : 1. Karışık, dolaşık.(ip, saç vb. şeyler). *DS/5:3505 *Perşembe, *Ünye, Sarıca *Gölköy -Ordu*

- püsür (III)** : 2. Karışık, kusurlu, dolaşık (iş için). *DS/5:3505 *Ünye, Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- püsür (V)** : 1. Kendirin çöplü kısmı. *DS/5:3505 Şıhlar *Ulubey –Ordu OİYA:353*
- püsür** : Karışık, çözülmesi zor *OAD:78*
- püsürlü** : 1. Karışık, dolaşık (saç, ip, iplik vb. şeyler). *DS/5:3505 Başağrı *Mesudiye -Ordu*
- püşman** : Peşiman *KİAT:341*
- pütül** : Siville. *DS/5:3506 Danışman *Fatsa -Ordu*
- pütür** : Pürüz, kabarcık, çıkıntı. *DS/5:3506 *Ünye –Ordu*
- püzlenmek** : Ekmek, bayat maya nedeniyle bozulmak, küflenmek. *DS/6:4659 Salman *Akkuş Ordu*
- R**
- ras** : Rast *OİYA:353*
- rāt** : Rahat *OİYA:353*
- reiz** : Reis *KİAT:343*
- rendelemek** : Yatak, yorgan, şilte vb.şeyleri kalın ve aralıklı aralıklı dikmek. *DS/5:3508 Bayadı -Ordu*
- reşme** : Hayvanın başlığı, yuları ve gemi. *DS/5:3508 Şıhlar Ulubey -Ordu*
- reşme** : Katır hayvanının dizliği *OİYA:353*
- ricālan** : Rica etmek *OİYA:353*
- S**
- sā** : Sağ *OİYA:353, AA:150*

- sā** : Sana *KİAT:344, OİYA:353*
- sa' a, saa** : Sana *OAD:80*
- sa' ap, saap** : Sahip *OAD:80*
- sa' lam** : Sağlam *OAD:80*
- saa** : Sana *OİYA:353, AA:150*
- saaltı** : Süt *OAD:80*
- saan** : Sahan *OİYA:353*
- saap çıhmaḥ** : Sahiplenmek *AA:150*
- sāb** : Sahip *KİAT:344, OİYA:353*
- sabaanan** : Sabah vakti *OAD:80*
- sabaçça** : Sabahleyin *OİYA:353*
- sabahçağ** : Sabahleyin *OAD:80*
- sabāleyin** : Sabahleyin *AA:150*
- sabalin** : Sabahleyin *OİYA:353*
- sabangaya** : Sicimden örülmüş, taş atmaya yarayan bir çeşit çocuk oyuncağı.
DS/5:3509 Kuzköy *Ünye -Ordu
- sabrilik** : Kara incir *OİYA:353*
- sabuklanmak** : Dinlenmek. *DS/5: 3509 Gavraz, Bolaman –Ordu OAD:81*
- saccaḥ** : Sacayak *AA:150*
- saciyek** : Sacayak *OİYA:353*
- saç yazmak** : Saç taramak, örmek. *DS/5:3512 Kuz *Akkuş -Ordu*

- saçak (II)** : Bitkilerin emici kökleri. *DS/5:3510 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- saçaklık** : Tavan arası. *DS/5:3510 Bayadı –Ordu, OİYA:353*
- saçı** : 2.Gelinin başına saçılan şeker, arpa ve para gibi şeyler. *DS/5:3510 Bayadı -Ordu*
- saçma (I)** : Çevresinde kurşunlar bulunan bir çeşit balık ağı. *DS/5:3511*Perşembe, *Ünye -Ordu*
- saçu** : Düğün çağrısı. *DS/6:4662 Salman *Akkuş Ordu*
- saçu** : Yeni evlenenlere verilen hediye *AA:150*
- saçuluk** : Düğün armağanı. *DS/6:4662 Salman *Akkuş Ordu*
- sādih** : Sadık, bağlı *AA:150*
- sadır II** : 2. Sidik. *DS/5:3513 *Ünye, -Ordu, AA:150*
- sadır** : Sidik, idrar *OAD:80*
- safla, sohra** : Sofra *OAD:82*
- sağaltu** : Süt *AA:150*
- sağan (II)** : Bakırdan yapılmış, derinliği az yemek kabı. *DS/5:3514 Bayadı -Ordu*
- sağımsız** : Zayıf ve cılız hayvan. *DS/5:3515 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sağız** : Sakız *OİYA:353*
- sağlatmak** : 1.Makara ya da yumaktaki iplik ve iplerin bir ucundan tutarak bunların bir bölümünü ya da hepsini boşaltmak, çözmek. *DS/5:3516 Boztepe -Ordu*
- sağlatmak** : 2.Yükü yere koyduktan sonra ipi çekip çıkartmak. *DS/5:3516 Şıtlar *Ulubey -Ordu*
- sağlatmak** : Yumaktaki ipleri tamamen çözmek *OAD:80*

- sağmal** : Sağılır durumdaki hayvan *OAD:80*
- sağrak (I)** : Ağaçtan yapılmış yağ kabı. *DS/5:3516 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- sağrak** : Tahta yağ kabı. *DS/6:4664 Salman *Akkuş Ordu*
- sağhallu** : Sakallı *OİYA:353*
- sahan** : Yemek kabı (bakırdan) *OAD:80*
- sağarca** : Yababi bir bitki *AA:150*
- sahat** : Saat *KİAT:344, OAD:80*
- sağınmağ** : Sakınmak *AA:150*
- sahrak** : Ağaçtan yapılmış yağ kabı. *DS/5:3516 -Ordu*
- sak (I)** : 2.Uykusu hafif kimse. *DS/5:3518 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sakarca (I)** : Çiğdem. *DS/5:3520 -Ordu, OİYA:353*
- sakarca** : Yumrusu yenen bir bitki *OAD:80*
- sakas** : Yara. *DS/5:3520 *Gölköy -Ordu*
- sakava (I)** : İlkbaharda çıkan çiçekli bir ot. *DS/5:3520 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sakırdamak** : Çok titremek. *DS/5:3521 *Ünye -Ordu*
- sakırtlak** : Kene. *DS/5:3521 -Ordu*
- sakırtlak** : Kan emen böcek, parazit, asalak, kene *OAD:80*
- saksak (II)** : Çok işeyen çocuk. *DS/5:3522 Kumru *Fatsa -Ordu*
- saksamuk** : Yalamuk hava *OAD:80*
- saksamut (I)** : Ne yağın, ne de açın kararsız hava. *DS/5:3522 Ortaköy *Aybastı - Ordu*

- sal (II)** : 5.Tabut. *DS/5:3523 Bayadı -Ordu*
- sal sal** : Seyrek *OAD:80*
- salaç (I)** : Üstü kapalı, yanları açık barınak, çardak. *DS/6: 4666 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- salaç** : 2.Sazdan yapılan kulübe. *DS/5:3523 Şıhlar *Ulubey -Ordu, OİYA:353*
- salah** : Yayla ya da kırlarda hayvanları toplu bulundurmak için yapılmış üstü açık korunak. *DS/5:3524 Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- salahana** : Başiboş, serseri gibi gezen, işsiz, güçsüz, sahihsiz köpek *OAD:81*
- salak** : Çardak *OAD:80*
- sālam** : Sağlam *OİYA:353, AA:150*
- salāna** : 1. Ahmak, alık 2. Başiboş köpek *AA:150*
- salduc** : Sağdıç *OİYA:353*
- sālīḥ** : Sağlık ocağı *AA:150*
- salık (II)** : 2.Haberci. *DS/5:3526 *Ünye -Ordu*
- salıklamak (I)** : 1.Bir kavramı bütün öğeleri ile anlatmak, birşeyi özel ve temel niteliklerini sayarak tanıtmak, tanımlamak. *DS/5:3527 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- salıklamak (I)** : 2.Yol göstermek. *DS/5:3527 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- salım (I)** : 1.Nezle. *DS/5:3527 Bayadı -Ordu*
- salın** : Avlu *KİAT:344*
- salınmak (I)** : Yola çıkmak: Köye ne zaman salınacaksınız ? *DS/5:3527 Bayadı -Ordu*

- salınmak (II)** : Korunmak. *DS/5:3527 Bayadı -Ordu*
- salif** : Salih *AA:150*
- sallaşmak (II)** : Kavga çıkartacak biçimde söz atmak ya da elle itişmek. *DS/5:3529 *Ulubey -Ordu*
- sallaşmak** : Kavgayı gerektirecek şekilde söz atmak *OAD:80*
- salma (XI)** : Köy bütçesi için köylülerden alınan vergi. *DS/5:3530 Bayadı -Ordu*
- salmaca** : Fasulyeyi kabuğundan ayırmak için kullanılan iki parçalı değnek *OAD:80*
- salmaca** : Taneli ürünleri kabuğundan ayırmak için kullanılan iki parçalı değnek. *DS/5:3530 Bayadı, Akpınar -Ordu*
- saltabaş** : Yola arkadaşsız giden kişi *OAD:80*
- saluk etmek** : Yol göstermek. *DS/5:3531 *Akkuş ve köyleri -Ordu*
- sâlur** : Süt veren, sağılan hayvan. *DS/6: 4663 Salman *Akkuş Ordu*
- sâlur** : Sağılır, sağılan hayvan *AA:150*
- salyancı** : Tahsildar. *DS/5:3532 *Perşembe -Ordu*
- samallık** : Samanlık *KİAT:344*
- samannık** : Samanlık *OİYA:353*
- sambul** : Ağacın karla kaplanmış durumu. *DS/5:3533 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- samsak (I)** : Sarmısak. *DS/5:3535 Kuz *Akkuş -Ordu, OİYA:353, OAD:81*
- samuramak** : Uyku ya da hastalık nedeniyle söylenmek, sayıklamak. *DS/5:3534 - Bayadı, Danışman *Fatsa -Ordu*
- samurmak -2** : Anlamsız konuşmak, saçmalamak. *DS/5:3534 *Ünye -Ordu*
- samurmak** : Manasız söz söylemek, saçmalamak *OAD:81*

- samurtlamak -1** : Uyku ya da hastalık nedeniyle söylenmek, sayıklamak.
DS/5:3534 Kuz *Akkuş -Ordu
- san (VI)** : 1.Dallar üstünde biriken kar. *DS/5:3536 -Ordu*
- san (VI)** : 2.Kar fırtınasından sonraki durgun hava. *DS/5:3536 -Ordu*
- sān** : Yemek yenen kap *AA:150*
- sanağū** : Aptal, sersem. *DS/5:3536 *Ünye -Ordu*
- sanavu -2** : Aptal, sersem. *DS/5:3536 *Ünye -Ordu*
- sanavu** : 1.Sağır. *DS/5:3537 *Ünye -Ordu*
- sanavu** : Sersem veya sağır *OAD:80*
- sanduh** : Sandık *AA:151*
- sanrō** : Ahmak, akılsız *AA:151*
- sansür** : Deprem, zelzele. *DS/5:3540 -Ordu*
- santıraş** : Nalbant aleti, keski *OİYA:353*
- sanvīl** : Dalların kar ya da kırıyla örtülmüş durumu. *DS/6:4672 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- sapağ** : Yol ayrımı *AA:151*
- sapak** : 1.Küçük yolların anayoldan ayrıldığı yer. *DS/5:3541 Danışman *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- sapağ** : Yol ayrımı *OİYA:353*
- sapak** : Yolun birkaç kola ayrıldığı yer *OAD:80*
- sapanga** : Taş atmak için kullanılan ip ya da lastikten yapılmış bir araç, atambaç. *DS/5:3541 *Ünye -Ordu*
- sapankaya** : İçerisine taş konarak uzağa atmayan bir çeşit sapan *OAD:80*

- sapankaya** : Taş atmak için kullanılan ip ya da lastikten yapılmış bir araç, atambaç. *DS/5:3541 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- sapırtlağ** : Kene *AA:151*
- saplım** : İğneye takılan iplik parçası. *DS/6:4661 Salman *Akkuş Ordu*
- saplıyak** : Büyük kepçe. *DS/5:3543 -Ordu*
- sapliyek** : Ayran içmek üzere yapılan uzun saplı kap *OİYA:353*
- saplum** : İğneye takılan bir sap iplik. *DS/5:3543 *Ünye -Ordu*
- sappet** : Sohbet *OİYA:353*
- sapunmak** : Sakınmak *OİYA:354*
- sapurmak** : Sapmak, saptırmak *KİAT:344*
- sara (I)** : Kuytu, karanlık, güneşsiz yer. *DS/5:3544 Akpınar -Ordu*
- sārah** : Bir çeşit mantar *AA:151*
- sārağ** : Ağaçtan yapılmış tereyağı kabı *OİYA:354*
- saramuk** : Cılız, zayıf *OAD:80*
- saramuk** : Hastalıklı, arık, cılız: Saramuk adam. *DS/5:3544 *Ulubey -Ordu*
- sardurmağ** : Sardırmak *KİAT:344*
- sargan** : Bir çeşit balık. *DS/5:3545 *Perşembe -Ordu*
- sargın (I)** : 1.Candan, içten, yürekten: Naci çok sargın bir arkadaştır. *DS/5:3545 Bayadı -Ordu*
- sārı** : Sağrı *AA:151*
- sarıağ** : Sarı çiçekli ve yaprakları ağılı, bodur bir çeşit ağaç. *DS/5:3546 Şıtlar *Ulubey -Ordu*

- sarıcaarı** : Bal yapmayan arı, eşekarısı. *DS/5:3546 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- sarımsağ** : Sarımsak *AA:151*
- sarkanak (III)** : Sarımsı. *DS/5:3549 *Ünye -Ordu*
- sarkanak** : 2. Yağsız et. *DS/6:4674 Salman *Akkuş Ordu*
- sarsaklamak (I)** : Gereksiz durmak, eğlenmek. *DS/5:3550 Bayadı -Ordu*
- sarsuğ** : Boşboğaz *AA:151*
- sarsuntu** : Sarsıntı *AA:151*
- saru** : Sarı *OİYA:354*
- saruğlu** : Sarıklı *AA:151*
- sarusöpü** : Bir armut çeşidi *AA:151*
- sasak (I)** : Çok ıslak. *DS/6:4674 Ordu*
- sasık (I)** : Tatsız, tuzsuz (yiyecek). *DS/5:3551 *Perşembe -Ordu*
- sasuk (II)** : Açık renk. *DS/5:3551 *Ünye -Ordu*
- sasuk** : Az açık renk *OAD:80*
- sasuğ** : Tatsız, saf, bön *OİYA:354*
- saş** : Saç, kıl *OİYA:354*
- sāt** : Saat *KİAT:344, AA:151*
- satun almağ** : Satın almak *AA:151*
- sav (I)** : 4.Mektup. *DS/5:3553 Bayadı -Ordu, OAD:80*
- savacak** : 1.Değirmen suyunu başka yöne çevirmek için oluk önüne konulan tahta. *DS/5:3553 *Ulubey -Ordu, OİYA:354*

- savcı** : Sözcü, mektupçu. *DS/5:3555 Bayadı, -Ordu*
- savdali** : Evelek, mantar *OİYA:354*
- savduç** : Sağdıç *AA:151*
- savmak** : Meyvenin zamanı geçmek *OİYA:354*
- savmak (III)** : Meyveler bitmek, tükenmek. *DS/5:3556 *Ünye -Ordu*
- savmak** : Sağamak (sığır ve koyunu) *OAD:80, KIAT:344*
- savruk (I)** : Dağınık, dikkatsiz. *DS/5:3556 *Perşembe -Ordu*
- savuk (II)** : Suyu kesilmiş, çalışmayan değirmen. *DS/5:3558 *Ulubey -Ordu*
- savuk** : Suyu dışarıya verilmiş denmeyen değirmen *OAD:81*
- savuma** : Akli başa alma *OAD:80*
- savur (III)** : Ramazan geceleri yenen yemek. *DS/5:3558 Bayadı -Ordu*
- savurcağ** : Elek *OİYA:354*
- say (I)** : 4.Ekime elverişsiz, altında taş, kum ve kil tabakası bulunan toprak. *DS/5:3558 Bayadı *Perşembe –Ordu, OİYA:354*
- say** : Uçurum yer, kayalık yamaç, ekime elverişsiz toprak *OAD:81*
- say (I)** : 1. Samanlığın üstü kapalı, ön bölümü. *DS/6:4677 Salman *Akkuş Ordu*
- sayıklamak** : Uyuklamak *OİYA:354*
- sayışma** : Ödeşme, değiştirme. *DS/5:3561 *Perşembe -Ordu*
- sayışmak** : Ödeşmek: 50 lira borcu vardı, bir dana verdi, akli sıra sayıştı. *DS/5:3561 * Bayadı - Ordu*
- saymak** : 1.Öfkeli söz söylemek, kızmak: Babası çocuğu saydı. *DS/5:3562 Bayadı, İkipınar -Ordu*

- saymak** : Azarlamak, paylamak *OAD:81*
- saymak** : Kabahatini sıralamak *OİYA:354*
- saytaş** : Akarsu yataklarında ya da kıyılarında toprak kaymasıyla oluşan, yüzeyi düz kayalıklar. *DS/6:4678 Ordu*
- saytoprak** : Altı taş olan tarlalar. *DS/5:3563 -Ordu*
- sayvan** : Fındık harmanlarına yapılan ahşap kule, bekçi kulübesi *OAD:80*
- sayvan** : Kulube *OİYA:354*
- sazağ** : Sazak, bataklık *AA:151*
- sazak (II)** : 1.Bataklık, sazlık. *DS/5:3564 Bayadı, Danışman *Fatsa -Ordu*
- sazak** : Bataklık, sazlık yer *OAD:81, OAD:80*
- sazağ** : Sulu arazi *OİYA:354*
- sazan** : Bataklık *AA:151*
- sazan** : Sazlık *KİAT:344*
- seben (II)** : Üstünde yufka açılan tahta. *DS/5:3565 -Ordu, OİYA:354*
- seben** : Yufka açılan sofrası *OAD:81*
- sebet** : Sepet *OİYA:354*
- seç** : Harmanda savrulmuş tahıl yığını. *DS/5:3565 Akpınar, Şeyhler *Ulubey, *Perşembe -Ordu*
- seçek** : Yaylalarda koyunların kuzularından ayrıldıkları yer *OAD:81*
- sef (II)** : Yanlış. *DS/5:3566 *Perşembe -Ordu, AA:151*
- sef** : Yanlış, hatalı *OAD:81*
- sefaletlik** : Sefalet *KİAT:344*

- seferibillik** : Seferberlik *AA:151*
- sefroş** : Sarhoş *OİYA:354*
- seğir (II)** : Eğlenceli, gülünç. *DS/5:3567 Bayadı -Ordu*
- seğirtmek** : Koşmak *OAD:81*
- seher** : Sefer *AA:151*
- sehitmen** : Tahtadan yapılmış, arkalıksız, küçük iskemle. *DS/5:3568 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sein** : Serin *OAD:81*
- sejde** : Secde *KİAT:344, OAD:81*
- sekelemek (I)** : 1.Tek ayak üstünde sıçrayarak yürümek. *DS/5:3569 Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- sekitmen** : Arkalıksız iskemle. *DS/6:4681 Salman Akkuş Ordu*
- seklem (I)** : 1.Kıldan, yünden dokunmuş çuval. *DS/5:3573 *Ünye -Ordu*
- seklem** : Zahirle koymaya yarayan büyük çuval *OAD:81*
- sekman** : Alçak ayaklı, arkalıksız iskemle. *DS/5:3571 -Ordu*
- sekmek (II)** : Alçak ayaklı, arkalıksız iskemle. *DS/5:3571 -Ordu*
- sekmen (I) -2** : Meyilli, su tutmayan yer. *DS/5:3570 *Mesudiye -Ordu*
- sekmen (IV) -1** : Alçak ayaklı, arkalıksız iskemle. *DS/5:3571 -Ordu ilçe ve köyleri*
- sekmen** : Tahta iskemle, oturak *AA:151*
- sekmen** : Tahtadan yapılmış alçak oturak *OAD:81, OİYA:354*
- sekselenmek** : Düşecek gibi olmak, yerinde sallanmak. *DS/5:3574 *Ünye -Ordu*
- sekü (I) -1** : Sedir, kerevet. *DS/5:3571 -Ordu*

- sekül -1** : At, eşek ve sığırların ayaklarındaki ak leke. *DS/5:3572 Kuz *Akkuş, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- sekül** : Hayvanların ayak bileklerindeki beyaz kıllar *OAD:81*
- şelam** : Selam *KİAT:344*
- selbes** : Serbest *OİYA:354, AA:151*
- sele (II)** : 1.Kulpsuz, yayvan çamaşır sepeti. *DS/5:3576 *Perşembe, Kuz *Akkuş, *Ünye, Bayadı –Ordu, OİYA:354*
- sele (II)** : 4. Ekmek sepeti. *DS/6:4683 Salman *Akkuş Ordu*
- sele** : İçerisine çamaşır konulan sepet *OAD:81*
- sēlemek** : Kilim veya kolan dokumak üzere ip yaymak *OİYA:354*
- selvet** : Servet *KİAT:344, OAD:81*
- seme kesilmek** : Yorgunluktan başı dönmek, sersemlemek. *DS/5:3581 *Ünye -Ordu*
- seme** : Aptal, sersem, budala. *DS/5:3580 Şıhlar, *Ulubey, *Ünye -Ordu*
- semelek** : Aptal, sersem, budala. *DS/5:3581 Bayadı -Ordu*
- semelek** : Sersem olmak *OAD:81*
- semelemek** : 2. Birini vurarak bayıltmak ya da öldürmek. *DS/6:4684 Salman *Akkuş Ordu*
- semelemek** : Sersemlemek. *DS/5:3581 Bayadı -Ordu*
- semelenmek- 3** : Sersemlemek. *DS/5:3581 Bayadı –Ordu, OİYA:354*
- semürmek** : Büyümek, beslenmek, gelişmek. *DS/5:3582 *Ünye -Ordu*
- sengel** : Salaç *OİYA:354*
- senik (I)** : 4.Suyu çekilmiş, kurumaya yüz tutmuş (ağaç, meyve vb.). *DS/5:3584 *Fatsa -Ordu*

- senik** : Ne kuru ne yaş *OAD:81*
- senük** : Olgunlaşmamış mısır koçanı. *DS/5:3585 *Ünye -Ordu*
- sepe** : Tenha, ulaşılması zor olan yer *OİYA:353*
- sepelemek** : Çiselemek, az az yağmak. *DS/5:3585 Bayadı -Ordu*
- sepken** : Rüzgarlı havada yağın yağmur *OAD:81*
- serdime** : Aralıklı, seyrek. *DS/5:3588 Bayadı -Ordu*
- sērelt** : Seyreltmek *OİYA:354*
- seren (IV)** : 1.Dokuma aygıtı. *DS/5:3589 Bayadı -Ordu*
- serendi** : 1.Dört direk üstüne yapılmış tahıl, meyve, sebze kurusu saklanan kiler. *DS/5:3589 Bayadı, *Ulubey -Ordu*
- serendi** : Evin dışında yerden yüksekçe yapılan bir çeşit tahıl ambarı. *DS/6:4686 Ordu*
- serendi** : Tahıl ambarı *OAD:81, OİYA:354*
- serendü** : İçine mısır ve hayvan yiyeceği konan ahşap yapı *AA:151*
- serentü** : İçine mısır ve hayvan yiyeceği konan ahşap yapı *AA:151*
- sēretmek** : Seyretmek *OİYA:354*
- sergen (II)** : Tahıl, meyve, sebze serip kurutmaya yarayan yer. *DS/5:3590 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- sergen** : Olmuş meyvelerin yere dökülmesi, dut gibi meyveleri dökmek için açılan örtü *OAD:81*
- sergi (I)** : 1.Yaygı, kilim. *DS/5:3591 Sarıca *Gölköy, Bayadı -Ordu*
- sergi** : Üzerine meyve toplanan büyük segen, örtü *OAD:81*
- sergü** : Sergi *OİYA:354*

- sergücü** : Pazarcı, çerçi *OİYA:354*
- serhoş** : Sarhoş *OAD:81*
- serpken** : 3.Su damlaları. *DS/5:3593 *Ulubey –Ordu*
- serşelülük** : Serserilik *KİAT:344, OAD:81*
- sertgine** : Sertçe, hızlıca *AA:151*
- sertme (II)- 2** : Kuş tutmak için kullanılan ağ. *DS/5:3593 *Ünye -Ordu*
- sērtmek** : Seğirtmek, koşmak *AA:151*
- sesitmek** : Ses çıkarmak. *DS/5:3594 Danışman *Fatsa -Ordu*
- set** : Sedir. *DS/5:3594 Merkez köyleri –Ordu, OİYA:354*
- seten (I)** : 1.Bulgur, yarma dövülen dibek taşı. *DS/5:3594 Sarıca *Gölköy - Ordu*
- seten (I)** : 2.Tahılın kepeğini ayırmaya yarayan, hayvan ya da suyla döndürülen dikey konulmuş değirmen taşı. *DS/5:3594 *Mesudiye -Ordu*
- seten** : Hububat kepeğini çıkarmaya yarayan hayvan *OAD:81*
- sever** : Sefer *KİAT:344*
- sevgülü** : Samimi, yakın *AA:151*
- sevgülü** : Sevgili *OİYA:354*
- sevik (I)** : Unutkan, serser. *DS/5:3596 Ağaçtepe -Ordu*
- sevişli** : Sevinçli *OİYA:354*
- sevünmek** : Sevinmek *OİYA:354*
- seyik (I)** : Kırılan kol ya da bacak yerine yerleştirildikten sonra üstüne bastırılarak sıkıca bağlanan ince ağaç, tahta ya da demir çubuk. *DS/5:3597 Kuz *Akkuş -Ordu*

- seyikleme (I)** : Kırılan kol, bacak gibi organların üstüne tahta, ağaç ya da demir koyarak sıkıca bağlayıp sarmak. *DS/5:3597 Kuz *Akkuş -Ordu*
- seyirdimine** : Koşarak *OİYA:354*
- seyitmek** : Koşmak. *DS/5:3599 Kuz *Akkuş, Bayadı –Ordu, OİYA:354*
- seysana** : Çeyiz. *DS/5:3601 *Fatsa -Ordu*
- şeyşâne** : Düğünden önce, oğlan tarafından kıza gönderilen cihaz *KİAT:345*
- sezek (I)** : Tez sezen, tez duyan, duyarlı: Tilki çok sezek hayvandır. *DS/5:3601 *Mesudiye, Bayadı -Ordu*
- sıamamaḥ** : Sığamamak *AA:151*
- sıçramamaḥ** : Sıçramak *AA:151*
- sıf** : Sırf *AA:151*
- sıfat** : Yüz, çehre *OAD:83*
- sıfın (I)** : Değirmen oluşunun deliğini daraltmak için ucuna takılan dar, ağaç boru. *DS/5:3604 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sığırdili (I)** : 1.Yemeği de yapılan, dikenli bir çeşit yabanpancarı. *DS/5:3605 *Ulubey -Ordu*
- sığmak (II)** : Yerleşmek. *DS/5:3606 Kuz *Akkuş, *Ünye –Ordu*
- sıḥ** : Sık *AA:151*
- sıḥintu** : Sıkıntı *AA:151*
- sıḥya** : Sağlık memuru *OİYA:354*
- sır** : Sığır *OİYA:354*
- sıkarlamak** : Sıkıştırmak, korkutmak, baskı yapmak, zorlamak. *DS/6:4690 Salman *Akkuş Ordu*

- sıkılma pazarı** : Yerli bir tabirdir. Bunalma, can sıkıntısı gibi bir anlamda kullanılır.
KİAT:345
- sıkma (I)** : 3.Kısa palto, ceket. *DS/5:3608 *Ünye –Ordu*
- sılcan** : Dikenli bir bitki *OİYA:354*
- sılmek** : Temizlemek. *DS/5:3610 Bayadı -Ordu*
- sınangı** : Deney. *DS/6:4691 Salman *Akkuş Ordu*
- sınangılı** : 2.Denemiş, bilgili, tecrübeli. *DS/5:3611 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sınangılı** : Deneyi yapılmış, denenmiş. *DS/6:4691 Salman *Akkuş Ordu*
- sındık (I)** : Cıva. *DS/5:3640 -Ordu*
- sınık (VII)** : Derviş. *DS/5:3613 *Ünye -Ordu*
- sıntarmak** : 1.Karşı gelmek, azarlamak. *DS/5:3615 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sıntarmak** : 2.Arsızca gülmek, sırtarmak. *DS/5:3615 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sıpartlamak** : Gömleğin kollarını yukarı kıvrırmak *OAD:83*
- sıpır sıpır** : Parça parça: Sıpır sıpır döküldü. *DS/5:3615 Bayadı -Ordu*
- sıyırtlamak** : Ağacı yalnız gövde kalacak biçimde budamak. *DS/5:3615 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- sıyırtmağ** : Kaçtırmak *AA:152*
- sıyırtmak (II)** : 1.Aşırmak, çalmak. *DS/5:3615 *Ünye -Ordu*
- sıyırtmak** : Kaçmak, kovmak *OAD:82*
- sıyırtmak** : Zıyırtmak *OİYA:354*
- sırbat** : Çok dayanıklı *OİYA:354*
- sırçan (II)** : Fare, sıçan. *DS/5: 3617 Şıhlar *Uluğbey -Ordu*

- sırım** : Deri ip *AA:152*
- sırımak (I)** : 2.Sağlam ve sıkıca dikmek, çitirmek. *DS/5:3618 Danışman*Fatsa - Ordu*
- sırımak** : 2. Sıkı, sağlam dikmek. *DS/6:4693 Salman *Akkuş Ordu*
- sırımak** : 3. Yamamak. *DS/6:4693 Salman *Akkuş Ordu*
- sırınlamak** : Sağlam ve sıkıca dikmek, çitirmek. *DS/5:3618 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sırma** : Arazi sınırına sıkça dikilen ağaç *OİYA:354*
- sırma** : İki bahçeyi birbirinden ayıran ağaçlıklı, çalılıklı yer *OAD:82*
- sırt sıra** : Dağbaşından geçen yol. *DS/5:3621 Gavraz, Bolaman -Ordu*
- sırtarık** : Şımarık, utanmaz. *DS/5:3621 Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- sırtarmah** : Sırtarmak *AA:152*
- sırtlak** : İki bahçeyi birbirinden ayıran ağaçlıklı, çalılıklı yer *OAD:82*
- sırtlak** : Yersize kahkaha ile gülen. *DS/5:3621 *Ulubey -Ordu*
- sıruk** : Omuzlama da denilen, tarla kıyılarına konularak hayvanın geçmesine engel olan ağaç. *DS/6:4694 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- sıtabize** : Sıtabilize *OİYA:354*
- sıtıl** : Kulplu su kabı, bakraç, kova. *DS/5:3649 *Mesudiye -Ordu*
- sıvmak** : Sığmak *OİYA:354*
- sıvak (III)** : 1.Düz, düzgün: O çivi sıvak da asılan şey düşüyor. *DS/5:3623 *Ünye -Ordu*
- sıvak (V)** : Derin olmayan su, sığ. *DS/5:3623 *Ünye -Ordu*
- sıvarı** : Süvari *KİAT:345, OAD:82*

- sıvarmak** : Tarla sulamak. *DS/6:4695 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- sıvıtmak** : Cıvıtmak, sulandırmak. *DS/5:3625 Bayadı -Ordu*
- sıvkın** : Ağaç filizi, sürgün. *DS/5:3624 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- sıvkın** : Filiz. *DS/5:3776 Sanca *Gölköy -Ordu*
- sıvşak** : Bir çeşit çocuk oyuncağı. *DS/5:3625 Sanca *Gölköy -Ordu*
- sıyınmak (I)** : Çapa ile toprağı temizlemek. *DS/5:3625 Bayadı -Ordu*
- sıyır sıyır yağmak** : Sine sine yağmak (yağmur için). *DS/5:3627 *Ünye -Ordu*
- sıyırık (I)** : Harmanda sap toplamaya yarayan bir çeşit araç. *DS/5:3626 Faldaca *Mesudiye -Ordu*
- sıylam -2** : Dalsız budaksız ağaç. *DS/5:3562 Bayadı -Ordu*
- sıylan, sıylân (I)** : Düzgün, dalsız budaksız ağaç. *DS/5:3628 -Ordu*
- sıymaç** : Külbastı. *DS/5:3628 *Ünye -Ordu*
- sıyırık (I)** : 1.Utanmaz, yüz­süz, bilgisiz kimse. *DS/5:3629 *Perşembe, Bayadı -Ordu*
- sıyruğ** : Utanmaz *OİYA:354*
- sızıltu** : Sızıltı *AA:152*
- sibek (I)** : Küçük çocukların yataklarını kirletmemeleri için beşiğe takılarak sidiğı oturağı akıtan boru, kamaş. *DS/6:4696 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- sibek (II)** : 1.El değirmenlerinde alt taşın ortasına çakılan, üst taşın dönmesini sağlayan küçük kazık ya da sivri demir. *DS/5:3631 Bayadı -Ordu*
- sifdah** : Siftah, ilk *AA:152*
- sifde etmek** : Siftah etmek, ilk olarak alışverişi yapmak *OAD:82*
- sifde** : İlk, ilk önce, en evvel *KİAT:345*

- siftilemek** : Silkelemek. *DS/5:3632 Kuz *Akkuş -Ordu*
- siğil (II)** : Koyunların arka ayaklarındaki aşıklık. *DS/5:3633 Efirli -Ordu*
- siğil otu** : Olgunlaşmamış çıbanı açan bir çeşit ot *OAD:82*
- siğilce** : Çıban, ufak yara *OAD:82*
- siğilotu** : Kalınca yaprakları çıban ve yarayı işletip iyileştirmekte kullanılan, labadaya benzer bir çeşit ot. *DS/5:3633 Bayadı -Ordu*
- siğirmek (I)** : Sindirmek, hazmetmek. *DS/5:3644 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- siğirotu** : Kalınca yaprakları çıban ve yarayı işletip iyileştirmekte kullanılan, labadaya benzer bir çeşit ot. *DS/5: 3633 *Ulubey -Ordu*
- sile (I)** : Ağzına değin dolu, tam. *DS/5:3635 Bayadı -Ordu*
- silgi (I)** : 3.Çuval. *DS/5:3636 -Ordu*
- siliman** : Süleyman *OİYA:354*
- siliyman** : Süleyman *AA:152*
- silkme** : Fındık ocaklarından aşağıya eğilemeyen kalın ve yüksek dallardaki fındıkları yere düşürmek için sırikla ağaç dallarını sarsarak silkelemek *OAD:83*
- silme** : Bir kabın ağzına kadar dolu hali *OAD:82*
- silmek (II)** : Silmek: Hasan bizim dutları silecek. *DS/5:3638 *Perşembe -Ordu*
- sim sim** : 1.Yavaş yavaş, sessizce. *DS/5:3639 Bayadı, -Ordu*
- simil (II)** : 1.Aptal. *DS/5:3638 *Ünye -Ordu*
- simsilik** : Küçük sinek. *DS/5:3639 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- simsilikm** : Ekşi, çürük meyvelere konan küçük sinekler *OAD:82*
- sin (I)** : Ölü gömülen yer, kabir. *DS/5:3639 Aybastı -Ordu, OAD:82*

- sinçi (II)** : Bir amaçla iz süren (kimse). *DS/5:3640 *Ünye -Ordu*
- sinçilemek** : Sözle ya da yazı ile birini kovulamak, jurnal etmek. *DS/5:3640 *Ünye -Ordu*
- sinçu** : Çocuk. *DS/5:3640 *Ünye -Ordu*
- sindik** : Civa *OAD:82*
- sinecek** : Çarşaf. *DS/5:3641 *Ünye -Ordu*
- sinecen** : 1.Hileci, düzenici. *DS/5:3641 -Ordu*
- sinenmek** : Gizlenmek, saklanmak. *DS/5:3645 *Ünye -Ordu*
- sinenmek** : Saklanmak, gizlenmek. *DS/5:3642 *Ünye -Ordu*
- sini** : Bakırdan geniş kap, sofraya olarak kullanılır *OAD:81*
- sini** : Sofra olarak kullanılan genişçe kap *AA:152*
- siñilemek (I)- 3** : Madensel kaplar dokununca ses çıkarmak. *DS/5:3633 Bayadı -Ordu*
- sinilemek** : Mezara koymak *OAD:82*
- sinirliyaprak** : Kalınca yaprakları çiban ve yarayı işletip iyileştirmekte kullanılan, labadaya benzer bir çeşit ot. *DS/5: 3633 *Ünye -Ordu*
- sinmek** : Saklanmak, gizlenmek *OAD:83*
- sinnenmek** : Gizlenmek, saklanmak. *DS/5:3645 *Perşembe -Ordu*
- sinni (I)** : Koca, yaşlı. *DS/5:3645 Bayadı -Ordu*
- sinnik** : Sinlik, ölesice, kargış sözü *AA:152*
- sinnilemek** : Ölüyü sine gömmek. *DS/5:3645 Bayadı -Ordu*
- sinor** : Sınır *OİYA:354*

- sintire (II)** : Kayıklarda başaltı ile ikinci sıra arasında kalan boşluk. *DS/5:3646*
*Perşembe -Ordu
- sipafir** : Misafir *OİYA:354*
- sipsi (I)** : 1.Ağaç dallarından yapılan düdük. *DS/5:3647 Banus *Mesudiye -*
Ordu
- sirke** : Bit yumurtası *OAD:81*
- sirkenek** : Mısır tarlalarında yetişen bir or *AA:152*
- sis étmek** : Konuşmak *OİYA:354*
- sis etmek** : Ses etmek, konuşmak *AA:152*
- sitil (I)** : 1.Kulplu su kabı, bakraç, kova. *DS/5:3649 Lasıra *Gölköy,*
*Perşembe, Bayadı -Ordu
- sitil** : Kova *OAD:81*
- sitmek (II)** : Koşmak. *DS/5:3599 *Ünye -Ordu*
- siv siv- 1** : Yavaş yavaş, ince ince (yağmur yağmak, su, gözyaşı vb. akmak için).
DS/5:3654 *Perşembe -Ordu
- sivil** : El derisinde oluşan küçük ur *OİYA:354*
- sivrice** : Büyükçe *AA:152*
- sivsun** : Balık yavrusu *OİYA:354*
- siyek (VII)** : Sinek. *DS/5:3652 Kuz *Akkuş -Ordu, OİYA:354*
- siyitmek- 1** : Koşmak. *DS/5:3599 *Ünye -Ordu*
- siylek (II)** : Hoppa (genç kız için). *DS/5:3654 Kuz *Akkuş -Ordu*
- siymek (I)** : 1.Hayvan işemek, sidiklemek. *DS/5:3654 Arpaköy -Ordu*

- siymek (II)** : Kötülük yapmak, sataşmak, baş belası olmak. *DS/5:3655 Kuz *Akkuş -Ordu*
- s̄ölemek** : Söylemek *KIAT:345*
- s̄önük** : Sönük *OİYA:355*
- sobbet** : Sohbet *OİYA:354*
- soç (II)** : Sırılsıklam. *DS/5:3655 *Aybastı -Ordu*
- soç** : Çok yaş, sıırılsıklam *OAD:82*
- sofa** : Evin girişi, salon *OAD:82*
- sofla** : Sofra *KIAT:345*
- sofra (III)** : 2.Yemek tahtası. *DS/5:3656 Kuz *Akkuş -Ordu*
- soğ** : Hayvan derisi parçası, gön. *DS/5:3656 -Ordu*
- soğulmak** : Hayvanların sütten kesilmesi *OAD:82*
- soğulmak** : Sütü kesilmek, suyu çekilmek, buruşup pörsümek, sönmek. *DS/5:3658 *Ulubey -Ordu*
- soğumsuz** : Açgözlü. *DS/5:3658 Esenli *Aybastı -Ordu*
- sóhra** : Sofra *KIAT:345*
- sohum, sohum (I)** : 1.Lokma. *DS/5:3659 -Ordu*
- soka (I)** : Ağılı. *DS/5:3659 Bayadı -Ordu*
- sokak (II)** : Ağılı yılan. *DS/5:3659 Akpınar -Ordu*
- sokak süpürgesi** : Çok gezen kadın. *DS/5:3659 *Ünye -Ordu*
- sokranmak** : Söylenmek, homurdanmak, gönülsüz iş görmek. *DS/5:3660 Kuz *Akkuş -Ordu*

- sokuk** : Ağılı hayvanın soktuğu yerde oluşan şişlik. *DS/5:3661 Bayadı -Ordu*
- sokum** : Lokma *OAD:82*
- sokutlak** : İnsan ve hayvanın etine yapışarak yaşayan böcek, asalak. *DS/5:3662 Danışman *Fatsa -Ordu*
- solugan (I)** : 1.Nefes darlığı çeken. *DS/5:3663 *Perşembe -Ordu*
- söluh** : Soğukluk, süt, ayran ve yoğurda mısır ekmeği doğranarak yapılan yiyecek *AA:152*
- soluk gitmek** : Derin soluk alarak denize, havuza dalıp su altında bir süre yüzmek. *DS/6:4704 Ordu*
- soluk vermek** : İşe ara vererek çalışanları dinlendirmek. *DS/5:3663 -Ordu*
- somak (III)** : Taneleri alınmış mısır koçanı. *DS/5:3680 *Ünye -Ordu*
- somağ** : Mısır kellesi *OİYA:355*
- somak** : Soyulmuş yaş mısır *OAD:82*
- somarı** : Değirmencinin aldığı payın ölçeği. *DS/5:3664 *Kumru -Ordu*
- somarı** : Değirmencinin hak almak için kullandığı ölçek *OAD:82*
- sömek** : Sövmek, küfretmek *AA:152*
- somun (I)** : 1.Fırın ekmeği. *DS/5:3665 *Perşembe -Ordu köyleri*
- son (I)** : 2.Dövülmüş, içinin çıtırtı açılmamış kendir lifi yığını. *DS/5:3665 Bayadı -Ordu*
- sóna** : Sonra *KİAT:345, OİYA:355, OAD:82, AA:152*
- sonca (I)** : Fırın süpürmeye yarayan, ucunda paçavra bulunan sıruk. *DS/5:3682 Faldaca *Mesudiye -Ordu*

- sonlama** : Ürün toplandıktan sonra ikinci kez kalanları toplama. *DS/6:4704 Ordu*
- sor (II)** : Çayır biçilirken sırayla toplanan ot bağlamları. *DS/5:3667 –Ordu, OAD:82*
- sōra** : Sonra *OİYA:355, AA:152*
- sorfa** : Sofra *OİYA:355*
- sorgan (I)** : Denizlerde gel git. *DS/5:3667 *Perşembe -Ordu*
- sorkanmak** : Söylenmek, homurdanmak, gönülsüz iş görmek. *DS/5: 3661 Bayadı - Ordu*
- sormak** : Emmek. *DS/5:3667 *Ulubey, *Gölköy Bayadı, -Ordu*
- soruan** : Gel git olayı (denizde). *DS/5:3668 *Perşembe -Ordu*
- soruşmah, soruşmak (I)** : Kurumaya başlamak (çamur vb.). *DS/5:3669 *Ünye, *Perşembe, Bayadı -Ordu*
- sorutmak (I)** : Ayakta durmak, dikilmek. *DS/5:3669 *Ünye, Danışman *Fatsa - Ordu*
- souḥ** : Soğuk *AA:152*
- souḥḡannu** : Soğukkanlı *AA:152*
- sovalak** : 2.Verimsiz, kısır (toprak). *DS/5:3669 *Ünye –Ordu*
- sovuḳ** : Soğuk *KİAT:345*
- sovuk, souk** : Soğuk *OAD:82*
- sovukluk (II)** : Yemek ardından yenen ya da içilen (meyve, hoşaf, ayran vb.). *DS/5:3657 Kuz *Akkuş -Ordu*
- soyha, soyka (I)** : 1.Ölünün üstünden çıkan giysi. *DS/5:3671 *Ulubey -Ordu*

- soyka** : Kendisinden hoşlanılmayan kişi *OAD:82*
- soyka** : Tereke, miras *OAD:82*
- soyuncu** : Soyguncu. *DS/5:3673 Bayadı -Ordu*
- söelmek** : Ayakta durmak, dikilmek. *DS/5:3683 Bayadı -Ordu*
- sögelek** : Aşağılayıcı sözleri çok kullanan, ağzı bozuk. *DS/5:3676 Danışman *Fatsa -Ordu*
- sögkenmek (I)- 1** : Uzanmak, yatmak, yaslanmak. *DS/5:3685 Bayadı, Kuz *Akkuş -Ordu*
- sögüş** : Beceriksiz, yeteneksiz, akli ermez. *DS/6:4707 Boğazcık *Perşembe Ordu*
- sökel** : 2.Güçsüz, düşkün. *DS/5:3677 *Ünye, *Perşembe -Ordu*
- sökütmek** : 2.Yerinden oynatmak, çıkarmak, sökmek. *DS/5:3679 Bayadı -Ordu*
- sölpük (II)** : Uzun boylu. *DS/5:3679 -Ordu*
- sölpümek** : 2.Gevşemek, pörsüme (meyve, sebze vb. için). *DS/5:3680 Bayadı -Ordu*
- söltük** : Uzun boylu. *DS/5:3679 -Ordu*
- sölüman** : Süleyman *OİYA:355*
- sömek (II)** : Taranmış yumak biçiminde yün. *DS/5:3712 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- sömek (II)** : 2.Bükülmüş ip yumağı. *DS/5:3680 *Ünye -Ordu*
- sömek** : İplik yapmak için hazırlanmış yumak *OAD:82*
- sömeldek** : Beceriksiz. *DS/5:3681 *Perşembe -Ordu*
- sömelek (II)** : 2.Beceriksiz. *DS/5:3681 *Ünye -Ordu*
- sömelek** : Elinden bir iş gelmeyen kişi, beceriksiz *OAD:82*

- sömelek** : Uyuşuk *OİYA:355*
- sömen (III)** : Konuşmasını beceremeyen, durgun yaradılışlı kimse. *DS/5:3681*
*Ünye -Ordu
- sööd** : Söğüt *OİYA:355*
- söölemek** : Söylemek *OAD:82*
- söve (I)** : 1.Kapı ve pencerenin yerleştiği kasa, çerçeve. *DS/5:3682* Kuz
*Akkuş -Ordu
- söve taşı** : 2.Fırın kapısının yanlarına konulan taşlar. *DS/5:3683* Kuz *Akkuş –
Ordu
- sövelmek (I)** : 1.Ayakta durmak, dikilmek. *DS/5:3683* *Ulubey -Ordu
- sövemle, söyelle** : Ayakta durmak *OAD:82*
- söye (II)** : 2.Ocak içlerinde iki yana dikine konulan geniş, uzun, düz taşlar.
DS/5:3684 *Mesudiye -Ordu
- söye** : Ev direği *OİYA:355*
- söyelmek** : Ayakta durmak, dikilmek. *DS/5:3683* *Ünye -Ordu
- söykeme (II)** : Destek, dayak, kefil. *DS/5:3685* *Bayadı -Ordu
- söykenmek (I)** : 1.Uzanmak, yatmak, yaslanmak. *DS/5:3685* Danışman *Fatsa,
*Perşembe -Ordu *OİYA:355 DS/6:4708* Ordu
- söykenmek** : Bir yere dayanarak yaslanmak *OAD:82*
- söykü** : Otururken ya da yatarken arkaya konulan yastık vb. *DS/6:4708*
Alan *Akkuş Ordu
- söykük** : Yastık. *DS/5:3686* *Ünye -Ordu
- söykük** : Yırtık *OAD:82*

- sözgelimi** : Sözümlü ona, söz gelişi. *DS/5:3687 Sarıca *Gölköy, Bayadı -Ordu*
- sucuk (III)** : Ağacın yeşil dalından yapılan, su fişkırtmaya yarayan bir araç. *DS/5:3689 *Akkuş -Ordu*
- sufra** : Sofra *KİAT:345, OİYA:355, OAD:82*
- suhbet** : Sohbet *OİYA:355*
- sukaçığı** : 2.Kötüye kullanma: Bu işte sukaçığı olmasın. *DS/5:3692 Mahmutören -Ordu*
- sukuşu** : 1.Su kıyılarında yaşayan bir çeşit kuş. *DS/5:3692 *Perşembe -Ordu*
- sulağ** : Sulu yer *AA:152*
- sulak** : 1.Hayvan sürülerinin sulandığı yer. *DS/5:3693 *Akkuş -Ordu*
- sulf** : Sulh *AA:152*
- sulu deermi** : Bir armut çeşidi *AA:152*
- sulu sebgen** : Sulu sepken, sulu kar *AA:152*
- suluk (II)** : Hamam takımı, hamam havlusu. *DS/5:3694 *Ünye -Ordu*
- suna (I)** : 1.Boyu bosu düzgün, ince, güzel ve yakışıklı kimse: Suna boylu. *DS/5:3697 *Ünye -Ordu*
- sundururvermek** : Verivermek. *DS/5:3698 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- sunmak (I)** : 1.Dokunmak, elini uzatmak, uzanmak. *DS/5:3699 Bayadı -Ordu*
- sunturlanmak** : Nazlanmak, naz etmek. *DS/5:3699 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- supun** : Sakınmak *OİYA:355*
- sura** : Sıra *KİAT:345*
- surkutma** : Surat asmak *OİYA:355*

- suruḥ** : Sırık *AA:152*
- susa** : Dar yol, şose. *DS/6:4711 Ordu*
- susak (I)** : 2.Sukabağından oyulmuş maşrapa. *DS/5:3701 *Perşembe -Ordu*
- susak (III)** : Değirmencilerin öğüttükleri tahıldan emekleri karşılığında pay almak için kullandıkları ölçek. *DS/5:3702 Aybastı -Ordu*
- susak** : Su kabağı *OİYA:355*
- susakkabağı** : Sukabağı. *DS/5:3702 *Ünye -Ordu*
- susamlı (I)** : Az şekerli, susamlı bir çeşit hafif tatlı. *DS/5:3702 Kuz *Akkuş –Ordu*
- suş** : Suç *KİAT:345, OAD:82*
- suşsuz** : Suçsuz *AA:152*
- sütlüğen** : Sütlüğen. *DS/5:3703 Danışman *Fatsa -Ordu*
- súúç** : Bir parmak *AA:152*
- suvan** : Soğan *OİYA:355*
- suvan, suan** : Soğan *OAD:82*
- suvas** : Sivas *OİYA:355*
- suyırık** : Sıyrık *OAD:82*
- suyu samık** : Suyu kesik (değirmen için). *DS/5:3706 Danışman *Fatsa –Ordu*
- sübāneke** : Sübhaneke duası *AA:153*
- sübüke** : Süpürge *OİYA:355*
- süglām** : Düzgün, pürüzsüz, doğru. *DS/5:3707 Danışman *Fatsa -Ordu*
- süksün (I)** : 1.Ense. *DS/5:3709 *Ünye -Ordu*

- süksünü düşük** : 1.Sürekli öne eğik duran, başını eğik tutan. *DS/5:3709 Bayadı -Ordu*
- sülah** : Silah *KİAT:345, AA:153*
- süldür** : Çelikçomak oyunu. *DS/5:3709 Bayadı -Ordu*
- sülük (IV)** : Salyangoz. *DS/5:3711 Bayadı –Ordu, OİYA:355, HROK: 233*
- sülüklemek** : Zorla götürmek, kaçırmak. *DS/5:3711 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- sümek (I)** : 1. Taranmış yumak biçiminde yün. *DS/5:3712 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- sümsük (I)- 2** : Arsız, açgözlü, başkasının yediğinden isteyen. *DS/5:3712 -Ordu ilçe ve köyleri*
- sümüş** : Baş ve işaret parmaklarının gergin açılmasıyla oluşan ölçü. *DS/5:3708 Arpaköy *Ünye -Ordu*
- sümüş** : Başparmakla işaret parmağı arasındaki en uzun mesafe *OAD:83*
- sümüş** : El gergin durumdayken başparmakla gösterme parmağı arasındaki uzaklık. *DS/6:4714 Ordu*
- sümürmek** : Hepsini birden bitirmek, silip süpürmek (yiyecek içecek için). *DS/5:3681 *Ünye -Ordu*
- sünci** : Şarap. *DS/5:3707 *Ünye -Ordu*
- sündük (IV)** : Cıva. *DS/5:3640 Bayadı –Ordu, KİAT:345*
- sünek (II)- 2** : Uyuşuk, sümsük, sünepe. *DS/5:3716 *Ünye -Ordu*
- sünepe** : Beceriksiz *OAD:83*
- sünepe** : Tembel, işgörmez *HROK: 233*
- sünmek (I)** : Çekilerek uzamak, esnemek. *DS/5:3718 Kuz *Akkuş -Ordu*

- sürek (I)** : 1.Satmak için pazara götürülen hayvan sürüsü. *DS/5:3720 *Ünye - Ordu*
- sürek (VIII)** : Soy sop : Süreğimizde hırsız yok. *DS/5: 3720 Akpınar -Ordu*
- sürekci** : 1.Davar alışverişiyle uğraşan kimse. *DS/5:3720 Şıhlar *Ulubey – Ordu*
- sürekci** : Sürekçi, hayvan taciri *AA:153*
- sürgüç (I)** : 1.Bulaşık bezi, paçavra. *DS/5:3722 Bayadı -Ordu*
- sürgün (I)** : İshal. *DS/5:3722 Sanca *Gölköy -Ordu*
- sürgün (II)** : Ağaç filizi. *DS/5:3723 Bayadı -Ordu*
- sürmek (I)** : 2.İleri itmek, sürmek. *DS/5:3723 *Akkuş -Ordu*
- sürütme (I)** : Kesilmiş ağaçları öküze koşarak çektirme. *DS/5:3726 *Kuz *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- sürütme (V)** : 1.Beceriksiz kadın. *DS/5:3726 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- süs (II)** : Asker. *DS/5:3727 *Ulubey -Ordu*
- süsek** : Süsmeye, boynuzlamaya alıştırılmış hayvan. *DS/5:3727 Bayadı - Ordu*
- süsmek (I)** : 1.Toslamak, boynuz vurmak. *DS/5:3727 Perşembe -Ordu*
- süsmek** : Hayvanların boynuzları ile karşısındakini dürtmesi, itelemesi *OAD:83*
- süsüşmek** : Hayvanlar toslaşmak. *DS/5:3728 Akpınar, Bayadı -Ordu*
- sütbağı** : Atın ayağında görülen hastalık. *DS/5:3728 Sulusaray, Başağ *Mesudiye -Ordu*
- sütlemek** : Taze mısır. *DS/5:3728 Kuz *Akkuş -Ordu*
- sütlücek** : Sütü çıkan bitkiler *OİYA:355*

- sütlücen** : Bir çeşit ilkbahar bitkisi. *DS/5:3729 *Ünye -Ordu*
- sütlük (III)** : Sütkardeş. *DS/5:3729 *Ünye –Ordu*
- sütlüvan** : Sütü çıkan bitkiler *OİYA:355*
- süvlem** : Düzgün, pürüzsüz, doğru. *DS/5:3707 Yassıtaş -Ordu*
- süymek (VI)** : Kendir bükme. *DS/5:3731 Bayadı -Ordu*
- süyün** : Bir sap iplik, kol gerilişiyle kirmene sarılacak yün. *DS/5:3732 Arpaköy -Ordu*
- süzme (I)** : Torbada süzdürülmüş katı yoğurt. *DS/5:3732 Danışman *Fatsa - Ordu*
- süzme** : Torbalanan yoğurdun süzöldükten sonraki hali *OAD:83*
- Ş**
- şafliye** : Kir, pislik içinde. *DS/5:3735 *Ünye –Ordu*
- şahırtu** : Şakırtı *AA:153*
- şahna (I)** : 1.Öşür toplayıcı. *DS/5:3736 -Ordu*
- şakka** : Şaka *OİYA:355*
- şalak (I)** : 1.Büyümemiş kavun, karpuz. *DS/5:3740 *Mesudiye, *Ünye -Ordu*
- şalak (I)** : 3.Ham kabak. *DS/5:3741 *Akkuş- Ordu*
- şalak (I)** : 4.Tohumluk hıyar. *DS/5:3741 *Mesudiye –Ordu, OİYA:355*
- şalak (I)** : 6.Kartlaşmış, tohuma kaçmış. *DS/5:3741 -Ordu*
- şalak** : Olgunlaşmamış karpuz, kavun. *DS/6:4720 Ordu*
- şalak** : Zamanı geçmiş hıyar *OAD:84*
- şaltah, şaltak (II)** : 1.Uzun ve geniş (giysi için). *DS/5:3742 Ünye -Ordu*

- şaltak (I)** : Gevşek. *DS/6:4721 Ordu*
- şaltaklamak** : Çirkin görünecek kadar şişmanlamak. *DS/5:3742 *Ünye -Ordu*
- şaltamak** : Aralanmak, gevşemek: Bu kazak şaltadı. *DS/6:4721 Ordu*
- şambal** : Eğri büğrü. *DS/5:3743 *Akkuş -Ordu*
- şamdali** : Bir çeşit mantar *OİYA:355*
- şansaf** : Çalım, süs. *DS/5:3754 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- şantaf** : Çalım, süs. *DS/5:3754 Akkuş *Ünye, Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- şantaf** : Fiyaka, kurum *OAD:84*
- şapalah, şapalak (III)** : Arpa ekmeği. *DS/5:3745 -Ordu*
- şapalağ** : Aptalsı *OİYA:355*
- şapalak** : Saç üstünde pişirilen hamur *OİYA:355*
- şapıla** : Bir tür ayakkabı *AA:153*
- şapılamah, şapılamak (I)** : Ses çıkarmak. *DS/5:3745 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şapır (III)** : İvecenlik, tezlik. *DS/5:3745 Mahmutören -Ordu*
- şapır** : Çabuk *AA:153*
- şaplak (I)** : Tokat. *DS/5:3746 Bayadı, Akpınar -Ordu*
- şapşak** : Ağaçtan oyulmuş su kabı, maşraba *OAD:84*
- şapşal (I)** : 1.Biçimsiz, düzensiz. *DS/5:3748 Bayadı *Mesudiye -Ordu*
- şapşalak (I)** : 2.Çamdan yapılmış (yağ, pekmez vb. için) kap. *DS/5:3749 *Akkuş köyleri -Ordu*
- şapşalak (IV)** : Çarpık yürüyüşlü kimse. *DS/5:3749 Karakuş köyleri *Ünye -Ordu*

- şapul** : Ayağı çarpık, biçimsiz yürüyen. *DS/5:3750 *Ulubey -Ordu*
- şard etmek** : Yemin etmek *AA:153*
- şaşalak (I)** : Aptal, sersem. *DS/5:3753 *Ünye -Ordu*
- şaşık** : Aptal, sersem. *DS/5:3753 *Ünye –Ordu*
- şaşurmak** : Şaşırmak *KİAT:346, OAD:84*
- şaşurtmağ** : Şaşırtmak *AA:153*
- şauk** : Güneş ışığı *OAD:84*
- şavağ** : Şafak *KİAT:346*
- şê** : Şey *AA:153*
- şe' er** : Zehir *OAD:84*
- şebek (IV)** : 2.Maskara. *DS/5:3757 –Ordu*
- şehir** : Şehir *OİYA:355*
- şelçek** : Göz çapağı. *DS/6: 4724 Salman *Akkuş Ordu*
- şelek (I)** : 3.Küfe. *DS/5:3760 *Mesudiye köyleri -Ordu*
- şelek göz** : Sürekli gözleri çapaklanan. *DS/5:3760 *Akkuş -Ordu*
- şelek** : 2. Fındık dalından çıkarılan ince çıtaldan yapılan orta büyüklükte bir çeşit sepet. *DS/6:4724 Ordu*
- şelek** : Ağız geniş büyük yük sepeti *OAD:84, OİYA:355*
- şelek** : Hayvan ağızından akan su *OİYA:355*
- şelt** : Şehit *OİYA:355*
- şelte (II)** : Kalbur. *DS/5:3761 *Mesudiye –Ordu*

- şelve** : Şulei ışık *AA:153*
- şemşiye** : Şemsiye *OİYA:355*
- şenafat** : Şıra çıkarmak için içinde üzüm ezilen ağaç tekne. *DS/6:4725 Salman*
*Akkuş Ordu
- şenelmek** : Canlanmak *OİYA:3555*
- şeneltmek (I)** : 1.Şenlendirmek. *DS/5:3762 -Ordu*
- şennik (I)** : Kalabalık, bayram kalabalığı. *DS/5:3762 Danışman *Fatsa -Ordu*
- şennik** : Şenlik, evin önündeki sebze bahçesi *OAD:84*
- şēr** : Şehir *KİAT:346, OİYA:355*
- şere** : Soğan ve pırasanın filizi *OAD:84*
- şeremet** : Çalışkan, becerikli, eli çabuk, çevik. *DS/5:3764 Kaleyaka *Perşembe*
-*Ordu*
- şevka** : Filiz. *DS/5:3776 Bayadı -Ordu*
- şeyiy** : Şehit *OİYA:355*
- şèysi** : Şeyi *AA:153*
- şeytan takırrağı** : Değirmen taşına mısır düşürmeye yarayan özel tahta. *DS/5:3767*
-*Ordu*
- şeytanarabası (I)** : 1.Bisiklet. *DS/5:3767 Danışman *Fatsa, Sarıca *Gölköy,*
Kuzköy *Akkuş -Ordu
- şıf (I)** : Soğan, sarmısak, pırasa gibi bitkilerin tohum sapı, filizi. *DS/5: 3767*
Bayadı *Perşembe -Ordu
- şıfğa** : Işkın *OİYA:355*
- şımbıl** : Dağınık. *DS/5:3770 Bahattin *Ulubey -Ordu*

- şınavar** : Büyük tekne. *DS/5:3771 Saylan *Ünye -Ordu*
- şıp (I)** : 2.Çevik, eline ayağına çabuk. *DS/5:3772 Saylan *Ünye -Ordu*
- şıp olmak** : Çabuk olmak. *DS/5:3773 Ebülhayır, Sayaca -Ordu, OAD:84*
- şıpır şıpır (I)** : Çabuk çabuk. *DS/5:3772 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şıpırt** : Çabucak *AA:153*
- şıpnadak** : Çabucak. *DS/5:3773 -Ordu*
- şıpnadak** : Çabuk, çok acele *OAD:84*
- şıppadak** : Çabuk, çok acele *OAD:84*
- şır şır** : Şırl şırl. *DS/5:3775 -Ordu köyleri*
- şıra (I)** : 3.Üzüm, erik, dut vb. meyvelerin suyu. *DS/5:3773 -Ordu köyleri*
- şırkak şırkak** : Halk oyunu oynarken parmakları birbirine sürtmeden çıkan sesi anlatır, şıkır şıkır. *DS/6:4727 Ordu*
- şırlak (II)** : Salya. *DS/5:3775 *Ünye -Ordu*
- şıv** : Soğan, sarımsak, pırasa gibi bitkilerin tohum sapı, filizi. *DS/5:3768 Sarıca *Gölköy, *Ünye -Ordu*
- şıvgın (II)** : Filiz. *DS/5:3776 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şıvka (I)** : Körpe fidan. *DS/5:3776 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- şibe** : Kurna. *DS/5:3777 Arpaköy -Ordu*
- şibek** : Çapak. *DS/5:3777 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- şibeklenmek** : Göz çapaklanmak. *DS/5:3777 *Ünye -Ordu*
- şif (III)** : Soğan, sarımsak, pırasa gibi bitkilerde çiçek sapı. *DS/5:3778 *Ünye -Ordu*

- şifer** : Sürücü, şoför. *DS/5:3778 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şifi (I)** : Fidan. *DS/5:3778 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şifi** : Fidan, genç ağaç. *DS/6:4728 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- şihe** : Musluk. *DS/5:3778 Bayadı -Ordu*
- şikar** : İş *OİYA:355*
- şil (I)** : Çapak. *DS/5:3779 *Perşembe köyleri -Ordu*
- şilte (I)** : 3.Yorganın yüzü geçmemiş durumu, mitil. *DS/5:3780 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- şilte (IV)** : İnce urgan. *DS/5:3780 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şima** : Deniz kıyısı kayaları *OAD:84*
- şimdik** : Şimdi *OAD:84*
- şimşelek** : Şimşek. *DS/5:3781 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şinci** : Şimdi *AA:153*
- şincik** : Şimdi *AA:153*
- şindi** : Şimdi *OİYA:355, AA:153, OAD:84*
- şindicek** : Şimdice *KİAT:346*
- şindicek** : Şimdilik *OAD:84*
- şindik** : Şimdi *AA:153*
- şip (I)** : Tez, çabuk, çevik: Salim çok şip yazıyor. *DS/6:4729 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- şip şip (I)** : Çabuk çabuk. *DS/5:3785 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şipek (II)** : Geveze, kovucu. *DS/5:3783 Bahattin *Ulubey -Ordu*

- şiplemek** : Sözü, saklanan yere ulaştırmak, kovulamak. *DS/5:3783 *Perşembe - Ordu*
- şipşak** : Çabuk. *DS/5:3783 Kuz *Akkuş -Ordu*
- şire** : Üzüm, dut vb. meyvelerin suyu, şıra. *DS/6:4730 Salman *Akkuş Ordu*
- şirinlik (III)** : Sebzelere dadanan zararlı bir böcek. *DS/5:3786 *Gölköy -Ordu*
- şirnak** : Şımarık, laubali kişi *OAD:84*
- şişe** : 1.Tavan taklaları arasındaki açıklığı kapatmak için uzunluğuna çakılan 4-6 cm. eninde düzgün tahtalardan biri. *DS/5:3788 Şıhlar *Ulubey, Danişman *Fatsa, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- şişek** : 1.1-2 yaşında koyun. *DS/5:3788 -Ordu*
- şişek** : Bir yaşından iki yaşına kadar koyun *OAD:84*
- şişek** : Kuzuluma dönemine girmiş dişi koyun *OİYA:355*
- şişek** : Yeni kuzulayan koyun *AA:153*
- şişgün** : Şişkin *OİYA:355*
- şışlik (II)** : Düğünde güreşen pehlivanlardan yenene verilen armağan. *DS/5:3789 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- şişman** : Tulumba tatlısı *OİYA:355*
- şiy** : Şey *KİAT:346, AA:153*
- şöle** : Şöyle *OİYA:355*
- şölece** : Şöylece *OİYA:355*
- şo** : Şu *AA:153*
- şorda** : Şurada *AA:153*
- şöylegine** : Şöylece *AA:153*

şüle : Şöyle *OİYA:355*

şüfer : Şoför *OAD:84*

şünki : Çünkü *AA:153*

şünküt : Çünkü *OİYA:355 AA:153*

T

tabaḥ : Bir hayvan hastalığı *AA:153*

tabaḥ : Tabak *AA:153*

tabak (I) : Şap hastalığı. *DS/5:3798 Bayadı, Sarıca *Gölköy, Danışman *Fatsa -Ordu*

tabaḥ : Hayvan hastalığı *OİYA:355*

tabiyet : Huy, karakter *OAD:85*

tadavı : Tedavi *OİYA:355*

taflan : Karayemiş de denilen, üzüm büyüklüğünde meyvesi olan bir çeşit ağaç. *DS/5:3800 *Ünye -Ordu, HROK:233, OAD:85*

tafra : Böbürlenmek *OAD:85*

tafra : Haksız yere kötülük yapmak *OAD:85*

taha : Daha *KİAT:347, OAD:85*

taḥda : Tahta *AA:154*

tahnal : Yabanıl taflan ağacı, karayemiş. *DS/5:3803 Şıhlar *Ulubey -Ordu OİYA:355, OAD:85*

tahra : 1.Ağaç budamaya, kesmeye, odun kırmaya yarayan, satırdan biraz büyük, demir saplı araç. *DS/5:3804 -Ordu*

- tahsim** : Taksim, bölümlere ayırma *AA:154*
- tahtamac** : Üstüne şilte serilerek yatmaya ya da oturmaya yarayan bir çeşit tahta karyola, kerevet. *DS/5:3805 -Ordu*
- tahtamaç** : Kanepe minderi. *DS/5:3806 -Ordu*
- tahtaşmak** : Durumunu düzeltmek. *DS/5:3806 -Ordu*
- tahul** : Öğütülmek üzere hazırlanmış buğday *OAD:85*
- taka (II)** : 2.Büyük motorların arkasına bağlanan kurtarma sandalı. *DS/5:3807 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- taka** : Küçük balıkçı kayığı *OAD:85*
- takacan** : Ağaçkakan. *DS/6:4734 Salman *Akkuş Ordu*
- takaç (III)** : Ağaçkakan. *DS/5:3813 Meydan *Ünye -Ordu*
- takaç** : Çamaşır tokmağı *OAD:85*
- takalak (IX)** : Sert, kuru toprak parçası. *DS/5:3808 Danışman *Fatsa -Ordu*
- takalak (VII)** : Domates. *DS/5:3808 Buharı, Balaman *Fatsa -Ordu*
- takalak (VIII)** : 1.Eğlendirici, hoş vakit geçirten söyleşiler. *DS/5:3808 *Perşembe - Ordu*
- takalak** : Vakit geçirmek için boş boş konuşmak *OAD:85*
- tafavut** : Emekli *OİYA:355*
- takaz** : 2.Kayıklardaki eğri ağaç. *DS/5:3809 *Perşembe -Ordu*
- tağaz** : Ahşap evlerde tahtaları tutturmak için yapılan düz veya çapraz destek *OİYA:355*
- tağda** : Tahta *OİYA:355*
- tağıl** : Zahire, başak, buğday tarlası *KİAT:347*

- takıl** : Zahir, buğday tarlası *OAD:85*
- takılcağ (II)** : Karga, tilki, tavşan vb. hayvanların tarlaya girmemesi için direk üstüne yapılmış, su ile dönen ve bir yere vurarak ses çıkaran araç, fırıldak. *DS/5:3808 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- tağılcağ** : Değirmende tahılın düzenli olarak akması için tekne kolundan taş sarkıtılan ağaç *OİYA:355*
- takılcağ** : Un değirmenlerinde tahılın değirmen taşına düzenli akmasını sağlayan tahta çubuk. *DS/6:4736 Ordu*
- takır (II)** : İp ya da yular yapmaya yarayan bir çeşit araç. *DS/5:3811 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- takıramak (I)** : 2.Bir şey takır takır ses çıkarmak. *DS/5:3811 Danışman *Fatsa - Ordu*
- takmak (I)** : Gagalamak. *DS/5:3914 Arpaköy -Ordu*
- takrağ** : Ağaç budamakta kullanılan bir çeşit bıçak *OAD:85*
- taktak (VI)** : Kapı tokmağı. *DS/5:3813 *Ünye -Ordu*
- takul** : Yuvarlak. *DS/5:3814 *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- talak (I)** : 1. Kaba, biçimsiz, yakışsız (insan ya da nesne için). *DS/6:4743 Salman *Akkuş Ordu*
- talak (III)** : İyi sürülmeyen tarla. *DS/5:3815 Saylan *Ünye -Ordu*
- talak (IV)** : Düzensiz, karışık. *DS/5:3815 *Ünye -Ordu*
- talak kazmak** : 1. Ekilen tohumları çapayla toprağa karıştırmak. *DS/6:4737 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- talak kazmak** : 2. İri toprak parçalarını çapayla ezmek. *DS/6:4737 Kuzköy *Akkuş Ordu*

- talak** : Düzensiz *OAD:85*
- talar** : Köşe, aç *OAD:85*
- talas (II)** : Köşe. *DS/5:3815 Aybastı, -Ordu*
- talaş (I)** : 1.Mısır koçanlarının dış kabukları. *DS/5:3815 *Perşembe -Ordu*
- talaş** : Mısır koçanlarının dış kabukları *OAD:85, HROK: 233*
- talaş** : Rendelenmiş odun parçaları *OAD:85*
- talaşa** : İş güç, sorun. *DS/6:4737 Salman *Akkuş Ordu*
- talaz (II)** : Motor ve kayıkların yan tahtaları. *DS/5: 3816 -Ordu*
- talaz** : Kayığın kenar tahtası *OAD:85*
- talba (II)** : Sofra. *DS/6:4737 Salman, Kuzköy *Akkuş Ordu*
- talla tapan** : Yer, yurt, arazi *OİYA:355*
- taíla** : Tarla *KİAT:347, OİYA:355, AA:154, OAD:85*
- talpmak** : Karıştırmak, çalkalamak *OİYA:356*
- tam (I)** : 1. Hayvanların barındıkları ve yemlerinin konulduğu yer: Koyun tamda doğurmuş. *DS/6:4738 Kuzköy *Akkuş, Boğazcık *Perşembe Ordu*
- tam (I)** : 1.Ahır. *DS/5:3818 Yavadı, Yeveli *Mesudiye –Ordu, AA:154*
- tam** : Dam, ufak kulübe, oda *OAD:85, KİAT:347*
- tam** : Oda, küçük yapı *OİYA:356*
- tamamıncaz** : 2.Demin, az önce: Tamamıncaz seni aradım bulamadım. *DS/5:3819 *Aybastı -Ordu*
- tamamînen** : Tamamiyle *AA:154*

- tamlamak** : Evlenmelere ya da yolsuz birleşmelere aracılık etmek. *DS/5:3819 Bayadı -Ordu*
- tanazlık** : 1.Kayık küpeştesine eklenen eğreti tahtalar, dalgalık. *DS/5:3821 *Ünye -Ordu*
- tangal** : 1. Oval (cisimler için). *DS/5:3821 Alivaras *Ünye -Ordu*
- tanısık** : Bildik, ahbap. *DS/5:3823 Bayadı -Ordu*
- tanuk** : Tanık. *DS/5:3824 -Ordu*
- tapan (I)** : Tohum ekildikten sonra tarlayı düzeltmeye yarayan yassı ağaç araç, sürgü. *DS/5:3825 Kaleyaka *Perşembe, Bahattin *Ulubey, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- taplu** : Süslü. *DS/6:4741 Salman *Akkuş Ordu*
- tapsak (III)** : Ekildikten sonra çiğnenmiş (tarla için): Bizim tarlayı tapsak etmişler. *DS/5:3830 Bayadı -Ordu*
- tapusamak** : Yardım etmek, görev yapmak. *DS/5:3832 *Ulubey -Ordu*
- tara (II)** : Süpürge sapı. *DS/5:3832 *Ünye -Ordu*
- tara, tora** : Ağaç budamakta kullanılan bir çeşit bıçak *OAD:85*
- taraba** : Bahçenin kenarına çekilen tahta perde *OAD:85*
- taraflu** : Taraflı, taraftan *AA:154*
- taraqlama** : Eski ahşap evlerde tahta uçlarını birleştirme *OİYA:356*
- taras (I)** : Yağmurdan yeteri kadar nemlenip tavlansak ekilecek duruma gelmiş toprak: Toprak taraslı. *DS/5:3834 Karakuş *Ünye -Ordu*
- tarçık** : Sağlık ve güç veren yiyecekler. *DS/5:3835 *Ulubey -Ordu*
- tarçıklanmak** : Hayvan beslenmek, büyümek. *DS/6:4742 Salman *Akkuş Ordu*

- tas (III)** : Öküz derisi kıyısı. *DS/5:3838 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- tasar** : Saban oku, boyunduruk vb. şeyler yapmak için yontularak biçimlendirilen odun. *DS/5:3838 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- taslak (I)** : 1.Görünüğü düzgün olmayan, kaba saba (insan ya da eşya için). *DS/5:3839 Bayadı, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- taslak (I)** : 2.Gelişigüzel yontulmuş ağaçtan yapılan hamur ya da çamaşır teknesi. *DS/5:3839 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- taslakçı** : 1.Model yapan kimse. *DS/5:3839 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- taslamamak** : Dinlememek, saymamak: Onun kimseyi tasladığı yok. *DS/5:3840 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- tasma** : Köpeklerin boynuna takılan kemer *OİYA:356*
- tasma** : Taze, yeni oluşun *AA:154*
- taslamamak** : Ölçmek biçmek, tasarlamak. *DS/5:3839 -Ordu*
- taslamamak** : Tahmin etmek *OAD:85*
- taşafur** : Yabancı ülke, gurbet: Taşafur yerde biz nasıl idare edelim? *DS/5:3841 *Güneyce -Ordu*
- taşahır (II)** : Köylü. *DS/5:3841 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- taş** : İçinde el yıkanan kap, leğen. *DS/5:3843 Burhanettin -Ordu*
- tāta** : Tahta *OİYA:356*
- tatta** : Tahta *KİAT:347*
- tavat** : Bağımsız. *DS/5:3848 *Ünye -Ordu*
- tavgun** : Talkın (ölülere verilir) *OAD:85*
- tavgun** : Telkin *KİAT:347*

- tavşut (I)** : 2.Elma, armut, erik kurusundan yapılan hoşaf. *DS/5:3851* *Ünye
-Ordu
- tavşut** : Kış için kurutulan sebzeler *OİYA:356*
- tavukgötü (I)** : 1.El ve ayakta olan siğile benzer bir çeşit yara. *DS/5:3851* –Ordu,
OİYA:356
- tavur (I)** : Rüşvet. *DS/5:3852* *Ulubey -Ordu
- tay (I)** : Eşit, denk, yaşıt. *DS/5:3852* Bayadı –Ordu
- tay** : Atın bir tarafında vurulan yük *OAD:85*
- tay** : Eş, denk, yaşıt. *DS/6:4746* Salman *Akkuş Ordu
- tay** : Tay, atın yavrusu *AA:154*
- tayıradak** : Hemencecik *OAD:85*
- tebelleş** : Zıttına hareket etmek, üste varma, bela olma *OAD:85*
- teberleş olmak** : Dadanmak, başa bela olmak. *DS/5:3877* Kaleyaka *Perşembe -Ordu
- teberük (II)** : Yağsız ya da gıdasız (yemek için). *DS/5:3857* *Ulubey -Ordu
- tebük (I)** : Kuru. *DS/5:3858* *Perşembe -Ordu
- tecir (I)** : Sürü hayvanlarının alım satımını yapan kimse. *DS/5:3859* Şıhlar
*Ulubey -Ordu
- tecir** : Koyun, keçi ve büyükbaş hayvan alıp satan kişi *OAD:86*
- tedürgün olmah** : 1. Uzaklaşmak, gitmek, yitmek. *DS/6:4747* Kuzköy *Akkuş Ordu
- teelike** : Tehlike *OAD:86*
- teelti** : Binek hayvanlarda eğerin altına konulan keçe *OİYA:356*
- teelti** : Semer ve eyer yerine kullanılan minder. *DS/5:3860* Şıhlar *Ulubey -
Ordu

- teeltü** : Özellikle oturmak için atın sırtına konulan eyere benzer nesne *AA:154*
- tefek** : 1.Asma. *DS/5:3860 Bayadı –Ordu*
- tehellü** : Yük hayvanının üzerine konan minder *OAD:86*
- tehrar** : Tekrar *OİYA:356*
- tehrer** : Tekrar *OİYA:356*
- tek (II)** : Çocuk oyunlarında düğme, boncuk vb. şeyler. *DS/5:3864 *Ünye - Ordu*
- tek (VI)** : Önüne getirildiği tümceye özlem ve istek anlamı verir: Tek gelse. *DS/5:3864 *Ünye –Ordu*
- tekce** : Biricik *AA:154*
- tekcem** : Keşke *OAD:85*
- teke** : Erkek keçi *OAD:85*
- tekelek** : Tekerlek *KİAT:347*
- tekellek** : Araba tekerleği. *DS/5:3867 Danışman *Fatsa –Ordu*
- tekelleme** : Tekerleme *OİYA:356*
- tekeş (I)** : Tekleri birbirine uymayan, benzemeyen, tek kalan (ayakkabı, eldiven, öküz vb. çiftler için). *DS/5:3854 -Ordu*
- tekezlemek** : Ayağı engele takılıp sendelemek, düşer gibi olmak. *DS/5:3980 *Ünye -Ordu*
- tekezlemek** : Ayağın bir yere takılarak dengenin bozulması, tökezlemek *OAD:86*
- tekil** : Araba tekerleği. *DS/5:3867 *Ünye –Ordu*
- tekillek, tekellek** : Tekerlek *OAD:86*
- tekir** : Teker tekerlek *AA:154*

- teklel** : Tekrar *AA:154*
- tekleme (IV)** : Kerestelik ağaç. *DS/5:3868 *Ünye –Ordu*
- tekleme** : Fındık çotanağı içindeki tek olarak bulunan fındık *OAD:86*
- tekleme** : Kereste için hazırlanan ağaç *OAD:86*
- tekler** : Tekrar *AA:154*
- teklık** : Dalın ucundaki tek fındık. *DS/5:3868 Danışman *Fatsa -Ordu*
- tekne (IV)** : Çoğunlukla sebze ve meyve koymaya yarayan yarım küre biçiminde ağaç kap. *DS/5:3868 *Ünye –Ordu*
- tekrer** : Tekrar *AA:154*
- têküzlemek** : Tökezlemek *AA:154*
- teküllü** : 2.Nişanlı. *DS/5:3869 *Gölköy –Ordu*
- teküllü** : Nişanlı, sevgili *OAD:86*
- telek (I)** : 1.Kuş, tavuk vb. hayvanların kanat kalemleri. *DS/5:3870 * Bayadı - Ordu*
- telek (II)** : Süpürge çöpü. *DS/5:3871 *Ünye -Ordu*
- telek** : Her çeşit sebze yaprağı, mısır yaprağı, tavuk tüyü *OAD:86*
- telesmek- 2** : Hızlı hızlı solumak. *DS/5:3872 *Mesudiye -Ordu*
- telis** : Keten ya da kendirden seyrek dokunmuş çuval. *DS/5:3873 Bayadı - Ordu*
- tellal etmek** : Duyurmak *OİYA:356*
- tellemek** : Terlemek *KİAT:347, OİYA:356, OAD:86*
- tellenmek** : 1. Darılmak, incinmek, içerlemek. *DS/6:4751 Salman *Akkuş Ordu*

tellik	: Terlik <i>OİYA:356</i>
tellük	: Noksan kalan iş <i>OAD:86</i>
tellük	: Terlik <i>OAD:86</i>
teltik (I)	: 1.Dolaşık, karışık, yanlış. <i>DS/5:3874 Bayadı -Ordu</i>
teltik (IV)	: Kekeme. <i>DS/5:3875 *Mesudiye -Ordu</i>
teltük	: Dolaşık, karışık, engelli, yanlış. <i>DS/6:4751 Salman *Akkuş Ordu</i>
teltük (I)	: Dolaşık, karışık, yanlış. <i>DS/5:3875 *Perşembe -Ordu</i>
teltük (II)	: 2.Sık sık kaza yapan, dikkatsiz, sakar. <i>DS/5:3875 *Ünye -Ordu</i>
teltük (V)	: Sallanarak, dengesiz yürüyen (kimse). <i>DS/5:3875 Danışman *Fatsa -Ordu</i>
tembelti	: Binek hayvanlarına yüklenen yük. <i>DS/5:3879 Şıhlar *Ulubey -Ordu</i>
temen	: <i>Teğmen OİYA:356</i>
temmek	: Tembih <i>OİYA:356</i>
temmel	: Tembel <i>OİYA:356</i>
temre	: Bir çeşit deri hastalığı. <i>DS/5:3878 *Perşembe -Ordu</i>
temrevü	: Bir çeşit deri hastalığı. <i>DS/5:3878 *Ünye -Ordu</i>
temro	: Bir çeşit deri hastalığı, temriye. <i>DS/6:4752 Salman *Akkuş Ordu</i>
temro	: Bir çeşit deri hastalığı. <i>DS/5:3878 Bayadı -Ordu, OİYA:356, AA:154</i>
temroğ	: Bir çeşit deri hastalığı. <i>DS/5:3878 *Ünye -Ordu</i>
temsili	: Mesela <i>OİYA:356</i>
temuz	: Temmuz <i>OİYA:356</i>

- temúzceğine** : Temizce, tertemiz *AA:154*
- temúzlemek** : Temizlemek *AA:154*
- temüz** : Temiz *OİYA:356, AA:154*
- tena** : Tenha *OAD:86*
- tenbelti** : Yük hayvanının üzerine konan minder *OAD:86*
- tendürük** : Topaç. *DS/5:3883 *Ünye -Ordu*
- tentene** : Dantel. *DS/5:3883 *Ünye -Ordu, OAD:85*
- tentes** : Birbirine benzeyen ya da yakışan, yaşıt, denk. *DS/5:3883 -Ordu*
- tentes, tenter** : Eş *OAD:86*
- tentürük** : Topaç. *DS/5:3883 *Ünye -Ordu*
- tepebaş** : Kendinden desenli çiçek motifleri sırma ile işlenmiş ipekli kumaş. *DS/5:3883 *Ünye -Ordu*
- tepir** : 1.Buğday, bulgur vb. tahılları elemeye yarayan ağaçtan yapılmış büyük elek. *DS/5:3886 Bayadı -Ordu*
- tepmek (III)** : Sığır süt vermemek. *DS/5:3887 Yavadı, Gebeme *Mesudiye -Ordu*
- tepsmek (II)** : Uzlaşmak, anlaşmak, barışmak. *DS/5:3888 *Ünye -Ordu*
- tepük (I)** : 1.Yaş olmayan, kuru. *DS/5:3890 *Ulubey -Ordu*
- tepük** : Çamursuz, kuru yer *OAD:86*
- ter hasdali** : Verem *OİYA:356*
- terbüşlü** : Kapaklı sahan. *DS/5:3890 Bayadı -Ordu*
- terçimek** : Kışın güneşli günlerde kar erimeye başlamak. *DS/6:4755 Salman *Akkuş Ordu*

- terek (I)** : 1.Raf, sergen. *DS/5:3891 - *Ünye, *Mesudiye, Bayadı -Ordu*
- terek** : Mutfak rafı *OAD:85*
- terek** : Raf. *DS/6: 4755 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- tereke** : Zahir *OİYA:356*
- teres** : 2. Eşcinsel, kötü huylu erkek. *DS/6:4755 Salman *Akkuş Ordu*
- terezi** : Terazi *KİAT:348, OAD:86*
- terfiye** : Terfi *OİYA:356*
- terşek** : Evlerde eşya koymaya mahsus raf *KİAT:348*
- terkes** : Ters, aykırı. *DS/5:3893 Bayadı -Ordu*
- terki** : 1.Atın arkası. *DS/5:3893 *Ünye, *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- terki** : Atın arkası. *DS/6:4755 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- terlik (I)** : 1.Beyaz patiskadan dikilen ya da yünden örülen, takke, başlık. *DS/5:3895 Yavadı *Mesudiye, *Perşembe -Ordu*
- terpoş** : Küçük bakır tabak *AA:154*
- terpüş** : Kenarları çentikli küçük tabak *OİYA:356*
- tesbermek** : 1.Yarılmak, çatlakmak: Tarladan su çekilmiş, toprak tesbermiş. *DS/5:3897 *Ünye -Ordu*
- tesbermek** : 2.Nemli şeyler kurumaya yüz tutmak: Makarnalık hamur tesbermeden kesilmez. *DS/5:3897 *Ünye -Ordu*
- tesbermek** : 3.Yara, çıban ya da hamur kabarmak. *DS/5:3897 *Ünye -Ordu*
- tesbermek** : Bedende sulu yara çıkmak. *DS/6:4756 Ordu*
- teseddük** : Sadaka *OİYA:356*

- tesğere** : Tezkere *KİAT:348*
- tesgere** : Tezkere, askerlikte izin belgesi *OAD:86*
- teskermek (III)** : Çatlamak, yarılmak. *DS/5:3898 *Ünye -Ordu*
- teskire almaḥ** : Tezkire almak, terhis olmak, askerliğini bitirmek *AA:154*
- tespermek (II)** : Sıcaktan kurumak, çatlamak: Dudakları tespermiş. *DS/5:3898 Boztepe -Ordu*
- tesūruf** : Tasarruf *OİYA:356*
- tetik (I)** : 1.Uyanık, açığız. *DS/5:3900 *Perşembe ve köyleri, Bayadı -Ordu*
- tetik** : Çevik, uyanık, tez davranan. *DS/6:4757 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- tevan** : Tavan *OİYA:356*
- tevek** : 1.Asma, kavun, karpuz, kabak vb. bitkilerin dalları. *DS/5:3903 *Ünye -Ordu, OİYA:356*
- tevek** : 5.Genç üzüm fidanı. *DS/5:3903 *Perşembe -Ordu*
- tevek** : Asma, kabak, karpuz vb. bitkilerin dal ve yaprakları. *DS/6:4758 Salman *Akkuş Ordu*
- tevek** : Kabağın ve asma ağacının sürgünü ve toprağa kadar bağlanan uzun kısmı *OAD:86*
- teyin** : Sincap. *DS/5:3862 Bolaman, Sarıca *Gölköy -Ordu, HROK: 233, OİYA:356, AA:154*
- teynek (I)** : Hoppa. *DS/5:3906 *Ünye -Ordu*
- tezbere** : Çabucak *OİYA:356*
- tezberi** : Çabucak, hemen. *DS/5:3907 Bayadı -Ordu*

- tezce (I)** : 1.Beygir ve öküzlerde görülen, ön ya da arka ayaklarda topallık yapan bir hastalık. *DS/5:3907 Arpaköy -Ordu*
- tezene** : Genellikle kiraz ağacı kabuğundan yapılan mızrap. *DS/5:3907 Arpaköy -Ordu*
- tezikmek** : 1.Bulunduğu yerden ya da sürüden ayrılıp uzaklaşmak (insan ya da hayvan için). *DS/5:3908 Karakuş *Ünye -Ordu*
- tezmek** : 4.Kaçmak. *DS/5:3909 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- tezürgün etmek** : Ürkütme. *DS/5:3909 *Ünye -Ordu*
- tığ (I)** : 1.Savrulmamış harman tınazı. *DS/5:3910 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- tığmak (I)- 1** : Gizliden gitmek, kaçmak. *DS/5:3924 Bayadı -Ordu*
- tıkıç (I)** : Dolgun, yuvarlak fasulye. *DS/5:3912 Arpaköy *Perşembe -Ordu*
- tıkıç** : Tıkaç, tıpa. *DS/6:4760 Ordu*
- tıkıç, tıkız** : Dopdolu *OAD:87*
- tıkıl (II)** : Küçük topak: Çorbada un iyi ezilmezse ağıza bir takım tıkıl tıkıl şeyler gelir. *DS/5:3912 *Ulubey, Sarıca *Gölköy -Ordu*
- tıkıl** : Küçük ve yuvarlak şeyler *OİYA:356, OAD:86*
- tıkıl** : Mısır ununu su içinde katılaştırması, topak haline gelmesi *OAD:85*
- tıkılçık** : Havanın üst katmanlarında soğuktan donarak yuvarlak buz taneleri biçiminde yağın yağmur, dolu. *DS/5:3912 *Fatsa -Ordu, OAD:86*
- tıkılçuk** : Tulumba tatlısı *OİYA:356*
- tıkıl naz** : Küçük ve yuvarlak şeyler *OİYA:356*
- tıkır (II)** : Sık, yoğun. *DS/5:3912 Sarıca *Gölköy -Ordu*

- tıkışlamak** : Tabanca ya da tüfek atmak: Ahmet Ağa her gün tıkışlar. *DS/5:3913 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- tıkız (I)** : 1.Çok dolu, sıkı, sıkışık. *DS/5:3913 *Ulubey -Ordu*
- tıkmak (I)** : Kısa boylu, şişman. *DS/5:3913 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- tıkman** : Kısa boylu, şişman. *DS/5:3913 Ünye -Ordu*
- tıknaz (I)** : Sıska, zayıf. *DS/6:4760 Salman *Akkuş Ordu*
- tıksırmak** : Aksırmak, hapşırmak. *DS/5:3919 *Ünye -Ordu*
- tılğı** : Karnı şiş, sıtmal (kimse). *DS/5:3914 Mahmutören -Ordu*
- tılık (I)** : Yüzü ya da vücudu şiş (kimse). *DS/5:3915 *Ünye -Ordu*
- tılki** : Yanık, uçuk vb. nedenle deride oluşan su dolu kabarcık. *DS/6: 4760 Ordu*
- tımbırdatmak (I)** : Tef, tambur vb. şeylere yavaş vurarak ses çıkartmak. *DS/5:3915 Bayadı -Ordu*
- tingır (I)** : 1.Çinko, teneke ya da bakırdan yapılmış leğen, kova vb. şeyler. *DS/5:3917 *Ünye -Ordu*
- tingiy** : Tahta. *DS/5:3918 -Ordu ve çevresi*
- tınmak** : Aldırış etmek, önem vermek *OAD:86*
- tinnik (I)** : Çabuk darılan, alıngan. *DS/5:3918 Bayadı -Ordu*
- tıptur etmek** : Sevindirmek. *DS/5:3919 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- tırabizan** : Trabzon *OİYA:356*
- tıraklı** : Gergin: Şu ip çok tıraklı. *DS/5:3920 -Ordu ve köyleri*
- tırın (II)** : Gergin : İpi tırın tut. *DS/5:3922 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- tırış** : 3.Tam olmuş incir. *DS/5: 3923 *Ünye -Ordu*

- tırışa dönmek** : Yaşlılık nedeniyle derisi buruşmak, pelteye dönmek: Tırış Behice, bu defa sahtan tırışa dönmüş. *DS/5:3923 *Ünye -Ordu*
- tırlak (III) -2** : Titiz, her şeye çabuk kızan, sinirli. *DS/5:3923 *Ünye -Ordu*
- tırmıt** : Mantar *OİYA:356*
- tırnık (III)** : Bulaşıcı (hastalık için): Ali tırnık bir hastalığa tutulmuş, hepimize geçer. *DS/5:3926 *Ünye -Ordu*
- tırnık** : Cimri *OAD:86*
- tırnuk** : Alıngan *OİYA:356*
- tırsi** : Bir çeşit balık. *DS/5:3926 *Perşembe -Ordu*
- tırtlak** : Söz dinlemeyen, başına buyruk. *DS/5:3927 *Ünye -Ordu*
- tıska (I)** : Soluk benizli, kansız, zayıf. *DS/6:4763 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- tışarı** : Dışarı *KİAT:348*
- tifek** : Tüfek *KİAT:348*
- tifin** : Karamandol da denilen bir çeşit kumaş. *DS/5:3930 Bayadı -Ordu*
- tike** : 1.Parça, lokma, dilim (genellikle et, ekmek, peynir vb. için). *DS/5:3931 *Ünye -Ordu*
- tike** : Ufak ufak parçalanmış et *OAD:86*
- tiken ağacı** : Akasya ağacı *HROK: 233*
- tiken** : Diken *KİAT:348, OAD:86*
- tikil tokman dönmek** : Başı yere koyup takla atmak. *DS/5:3932 *Ünye -Ordu*
- tikni** : Ağaçtan oyularak yapılmış kap, tekne. *DS/6:4764 Ordu*
- tikre** : Bölge, çevre. *DS/5:3932 *Ünye -Ordu*

- tikri** : Köpek yalı konan kap *OAD:86*
- tikri** : Küçük çamaşır teknesi. *DS/5:3932 Akpınar –Ordu, OAD:86*
- tille (I)** : 1.Semere bağlı, üstüne yük sarılan urgan. *DS/5: 3934 Şıhlar *Ulubey –Ordu, OİYA:356*
- tille (I)** : 2.İp, sicim. *DS/5:3934 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- tin düşmek** : Utanmak. *DS/6:4765 Salman *Akkuş Ordu*
- tingil (I)** : Fare. *DS/5:3936 *Fatsa -Ordu*
- tingildek** : Yerinde durmayan, sürekli kımıldayıp sallanan, kıpırdayan. *DS/5:3936 *Ünye -Ordu*
- tingildemek** : 3.Kımıldamak, oynamak, sallanmak. *DS/5:3936 - Bayadı *Ünye - Ordu*
- tingildemek** : 4.Titrelemek. *DS/5:3936 *Ünye -Ordu*
- tinik** : Küçük. *DS/5:3937 *Ünye -Ordu OAD:86*
- tirendez** : Titiz, temiz, süslü giyinen. *DS/5: 3939 *Ünye, Bayadı –Ordu, AA:154*
- tirengöz, terengöz** : Titiz, temiz ve şık giyimli *OAD:86*
- tiribe** : Çok *AA:154*
- tirimit** : Fındık ağaçlarının dibinde yetişen yenilebilir bir çeşit bitki. *DS/5:3940 -Ordu*
- tirkeşmek** : Sataşmak. *DS/6:4766 Salman *Akkuş Ordu*
- tirki (I)** : 4.Ağaçtan yapılmış hamur teknesi. *DS/5:3941 Saylan *Ünye -Ordu*
- tirmit** : Fındık mantarı. *DS/5:3941 *Ünye, Bayadı -Ordu*
- tirmit** : Mantar *OAD:86*
- tirsi** : Lüfere benzer, ince, yassı bir balık. *DS/5:3941 *Ünye -Ordu*

- tirşe (IV)** : Sepet örmek için fındık, söğüt vb. ağaç dallarından çıkarılan şerit biçimindeki lif. *DS/5:3942 Kuzköy *Ünye, Bayadı -Ordu, OİYA:356*
- tisginmek** : Tiksinmek *OAD:86*
- tişe** : Yün eğirmeye yarayan araç, iğ. *DS/5:3897 Bayadı -Ordu*
- titirik** : Sürekli titreyen (kimse). *DS/5:3943 Danışman *Fatsa -Ordu*
- tivdik tivdik etmek** : Lif lif, ince ince ayırmak, didik didik etmek. *DS/5:3943 *Ünye -Ordu*
- tiyeze** : Teyze *AA:154*
- tiyreki** : Tiryaki *AA:154*
- tohdor** : Doktor *AA:155*
- tohdur** : Doktor *AA:155*
- tohlu** : Toklu, altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu *AA:154*
- tohma** : Tokmak, çarpmak, balyoz *AA:155*
- tohtaşmak** : Dinlenmek, rahatlamak, serinlemek. *DS/5:3945 Bayadı -Ordu*
- tohtaşmak** : Islah olmak, haylazlıktan vazgeçmek *OAD:87*
- toka (III)** : 1.Saç tutturmaya yarayan bir çeşit firkete. *DS/5:3948 *Perşembe - Ordu ve köyleri*
- tokalak (I)** : Topak, küçük parça. *DS/5:3949 *Perşembe ve köyleri -Ordu*
- toķalaķ** : Yuvarlak *OİYA:356*
- tokamak** : Uğramak. *DS/5:3949 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- tokat (IV)** : Yumruk. *DS/5:3949 -Ordu ve köyleri*
- toķlaşdurmak** : Bir araya getirmek *OİYA:356*

- toklu (I)** : 1.Altı aylıkla bir yaş arasındaki kuzu. *DS/5:3950 Sarıca *Gölköy, - Ordu ve köyleri, DS/6:4768 Salman *Akkuş Ordu, OAD:87*
- toḡlu** : Erkek koyun *OİYA:356*
- tokluman** : 1. Bir yaşında doğuran koyun. *DS/6:4768 Salman *Akkuş Ordu*
- toḡunmak** : Dokunmak *KİAT:349*
- tokur (I)** : 2. Taş bilye. *DS/5:3952 *Ünye -Ordu*
- tokurcum** : Dokuztaş oyunu. *DS/5:3953 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- toḡuşturmak** : Değiştirmek, deḡiş tokuş etmek. *DS/5:3953 *Ünye -Ordu*
- tolas** : Boş yer, izbe *OAD:87*
- tolas** : Köşe. *DS/5:3954 Sarıca *Gölköy, Aybastı –Ordu, AA:155*
- tōlaşmak** : (koyunu) bir araya toplamak *OİYA:356*
- tolos** : Köşe bucaḡ. *DS/5:3955 Şıtlar *Ulubey –Ordu, OAD:87*
- toloz (IV)** : Dere ve göllerin çevresindeki su düzeyinden aḡaḡıda kalan kaya ve toprak oyukları. *DS/5:3955 -Ordu, OAD:87*
- tōm** : Tohum *OİYA:356*
- tomalmak- 1** : Somurtmak, surat asmak, küsmek. *DS/5:3959 Bahattin *Ulubey - Ordu*
- toman- 1** : Don, şalvar. *DS/5:3992 *Ünye –Ordu, DS/6:4776 Salman *Akkuş Ordu*
- toman** : 2. Bol pantolon. *DS/6:4769 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- tomar** : Bir tutam *OİYA:356*
- tomatır** : 2.Elli bağlamdan oluḡan keten yığını. *DS/5:3956 Saylan *Ünye -Ordu*
- tomburmak** : Tomurcuk vermesi için aḡacı kesmek. *DS/5:3958 Bayadı –Ordu*

- tomman** : Don, şalvar. *DS/5:3992 Kaleyaka *Perşembe, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- tomman** : Çocukların giydiği pazen don *OAD:87*
- tomman** : Don, şalvar *AA:155, KIAT:349*
- tomrek** : Gübre dökülen çukur *OAD:87*
- tomsek** : Gübre dökülen çukur. *DS/5:3959 *Ünye -Ordu*
- tomsuruk (I)** : Asık yüzlü (kimse). *DS/5:3959 *Ünye -Ordu*
- tomsuruk (II)** : Tohumun çatlayarak baş vermiş durumu: Bizim bakla henüz tomsuruk halinde, daha bir yağmur ister. *DS/5:3959 *Ünye -Ordu*
- tomurmağ** : Ağacı düzgünce kesmek *AA:155*
- tongal (III)** : Örülen sepetlerin sivri olması için sepetlerin ucuna takılan sivri ağaç parçası : Sepetin tongalı düştü. *DS/5:3961 Saylan *Ünye -Ordu*
- tongalak** : Yaşından iri, gürbüz (çocuk). *DS/5:3974 *Ünye -Ordu*
- tongaldak** : Yuvarlak, küçük (nesne, kimse için). *DS/6:4770 *Ünye Ordu*
- tóňgel** : Muşmula *AA:155*
- top pancar** : Lahana *KIAT:349*
- topaç (IV)** : Kötürüm. *DS/5:3963 Sarıca *Gölköy -Ordu*
- topaç** : Kötürüm, felçli *OAD:87, OIYA:356*
- topak (I)** : 1. Yuvarlak, küre biçiminde. *DS/5:3963 Bayadı -Ordu*
- topak (II)** : Kabuk : Kestane topağından çıkmış topağını beğenmemiş. *DS/5:3964 *Ünye -Ordu*
- topalak (I)** : 2. Salkım biçiminde, yumru köklü, hoş kokulu, çiçekli, bataklıkta yetişen bir çeşit bitki. *DS/6:4770 Salman *Akkuş Ordu*
- topallak** : Yuvarlak, küre biçiminde . *DS/5:3964 Danışman *Fatsa -Ordu*

- topallamak** : Toparlamak *OİYA:356*
- toparlamak- 1** : Destelemek, yığmak, toplamak. *DS/5:3956 Bayadı -Ordu*
- toplaşmağ** : Toplanmak *AA:155*
- topluluğ** : Topluluk *AA:155*
- toppancar** : Lahana *OAD:87*
- toprağ** : Toprak *AA:155*
- topu** : Hepsi, tamamı *AA:155*
- topur (IV)** : 1.Kestanenin dikenli kabuğu. *DS/5:3967 *Perşembe -Ordu ve köyleri*
- topur (V)- 2** : Yumruk büyüklüğünde kuru toprak parçası, kesek. *DS/5:3963 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- topur** : Pürüzlü, parçalı toprak *AA:155*
- tor (I)** : 1.Toy, işe alışkın olmayan (insan ya da hayvan için). *DS/5:3968 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- tor (X)** : Cinsel gücü çok olan. *DS/5:3969 *Ünye -Ordu*
- tor** : Acemi, toy *OAD:87*
- tora (III)** : Süpürge sapı. *DS/5:3969 *Ünye -Ordu*
- tora** : Kumaş parçalarından yapılan top *OİYA:357*
- toraman (II)** : 1.Küçük bazlama. *DS/5:3969 *Ünye -Ordu*
- toraman (II)** : 2.Küçük mısır ekmeği. *DS/5:3969 *Ünye -Ordu, OİYA:357*
- toraman** : Mısır ekmeği *OAD:87*
- torlak (I)- 1** : Toy, işe alışkın olmayan (insan ya da hayvan için). *DS/5:3968 Bayadı -Ordu*

- torpak** : Toprak *OİYA:357*
- toru** : Doğru *KİAT:349*
- tosarık** : Çatık, asık (yüz için). *DS/5:3973 *Bayadı ve köyleri -Ordu*
- tosarmak (I)** : Somurtmak, surat asmak, küsmek. *DS/5:3959 Arpaköy -Ordu*
- tosarmak** : Darılmak, dargın durmak *OİYA:357*
- tosarmak** : Küsmek *OAD:87*
- tosbağa (I)** : Kaplumbağa. *DS/5:3973 *Perşembe -Ordu ve köyleri, OAD:87*
- tosun** : Erkek sığır *OİYA:357*
- tosunnuş** : Cezaevi, kahvehanelerde gizli oyun yeri *OİYA:357*
- tosurdanmak** : Kendi kendine söylenmek, homurdanmak. *DS/5:3975 Bayadı -Ordu*
- touş** : Tavuk *AA:155*
- toymak** : Doymak *KİAT:349, OAD:87*
- tozlama** : Fındıktaki dölleni meydana getiren pürlerdeki tozların dükülerek dölleni yapma hali *OAD:87*
- tögnel** : Yabani olarak yetişen yuvarlak muşmulaya benzer yenilen bir meyve *OAD:86*
- töker** : Kötürüm. *DS/5:3981 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- tökezimek** : Ayak bir yere takılarak sendelemek, düşer gibi olmak. *DS/6:4774 Salman *Akkuş Ordu*
- töllek tutmak** : Bağırsak bozulmak, sürgün olmak. *DS/6:4774 Salman *Akkuş Ordu*
- töm (III)** : Küçük orman. *DS/5:3982 *Fatsa -Ordu*
- töm** : Toplu halde ağaçlar *OAD:87*

- tömbelek** : Dümbelek *OAD:87*
- tömek (I)** : 3.Gübrelik. *DS/5:3983 *Ünye -Ordu*
- tömek (VI)** : İplik yumağı. *DS/5:3983 Saylan -Ordu*
- tömek** : Ahırdaki gübrenin dışarı atıldığı pencere *OAD:87*
- tömek** : Gübrelik veya iplik yumağı *OAD:87*
- tömentü** : Mısır destelerinden oluşan büyük yığın *AA:155*
- tömzek** : Ahırın gübreleri dışarı atmaya yarayan deliği *AA:155*
- töngel** : Muşmula. *DS/5:3984 *Ünye, Danışman *Fatsa –Ordu, OİYA:357*
- töngemen (I)** : 2.Toplumsal yaşamdan hoşlanmayan, yalnızlığı seven. *DS/5:3984 Saylan *Ünye -Ordu*
- tönzek** : Ahırdan gübre atmaya yarayan delik, samanlık penceresi. *DS/5:3983 Aybastı -Ordu*
- tööbe, töybe, tövbe** : Tövbe *OAD:87*
- törlemek** : 2.İşemek (çocuk ya da hayvan için). *DS/5:3986 *Ünye -Ordu*
- tösbermek** : Soğuktan üşüme, büzülmek. *DS/5:3986 -Ordu*
- tösbermek** : Üşüyüp büzülmek *OAD:87*
- töslek (II)** : Okuması yazması olmayan, bilgisiz. *DS/5:3986 Bahattin *Ulubey – Ordu*
- töst** : At, sığır vb. hayvanları çevirme, durdurma, kovalama ünlemi. *DS/5:3986 *Ulubey -Ordu*
- töybe** : Tövbe *KİAT:350*
- töz** : Kulak arkasındaki çukur yer. *DS/5:3987 Saylan *Ünye -Ordu*
- tü** : Tüy *OİYA:357*

- tufa (II)** : Dokunan ipliği sıkıştırmaya yarayan bir çeşit araç. *DS/5:3987 *Fatsa -Ordu*
- túkán** : Dükkan *AA:155*
- tuluk (I)** : 2.Ağaç yayık. *DS/5:3990 *Mesudiye -Ordu*
- tuluk (IV)** : 1.Yanak. *DS/5:3990 -Ordu*
- tulun (I)** : Bütün. *DS/5:3991 *Ulubey -Ordu, OAD:87*
- tum (V)** : Nem, çiy. *DS/5:3992 Burhanettin -Ordu*
- tumbalak (I)** : Şişman, semiz. *DS/5:3993 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- tump (I)** : 1.Toprak yığını, tümsek. *DS/5:3993 *Ulubey -Ordu*
- tump** : Toprak yığıntısı *OAD:87*
- tunp- 2** : İki tarlayı ya da evlekleri bir birinden ayırmaya yarayan toprak set. *DS/5:3994 -Ordu*
- tunp** : Tarlanın sınırı *OAD:87*
- túrkyemez** : Bir armut çeşidi *AA:155*
- tut** : Dut *AA:155*
- tutak (II)** : Ateş üstündeki kabı tutup indirmek için bez vb. şeylerden yapılan tutacak. *DS/5: DS/5:3999 * Aybastı -Ordu*
- tutak** : Sıcak kapları tutmaya yarayan bez *OAD:87*
- tutamak (I)** : 1.Neden, sebep. *DS/5:4000 Şihlar *Ulubey -Ordu*
- tutamak (VI)** : Bir kimseye ait toprak parçası: Mehmet Ağanın tutamağı. *DS/5:4001 Arpaköy -Ordu*
- tutar (II)** : Sara hastalığı. *DS/5:4000 Bayadı -Ordu*
- tutuk (I)** : Utangaç. *DS/5:4003 Şihlar *Ulubey -Ordu*

- tuturuk etmek** : Gereksiz yere kendine ait olmayan bir şeyi bekletmek, alıkoymak, kapatmak. *DS/5:4003 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- tutuşlamak (I)** : 1.Yalancı tanıklık yaptırmak. *DS/5:4003 Şıhlar *Ulubey –Ordu*
- tügül** : 1.Kirazlı küçük dal. *DS/5:4007 Kuzköy *Ünye -Ordu*
- tükkan** : Dükkan *KİAT:350, OAD:87*
- tükmük** : Tükürük *OİYA:357*
- tüllü** : Türlü, çeşitli *OAD:87, KİAT:350, OİYA:357*
- tülütombak** : Şeftali. *DS/5:4011 -Ordu*
- tümbek- 1** : Tepe, tümsek. *DS/5:4012 Bayadı -Ordu*
- türül türül tütmek** : 1. Çekici, albenili, parlak olmak. *DS/6:4780 Salman *Akkuş Ordu*
- türz** : Zamk. *DS/5:4016 *Ünye -Ordu*
- tüşünce** : Düşünce *KİAT:350*
- tütünaltı** : Kahvaltı, sabah yemeği. *DS/6:4781 Salman *Akkuş Ordu*
- tütütmek** : Duman çıkartmak. *DS/5:4018 *Ünye -Ordu*
- tüüz** : Yüksek dağların en yüksek noktası, doruğu. *DS/5:4018 Gebeme *Mesudiye –Ordu*
- tüv** : Tüy, kıl *OİYA:357*
- tüymek (I)** : 1.Görünmeden gitmek, kaçmak. *DS/5:4019 *Perşembe -Ordu*
- U**
- u (I)** : O: Una söyledim. *DS/6:4021 *Ünye –Ordu, KİAT:351, OİYA:357 AA:155, OAD:88*

- ua** : Ona *AA:155*
- ubruḡ** : İbrik *KİAT:351*
- uc (I)** : Amaç: Herkes kâr ucunda. *DS/6: 4021 Durak -Ordu*
- ucundan** : Yüzünden, nedeniyle: El denli ekmek ucundan bu kahrı çekiyorum.
DS/6:4022 Çavdar *Karakuş -Ordu
- uçkurusu** : Fındık ağaçlarında bir hastalık *OAD:88*
- uçkurusu** : Meyve ağaçlarının dal uçlarını kurutan bir hastalık. *DS/6:4024 -Ordu*
- uçuk (I)** : Çökmüş, çökmek üzere olan ev, doğal nedenlerle kaymak üzere olan toprak. *DS/6:4024 *Gavraz, Bolaman -Ordu*
- uçuk** : Çökmüş toprak, göçmüş yer *OAD:88*
- uçuk** : Heyelan olmuş arazi *OİYA:357*
- uçuluk** : Kuş, zayıf ve dağınık kimse *OİYA:357*
- uçun** : İçin *AA:1555*
- uçut** : İçin *OİYA:357*
- udyeri** : İnsanda üreme organı. *DS/6:4784 Salman *Akkuş Ordu*
- ufacaḡ** : Ufacık *AA:155*
- ufaklık (I)** : Bit. *DS/6:4026 *Ünye -Ordu*
- ufra** : Yufka açılırken, hamurun tahtaya yapışmaması için kullanılan kalın un. *DS/6:4028 Başpınar Karakuş *Ünye -Ordu OİYA:357*
- uḡatlamak** : Düzeltmek, hazırlamak *OAD:88*
- uḡatlamak** : Düzenlemek. *DS/6:4027 Bayadı -Ordu*
- uḡra** : Yufka açılırken, hamurun tahtaya yapışmaması için kullanılan kalın un. *DS/6:4027 *Ünye -Ordu*

- uğra, ufna** : Yufka açılırken hamurun tahtaya yapışmaması için kullanılan un
OAD:88
- uğrağa gelmek** : Cin, peri tarafından çarpılmak. *DS/6:4028 Salman *Akkuş -Ordu*
- uğrak (I)** : Yol üstünde durulacak yer, istasyon, otel, han. *DS/6:4028 Bayadı -Ordu*
- uğralamak** : 1. Çalmak, aşırarak. *DS/6:4029 Gemrik, Bolaman -Ordu*
- uğruna** : 2. Önünde. *DS/6:4030 -Ordu*
- uğundurmak (I)** : 1. Bayıltmak, kendinden geçirmek. *DS/6:4031Danışman *Fatsa -Ordu*
- uğunmah, uğunmak** : Çok ağlamaktan, çok gülmekten ya da acıdan kendinden geçmek, bayılmak. *DS/6:4785 Salman *Akkuş Ordu*
- uğur (V)** : Zaman. *DS/6:4032 *Ünye -Ordu*
- uj** : Uç *OİYA:357*
- uğarı** : Yukarı *OİYA:357*
- ula** : Ulan *AA:155*
- üle** : Öyle *OİYA:357*
- ülemek** : Sallamak *AA:155*
- ülenmek** : Sallanmak *AA:155*
- uluk (I)** : 1. Miskin, tembel, pasaklı: Kızım sende bu ulukluk varken satılamazsın. *DS/6:4036 Bayadı -Ordu*
- uluğ** : Yaşlı ve uyuz, büyük köpek *OİYA:357*
- umma** : 1. İmrenme, özenme. *DS/6:4787 Salman *Akkuş Ordu*
- umma** : 1. Özenme, bundan dolayı duyulan üzüntü. *DS/6:4038 *Ünye -Ordu*

- ummaca -1** : Özenilen şeyin ele geçmemesinden dolayı lohusada meme, erkekte üreme organında olan şişlik, acı. *DS/6:4039 *Ünye -Ordu*
- umsalak (I)** : Umutsuz (kişi için). *DS/6:4040 *Ünye -Ordu*
- umsundurmak** : Umutlandırmak. *DS/6:4040 -Ordu*
- umsunmak -2** : İstemek, dilemek. *DS/6:4039 -Ordu*
- umsunmak** : Ümide kapılmak, arzulamak *OAD:88*
- umu (I)** : Umut, iyi dilek. *DS/6:4038 Bayadı -Ordu*
- umudunu almak** : Umudunu kesmek. *DS/6:4040 *Ünye -Ordu*
- umuḥ** : Ilık, soğuk olmayan *AA:155*
- umumak** : Soğuk, biraz kırılmak. *DS/6:4040 *Ünye -Ordu*
- umuz** : Omuz *AA:156*
- umuzlamaḥ** : Omuzlamak *AA:156*
- ūr** : Uğur *OİYA:357*
- ūramak** : Uğramak *OİYA:357*
- uranlamak** : Oranlamak, karşılaştırmak, kestirmek. *DS/6:4042 Bayadı -Ordu*
- ūraşmaḥ** : Uğraşmak *AA:156*
- ūraşmak** : Uğraşmak *OİYA:357*
- urba** : Elbise, çamaşır *HROK: 233*
- urda** : Orada *AA:156*
- urda, urada** : Orda, orada *OAD:88*
- urdan** : Oradan *KİAT:351, OAD:88*

- urgilemek** : Sallamak *OİYA:357*
- urı** : Ora *AA:156*
- urmak** : Irmak *OAD:88*
- urmağ** : Vurmak *KİAT:351*
- uruba** : Elbise *OAD:88*
- urus** : Rus *KİAT:351, AA:156*
- urya** : Rüya *AA:156*
- usda** : Usta *AA:156*
- uslu** : Yaşlı, sözü dinlenir. *DS/6:4045 *Ünye -Ordu*
- usmağ** : Uymak, kanmak *AA:156*
- usmak (III)** : Bıkmak, usanmak. *DS/6: 4045 Teynelli -Ordu*
- usmak (IV)** : Akıl etmek. *DS/6:4045 Ebulhayır -Ordu*
- usula** : Yavaş *OAD:88*
- usulada** : Usulca, usulcacık *AA:156*
- uş (I)** : Şaşkınlık, imrenme, üzüntü bildirir bir ünlem. *DS/6:4046 Bayadı - Ordu*
- uşaam** : Çocuğum *HROK: 233*
- uşağ** : Adam *AA:156*
- uşak devşek** : Çoluk çocuk. *DS/6:4046 *Perşembe köyleri -Ordu DS/6:4790 Salman *Akkuş Ordu*
- uşak** : Çocuk *OAD:88*
- uşağ** : Erkek çocuk *OİYA:357*

- uşur** : Bel bağı *OİYA:357*
- uşur** : Uçkur, bele bağlanan ip *OAD:88*
- uşur** : Uçkur. *DS/6:4047 Danışman *Fatsa –Ordu, KİAT:351*
- utancağ** : Utangaç *AA:156 DS/6:4047 Bayadı –Ordu*
- úútmeđ** : Öęútmeđ *AA:156*
- uva** : Ona *OİYA:357*
- uva** :Ova *KİAT:351, OİYA:357, OAD:88*
- uvalamak** : Ufalamak *OİYA:357*
- uvarılamak** : Onarmak, düzeltmek. *DS/6:4049 Bayadı -Ordu*
- uvatılamak** : Onarmak, düzeltmek. *DS/6:4049 *Ulubey –Ordu, OİYA:357*
- uvaz** : Üvez de denilen bir yemiş. *DS/6:4049 Akpınar, Oğmaca -Ordu*
- uvra** : Yufka açılırken, hamurun tahtaya yapışmaması için kullanılan kalın un. *DS/6:4028 *Perşembe köyleri -Ordu*
- uyarmak** : 1. Öğütmele, eğitimle yola getirmeye çalışmak. *DS/6:4050 Bayadı -Ordu*
- uyarmak** : 2. Uykudan uyandırmak. *DS/6:4050 Bayadı, Danışman *Fatsa, *Perşembe -Ordu merkez köyleri*
- uyduma** : Uydurma *AA:156*
- uydurmaç** : 1. Uydurmacı. *DS/6:4050 *Ünye -Ordu*
- uydurmaç** : 2. Uydurma. *DS/6:4050 *Ünye –Ordu*
- uyęu** : Uyku *KİAT:351, AA:156*
- uyęusuzluę** : Uykusuzluk *AA:156*
- uyku semesi** : Uyku sersemi, uyku sersemliği. *DS/6:4051 *Ünye -Ordu*

- uylamak** : Sataşmak *AA:156*
- uylamak** : 1. Üstelemek, üzer, sıkar biçimde sürekli üstüne düşmek. *DS/6:4052 Bayadı, Danışman *Fatsa –Ordu*
- uylamak** : 2. Dokunmak. *DS/6:4052 *Ünye -Ordu*
- uylamak** : 3. Takılmak, alay etmek. *DS/6:4052 Danışman *Fatsa -Ordu*
- uylaşmak, uylaşmak** : Anlaşmak, uzlaşmak. *DS/6: 4791 Salman *Akkuş Ordu*
- uylaşmak (II)** : Sataşmak. *DS/6:4052 *Perşembe –Ordu, OİYA:357*
- uylaştırmak** : Anlaştırmak, uzlaştırmak. *DS/6:4791 Salman *Akkuş Ordu*
- uymağ** : Anlaşmak *AA:156*
- úyra** : Rüya *AA:156*
- uysal (II)** : Aptal, bön, başkasının sözüyle davranan. *DS/6: 4053 Şeyhler *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- uyuntu (I)** : Kişiliksiz, onun bunun ardına takılan, serseri, tembel, uyuşuk (insan ve hayvan için). *DS/6:4053 Danışman *Fatsa, *Ünye, bayadı -Ordu*
- uyuşuğ** : Uyuşuk *AA:156*
- uz (I)** : 3. Bön, saf. *DS/6:4054 Saylan *Ünye -Ordu*
- uz gelmek** : Eşit, denk gelmek. *DS/6:4792 Salman *Akkuş Ordu*
- uz, uyuz** : Bir parça aptal, tembel *OAD:88*
- uzanmak (I)** : Gitmek, ulaşmak. *DS/6:4792 Salman *Akkuş Ordu*
- uzlama (I)** : Masal. *DS/6:4055 Saylan -Ordu*
- uzlama (II)** : Ahmak. *DS/6:4055 *Ünye -Ordu*
- üzür** : Özür, eksik *AA:156*

Ü

- ücret** : Ücret *OİYA:357*
- üçlük** : Üçü bir arada biten, fındık, elma gibi yemiş. *DS/6:4058 Danışman *Fatsa -Ordu*
- üçürdüm** : 1. Her ortak, ürünün üçte birini alma koşuluyla, üç kişi ortaklaşa: Bizim tarlayı üçürdüm ettik. *DS/6:4059 Bayadı -Ordu*
- üçürdüm** : 3. Üç kat (yün, iplik için). *DS/6:4059 Şihlar *Ulubey, Yaveli, Yavadı *Mesudiye -Ordu*
- üez** : Üvez, sivrisinek *AA:156*
- üflük** : Islık. *DS/6:4060 *Ünye -Ordu DS/6:4793 Salman *Akkuş Ordu*
- üğrümek** : Yavaşça sallamak. *DS/6:4062 *Ünye, Danışman *Fatsa -Ordu*
- üğrünmek** : Salına salına yürümek. *DS/6:4784 Salman *Akkuş Ordu*
- üğrünmek (I)** : 2. Salınmak. *DS/6:4062 Bayadı -Ordu*
- ül (I)** : Yumurtadan yeni çıkan civciv için, mısır unu ve az suyla yapılan yem. *DS/6:4064 -Ordu, OİYA:357*
- ümüd** : Ümit *OİYA:357*
- ün (III)** : Diken topluluğu, dikenlik. *DS/6:4067 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- ünnemek** : Seslenmek, çağırmak, bağırarak *OAD:89, DS/6:4068 *Perşembe -Ordu.*
- ürkmek (I)** : Yıkılmak, çökmek. *DS/6: 4071 *Perşembe köyleri -Ordu*
- ürkmek (II)** : Yara, başka yerlere sıçramak. *DS/6:4071 *Perşembe köyleri -Ordu*
- ürlenmek** : Toparlamak, iyileşmek, kendine gelmek. *DS/6:4796 Salman *Akkuş Ordu*

- ürmek (I)** : 1. Havlamak. *DS/6:4072 Uzunisa -Ordu*
- ürük cücük** : 1. Soy sop. *DS/6:4797 Salman *Akkuş Ordu*
- ürük cücük** : 2. Çoluk çocuk. *DS/6:4797 Salman *Akkuş Ordu*
- ürüme gitmek** : Yavaşça sallamak. *DS/6:4062 *Ünye -Ordu*
- ürümek (I)** : Salınmak. *DS/6:4062 *Ünye -Ordu*
- ürüsüm** : Gelenek, görenek, töre. *DS/6:4797 *Akkuş Ordu*
- ürüzgar** : Rüzgar *AA:156*
- ürya** : Rüya *OİYA:357*
- üsde** : Alışveriş farkı *OİYA:357*
- üselemek** : Aleve tutmak. *DS/6:4797 Salman *Akkuş Ordu*
- üsgülü (I)** : İplik yapılabilir duruma gelmiş keten lif. *DS/6: 4075 Bahattin -Ordu*
- üskülü (I)** : Taranmış, bağlam yapılmış temiz keten . *DS/6:4075 *Fatsa, Kuzköy *Ünye -Ordu*
- üskülü, ürkülü** : Temizlenmiş kendir lifleri *OAD:89*
- üst (II)** : Kadınlarda aybaşı. *DS/6:4798 *Akkuş Ordu*
- üstelemek** : 1 .Ayak diremek, üstüne düşmek. *DS/6: 4077 Danişman *Fatsa - Ordu*
- üstsukarcı** : Yenici. *DS/6:4078 *Ulubey -Ordu*
- üş** : Üç *KİAT:351, OİYA:357, AA:156*
- üşenmek (III)** : Gıdıklanmak. *DS/6:4799 Salman *Akkuş Ordu*
- üşmek** : Bir yere toplanmak, üşüşmek. *DS/6:4799 Salman *Akkuş Ordu*

- üşü** : Kazma, kürek gibi araçlara sap yapmakta kullanılan sıyırğı. *DS/6:4080 Bayadı, Çavdar –Ordu*
- üşüklük** : Düşüklük, basitlik *OİYA:357*
- üşülemek** : Kürek, kazma gibi araçların sapını yontmak, sıyırmak. *DS/6:4080 Bayadı -Ordu*
- ütmek (I)** : Oyunda, kumarda kazanmak. *DS/6:4081 *Ünye -Ordu*
- ütmek** : Yenmek, aldatmak *OİYA:357*
- ütülenmek** : Tüyler, kıllar hafifçe yanmak. *DS/6:4082 *Ünye -Ordu*
- üüütmek, üğütmek** : Öğütmek *OAD:89*
- üvendere** : Çiftçinin hayvanları yürütmek için kullandığı ucu çivili değnek, üvendire. *DS/6:4084 *Mesudiye -Ordu*
- üvez (I)** : 1. Bir çeşit sivrisinek. *DS/6:4084 Ebülhayır, Sayaca -Ordu*
- üvez (I)** : 2. Tatarcık. *DS/6: 4085 Merkez köyleri -Ordu*
- üvez** : Sivrisinek *OAD:89*
- üyütmek** : Öğütmek *OİYA:357*
- üz (I)** : Ovalık, düzlük. *DS/6:4086 *Fatsa -Ordu*
- üzük (I)** : Eskimeye yüz tutmuş, yıpranmış, incelmış (kumaş v.b. için). *DS/6:4088 Danışman *Fatsa -Ordu*
- üzüklemek** : Tarladaki başakları toplamak. *DS/6:4088 Bayadı –Ordu*
- üzülleri** : Özürleri, kusurları *AA:156*
- üzülmek (I)** : Hastalık yinelemek, artmak. *DS/6:4802 Salman *Akkuş Ordu*
- üzür** : Özür *OAD:89*

V

- vadük** : Vakit. *DS/6:4090 *Ünye -Ordu*
- vahdı sâdet** : Mutlu, huzurlu günlerde *AA:156*
- vaht** : Vakit *AA:156*
- vahtlı** : Vakitli *AA:157*
- vahsınmak** : Pişman olarak üzölmek: Boşandı, şimdi de vahsınıyor. *DS/6:4091*
*Ulubey –Ordu
- vakit** : Zenginlik hali *OAD:90*
- vakitli** : Zengin kişi *OAD:90*
- vala (II)** : 2. Yün dokuma kumaş ya da kendir yatak, yorgan yüzü. *DS/6:4803*
*Akkuş Ordu
- valiz** : Varis *OİYA:357*
- vallaha billaha** : Yemin sözü *AA:157*
- vallıh** : Varlık *AA:157*
- vank (I)** : Kapalı hava. *DS/6:4092 *Perşembe -Ordu*
- varak varak** : Ağır ağır, duraklayarak, konaklayarak. *DS/6:4092 Uzunisa -Ordu*
- varak** : Menzil, varılacak yer *OAD:90*
- varak** : Varılacak son yer, durak, konak. *DS/6:4092 *Perşembe -Ordu*
- varaza** : 1. Sınır. *DS/6:4093 *Ünye -Ordu*
- varep** : Yokuş, kestirme yol, çapraz yer, eğri *OAD:90*
- varıl** : Ağaç su kabı. *DS/6:4804 Salman *Akkuş Ordu*
- vasta** : Vasıta *OİYA:357*

- vazalak (I)** : 2. Aptal, serseri. *DS/6:4095 *Ünye -Ordu*
- vazır vazır (I)** : Kolay kolay. *DS/6:4096 *Ünye -Ordu*
- vazıradak** : Birdenbire, düşünmeden, çekinmeden (girmek, çıkmak için).
DS/6:4095 Durak, *Ünye -Ordu
- vazıradak** : Hemen, kolayca *OAD:90*
- vazıramak** : Def olup gitmek. *DS/6:4096 *Ünye -Ordu*
- verene** : Virane *KİAT:352*
- verep** : 4. Çapraz. *DS/6:4098 *Ulubey -Ordu*
- vereplemek** : Eğriltmek. *DS/6:4098 *Ünye -Ordu*
- vergili (I)** : Sözü kesilmiş, nişanlı kız. *DS/6:4098 *Mesudiye -Ordu*
- verimay** : Eylül. *DS/6:4098 *Ünye -Ordu*
- vezil** : Vezir *OİYA:357*
- vi** : Üzüntü, şaşma bildiren ünlem. *DS/6:4107 Bayadı -Ordu*
- vicık vicık** : Çok cıvık, yumuşak (çamur, yağ vb. için). *DS/6:4100 *Ünye -Ordu*
- vicıklamak** : Ezmek, içini dışını birbirine karıştırmak. *DS/6:4100 Bayadı -Ordu*
- vicır vicır (III)** : Cıvıl cıvıl. *DS/6:4101 *Ünye -Ordu*
- vıh** : Ünlem *AA:157*
- vıkır vıkır** : Fıkır fıkır. *DS/6:4102 Bayadı -Ordu*
- vıncıklama** : Ezmek, içini dışını karıştırmak *OAD:90*
- vıncıklama** : Yoktan kavga çıkarma. *DS/6:4102 *Ünye -Ordu*
- vısvıgıç** : Ağzına kadar dolu *OİYA:357*

- vıyıl vıyıl kaynamak** : Karınca gibi kaynamak. *DS/6:4102 *Ünye -Ordu*
- vızırdamak (III)** : Anlamsız, yersiz konuşmak . *DS/6:4096 Bayadı -Ordu*
- vidi vidi yemek** : Her kusurun üstünde durup, karşısındakini üzme. *DS/6:4107 *Ünye -Ordu*
- vird etmek** : Ayak diremek, üstünde durmak. *DS/6:4807 Ordu*
- vire** : Sürekli *OİYA:357*
- vireke vireke** : Duraksız, can sıkıcı bir sesle (çocuk ağlaması için). *DS/6:4104 *Ünye -Ordu*
- voltan** : 2. Çapulada, saya ile köseleyi birbirine tutturan dikiş. *DS/6:4109 *Ünye -Ordu*
- vuruk (I) -1** : Büyüyüp gelişmemiş. *DS/6:4110 *Ünye -Ordu*
- vuruğ** : Felçli *OİYA:357*
- vuruşmak** : Hayvanlar toslaşmak. *DS/6:4808 *Akkuş Ordu*
- Y**
- yā yah** : Dalkavukluk etmek *AA:157*
- yā** : Tereyağ *AA:157*
- ya' ş, yaaş** : Yağış *OAD:92*
- yaa** : Hayır, olmaz. *DS/6:4112 Bayadı -Ordu*
- yaamur, ya' mur** : Yağmur *OAD:91*
- yaba** : Arpa ve buğday savurmaya yarayan tahtadan yapılmış büyük çatal *AA:157*
- yaba** : Saman küreği *OİYA:358*

- yaban (I)** : 1. Dışarı, uzak yer, gurbet. *DS/6: 4113 - Danışman *Fatsa -Ordu*
- yabana gitmek (I)** : Başka yere, başka köye, uzağa gitmek. *DS/6:4113 Danışman *Fatsa -Ordu*
- yabanlık** : El içinde, özel günlerde giyilen giysi, pabuç. *DS/6:4114 - Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- yabru armudu** : Bir armut çeşidi *AA:157*
- yadırğu** : Yabancı. *DS/6:4117 Salman *Akkuş -Ordu*
- yafidi** : Yahudi *KİAT:352*
- yağarak** : Aralık. *DS/6:4118 *Ünye -Ordu*
- yağış** : Yağmur. *DS/6:4122 Salman *Akkuş -Ordu*
- yağır (I)** : 1. Yük ve binek hayvanının sırtında, eğer ve semerin açtığı yara. *DS/6:4121 Başağrı *Mesudiye -Ordu*
- yağır** : Hayvanların sırtında çıkan yara *OAD:91*
- yağırını** : Sırt. *DS/6: 4119 Bayadı -Ordu*
- yağış** : Yağmur. *DS/6:4122 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- yağızlanmak** : Yıkanmak. *DS/6:4123 *Ünye -Ordu*
- yağlaş** : 1. Un ve su karıştırılarak pişirilip, üstüne yağ dökülerek yenilen bulamaç. *DS/6:4123 Danışman *Fatsa -Ordu*
- yağlaş** : Mısır unundan yapılan ekmek *OAD:91*
- yağlı kara (I)** : 1. İle yağ karışımından oluşan, halk arasında yaralara da sürülen tencere kiri. *DS/6:4125 * Bayadı -Ordu*
- yağlı kara (I)** : 2. Yanmış bez artığının, yağla karışımından yapılan bir merhem. *DS/6:4125 Salman *Akkuş -Ordu*

- yağlıh, yağlık (I)** : 1. Mendil. *DS/6:4124 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yağlu ballu** : Senli benli, içli dışlı. *DS/6:4125 *Ünye -Ordu*
- yağmurluk** : Kaput, palto, pelerin. *DS/6:4126 Salman *Akkuş -Ordu*
- yağrı** : Sırt. *DS/6:4119 -Ordu*
- yağrıış** : Yanlış *KİAT:352*
- yağrı** : Sırt. *DS/6: 4119 *Ünye -Ordu*
- yağrı** : Hayvanın sırtı, iki omuz arası *OAD:91*
- yağrık (I)** : 1. Et kıymak, odun yarmak için alta konulan tahta, kütük. *DS/6:4126 Salman *Akkuş -Ordu*
- yağuş (I)** : Yağmur. *DS/6:4122 Danışman *Fatsa -Ordu*
- yah etmek** : Bütün gücüyle vurmak. *DS/6:4128 *Ulubey -Ordu*
- yaħa** : Yaka *AA:157*
- yaħalanmaħ** : Yakalanmak *AA:157*
- yaħıl yaħıl** : Yan yan *AA:157*
- yaħın** : Yakın *AA:157*
- yaħıřdumaħ** : Yakıştırmak *AA:157*
- yaħmaħ** : Türkü yaħmaħ- Türkü söylemek, inşad etmek. *KİAT:352*
- yaħmaħ** : Yakmak *AA:157*
- yaħřatmak** : Benzetmek. *DS/6:4128 Bayadı -Ordu, OAD:91*
- yahu (I)** : Karı koca birbirini çağırmaħ için kullanılan ünlem. *DS/6:4128 Bayadı -Ordu*
- yaħup** : Yakup *KİAT:352*

- yairmı** : Sırtı, arka *OAD:91*
- yaka (I)** : 1. Yan, yön. *DS/6:4129 *Perşembe, Bayadı, -Ordu*
- yaka (I)** : 4. Kıyı. *DS/6:4129 Bayadı -Ordu*
- yakılmak (I)** : 1. Alışmak, sevgiyle bağlanmak. *DS/6:4130 Salman *Akkus, Bayadı -Ordu*
- yakılmak (II)** : Türkü uydurulmak, çıkarılmak. *DS/6:4131 *Ünye -Ordu*
- yakmak (I)** : Alıştırmak, ısındırıp sevdirmek. *DS/6:4132 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- yal** : 1. İnek, köpek vb. hayvanlara yedirmek için hazırlanan unla kepek karışımı sulu yiyecek. *DS/6:4133 Salman *Akkuş, Danışman *Fatsa, *Perşembe köyleri -Ordu*
- yal** : Köpekler için hazırlanan yiyecek *OAD:91*
- yalabık (I)** : 1. Cilalı, parlak, ışıldak, düzgün. *DS/6:4133 Bayadı -Ordu*
- yalabıtmak (I)** : 1. Işık saçarak aydınlatmak. *DS/6:4135 *Ünye -Ordu*
- yalabuk (VII)** : Zayıf, önemsiz. *DS/6:4135 *Ünye -Ordu*
- yalabuk** : Şimşek *OAD:91*
- yalabuk** : Zayıf, cılız *OAD:92*
- yalabumak** : Işık yansımak, parlak bir nesne parlayıp sönmek; şimşek çakmak. *DS/6:4134 Bayadı -Ordu*
- yalabumak** : Şimşek çakmak *OAD:91*
- yalacan (II)** : Yayvan, derinliksiz. *DS/6:4135 Bayadı -Ordu*
- yalağu** : Alev. *DS/6:4143 *Ünye -Ordu*
- yalağu** : Kenarları yüksek, orta kısmı alçak tarla *OAD:91*
- yalağuz** : Yalnız *KİAT:352*

- yalah** : Çukur, dere vadisi *AA:157*
- yalah, yalak (I)** : 9. Ortası çukur tarla. *DS/6:4136 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yalah, yalak (II)** : 1. Geveze, boşboğaz, söz taşıyarak arabozan. *DS/6:4137 *Ünye -Ordu*
- yalah, yalak (II)** : 2. Sırnaşık, eğitimsiz. *DS/6:4137 *Ünye -Ordu*
- yalak** : Çukur yer *HROK: 233*
- yalak** : Hayvanların su içtiği ağaç veya taş oyuk *OAD:91*
- yalaka -6** : Dönek. *DS/6:4138 *Perşembe -Ordu*
- yalamaç (II)** : Ağız çevresindeki yemek bulaşığı. *DS/6:4139 -Ordu*
- yalamaç (III)** : Hayvanlara verilen haşlanmış yeşillik. *DS/6:4139 -Ordu*
- yalamağ** : Yalamak *AA:157*
- yālamak** : Yağlamak *OİYA:358*
- yalamuk (V)** : Açık, aydınlık (hava için). *DS/6:4140 Ortaköy *Aybastı -Ordu*
- yalamuk (VI)** : Yüzde güneş yanığı. *DS/6:4140 *Ünye -Ordu*
- yalamuk** : Güneşten kavrulmuş yüz, çehre *OAD:91*
- yalanuz** : Yalnız *KİAT:352*
- yalapşıklamak** : Baştan savmak, avutmak. *DS/6:4142 *Ünye -Ordu*
- yalaş** : Un ve su karıştırılarak pişirilip, üstüne yağ dökülerek yenilen bulamaç. *DS/6:4123 *Perşembe köyleri -Ordu, OİYA:358*
- yalaş ağızlı** : Dişleri dökülmüş, yaşlı *OAD:91*
- yālaş** : Mısır unundan yapılan, üzerine yağ damlatılan hazır yemek *AA:157*
- yalav** : Alev. *DS/6:4812 Ordu*

- yalavu -1** : Alev. *DS/6:4143 Akpınar, *Ünye -Ordu*
- yalavu -2** : Tutuşturucu, talaş, ince kuru odun vb. *DS/6:4141 *Ünye -Ordu*
- yalbır yalbır** : Parıl parıl. *DS/6:4144 Danışman *Fatsa -Ordu*
- yalbirt yalbirt** : Parıl parıl. *DS/6: 4144 *Ünye -Ordu*
- yalcı** : Birinin menfaatini çok ucuza koruyan *OİYA:358*
- yaldır yaldır yanmak** : Pırıl pırıl parlamak. *DS/6:4144 *Ünye -Ordu*
- yaldırak** : Parlak *OAD:91*
- yaldıramak** : Işık yansımak, parlak bir nesne parlayıp sönmek; şimşek çakmak. *DS/6:4135 Arpaköy -Ordu*
- yaldıratmak** : 1. Cilalamak. *DS/6:4145 *Ulubey -Ordu -Kayseri*
- yaldırdamak** : Su üstündeki yağ vb. parıldamak. *DS/6:4813 Ordu*
- yalın yalburdak** : 1. Çıplakayak, yalınayak. *DS/6:4148 Bayadı -Ordu*
- yalıncak -1** : Çıplak. *DS/6:4147 Şıhlar *Ulubey, *Ünye -Ordu*
- yalıncak -2** : Yoksul. *DS/6:4147 *Ünye -Ordu*
- yalıncak** : Yoksul, çıplak *OAD:91*
- yalıncak** : 1. Tek kat, hafif, ince. *DS/6:4148 Kuzköy *Akkuş, Bayadı -Ordu*
- yalınyarbuldak** : Yalınayak *OAD:91*
- yalk (I)** : İnce, zayıf. *DS/6:4149 -Ordu*
- yalk** : İnce, çelimsiz *OAD:91*
- yalku** : Cevizin yeşil kabuğu. *DS/6:4149 *Ünye -Ordu*
- yallık (I)** : 3. Hayvanlara pişirilerek verilen her çeşit sebze, yem. *DS/6:4150 Danışman *Fatsa -Ordu*

- yalluk, yallık** : Sığır ve köpek yemeği, yemlik *OAD:91*
- yalmaç** : Köpek, inek vb. hayvanlara verilen kepek, un ve su ile yapılan bulamaç. *DS/6:4811 Ordu*
- yalman** : Bir şeyin ters tarafı *KİAT:353*
- yalmanmak** : Dili dudakta dolaştırmak, ağız şapırdatmak, susuzluk belirtileri göstermek. *DS/6:4150 *Ünye –Ordu*
- yalô** : Alev. *DS/6:4143 Danışman *Fatsa –Ordu, OİYA:358, AA:157*
- yalôç** : Tavuk kanadından yapılan bir tür yağlama aracı *AA:157*
- yaloo, yalavu** : Alev *OAD:91*
- yalooz, yalanuz** : Yalnız *OAD:91*
- yalpak (I)** : 4. Çukur yer. *DS/6:4151 *Ünye -Ordu*
- yalpak** : Çukur arazi *OAD:91*
- yaltak (II)** : Köpek yalağı. *DS/6:4152 *Ulubey –Ordu, OAD:91*
- yaluñuz** : Yalnız *AA:157*
- yaluuz** : Yalnız *AA:157, OİYA:358*
- yalvar yaḫar** : Yalvarmak, tekrar *AA:157*
- yama (I)** : Dik yer, bayır, yokuş. *DS/6:4152 Şihlar *Ulubey, Gavraz, Bolaman, - Ordu, OİYA:358*
- yama** : Dik arazi *OAD:91*
- yama** : Yamaç *AA:157*
- yamalıh, yamalık** : 1. Yama, yamaya yarar bez parçası. *DS/6:4154 Danışman *Fatsa, *Ünye, Bayadı, Salman *Akkuş –Ordu, OAD:91*
- yamaluk** : Yırtık bez parçaları *OAD:91*

- yambul yumbul** : Eğri büğrü (yürüme için). *DS/6:4156 *Ünye -Ordu*
- yampiri** : Yan yan yürüme *OAD:91*
- yamsuk** : 1. Eğri, çarpık, yassılmış (burun vb. için). *DS/6:4160 Bayadı, Danışman *Fatsa -Ordu*
- yamsuk** : 2. Basık burunlu. *DS/6:4160 Salman *Akkuş, -Ordu*
- yamsuk** : Basık burunlu kimse. *DS/6:4814 Salman *Akkuş Ordu*
- yamukkara** : Bir çeşit hastalık, lekeli bulunma *OAD:92*
- yāmur** : Yağmur *KİAT:353, OİYA:358*
- yan oyunu** : Keçi oyunu *KİAT:353*
- yanışdumaḥ** : Yaklaştırmak *AA:157*
- yanışma (I)** : 1. Uşak, hizmetçi. *DS/6:4162 *Perşembe -Ordu*
- yanışma** : Erkek hizmetçi *OAD:91*
- yanışmaḥ** : Yaklaşmak *AA:157*
- yancaḥ** : Öküz arabalarının yan tahtaları *OİYA:358*
- yangaboz** : Mızıkçılık eden, yan çizen *OAD:91*
- yanğabuz** : Güvenilmeyen, iki yüzlü *OİYA:358*
- yangal (I)** : 2. Çarpık yürüyüş. *DS/6:4166 *Ünye -Ordu*
- yangal** : Çabuk yürüyüşlü *OAD:91*
- yangaz (II)** : Eğri. *DS/6:4166 Teyneli -Ordu*
- yangaz, yangabaz** : Eğrilik yapan, kötü kişi *OAD:92*
- yangaza** : Hasis, cimri, nekre *OAD:92*

- yangaza** : Takılmayı seven, güldürücü. *DS/6:4166 -Ordu*
- yangazlık etmek** : Ortalığı karıştırmak *OAD:92*
- yañgıl, yuñgul (I)** : Yamuk yumuk, eğri büğrü, bozuk düzen. *DS/6:4166 *Ünye - Ordu*
- yangırı** : Sırt. *DS/6: 4119 -Ordu*
- yangırı** : İki omuz arası *OAD:92*
- yanğu** : Yankı *OAD:92*
- yangulanmak** : Yankılanmak. *DS/6:4168 *Ünye -Ordu*
- yanğun** : Aşık *OİYA:358*
- yanıç (I)** : Yengeç. *DS/6:4168 *Ünye -Ordu*
- yanıkara** : 6. Lekeli humma. *DS/6:4170 Bayadı -Ordu*
- yâniş (II)** : Tatlı sulara bulunan kurtçuk. *DS/6:4171 *Ünye -Ordu*
- yanış** : Yanlış *KİAT:353*
- yañız** : Toprak rengi *AA:157*
- yankabuz (II)** : Eğri, işe yaramaz kereste. *DS/6:4171 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- yankabuz** : Yapıya, inşaata uymayan çarpık kereste *OAD:92*
- yanköstek** : Tayları rahvan yürümeye alıştırmak, otlakta kaçmamasını sağlamak için karşılıklı olarak ön ve arka ayaklarına takılan ip. *DS/6:4172 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- yanna** : Yanına *AA:157*
- yannı** : Yanı *AA:158*
- yansılamah, yansılamak** : Sözü yineleyerek alay etmek. *DS/6:4175 Saylan -Ordu*

- yansılamak** : Taklidini yaparak alay etmek *OAD:92*
- yantiri (I) -2** : Şaşı. *DS/6:4177 Kaleyaka *Perşembe -Ordu*
- yantiri** : Bakışı şaşı olan *OAD:92*
- yantiri** : Eğri, yana yatık *OİYA:358*
- yanuk** : Sıcak vuruğu sonucu içi bezik fındık *OAD:92*
- yanus** : Suda yan yan giden ufak bir böcek. *DS/6:4177 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yapacak** : Hamur açmaya yarayan tahta. *DS/6:4177 *Ünye -Ordu, OAD:92*
- yapalah, yपालक (I)** : Baykuş. *DS/6:4177 Çandır, Efirli -Ordu, OAD:92*
- yapassaban** : Düz yerde kullanılan eğri saban. *DS/6:4178 *Ünye -Ordu*
- yapıcak** : Hamur açmaya yarayan tahta. *DS/6:4177 *Ünye -Ordu*
- yapındırmak (I)** : 2. İşi, olur duruma getirebilmek, becermek: Bu işi, sonunda yapındırabildi. *DS/6:4180 *Ünye -Ordu*
- yapışkan (I)** : 4. 1,5 -2 metre boyunda, kırmızı renkli küçük yuvarlak meyvası olan, dalları nazar için kullanılan bir ağaç. *DS/6:4180 Başpınar -Ordu*
- yapışkan -7** : Arsız, sırnaşık kişi. *DS/6:4180 *Ünye -Ordu*
- yapmacıklı** : Yapmacık davranışlı. *DS/6:4181 *Ünye -Ordu*
- yapō** : Yapağı *AA:158*
- yaprağ armudu** : Bir armut çeşidi *AA:158*
- yaprağ** : Yaprak *AA:158*
- yapu** : Yapı, bina, ev *OİYA:358, AA:158*
- yarallı** : Yararlı *OİYA:358*
- yaramağ** : Fayda sağlamak *AA:158*

- yaramsuḥ** : Dalkavuk *AA:158*
- yaranlı** : Nişanlı, sevgili *OAD:92*
- yarenlik etmek (I)** : 2. Şaka yapmak. *DS/6:4184 - *Perşembe, Sarıca *Gölköy, - Ordu ve merkez köyleri*
- yarennik** : Yarenlik sohbet *AA:158*
- yarıkmak** : Sağa sola koşup yorulmak. *DS/6:4185 Seferli *Akkuş -Ordu*
- yarım āz** : İstemeyerek, gönülsüz olarak *OİYA:358*
- yarım yālah** : Yarım yamalak *AA:158*
- yarımağaz** : İsteksiz, içten gelmeyerek, dil ucuyla. *DS/6:4186 *Ünye -Ordu*
- yarımlık (III)** : Çömlek. *DS/6:4187 *Ünye -Ordu*
- yarımla** : Tenekenin yarısı (ölçek) *OAD:91*
- yarındası** : Yarından sonraki gün *OAD:92*
- yarınkısı** : Yarınki *KİAT:353*
- yarıntası** : Ertesi *KİAT:353*
- yarma (I)** : 1. Buğday, arpa, mısır, bezelye vb. nin iri çekilmiş, dövmesi. *DS/6:4189 -Ordu ve çevresi*
- yarma (VI)** : İriyarı, heybetli, kaba saba adam. *DS/6:4190 Kızılıhisar -Ordu*
- yarma** : Hayvan yiyeceği *OİYA:358*
- yarmaça** : Bir kütükten yarılan odunların her biri *OİYA:358, AA:158*
- yardmak (V)** : Ardından konuşmak. *DS/6:4190 *Ünye -Ordu*
- yarman** : Sevgili *OAD:92*

- yarsımak (I)** : 3. Beğenmek, hoşlanmak, imrenmek, istemek. *DS/6:4191 Bayadı - Ordu*
- yarsımak** : Önemsemek, beğenmek *OAD:92*
- yartaç** : Hamur tahtası *OAD:92*
- yartı** : Çarık yaması. *DS/6:4192 Aybastı -Ordu*
- yarı** : Yarı *AA:158*
- yas etmek (I)** : Ölünün ardından yüksek sesle ağlamak. *DS/6:4194 *Ünye -Ordu*
- yas etmek (II)** : Kuvvetli vurmak. *DS/6:4194 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- yasak savmak** : 1. Verilmesi gereken bir armağanı ucuzundan, kolayından sağlamak. *DS/6:4193 *Ünye -Ordu*
- yasınlamak (II)** : 2. Saptamak. *DS/6:4193 *Ünye -Ordu*
- yasanlı** : Sözlü, nişanlı. *DS/6:4194 Saray *Perşembe -Ordu*
- yasdu** : Yatsı namazı *AA:158*
- yasduğ** : Değirmenin taban ağacı *OİYA:358*
- yasınlamak** : Nişan almak. *DS/6:4195 *Ünye -Ordu*
- yasınnamak** : Nişan almak. *DS/6:4195 *Ünye -Ordu*
- yaslamak** : Dövmek. *DS/6:4817 Beyceli *Fatsa Ordu*
- yaslu** : Yassı *OİYA:358*
- ysmak (I)** : 1. Eğmek, çökertmek, yatırmak, bozup dağıtmak. *DS/6:4196 *Perşembe -Ordu*
- yassu** : Yassı *OİYA:358*
- yastaç** : Üstünde hamur açılan, yemek yenilen tahta. *DS/6:4195 *Ünye -Ordu*

- yasturmak** : Herhangi bir şeyin yüzünü kazımak, tıraş etmek. *DS/6:4198 *Ulubey -Ordu*
- yāş** : Yağış, yağmur *KİAT:353*
- yaşık (I)** : Yaşıt. *DS/6:4199 *Ünye -Ordu*
- yaşlu** : Yaşlı *AA:158*
- yaşmah** : 1. Başla birlikte yüzü, ağzı kapatan örtü. *DS/6:4199 Arpaköy *Ünye -Ordu*
- yaşmak (III)** : Değirmende unun tekneye boşaltıldığı yer. *DS/6:4200 *Ulubey -Ordu OAD:92*
- yaşmak** : Kadın başörtüsü *OAD:91*
- yaşmak** : Yazma *OİYA:358*
- yatah** : Yatak *AA:158*
- yatalak (II)** : 2. Hastalıklı, zayıf. *DS/6:4201 Arpaköy -Ordu*
- yatanlar** : 2. Gömütler. *DS/6:4201 Gemrik, Balaman -Ordu*
- yatgın (I)** : Alışkın, usta, becerikli. *DS/6:4204 *Ünye -Ordu*
- yatık (IV)** : Ambar, kiler. *DS/6:4202 *Ulubey -Ordu*
- yatık (VIII)** : Durduğu yerde çürümüş, görünüşü yeni ama ezik (nesne). *DS/6:4202 *Ünye -Ordu*
- yatık** : Buğday ambarı *OAD:92*
- yatumağ** : Yatırmak *AA:158*
- yatur (I)** : Ermiş, ermiş sini. *DS/6:4203 *Ünye -Ordu*
- yatur** : Yatır *OİYA:358*
- yauslamak** : Karşıdaki kişinin sözlerini tekrar ederek onunla alay etmek *OAD:92*

- yav (I)** : Yağ. *DS/6:4205 *Ünye –Ordu KIAT:353 Bolaman Ordu, OİYA:358*
- yavışak** : Bit yavrusu. *DS/6:4208 *Ünye -Ordu*
- yavlarmağ** : Yalvarmak *AA:158*
- yavlu** : Yağlı *KIAT:353*
- yavmak** : Yağmak. *DS/6:4207 *Ünye –Ordu, OİYA:358*
- yavsun** : Yabani bir bitki *AA:158*
- yavşah, yavşak (I)** : Bit yavrusu. *DS/6:4208 *Perşembe köyleri -Ordu*
- yavşı** : Bit yavrusu. *DS/6:4208 Durak, *Ünye -Ordu*
- yavşuk** : Bit yavrusu. *DS/6:4208 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- yavşumur** : Tereyağıyla karıştırılmış, sıcak mısır ekmeği. *DS/6:4209 *Ünye - Ordu*
- yavu (I)** : 1. Yabanıl, insana sokulmayan (insan, hayvan). *DS/6:4209 *Perşembe -Ordu*
- yayan yapıldak** : Binitsiz ve yalınayak. *DS/6:4211 Ünye -Ordu*
- yayan** : Yaya *OAD:91, OİYA:358*
- yayılmak (I)** : Otlamak. *DS/6:4212 Salman *Akkuş -Ordu*
- yayımsuk** : İçe çökmüş, yamulmuş, nesne ve organ. *DS/6:4213 *Ünye -Ordu*
- yaykamağ** : Yıkamak *KIAT:353*
- yaykamak, yayhamak** : Yıkamak. *DS/6:4213 Salman *Akkuş, *Ünye köyleri - Ordu*
- yaykantu (I)** : Bulaşık suyu. *DS/6:4213 Salman *Akkuş -Ordu*
- yaykantu** : Bulaşık suyu. *DS/6:4819 Salman *Akkuş Ordu*

- yaykın (I)** : 1. Kızılağaç. *DS/6:4213 Akpınar, Akkise, *Mesudiye, Kuzköy *Ünye – Ordu, OİYA:358, OAD:92*
- yaylım** : Hayvanların otladığı yer, mera *OAD:91*
- yaymağ** : Otlatmak *AA:158*
- yaymak (I)** : Otlatmak. *DS/6:4215 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- yaymak (III)** : Yayığı çalkalamak. *DS/6:4215 *Ünye -Ordu*
- yaymak** : Hayvanları otlatmak *OAD:92*
- yayman (I)** : Ağız geniş, yayvan kap. *DS/6:4216 *Ünye -Ordu*
- yayuh, yayuk** : Yoğurt ya da süttten yağ çıkarmaya yarayan araç. *DS/6:4212 *Fatsa, *Ünye -Ordu*
- yayuk** : Yeni kesilmiş keçi veya koyun derisinden yapılan tulum *OAD:92*
- yazarbozar** : Yazı tahtası. *DS/6:4217 *Ünye –Ordu*
- yazbaşı** : İlbahar. *DS/6:4217 –Ordu, OAD:92*
- yazı (I)** : 1. Düzlük, ova. *DS/6:4218 *Ünye -Ordu*
- yazı** : Ova, düz ve geniş arazi *OAD:92*
- yazlama (I)** : 2. Koyun yünü kırılacak duruma gelme. *DS/6:4219 Salman *Akkuş -Ordu*
- yazlama (III)** : Yazın göçülen ya da gezmeye gidilen yüksek, serin yer, yayla. *DS/6:4219 *Ünye -Ordu*
- yazlamak** : Yazın dinlenmek için kalınan yer *OAD:91*
- yazma (I)** : 1. Yemeni, başörtüsü. *DS/6:4220 *Ünye -Ordu*
- yazmak (III)** : Sermek, açmak, yaymak (halı, örtü, yatak vb. için). *DS/6:4220 Oğmaca, -Ordu*

- yazu** : Düzlük, ova. *DS/6:4218 Arpaköy -Ordu*
- yazu** : Yazı, kader *AA:158*
- yazuḥ** : Yazık *AA:158*
- yeḍdi** : Yedi *KİAT:353*
- yedeklemek** : Hayvanın yularından tutarak yürümek. *DS/6:4819 Salman *Akkuş Ordu*
- yedeklemek (I) -1** : Bir kimseyi elinden tutup götürmek, bir hayvanı yedeğe alıp çekmek. *DS/6:4224 Bayadı -Ordu*
- yedeliç** : Boyunduruğu sabana tutturmak için saban okunun ucundaki deliğe sokulan çivi *AA:158*
- yedmek** : 1. Bir kimseyi elinden tutup götürmek, bir hayvanı yedeğe alıp çekmek. *DS/6:4224 Salman *Akkuş -Ordu*
- yedürge** : Eklenecek iki kumaştan birinin fazla gelen bölümü. *DS/6:4224 Karahasan *Gölköy -Ordu*
- yefemek** : Yünü bükmek. *DS/6:4224 Bayadı -Ordu*
- yefmek** : Yün eğirmek *OİYA:358*
- yeğın (I)** : 2. İyi, uslu. *DS/6:4226 Gemrik -Ordu*
- yeğın (I)** : 7. Şişman, besili. *DS/6:4227 Bolaman -Ordu*
- yeğni** : 1. Hafif. *DS/6:4227 *Perşembe -Ordu*
- yeğni** : Besili, şişman *OAD:92*
- yeğnik** : Hafif. *DS/6:4227 Salman *Akkuş -Ordu*
- yeğnik** : Yaşına uygun davranmayan *OAD:92*
- yehlemek** : Kuvvetlice osurmak *OAD:92*

- yehli** : Güçlü, sert. *DS/6: 4230 Akpınar -Ordu*
- yein** : Yeğın, çok *AA:158*
- yek vermek** : Arka olmak, akıl öğretmek, yol göstermek. *DS/6:4232 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yeke** : Kayığın dümen kolu *OAD:93*
- yéke, yeke (I)** : Kayıkta dümen kolu. *DS/6:4230 -Ordu*
- yekin (II)** : Kızılağaç. *DS/6:4231 *Perşembe köyleri -Ordu*
- yekin yekin** : Zorlana zorlana, zamanla: Yaptığın iyiliğın altından yekin yekin kalkarım. *DS/6:4231 *Ünye -Ordu*
- yel yepelik (I)** : Çabucak. *DS/6:4242 *Ünye -Ordu, OİYA:357*
- yél** : Rüzgar *AA:158, OAD:92*
- yel, yél** : Ağrı, sızı, romatizma. *DS/6:4232 Bayadı -Ordu*
- yeldirmek** : Takip etmeki koşturmak *OAD:93*
- yelek (VII)** : Sabanda, kıyısı aşınan ehenge vurulan peş. *DS/6:4234 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yelek** : Mısır yaprağı *OAD:92*
- yelek** : Mısır yaprağı; sayfa; tavuklarda kuyruk, kanat tüyü *OİYA:358*
- yeleşik** : Tatula da denen bir bitki. *DS/6:4235 -Ordu*
- yeleşúk** : Mısır tarlalarında yetişen bir tür ot *AA:158*
- yēlik** : Hafif *AA:158*
- yelikgen** : Şaşkınlık. *DS/6:4236 Saylan *Ünye -Ordu*
- yelikmek (I)** : 1. Şımarmak, yaramazlık yapmak. *DS/6:4236 *Ünye -Ordu*

- yelikmek (II)** : İvecenlik yapmak. *DS/6:4236 Salman *Akkuş -Ordu*
- yelimsemek** : Topallamak. *DS/6:4237 *Ulubey -Ordu , OAD:93*
- yelleme (I)** : Terbiyesiz, arsız, yüz­süz . *DS/6:4238 *Ünye –Ordu*
- yelleşdümek** : Yerleştirmek *AA:158*
- yelleşdürmek** : Yerleştirmek *OİYA:358*
- yelleşmek** : Yerleşmek *KİAT:353*
- yelleştirmek** : Yerleştirmek *KİAT:353*
- yelmek (I)** : 1. Bir işin, bir şeyin, birinin peşinde koşmak, koşturmak: Bu işin peşinde bir aydır yeliyorum. *DS/6:4240 Bahattin, *Ulubey, Bayadı -Ordu*
- yelmek (I)** : 2. Çabuk yürümek. *DS/6:4240 Bayadı -Ordu*
- yelmek** : Aceleyle yürümek *OAD:93*
- yelmeşik (I)** : 1. Yapışkan, sulu (nesne). *DS/6:4240 *Ünye -Ordu*
- yelmeşik** : Şımarık *OAD:93*
- yelmeşük (I)** : Bozulmaya yüz tutmuş. *DS/6:4240 Saylan *Ünye -Ordu*
- yelpüse** : Altınla birlikte takılan yürek biçiminde, gümüş, ince üstü savatlanmış takı. *DS/6:4241 Geleme *Mesudiye -Ordu*
- yemene** : Kadın ayakkabısı *KİAT:353, OAD:93*
- yemeni (I)** : Yumuşak, yazlık bir çeşit ayakkabı. *DS/6:4243 *Perşembe, *Ünye -Ordu*
- yemiş** : İncir *OİYA:358*
- yemişen (I)** : 1. Kırmızı, ufak yemişleri olan, dikenli yabanıl bir ağaç. *DS/6:4244 -Ordu*

- yemişgen** : Kırmızı, ufak yemişleri olan, dikenli yabancı bir ağaç. *DS/6:4244 Mahmutören -Ordu*
- yemişgen** : Kızılcık *OAD:93*
- yemişken** : Kırmızı, ufak yemişleri olan, dikenli yabancı bir ağaç. *DS/6:4244 Taşpınar -Ordu*
- yēmiye** : Yevmiye *OİYA:358*
- yen (II)** : Hayvanın doğuracağı zaman şişen üreme organının dış bölümü. *DS/6:4237 Salman, *Akkuş, Arpaköy -Ordu*
- yèn ot** : Yeni ot, mısırın ilk kazanı *AA:159*
- yen** : Doğurması yaklaşan hayvanın şişkin memesi *OAD:93*
- yen, yeñ (I)** : Giysi kolu, kol ağzı. *DS/6:4246 Saylan *Ünye -Ordu*
- yeñi** : Yeni *AA:158*
- yénik (IV) -1** : Hafif. *DS/6:4228 *Ünye -Ordu, DS/6:4229 *Ünye -Ordu*
- yēnik** : Hafif *AA:158*
- yēnikgine** : Hafif, hafifçe *AA:159*
- yeniyaka** : Yeni ev kuran, ocak yakan. *DS/6:4249 *Ünye -Ordu*
- yeniyetme** : Genç, delikanlı *OİYA:358*
- yeniyetme** : 1. Yeni yetişen delikanlı. *DS/6:4249 *Ünye, *Ulubey -Ordu*
- yeniyetme** : 2. Hırsızlığa, haydutluğa yeni başlayan. *DS/6:4249 *Ünye -Ordu*
- yenlik -1** : Hafif. *DS/6:4228 *Perşembe -Ordu*
- yennemek** : Hayvan, doğuracağına yakın memesi, üreme organı büyümek. *DS/6:4249 *Mesudiye, *Ulubey -Ordu*
- yēnnik** : Hafif *OİYA:358*

- yentür** : Derbeder, kalender *OAD:93*
- yentür** : Yaşamına, giyim kuşamına özen göstermeyen, kalender. *DS/6:4250 Yalıköy –Ordu*
- yenük** : Zimmet, açık. *DS/6:4247 Salman *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- yepelek** : Bir çeşit ot *KİAT:353*
- yer (I)** : Yatak. *DS/6:4251 *Ünye -Ordu*
- yêr alması** : Yer elması, yumrusu patatese benzer bitki *AA:159*
- yer** : Arazi, tarla bahçe *OİYA:358*
- yerbiçimi** : Kroki. *DS/6:4251 *Ünye -Ordu*
- yerden yığma** : Bodur, şişman. *DS/6:4252 *Ünye -Ordu*
- yerğünnükhamile** : Kadınlarda aş yerme *OİYA:358*
- yerik (I)** : Aşeren (gebe kadın). *DS/6:4253 Akpınar -Ordu*
- yerik yermek** : Aşermek (gebe kadın.) *DS/6:4253 *Ünye -Ordu*
- yerikmek** : Şımarmak, her şeyi kendine istemek. *DS/6:4253 *Ünye -Ordu*
- yerinmek** : 5. İmrenmek. *DS/6:4254 Bayadı, Danışman *Fatsa –Ordu, OAD:92*
- yerişmek** : 1. Yetişmek, irişmek 2. Koşmak, yürümek *KİAT:353*
- yêrişmek** : Erişmek *AA:159*
- yerişmek** : Yetişmek *OAD:93*
- yermalı** : Define *OİYA:358*
- yermek (I)** : 1. Birinin ardından kötülüğünü söylemek, bir şeyi beğenmemek. *DS/6:4255 *Ünye -Ordu*
- yersarsıntısı** : Deprem. *DS/6:4256 Kuzköy *Akkuş –Ordu*

- yerüklü** : Aşerme hali *OAD:92*
- yeşir** : Esir *KIAT:353, OAD:93*
- yeşillenmek** : Cinsel isteklerini söz ve davranışla belli etmek. *DS/6:4258 Salman *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- yeşillik** : 3. Sebze. *DS/6:4258 *Ünye -Ordu*
- yeten (I)** : Herkes. *DS/6:4258 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yetgin** : Yetkin, olgun, ergin. *DS/6:4259 *Ünye -Ordu*
- yetişdürmek** : Yetiştirmek *AA:159*
- yetkin** : Kızılağaç *HROK: 233*
- yeygi (I)** : 1. Genellikle kış için hazırlanan, biriktirilen yiyecek ve hayvan yemi. *DS/6:4262 -Ordu*
- yeygi** : Hayvan yiyeceği *OAD:93*
- yeygü** : Genellikle kış için hazırlanan, biriktirilen yiyecek ve hayvan yemi. *DS/6:4262 Danışman *Fatsa -Ordu*
- yèygü** : Hayvan yiyeceği *OİYA:358*
- yeyin (I) -2** : İyi, uslu. *DS/6:4226 Gemrik -Ordu*
- yeykamak** : Yıkamak *OAD:92*
- yeykemek** : Yıkamak *OİYA:358*
- yèymiye** : Yevmiye *AA:159*
- yeynik** : Hafif, ağırlığı az olan. *DS/6:4822 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- yèynik** : Hafif *OİYA:358*
- yeyülmek** : Yayılmak *OİYA:358*

- yıbil yıbil yanmak** : Pırl pırl yanmak, parlamak. *DS/6:4263 *Ünye -Ordu*
- yıgın** : Mısır saplarının deste haline getirildikten sonra büyük bir öbek olarak bir araya toplanmış hali *OAD:93*
- yığınah, yıgınak** : 1. Toplantı, topluluk. *DS/6:4264 Danışman *Fatsa -Ordu*
- yığmaç** : Çok şişman, hantal. *DS/6:4265 *Ünye -Ordu*
- yıhılmağ** : Yıkılmak *AA:159*
- yıhıntu** : Yıkıntı *AA:159*
- yıhmağ** : Yıkmak *AA:159*
- yumak** : Yığmak *OAD:93*
- yılan kavu** : Yılanın, soyulmuş derisi. *DS/6:4267 Salman *Akkuş -Ordu*
- yılandili (I)** : 2. Uzun, sivri yapraklı bir ot. *DS/6:4267 -Ordu*
- yılanıyastığı (II)** : 2. Tavan aralarında gezen bir böcek. *DS/6:4268 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- yılbır yılbır (II)** : İvedi. *DS/6:4268 Kuzköy *Akkuş -Ordu*
- yılbırdak (II)** : Eskimiş, incelmış, yer yer delinmiş giysi, kumaş. *DS/6:4268 *Ünye -Ordu*
- yıldacı** : Her yıl doğuran. *DS/6:4269 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- yıldamcı** : Her yıl doğuran. *DS/6:4269 Salman *Akkuş -Ordu*
- yıldır yıldır yanmak** : Pırl pırl parlamak. *DS/6:4269 *Ünye -Ordu*
- yıldıramak** : Parıldamak, ışıldamak, ışık oynaşmak. *DS/6:4269 *Ünye -Ordu*
- yıldırık (I)** : Cam. *DS/6:4269 Meydan *Ünye -Ordu*
- yıldızı barışmak** : 1. Birbiriyle iyi geçinmek, dost olmak. *DS/6:4270 *Ünye -Ordu*

- yıldızı düşmek** : 1. Ölümü yakın sayılmak. *DS/6:4270 *Ünye -Ordu*
- yılgnılık** : Bikkınlık, usanç. *DS/6:4271 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yılgun (II)** : Eğri. *DS/6:4271 Arpaköy -Ordu*
- yılğun** : 1.Ağaççık 2. Yorgun, yenik düşmüş *AA:159*
- yılık (III)** : 1. Söze karışan, zevzek, geveze. *DS/6:4272 *Ulubey -Ordu*
- yılığ** : Dudaktaki yırtık, çatlak *OİYA:358*
- yılıp yılıp** : Tez tez. *DS/6:4823 Salman *Akkuş Ordu.*
- yılışık** : 1. Şımarık. *DS/6:4272 *Ünye -Ordu*
- yılışmak (I)** : 1. Kendini sevdirmek, hoş gitmek, ilgi toplamak için soğuk, yapma bir tavır takınmak, gülmek. *DS/6:4272 Bayadı, *Ünye -Ordu*
- yılıkı (I)** : 1. At sürüsü. *DS/6:4273 *Ünye -Ordu*
- yıllamak** : Uzun süre bir yerde kalmak *OİYA:358*
- yılıır yılıır (II)** : Tez, ıvecen. *DS/6:4823 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- yılıp yılıp** : 2. Çabuk çabuk (görünüp yiten nesnelere için). *DS/6:4274 Salman *Akkuş -Ordu*
- yılısırtı** : Yılbaşı, ocağın ilk günü. *DS/6:4274 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
OİYA:358
- yımırta** : Yumurta *OİYA:358, AA:159, OAD:93*
- yıvın** : Yığın. *DS/6:4277 *Ünye -Ordu*
- yıvınmak -2** : Yığılmak. *DS/6:4277 *Ünye -Ordu*
- yıvınmak** : 1. Para, mal biriktirmek. *DS/6:4277 *Ünye -Ordu*
- yıvmağ** : Yığmak *KİAT:354, OİYA:358*

- yıvulmak** : Yıgılmak *OİYA:358*
- yıyhamah** : Yıkamak *AA:159*
- yıyhamak** : Yıkamak *OİYA:358*
- yidi** : Yedi *KİAT:354*
- yien** : Yeğen *AA:159*
- yiğrencek** : Her şeyden iğrenmeyi alışkanlık edinmiş kimse. *DS/6:4279 *Ünye -Ordu*
- yiit** : Yiğit *KİAT:354, OİYA:358, AA:159*
- yiit, yi' it** : Yiğit *OAD:93*
- yılar** : Yular *AA:159*
- yim beş** : Yirmi beş *AA:159*
- yim** : Yirmi *AA:159*
- yimeci** : İmece *OİYA:358*
- yimek** : Yemek *OAD:93*
- yimurta** : Yumurta *KİAT:354*
- yinge** : Yenge *KİAT:354, OAD:93*
- yiri** : İri, kocaman *OAD:93*
- yirik** : 1. Yarık ayrık, yırtık. *DS/6:4281 *Ünye -Ordu*
- yirmek (I)** : Dilmek, yarmak. *DS/6:4282 *Ünye -Ordu, AA:159*
- yirmek** : Yırtmak *AA:159*
- yirük** : Delik yaralı *AA:159*

- yisin** : Yesin *OAD:93*
- yiti (I)** : 1. Çok acı ya da ekşi. *DS/6:4283 -Ordu*
- yiti (I)** : 2. Tatlı. *DS/6:4283 -Ordu*
- yiti** : Acı, sert (yiti bakışlı) *OAD:93*
- yiti** : Keskin *AA:159*
- yitik (I)** : Kayıp. *DS/6:4283 Bayadı -Ordu*
- yitirmek (I)** : Kaybetmek. *DS/6:4283 -Ordu*
- yitmek (I)** : Kaybolmak. *DS/6:4284 -Ordu, OAD:93*
- yitümek** : Kaybetmek. *DS/6:4284 *Kumru -Ordu*
- yivdin** : Kurutularak hayvan yiyeceği yapılan ot *AA:159*
- yivdin** : Sultanotu *OAD:93*
- yivdin** : Yabani bir ot. *DS/6:4285 *Ulubey, *Ünye -Ordu*
- yivitlik** : Yiğitlik *KİAT:354*
- yiye (I)** : Zarar verici, obur (hayvan). *DS/6:4286 -Ordu*
- yiye** : Yeğen *OİYA:358*
- yiymci - 1** : Rüşvet alan. *DS/6:4286 *Ünye -Ordu*
- yiymci** : 2. Dolandırıcı. *DS/6:4286 *Ünye -Ordu*
- yôkarı** : Yukarı *OİYA:358*
- yobaz** : 1. Kaba saba, inceliksiz. *DS/6:4287 Salman *Akkuş, *Ünye -Ordu*
- yoğşumak (I)** : Yıpranmak. *DS/6:4288 Salman *Akkuş -Ordu*
- yoğun (I)** : 1. Kaba, kalın, iri (elek, iğne vb.). *DS/6: 4288 *Ünye, *Ulubey -Ordu*

- yoğun** : Kalın, iri *OAD:93*
- yoğurtçiçeği** : Papatya. *DS/6:4288 Efirli -Ordu*
- yoğusa** : Yoksa *OAD:93*
- yoğ** : Yok *AA:159*
- yoğa** : Derin olmayan *AA:159*
- yoğa** : Yufka *AA:159*
- yoğarı** : Yukarı *AA:159*
- yok yonsul** : Aşırı geçim darlığı çeken. *DS/6:4290 *Ünye –Ordu*
- yok** : Leke, iz, kalıntı, bulaşık: Bu kapta pekmez yoku var. *DS/6:4289 - Ordu*
- yoka** : Yufka ekmek. *DS/6:4289 *Ünye –Ordu, OİYA:358*
- yoğa** : Yufka *KİAT:354*
- yol yordam** : Yöntem, kural, davranış inceliği. *DS/6:4294 *Ünye -Ordu*
- yolaqlamak** : Sebzeleri gelişigüzel yolmak, koparmak *OİYA:359*
- yolamak** : Keçiyolu, küçük geçit. *DS/6:4291 *Ünye -Ordu*
- yollamağ** : Göndermek *AA:159*
- yolluğ** : Yolluk, bir tür kilim *AA:159*
- yolluk** : Başlık. *DS/6:4825 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- yolpaz** : Dağınık, karmakarışık. *DS/6:4293 *Ünye -Ordu*
- yomutmak** : Yenmek. *DS/6:4295 *Ulubey –Ordu*
- yonacağ** : Nalbant aleti *OİYA:359*

- yonan** : Yunan *AA:159*
- yoŋa** : Kabuk *AA:160*
- yonmaḥ** : İnceltmek *AA:160*
- yoŋsa** : Yoksa *AA:160*
- yonsul, yoŋsul** : Yosun. *DS/6:4296 *Ünye –Ordu, OİYA:359*
- yontarmak (I)** : Yontmak. *DS/6:4296 *Ünye -Ordu*
- yoort** : Yoğurt *OİYA:359*
- yoort, yo' urt** : Yoğurt *OAD:93*
- yordam (I)** : 2. Oranlama, gözle ölçme. *DS/6: 4298 *Ünye -Ordu*
- yordam (I)** : 3. Kural, yöntem. *DS/6:4298 Bayadı –Ordu*
- yorga** : Rahvan *KİAT:354*
- yorğunnuḥ** : Yorgunluk *AA:160*
- yōrt** : Yoğurt *KİAT:354*
- yoört** : Yoğurt *OİYA:359*
- yoruncamak** : Olumlu bir şey için, olumsuz davranışlarda bulunmak. *DS/6:4301 *Ulubey –Ordu*
- yōsa** : Yoksa *AA:160*
- yosma** : 1. Güzel, çok güzel. *DS/6:4301 *Ünye -Ordu OİYA:359*
- yosulma** : Sürtünüp zedelenme *OİYA:359*
- yoz (III)** : İşlenmemiş verimsiz toprak. *DS/6:4304 *Ünye -Ordu*
- yoz** : Hiç eksilmemiş, fazla *OAD:93*

- yömnemek** : Seyrek dikmek *OAD:93*
- yömremek** : Teyellemek. *DS/6:4307 Bahattin *Ulubey -Ordu*
- yöndem (I)** : Yol, uygun biçim, yöntem. *DS/6:4307 *Ünye, *Ulubey -Ordu*
- yöndem** : Usül, tarz, yöntem *OAD:93*
- yönelmek (I)** : 1. Yüzünü çevirmek, dönmek. *DS/6:4308 -Ordu*
- yöre (I)** : 1. Çevre. *DS/6:4310 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yöre (III)** : 1. Değirmenlerde, taşla kasnak arasında kalan ve hayvan yemi olarak kullanılan salt un. *DS/6:4310 Saylan, Şıhlar *Ulubey -Ordu, OİYA:359*
- yöreci** : 1. Değirmenci. *DS/6:4311 *Ünye -Ordu*
- yörek (I)** : Çocuğun, beşikten düşmemesi için, yorganın üstünden beşiğe bağlanan bez bağ. *DS/6:4311 *Ünye -Ordu, OİYA:359*
- yörek** : Beşik bağı *OAD:93*
- yöreme** : Bayır, yokuş *OAD:93*
- yörüme** : Yaya *AA:160*
- yörümek** : Yürümek *KİAT:354, OİYA:359, AA:160*
- yörütmek** : Yürütmek *OAD:91*
- yu** : Buraya bak, buraya gel anlamında kullanılan ünlem. *DS/6:4312 Bayadı -Ordu*
- yubatmak** : Geciktirmek, bekletmek. *DS/6:4312 *Ünye -Ordu*
- yuh** : "Gel" anlamında kullanılır ünlem. *DS/6:4315 -Ordu*
- yūlamak** : Yuvarlamak *OİYA:359*
- yūlemek** : Ucunu sivriltmek *OİYA:359*

- yumaḡ** : Yumak *AA:160*
- yumah, yumak (I)** : Yıkamak. *DS/6:4316 *Perşembe –Ordu, OİYA:359*
- yumalak** : 1. Toparlık. *DS/6:4317 *Ünye -Ordu*
- yumulmaç** : Saklambaç. *DS/6:4319 *Ünye -Ordu*
- yumuş** : Ödünç alınan şey *OİYA:359*
- yun** : Yün *OİYA:359*
- yunmak** : Yıkanmak. *DS/6:4322 *Mesudiye, Salman *Akkuş –Ordu, OAD:93*
- yúñsek** : Yüksek *AA:160*
- yurda** : İğne deliği. *DS/6:4323 *Ünye -Ordu*
- yūsek** : Yüksek *KİAT:355*
- yúúrmaḡ** : Yoğurmak *AA:160*
- yuvallak** : Yuvarlak *OAD:93*
- yuvallanmaḡ** : Yuvarlanmak *KİAT:355, OİYA:359*
- yuvurmak** : Yoğurmak *OİYA:359*
- yügrük (V)** : İplik çilesinin geçirildiği ve döndükçe ipliğin sarıldığı çıkırık. *DS/6:4328 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- yüğürtlen** : Bir çeşit yabani ot (yapraklı ve kötü kokulu) *OAD:93*
- yüklü (I)** : Gebe. *DS/6:4330 Salman *Akkuş –Ordu*
- yüklü** : Hamile kadın *OAD:93*
- yüklük** : Yatak yığını *OİYA:359*
- yüksünmek (I)** : Gebe kadın, zayıflamak. *DS/6:4330 Bahattin *Ulubey –Ordu*

- yümsek** : Yüksek *KİAT:355, OİYA:359, OAD:93*
- yümselmek** : Yükselmek *OİYA:359*
- yüreği dayfalmak** : Yorgunluktan bitmek, çarpıntı geçirmek. *DS/6:4334 *Ünye -Ordu*
- yürek bağı** : Çocuğun beşikten düşmemesi için, karnı üstünden geçirilerek sarılan bağ. *DS/6:4335 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- yürük (IV)** : İp, yün sarmak için dört ince çubuktan yapılan aygıt. *DS/6:4335 *Perşembe -Ordu*
- yüsup** : Yusuf *KİAT:355*
- yütürmek** : Yitirmek *KİAT:355*
- yüzger** : Rüzgar *OİYA:359*
- yüzleme (I)** : 1. Tarlada herksiz ekim, üstten düzenleme: Bu sene mart çepel gitti; tarlalar hep yüzleme kaldı. *DS/6:4339 Durak*Ulubey -Ordu*
- yüzleme (II)** : 1. Bir malın altına kötüsünü, üstüne iyisini koyarak yapılan al. *DS/6:4339 *Ünye -Ordu*
- yüzüngöyü** : Yüzüstü *OİYA:359*
- Z**
- zabaanan** : Sabah vakti *OAD:94*
- zabah** : Sabah *KİAT:355, OİYA:359, AA:160, OAD:94*
- zabahçağ** : Sabahleyin *OAD:94*
- zabahlamağ** : Sabahlamak *AA:160*
- zabannan** : Sabahleyin *AA:160*
- zabit** : Süpürgeotu. *DS/6:4342 -Ordu*

- zagoda** : Salamura yapılmış yeşil zeytin. *DS/6:4343 *Ünye -Ordu*
- zaguda** : Yeşil zeytin *OAD:94*
- zağun** : İşkence *OİYA:359*
- zağuncu** : İşkenceci, işkence yapan *OİYA:359*
- zağan** : Sahan *KİAT:355*
- zağar (I)** : 1. Küçük köpek. *DS/6:4343 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- zağar** : Yaşlı köpek *OAD:94*
- zağlamak (I)** : 3. Kuş, süzülerek yüksekten inmek. *DS/6:4344 *Ünye -Ordu*
- zağlı (I)** : 2. Yağlı, besili, gelişmiş: Hayvan bahara zağlı çıkmalı. Zağlı adam. *DS/6:4345 Ebülhayır, Sayaca -Ordu*
- zağlı** : Semiz, etli, yağlı *OAD:94*
- zaha** : Zahire *HROK: 233*
- zahna** : Öşür toplayan. *DS/6:4346 *Ünye -Ordu*
- zahra (I)** : 1. Yemeklik tahıl. *DS/6:4346 *Perşembe -Ordu, AA:160*
- zahra** : Zahire *KİAT:355, OİYA:359, OAD:94*
- zalım** : Zalim *KİAT:355, OAD:94*
- zalı** : Süpürge darısı, buğdaygillerden sıcak bölgelerde yetişen ve çiçek saplarından süpürge yapılan, dariya benzeyen bir bitki *OİYA:359*
- zalı** : Süpürge yapılan bir çeşit bitki *OAD:94*
- zalot** : Süpürge yapılan bitki. *DS/6:4347 -Ordu*
- zamah (I)** : 1. Eğlenti, şenlik. *DS/6:4347 *Ünye -Ordu*
- zamāna** : Zamane, devir *AA:160*

- zangadak** : Birdenbire. *DS/6:4831 Salman *Akkuş Ordu*
- zanzur** : Deprem. *DS/6:4350 –Ordu*
- zār** : Kapı köpeği *OİYA:359*
- zarallıh** : Zarar *AA:160*
- zarna** : Aşağılık. *DS/6:4351 *Ünye -Ordu*
- zart atmak** : Abartarak kendini övmek, abartılı konuşmak. *DS/6:4352 *Ünye köyleri -Ordu*
- zartalak (I)** : 2. Kaba, yakışsız konuşan. *DS/6:4352 Çavdar *Mesudiye –Ordu*
- zartalak** : Edep dışı söz söyleyen *OAD:94*
- zati** : Zaten *OİYA:359*
- zati** : Zaten *AA:160*
- zatten** : Zaten *OİYA:359*
- zavala** : Hamur pazısı. *DS/6:4353 *Ünye -Ordu*
- zavrak (I)** : 1. Hıyar. *DS/6:4354 *Fatsa –Ordu*
- zavraklı** : Çalımlı, fiyakalı *OAD:94*
- zavzara kirezi** : Bir kiraz cinsi *AA:160*
- zeballak** : İri yapılı, insan azmanı *OAD:94*
- zebel zübel** : Düşe kalka, yalpalayarak (yürüme için). *DS/6:4356 Şeyhler *Ulubey -Ordu*
- zebil (I)** : 3. Çok, fazla. *DS/6:4357 *Ünye –Ordu, OİYA:359*
- zebil (III)** : Islak, çamurlu. *DS/6:4357 Danışman *Farsa –Ordu*
- zebil** : Bol *OAD:94*

- zebze** : Sebze *OİYA:359*
- zefdin** : Zeytin *AA:160*
- zefdir** : Zelveleri birbirine bağlayan ip *AA:160*
- zefil** : Sefil *OİYA:359*
- zehir zembelek (I) -1** : Çok acı. *DS/6:4358 *Ünye -Ordu*
- zehir zembelek (I)** : 2. Çok ekşi. *DS/6:4358 *Ünye -Ordu*
- zehir zembelek (II)** : Çok soğuk. *DS/6:4358 *Ünye -Ordu*
- zeklemek** : 1. Alay etmek, eğlenmek. *DS/6:4834 Salman. *Akkuş Ordu*
- zeklenmek** : Alay etmek. *DS/6:4359 Danışman *Fatsa -Ordu*
- zeklenmek** : Taklit etmek *AA:160*
- zelve** : Öküzün boyunduruktan çıkmaması için, boyunduruğa geçirilmiş eğri değnek. *DS/6:4360 *Ulubey –Ordu AA:160*
- zelvi (I)** : Kavak. *DS/6:4361 *Ünye -Ordu*
- zelvi (II)** : Öküzün boyunduruktan çıkmaması için, boyunduruğa geçirilmiş eğri değnek. *DS/6:4360 *Ünye -Ordu*
- zembil** : 1. Öteberi taşımakta, koymakta kullanılan örme, yassı sepet, meyve sepeti. *DS/6:4361 * Danışman *Fatsa -Ordu*
- zemer** : Karakış ayı *OİYA:359*
- zemferi** : Kışın en soğuk günleri, zemheri . *DS/6:4362 Danışman *Fatsa – Ordu*
- zemheri** : 11. Teşrin, ocak ayı *KİAT:355, OAD:94*
- zencep** : Etek kıyısı. *DS/6: 4362 –Ordu, OAD:94*
- zencir** : Zincir *AA:160, OİYA:359*

- zengert** : Mentеше. *DS/6:4362 4362 *Ünye –Ordu, OAD:94*
- zengü** : Üzengi *OİYA:359*
- zerillik** : Sefalet *OAD:94*
- zerze** : 1. Kapı mandalı sürgüsü. *DS/6:4364 *Ünye -Ordu*
- zevtir** : Zelvleri tuturmada kullanılan ip ya da deri parçası. *DS/6:4361 Bayadı -Ordu*
- zıbarmak** : Ölmek, gebermek (argo) *OAD:94*
- zıbiç** : Kiraz, dut, üzüm gibi meyvelerin ince sapı. *DS/6:4366 Eskisayaca - Ordu*
- zıbiç** : Meyve sapı *OAD:94*
- zıbiç** : Sap *OAD:94*
- zıbın** : 11. Kısa ceket. *DS/6:4367 Gebeme, *Mesudiye -Ordu*
- zıbın** : Pamuklu çocuk iç çamaşırı *OAD:94*
- zıbırtmak (I)** : Budamak. *DS/6:4367 *Ulubey -Ordu*
- zıbırtmak** : Bitkiyi meyvesiz ve yapraksız hale getirmek *OİYA:359*
- zıbuk (II)** : Saygısız. *DS/6:4368 Kızılhisar -Ordu*
- zıkım** : Zakkum *OİYA:359*
- zılgıt (I)** : 1. Paylama. *DS/6: 4370 *Mesudiye -Ordu*
- zıllatmak** : Sinirden çıldırmak *OAD:94*
- zımbık** : Davul *OİYA:359*
- zımbır** : Deri delme aleti *OİYA:359*
- zımbırtı (III)** : Şöyle böyle. *DS/6:4372 Oğmaca –Ordu*

- zingadak** : Birdenbire. *DS/6: 4373 *Ünye -Ordu*
- zıngırdamak** : Sarsılmak, titremek, yerinden oynamak. *DS/6:4374 *Ünye -Ordu*
- zıpcağ** : Fındık sürgününün kabuğundan yapılan düdük *OİYA:359*
- zıpçık (IV)** : Kiraz, dut, üzüm vb. nin ince sapı. *DS/6:4376 -Ordu*
- zıpçık** : Kızılağaçtan yapılan düdük *OAD:94*
- zıpçık** : Yenen meyvenin artığı *OAD:94*
- zıpçık (II)** : Kısa, dar giysi. *DS/6:4376 *Ünye -Ordu*
- zıpır (II)** : Güçlü, iriyarı. *DS/6:4376 *Ünye -Ordu*
- zıpka** : Ağı geniş, paçaları dar bir çeşit şalvar. *DS/6:4377 -Ordu*
- zıpka** : Üstü ve arkası geniş, bacak kısmı dar siyah elbise *OAD:94*
- zırlak (III)** : Aptal. *DS/6:4380 *Ulubey -Ordu*
- zırlamak** : 1. Çok söylemek, söylenmek. *DS/6:4380 *Perşembe -Ordu*
- zırlamak** : Aptalca, akılsızca davranış *OAD:94*
- zibidi (I)** : Parasız, işsiz, başıboş, kötü giyimli. *DS/6:4386 Arpaköy -Ordu*
- zibidi çıkmak** : İyice ıslanmak. *DS/6:4840 Kuzköy *Akkuş Ordu*
- zibil** : Çör çöp *KİAT:355*
- zibil** : Süprüntü, çöp *OAD:94*
- zif** : Zift *OİYA:359*
- zimin** : Marangoz aleti *OİYA:359*
- zindan** : Tahıl ambarı *OİYA:359*
- ziritle** : Lokma tatlısı. *DS/6:4392 -Ordu*

- zoğ (I)** : 1. Çarık yapmak için kesilen gön parçaları. *DS/6:4394 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- zokulamak** : Zonklamak. *DS/6:4396 Şıhlar *Ulubey -Ordu*
- zollu** : İyi, güzel, yaşına göre gelişmiş *OAD:94*
- zollu** : Zorlu, iyi *AA:160*
- zom zom gezmek** : İşsiz güçsüz dolaşmak. *DS/6:4395 *Ünye -Ordu*
- zomp (I)** : Taş kırmakta kullanılan büyük çekiç, balyoz, varyoz. *DS/6:4395 *Ulubey -Ordu*
- zonguldamak (I)** : Zonklamak. *DS/6:4395 *Ünye -Ordu*
- zopa** : Değnek *OAD:94*
- zopa** : Sopa *KİAT:355*
- zoval** : Kızılılık. *DS/6:4400 *Ünye -Ordu, OAD:94*
- zumbuk** : Yumruk *OAD:94*
- zunna** : Zurna *OİYA:359*
- zuval** : Hamur topağı, pazı. *DS/6:4844 Ordu*
- zuvala** : Hamur pazısı. *DS/6:4403 *Ünye -Ordu*
- zuvala** : Yufka açılacak şekilde hazırlanan yuvarlak hamur *OAD:94*
- zübellâ (I)** : İriyarı, uzun, biçimsiz, korkunç, karayağız. *DS/6:4356 Uzunisa - Ordu*
- züddürük** : Alelade, uydurma *OİYA:359*
- zükkân** : Nezle. *DS/6:4403 Gölköy -Ordu*

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Ağız sözlüğü olarak hazırladığımız bu çalışmamızda bir sözlük tanımı yapmak gerekirse; “Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser” gibi bir tanım ortaya çıkmaktadır. Sözlükler aynı zamanda kelimelerin yapı ve anlam formlarını koruyarak dilin ölçünlülüğünü sağlar (Akar 2009: 2).

Türk sözlükçülüğünün tarihinin başlangıç noktası olarak XI. yüzyılda yazılan *Divanü Lügati't-Türk* gösterilse de sözlük biliminin (leksikoloji) kuramsal konuları hakkında yazılanların Tanzimat döneminde başladığını görmekteyiz. Bu dönemde, Ahmet Vefik Paşa *Lehçe-i Osmanî* (1876), Muallim Nâci *Lügat-i Nâci* (1891) ve nihayet Şemseddin Sâmî *Kâmûs-ı Türki* (1901) adlı eserlerinin ön sözlerinde sözlükçülük ile ilgili tespitlerine yer vermişlerdir.. Özellikle Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türki*'ye yazdığı ön sözle, Cumhuriyet dönemi modern Türk sözlükçülük anlayışının da belirleyicilerinden olmuştur. (Akar 2009: 4)

Ağız sözlüğü ise belirli bir bölgede konuşulan, yazı dilinde yer almayan yahut anlam farklılığı olan kelimelerin sözlüğü olarak tanımlanabilir. Bu sözlükler konuşma dilinin kelimelerini de içermeleri bakımından dilin eşzamanlı sözlükleri olarak sayılmışlardır. Tarihî Türk Lehçelerinde yazı dili ile konuşma dillerinin sınırları arasında esaslı bir ayırım söz konusu olmadığından, bu dönem sözlüklerinde yazı dilindeki kelimeler yanında ağızlarda yaşayan birçok söz varlığı da yer almaktadır (Akar 2009: 4).

Ağız sözcüğü Türkçe Sözlük'te şöyle tanımlanmıştır; “Bir dilin sınırları içinde, bölgeler ve sınıflara göre değişen söyleyiş özelliği. Tanımda dikkati çeken ölçütler “bir dilin sınırları içinde” olma, “bölgeler ve sınıflara göre değişme” ve “söyleyiş”tir. Özetleyecek olursak dil coğrafyası incelemeleri çerçevesinde kullanılabilir bir terim olarak ağız, aynı kökenden geldiği üst sistem durumundaki bir standart dile bağlı, doğal olarak ortaya çıkmış; aile ve dost çevresinde, iş yerlerinde; okur yazarlığı az, bulunduğu bölgeden uzun süre ayrı kalmamış insanlarca sözlü iletişimde dilin başka türleriyle karşı karşıya gelme oranına göre değişen biçimde kullanılan, resmi ortamlarda

kullanılmasından kaçınılan, yazılı bir gelenek oluşturamamış, iletişim alanı sınırlı, bağlı olduğu üst sistemden dilin her alanında karşılıklı anlaşmanın korunacağı oranda ayrılabilen, prestiji standart dile göre daha az yerel konuşma biçimleridir (Demir 2002: 107).

Yukarıdaki tanım dikkate alındığında her ağız bir dil mantığı içerisinde incelenmeli ve araştırılmalıdır. “Ağızlarda ilk aşamada özellikle fonetik farklılaşmanın gerçekleştiği, ikinci olarak sözlük malzemesinde farklılaşmaların olduğu, dil etkileşimleri gibi etkilere maruz kalan ağızlarda leksik boyuttaki farklılaşmaların dahi olduğu görülmektedir. Bu açıdan bir dilin kelime hazinesini tam olarak ortaya çıkarmak sadece yazı dilinin sözlüğünü oluşturmakla sınırlı kalmayıp, o dilin varyasyonu durumundaki ağızların da söz varlığını ortaya koymakla mümkün olabilmektedir.” (Erdem 2013: 96)

Ağız sözlükçülüğü bağlamında söz varlığı ortaya çıkarılırken, bazı tespit edilen kelimeler, o yörenin, o köyün ve hatta çok nadir de olsa o kişinin dışında kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple tespit edilen malzemenin yaygınlığı konusunda mutlaka çalışma yapılmalıdır. Bazen kişinin o anda dile getirdiği bir kelime yöreye ait söz varlığı olarak alınmaktadır ve bu bizi bir yanılsa sevk etmektedir. Bu yanılsa düşmemek için tespit edilen kelimeler yörenin farklı yerlerinde tekrar sorulmalı, anlam çerçeveleri denetlenmeli, kullanım alanları ortaya konulmalı ya da bölge ağız üzerine kaleme alınmış farklı kaynaklar üzerinden karşılaştırmalar yapılmalıdır. Nitekim bir kelime bir köyde bir anlamda kullanılırken, başka bir köyde değişik bir anlamda veya görevde karşımıza çıkabilir (Erdem 2013: 100). Biz de çalışmamızda Ordu ilinin farklı ilçelerinde aynı kelimelerin farklı anlamlar içerecek şekilde kullanıldığını gördük. Farklı kaynaklar üzerinden yaptığımız kıyasla doğru sonuca ulaşmaya çalıştık.

Ağız sözlükleri hazırlanırken çoğu ağız sözlüğünde günümüz yazı dili alfabesi kullanılmakta ya da birkaç farklı ses gösterilmektedir. Ancak ağız sözlükleri hazırlanırken yazı dilinden farklı bir sözlük hazırlandığının bilincinde olunmalı ve kelimelerin fonetik yapısı tam olarak ortaya konulmalıdır. Kelimenin anlamı kadar fonetik olarak aldığı farklı şekiller de çok önemlidir (Erdem 2013: 100). Çalışmamızda kelimenin anlamının yanı sıra fonetik özellikleri de tam manasıyla yansıtmaya ve bunun için özel işaretler kullanmaya gayret ettik.

Ağız çalışmalarında karşımıza çıkan en önemli sorunlardan biri sözlük bölümünün araştırmacılar tarafından genellikle en kısa yer verilen bölüm oluşudur. Derleme yapılan metin oldukça dikkatli bir şekilde yazıya geçirilirken çalışmaların sonunda bulunan sözlükler için aynı özen çoğu kere gösterilmemiştir. Sözlükte ele alınan kelimeler çok kısa olarak karşılıklarıyla verilmekte, bazen geçtiği metinler gösterilmekte, çoğunlukla da gösterilmemektedir (Ölmez 2006: 205).

Derlemeler ve yapılan araştırmalar sonucu elde edilen malzemelerin sözlükçülük yönünden değerlendirilmesi ve bölge ağız sözlüklerinin oluşturulması, ağızlarımızda yaşayan söz dağarcığını göstermesi bakımından önemlidir. Dil tarihi içerisinde birçok etkileşimler geçiren ana dilin zenginliğini, bu sözcüklerde bulmak mümkündür.

Ağız sözlüklerinin temel ve vazgeçilmez kaynağı olan *Derleme* ve *Tarama* sözlükleri, tüm ağız araştırmacılarının ilk başvuru kaynakları olarak akla gelmektedir. Günümüzde artmakta olan teknolojik imkanlar ile gelişen ağız araştırmalarında tespit edilen sözcüklerin bölgesel ağız sözlükleri olarak ortaya çıkarılması gerekmektedir. Böylelikle Türkiye Türkçesi'nin ağız sözlükleri araştırmacılar için daha doğru bir kaynak olacaktır (Büyükakkaş 2009: 191). Biz de sözlüğümüzün bu amaca hizmet etmesi gayesiyle gerekli çalışmaları yapmış bulunmaktayız.

Ağızlar üzerine yapılan incelemeler sözle nesilden nesile aktarılan ve yok olma tehlikesi altındaki bilgi ve kültürün kayıt altına alınması, ağızların dil incelemeleri açısından vazgeçilmez oluşları, kültürel öge olarak taşıdıkları önem açısından değerli bir yere sahiptirler. Bunun yanı sıra toplum katmanlarını anlama, dilde çeşitlenmeyi kavrama gibi gerekçeler de ağız incelemelerinin ne kadar önemli olduğunun göstergeleridir (Demir 2012: 3).

Ağızlar, günümüzde dahi Türk dilinin tarihî özelliklerini, diğer farklılık ve benzerliklerini bünyelerinde barındırarak, ses, şekil ve kelime hazinesi bakımlarından yazı dili ile birlikte Türkçenin zenginliğini oluşturmaktadır. Anadolu ağızlarında kullanılan ancak kayıtlara geçmemiş derlenmeyi, gün ışığına çıkartılmayı bekleyen daha pek çok sayıda kelime, deyim, kalıplaşmış söz ve atasözü bulunmaktadır. Halk ağızlarından derleme çalışmalarına önem ve ağırlık verilmesi, bu zenginliği daha çok ortaya çıkaracaktır.

Standart dilden fonetik, yapı ve anlam özellikleri bakımından farklılıklar gösteren ağızlar; teknoloji ile hızla değişen dünyamızda yok olma tehlikesi altındadır. Günümüzde eğitim seviyesinin yükselmesi, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ve erişilebilirliğinin kolaylaşması, köyden şehre göç gibi sebepler ağızları yazı diline yaklaştırmış ve ağız özelliklerinin ortadan kalkmasına neden olmuştur. Henüz gün yüzüne çıkarılmamış pek çok sözcük, deyim ve atasözü bulunmakta ve hatta genç nesiller tarafından bilinmemektedir. Ağız özelliklerinin kullanılmaması ve nesillere aktarılmaması gün geçtikçe bu zenginliğin yok olmasına sebep olacaktır (Karahana 1999: 26).

Bu yüzden dilcilik ve ağız bilimi başta olmak üzere farklı bilim dalları için de eşsiz veriler içeren ağızlara ait her bir kelime, deyim ve ağız özelliğinin olabildiğince çok malzeme ile tespit edilip kayda geçirilmesi önemlidir. Bu çalışmaların zaman kaybetmeden hızlı bir şekilde yapılması gerekmektedir.

Ağızların söz varlığına dair tespit edilebilecek ve kayda geçirilebilecek olan her bir kelime, deyim, atasözü, herhangi bir ağız özelliği çok önemlidir. Kısa mesafelerde bile farklı ağız özelliklerine rastlandığını görmekteyiz. Bu sebeple mümkün olduğu kadar her idari birimle ilgili ayrı ağız çalışması yapılmalıdır. Biz de çalışmamızda Ordu ili ve yöresinin ulaşılabilen her ilçe, mahalle, köy vb. yerleri ile alakalı ağız özellikleri hakkında bilgi vermeye sözlük kısmını ise mümkün olduğunca geniş tutmaya çalıştık. Ayrıca ağız araştırmacıları tarafından çok büyük önem verilen ağız atlasına da çalışmamızın kaynaklık etmesi temennimizdir.

Gürer GÜLSEVİN hocamızın “Oğuz boylarının Anadolu’daki ağız özelliklerinin belirlenebilmesi için, her boyu ayrı ayrı işleyecek projelere ihtiyaç vardır.” (Gülsevin 2009: 1078) sözünden hareketle biz de bu çalışmamızda Çepni boyunun Anadolu’daki söz varlığının Ordu kısmının ortaya çıkarılmasına bir ölçü de olsa katkı sağlamaya çalıştık.

Elde ettiğimiz sonuçları özetlemek gerekirse:

1. Bu çalışmanın sonucunda tespit ettiğimiz toplam kelime sayısı 9748’dir.
2. Çalışmamızın temel kaynağı olan Derleme Sözlüğü’nden (DS) tespit ettiğimiz toplam kelime sayısı 5492’dir.

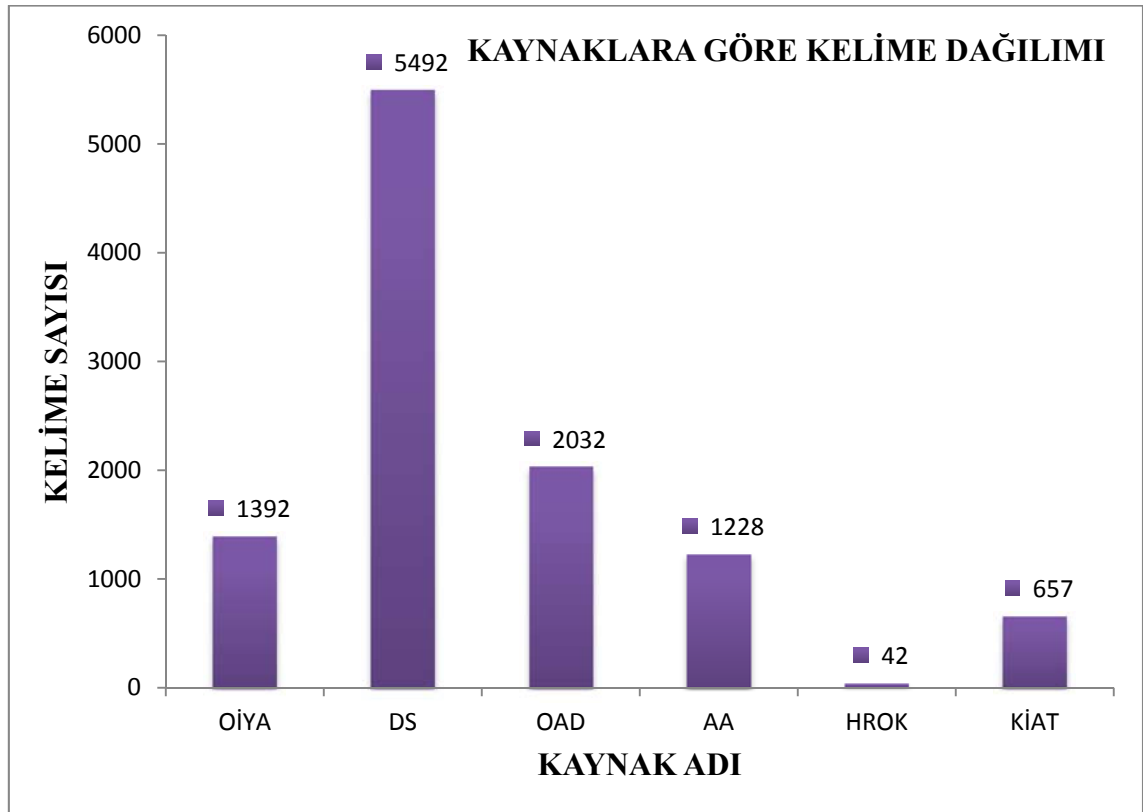
3. Ordu Ağzı Derlemeleri (OAD) isimli kaynaktan tespit ettiğimiz toplam kelime sayısı 2032'dir.

4. Ordu İli ve Yöresi Ağzları (OİYA) isimli eserden tespit ettiğimiz toplam kelime sayısı 1392'dir.

5. Aybastı Ağzı (AA) isimli kitaptan tespit ettiğimiz toplam kelime sayısı 1228'dir.

6. Kuzey-Doğu İllerimiz Ağzlarından Toplamalar (KİAT) adlı eserden tespit ettiğimiz toplam kelime sayısı 657'dir.

7. Haydar'dan Ramazan'a Ordu'da Bir Köy (HROK) isimli eserden tespit ettiğimiz toplam kelime sayısı ise 42'dir.

Tablo 1. Kaynaklara Göre Kelime Dağılımı

BEŞİNCİ BÖLÜM

KAYNAKLAR

1. SÖZLÜKLER

KORKMAZ, Zeynep (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara.

Derleme Sözlüğü (2009). C. I-VI, TDK Yayınları, Ankara.

Türkçe Sözlük (2005). TDK Yayınları, Ankara.

2. KİTAPLAR

AYDIN, Mehmet (2002). *Aybastı Ağzı*, TDK Yayınları, Ankara.

BAŞ, Mithat (2014). *İlkçağdan Günümüze Ordu Tarihi*, Gece Kitaplığı Yayınları, Ankara.

CAFEROĞLU, Ahmet (1994). *Kuzeydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar*, TDK Yayınları, Ankara.

ÇEBİ, Sıtkı (1973). *Ordu Tarihi ve 50. yılda Ordu Şehri*, Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Yayınları, Ordu.

ÇEBİ, Sıtkı (2000). *Ordu Şehri Hakkında Derlemeler ve Hatıralar*, Orsev Yayınları, Ordu.

ÇEBİ, Sıtkı (2006). *Ordu Ağzı Derlemeleri*, Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Ordu.

DEMİR, Necati (2001). *Ordu İli ve Yöresi Ağızları*, TDK Yayınları, Ankara.

DİZMAN, İbrahim (2006). *20. Yüzyılda Ordu*, Ordu Belediyesi Yayınları, Ordu.

ERCİLASUN, Ahmet Bican (1996). *Örneklerle Bugünkü Türk Alfabeleri*, Akçağ Yayınları, Ankara.

GÜLENSOY, Tuncer, Ercan Alkaya (2011). *Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası*, Akçağ Yayınları, Ankara.

GÜVEMLİ, Oktay (1998). *Cumhuriyet Döneminde Sosyo-Ekonomik Açıdan Ordu İlinin 75 Yılı*, Orsev Yayınları, Ordu.

İŞBAKAN, Avni (2004). *Haydar'dan Ramazana'a Ordu'da Bir Köy*, Siyasal Kitabevi, Ankara.

KARAHAN, Leyla (1996). *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*, TDK Yayınları, Ankara.

KORKMAZ, Zeynep (1994). *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, TDK Yayınları, Ankara.

PALA, Hikmet (2013). *Bir Kentin Tarihi Ordu*, Altınpost Yayıncılık, Ankara.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin (1985). *Ordu Kazası Sosyal Tarihi*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin, Ünal Üstün (1992). *Ordu Yöresinin Tarihi Kaynakları*, TDK Yayınları, Ankara.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin (2000). *Ordu Tarihinden İzler*, Fast Yayınları, İstanbul.

3. MAKALELER

AKAR, Ali (2009). “Ağız Sözlükleri: Yöntem ve Sorunlar” *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume: 4/4, s.1-11.

BURAN, Ahmet (2011). “Türkiye Türkçesi Ağızlarının Tasnifleri Üzerine Bir Değerlendirme” *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume: 6/1, s. 41-54.

BÜYÜKAKKAŞ, Ahmet (2009). “Türkiye Türkçesi Ağız Sözlükleri Üzerine Bir Deneme” *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume: 4/4, s. 184-195.

DEMİR, Nurettin (2002). “Ağız Terimi Üzerine” *Türkbilig*, s.105-116.

DEMİR, Nurettin (2012). “Türkiye Ağız Araştırmalarında Bazı Yöntem Sorunları” *Diyalektolog Dergisi Yaz 2012 Sayı:4*, s. 1-8.

ERDEM, Mehmet Dursun (2013). “Ağız Sözlükçülüğü Üzerine” Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume:8/13, s.95-102.

ERİNÇ, Sırrı (1945). “Kuzey Anadolu Kenar Dağlarının Ordu-Giresun Kesiminde Landşaft Şeritleri” Türk Coğrafya Dergisi Sayı:7-8, s.119-140.

GÜLSEVİN, Gürer (2009). “Anadolu Ağızlarında Etnik (Boysal) Özellikler ve Çepni Ağızları Üzerine” Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume: 4/3, s.1067-1080.

ÖLMEZ, Mehmet (2006). “Türkiye’deki Ağız Çalışmalarının Sözlükleri ve İlk Ağız Sözlükleri Araştırmaları” Türk Dili Araştırmaları, s. 205-210.

SAĞIR, Mukim (1995). “Anadolu Ağızlarında Ünsüzler” Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, s. 391-409.

4. BİLDİRİLER

KORKMAZ, Zeynep (1985). “Ağız Araştırmalarına Toplu Bir Bakış”, V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, Ankara.

KARAHAN, Leyla (1999). “Ağız Araştırmaları Alanında Yapılması Gerekenler”, Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni, Ankara.

ÖZDEMİR, Mustafa (2005). “Orta Karadeniz Bölgesinin Tarihi Coğrafyasına Başka Bir Bakış”, Orta Karadeniz Kültürü Sempozyumu, Ordu.

5. WEB ADRESLERİ

<http://www.turkishstudies.net>

http://turkoloji.cu.edu.tr/makale_sistem/tum_list.php

<http://www.ordu.bel.tr>

<http://www.sosyalarastirmalar.com>